

ALEXANDRU

VERGATTI

« Istoria

mișcării

Legionare »

ALEXANDRU VERGATTI

Născut în anul 1911, Alexandru Vergatti intră în rândurile Legiunii în anul 1933. Doctor în Drept, prodecan al Baroului Ilfov, a fost una din speranțele dreptului penal românesc. În Ianuarie 1945, face parte din grupul primilor 25 de avocați români eliminați din barou, deoarece aveau sentimente anticomuniste, fiind nevoit după aceea să aibă diverse profesii pentru a putea supraviețui. În anul 1971, la intervenția Episcopului Valerian Trifa reușește să plece în Statele Unite și se stabilește în orașul Detroit. Se stinge din viață la 25 Decembrie 1996, răpus de boala necruțătoare care i-a pătruns corpul.

I N T R O D U C E R E

Europa secolului 21 prezenta , ca centru politic al lumii, un tablou de impunătoare majestăți...

Eforturile științifice și tehnice care au dus la instalarea societăților industriale în unele țări vest europene; agitațiile social-politice determinate de revendicările muncitorești de a ocupa un loc în societatea industrială, corespunzător participării lor la acest nou tip de societate; mărirea imperiilor coloniale; extinderea lumii "civilizate" prin includerea Japoniei, Chinei și a țărilor est europene ,după războaiele contra imperiului Otoman din 1911-13; toate aceste mutații social-politice nu modificaseră esențial peisajul politic existent.

Primul război mondial nu a reușit să rezolve nici una dintre frământările care au determinat izbucnirea lui. Mai mult, incompetența oamenilor politici europeni din țările "învingătoare" de a sesiza noile condiții existente în lume- transferul ponderii politice mondiale în sfere extraeuropene; consecințele politice ale dezintegrării imperiilor Otoman și Austro-Ungar; mărirea și apariția statelor est-europene, care amplificaseră peisajul politic european; manifestările agresive ale comunismului , care la adăpostul unei teorii umanitare, urmarea menținerea unui număr de popoare subjugate de imperiul țarist, în cadrul noului ordin "populare" - toate acestea au determinat o stare aproape haotică în Europa și în lume.

Prăbușirea monarhiilor, constitutionale sau nu, din țările mari europene, stabilizarea unui curent antiimperialist, amplificarea mișcării antisemite din Germania, atacul italian asupra Abisiniei, războiul civil spaniol, unde se confruntau ideologii politice supranationale, cele mai multe straine poporului spaniol-au determinat manifestări pasionale în intelectuali radicali, care s-au simțit obligați să-și eticheteze

adversarii politici, de cele mai multe ori, in mod arbitrar. Astfel, Polonia, tara condusa de o oligahie militarista, era considerata tara democratica; Rusia, unde teroarea stalinista, uciderea fara mila milioane de oameni, era considerata tara democratica, pentru ca Stalin edictase, constitutia, aparent, cea mai liberala din lume. In schimb, Spania si Portugalia, tari sarace, angajate intr-un proces social-politic care urma sa le permita o modernizare fara socuri, erau considerate tari fasciste, pentru ca, constituisera forme dictatoriale de guvernare, care le permitea^{sa duca} lupta anticomunista eficace si o concentrare a fortelor nationale.

Desfasurarea razboiului mondial, care a permis Germaniei sa ocupe sau sa ameninte majoritatea tarilor europene, instituirea unor regimuri "Quisling" in unele tari ocupate, care au mobilizat armate - fie imbracate in uniforme germane, fie nationale, sau incadrate in armata germana, a determinat o serie de tari extra-europene, care au participat la razboiul contra Germaniei sa considere Europa, continent compus dintr-un numar de tari si tendinte extrem de diversificate, ca pe un tot inglobat in termenul "Festung Europa" (Cetatea Europa).

Fortele americane- politice si militare, nefamiliarizate cu peisajul european, au descoperit, uimite, la debarcarea pe continent, nenumarate contingente militare, care desi luptau in cadrele armatei germane, nu intelegeau sa extinda obiectivul luptei lor initiale-lupta contra agresorului comunist, rus, contra puterilor vestice. Aceste mase uriasa de oameni erau integrate in armatele finlandeza, ungara, slovaca, croata, Armata Vlasov, spaniola, etc sau contingente franceze, olandeze, belgiene.

La masa pacii, existenta acestor mase de oameni au continuat sa creeze mari dificultati aliatilor, asa cum creasera si cand Rusii au cerut sa le fie predati cei care erau in zonele aliate si facusera parte din armatele care luptasera contra Rusiei.

Toste aceste mase de oameni cereau sa li se aplice principiile Chartei Atlanticului, care la garanta dreptul la autodeterminare si aparare nationale. Nă s-a putut face discriminarea necesara intre tarile care au luptat contra Rusiei, pentru a se apara contra imperialismului rus si tarile care au atacat Rusia in scopuri imperialiste.

Prejudecatile invingatorului fata de invins, lipsa unei analize istorice-comparative a trecutului istoric a tarilor est europene; stabilirea unui model arbitrar, bazat pe valabilitatea elementelor societatii americane, au creat criterii arbitrare de clasificare, si dupa razboi. Mai mult, aceste criterii au stabilit pentru mase uriase de oameni calitative, care au determinat ani de suferinta morale si materiale.

Dupa razboi, unii oameni de stiinta americani au subliniat necesitatea de a se intreprinde cercetari noi, lipsite de prejudecati, pentru a se stabili adevarul (E. Weber, S.J. Woolfe, John Weiss, etc). Apelul lui Barrington Moore, Jr/ Social Origins of Dictatorship and Democracy/ este impresionant prin sinceritatea si laconismul lui. Moore arata ca cercetarea istorica trebuie sa evite prejudecata, ca status quo-ul reprezinta adevarul obiectiv si conceptul revolutionar, o forma retorica.

*

Aprecierea asupra Romaniei evidentiaza concret lipsa de informare si surse de continua desconsiderare a adevarului istoric. Astfel, Departamentul de Stat. USA - Bureau of Public Affairs a editat brosură 7890 in 1965 si a reeditat-o in 1970, sub titlul "Background notes - Romania" unde se scrie: "In decada treia/ sec .20/ miscarea antisemita, antisovietica, fascista - Garda de Fier- a amenintat in primul rind, regimul politic, dupa care a preluat controlul guvernului si a bagat Romania in cel de al doilea razboi alaturi de Axa" Mai departe se afirma "O Lovitura de stat condusa de regele Mihai, si politicienii opozitionisti, beneficiind de sprijinul armatei, a

inlaturat dictatura Garzii de Fier, la 23 august 1944."

In fapt, Miscarea Legionara, sau Garda de Fier, cum fusese denumita initial, participase la guvernare in perioada 6 septembrie 1940-21 ianuarie 1941, cind a fost inlaturata din guvern, printr-o lovitura de stat, condusa de generalul Antonescu dictatorul militar, sprijinit de conducatorii partidelor politice considerate pro-vestice si de armata germana. Dupa lovitura de stat, membrii Miscarii Legionare/ in cursul lucrarii, Miscarea Legionara va fi indicata cu initialele ML / au fost inchisi sau au fugit in Germania, unde au fost inchisi in lagarele de la Buchenwald si Dachau. Antonescu, cu asentimentul lui Maniu si Bratianu, a declarat razboi Rusiei, pentru a se putea recupera teritoriile Basarabiei si Bucovinei, care fusera anexate fortat de Rusia in 1940. Nici Antonescu, nici Maniu, nici Bratianu, si nici poporul roman, nu au inteles sa lupte contra puterilor vestice, care ajutasera Romania sa-si recupereze teritoriile locuite de Romani in 1918, la Versailles. Cind insa, sansele razboiului s-au intors contra Germaniei, Maniu si Bratianu, cu asentimentul regel au incercat sa incheie un armistitiu cu puterile occidentale. Acestea au refuzat fie din motive de onestitate fata de aliatul rus, fie din oportunism, fie din ignorarea faptelor istorice. Sumner Wells, subsecretar de Stat, Departamentul de Stat, USA, scrie in cartea sa, "Time of Decision" ca Basarabia, vechi teritoriu romanesc, anexat, fara drept de Rusia in 1812 si 1878, ar fi fost teritoriu rusesc. In fapt, Rusia s-a apropiat de gurile Dunarii numai la sfarsitul sec. 18 ✓

Lovitura de stat a regelui Mihai, a inlaturat si arestat pe dictatorul militar, Antonescu, care condusesese pina atunci, sprijinit de rege si partidele politice. O conditie a armistitiului incheiat de Mihai a constat in predarea legionarilor catre trupelor rusesti. Deci, istoric, legionarii, nu au facut parte din guvernarea care a declarat razboiului contra Rusiei/21 iunie 1941/ nu a participat la incheierea armistitiului,

si nu au putut fi invinuiti de crime de razboi, in cursul unui razboi in care majoritatea dintre ei erau inchisi.

Cu toate acestea istoriografia tarilor invingatoare nu s-a putut inca acomoda cu adevarul istoric. Gruparile pro-vestice ale lui Maniu si Bratianu, desi au declarat sau acceptat declararea razboiului contra Rusiei Sovietice, au fost considerate grupari favorabile politicii statelor occidentale, iar legionarii inchisi, au fost considerati ca reprezentând singura miscare politica fascista a tarii, emanatie a straturilor instrainate a micii burghezii, conservatoare si inamica a procesului de modernizare a tarii.

Cercetarile ulterioare, sistematice, meticuloase si minutioase ale cercetatorilor americani, au clarificat o serie de aspecte ale fenomenului romanesc, care a inceput sa prezinte o atractie deosebita, prin elementele generice- social politice, care au o sensibila asemanare cu fenomene curente in tarile in curs de modernizare. Aceste cercetari au stabilit definitiv, necesitatea unor cercetari comparative si obiective a problemelor existente in estul european.

---...---

DEFINITII ALE FASCISMULUI

Elementul pasional, inclus de propaganda efectuată în cursul războiului ca și simplificarea impusă de manifestările presei și ale mijloacelor lui "mass media" a determinat confuzii complicate în definirea fascismului. În general, în acest termen au fost incluși, arbitrar, toți adversarii puterilor care au combătut Germania[?], ca stare și toți anti-comuniști, deși majoritatea puterilor vestice - în special Statele Unite - erau net anticomuniste.

Termenul "fascist" a început să circule pentru a desemna o mișcare anticomunistă, viguroasă și violentă, care combatea comunistii și socialiștii italieni. Un fost socialist, Benito Mussolini, ziarist, care renunțase la crezul său politic pentru a participa la război, a început să înglobeze într-o mișcare antisocialistă, foști combatanți și trupelor de soc, denumite în timpul războiului "arăiti" / cutezătorii / Grupele noi formate de luptători anticomuniști, erau denumite "fasci di combattimento" / grupe de luptă/. Elementele socializante și comunizante italiene atacau violent ordinea socială existentă și cereau mărirea bazei politice prin includerea lor în viața politică, fie într-o coaliție, fie într-o guvernare exclusivă, dictatorială. Nici una din alegerile efectuate în Italia^{a asigurat} nu asigurase o majoritate electorală stângii italiene, care devenea din ce în ce mai violentă. Grevele continue, însoțite de atacuri asupra persoanelor începuseră să creeze o stare haotică. Fasciile de luptă au început să atace pe greviști și pentru prima oară în istoria politică a lumii, moderne, stabilirea unei opinii populare nu se mai manifesta printr-un sistem electoral, ci prin fortarea opiniei publice și arogarea dreptului de conducere de către o minoritate violentă. Lupta această, inițiată de elementele de stânga, s-a întors contra lor, căci celelalte grupe sociale au început să privească cu simpatie, acțiunile fasciste care le garantau liniștea socială necesară.

"nascuta din necesitatile restabilirii unui echilibru social, miscarea fascista, nu fusese precedata de o pregatire teoretica si nici un ^{nu} promovea un program politic care sa conteste ordinea sociala sau statala existenta, sau sa sugereze o alta ordine. Ea era o reactie violenta contra unor manifestari sociale care urmau descumpanirea unui proces politic, poate inegal, dar care permitea, in timp, stabilirea unor baze obiective pentru majoritatea electorala.

In Europa postbelica, sperata de aparitia unui comunism imperialist, de aparitia republicilor rosii din Ungaria si Bavaria, de actiunea revolutionara a lui Stambolinski in Bulgaria, de revolta marinarilor francezi, comunizati, la Odesa- aparitia unei miscari, care combatea comunismul cu armele violente propavaduite de acesta, a determinat unele simpatii si putine animozitati. Extinderea acestei miscari in Franta, sub impulsunea lui George Valois, la inceput, si apoi, datorita actiunii unor intelectuali de renume, nu a stabilit premise pentru combaterea acestei miscari pe plan international. In fond, fascismul aparuse in tarile invingatoare, nu contesta ordinea politica versailleana, iar din punct de ^{vedere} social, solicita unele reajustari.

Manifestarile similare din Germania nu au fost considerate periculoase din cauza nereusitei putsch-ului hitlerist din 1923 si a crizelor economice succesive.

In aceasta perioada, comunistii au lansat primul atac contra fascismului, pe care l-au considerat o miscare dictatoriala, terorista, initiata de elementele reactionare, sovine si imperialiste ale capitalismului financiar/ A 13-a plenara a Comitetului Executiv al Internationalei Comuniste din decembrie, 1937, citat de Ernest Nolte " Three Faces of Fascism" / Nolte arata ca opinia publica mondiala nu privesc cu antipatie fascismul, care dupa preluarea puterii in 1926, nu mai intrebuinta forme violente si nu inlatura regimul reprezentativ/ Sistemul corporatist /

Una dintre primele cercetari asupra fascismului a fost aceea intreprinsa de Ernst Basch / E.B.Ashton / " The Fascist" /1937/ care a incercat sa stabileasca o formulare mai putin impregnata de clasificari marxiste. El a considerat fascismul ca un fenomen colectivizat, care apara inesa proprietatea si initiativa individuala; cu o pronuntata aversiune fata de manifestarile internationale. Basch aprecia ca fascismul utiliza regula consultarii electorale pentru stabilirea unei majoritati, a carei exprimare era corectata de trei principii: ierarhia, autoritatea si disciplina. Autorul constata clar, ca fascismul reprezenta un fenomen national, care solicita ajustari sociale, dar nu contesta ordinea existenta. In vremea lui Basch, fascismul nu manifestase inca tendinte agresiv-imperialiste si nici antisemite.

A. Rossi " The Rise of Italian Fascism" /1938/ a definit fascismul ca un tip clasic de dictatura politica, fenomen postbelic, determinat de supraproductia realizata in timpul razboiului, de foametea si inflatia care au urmat. Razboiul pusese in miscare mari mase populare, miscare care s-a accelerat dupa razboi, Paturile inferioare ale clasei mijlocii nu s-au mai aliat cu proletariatul si mica burghezie- excluse din viata eficienta- si au constituit elementul fundamental al fascismului. Rossi a inclus in aceasta clasa mijlocie: declassatii sociali, ofiterii cu leafa redusă, spargatorii de greve, intelectualii fara slujbe si muncitorii care voiau sa parvina in rindurile burgheziei. Fascismul era o miscare revolutionara reala, care folosea efecte de masa, in special in organizarea de tip militar pe care o alesese pentru cadrele sale. Rossi aprecia ca fascismul nu are o teorie proprie si foloseste un program artificial.

Rossi a urmat caracterizabile marxiste in aprecierea fascismului, considerat ca o formula hibrida a unor viceruri burgheze instrainate de procesul normal de dezvoltare sociala, care ar fi dus la distrugerea siste-

mului capitalist. Noutatea lui Rossi consta in faptul ca el a stabilit pentru fascism o compozitie sociala, stabilita pentru antisemiti si anticomunisti. Aceasta formulare restringe definitia lui Rossi caci elimina implicit toate miscarile nationale, a caror actiune de modernizare era blocata de cercurile burgheze, conservatoare si abuzive din Europa estica.

A. Ascoli & A. Feiler " Fascism for Whom ? " /1938/ sustin ca fascismul este un produs al degradarii sistemului democratic. In fapt, fascismul este o miscare fara caracter revolutionar, dar cu un caracter propriu. El reprezinta o reactie parazitara a structurii democratice, incapabila sa mai produca lideri populari. Fascismul urmareste sa obtina monopolul politic al natiunii si sa distruga orice libertate umana, prin suprimarea opiniilor contrarii.

Cu toate acestea, autorii nu blameaza fascismul italian considerandu-l ca o formula evolutiva de inserare in viata politica. Fascistii au incercat sa introduca programul lor politic in decurs de zece ani, in timp ce nazistii au introdus programul lor politic in decurs de zece- douasprezece luni.

Cei doi autori incearca pentru prima oara o comparatie cu nazismul, comparatie favorabila fascismului.

G. Gentile "Che cosa è il fascismo"/1925/ cunoscutul teoretician fascist, sustine ca fascismul " in armonie cu invataturile lui Mazzini, este cea mai perfecta forma de liberalism si democratie " " un sistem de libertate concreta si adevarata , fata de sistemul libertatii abstracte sa false " .

*

Preluarea puterii de catre Hitler, denuntarile succesive ale ordinii stabilite prin Tratatul de la Versailles, atacarea Abisiniilor de Italia, si mai ales ,amplificarea si denaturarile rasiste ale antisemitismului german

precum și amplificarea elementelor pasionale în aprecierile politice, determinate de antrenarea unei majorități de intelectuali radicali în războiul spaniol, a dus și la emiterea unei formule a fascismului, mult diferită de cele inițiale. Fascismul a început să fie considerat ca un exponent direct al manifestărilor care contestau ordinea politică și socială existentă. De atunci o serie de atribute, utilizate exclusiv pentru clasificarea comunismului, și antisemitismului, au început să fie atribuite mișcărilor fasciste și naziste.

*

Hannah Arendt a determinat această nouă linie în lucrarea ei "Origin of Totalitarianism"/1950/linie, care a dominat o mare parte a cercetărilor postbelice. Ea afirmă că fascismul reprezintă "teroarea în masă", căci fascismul ajuns la putere, dezvoltă instituții politice noi și distruge toate tradițiile sociale, legale și politice ale națiunii. Guvernul totalitar transformă "clasele" în "masă" și înlocuiește sistemul partidelor cu o mișcare de masă, stabilind în același timp o politică externă îndreptată spre dominația mondială.

Prof. George L. Mosse "The Genesis of Fascism" / The Journal of Contemporary History. Vol/1966/ critica formularea lui Arendt "fascism-teroarea în masă" ^{pentru că} este bazată numai pe cercetarea fenomenului german și că atare este prea îngustă. Mosse susține că există o diferență între teroarea de masă și violența fascistă. Teroarea în masă poate explica predominantă tendințele rasiste și antievrești în Europa Centrală și Estică, dar nu și alte caracteristici.

Nici formularea lui Arendt, nici critica lui Mosse nu explică cum o astfel de formulare elimină clasificarea comunismului, exemplu clar de teroare în masă. Ambele elimină factorul "agresiv și revansard", caracteristic țărilor invinse, Germania, Ungaria, Bulgaria, etc.

In același articol, Prof. George L. Mosse/ The Journal of Contemporary History- no.1/1966/ analizează fascismul și stabilește o serie de caracteristici ale acestuia. Astfel, el consideră că fenomenele fasciste au fost manifestări native, naționale, ale tineretului burghez, atras de perspectiva unor soluții pozitive ale problemelor ridicate de societatea industrială. Fascismul a fost sprijinit de mase și de muncitori, mai ales în Europa estică. El a fost inițiat de foști combatanți ai primului război mondial; și-a găsit o ascendență ideologică în mișcarea artistică expresionistă și s-a manifestat în sens revoluționar, tradiționalist, naționalist și rasist; a fost puternic ierarhizat și urmărea realizarea unei societăți fără clase, bazate pe justiția socială. Mosse sugerează ca să se întreprindă și studiul aspectelor pozitive ale fascismului, nu numai a celor negative; de asemenea și perioada anterioară preluării puterii. El afirmă că în această perioadă, nazistii au imprimat caracteristici naziste și altor mișcări naționaliste. Mosse susține că mișcările fasciste au avut un caracter irațional, presupunând[?] astfel adversarilor lor direcți, comunistii și marxistii, avantajul^(rezervând) exclusiv al utilizării logicii și rațiunii- argument destul de îndoielnic.

Mosse a dorit să formuleze o definiție generală a fascismului care să includă și mișcările politice din estul european și de aceea a atribuit acestor mișcări un naționalism agresiv și un rasism illogic, - atribute specifice nazismului.

Deși autorul diferențiază spiritualitatea revoluționară fascistă de regimurile reacționare europene conservatoare, care se opuneau mișcărilor revoluționare care le amenința monopolul politic, tradițional, - el nu reușește să traga concluziile impuse de caracterul popular al acestor mișcări, care justifică acțiunea lor. Mosse acceptă și unele deformări ale adevărului pentru a include mișcările politice din estul european în formularea lui generală: astfel

Miscarea Legionara a fost o miscare rasista si antisemita, excluzând caracterul ei predominant- lupta pentru realizarea unei egalitati sociale, contestate de oligarhia abuziva-si lupta pentru modernizarea tarii; Corneliu Codreanu, ar fi fost combatant in primul razboi mondial, etc.

Formulara lui Mosse, nu reuseste sa fie convingatoare pentru ca stabileste rasismul ca baza fundamentala a miscarilor nationale. In fapt ,nici o miscare nationala din Europa nu a fost rasista, in afara nazismului.

Ernst Nolte " Three Faces of Fascism"/1965/ a efectuat o cercetare fundamentala asupra miscarilor fasciste din Germania, Italia si Franta. El ajunge la concluzia ca " fascismul este un antimarxism care cauta sa-si distruga inamicul prin dezvoltarea unei ideologii ,radicale, inrudita, desi opusa si prin utilizarea unor metode aproape identice desi modificate in mod tipic, dar ,totdeauna, in cadrul rigid al unei autoafirmari si autonomii nationale"

Formulara este extrem de restrinsa - considera numai aspectul anticomunist- ;exclue ajustarile sociale solicitate de miscarile fasciste vest europene, fara contestarea ordinii existente; elimina miscarile nationale din estul european interesate in realizarea inlaturarii unui monopol politic sugrumator. De asemenea, Nolte, ignora complet diferentierile existente intre fascismul din tarile invingatoare si cele invinse. Se pare ca formulara lui Nolte, urmareste sa reabiliteze mai mult atitudinea poporului german , decit sa stabileasca criterii stiintifice pentru fascism.

Seymour Lipsit " Political Man"- accepta formulele,devenite traditionale pentru compozitia sociala a fascismului: miscare provenita din rindurile clasei mijlocii si considera ca in Europa, su existat.

de fapt, trei linii politice: dreapta- formata din conservatori: centrul-compus din liberali; stinga, expresie a socialismului. Fiecare din aceste linii are manifestari extremiste, caci in fiecare linie exista doua extreme si o linie de centru. Fascismul reprezinta forma extremista a centrului, desi prin glorificarea statului el apare antiliberal. Fascismul are totusi trasaturi comune cu liberalismul, si anume: opozitia fata de marele capital, sindicate si statele socialiste.

Lipsit isi bazeaza formularea ,in mare parte, pe unele rezultate electorale din Germania hitlerista si Austria, care pot explica unele aspecte ale nazismului, dar nu miscarile fasciste din Europa vestica si estica. Formularea evita sa precizeze aspectele nationalismului agresiv, a ajustarilor sociale sau caracterul popular a acestor miscari si ca atare apare destul de saraca.

Seton Watson, cunoscut istoric britanic, considerat expert in problemele estului european, analizeaza fascismul in articolul "Fascism, Right and Left" / The Journal of Contemporary History, no.1-1966/ in care afirma ca multe detalii necunoscute asupra miscarilor fasciste impiedeca stabilirea unor concluzii juste asupra acestor miscari. El afirma ca fascismul reprezinta o ideologie reactionara, care doreste sa reinvie trecutul. Desi fascismul s-a bucurat de un substantial sprijin popular, el a fost, in general, condus de "intelligentsia" locala care sa animat grupele de tarani si muncitori, care formeaza cadrele acestor miscari.

Aceasta formulare a lui Seton Watson, reia o idee familiara multor istorici americani care considera influenta ruseasca determinanta in vista statelor est europene. De aceea ei considera ca "intelligentsia" fenomen specific rusesc , ca existent siⁱⁿ alte tari . Este ciudat ca Seton Watson ,care defineste intelligentsia ca un grup social distinct de burghezie si taranime, considera ca acest grup a existat in tari

fara burghezie si in care intelectualitatea era dependenta integral de oligarhiile locale. Este ciudat ca nu s-a observat ca aceasta inteligentia nu a existat nici macar in statele slave din estul european.

Formulare, lui Seton Watson este interesanta caci indica ralierea autorului la punctul de vedere ca, miscarile nationale din estul european au fost miscari populare, caracter pe care el l-a contestat ^{anterior} cu vehementa, pe considerente subiective-cum marturiseste singur.

Prof. E. Weber un specialist in problemele fascismului european a publicat mai multe studii/intre altele. in "The European Right " / in care afirma ca miscarile fasciste au fost miscari de extrema dreapta, generate de elemente din rindurile elementelor instrainate ale micii burghezii. Prof Weber a analizat meticulos fascismul francez, o manifestare precumpnitoare intelectuala si ca atare, remarca in mod eronat, ca celelalte miscari fasciste nu au avut același grad de exprimare teoretica ca fascismul francez. Toate miscarile fasciste au avut teoreticienii lor, care au consemnat tendintele politice ale acestor grupari, in raport de necesitatile locale si nivelul intelectual al cititorilor nationali.

Barrington Moore, Jr. " Social Origin of Dictatorship and Democracy: Lord and Peasant in the Making of the Modern World" afirma ca natiunile care vor sa se integreze in lumea moderna au de ales intre trei cai: revolutia burgheza, care culmineaza in democratia vestica; revolutiile conservatoare, care sfîrșesc in fascism ; revolutiile taranesti , care duc la comunism.

Fascismul, o incercare de a transforma reactiunea si conservatorismul in miscari populare si plebeiene, isi pierde in cursul transformarii, legaturile precedente cu libertatea.

Moore afirma ca fascismul promoveaza inevitabilitea disciplinei si ascultarii, si hierarhiei; accentueaza violenta- sîngele si moartea capstana accente de atractie erotica, desi fascismul este organdic

sanatos si normal; fascismul apare in rîndurile clasei mijlocii inferioare. Capitalismul plebeian il diferentiaza de miscarile antiparlamentare ale secolului 19.

Formulara lui Barrington Moore , Jr, este nesatisfacatoare si in general , eronata. Miscarile fasciste au fost initiate in straturile sociale inferioare si ulterior au fost favorizate de unele cercuri conservatoare, si numai din motive oportuniste. Apoi, in nici una din tarile estice europene, comunismul nu a fost calea aleasa de taranime pentru a se incadra in procesul de modernizare. Comunismul a fost introdus de balonetele ruseti, iar colectivizarea agricola s-a facut in conditii inumane pentru tarani. In plus, in tarile est europene, liberalismul a dus la perpetuarea sistemelor oligarhice si la o parodiare a democratiei vestice.

S. J. Woolf, editorul volumului " European Fascism " /1968/ afirma ca definirea fascismului este extrem de dificila , pentru ca apreciat istoric, fascismul a fost un sistem politic, cultural, economic si social caracteristic european. El a fost o reactie a micii burghezii urbane si rurale din tarile industrializate contra amenintarii socialiste. Woolf constata ca studiul actual al fascismului nu diferentiaza fascismul estic de cel vestic. Intre elementele generale ale fascismului se pot clasifica: nationalismul accentuat, antisocialismul si generarea lui in cadrele fostilor combatanti.

Formulara lui Woolf ignora imperialismul agresiv- manifestare nazista si fascista italiana. Apoi, Woolf afirma eronat ca miscarile fasciste din estul european s-au nascut ca urmare a injonctiunilor straturilor sociale superioare.

Studiul lui Woolf este interesant caci el sugereaza ca in analizele viitoare ale fascismului sa se evite utilizarea teoriilor "la moda" adica sa se evite utilizarea modelelor conventionale.

In același volum, H.R. Trevor, "European Right" apreciază fascismul ca o manifestare a nationalismului agresiv, de tip burghez, născut numai din frica revoluției proletare. Fascismul a reprezentat o serie de manifestări non-intelectuale, și chiar, anti-intelectuale, care au fost reunite artificial pentru a se constitui o doctrină internațională. Trevor atribuie reușita mișcărilor fasciste numai faptului că Biserica Catolică i-a deschis "ușa puterii" în Germania și Italia. Celelalte mișcări fasciste au reușit numai pentru că au fost sprijinite de nazifasciști.

Definiția lui Trevor este mult prea specifică pentru a putea fi extinsă interpretării fascismului. În plus, se pare că Trevor a sugerat formula fără să aprofundeze mișcărilor fasciste din Europa estică.

John Weiss a publicat studiile sale asupra fascismului în două volume "The Fascist Tradition"/1967/ și ca introducere la volumul "Nazis and Fascists in Europe" 1918 -1945". El sugerează o nouă teză asupra interpretării mișcărilor fasciste.

Weiss recomandă în analiza fascismului metoda comparativ istorică sugerată de Max Weber. El sugerează ca analiza să înceapă de la Revoluția Franceză și studiul să fie divizat în două părți: înainte de preluarea puterii și după preluarea puterii.

În detalierea analizei întreprinse, Weiss se îndepartează sensibil de sugestiile sale și dorește să accentueze diferențierea tezei sale de aceea susținută de E. Weber/ mișcărilor fasciste din estul european au fost mișcări populare/sustine că mișcărilor fasciste europene au fost reprezentat mișcări extremiste ale elementelor conservatoare, cum ar fi: mici negustori, mesieri, mici proprietari, industriști și reacționari, ofițeri, etc, care erau contra modernizării națiunii. Fascismul reprezintă un conservatorism revoluționar, care dorea să instaureze o teroare sistematică și controlul total al tuturor sectoarelor vieții naționale. Weiss consideră că manifestarea antimodernis-

ta este specifica elementelor sociale inspaimintate de modernizare.

Weiss diferentiaza fascismul vest european de cel est european. Primul se caracteriza prin antisemitism, ultraconservatorism si un extremism de dreapta, contrarevolutionar. Fascismul est european - unde nu exista un grup liberal puternic - a fost o manifestare extremista si conservatoare, o expresie a elementelor extremiste de dreapta, care atacau autoritatea, valorile si interesele elitelor semifeudale traditionale. Weiss afirma ca miscarile fasciste din estul european au fost lipsite de sprijinul popular. Muncitorii care au sprijinit aceste miscari, nu au fost muncitori industriali, ci meseriasii. Fascistii din Europa estica au respins principial, elementul individual in promovarea egalitatii sociale.

Pentru sustinerea tezei sale, Weiss deformeaza sau ignora fapte istorice. Astfel, el ignora suportul masiv al miscarilor nationale din Europa; suportul muncitorilor industriali acordat miscarilor nationale din Ungaria si Romania; inexistenta unei burghezii nationale in Romania, etc. El sustine ca, Codreanu voia sa distruga Evreimea: care forma un grup intermediar intre aristocratie si taranime. In fapt, in Romania nu conducea aristocratia, ci o oligarhie in care elementul majoritar il formau cadrele partiului liberal. Monarhia avea un cuvânt hotaritor in conducerea tarii. Weiss sustine ca Evreii din Romania au fost victima unui genocid, afirmatie infirmata de adevarul istoric.

Tezele lui Weiss asupra diferentierii miscarilor nationale estice fata de cele vestice sunt diminuate de inversunarea autorului de a distruge afirmatia prof. A. Weber, ca miscarile nationale din estul european au beneficiat de suport popular. Faptul ca Weiss ignora caracterul social-popular al miscarilor est-europene care au urmarit eliminarea oligarhiilor locale si introducerea unei justitii sociale; caracterul compozitiei sociale ale miscarilor nationale / inexistenta

unei burghezii nationale/; ignorarea diferentierii dintre nationalismul revansard si agresiv si nationalismul logic, rational si traditional; toate aceste carente- mai mult decit polemica nejustificata cu prof. Weber, fac ca analizele lui Weiss sa fie considerate ca exprima mai degraba o manifestare pasionala decit o cercetare stiintifica.

In analiza fascismului italian, A. James Gregor "The Ideology of Fascism" autorul apreciaza , ca in general, fascismul a fost un fenomen specific european, aparut in unele tari partial industrializate, sub forma unor miscari de mase. Fascismul a dorit sa reuneasca fortele umane si naturale ale tarilor respective pentru a realiza dezvoltarea nationala. Gregor sugereaza ca fascismul sa fie analizat atat sub aspectul manifestarii sale ca fenomen international cit si sub aspectele dezvoltarii sale specifice. El considera ca fascismul a fost mai puternic in tarile europene de origina latina, unde venitul brut si venitul pe cap de locuitor, era cel mai redus, precum si in tari partial industrializate. Argumentul lui Gregor este infirmat de realit_atile istorice si de aspectul "rasist" al interpretarii. In fapt, miscarile fasciste din Europa vestica au aparut in cele mai industrializate tari- Franta, Anglia, Belgia, Olanda, Germania- si au urmarit unele ajustari sociale . Concentrarea pe plan national a tuturor resurselor umane si naturale se realiza pentru un scop revansard sau imperialist. Concentrarile resurselor umane si naturale in vederea modernizarii tarilor a fost un fenomen caracteristic tuturor tarilor europene slab dezvoltate care nu au urmarit obiective agresive: Spania, Portugalia, Romania, Polonia, Cehoslovacia, etc.

Gregor constata ca multe dintre cercetarile americane asupra fascismului demonstreaza ca autorii nu au inteles tema cercetata din cauza prejudecatilor care i-au determinat sa neglijeze aprofundarea ideologiei fasciste.

Volumul " Native Fascism" aparut in 1971, editat de P. Sugar, contine un studiu al editorului, care reluind ideea lui George L. Mosse, asupra nativitatii fascismului- afirma ca miscarile fasciste din tarile succesorale ale fostului Imperiu Austro-Ungar, au fost miscari native, care pot fi explicate numai prin analiza istorica a generarii lor . Sugar constata ca nazistii nu au sprijint miscarile nationaliste din Europa de Est- o realitate logica, care a scapat tuturor cercetatorilor. Nazistii urmareau o politica imperiala in sud-estul european , care era contestata de toti nationalistii locali.

Introducerea aceluiasi volum, semnata de Lyman H. Letgers sustine ca fascismul a fost o simpla erezie marxista care denigra teoria coerenta a marxismului - temele sociale- in favoarea valorilor imanente, intruchipate de fascism.

Sugestia autorului pare neconsistenta, caci se bazeaza pe convingerea ca teoria marxista este susceptibila a fi tratata ca un ansam^{blu} de idei intelectuale. In fapt, teoria social-economica a lui Marx, nu a constituit o baza pentru stabilirea unui stat socialist-rus, ci teoriile leniniste, ansamblu eteroclit de supozitii teoretice, practica politica limitata numai la considerarea unui trecut autoritar si necesitatele istorice ale unei industrializari fortate. Este imposibil sa se gaseasca in istoria intelectuala un exemplu mai flagrant de contradictii conceptuale ca in studiul aplicarii practice a marxismului, a carui flexibilitate in stabilirea adevarurilor fundamentale se schimba in raport de schimbarea fiecarui lider comunist sau oportunism politic.

Sir Isaiah Berlin, cunoscut autor britanic de stiinte politice sustine in "Political Ideas in Twentieth Century" ca fascismul este o expresie irationala, care reprezinta un moent falimentar si culminant al patriotismului mistic.

Afirmatia autorului ignora complet caracterul popular al miscarilor fasciste , determinat de aspectul social al revendicarilor lor, Se pare ca autorul nu a depasit faza exprimarii pasionale fata de manifestarile fasciste,

In volumele editate de S.J.Woolf si O. Sugar, sunt incluse studii asupra miscarilor "fasciste" din Romania. Autorii lor, Z.Berbu, E.Turczinski si St. Fischer -Galati. Studiile lor care vor fi analizate mai tirziu, nu reusesc sa furnizeze elemente consistente pentru o analiza stiintifica a evenimentelor sociale analizate. In plus , ele indica o prejudecata neta si o deformare a datelor istorice.Ele nu se pot integra in linia generala a obiectivitatii celorlalte studii publicate de volumele respective.

*

Miscarile fasciste franceze au atras multi cercetatori , in special americani, din cauza abundentii materialului scris. Este interesant ca putine studii au reusit totusi sa aprofundeze corect acest fenomen caracteristic Europei Vestice.

Astfel, Ernst Nolte "Three Faces of Fascism" considera caracteristic pentru analiza fascismului francez, Maurras-ismul, miscarea monarhista initiata in Franta, tara esential republicana, in ultimul secol de un stralucit intelectual, carea devenit portparola unui romantism desuet, aparut in Franta dupa caderea lui Napoleon si perpetuat de psihologia celebrilor demi-soldes, ofierti care cucerisera Europa sub Napoleon, bucurandu-se de o forma de viata aproape unica.Restaurarea Bourbon-ilor retezase orice perspectiva de maretie acestor oameni care supravietuiau unui trecut glorios . Descendentii acestora si a altora, au gasit un reprezentant tipic in Charles Maurras, care considera monarhia, mai bine zis ,restaurarea ei, ca un panaceu al problemelor franceze. Maurras-ismul nu a constituit niciodata o miscare de masa si partizanii

au reprezentat neconditionat solicitările utopice ale epoci caduce. De aceea studiul acestei acțiuni nu își are locul în analiza mișcărilor naționale sau fasciste care, au urmărit realizarea unui proces de modernizare. Maurras-ismul urmărea, teoretic, restabilirea imposibilă a unui regim politic, agrar.

Prof. E. Weber "European Right", consideră fascismul francez ca o expresie a micii burghezii urbane, care a folosit în propagandă sa sloganuri naționale și sociale. Weber, consideră ca mișcările fasciste franceze au avut o viață sporadică, datorită absenței unei doctrine.

Plumyene & Lasierra "Les Fascismes Françaises" afirmă ca mișcărilor fasciste franceze, care au prezentat oarecare importanță, au fost o copie a fascismului italian. Numai mișcarea lui George Valois a avut o oarecare consistență intelectuală. Însa adevărata forță a fascismului francez a fost exprimată de partidul popular al lui Doriot, partid anticapitalist, anticomunist, antisemit și elitist - o semnificație netă a unui tehnocratism evident. Cei doi autori consideră ca în Franța a fost foarte greu să se contureze un fascism francez extins și autentic din cauza contradicțiilor interne și mai ales externe, căci în Franța un partid care solicita o alianță politică cu Hitler, avea puține șanse să se manifeste eficace pe scena politică.

Volumul celor doi autori cuprinde o expunere disproporționată a diferitelor mișcări fasciste și mai puține concluzii, care ar fi însumat mai multe aprecieri personale ale autorilor, valoroase într-un domeniu, practic, nedezvoltat.

Robert J. Soucy "The Nature of Fascism in France" - The Journal of Contemporary History, no. 1. - 1966 - stabilește ca fascismul francez a avut o ideologie bine definită și cu o înaltă ținută morală. El era dispus să înlăture din viața politică franceză tot ceea ce părea decadent

si sa extirpe accentuata slabiciune politica, existenta. Fascismul a reprezentat miscarea politica promovata de o elita intelectuala si care a reusit sa ralieze adeziuni populare, grupate in partidele lui Deat si Doriot. Intre fascismul francez si nazism a existat o diferenta majora in doctrina politica: fascisiti francezi au promovat teoria elitelor, deci rolul conducator al valorilor calitative, in timp ce nazistii au adoptat teoria lui " Volk" (popor) din care deriva forte conducatoare a Fuehrerului, teorie nebuloasa, care nu preciza criteriile de promovare a conducatorilor. Soucy constata, de asemenea, ca fascismul francez a fost net anticapitalist si anticomunist.

Studiul lui Soucy, este unul din cele mai complete asupra fascismului vest european. si (care) ofera baze puternice pentru diferentierile calitative ale miscarilor nationale europene.

*

Intre primele lucrari postbelice asupra fascismului, volumul Prof. H. Roberts " Rumania, Political Problems of an Agrarian State" stabileste unele premise sociale care pot duce la surprinzatoare concluzii logice.

Astfel Roberts, analizand fenomenul romanesc, intr-o prea sumara reconsiderare a trecutului istoric, afirma ca fascismul este o reactie irationala contra unor aspecte sociale si politice nerezolvate care apar in cadrul unei societati industrializate sau pe cale de industrializare. Acest irationalism apeleaza mai degraba la manifestari spontane, organice, primitive, mitice si instinctive decat la formele logice ale experientii umane si sociale. Roberts desi afirma ca fascismul nu este antiindustrial, in Romania, singura miscare politica, considerata de autor a fi fascista, Miscarea Legionara, a glorificat taranul si a negat necesitatea industrializarii.

Afirmatiile ^{si} concluzii ~~ale~~ autorului sunt insa infirmate de premisele expuse de cercetarile sale. Astfel, Roberts, constata- de altfel primul cercetator american, -ca ML a fost o miscare cu un larg sprijin popular, penŃru ca sintetiza doleanțele populare. Procesul de industrializare fusese initiat eronat, iar taranimea suporta singura acest proces. Procesul politic din Romania se desfasura fara participarea taranilor care formau marea majoritate a populatiei si era condus efectiv de o oligarhie straina si instrainata, abuziva si corupta. Roberts aprecia ca o industrializare dezvoltata corect poate duce la o justa distribuire a profiturilor, permitănd astfel constituirea unei clase mijlocii, inexistentă in Romania.

Roberts citeza afirmatia unui mare mosier si industrias roman, prof. A. Basilescu, care in 1917 a spus "singurul mijloc posibil pentru taranimea romana de a-si rezolva conditia sa, este revolutia". Roberts, care a studiat temeinic conditia Romaniei confirma ca singura cale de rezolvare a nedreptatilor sociale, consta in revolutie. In acest caz, condamnarea ML, -singura miscare revolutionara, care milita pentru instaurarea unui proces politic normal- ca o miscare irationala si mitica, etc. pare puțin evidentă, de dovezi obiective.

Prof. E. Weber "European Right" analizeaza situatia Romaniei si constata ca ML a sintetizat revendicarile social-politice populare intr-un program sprijinit de masele populare. ML a fost net anticomunista, in fapt, un antirusism, caracteristica organica a poporului roman. Lupta politica a ML era concentrata contra opresorilor interni, care reprezentau nedreptatea, oprimarea si negarea oricarei promovari sociale juste. Cu toate ca Weber, stabileste caracterul popular al ML si caracterul nepopular al oligarhiei, care conducea tara, el considera ML ca miscare fascista. Se pare, ca si in acest caz, premisele infirma concluziile autorului/

N.Nagy-Talavera "The Green Shirts and the Others" a analizat comparativ peisajele social-politice din Ungaria si Romania, si in special ML si Sagetile de Foc.- model apt sa stabileasca fapte precise pentru aprecierea faptelor fundamentale care urmeaza sa fie considerate in transformarile statelor cu structuri semifeudale, in state industriale.

Talavera constata ca ML a fost o miscare politica, nascuta din incapacitatea oligarhiei de a realiza modernizarea tarii. ML a urmarit sa realizeze o justitie sociala, desi nu a folosit metode considerate favorabil de autor, care clasifica ML ca o miscare fascista.

Se pare ca nici un auto^v modern american nu a reusit sa elimine contradictia evidenta in stabilirea faptului ca o miscare populara care urmarea realizarea unei justitii sociale nu putea sa fie emanatia unor cercuri restranse, provenind din rindurile instrainate ale burgheziei. Nici Talavera nu scapa acestei ilogici^{tati}, caci sustine ca ML a fost o emanatie a unor cercuri conservatoare si retrograde care urmareau sa impiedece coruperea taranului de catre procesul de modernizare.

*

Captl J.Friedrich & Z. Brzezinski - "Totalitarianism" sustin ca fascismul este o reactie anticomunista a claselor mijlocii. Autorii considera ca fascismul si comunismul sunt miscari politice similare, totalitare, care sunt caracterizate prin sase trasaturi: ideologie; parti^a de mase; condus de un om; sistem de teroare; monopol politic aproape complet, conditionat de dezvoltarea tehnologica, monopol al armelor; control economic integral.

Autorii considera ca o deosebire importanta intre cele doua miscari consta in faptul ca fascismul este "imperialist" iar comunismul nu urmareste decit realizarea revolutiei proletare.

Autorii conchid ca, comunismul si fascismul, miscari totalitare s-au putut naste numai in contextul democratiei de mase si tehnologiei moderne.

Este evident ca autorii au ignorat: aspectele imperialiste evidente ale comunismului, afirmate practic de actiunile imperialiste in Iran, Romania, Cuba, Cehoslovacia, Ungaria, Polonia, etc.; de discursul clasic tinut de Malenkov la 7 noiembrie 1948, care glorifica realizările teritoriale imperiale ruse, realizate de comunisti; denunțarea imperialismului rusesc in Asia de catre comunistii chinezi, etc. Definierea de mai sus exclude miscarile fasciste din Europa vestica, Croatia, Slovacia, care sunt manifestari nete antiimperialiste. Mai mult, definirea de mai sus intuneca perspectivele clarificarii termenului "totalitarianism".

*

Analiza critica a definitiilor citate indica dificultatea autorilor de a stabili caracteristici care sa permita definirea fascismului. Majoritatea autorilor analizati sunt insa de acord asupra unui aspect principal: cercetarile asupra fascismului sunt incomplete si pline de idei preconcepute. Toti recomanda sa ^{se} analizeze fascismul obiectiv; divizat dupa regiunile geografice si tinându-se seama de manifestările fascismului, inainte și dupa preluarea puterii.

Majoritatea cercetatorilor sunt de acord asupra unor trăsături considerate comune. Astfel, se constata ca fascismul ar fi o manifestare generata exclusiv in rândurile fostilor combatanti. Aceasta afirmatie poate fi justificata in cazul fascismului italian, partial in cazul nazismului, dar este inexplicabila miscarilor fasciste din Europa estica sau vestica.

A doua caracteristica generalizata ar consta in compozitia sociala a miscarilor fasciste. Se considera ca membri acestor miscari ar proveni exclusiv din rândurile elementelor micii burghezii amenintate de modernizarea țării, promovata de burghezia mijlocie. Aceste elemente ar fi țărani, ofiteri cu leafa redusa, mici negustori, mesieri, intelectuali fara slujbe, etc.

Se pare ca aceasta interpretare a fascismului pe baza unei compozitii sociale improprii, constituie cel mai serios impediment in analiza fascismului. Aceasta compozitie sociala a fost stabilita de adversarii antisemitismului, pentru determinarea apartenentii politice a antisemitilor. In cursul secolului trecut, când societatile industriale, erau in plin avânt si deschideau perspective nebanuite celor care credeau in continua dezvoltare a geniului uman, - s-a considerat ca societatile industriale denumite "capitaliste" ar reprezenta exclusiv tendintele modernizatoare fiind o treapta superioara in dezvoltarea ascendenta a omenirii. Deschiderea de noi perspective pentru ameliorarea vietii umane; asigurarea unor conditii moderne de viata unui numar crescând de oameni, si inlaturarea unor serii de tabu-uri sociale care impiedecasera secole de -a-rindul manifestari efecace ale unei mobilitati sociale, - au facut ca aprospe intreaga intelectualitate sa considere regimul politic al societatilor industriale ca ultima realizare a binefacerilor unui regim umanitar. Cei care combatteau acest regim, erau oameni inapoiati, care se ridicau contra unui regim care promova, odata cu unele limitari sociale- dreptul fiecarui om de a gândi si crea liber.

Cei care combateau-in general- noua ordine politica, care stabilea o suprematie a celor care luptasera si luptau sa extinda cucerirea naturii de catre om, aparusera in cadrul aceluiasi grup social care generase pe cei care instaurasera societatile industriale.

Societatile industriale reprezentau, nu numai afirmari ale unei noi tendinte de a infrunta natura, dar si o noua forma sociala- democratie moderna. In cadrul acestei societati, s-au creat noi posibilitati de mobilitate sociala, fie prin emancipari politice, fie prin noi criterii pentru marcarea succesului in viata. In general. Evreii, popor cu experienta milenara in mánuirea comerțului cu bani si obisnuit cu o mare mobilitate sociala, au obtinut curând pozitii importante in noua societate

7. promovările pe baza meritelor personale.

Noul grup social, național și minoritar, care reușise să clatine vechea ordine bazată pe exploatarea directă a naturii și privilegiile constituite în cursul vechii societăți, a fost numit generic "clasa mijlocie". Rolul acestui grup, consta predominant în stabilirea condițiilor pentru producerea industrială a bunurilor și desfacerea lor. În fapt, era un grup intermediar, care exercita un rol de promovare, dar și de echilibrare a diverselor sectoare de producție și desfacere.

Noua ordine a determinat o accentuată mobilitate socială care a funcționat eficient în prima perioadă a societăților industriale. Tendința promotorilor de a-și consolida pozițiile prin alianțe din cadrul clasei mijlocii, sau a claselor care dispăreau, ca și tendința de a asigura transmiterea pozițiilor și averilor obținute urmașilor, au determinat (rigidizări) sociale, care la rândul lor au determinat plângeri din partea celor care voiau să urmeze aceleași cale de ridicare socială. În această luptă politică, - ca în toate luptele politice, - s-au folosit argumente pasionale, care nu sunt totdeauna și etice.

Astfel, o parte a noilor elemente sociale din cadrul clasei mijlocii au atacat pozițiile ocupate de Evrei, considerând că în cadrul național acestia să aveau drepturi reduse față de naționali. Antisemiții nu au contestat ordinea socială existentă și nici valabilitatea societăților industriale. Ei au acceptat toate principiile acestor societăți și au solicitat numai mărirea cotei de participare. Cum noua societate se constituise în afara cadrului statal existent, compus încă din elementele vechii ordini, cei care contestau rigiditatea impusă de cei care reușiseră au încercat să obțină ajutorul statului pentru a primi poziții avantajoase, în contradicție cu principiile societății industriale. De aceea, majoritatea cadrelor antisemite, din secolul trecut, a fost compusă din elemente ale noii clase, care nu aveau organe aceleasi posibilitati

pentru a infrunta conditiile noii societati, care promova competitia drept criteriu pentru stabilirea valorii sociale. Definirea antisemitismului politic al sec. 19, diferit de antisemitismul religios al trecutului, desi mostenise unele resentimente traditionale- a avut un aspect peiorativ, saci antisemitii erau in general oameni care nu puteau infrunta competitia. De aceea, antisemitismul sec. 19 a fost repede lichidat, fie prin includerea contestatarilor in noua ordine statala, fie prin alaturarea acestora la miscarile conservatoare.

In orice caz, aceste miscari nu au avut influente directe sau indirecte asupra fascismului, care a fost generat in alte medii sociale, dintr-o si eficace ,care au urmarit alte obiective decat cele profesate de antisemiti. Cele mai multe miscari fasciste au militat pentru o readresare morala . Fostii combatanti ai razboiului, care luptasera animati de un ideal pe care il profesau [?] ani "milenari", in transee , contestau dreptul celor care staturau in spatele frontului, sa continue conducerea societatii.

Un alt caracter stabilit de cercetatori este acel al exercitarii terorii. Aceasta metoda de exterminare a adversarului , a aparut destul de timpuriu in istoria omenirii. Ea s-a exercitat nediscriminatoriu urmarend sa elimine grupe sociale intregi. In general, teroarea a fost indreptata contra grupelor sociale care exercitaseru puterea politica anterior si constituiau o amenintare contra noii ordini. Dar si aceste teroare au avut o durata scurta si s-a diluat in timp.

Teroarea determinata de Revolutia Franceza s-a exercitat nediscriminatoriu contra aristocratilor sau functionarilor. regali, dar nu a atins alte grupuri sociale. Teroarea Rosie din Rusia a reprezentat un exemplu tipic de teroare nediscriminatorie si arbitrara, caracterizata nu numai prin lunga ei durata ci si numarul claselor sociale incluse. Au disparut grupe sociale taranesti, minoritati, oameni simpli, fara

veleitati politice, au disparut prieteni si adversari, delicventi de drept comun, copii, batrani si femei.

Fascistii italieni si nazistii au urmarit si terorizat majoritatea adversarilor lor, pe care i-au torturat, si de multe ori executat. Dar in general, aceasta teroare s-a manifestat contra unor adversari declarati si regimului lor actiunile contra lor, aveau un aspect legal, masurile fiind luate de organe judecatoresti si politienesti. Chiar lichidarea grupului Roehm sau Von Steuffel, nu au fost indreptate contra unor grupe sociale, ci contra unor grupe de adversari.

Este evident ca masurile luate contra populatiei evreesti nu pot fi considerate ca acte de teroare pentru a lichida un adversar politic, a carui eliminare ar fi dus la stabilirea unor pozitii avantajoase pentru nazifascisti. Lichidarea fizica a poporului evreu se inscrie in cadrul actiunilor genocidale, initiate de marii conducatori Genghis Han si Tamerlan, care au masacrat popoare intregi pentru a-si consolida puterea politica asupra unor popoare supuse.

De altfel, in afara nazifascistilor, celelalte miscari fasciste europene din Europa vestica si estica, nu au exercitat teroare asupra adversarilor lor - cu exceptia genocidurilor antievreesti din Ungaria, Slovacia si Croatia. Deci nu se poate considera ca teroarea a constituit un element comun al fascismului.

Se mai afirma ca antimarxismul ar constitui o caracteristica a fascismului. Aceasta linie poate fi identificata in unele miscari fasciste din Europa Vestica, care au incercat sa combata marxismul ca doctrina politica. In Europa estica, comunismul a fost considerat ca o forma a imperialismului rus si combatut ca atare de catre populatia taraneasca, individualista si care se opunea colectivizarilor.

Se accentueaza ca miscarile fasciste nu ar fi avut o doctrina autonoma; ca au fost sau miscari spontane, irationale si mistice, cu

ca cadre politice incapabile sa intelega elementul rational, inclus in ideologia contestata sau in marxism; sau ca au fost erezii marxiste. Argum^ventul este nesatisfacator si irelevant. In general, miscarile fasciste au fost miscari cu un pronuntat caracter social si doctrinariile lor au insistat asupra acestui factor national si mai putin asupra caracterului social international, fapt care face ca lucrarile lor sa fie mai putin accesibile cercetatorilor occidentali. Apoi, necunoasterea conditiilor locale a determinat pe multi cercetatori sa abandoneze criteriile individualizarii miscarilor fasciste. In plus, de multe ori limba inaccessibila in care au fost redactate aceste lucrari, reduse ca numar datorita scurtului timp in care s-au dezvoltat aceste miscari, au determinat unii cercetatori sa aprecieze ca fascismul s-a ilustrat printr-o absenta doctrinara.

Din celelalte caracteristici ,care apar ca pozitive s-ar putea realiza urmatoarea sinteza a definitiilor amintite: Miscarile fasciste au fost miscari cu caracter social ,aparute anpa primul razboi mondial si care au rumarit, ca in cadrul ordinii sociale existente, sa se realizeze o largire a bazei sociale a clasei mijlocii, incluzinduse si alte elemente decat cele consacrate de timp. Deoarece aceste grupe sociale nu urmareau distrugerea ordinii existente ,au combatut miscarile marxiste care urmareau distrugerea acestei ordini. In tarile in care fascistii au preluat puterea, ei au realizat o concentrare a resurselor umane si materiale in vederea unei confruntari internationale care sa le stabileasca pozitii avantajoase pe plan extern. Organizarea partidelor fasciste s-a concretizat printr-o organizare ierarhizata si centralizata care stabilea o unitate de conducere. In general, in miscarile fasciste din Europa Vestica elementul nationalist a fost agresiv numai pe plan extern, caci interior aceste tari erau omogenizate national.

Miscările fasciste din Europa vestica, au fost divizate organic, in miscari care urmareau desfiintarea ordinii politice stabilite la Versailles si altele care nu contestau aceasta ordine.

Aceasta sinteza nu epuizeaza caracteristicile esentiale ale miscarilor fasciste; nu evidentiaza caracterul individual, national si cel international al fiecarei miscari fasciste; nu stabileste criteriile pentru caracterizarea corecta a miscarilor fasciste din Europa Estica; elimina factorul politic extern in definirea fascismului; nu diferentiaza caracteristicile miscarilor inainte si dupa preluarea puterii; elimina posibilitatea aprecierii fascismului japonez.

In plus, definitiile utilizeaza pentru aprecierea fascismului un model stabilit pe baza elementelor societatii americane, element necomparabil obiectiv .

In general modelele europene pot fi greu aplicate in judecarea modelului american din cauza elementelor traditionale si diversificate existente in tarile europene. De asemenea modelul stabilit pe criteriile americane nu poate fi utilizat in compararea societatilor europene, caci nediversificarea si absenta elementelor traditionale au creat o mobilitate sociala necunoscuta in istorie.

Elementul uman american, desi provine, in general, din mediul european, a fost constituit din elemente viguroase, indraznete, care au contestat ordinea sociala rigida si au constituit o societate bazata pe principul oportunitatilor egale, principiu necunoscut inca integral in Europa. Acest popor a constituit o natiune/ ^{mai mult} pe o baza de similitati rationale decit pe origini comune si traditii. Lipsa unor bariere sociale a determinat un proces social fluid, in continua miscare, in care fiecare cetatean este producator si consumator, având drept fundamental si organic sa participe la viata statului, condus de majoritatea nationala stabilita printr-un sistem electoral, care limiteaza faramitarea

aparitilor politice, cu drept de conducere. Este greu sa se stabileasca limite si criterii pentru o asa zisa clasa mijlocie, care este mai mult o manifestare functionala, cu caracteristici varfand in raport de conditiile nationale si locale.

In Europa, clasa mijlocie a aparut ca un grup social intermediar intre clase sociale bine conturate, organice si istorice. Lupta majora a acestei clase a constat in apararea unei libertati, care garanta o dezvoltare sociala normala. Succesoare a populatiilor de meseriasii si functionari care luptasera cu inversunare sa obtina si sa mentina privilegiile de libertate, clasa mijlocie si-a facut un punct de onoare sa inscrie in celebra Declaratie a Drepturilor Omului proclamata de Revolutia Franceza, dreptul cetateanului de a se opune la abuzul autoritatii, adica dreptul de a rezista contrangerii. Trebuie subliniat ca in constitutia americana nu exista inscrie un astfel de drept, aici statul era o expresie a cetatenilor.

Clasa mijlocie europeana a aparut numai in cîteva state din Europa vestica, ca expresie nationala si politica majora. Imperiile Austro-Ungar, Otoman, si Rusesc, nu au putut genera aparitia unei astfel de clase, iar functiunile ei au fost preluate fie de minoritati, fie ^{ca} au fost incredintate unor organizatii statale. De aceea in aceste state, sau in Germania si Italia, unde unificarea nationala s-a realizat tîrziu, nu au existat conditiile uzuale pentru constituirea selectiva a unei clase mijlocii.

Ca atare, utilizarea modelului american, pentru aprecierea conditiilor europene este irelevant, mai ales in judecarea conditiilor din Europa estica. Modelul american poate fi utilizat numai in stabilirea diferentierilor specifice americane sau ca model pentru adaptarea la conditiile societatii tehnologice, dar nu pentru aprecieri functionale a unor societati organizate diferit.

De asemenea, in aprecierea miscarilor politice europene

nu trebuie desconsiderată diferența fundamentală între criteriile de valorificare a "evenimentului" care în sistemul "baconian" american, se stabilește pe baza observațiilor continue a faptelor, exprimate statistic și între criteriile europene, în care elementul rațional, de multe ori aprioric, favorizează, existența [?] ideatică [?] a institutiilor.

Fascismul, manifestare generată în condițiile dezvoltării societăților industriale, cu durată extrem de limitată, nu poate fi înțeles decât în cazul unei analize istorice, comparative, care să încerce cât de sumar, să stabilească peisajul politic al nașterii lui. O cercetare obiectivă, poate determina cu multă claritate, elementele comune ale transformărilor social-politice inițiate în țările în curs de modernizare, al căror proces, extrem de util în aprecierea transformărilor continue în acest domeniu, a fost întunecat de aprecieri pasionale, în ^{timpul} cursul premergător războiului și după aceea.

SCHIMBARILE SOCIAL -POLITICE DIN ULTIMELE DOUA SECOLE

Lumea moderna s-a manifestat si stabilizat in perioada 1750- 1918. Dar originile acestei lumi , au inceput cu mult inainte .

Ele pot fi identificate in actiunile nobililor englezi care au impus lui John fara Tara edictarea lui "Magna Charta" -primul document care afirma - dupa sute de ani de uitare- ca legea , actul de drept este generat de vointa umana, colectiva; schimburile comerciale promovate de cetatile italiene in Evul Mediu timpuriu; calatoriile permanente intre Europa si Orientul Mijlociu , in timpul Cruciadelor; diversificarea , vasta, nationala a populatiilor italiene, care au gasit posibilitati de afirmare locala si democratica, in cursul luptelor papalitatii contra imparatilor germani, pentru stabilirea suprematiei politice asupra Italiei. Dar mai presus de toate, in cadrul Renasterii, in cursul careia, intelectuali de calitate au reusit sa repromoveze valoarea omului ca element motor de creatie si ca atare sa se generalizeze ideea responsabilitatii umane in domeniul creatiei.

Orasele independente sau semiindependente italiene au constituit comunitati politice autonome, care s-au intrecut in a promova activitatile intelectuale. Avântul comercial pe de alta parte, a determinat o inflorire comerciala fara precedent a acestor orase, care au inceput sa utilizeze ideea moderna a creditului financiar.

Setea de cunoastere si mediul favorabil al epocii au determinat un avânt entuziast pentru cunoasterea naturii ; omului- ca manifestare biologica si proces de gândire, posibilitatea extinderii mecanizarii, pentru a mari si generaliza capacitatea de productie, sco-tind-o din sfera secretului limitativ al artizanatului ; sfaramarea barierelor sociale, pentru a reinvigora societatea umana.

Scriitorii englezi "obbes si Locke au stabilit bazele

populare ale actului de drept, considerând ca majoritățile populare constituie sursa legilor constitutionale și ordinare. Ideea, preluată de J.J. Rousseau a devenit ideea motor a democrației europene.

Francis Bacon a enunțat ideea ca observația umană directă constituie sursa -putere a cunoașterii, stabilind astfel bazele cercetării științifice contemporane. Descartes a fundat principiul autonomiei gândirii, care poate crea și organiza, independent. În acest fel, concepția gândirii revelate, bariera efectivă a gândirii, secole de-a rândul a fost eliminată definitiv.

Newton a reușit să prezinte o explicație a echilibrului natural bazată pe o concepție mecanică, producând o revoluție în lumea intelectuală. Laplace sugerează existența unui sistem mecanic cosmic, care permite omului să-și proiecteze înțelegerea și cunoașterea lumii dincolo de limitele vizibile.

Voltaire desfășoară o activitate multiplă, care stabilește dreptul intelectualilor de a angaja cercetări și discuții în orice domeniu politic și social. Legendara pleiadă a Enciclopediștilor francezi pune la dispoziția marelui număr de cititori explicații rationale și logice ale fenomenelor naturii.

Transformarea social-politică britanică din sec. 17 a determinat evoluția pre-industrială din Anglia în cursul căreia mașinile, deși rudimentare și imperfecte, înlocuiesc progresiv munca manuală și generează necesitatea concentrării muncitorești în zone speciale, industriale.

Amplificarea rolului observației, -element fundamental de cunoaștere și clasificare- și al oamenilor de cultură; stabilirea unui sistem de gândire care constată existența mecanică a naturii și creșterea producției industriale, consecința directă a activității umane, au dus la clatinări ale ordinii politice existente, moștenire a perioadei medievale.

In a doua jumătate a secolului 18- perioada cheie pentru extinderea și consolidarea revoluției intelectuale și industriale, care a schimbat fața lumii, lumea "civilizată" implicată în aceste transformări, era concentrată în câteva mari state europene, care își împarteau, fie puterea pe continentul european, fie posesiunile coloniale din lumea cunoscută. Unele din aceste puteri: Anglia, Franța, Spania, Olanda, Portugalia, participau efectiv la schimburile culturale și de mărfuri cu restul lumii. Alte mari puteri-deși aveau populații mult mai numeroase, și bogății uriașe, erau roase de curenți interni care le împiedecau să se încadreze în procesele normale de transformare industrială. Ele erau: Imperiul Rus, Imperiul Austro-Ungar și Imperiul Otoman, Marile puteri extra-europene: China, Japonia, India, Indonezia, Statele Unite, erau sau colonii, sau ascunse în spatele unor ziduri protectoare contra imixtiunilor străine.

Structura social-politică a acestor state, realizată în urma unui compromis, care se stabilise ca urmare a conflictului inițial dintre biserică și monarhi, era sintetizată de monarh, confirmat de biserică ca reprezentant al lui Dumnezeu. Monarhul considera statul și cetățenii ca o avere personală, acordată lui de Dumnezeu și transferabilă urmașilor săi legitimi sau celor aleși de el. Monarhul era ajutat în administrarea statului de clasa aristocrată, compusă inițial de foștii camarazi de luptă a monarhilor care se distinseseră pe câmpul de luptă. Aristocrații și-au asigurat pozițiile sociale prin constituirea unor privilegii care aveau un dublu aspect: stabileau pentru monarh fidelitate pe generații și familie, iar aristocraților le asigura poziții sociale avantajoase pe lungă durată, și nesupuse unei noi competiții. Aceste privilegii însă înghețau orice posibilitate de mobilitate socială. În general, aristocrații ocupau, la început posturile administrative înalte și posturile de ofiteri.

Centralizarea statală crescândă a dus la formarea unei noi grupe

sociale, -functionari civili- care exercitau justitia, incasarea impozitelor si administratia. Selectia acestor functionari se facea pe baza principiului venalitatii, adica cumpararea posturilor, care erau licitate public sau seoficial. Acest nou grup social-numit "noblesse de robe" era considerat imediat sub aristocretia de sange si la rându lui, si-a asigurat cãntinuitatea prin privilegii, creind un nou obstacol pentru mobilitatea sociala.

Cresterea necesitatilor clasei aristocrate, a oamenilor bisericii si a functionarilor a dus la extinderea populatiei orasenești. Constituitã initial din fosti prestatori de servicii si nobililor sau clericilor, care au obtinut privilegii pentru mentinerea secretului profesional si al limitarii concurentii, populatia oraseneasca a crescut semnificativ, in cursul Evului Mediu târziu si breslele de meseriasi au obtinut progresiv, dreptul de a conduce treburile oraselor conform intereselor lor. Dar si aceasta clasa sociala de oameni liberi, s-a inconjurat cu ziduri protectoare care limitau mobilitatea sociala.

Ordinea statala era imuabila iar contestarea ei insemna contestarea ordnei divine. Monarhul era considerat sacrosanct. In jurul acestei conceptii, si aparut in Franta o serie de lucrari care exaltau valoarea imuabila a monarhiei si a monarhului. Suprematia intelectuala stabilita de cultura franceza a intunecat sute de ani difuzarea conceptiei constitutionale britanice, care stabilea originea statului modern in acordul de vointe intre monarh si populatie, si drept urmare, vointa populara ca sursa de act de drept.

*

Revolutia americana a constituit un eveniment determinant in stabilirea premiselor societatii moderne. Se constituise un stat modern format ca urmare a acordului cetatenilor si stabilind ca temelie a statului batiunea si nazuința de mai bine a oricarui om.

Era singurul stat din lume in care nu existau clasele sociale traditionale care blocau mobilitatea sociala datorita privilegiilor obtinute in trecut. Lipsa unor mijloace de comunicatie rapida; utilizarea unui limbaj politic neobisnuit intelegerii europene- bazat pe "Common Sense" al lui Tom Paine; vigoarea naturala a manifestarilor americane-au facut ca evenimentul sa nu aiba, la timpul sau, rasunetul cuvenit.

In schimb, Revolutia Franceza a constituit evenimentul fundamental al rasturnarii ordinii sociale vechi si al constituirii societatii moderne. In cursul revolutiei au fost distrusi fizic sau alungati aristocratii; s-au desfiintat privilegiile, s-au stabilit bazele unui sistem politic reprezentativ; s-a constituit o armata nationala, compusa din toti cetatenii, considerindu-se ca drepturile politice implica si responsabilitati, nu numai drepturi. Moneda emisa de stat a devenit o valoare supusa jocului cererii si ofertei, deci o valoare stabilita pe valori fluctuabile si eficiente.

Statul nou si-a stabilit baza politica in noile grupe sociale care initiasera sau sprijinisera revolutia: meseriasii, functionari, intelectuali, etc .

Perioada napoleoniana s-a manifestat atat prân extinderea ideilor si institutiilor revolutionare in Europa si consolidarea noului ordinii in Franta. Adeziunea europeana la aceasta difuzare, si mai mult opunerea la difuzarea ideilor napoleoniene, au contribuit la largirea peisajului politic european.

Unele idei si manifestari napoleoniene au initiat criteriile vietii politice in urmatorul secol. Astfel, unificarea unei legislatii civile- care sa elimine haosul obiceiurilor si jurisprudentelor medievale; si sa se adapteze noilor conditii de munca si proprietate; structurarea statului francez pe noua clasa sociala a populatiei orasenesti, promovarea industrializarii; promovarea cadrelor profesionale in cadrul

armatei nationale; extinderea industrializării pentru a se realiza acoperirea necesitatilor nationale în curs de război; extinderea sferei lumii politice europene prin includerea Rusiei și Turciei în jocul politic; stabilirea criteriului national drept fundament al constituirii unor națiuni noi- ceea ce a dus la unificarea Italiei sub Conte de Melzi, numit de Napoleon și la extinderea puterii prusace^{ierd} asupra Germaniei; extinderea ideii de libertate politica în restul Europei și Americii, ceea ce a determinat noi stimulente pentru mobilitatea socială.

Războaiele napoleoniene au inclus mase uriașe de oameni și materiale care s-au angajat în batalii uriașe pe întinderi vaste. Perioada a avut un rasunet și implicații gigantice^{ce}: s-au pus în mișcare velleități, ambiții, năzuințe individuale și sociale, de mult uitate.

Deși gigantul^{ismul} militar a fost învins, degradat moral pentru o lungă perioadă istorică și urmat de o restaurare monarhică, desuetă și retrogradă, ideile revoluționare -sociale și noua mobilitate promovată de ele au continuat să frământă omenirea. O vastă mișcare reactionară, promovată de țarismul rus, și monarhia austriacă și prusacă, cărora li s-a alăturat mai târziu și regalitatea franceză, a blocat luptele de eliberare politica, socială și natională a popoarelor europene.

În schimb, popoarele din America Latină și Centrală, subjugate de secole, reușesc la adăpostul problemelor acute europene, care nu dădeau liniște monarhilor europeni, a distanței și mai ales a "Doctrinei Monroe" / declarația Statelor Unite care stabilește o interdicție a amestecului popoarelor europene în acțiunile politice din America Latină/ să se constituie în state independente și republicane- cu excepția Braziliei care temporar a fost un imperiu-. Aceste state, nu au reușit să stabilească forme eficiente de democratizare din cauza absenței instituțiilor adecvate și a unei practici de cooperare a unui individualism accentuat.

Cu toata manifestarea abuziva a actiunii reactionare a coglitiei monarhiilor absolute europene, constituite in "Sfânta Alianta", clasa mijlocie, expresie a populatiei orasenesti europene, exercitând functiunea intermediara între clasele aristocratice, clericala, functionareasca, armata si masele populare, a continuat sa se dezvolte si a inceput sa dezvolte o activitate industriala si comerciala de pace, avanta joasa clasei respective si nu monarhului. Clasa mijlocie s-a extins pe plan national incluzând toate populatiile orasenesti, care au renuntat la traditiile si autonomiile lor, dar si-au pastrat caracteristicile generarii lor. Clasa mijlocie germana, britanica sau italiana -s'au dezvoltat in cea mai mare parte pe criterii competitive, stabilind valorile comerciale in raport de valorile pietii, iar clasa mijlocie franceza, spaniola si protugheza, in raport de sprijinul autoritatilor si concesiilor.

In aceasta perioada, s-au constituit si marile imperii coloniale moderne, datorita dezvoltarii industriei si pietelor comerciale de aprovizionare si desfacere. Desi coloniile au fost constituite cu mult înainte, ca urmare a actiunii unor conquistadori indrezneti cum au fost Clive, Dupleix, Gama, Cortez, Pizarro, Rhodes, etc., care au folosit avantajul atacului de la distanta cu armele de foc, ele au fost manifestari ale unor oameni izolati, care erau sau delegatii unor monarhi sau ^{de} cele mai multe ale unor companii particulare, care s-au multumit sa caute unele produse comerciable pe piata europeana. -aur, argint sau mirodenii. Napoleon, cu tot simtul lui politic nu a inteles valoarea coloniilor in noua politica autarhica a statului-natiune si a vândut Luisiana-colonie franceza guvernului american, continuând politica lui Ludovic XIV -a care ceda câte o colonie. Angliei, dupa fiecare razboi pierdut.

Clasa mijlocie franceza, intelege marea ^{le} avantaj al coloniilor pentru dezvoltarea industriala si incepe sa promoveze constituirea unui imperiu francez prin cucerirea Algeriei/1830/

si apoi prin instituirea protectoratului asupra Tunisiei/ 1881/ Marocului /1912/ si cucerirea Indochinei, inceputa in 1802 si continuata tot sec. 19. Siamul, actualul Thailanda a constituit un măr al discordiei între Franta si Anglia, cum sa constituit si alte teritorii, mai ales in interiorul continentului african. La sfârșitul secolului, tot sudul asiatic si întreg continentul african, -cu exceptia Africii de Sud, era stăpânit de puteri europene, in special Franta si Anglia, care preluase colonille de la companiile particulare, incapabile sa mai extinda sau sa pastreze in noile conditii posesiunile anterioare .

Germania, angajata intr-un proces de industrializare de mare amploare si Italia in curs de modernizare, au incercat sa concureze celelalte puteri europene in cucerirea de colonii, dar ajunse târziu in competitie, au ocupat portiuni neînsemnate.

Anglia era marea putere coloniala si pe lînga imensa colonie constituita de India, si-a stabilit drepturi de monopol comercial asupra Chinei, un continent in ea insasi. Incetul cu incetul, si alte puteri coloniale s-au alaturat Angliei obtinând privilegii in China si drept de extraterritorialitate, cetatenii lor fiind considerati in afara jurisdicției autoritatilor chineze. Venite târziu in competitie, Statele Unite ale Americii, care urmareau sa stabileasca competitia comerciala pe baze normale, au incercat sa conteste monopolul Europei vestice asupra Chinei prin declaratia Hayes /1899/ care promovea principiul "portilor deschise" . Statele Unite au reusit sa introduca Japonia in cercul lumii politice moderne si sa elimine ultimele resturi importante ale imperiului colonial spaniol prin ocuparea Filipinelor. Japonia a inceput sa solicite o portiune din pietele ocupate anterior.

Toate tarile europene colonialiste, erau tari democratice, cu clase mijlocii bine conturate, care luptau nemijlocit pentru mentinerea unei democratii in tarile de origine, dar acceptau oprirea altor

popoare subdezvoltate, deoarece sistemul colonial aducea mari beneficii statului si tuturor grupelor sociale.

Rusia si-a constituit un urias imperiu colonial, ocupând, sau instituind protectorate in toate regiunile de frontiera, subjugând popoare asiatice si mahomedane. Curând a inceput sa conteste autoritatea britanica in regiunile limitrofe din India, Afganistan, Sinkiang/China/. O alta linie de penetratie rusa a fost initiata in spre lumea chineza, unde construirea Transiberianului a asigurat initial mari avantaje Rusiei. Dar tot acest avânt imperial s-a construit pe temelii subrede, caci nu a fost rezultatul unor energii nationale stabilite sau selectionate competitiv, ca in celelalte state europene, ci pe baza delegatiei de autoritate din partea autoritatii centrale- țarism. Aceasta diferentiere de generare a stabilit pentru o lunga perioada temelilei Europei moderne: o parte, constuita de elementele clasei mijlocii, generate pe baza selectiei competitive, animate de simtul responsabilitatii personale si o elita funcționareasca-in Rusia, Austro-Ungaria, Turcia- compusa din elemente sociale educate si dinamice, dar fara simt de responsabilitate personal. Acesti oameni raspundeau in fata superiorilor lor, care apreciau subiectiv realizările obtinute.

Lupta aceasta pentru promovarea unei clase mijlocii, care urmarea stabilirea si consolidarea unui proces de modernizare social-politic si economic-industrial a caracterizat toata prima jumtate a sec. 19. Exploatarea avantajoasa a productiei de masa a determinat concentrari masive de oameni in jurul fabricilor, unde se pșteau organiza sistematic nu numai alinierea masinilor pentru a fi incadrate in acelaș sistem de alimentare cu energie, dar si activitatea muncitorilor si a locurilor de distributie a marfurilor. Concentrarile masive de muncitori au determinat agitatile normale ale oricarui grup social productiv si viabil care solicita incadrarea înantajoasa in ordinea sociala.

Anglia, a reusit sa dezvolte un proces de democratizare, "a bloodless revolution" / o revolutie nesângeroasa / care s-a desfasurat pe tot secolul si nu ^o nascut resentimente. In schimb in unele tari europene, si mai ales in Franta - unde incapacitatea monarhiei restaurate de a largi peisajul politic - revolutiile au fost sângeroase si au lasat resentimente care nu au disparut usor.

Desizdrobita de armata condusa de generalul Cavaignac, Revolutia Franceza din 1848, a dus la eliminarea definitiva a monarhiei si la stabilirea monopolului politic al clasei mijlocii, care a infiintat republica, pe care presedintele ales, "apoleon, o transforma in imperiu. Clasele mijlocii franceze si engleze ajung in cea de a doua jumatate a secolului al 19, la nivele de bogatie, greu de imaginat. Ele incesau procentaje din intreaga productie si desfacere de marfuri a lumii si exercitau o influenta politica in toate colturile lumii. Anglia devine un imens parc in care gentry-ul britanic ^{ada} exemplul relaxarii si distinctiei. In Franta, elementele de varf ale clasei mijlocii se intrudesc cu fosta aristocratie si instaureaza o hegemonie culturala si artistica care facea Parisul sa fie considerat, pe drept cuvint, -orasul lumina- capitala intelectuala a lumii. Moda franceza, creeaza surse de venituri colosale.

"Razboiul civil american, desfasurat in a doua jumatate a sec. 19 stabileste predominanta economiei industriale asupra celei agrare si premisele primei societati industriale evolute. Dar eforturile necesitate de industrializare, atenuarea resentimentelor si distrugerilor provocate de razboi, au scos Statele Unite din ciclul politic al lumii pentru o perioada lunga.

Cea de a doua jumatate a secolului al 19 a fost caracterizata de lupta claselor conducatoare prusace ^{iene} de a -si stabili suprematia in lumea germana - prin razboiul Pruso-austriac - /1866/ si contestarea hegemoniei politice franceze in Europa. Tarile germanice nu au reusit sa organizeze

un proces de democratizare, caci clasele mijlocii germane -desi succesoare ale spiritului liberar al cetatilor hanseatice, stabilit pe baze competitive- nu au reusit sa ^{promoveze} genereze o clasa mijlocie unificata pe teritoriul national si nici sa promoveze spiritul de libertate indispensabil dezvoltarii unei burghezii nationale. De aceea, desi Germania a r^usit sa infranga militar Franta, nu a reusit sa obtina nici o alianta economica cu tara infrantata si nici sa-i impiedece dezvoltarea ulterioara. Absenta unei clase mijlocii, determinata de un proces intarziat de unificare nationala a dus la aceiasi carenta si in Italia, care nu s-a putut insera intre tarile avantajate la sfirsitul secolului.

Spre sfarsitul secolului, Germania a inceput sa dezvolte pretentii din ce in ce mai bine conturate asupra dreptului ei de a participa la ^{re} redistribuire a coloniilor si socotea violata de aceasta nedreptate, in special, Anglia. Japonia se insereaza intre tarile industriale desfasurand un proces accelerat de modernizare industriala. Rusia isi manifesta intentii precise de a participa la distribuirea unor zone de influenta in Asia.

Tarile solictante- Germania si Italia s-au gasit pe acelasi pozitie si au incheiat o alianta imposibila, caci cel de al treilea aliat, Austro-Ungaria, nu avea aceleasi velleitati imperiale ci era un stat ^{bloca} rigidizat care incerca sa impiedece orice modernizare, care ar fi dus inevitabil la descompunerea lui.

Dupa incercari incomplete de a se stabili noi raporturi de forta atat in redistribuirea coloniilor cat si pentru succesiunea Imperiului Turc -denumit "omul bolnev al Europei"- si eventual al Imperiului Austro-Ungar. in ^{1914?} 1914 a izbucnit primul razboi mondial. De la inceput, s-a stabilit o baza ideologica a tarilor participante.

Tarile coloniale, desi imperialiste si asupritoare: Anglia, Franta, Rusia, au fost decretate ideologic, tari democratice, iar Germania, si Austro-Ungaria tari retrograde

Vine pentru declanșarea acestui război trebuie atribuita ambelor părți, caci nu se poate stabili criteriul valabilitatii și justetii unui război, după criteriile succesului obținut pe câmpul de luptă. Valabilitatea cauzei unui război se apreciază în raport de gradul de rezolvare a frământărilor care au dus la năsterea lui. Clasele mijlocii franceze, britanice, olandeze, belgiene s-au aliat cu imensul imperiu rus, condus de legea knutului și de dorința permanentă de a-și consolida sudul teritorial, vulnerabil, prin ocuparea Constantinopolului și transformarea Mării Negre într-un lac rusesc.

Pe de altă parte, Germania a inițiat războiul pentru a -și extinde dominația colonială asupra unor altor popoare pe care voia să le subjuge.

Totii oameni politici europeni au suferit de aceeași miopie politică: nici unul nu a înțeles că peisajul politic al lumii a fost modificat de noile condiții sociale, generate de societățile industriale și că raporturile politice mondiale nu se mai rezolvă pe istoricile câmpii ale Flandrei ca în timpul regilor francezi sau Napoleon.

*

Tabloul social-politic mondial nu a fost bine conturat în lucrările care analizează desfășurările istorice, o carență netă a cadrelor statelor democratice emanate din sânul claselor mijlocii.

În cursul unui secol s-au stabilit noi criterii de apreciere a bogăției - moneda națională, creditul, hârtiile bancare - a căror valoare era stabilită de legea cererii și ofertei. În acest secol, a început să apară noțiunea unei averi "incorporale" materializată în acțiuni ale societăților industriale - noua formă de limitare a responsabilității comerciale prin extinderea numărului participanților în acțiunile industriale și comerciale și circumscriserea responsabilităților financiare la cuantumul capitalului angajat. Noul sistem financiar și monetar, precum și criteriile de apreciere al valorilor economice, au creat averi

^{antice?} gignate în țările industriale. Sistemul democratic larg american a impus criteriile morale și fiscale care au înfrânt dorința legitimă de transfer succesoral al averilor acumulate. În Europa, însă acest sistem nu a funcționat și elementele clasei mijlocii au început să se diferentieze între elementele ale clasei mijlocii inferioare, mijlocii și superioare. Mobilitatea socială a fost redusă și promovările nu început să se stabilească pe baze de rudenie de sânge sau legală, atenuându-se valabilitatea principiului competițional. În Germania, accentuarea tendinței de a clarifica redistribuirea raportului de forțe, a dus ~~ala~~ extinderea rolului predominant al grupului social militar și al aparatului educațional și funcționaresc. Aceste tendințe au dus la o imobilizare a claselor mijlocii menționate și la conturarea unor contestări ale acestei imobilizări, fie din partea claselor inferioare inferioare, fie din partea clasei muncitoare.

*

Desfășurarea primului război mondial a determinat mutații uriașe care nu au fost evaluate la justa lor valoare.

Pentru prima oară se iniția un război, în care adversarii foloseau mase uriașe de oameni și materiale. Numarul cadrelor militare a depășit numărul cadrelor profesionale din timp de pace și numărul celor mobilizați a întrecut numărul cadrelor profesionale. Mobilizarea energiilor umane a inclus cvasi-totalitatea cetățenilor în stare de a purta armele. Nu a mai fost un război al armatelor profesionale, ci un război în care toate țările și-au angajat toate forțele-asa cum facuse "evoluția Franceza.

Pentru prima oară, mari mase de soldați se confruntau de la distanță, de cele mai multe ori, fără să se vadă. Cadrelor militare li se cerea mai mult spirit de organizare, comanda și ^{inspirabil} ~~charisma~~ decât vitejie personală și putere fizică. Rezultatul unei lupte depindea mai mult de organizarea concentrării focului, organizare care presupunea utilizarea unor valori cantitative, neutilizate anterior. Noile arme- mitraliera rapidă, artileria foarte grea, avionul, tancul, gazele, artileria antie

seriana, au impus organizari si cunostinte tehnice particulare unor elemente neprofesionale, incluse in desfasurarea razboiului, datorita mobilizarii nationale.

Pe de alta parte, razboiul a necesitat mai cantitati de arme si munitii, care au amplificat enorm productia industrială. In Europa au inceput sa apara, pentru prima oara si produse alimentare ambalate, ani de zile dupa utilizarea lor in USA. Femeile, care pînă atunci, nu au participat încă un fel la desfasurarile razboaielor, au inceput sa fie solicitate sa lucreze in fabrici pentru productia ^{de} razboi, fapt care le-a scos din limitele inguste ale gaminului familial si le-a dat un sentiment de responsabilitate sociala si politica.

Toate aceste noi forte sociale: cadrele militare mobilizate, neprofesioniste, femeile, lucratorii, masele de cetateni-soldati care au dus greutatea razboiului, si carora li s-au dat speranta de a construi lumea de "maine" pentru care luptasera- au sperat si dorit sa instauraze o noua lume la sfirsitul razboiului. Data armistitiului-11 noiembrie 1918- nu a fost salutata numai pentru incetarea suferintelor razboiului, ci si pentru ca anunta zorile unei lumi noi, care era asteptata nu numai de invingatori, dar si de invinsi.

Acelesi zori au fost asteptate si de cele mai multe popoare coloniale, pe care necesitatile puterilor aliate le-a solicitat soldati si materii prime.

*

Sfirsitul razboiului a stabilit o situatie mult mai critica decît cea existenta la declansarea lui.

Imperiul turc s-a dizolvat facînd loc unui grup de state arabe, neobisnuite cu jocul competitiv intr-o societate democratica. Turcia, un stat marunt, care continua existenta marelui imperiu, nu mai constituie o amenintare pentru statele balcanice, stabilindu-se astfel un climat de

siguranța în sud-estul european. Rusia a înlăturat țarismul și a început o teribilă luptă internă pentru a stabili înlocuirea unei noi oligarhii, care urma să ia locul celei vechi prin forță, singura valoare recunoscută ca act de drept în istoria politică rusească. În lupta angajată, Rusia a pierdut toate teritoriile europene pe care le anexase prin forță în decursul ultimelor două secole și s-a ascuns în spatele unor ziduri protectoare să-și reafirme industrializarea și modernizarea. Germania nu a reușit să-și mărească piețele de aprovizionare și desfacere și în plus, a pierdut și piețele avute anterior. Sacrificiile economice din timpul războiului și instabilitatea noilor condiții de producție, au determinat o serie de crize economice care au distrus credibilitatea politică a clasei mijlocii germane, care nu a reușit să se valorifice politic pe plan național. Abolirea instituției imperiale a determinat o nostalgie după instituții forte care să ducă în continuare simbolul forței germane.

Imperiul Austro-Ungar s-a dizolvat într-o serie de state succesora-rale iar o parte a teritoriilor imperiale au merit teritoriul național al unor țări independente. Dizolvarea imperiului a creat instabilități substanțiale în Estul european. Dezvoltarea industrială imperială inclusese o serie de obiective în Ungaria, Austria, Cehoslovacia și Transilvania, în jurul cărora se dezvoltase o clasă mijlocie embrionară. Noile state succesora-rale nu au fost stabilite pe criterii economice, ci pe criterii naționale care nu se suprapuneau celor economice. Astfel, țări ca Polonia nu aveau industrie, iar țări ca Ungaria și Cehoslovacia aveau o industrie fără piețe de desfacere și aprovizionare.

Anglia a reușit să-și desfășoare un nou proces de democratizare care a dus la liberarea politică a femeilor și la încredințarea puterii unui partid laburist, fără mari frământări sociale și politice.

În schimb, Franța, considerată învingătoarea militară a războiului, elaboratoarea unei doctrine militare eficiente a intrat într-o serie de dislocări social-politice insolubile.

Aliații vestici nu s-au putut păstra la tratativele de la Versailles solidaritatea pre-belica. Conducătorii politici europeni nu au realizat că centrul politic al lumii se deplasase în afara Europei; iar Americanii au refuzat să-și preia obligațiile politice derivând din situația de mare putere, în care se plasase prin intervenția în afacerile mondiale și europene.

Franta, conducătoarea condiției antigermene, preocupată numai de eclesul spirit vest european care a considerat securitatea franceză depinzând exclusiv de o divizare a națiunilor germane, a insistat și obținut să se instituie o "înghețare" a sistemului politic european, după efectuarea unor minore ajustări teritoriale. Ea a sprijinit constituirea unor noi state în estul european, sau măcar altora, după dizolvarea Imperiului Austro-Ungar. Securitatea sau "înghețarea" ordinii europene urma să fie garantată de armata franceză - considerată invincibilă și de forța militară a statelor din estul european. Cu alte cuvinte, la Versailles, s-a reconstituit sistemul politic tradițional francez, care a încercat să închidă popoarele germanice într-o menghină între Franta și popoare estice, chiar dacă acestea au fost Turcii lui Soliman cu care Francisc I, rege francez, a încheiat o alianță în 1521.

Oamenii politici francezi au ignorat complet că noile națiuni din Europa estică erau mult mai speriate de amenințarea imperialismului rus și posibilitatea reconstituirii monarhiei habsburgice, decât de revendicările germane. Mai mult, ei au ignorat că revendicările național-sociale din aceste țări domânate de regimuri oligarhice, pot determina rupturi interne care nu garantează oligarhiilor locale, considerate exclusiv francofile, suportul popular, necesar unui război antigerman.

De asemenea la Versailles, și mai ales după încheierea păcii, s-a stabilit definitiv premisele tulburărilor de mai târziu. Germania a fost considerată exclusiv vinovată de declanșarea războiului și obligată

sa plateasca imense/datoriile de razboi, dar fara sa i se asigura incadrarea intr-o cooperare internationala , singura metoda de a se usura depresiunea economica(Sumner Wells. "Time for Decision," N.York, 1944)

Anglia, a sustinut politica logica, de inserare a Germaniei in procesul productiv mondial/A. J.P. Taylor" The Origins of the Second World War, Fawcett, 1961/. Italia, tara apartinand lotului invingator, a considerat ca fost nedreptatita la conferinta.

Toate tarile participante au ignorat total framantarile sociale, nesocializante , aparute in Europa si miscarile generate de aceste framantari, care solicitau ajustari sociale, in cadrul ordinii sociale existente. Ele au ignorat si faptul ca in tarile invinse, aceste miscari au luptat singure contra miscarilor socializante si comuniste, de multe ori militar, cu pierderi insemnate de oameni. Aceste lupte antisocializante ? au imprimat acestor miscari pornite din rindurile fostilor combatanti, un spirit nationalist, desi tarile in care se agitau astfel de miscari, erau integrate national si nu aveau minoritati puternice sau agresive.

Miscarile muncitoresti s-au divizat dupa razboi, in miscari socialiste, care urmareau preluarea puterii prin utilizarea sistemului electoral care exprima vointa majoritatii si miscari comuniste, inspirate de exemplul cuceririi violente a puterii in Rusia, si care propovsduiau in tari cu lunga practica de exprimare a vointii majoritatii, exemplul unei tari fara practica democratica in tot cursul istoriei, Din cauza imposibilitatii de a spera sa realizeze un acord popular, miscarile comuniste au ramas miscari dictoriale, uzual, agenturi ale comunismului rus- o noua forma a imperialismului.

Haosul moral si politic ,caracteristic lumii europene ,intre cele doua razboaie, generat de lipsa unui climat moral si de criteriile economice .valabile , favorabile unei dezvoltari rationale, a fost mult mai accentuat in Franta. Ideea securitatii europene ,promovata de Franta,

o idee motor, dinamica, nu a fost exprimata in sistemul defensiv, adoptat de armata franceza. Haosul politic si coruptia spiritului politic francez, remarcate de Sumner Wells/op. cit/ au dus la nasterea unor miscari politice revendicative pe plan moral si social, care solicitau selectionarea unor elite pe criterii morale. Aceste miscari au fost generate in rîndurile unor intelectuali proveniti exclusiv din clasa mijlocie.

Aceste miscari nu s-au putut apropia de miscarile considerate similare din Italia si Germania, care au devenit miscari revendicative pe plan national, considerînd ca realizarea obiectivelor nationale depăsește sociale imediate in cadrul clasei mijlocii.

Simultan cu aparitia acestor miscari sociale revendicative in Europa vestica, a aparut in lumea vestica un contracurent, generat din rîndurile aceluasi clase mijlocii si tot de intelectuali de marca. Radicali atrasi de nedreptatile lumii initiata de insintasi lor, alimentati de veniturile substantiale acumulate si stimulati de ideile teoretice ale doctrinei marxiste, care justifica valabil considerarea fenomenului social in aprecierea lumii moderne, -nu au inteles ca teoriile lui Marx, temporar valabile in conditiile sec. 19 erau caduce in sec. 20 si mai ales dupa constituirea societatilor industriale.

Confruntarea dintre aceste doua curente a dominat toata decada treia a secolului 20. si a atins punctele culminante in decursul razboiului abisinian si a razboiului civil spaniol. Ea a intunecat complet atacurile crescînde ale Japoniei care urmarea sa obtina pozitii avantajoase in Asia si faramitarea continua a sistemului de securitate versailien de catre Germania.

Numai in a doua jumetate a decadei, popoarele europene si mai ales cele din Europa estica au realizat ca sistemul securitatii europene este intemiat pe o conceptie subreda. S-a stiut ca Franta, alarmata de cresterea revendicarilor germane solicita popoarelor europene estice sa se

integreze unei alianțe france- sovietice pentru combaterea Germaniei. Toate aceste popoare au știut că sunt mai amenințate de ordinea comunistă decât de cea germană. Ele nu uitau acțiunile agresive ale Comunismului rus în Ungaria, Bavaria, Tarile Baltice, Finlanda, Polonia, provocarea unei răscoale la Tatar Bunar/ Basarabia/ în 1923, în Bulgaria, etc. În aceste țări, ca și în restul Europei, forța militară germană, forța ofensivă și anticomunismul german, erau considerate temelii de rezistență contra agresiunii comuniste.

În țările Europei estice, problemele legate de acțiunile oligarhiilor locale care, împiedecă dezvoltările sociale moderne, la adăpostul unei false democrații și a suportului cercurilor politice franceze, interesate să aibă clienți servili în loc de sprijin popular, - angajau exclusiv interesul politic local. Oligarhiile locale nu au încercat să obțină un suport popular. Mai mult, când au observat că pierd orice suport popular, au început să utilizeze metode violente pentru suprimarea adversarilor lor.

Este simptomatic că toate oligarhiile, abuzive și corupte, se bucurau de o presă favorabilă în țările vestice și deseori erau reprezentatele servile ale intereselor occidentale. erau apreciate ca fiind democratice și pro-vestice. Iar adversarii lor, interesați să mențină forța națională obținută prin tratatul de la Versailles, dar neangajându-se în conflictul dintre marile puteri, erau considerați trădători și unelte fasciste.

De aceea conflictul ideologic între cele două grupe venind din același grup social, a început să se reflecte fals în documentația scrisă a perioadei pre-belice.

Astfel conflictul abisinian, manifestare imperialistă italiană, care relua idealurile lui Crispi, esuate la sfârșitul secolului trecut, în loc să fie rețutate ca manifestări imperialiste nete, prezentau pe imperatul etiopian - un autocrat abuziv, reprezentant al unei minorități naționale care oprima celelalte minorități; care a preluat puterea într-un

mod nedemocratic si abuziv- era prezentat ca un model de conducator democrat atacat de o forta irationala si fascista. In presa democrata nimeni nu a accentuat conditia ilogica, ca tarile care s-au ridicat contra atacului Abisinei erau, Franta si Anglia, tari colonialiste, care nu aparau propriu zis ,Abisinia, ci orice incercare de a se contesta dominatia lor exclusiva in colonii.

Acelasi atitudine si in razboiul civil spaniol. Generat de conditii specific interne: intarzierea procesului de modernizare; reducerea pozitiei internationale la rolul unei tari marunte .dupa razboiul hispano-american; readaptarea aparatului de stat la aceasta noua pozitie; necesitatea de a se gasi un sistem economic ,productiv, din cauza lipsei materiilor prime si a manii de lucru calificate, etc, acest razboi a fost o confruntare interna normala, in cadrul unei natinii unde fortele nationale nu au reusit sa realizeze un echilibru constructiv. Acest razboi pornit din cauze nationale nerezolvate, a inclus curand toate fortele antagoniste ale claselor mijlocii si comunismului. Daca in lumea vestica a devenit un criteriu pentru clasificarea politica a adversarului, in lumea Europei estice, a sintetizat slabiciunea neta a "securitatii colective" a carei expresie "Liga "atiunilor" nu reusise sa -si indeplineasca obligatiile./Sumner Wells, op. cit/
Franta, unde forte intelectuale , provenind exclusiv din clasa mijlocie, sprijinisera formarea unui "Front Popular" [?] avansarea [?] infiltrarii comuniste nu reusise sa impiedece victoria militara a fortelor germano-italiene din Spania. In plus, Franta sprijinea in aceste tari numai regimuri nepopulare.

Actiunile succesive germane pentru lichidarea Tratatului de la Versailles; introducerea serviciului militar obligator/ 16 martie 1935/ denuntarea Tratatului de la Locarno ,care confirmase renuntarea Germaniei la contestarea Tratatului de la Versailles/martie 1936/ invocand alianta franco-comunista din 2 mai 1935 si in fine remilitarizarea Renaniei/7

martie 1936/ au impresionat mai putin "omul de pe strada" european, decit incheierea alianței franco -comuniste si slabiciunea fortelor securitatii europene. Alianta efectiva realizata intre fortete "progresiste" mondiale si comunism pe frontul spaniol a determinat noi perspective in politica est europeana., care au intunecat complet actiunile germane ulterioare ca: Anschluss-ul austriei; ocuparea Cehoslovaciei, razboiul contra Poloniei; etc. In politica externa a tarilor est europene, prezenta ofensiva a Germaniei a determinat noi pozitii in grupurile oligarhice care au schimbat alianța franceza pe avantaje economice imediate oferite de Germania.

In acea vreme, Germania nu-si articulasse obiectivele externe care au inceput sa capete forme definite in Tratatul Germano-Comunist din august 1939. Abia atunci, hitleristii au aratat ca au preluat teza "Drang nach Ost" ^{Rusei} penetratia spre est, aservirea Estului European, considerat "Lebensraum"/spatiu vital/ german. Pentru Hitler, care nu avea nici intelegerea afirmarii Germaniei ca putere mondiala, afirmare care ar fi presupus existenta unor arme pe care Germania nu le avea si un spirit mondial pe care Junkerii prusaci nu-l profesara niciodata -ocuparea tarilor Europei Estice era o faza primordiala pentru lichidarea puterii britanice, considerata traditionala in Germania, ca singura putere mondiala.

Dar in perioada premergatoare razboiului, Hitler nu-si manifestase decât anticomunismul si nu dorinta imperialista est europeana. De aceea tarile din acea parte a lumii considerau armata germana ca singurul zid protector contra agresiunii comuniste.

Teama de confruntarea mondiala care se apropia a facut ca majoritatea lumii sa ignore elementul irational al antisemitismului hitlerist.

Persecutati si integrati in decursul istoriei moderne in diferite tari europene- Evreii si-au gasit un camin al Diasporei-dupa excesele Crucidelor- in Germania, unde s-au refugiat pe rând cei ~~masacrati~~ sau izgoniti din diferite tari europene, ca Anglia, Spania, Franta, etc. In decursul istoriei, Germania a imprumutat

poporului evreu unul din dialectele principale vorbite de acest popor-
yddish-ul]; o concepție de viață și un debuseu pentru inserarea în socie-
tatea modernă, industrială. Familia Rotschild de a cărei activitate se
leaga, dezvoltarea sistemului financiar modern și-a început activitatea
în Germania. Deși Evreii nu au fost niciodată numeroși în Germania- ei
au îmbogățit cultura germană cu nume răsunătoare ca: Heinrich Heine,
M. Mendelssohn, M. Lazarus, Einstein, Mahler, Freud, etc. De la înființarea
premiului Nobel, din 47 titulari germani, șapte au fost Evrei.

Deși activitatea poporului evreu se desfășura pe linii admise de se-
cole, în cursul sec. 19, unele elemente ale claselor mijlocii germane au
început să considere Evreii vinovați de nereușita lor în competiția desfa-
șurată în cadrul societății industriale. Nume ca Dr Lueger/Austria/
Stocker. Ahlwardt/Germania/ au fost populare în lumea burgheză germană
cum au fost și numele lui Drumond sau Chamberlain în Franța. Această agita-
ție antisemită din țările germanice nu a depășit cadrul uzual de contestare
politică din lumea vestică. Mișcarea și-a pierdut intensitatea spre sfârșitul
secolului.

După primul război german, activitatea unor intelectuali burghezi
de origine evrească în mișcările socializante germane, crizele economice
care nu au răznat întreprinderile comerciale și industriale evrești din
Germania, convingerea că Evreii s-au opus realizării idealurilor imperiale
germane- toate aceste condiții au permis mișcării naziste să amplifice un
sentiment antisemit în Germania. Acest antisemitism nu era justificat nici
economic, nici politic, nici religios, dar a fost un admirabil slogan
politic pentru nazisti.

Trebuie observat că preluarea puterii în Germania nu a atras
măsurile antisemite care să ducă la periclitatea vieții Evreilor germani.
Hitler a introdus o serie de măsuri cu caracter vexatoriu care a determinat
emigrări masive ale populației bogate . . . ?

Antisemitismul a devenit însă baza unui rasism illogic și irational, care stabilea criteriile de prioritate poporului german în revendicările lui de supremație morală și intelectuală. Nici acest rasism nu s-a manifestat sângeros și violent decât după izbucnirea războiului, când în mod treptat a atins forme genocidale, nejustificate politic. Eliminarea maselor populare evrești, în general sarace^(?) nu constituiau o rezolvare a problemelor ridicate de imperialismul german. Gradul progresiv al măsurilor genocidale care au determinat masacrările ale unui popor neînlocuibil în conflictul militar sugerează presupunerea că Hitler a încercat prin măsurile inițiale să obțină alianța internațională a poporului evreu, așa cum a încercat să obțină permanent alianța sau neutralitatea britanică. După cum nereușita acțiunii pentru neutralizarea Angliei a dus la amplificarea acțiunilor de distrugere fizică a populației britanice, tot așa nereușita lui Hitler de a obține o alianță cu unele cercuri evrești, a dus la masacrele barbare din lagărele de exterminare.

Aceste manifestări genocidale, sunt specifice Germaniei din timpul războiului, și în afara Ungariei, care a acceptat astfel de masacrări pe teritoriul ei, la cererea germană, nici o țară europeană nu a acceptat astfel de manifestări (nediscriminatorii și imorale).

---o.o.---

SUGESTII PENTRU FORMULAREA UNEI DEFINITII A FASCISMULUI

Analiza comparativ-istorica a evolutiei societătilor industrializate in ultimele două secole- sumara in cadrul actualului studiu- in vederea clar caracterul illogic al definitiilor stabilite pe criterii pasionale si dificultatea enuntarii unei formule nediversificate.

Orice clasificare trebuie sa considere cele trei perioade caracteristice in viata miscarilor fasciste: insainte de preluarea puterii; dupa preluarea puterii; dupa inceperea razboiului.

Generate in rândurile fostilor combatanti, care urmureau inserarea lor in rândurile superioare ale clasei mijlocii, miscarile fasciste au obtinut simpatia claselor mijlocii care considerau aceste miscari ca sune de lupta contra marxismului. Preluarea puterii de catre fascistii italieni si mai tirziu de nazisti, au schimbat caracterul acestor miscari. Pornite initial ca miscari care revendicau unele ajustari in rândurile claselor mijlocii, ele s-au transformat in port-parole ale idealurilor nationale si au extins pretentia de ²refluidizare a mobilitatii sociale nu nu numai in cadrul national, dar si in cadrul international, cerând claselor mijlocii bogate, sa faca loc si natiunilor venite târziu in concenrul natiunilor industrializate. Aceasta noua linie asigura miscarilor fasciste un suport popular, care le lipsea initial. Amplificarea revendicarilor externe au determinat acceptarea unor structuri statale totalitare ,care asigurau conducatorilor statelor, concentrarea resurselor umane si materiale in vederea conflictului international.

Adversarii cei mai invensunati ai acestor miscari revendicative pe plan international , au fost elementele reactionare ale claselor mijlocii superioare, care la adăpostul unui "progresism" illogic, au negat companionilor lor de clasa , dreptul de a se ridica la un nivel superior .

Nici una din cele doua grupe care s-au combatut ideologic nu au intrevazut ca noul conflict international va include fortele puterii extra-europene care vor impune noi reperturi de forta.

In sinteza, mișcările fasciste și fascizante au ilustrat un conflict "de familie" între elemente/ale claselor mijlocii, tradiționale, în societățile industriale, un conflict între "have-nots"/cei săraci/ și cei "well-to-do"/cei avuți/. Mișcările fasciste nu au contestat existența spiritului individualist, nici proprietatea privată și nici introducerea dictaturii proletaristului - revendicarea comunistă care sintetizează restrângerea luptei de ameliorare socială la două clase sociale: muncitorii și burghezia, eliminând marile mase populare din procesele social-politice. Adversarii lor "progresisti" au militat și mai puțin pentru ajustări sociale care să ducă la instalarea unei dictaturi proletare, ci cel mult la ^{un} socialism indulcit, condus politic de elite radicale și burgheze.

Aceste constatări determină înșirarea calificativelor pe care și le-au adresat adversarii: lipsa de moralitate, irationalismul, alienarea socială, etc. Fiecare din cele două grupe erau caracterizate prin calificativele de mai sus. Germania - exemplu de țară fascistă și revandarda-voia să-și impună dominația sa asupra Europei, considerând că dominația franceză era ineficăcă și imorală; Franța, considera că datoria sa morală și politică consta în mentinerea unei Europe eglice compusă din țări cu structură agrară exclusivă, care asigură debusee, potențiale, vaste, industriei franceze. Franța reprimase cu sălbătie mișcările revoluționare din Algeria și mentinea o stare de teroare în coloniile ei, dar aprecia că nazismul operează sălbătic contra adversarilor săi politici.

Delimitarea sferelor de activitate fascistă și fascizante la elementele claselor mijlocii, facilitează definirea fascismului și descrierea lui la o anumită fază de dezvoltare a societăților industriale

eliminand pericolul resparitiei lui in faze superioare ale societatiilor industriale sau in societatea tehnologica- temere exprimata de John Weiss/ op. cit./

Aceasta definitie exclude posibilitatea includerii miscarilor national-sociale din Estul european intre miscarile fasciste. Desi majoritatea cercetatorilor americani/ Arendt, Trevor Rope, S.J. Woolf, P.Sugar, G.L. Mosse, J.P. Gregg, E. Weber, Nagy Talavera, etc/ au constatat diversificarea acestor miscari de tipologia curenta, ei au mentinut intr-un fel sau altul calificativul "fascist" pentru aceste miscari.

*

Ca urmare a prabusirii imperiilor Otoman, Austro-Ungar si Ruse, au aparut in Estul European o serie de state, care desi aveau individualitati specifice, aveau caracteristici comune. Inglobate anterior in organizatii statale imperiale cu economii complementare, au aparut cu structuri statale dominate de oligarhii bazate pe aristocratiile locale si care nu au avut posibilitati locale sa -si dezvolte un proces de modernizare propriu si nici nu au fost ajutate de tarile invingatoare sa promoveze o astfel de dezvoltare si nici sa genereze o clasa mijlocie, baza dezvoltarii societatiilor industriale. Majoritatea acestor tari au adoptat forme constitutionale vestice desi nu aveau nici structura sociala necesara exercitiului acestor institutii si nici individualismul caracteristic cetatenilor tarilor vestice.

Functionarea artificiala a procesului politic in aceste tari cu structura agrara- chiar Ungaria, Austria si Cehoslovacia, tari cu o industrie dezvoltata, erau organizate structural in jurul unor oligarhiilor/ determinat puternice miscari cu caracter social, care au urmarit restruc-turari sociale si politice profunde, care sa duca la desfiintarea monopolurilor politice exercitate de oligarhii si la instaurarea unor procese sociale normale si logice, impuse de modernizarea tarilor respective.

Dezvoltarea istorica a acestor tari a determinat o compositie nationala pestrita, datorita careia puterea imperiala a folosit minoritatile contra natiunilor majoritare, care nu au avut alt mijloc de rezistenta nationala decit accentuarea caracterului national, care a fost mentinut si dupa constituirea tarilor respective.

Acest caracter national nu poate fi considerat ca agresiv, asa cum l-au considerat unii cercetatori occidentali, care provenind din tari omogen national, nu au putut realiza procesul istoric care a determinat nastrea si amplificarea acestui sentiment.

Acesti cercetatori nu au inteles nici faptul ca oligarhiile s-au aliat cu minoritatile, carora tratatele de pace le asigurase statut^(?) privilegiat, neacordate cetatenilor nationali. Intre aceste minoritati, Evreii, ramasii in aceste tari dupa^(?) constituirea lor, au devenit aliatii puternici ai oligarhiilor locale, devenind astfel aliatul unui grup social, retro-^{respectiv?}grad, care bloca procesele de modernizare ale tarilor. Hannah Arendt. op. cit/ Aceste oligarhii erau abuzive, corupte si violente/ E. Weber; Nagy T. Talavera; Roberts, op. cit/ Aceasta pozitie a determinat nastrea unei reactii politice contra acestui grup minoritar- un antisemitism de ordin politic, ca atare delimitat la caracterele politice, care determinasera aparitia lui-alianta Evreilor cu oligarhiile locale/ Pulzer. op. cit/

Oligarhiile locale au accentuat exercitarea monopolului politic p^âna au generat reactii revolutionare / Roberts, op. cit. pentru Romania/. In aceste conditii este cert ca elementele imorale, abuzive nu apartineau miscarilor sociale desfasurate pe teritoriul national si al caror nationalism nu urmarea cotropirea altor tari. Acest factor national nu poate determina clasificarea acestor miscari drept miscari fasciste. Chiar miscarea Crucilor de Foc, miscare extremista ungara, care s-a dezvoltat intr-un servil adept la nazismului- a porni initial ca o miscare de revendicari sociale care urmarea

e completa restructurare sociala si politica, care sa duca la eliminarea monopolului politic al oligarhiei si instaurarea unui regim democratic.

*

Analiza comparativ -istorica a Romaniei- tara din tabara invingatoare a primului razboi mondial, cu resurse materiale complexe si ample, si cu un potential uman superior, poate duce la reconsiderari istorice ^{utile} nu numai ca metoda de analiza istorica, dar si la aprecierea fazelor de tranzitie obligate, suportate de tarile agrare cu structuri semifeudale, in procesul de modernizare.

ASPECTE ALE DEZVOLTĂRII SOCIAL POLITICE ÎN ROMANIA

Imperiul roman a reușit să extindă o conducere statală unitară în toată lumea civilizată a epocii, care s-a integrat culturii și actului de drept roman.

Un paradox unic în istorie a făcut ca acest popor care a elaborat instituțiile de drept și legile cele mai eficace pentru a exprima echilibrul social, să nu poată găsi în domeniul dreptului public forma statală federativă, care să permită nenumăratelor populații, înglobate în ^{imperiul?} poporul roman, să-și exprime civic autonomia social-politică în cadrul unui proces democratic, selectiv. Imposibilitatea de a extinde structurile orășenesti - elaborate pentru cetatea română - la populațiile nelatine și accentuarea incursiunilor barbare în teritoriile imperiale, au determinat prăbușirea conducerii statale române. Coeziunea economică și eficiența dezvoltării pasnice nu au atras și dizolvarea totală a imperiului, care a continuat să existe sub conducerea creștină, instalată la Roma. Evul Mediu a văzut inserarea în lumea civilizată a unor popoare germanice creștinate, care utilizau limba română și dezvoltau cultura română. La sfârșitul Evului Mediu, - Franța, Spania, Portugalia, cetățile italiene - au început să extindă cultura română și în alte părți ale lumii. Renasterea, fenomen cultural fundamental, în dezvoltarea modernă, s-a născut în lumea Italiei - pe teren artistic și în Franța și Spania, în domeniul explicațiilor intelectuale ale mișcării.

Fenomenul de coagulare al valorilor culturii neo-române a fost limba derivată din limba latină, care cu toate influențele altor limbi, fie germanice, fie barbare, și-a menținut viabilitatea și eficiența.

În rîndurile acestor populații de limba latină, s-a născut și climatul de independență politică, care a dus la constituirea primelor comune libere de meșteșugari, embrion al dezvoltării claselor mijlocii

si societatiilor industriale.

Aceasta cultura post-romana s-a putut dezvolta numai datorita digului viu uman, care a absorbit șocul violent al navalirilor barbare timp de zece secole in Estul european.

*

Intre aceste popoare estice, care au macinat, inghitit si de multe ori, distrus, nenumaratele valuri de popoare asiatice, atrase de mirajul "Cetatii Eterne" sa afla si poporul cunoscut in istorie sub numele de "poporul roman".

Sute de ani inainte ca Imperiul Roman sa se extinda in regiunile Europei Estice,, in/tre Nistru si Muntii Carpati, traiau populatii geto-dacice, incadrate in stucturi statale complexe, cu o cultura autonoma si cu credinte religioase diferite de cele/ale popoarelor vecine. Aceste populatii au avut o activitate razboinica continua, pozitia lor geografica determinand fie atacuri ale popoafelor vecine si reactii ale populatiilor geto-dacice, fie ofensive de aparare ale acestor popoare autohtone.

Când armatele romane au atins frontiera dacica, ramura principală a acestor populatii autohtone, unificate sub conducerea regilor daci, au infruntat armatele romane intr-o serie de razboaie succesive, singeroase, care au durat ani de zile. Când imparatul roman Traian, reuseste sa invinga definitiv pe Daci si regele lor a preferat sinuciderea in locul calatoriei la Roma, in cortegiul triumfal al imparatului- Traian a cerut artistilor romani sa consemne in piatra acest eveniment. Si astazi, in Forul lui Traian din Roma, coloana dacica afirma mândria poporului roman de a fi invins un popor mândru si viteaz, cinste pe care nu au facut-o altor popoare mari, ca Anglo-Saxoni, Iberi, etc.

Conform uzantelor, Romanii colonizeaza Dacia cucerita cu colonisti din alte regiuni, care se incuscresc cu populatiile locale.

Vista acestor populatii era ocrotita de trupe si administratie romana.

Din amestecul poporului autohton si colonisti si trupele si administratia romana a iesit un popor nou- asa cum Evul Mediu a creat alte multe popoare- care vorbea limba latina- semn de civilizatie superioara, utilizeaza institutiile romane si formele de viata romana , asa cum atesta nenumaratele monumente arheologice locale. Elemente locale au fost introduse in armata romana si o legiune dacia, a observat "respectarea legii si ordinii romane" in Anglia /Bolitho, H." Romania under King Carol" N.York, 1940/

Populatiile locale au adoptat religia crestina pe intreg teritoriul Daciei Romane- asa cum demonstreaza cuvintele romanesti traditionale care sunt legate de aspecte fundamentale. Astfel; Dominus Deus a devenit -Dumnezeu ; christinus- crestin ; baptisare- boteza; crux- cruce; angelus -inger; comunicare- cumineca; inclino- ma inchin; paschae- paste; paganus- pașan; quadregessima- pașesimi; basilica- biserica; peccatus- pacat; etc.

Invaziile barbare in teritoriile romane s-au permanentizat si organizatia imperiala a parasit teritoriul Daciei in 272 AD.

De la aceasta data si pina in sec. 13. sunt putine date asupra poporului român, fapt care a determinat unii istorici britanici si in special ,istorici unguri, sa conteste continuitatea poporului roman pe teritoriul dac.Ei sustin ca populatiile locale s-au retras total cu armatele romane in teritoriul bulgar si au revenit la incetarea invaziilor.Teoria este infirmata de dovezi arheologice- recent s-a descoperit o inscriptie cu nume românesc, Petru. datata sec. 10- si de limba română.Aceasta deriva din limba latina cotidiana- denumita latina vulgata- si cuvintele principale utilizate in limba română moderna sunt de origina latina, in domeniul religios, agricol, statal, etc . Analiza cuvintelor de origina straina din limba română, arata ca poporul român a imprumutat cuvinte de la popoarele barbare care s-au perindat succesiv pe teritoriul român și dovada tot atât de pertinenta, ca dovada straturilor succesive in stratigrafie/geologia istorica/. De altfel trebuie remarcat, ca popoarele nu se nasc prin gene-

ratii spontanee si cum nici un document istoric nu consemneaza migratiile poporului roman, continuitatea lui istorica este demonstrata evident, si de fenomenul lingvistic, de utilizarea culturii romane, -cu toate injonctiunile care au tins la utilizarea fortata a culturilor slave; si receptibilitatea noilor cuvinte de origina neo latina in cursul secolului trecut-

Conditiiile locale ale existentiiei poporului roman au facut ca acesta sa apara ca un popor razboinic, cu o ierarhie sociala selectionata exclusiv pe criterii militare de vitejie si merite morale. In fruntea statului se afla un principe, numit Domnitor, care era confirmat de nobilitatea locala, in baza acelorasi criterii.

Scaderea ritmului agresiv al invaziilor asiatice si vidul politic balcanic, determinat de slabiciunea politica a imperiului bizantin, a permis populatiilor romanesti sa se constituie in principate independente, pe ambele versante ale Muntilor Carpati, regiune care a constituit baza principala geografica a popoarelor romanesti in timpul invaziilor. Principatele constituite in Campia Dunarii s-au extins rapid; in schimb, cele din Transilvania au fost inghitite de Unguri. Incercarile acestora, de a se extinde peste Carpati, au fost zdrobite militar.

Statele romane independente au pierdut legatura ierarhica cu Biserica Romana si s-au incadrat in Biserica / "asariteana de rit ortodox de la Constantinopol. Datorita acestei subordonari, in biserica romana a inceput sa fie utilizata scrierea chirilica. Cu toate ca acest fenomen a durat sute de ani, preotii romani slujeau in limba romana si fenomenul de slavizare, consecinta a utilizarii acestui alfabet, a fost blocat. Taranii romani au refuzat, in decursul istoriei, utilizarea limbilor slave, atat in viata privata, cit si in cea statala., urmând o lege de conservare biologica. Celelalte populatii romane din Peninsula Balcanica, din Macedonia, Albania, Serbia, Bulgaria, Grecia, si-au mentinut limba nationala dar nu au putut constitui state independente.

Degradarea permanenta a puterii militare bizantine a determinat apropierea armatelor turcesti de Dunare, si conflictele cu popoarele romanesti. Timp de doua secole, armatele romanesti au rezistat invaziilor turcesti, fie izolat, fie in cadrul unor cruciade alaturi de armate straine. Razboiele permanente au atins insa fibra rezistentii biologice si Romanii au trebuit sa incerce sa gaseasca o formula viabila de coexistenta cu Turcii. Domnitorii romani au considerat ca aceasta formula consta intr-un protectorat turcesc asupra tarilor romanesti - Muntenia / Walachia / si Tara Moldovei. Acest protectorat asigura un tribut pentru Turci, dar instituia si un monopol asupra comertului exterior romanesc. Spre diferenta de alte popoare din Balcani, Romania are o configuratie geografica complexa, care asigura populatiilor locale resurse ample.

Protectoratul a avut si alte parti negative. El a implicat desfiintarea progresiva a armatelor nationale, ca atare desfiintarea criteriilor morale si ^{de}merite persoanele care caracterizau societatea locala.

Domnitorul, preocupat sa obtina permanent adeziunea nobililor si a taranilor, pentru conducerea statului, a constatat ca pentru mentinerea sa in scaunul domnesc, era mai important sa castige bunavointa autoritatilor turcesti, pentru care plata tributului si distribuirea unor cadouri, stabileau meritele domnitorului respectiv. Pe de alta parte, domnitorul avea nevoie de oameni de incredere, care sa-l ajute la strângerea taxelor, care constituiau baza tributurilor si darurilor. El isi alege acesti oameni din rândurile boierimii, ale caror rinduri se maresc sau se inlocuiesc, de aci inainte pe baza servilismului fata de domnitor. Taranii, care constituiseră baza armatelor nationale si nobilimii, devin simple unelte de muca, conditie sociala care a determinat o stare de tensiune între cele doua grupe sociale care s-a prelungit pe secole.

Unul din cei mai populari domnitori pe care l-au avut Romanii, Mihai Viteazul a edictat o lege care a aservit pe tarani pamintului si boier-

rilor care administrau pământul, initial patrimoniu princiar. Legea lui Mihai Viteazul denumeste simptomatice- pe taranii servi "rumani" stabilind astfel o degradare a termenului care clasifica national poporul roman. Legea, edictata numai pentru a obtine sprijinul boierilor in actiunea de unificare a teritoriilor romanesti, a diferentiat pe boieri- care nu se considerau romani, de taranii "rumani".

Domnitorul Leon Tomşa edicta in 1931 "Asezamintul" care completeaza statutul de serbie al taranilor. Prin Asezamint, Leon Tomşa. atribuie pamintul lucrat de tarani, boierilor, desi acestia nu aveau mai multe drepturi decât taranii pentru impropietariile. Conditia de viata a taranilor era goaznişă. Un mitropolit strain, in trecere prin tarile romanesti. Matei al Milelor, scria in al doilea deceniu al sec. 17 "Boierii moldoveni munceau pe taranii saraci ca niste lupi flamânzi si târau dupa ei, sute de serbi, care despuiau pe bietii oameni, mai rau ca tâlharii" / Al. Papiu Ilarian "Tesauru de monumente istorice" vol .1. p. 330 / Mai departe mitropolitul continua: "Boierii au alungat pe domn ca sa poata suge iarasi sângele orfanilor, cum il sorgeau si mai inainte" / ib. pag. 339. / Cronicaarul Radu Popescu, boier, scria in 1716 "descriind o rascoala a taranilor" rumani, rai fiind si pururea vrajmasi ai boierilor".

Incepând ⁱⁿ din sec. 17, Turcii încep sa trimita in tarile romanesti Greci din mahalaua constantinopolitana a Fanarului, ca domnitori, inlocuind treptat domnitorii nationali. Numirea domnitorului si accesul in clasa boiereasca se facea pe baza principiului venalitatii, postul acordandu-se celui care oferea suma cea mai mare si cadourile cele mai substantiale, sultanului si demnitarilor turci. Acesti domnitori aduceau cu ei alti Greci, care erau numiti in tagma boiereasca din Romania. Clasa boiereasca a inceput sa se separe in boierii "locali" si straini. Diferentierea era extrem de ciudata, caci boierii grecizati au avut sfi romani ca Stroe Leurdănu si apoi Gheorghe Baleanu,

iar boierii locali erau condusi de familia Cantacuzinilor, din ramura bizantina. Boierii fanarioti se schimbau des dintr-o tara in alta. Astfel, C. Mavrocordat a fost intre 1730-1769, de sase ori in principe in Tara Romanasca si de patru ori in Moldova.

Calatori straini au lasat pagini dramatice in caracterizarea domnilor fanariote. Generalul rus, Langeron, care a trecut prin Tarile Romanesti in sec. 18 a scris: "Nu exista pe pamint rasa de tâlhari mai mârşavi decât fanariotii. Scaunele de domnitori constituie scopul unic al dorintei tuturor fanariotilor. Pentru a-si realiza scopurile, nu este vreo crima de la care sa se dea inapoi, nu este joshicie la care sa nu se coboare. Un domn nou numit, pleaca din Constantinopol cu o datorie de 2-3 milioane de platri/ platita pentru obtinerea tronului./n. a/ sa dupa o domnie de 4,5 sau sase ani se intorce cu o avere de 5-6 milioane." Un istoric american, Nagy Palavera, a caracterizat perioada fanariota astfel: "Pana la mijlocul sec. 19. Grecii fanarioti au condus Romania. Nu exista un fenomen similar in cadrul natiunii maghiare, intre marii boieri si boierii de rang inferiori si printii lor. Daca traditia bizantina imbinata cu propria lor experienta istorica a invatat poporul roman sa fie flexibil, apoi perioada fanariota cu modul ei de guvernanare gresit, opresiunea si saracia existenta, datorita exploatarei, a minat profund increderea Romanilor in lege, ordine si decenta. Aceasta perioada a transformat taranimea in scalti mizerabili. Nici un roman nu mai spera sa supravietuiasca in fata stapânului sau boier, daca nu se târa in fata acestuia, care la rindul sau se gudura in fata Domnitorului, care la rindul lui se târa literalmente in mâni si in genunchi in fata functionarilor turci, care la rindul lor puteau fi trimisi la esafod datorita capriciului unui sultan. Aceasta perioada a eliminat din masa poporului, orice sentiment de onoare si independenta si a facut ca starea normala a existentiif^{sa} conste in foamete, mizerie, nedreptate si abuzul personal. Orice Roman, indiferent ca era taran sau boier,

se ducea la munca sa cu sentimentul unui câine batut stit de des încât orice curaj i-sa disparut să nu-mi îndrănește sa niste nici macar coada fara per-misiunea stapinului... Pina si limba nationala se ascunsesse in colibe-le taranilor. Limba greaca s-a vorbit la orase pina in sec. 19... Strainii in special Greci si Armeni, au ocupat functiile lucrative, determinând astfel un complex de inferioritate national, un resentiment contra a ceea ce marele poet roman Eminescu a denumit "xenocrație". Aristocrația care s-a dezvoltat in aceasta perioada in statul român independent era de origina greaca fanariota"/"The Green Shirts and Others" Stanford, 1970/

Suferintele acestei perioade au fost marite de ocupatiile tru-pelor straine: austriace, turcesti si in special ,rusesti, atrase pe teri-toriul românesc de conflictele continue, determinate de stabilirea unui nou raport de forte in Europa estica, urmare a slabirii puterii turcesti si atingerii Marii Negre si Gurilor Dunarii de catre trupele rusesti la sfir-situl sec. 18. Ocupatiile rusesti dintre 1711 si 1829- in numar de sase- au stabilit resentimentele permanente ale poporului român contra compor-tilor abuzive ale Rusilor. "Encyclopaedia Britannica" una din marile lucrari universale de mare valoare, care datorita contributiei unei colaboratoare #Barbara Buckmaster, membra a lui Royal Institute of Inter-national Affairs, a scris cele mai incompetente pagini asupra istoriei Romaniei, asa cum von arata mai departe- referea totusi ocupatia rusa in Romania intre 1806- 1812 , in termenii urmatoari: Ocupatia rusa, care a durat sase ani/1806/12/ a redus tara la un desert; toate produsele au fost cerate peste granita; moneda devalorizata iar munca rechizitionata iar recalcitrantii erau deportati in Siberia."/vol.19. p. 734 b/

"

Stabilirea unor noi conditii politice in Europa, datorita razboaielor napoleoniene care au cuprins aproape intreg continentul euro-pean; extinderea ideilor libertare ale "evoluției

Franceze in cele mai indepartate colturi ale Europei si degradarea fortei militare turcesti au dus la stabilirea unor premise favorabile unor noi conditii politice in sudetul european.

Inceputul sec. 19 a determinat un curent de idei si atitudini, care a initiat un curent progresist intre boierii intelectualizati si linia de romanizare a poporului, intre intelectualii ardeleni,

Prima linie a constatat in accentuarea tendintelor antagoniste a celor doua clase sociale existente in Romania: tendinta clasei boieresti de a deveni proprietara absoluta a solului, pe care il avusese pana atunci numai in folosinta si tendinta taranirii de a dobandi libertatea politica si proprietatea solului pe care il lucra. Aceasta linie va domina intreaga viziune politica romaneasca pina la primul razboi mondial.

A doua linie a constatat in "reromanizarea" poporului roman. Se stie ca cele trei secole de stapinire turco-fanariota au schimbat total fata tarilor romane, din punct de vedere social, politic si moral. Daca pe de o parte, asa cum arata citatul din volumul lui Nagy T. Talavera, poporul a fost obligat sa se supuna unor conditii nedemne pentru a supravietui pe de alta parte, ramura vie si sanatoasa a poporului roman, cea care a pastrat nealterata vigoarea nationala, s-a manifestat energic in "Scoala Ardeleana" si in rasunetul puternic al activitatii acestei scoale. Un grup de intelectuali romani din Transilvania, crescuti in spiritul noii ramuri a bisericii ortodoxe denumita "unita" au fost educati la Roma. In cursul secolelor 17 si 18 o parte a populatiilor ortodoxe din teritoriile ocupate de Austria au acceptat suprematia papei si a unor usoare modificari teoretice, pentru a putea obtine o incedrare sociala si politica superioara in cadrul imperiului. Tinerii teologi trimisi la Roma si la Viena, au aflat din nou originile latine ale acestui popor, pierdut in negurile estului european si pstrunsi de vigoarea si darurile

nationale ale Romanilor, au cercetat o serie de factori ignorati in cultura universala. Ei au publicat o serie de lucrari in care au stabilit caracterul comun al tuturor populatiilor romanesti din Tarile Romanesti, Transilvania, Bucovina, Peninsula Balcanica, Rusia si a unei culturi romane. Ei au sugerat inlocuirea alfabetului chirilic cu cel latin, pe care l-au adaptat unor sunete speciale din limba romana, -imprumuturi din alte limbi si au scris gramatici pentru folosirea limbii. O parte din membrii Scolii Ardelene sau adepti ai acesteia, au trecut muntii in Tarile Romane, unde au initiat un invatamant in limba romana, care cu timpul si cu ajutorul unor boieri ^{progresisti?} a inlocuit complet invatamantul in limba greaca folosit de clasa boiereasca. Activitatea Scolii Ardelene s-a extins cu viteza unui fulger in mediul taranesc unde marea masa taranescă si-a regasit curând ^{mediul normal de exprimare?} limba nationala ignorata de clasa boiereasca.

In cursul sec. 16-18 clasa boiereasca din Romania a suferit o mutatie calitativa si cantitativa substantiala. Inlocuirea treptata a criteriilor de acces in clasa boiereasca - vitejia si meritele morale - fiind inlocuite prin servilismul fata de principe - unealta turceasca - a determinat o [?] prefirare a rândurilor vechilor boieri. Majoritatea boierilor vechi si-au pierdut averile, caci conditiile sociale noi cereau ca ^{pe} ~~pi~~ lângă exploatarea pamintului, boierii sa aiba si alte venituri, de obicei banesti, care proveneauu numai din slujbele care se acordau ^{exclusiv} ~~numai~~ de principe. Slujbele produceau venituri realizate in mod neonest din exploatarea populatiei. Cei mai multi dintre boierii vechi nu s-au putut preta la injosirea si exploatarea semenilor lor, si nu au fost numiti sau nu au solicitat slujbe si au decazut. Ei au luat obiceiul sa se "vinda" personal noilor boieri, adica se vindeau odata cu pamintul pe care il aveau.

Relatiile dintre boierii promovati in timpul regimului fanariot

care au instituit concepția "fanariota" și țaranii români și boierii și decesuți au fost încordate, violente și prerevolutionare. Istoricii străini, deși au cunoscut fenomenul fanariot, nu au putut aprecia încordarea relațiilor dintre țarani și boieri.

Reportajele țaranimii românești cu boierimea fanariota au format obiectul cercetărilor unui istoric britanic, D. Mitrany, care și-a consemnat rezultatele în volumul "The Land and the Peasant in Rumania" London, 1930. Deși autorul s-a străduit să adâncească tema propusă, el nu a reușit să cunoască nici sursele cele mai indicate și pertinente și nici să sesizeze realitatea relațiilor dintre boieri și țarani în România, un proces extrem de interesant și util pentru cei care sunt interesați în studiul transformărilor implicate de societățile semi-feudale.

Atât înainte de sângeroasa răscoală din 1907, cât și după aceea, nenumerați scriitori români, necunoscuți istoricilor occidentali, au analizat aceste relații. Bibliografia cercetată și consemnată la finele volumului indică cea mai mare parte a scrierilor fundamentale în acest domeniu. Deși lucrări ca cele ale lui Paul Negulescu "Histoire du droit et des institutions de la Roumanie, 1896; Radu Rosetti, "Pământul" și "Pentru ce s-au răscolat țaranii" sau "Pentru adevăr și dreptate" C. Giurescu "Despre boieri" sau "Legătura lui Mihai Viteazul"; A. V. Gadei "Istoria socială a țaranimii noastre" 1904; St. Zeletin "Burghezia română și rolul ei istoric" 1923, sau lucrarea mai recentă a lui H. H. Stahl, publicată de regimul comunist, aduc informații prețioase asupra acestor relații, nici una din aceste lucrări nu atinge nivelul lucrării lui Ioan C. Filitti "Proprietatea solului în Principatele Române până la 1864" publicată în editura Fundațiunea "Regele Ferdinand I" în București în anul 1936, Rutorul, un eminent membru al oligarhiei neo-fanariote, a fost un minutios

cercetator care a intreprins cercetarile sale istorice cu rabdarea si pregatirea unui jurist,

Filitti consemneaza in nenumarate exemple procesul de degradare al boierimii romane, datorita mutatiilor mentionate in sec. 16-18. El stabileste origina proprietatii solului in Romania, care deriva logic din conditiile istorice, inmanunchiat in mici comunitati in lungul valilor Muntilor Carpati, care asigurau protectia naturala necesara, in timpul navalirilor, - Romanii, au avut o proprietate indiviza asupra terenurilor stapinite de un stramos comun. Aceasta forma de exploatare, numita obste a fost mentinuta si cand Romanii au reocupat Campia Dunarii si Platoul Moldovean, cand invaziile au slabit in intensitate. In cursul actiunilor de recupare a teritoriilor romanesti, Domnul devenea de drept stapin al noilor teritorii pe care le acorda cu titlul de donatie diferitilor ostasi care se remarcrau pe campul de lupta. Aceasta proprietate - care in fapt era un uzufruct - se mentinea numai cat donatarul initial se dovedea vrednic de increderea acordata sau avea urmasi. In caz de vid succesoral, pamantul revenea Domnului, care il redistribuia altcuiva. Niciodata, in trecutul romanesc, boierii nu au fost proprietari absoluti ai pamanturilor ce li se da de catre Domn. si nici nu-si pierdeau legatura cu taranimea din care proveneau.

Asa cum arata Filitti, cand boierii au inceput sa primeasca si functiuni, ei au inceput sa abuzeze fara scrupul de pozitia lor / pag. 112 / si isi sporeau cat puteau mai mult drepturile lor fata de taranii obligati sa munceasca pamanturile boieresti. / pag. 252 /. Schimbarea calitativa a boierimii, a determinat pe noii boierii sa inceapa o lupta indelunga, care sa-i ajute sa obtina proprietatea absoluta asupra pamanturilor si taranilor care le munceau pamantul. Diferiti domnitori, au acceptat sa subjuge pe tarani capriciilor si necesitatilor boierilor, considerind ca taranii sunt obligati sa munceasca nemijlocit pamanturile mozierilor.

Impilara si abuzurile au fost atat de mari, incat taranii nu au mai avut un alt mijloc de scapare decat fuga. Unii principii fanarioti ca Mavrocordat, Ipsilanti, Ghica, Caragea, etc. au edictat legi care formalmente liberau pe taranii deveniti robi, dar le marea obligatiile de a munci pentru boieri. Boierii solicitau fiecarui ocupant strain sa le recunoasca

o situatie privilegiata si dreptul de a fi proprietari absoluti ai pamantului. Filitti citeza un document din Urechia, III - un memoriu inaintat de boierii din Romania autoritatilor austriace care afirma:

" boierii scutelnici rezama la un mai mare, mai vechi privilegiu, care-l dobandisera din slujbele si vitejia lor, adica cei vechi Domni intru rasplatirea vreunei mari slujbe... li s-au harazit sate intregi ^{de} robi, care se numeau vecini si rumani; cei din urma Domni, cu gind tiranicesc /?/ vrând sa surpa neamul boieresc, i-au lipsit de acest mare privilegiu si pentru ca sa-i mangie oarecum, in loc de 500 si 1000 si mai mult, li-a dat oameni din birnici" Memoriul se plange ca desi Pacea de la Kuciuk-gainargi le-a redat vechile privilegii, totusi nu li s-a dat "sume mari de oameni" si de aceea clasifica pe unii domni fanarioti "varvari".

In Urechia, vol IV, pag. 431, boierii isi justifica temeiurile pretentiilor lor astfel : Sunt multi/paminteni/?/ care se cade sa intre in rând in slujbe, ca prin slujbe si osteneala/?/ sa se ajunga fiecarele a se impartasi de vreo chiverniseala, dupa cum asa a fost obiceiul tarii si asa socotim ca este dreptatea !

In raporturile incordate dintre boieri fanarioti si tarani, principii fanarioti tineau partea taranilor, caci in acest fel sperau sa amelioreze starea agriculturii, singura ramura productiva a tarii. Boierii insa au inceput sa ceara trupelor de ocupatie ruseasca sa nu mai fie numiti domnitori din Fanar, ci din rândurile lor, dar cu conditita ca noi principii sa le recunoasca dreptul de a dispune de toata puterea politica. / N. Iorga/ op. cit./

Taranii, la inceputul aparitiei clasei boieresti, dijmesc pe pamanturile uzufructuare ale acestora, au fost transformati cu incetul in coloni, obligati sa lucreze un numar de zile pe mosia boierului, care incerca sa mareasca permanent acest numar de zile .

Revolutiile europene din 1821, au influentat si taranii din Romania , care s-au rasculat sub conducerea unui taran mai rasarit, Tudor Vladimirescu. Un fost general rus, Alexandru Ypsilanti, de origina grec, a constituit o armata de mercenari cu care voia sa elibereze Grecia. Vladimirescu, fost ofiter inferior in armata rusa, se alatura initial armatei lui Ypsilanti, dar curand masele taranesti , adunate sub comanda lui, cer realizarea unor revendicari nationale, care sa-i duca la emanciparea politica. Ypsilanti, ucide printr-o violente pe Vladimirescu, dar starea de agitatie a taranirii persista. /Filitti, op. cit./

Noul razboi ruso-turc , care dureza aproape opt ani-1821-29 - sa se incheie cu Pacea de la Adrianopole, stabileste un fel de condominium politic ruso-turc asupra celor doua principate romanesti, din Oltenia si Muntenia si Moldova. Un general rus, Kiseleff, este inesa insarcinat sa edicteze o constitutie, denumita "Regulament Organic" . El a intocmit legea care a stabilit raporturile sociale in Romania , dupa criteriile care au generat toate framantarile sociale de mai tirziu, Prin Regulament, dreptul uzufructu~~ar~~ al boierilor asupra pamantului, a fost transformat in drept absolut de proprietate , iar taranii recunoscuti intr-o clasificare ambigua, un fel de uzufructuari , au devenit in fapt sclavi ai boierilor carora trebuiau sa le lucreze paminturile , devenind prada permanenta a exigentelor boierilor, carora aparatul de stat le dadea tot sprijinul pentru exploatarea taranirii. Aceasta se exprima nu numai prin obligativitatea muncii^{ci} si prin abuzul determinat de impreciziunea legii in ceea ce priveste cantitatea de munca. Astfel se specifica ca un taran trebuie sa munceasca cite 24 zile pe mosiile boierilor, dar

in același timp se enumerau și muncile care trebuiau efectuate și care reprezentau dublul zilelor specificate. In acest fel, țarii erau obligați să muncească nu 24 zile ci 48,50 sau mai multe, in raport de capriciile boierilor și arendașilor lor. Boierii, recunoscători Rusilor pentru ajutorul dat pentru înrobirea țării române, încep să se încuscrească cu noii stăpâni. /Emil Cerchez " Din vremuri trecute" schița "Un rus romanizat" /

Tratatul de la Adrianopole desființase monopolul turcesc asupra comerțului exterior din Țările Române și țările din Europa Vestică au început să solicite grânerul românesc / St. Zeletin. op. cit / determinând amplificarea exploatarei țării roman. Grafica timpului lăsat de Rusia sau documentele epocii evidențiază permanent, pe de o parte starea de degradantă mizerie a țării roman, separarea definitivă a celor două clase între "supuși și stăpâni" și tendința boierimii de a împiedeca cu orice pret emanciparea politică a țării. Mentalitatea de parveniti a acestei boierimii neo-fanariote a fost admirabil descrisă de un scriitor aparținând acestui mediu, Emil Cerchez / turc după nume / in volumul citat, care exemplifică condiția de stăpâni absoluți a acestor boieri. In schița " Din vremuri trecute" Cerchez, descrie scena autentică petrecută între un boier Costache Datcu și fiul său. La Râmnicul Sărat, unde Datcu avea o casă, pe cerdacul casei, pe inserate fiul învăța. La un moment dat fiul, întreabă pe tatăl său:

-Cine a făcut lumea, tata?

Mângâind părul buclat și odraslei sale, bătrânul răspunde hotărât:

- Boierii, tata.

Autorul Emil Cerchez, adăuga astfel comentariul său, logic pentru mentalitatea sa: " Răspuns admirabil, adânc și neașteptat care rezumă o întreagă epocă, credințele și oamenii ei. ",

7 In acelaș volum Cerchez, reda unele date asupra nivelului bogatiei unor boieri. Astfel. Todërita Bala, descendent al unor albanezi de pe coasta "almata, si ajuns mare"boier" roman si locuitor de domn- calmacem- in 1857 stapinea 86.000 falci, adica circa 258.000 pogoane sau 135.000 acri, de pamânt arabil, intr-o tara care nu avea dimensiunea medie a trei counties americane din regiunile de câmpie.

In toata perioada dupa revolutia din 1821 si urmatoarea revolutie din 1848, taranii au fost continuu persecutati, umiliti, degradati si s-au rasculat permanent,. Regimul la care erau supusi era cel de abuz si violenta. Astfel, un document al vremii scrie: " Un arendas a pus slugile de la cor^{voada} sa stropeasca oamenii-care se plangeau de o nedreptate - cu balega si noroi, iar când la rafulala clacii oamenii faceau obiectiuni, el a poruncit slugilor sa-i scuibe pe tarani in gura."/ Arhivele Statului, Ministerul de Intene, Diviziã Administrativa, Dosar. lo/ 1844, folio 55/ . Filitti citeza nenumarate cazuri de abuzuri ale mosierilor si arendasilor lor. El citeaza un raport al domnitorului Ghica, care spune ca "tarantul neputind a se stramuta oricând ar voi, se va afla silit a primi silnicile conditii ale Regulamentului Organic" Domnitorul se refera si la "nepastele suferite de tarani " din partea arendasilor .Boierii "tineau sa-si sporeasca .mai mult drepturile fata de clacasi" . Filitti citându-l pe Radu Rosetti, spune:"Clacasi erau supusi la multe abuzuri. Doua zile de lucru li se socotea drept una.La vremea treeratului li se lua caii, fara stirea lor. Li se spoia obrazul cu baligar sau noroi.Eraș sculati de la masa si dusi cu biciul la munca.Li se impunea in voișli/ contracte de munca. n. a./ abuzive.Erau inchisi si batuti de subcârmuitori si dorobanti si câte alte toate. Ghica,Voda mai ales, stim ca luase apararea clacasilor, Dar rezistenta proprietarilor era mai tare."/op. cit. pag.255/

Trebuie mentionat ca toti scriitorii citati au facut parte din oligarhia romana, desi au apartinut intr-un fel, clasei boieresti.

Dar abuzul majoritatii clasei boieresti a determinat adversitati in rândurile acestei clase, in care unii boieri, mai putin instariti, au inceput sa militeze in favoarea emanciparii politice si sociale a taranimii. Daca un principe, cum a fost Gheorghe Bibescu s-a opus raspândirii învățământului primar la sate in 1838 caci" ar fi o mare ratacire daca taranilor li s-ar insufla idei nepotrivite cu meseria lor si îi s-ar ridica gustul plugaritului/Vestitorul" nr .60 din 1845/ alti boieri ca Nicolae Balcescu au deschis drumul unei culturi romanesti. Scrierile lui Balcescu asupra Istoriei Militare a Romanilor, Problemelor economice ale Romaniei, nenumeratele articole scrise in "Magazinul Roman pentru Dacia" au afirmat drama taranimii romane si au accentuat pericolul imperalismului rus in destinele poporului roman. Balcescu, ințearca cu un grup de prieteni sa initieze o rascoala in Tara Romaneasca/Muntenia sau Wallachia/ dar este prins si incarcerat pentru câțva ani. Eliberat, isi continua activitatea revolutionara si in 1848, pe Câmpia de la Islaz/Oltenia/ revolutionarii romani isi afirma crezul lor democratic prin manifestul in care cereau:

1. Desffintarea privilegiilor boieresti
2. Emanciparea si improprietařirea taranilor clacasi
3. Egalizarea drepturilor fiscale
4. Egalitate de drepturi politice
5. Emanciparea Izraelitilor, etc.

Este de subliniat ca primul popor din Europa Estica care a cerut emanciparea politica a Evreilor in acea perioada, a fost poporul roman.

In perioada Revolutiei o statistica arata ca in Moldova erau 2800 familii de boieri, fata de 50.000 familii rasesi/ tarani liberi/ si 190.000 tarani clacasi/ coloni sau servi/ iar in Tara Romenasca erau

3100 familii boieresti, 70.000 familii de mesneni/ tarani liberi/ si 330.000 familii de tarani clacasi. Boierii incepeau sa -si schimbe obiceiurile, adica renuntau la costumele si obiceiurile grecesti si la limba greaca pe care le foloseau si incepeau, sub influenta venita din Grecia moderna, sa se adapteze obiceiurilor franceze, modei si limbii franceze.

Dupa inceperea Revolutiei, mai virulenta in Tara Romaneasca, unde Locotenenta Domneasca a instituit Comisia Proprietatii, pentru a se legifera atenuari ale statutelor sociale din Romania, boierii isi revin si obtin din partea Locotenentii Domnesti, suspendarea activitatii acestei comisii. Un acord al celor doua puteri "protectoare" Rusia si Turcia, aduc trupe rusesti si turcesti in tara, care reprimă revolutia si la cererea boierilor iau masuri contra taranilor rascalati.

Urmeaza ani de neliniste sociala si nationala. Rusia provoaca un nou razboi contra Turciei/ Razboiul Crimeii din 1853/ dar de data aceasta Turcia, este ajutata de mai multe puteri europene sa faca fata Rusiei: Anglia, Franta, Sardinia. Rusia este infranta pe plan militar si intern trebuind sa faca fata unor tulburari crescande. La Conferinta Internationala de la Paris, care trebuia sa restabileasca pacea, Romanii reusesc, formal, sa obtina dreptul de a face alegeri - primele alegeri din Romania - ca sa se hotarasca asupra viitorului Principatelor. Alegerile au constituit o mare revolutie psihica, caci pentru prima oara, taranii erau chemati sa aleaga si sa fie alesi/ In Comisia Proprietatii din 1848, taranii fusesera numiti, nu alesi/

In cadrul Adunarilor alese pentru Divanul Adhoc, deputatii tarani, cer prin Gheorghe Lupescu, sa in viitorul parlament/ denumit Adunare/ sa fie inclusi si tarani. Ion C. Bratianu, seful liberalilor, a fost atat de enervat de aceasta indrazneala, incat a numit "mârsav" pe cel care a alcătuit amendamentul pentru Lupescu. Bratianu nu concepea

ca în rândurile clasei țărănești să existe oameni capabili să solicite emanciparea politică - o mentalitate extrem de caracteristică pentru cel carea fost considerat de oligarhia română ca "inteseietorul României". Mai târziu, un alt delegat țărănesc, Constantin Tanase, a repetat cererea și și-a întemeiat-o pe următoarea motivare, referindu-se la "durerosul și de sugrumătoare suferințe în care ne-am chinuit și ne chinuim încă, noi țărânii români, plugari, Toate legile s-au făcut fără de noi și în paguba noastră." În acele timpuri, țărânii pământasi din Moldova/Clacasi/ au depus și ei o jalbă în care spuneau: "Până în ziua de astăzi, toate sarcinile cele mai grele numai asupra noastră au fost puse și noi de nici unele din bunurile țării nu ne-am indulcit, iar alții, fără să fie supuși la nici o povară, de toată mâna țării s-au bucurat, câtă vreme Dunărea de largă și de mare atât curge râul sudorilor noastre, se duce peste mari și hotare, acolo se preface în râuri de aur și de argint, și curge iarăși înapoi de se revărsa în țeara noastră, iar noi nici rânduială, nici dreptate nu am avut-o. Cerem să fim puși în rândul oamenilor, să nu mai fim ca până acum, asaluiti dobitoacelor necuvântătoare" /"Acte și Documente privitoare la Unire", vol VI, pag. 334-346. publicate între 1889-1909 de Grigore Petrescu, D.A Sturdza și Dimitrie C. Sturdza/

Clica conducătoare din țările românești s-a concentrat pe obținerea unei independențe politice favorizate de țările vest europene care doreau constituirea unei țări cu populație neslavă la Gurile Dunării și la ^{refuzând} refuzul de a acorda emanciparea politică a țărănimii.

Printr-un subterfugiu admis de țările vest europene, cele două țări aleg un singur principe, realizând astfel o uniune practică a celor două țări românești. Noul domnitor, Alexandru Ion Cuza, animat de dorința de a liniști spiritele, expropiaza domeniile mănăstirești rezultate ale donațiilor făcute în timp de domni și boieri, unor mănăstiri de obicei străine de la Muntele Athos sau din Constantinopol, dar administrate tot de boieri.

la început de "ciocoi", noi boieri, aparuti în viața socială după începutul sec. 19. Vasile Boerescu "La Roumanie après le traité de Paris" 1856 aprecia „a obligatiile impuse claselor reprezentau cam de patru ori media pretului arendei.

Domnitorul Alexandru Ion Cuza, trebuie să facă și el față permanentelor agitații țărănești, care tulburau activitatea productivă a țării. El sugerează efectuarea unei exproprieri, care să dea țăranilor în plină proprietate, pământurile pe care le lucrau. Atât marii boieri - care alcauțuiau partidul conservator - cât și liberalii, numiți pe atunci "roșii" / adică, progresiști / dar care reprezentau punctul de vedere al ciocailor, s-au opus cu indignare oricărei formule de expropriere / Filitti. op. cit / Cuza, dizolvă Adunarea Națională și hotărăște exproprierea pe cale de decret. Mihail Kogălniceanu, primul ministru al lui Cuza, a fost cel care a stabilit principiile exproprierii, datorită căreia au fost improprietariti țărani care aveau inventar agricol și care în fapt, stăpâneau pământul pe care îl lucrau. Aceste pământuri aparținuseră în trecut mănăstirilor și fuseseră expropriate recent; în fapt, Cuza a distribuit țăranilor numai pământuri, proprietatea statului. Marile moșii nu au fost afectate decât în proporție de 15 %, astfel ca după expropriere, proprietatea boierească reprezenta 70 %, iar proprietatea țărănească numai 30 %.

Gh. Panu "Studiu asupra stării țăranilor în veacurile trecute" vol. 1, partea 1, București, 1910, constată că exproprierea s-a făcut în folosul proprietarilor căci a stabilit că nu se vor putea expropria mai mult de 2 treimi din terenurile moșierești. Același istoric releva că în decurs de 20 ani / 1833/53 / obligatiile țăranilor față de boier, se dublaseră.

*

Majoritatea cercetătorilor occidentali și români, care au analizat reforma Cuza, au considerat că exproprierea a fost incompletă, realizată defectuos și nu a emancipat politic și economic țărănul român. ?

Analizele au statat de obicei numai aspecte secundare. Atacarea aspectelor principale ale reformei arata marile ei defecte.

4

La inceputul sec. 19, vechea clasa boierasca romana disparuse. Ea fusese inlocuita de o noua clasa, compusa din resturile vechii boierimi, din elementele noii clase instituite de fanarioti si de noile elemente alienate din rîndurile taranimii. Aceste elemente se imparteau in doua grupe majore: boierii - proveniti din vechea boierime si noua boierime fanariota, avînd precadeke fanariotii inculcati cu romance si ciocoi, proveniti din rîndurile taranilor liberi si instariti, dornici sa fie acceptati in rîndurile boierimii. Aceasta clasa s-a considerat permanent separata de taranimea romana - in fond, poporul roman - "ignoranta si necivilizata." In schimb, boierimea, - la inceput, adepta a culturii neo-grecesti si apoi, a culturii franceze, - se considera civilizata si moderna. Intr-un memoriu inaintat generalului Kiseleff, boierii "romani" aminteau generalului rus, "Duhul satenilor fiind departe de acea civilizatie/sic/ care ar putea fi primitoare de o judecata mai ajunsa...../Filitti, op. cit/ Aceasta clasa - mostenitoare a spiritului fanariot, care instaurase in tarile Romanesti, conceptia unei clici conducatoare, abuzive, corupte si opresoare, separata de nazuintele nationale - a fost denumita, pe bune dreptate "neo-fanariota" pentru linia politica pe carea mentinut-o in Romania.

Atat vechii boieri, cat si noii boieri, nu erau decit donstari sau beneficiari temporari ai unor paminturi, conform unei legi traditionale denumite in documentele vechi - legea vlaha, sau legea romaneasca. De la inceputul sec. 17 noii boieri au solicitat permanent Domnilor sa modifice legea si obiceiurile si sa-i considere proprietari absoluti ai mosiilor donate. Domnii fanarioti nu au acceptat aceasta cerere care le diminua puterea politica in favoarea unei boierimi naravase, care voia sa exercite singura puterea politica.

Când Imperiul tarist a început să se substituie Imperiului Otoman în zona nordică a Mării Negre, boierimea română-neofanariotă a început să înainteze memoriile țarilor prin care le solicita confirmarea lor ca proprietari absoluți ai moșiilor ocupate de ei. Aceste cereri repetate au fost acceptate și concretizate în Regulamentul Organic, un act constituțional elaborat de generalul rus Kiseleff. Istoriografia română și străină omite să remarce că oligarhia română a fost decretată proprietara a solului românesc ca urmare a unui act al unei puteri străine. Regulamentul Organic a instaurat drepturi absolute pentru boieri, iar pe țărani i-a transformat în simpli proprietari ai bratelor lor și le-a interzis libertatea de mișcare, legându-i de pământ.

Aceste noi raporturi au determinat agitații permanente ale țărănimii, agitații la care s-a raliat o parte a boierimii mijlocii și mici ca Balcescu, Heliade Radulescu, Tell, Magheru, etc. a caror activitate a dus un aport substanțial cauzei românești. Revoluția din 1848 a fost reprimată de trupe străine, care au prigonit pe țărani revoluționari.

Agitațiile țărănilor au continuat și ele au dat naștere la două curente în rândurile clasei boieresti. Un prim curent, reacționar și violent, se opunea oricărei măsuri de emancipare a țărănilor. Ei cereau măsuri violente contra țărănilor și întrebuintarea forței publice pentru a obține supunerea lor. Anglia a sprijinit acest curent la Conferința de la Paris/ Filitti. op. cit./ Un alt curent, influențat de atitudinea unor boieri progresiști, solicita o emancipare economică și politică treptată a țărănimii care urma "ca din plugari săraci să devină cultivatori capitaliști" cum ceruse Balcescu. Unii boieri ca Barbu Catargiu, fanariotul Gheaz Moruzi, Vasile Boerescu/ Filitti. op. cit/ au cerut să se realizeze o emancipare economică și politică treptată. Apoi, Arșachi, mare boier, în volumul " chestiunea proprietății înaintea adunărilor legislative" 1860. a afirmat că numai prin contracte încheiate de bună voie, țărani vor putea avea "continua..."

au fost tinuti.

Cneazul "eruzi milita astfel pentru formarea unei clase mijlocii romanes-ti: "Indata ce s-ar desfiinta nivelul automatic, ati vedea din toate puncte-le orizontului nostru popular, isvorind, dezvoltindu-se gradata o noua clasa de cetateni, clasa ce cautam in zadar a crea prin chipuri arti-ficiale, clasa ce nu o poate forma nimeni, dar care se infiinteaza de la sine, din chiar dezvoltarea liberei intrebuintari a facultatilor.... clasa de mijloc ...". /Acte de legiuri, seria 1, vol, 2 , p. 294. citat de Filitti, op. cit/ Al. A. Cantacuzione sugera acelas sistem. Barbu Co-targiu a sustinut in Adunare astfel cauza taraneasca: "Voiti sa imbunatatiti soarta taranului si tremurati a-i da libertatea, tremurati a-i zice: mergi, esti liber, munceste, dezvoltata-ti averea si facultatile si toate cariere-le tarii tale sunt deschise: poti deveni bogat, angloiat/functionar- n.a./deputat, poti sa te sui pana la banca ministeriala si a face bine tarii prin chiar exemplul laborioasei tale vietii, caci astfel sunt institutiile tarii noastre, constitutiile care pe alte natiuni le-au costat garle de sange" C. Rosetti Tetcanu in brosură "Trecutul , relele tarii si lecuirea lor, acuza pe boieri" ca au facut mult rau; au pacatuit impotriva clasei ce-i tine si cu ale caror mijloace si-au castigat lumina stiintei. Au facut felurite injosiri catre straini si guvernele locale, pentru ambitii desarte si nici odata nu au ridicat glasul din adevarata durere pentru patria, pentru cei slabi si impilati".

Cu toate aceste glasuri surprinzator de umane si limpezi, Cuza elaboreaza o reforma care mentine dreptul de proprietate absolut acordat boierilor romani de un general strain, . Cuza recunoscind acest drept proprietarilor, stabileste plata unei despagubiri, care asa cum arata un economist contemporan, N.Satu, a facut ca sarcinile taranilor sa creasca cu circa 600%, Din punct de vedere economic, reforma a favorizat pe boieri carora le-a dat dreptul sa-si comaseze pamanturile ramase, ale-gindu-si pamanturile cele mai bune; masuratorile incredintate aparatului

de stat, corupt si abuziv, au defavorizat pe tarani; au fost exceptati de la improprietary: nevolnicii, /invalidii/ neclacasi, moanenii si razesii fara pamant, vaduvele. Henri. Roberts" Romania, Political Problems of an Agrarian State" 1951, analizand efectele reformei, constata ca desi in tara existau destule motive de tensiuni sociale si economice, a fost evident ca boierii nu au voit sa intreprinda nimic din proprie initiativa care sa duca la echilibrari sociale, necesare. Roberts, arata ca desi reforma era justificata social si politic, ea nu a schimbat bazele agriculturii romanesti si nu i-a stabilit acesteia baze moderne de exploatare.

Dar raul cel mare al reformei lui Cuza consta in faptul ca "omnitorul", el insubi un mare boier, nu a inteles sa acorde taranilor ceea ce acestia solicitau mai acdentuat: emanciparea politica. Era evident ca o expropriere, adica un act de inceput de emancipare economica nu putea consolida aceasta emancipare daca nu era insotita de o anihilare a monopolului politic exercitat de oligarhia neofanariota. Tarantul capata un drept formal de a deveni proprietar, dar fara a avea dreptul de a participa la stabilirea sarcinilor sale fiscale sau nationale.

Reforma lui Cuza a stabilit organizarea factice a tarii, considerata a fi modernizata printr-o reforma formală, dar in fapt, reintoarsa in intunericul medieval de o oligarhie corupta. Acest formalism in viata statala, fara corespondent in structurile nationale, a fost denumit de istoricii romeni ca "forma fara fond" - functionarea formală a unui stat cu forme institutionalizate importate fara corespondent local.

Aceasta forma a stabilit pentru un secol linia politicii romanesti. Oligarhia a considerat ca taranimea este formata dintr-o masa informă si inculta, incapabila sa ia atitudini politice si a caror agitatie politica pot fi stenuate prin unele indulciri economice. Tarantul roman denumea aceasta metoda "darea unui ciolan negros total câinelui flămând". Dar tarantul voia emancipare politica si atitudinea boierimii neofanariote

a determinat prapastii de netrecut între mase si oligarhie. Istoricul E. Weber descrie în cuvinte inegalabile abigul existent dintre cele doua lumi, cele doua mentalitati: " Pentru taranul din bordeiul sau bucolic, plin de mizerie si proverbe, drepturile si obligatiile sale în noul stat îi adăogau o noua sarcina fiscala si îi luau fiul în armata. Pentru taranul plecat de la tara si încadrat în serviciul modernizării, -ca si ferate, uzine de gaz, fabrici si instalatii portuare- noua tehnologie apărea ca ceva impropriu si strain. Proletariatul tarilor vestice a participat la revolutia industrială nu numai prin eforturile lui dar si prin inventii. Proletarii occidentali au împartăsit fondul cultural, priceperea si limba stapânilor lor. În Romania, ca si în Algeria si în Peru, stapinul si lucratorul apartineau unor natii diferite în care lucratorul apărea totdeguna ca fiind manipulat si niciodata participând la procesul de industrializare/ E. Weber "Romania" în Rogger H, and Weber. E. The European Right, 1966/

Boierimea nemultumita de actiunea lui Cuza isi înmanunchiaza rândurile în ceea ce a fost denumit "Manstruoasa coalitie" si înlatura pe Cuza de pe tron. În urma unei decizii comune, oligarhia decide sa cheme pe tronul Romaniei un principe strain, Carol de Hohenzollern, care a acceptat conditiile puse de oligarhie, care a considerat ca un principe strain dependent de ea, nu va mai repeta gestul incomplet al lui Cuza. Oligarhia, hotărâta si consacrară pe plan national a generalului rus care i-a daruit averea si puterea. Soseala principala din Bucuresti- Bois de Boulogne a Bucurestiului, capata numele generalului Kiseleff- nume pe care si l-a mentinut si sub oligarhia boierăscă si sub cea comunistă, fericita sa-si manifeste astfel alianta cu vechii boieri.

*

Carol de Hohenzollern este instalat domnitor si depune jurământ sa respecte constitutia nou votata- o simpla copie a constitutiei belgiene.

modificata numai prin drepturile marite pe care le acorda domnitorului. Constitutia belgiana consfintea o structura sociala care asigura libertatile orasenesti, obtinute timp de secole de o burghezie mândra si independenta. In Romania nu exista o astfel de clasa. Clasa conducatoare si-a asigurat monopolul politiei prin stabilirea unui sistem electoral censitar care ^{impiedica?} inlatura taranilor orice participare efectiva in viata politica a tarii. La inceput erau patru clase de alegatori, in care taranii aveau un drept indirect de vot, in clasa patra - cincizeci de tarani alegand un delegat. Dar toti taranii dintr-un judet aveau dreptul de a alege numai un singur deputat. Trebuie subliniat ca nici un taran autentic nu a fost ales in parlament, unde intrau numai oamenii "siguri". O ciudatenie a sistemului electoral mentionata de C. Bacalbasa "Bucurestiul de alta data" facea ca in judetul Cahul in colegiul boierilor sa existe un singur boier indreptatit sa alege si sa fie ales. Astfel, boierul local isi depunea constiincios candidatura si se autoalegea de fiecare data.

*

Domnia lui Carol I a durat 48 ani perioada in care s-au cristalizat toate raclele "formei fara fond" care asa cum au apreciat istoricii americani a creat starea de tensiune prerevolutioara existenta in Romania.

In urma acordului incheiat intre domnitor si oligarhie, Carol si-a rezervat dreptul de a conduce politica externa a tarii, iar oligarhia, politica interna. Soveranul urma sa acorde puterea politica partidului politic care intrunea majoritatea electorala.

In Romania alegerile au fost o farsa. Dupa instaurarea domnitorului strain, necesitatile economice si nationale ale statului au crescut, fapt care a determinat oligarhia sa constituie un aparat de stat, format din dobori si tarani in strainetate, de interesle claselor lor?
(repa neclasa)

/ proces denumit in sociologia occidentala moderna- alienare;n.s./

In cadrul acestui aparat de stat, format in special in lungile guvernari liberale, care au depasit ca timp pe cele conservatoare- s-au incadrat o serie de elemente dispuse sa execute orbeste dispozitiile oligarhiei, singura putere in stat, de care depindea accesul si promovarea in acest aparat de stat, denumit generic -birocratia-. El era compus din politie, urbana, profesori, aparat fiscal,, judecatori, procurori, armata, intreprinderi statale, etc.Tot acest aparat a fost creat si antrenat sa nu se considere responsabil fata de masa populatiei,ci numai fata de oligarhie. De aceea, alegerile supravegheate de acest aparat de stat reflectau ordinele venite de "sus" si nu vointa populara.

Politia in Romania se exercita la orase de o politie urbana, centralizata depinzând de Ministerul de Interne.La sate ,politia era exercitata de o politie militarizata, depinzând ierarhic de Ministerul Armatei si profesional de acelaș Minister de Interne. Vandarmii romani erau zbirii satelor. Proveniti din lumea sateasca, dornici de parvenire rapida, erau cei care devenau slugile cele mai odioase ale oligarhiei, contra clasei din care proveneau.Alegerile se efectuau in cadrul unor circumscripții electorale conduse de judecatori. Vandarmii nu lasau sa se apropie de urne pe taranii considerati recalitranti, iar judecatorii umpleau urnele cu voturile tuturor mortilor de prin cimitire sau a alegatorilor care nu se prezentau la vot.De aceea, in timp, taranii au considerat alegerile ca o farsa si nu mai participau decât in masura in care un candidat sau altul le oferea bani sau alte promisiuni.Carol I cunostea metodele de lucru si schimba guvernele in raport de anumite interese locale, câteodată greu de inteles .

Intelegerea dintre oligarhie si print se efectuase practic prin votarea unei legi prin care se constituise printului un imens domeniu din proprietatile statului, stabilindu-l astfel in categoria marilor pro-

prietari ai tarii. In plus, Carol a obtinut dreptul de a acorda unele preferinte cetatenilor germani care se prezentau ofertanti in diferite lucrari pentru modernizarea tarii. Construirea primei cai ferate din Romania a dezvaluit scandalul "Stroussberg" un financiar inclus in contractul de antrepriza. Discutia publica a scandalului a atras un raspuns al lui Carol intr-o scrisoare adresata unui prieten al sau, Ambon, prin care printul isi exprima tot dispretul fata de poporul al carui print era.

Procesul de modernizare al tarii, suportat de taranime, dar fara consultarea acestora, a dus ^{la} valorificari neprofitabile ale materiilor prime nationale; la imposibilitatea constituirii unei clase mijleii nationale, in baza unui proces normal; la dezvoltarea hipertrofiata a unui aparat de stat, bugetivor si opresor; la stabilirea unui statut de inferioritate politica taranirii; la exacerbarea problemei evreesti.

*

Tratatul de la Adrianopole si extinderea influentei rusesti in Principatele Romane a atras o imigratie din ce in ce mai accentuata a populatiei evreesti din Pale Settlement/ teritoriile rusesti si poloneze sub cupatie rusa/ care a inceput sa apara masiv in Moldova. Aceasta populatie nu s-a integrat niciodata populatiei locale si si-a pastrat un drept de supusenie straina, datorita carora aveau drepturi mai mari decat cetatenii locali. Ei au inceput sa exercite unele functiuni ale clasei mijlocii, iar la sate au devenit oamenii de incredere ai boierilor, carora le luau pamanturile in arenda, fie individual, fie in forma unei asociatii de arendasi, denumita "trust". Dupa cum arata Samuelson/ Romania, Past and Present, London, 1882/ Evreii acceptau sa primeasca si functia de agenti fiscali, fapt care le atragea ^{multe} unele animozitati si din partea taranilor. In general, Evreii insa locuiau la orase si acolo au inceput sa apara conflicte de interese intre elementele clasei mijleii existente- urmasi de straini asezati anterior in tara, ca Armeni, Greci, Unguri, Germani, etc.

sau putinii tarani care se incadrau in viata urbana -si Evrei. Clasa mijlocie existenta era incadrata politic si social in partidul liberal careia i-a solicitat protectie. Liberalii au inceput sa ia unele masuri contra Evreilor proaspat sositi ,care nu avusesera inca timp sa ceara supusenia straine, care se scordeau mai greu dupa constituirea "Romaniei" unite sub Carol I. Astfel in 2 aprilie 1867, guvernul liberal emitè un ordin pentru expulzarea Evreilor care isi mentinusera cetatenia straina , ordin inesa care nu a fost executat niciodata. In 1869, Kogalniceanu mentine unele masuri contra Evreilor. Conservatorii, dornici sa impiedece constituirea unei clase mijlocii ,chiar firava, ca aceea constituita de liberali, se afiseaza in aparatori ai Evreilor. Petre Carp, devenit mai tirziu unul din marii politicieni ai tarii, cerea explicatii guvernului in sedinta din 8 mai 1868 a Parlamentului, asupra masurilor luate contra Evreilor.

Masurile antisemite, de ordin economic si protectionist, au fost insotite de o sustinuta campanie publicistica, a intelectualilor liberali Kogalniceanu, Alexandri, etc. Eminescu, in acea vreme reporter la ziarul conservator a sprijinit aceasta linie.

Curând insa campania de independenta ,concretizata in Razboiul Romano-ruso-turc, din 1877 si interventile hotarite ale lui "Alliance Israélite Universelle", ale lui Benjamin Cremieux si ale puterilor occidentale intrunite La Berlin -in special ale cancelarului Bismarck- 1878 pentru a incheia pacea in razboiul mentionat-au dus la confirmarea privilegiilor anterioare ale Evreilor sositi mai demult intara si incadrarea lor in oligarhia tarii/ H. Arendt;op.cit/ . Ei se straduiesc alaturi de oligarhia nep-fanariota sa impiedece procesul de emancipare politica a taranirii, care isi manifesta nemulțumirea intr-o serie de agitatii care de multe ori au luat forma unor rascoale desbhise.

Oligarhia neofanariota , camarila consfintita de Carol I precum si printul domnitor

au consfintit asuprirea economica a taranimii prin legile opresive si umilitoare din 1866- Legea tocmelilor agricole- prin care taranii erau obligati sa munceasca pamanturile boierilor sub sanctiunea inchisorii. O noua lege din 1872 a permis utilizarea dorobantilor- numele din acea vreme a jandarmilor rurali- pentru a obliga pe tarani sa lasa la munca. Legea politiei rurale din 1872, obliga pe tarani sa pastreze ordinea in comunelor, ei fiind considerati raspunzatori solidari de orice tulburare din satul lor. Aceste legi aparute in deceniul 7 si 8 al sec. 19 sunt unice in Europa, consfintind metode medievale, de multa vreme abolite in tarile civilizate. In schimb, clica suprapusa, condusa de Carol I, devenit primul rege al Romaniei, in urma declararii independentii tarii, a initiat o serie de afaceri, care au determinat formari de mari averi, a caror manifestare lasa o impresie contradictorie vizitatorilor straini.

*

Notele scriitorului englez, James Samuelson, publicate in volumul "Romania, Past and Present" in 1882 sunt extrem de interesante pentru aprecierea Romaniei din acea epoca. Samuelson "descopera" taranii romani, care traiesc in bordeie subpamintene si autorul uluit de aceasta descoperire alatura constatarilor sale, o serie de schite ale acestor bordeie. In schimb, el constata ca clasa suprapusa, foarte ospitaliera si sociabila/ cu strainii. n.a./traie in mare confort, iar unii boieri traiau intr-un lux evident. Multi oameni din clasa suprapusa lusu masa zilnic in mari restaurante. Samuelson constata ca boierii romani au suferit o degradare morala in cursul perioadei fanariote. Parintii isi educu copii sa cunoasca toate formulele minciunii si ipocriziei pentru a-si face un drum in viata; ei isi invatau copii cum sa se apropie de oamenii mai importanti si cum sa intre in

favorurile acestora. In ochii poporului, toata aceasta atitudine a boierilor a determinat o apreciere negativa a valorilor morale. Poporul numeste pe boieri "câini care nu trebuie zgândariti" Sotile acestor boieri sunt si mai rele decât sotii lor, caci pentru ele, culmea ambitiei era constituita de o casatorie avantajoasa, fara a avea nici o preocupare pentru fericirea pe care astfel de casatorii le-ar putea aduce.

Plângerile taranilor erau desconsiderate total si când acestia in disperarea lor, incercau sa se adreseze printului in persoana, erau aruncati in inchisori fara nici o mila pentru a nu fi si altii incurajati sa le urmeze exemplul. Samuelson afirma ca a intilnit in cursul vizitei sale multi descendentii de boieri fanarioti, care ocupau pozitii importante in stat. Apreciind reforma agrara a lui cuza, Samuelson, avocat, constata defectiunile acesteia si afirma ca reforma a avut efecte nefericite caci, ca urmare, o treime din taranii impropietariti au pamintul liber de orice ipoteca; o alta treime este obligata sa-si vânda munca pentru a trai; iar ultima treime este compusa din oameni care sunt serbi pe propriul lor pamint.

In cursul vizitei, Samuelson apreciaza si unele aspecte ale antisemitismului. El arata ca in orasul Iasi, cel mai mare oras al Moldovei, Evreii reprezinta jumătate din populatie si ca Evreii exercita aproape exclusiv comerțul si afacerile bancare. Aceasta conditie a facut ca elementele embrionare ale clasei mijlocii romanesti sa initieze o campanie contra Evreilor. Samuelson citeaza un articol dintr-un ziar care cerea sa se ia masuri contra penetratiei Evreilor in Tarile Romnesti. Samuelson considera ca, competitia contra Evreilor nu poate fi câstigata prin masuri legislative, ci prin exercitarea acelorasi aptitudini manifestate de Evrei. Observatia lui ar fi fost corecta, daca

taranimea ar fi fost emancipata politic si ar fi putut participa la competitie si mai ales, daca populatia evreiasca nu s-ar fi alaturat oligarhiei sa oprime taranimea romana.

*

In 1906, oligarhia sarbatoresca 43 ani de domnie a lui Carol I. Istoricii occidentali/moderni/care au cercetat aceasta epoca, considera ca in aceasta perioada oligarhia, ca clica conducatoare s-a manifestat abuziv si violent. Roberts/op/cit/ afirma ca in Romania s-a exercitat "un fals constitutionalism si o pseudo-democratie".

In aceasta perioada, s-au facut diferite incercari sa se desfiinteze monopolul politic al oligarhiei. Astfel s-a constituit un partid socialist, dar care fiind o emanatie a unor boieri, ca initiatorii partidului Mortun, Diamandi, s-a autodizolvat fruntasii reingrindindu-se in partidul liberal. unde formeaza aripa tineretului generos. Doi tineri profesori universitari, N. Iorga, si A.C. Cuza, constituie in Nordul tarii, la Iasi, unde problema era acuta, un partid antisemit, care incearca sa inmanancheze oameni si o terrie a unui antisemitism economic. Iorga, un tanar agitat, sornic de a parveni cu orice pret, initiaza o campanie pentru "romanizarea" clasei suprapuse, care utiliza franceza in relatiile interclasa si romana, numai in relatiile cu servitorii. Iorga profita de o reprezentatie la Teatrul National, data de membrii oligarhiei, cu o piesa in limba franceza. si provoaca o manifestatie studenteasca de protest. Cand Carol I se apropia de teatru, manifestatia atinge apogeul si politia ucide cativa studenti. Iorga se ascunde, initiind astfel campania de oportunism, "la nivel inalt". curand, antisemitismul lui Iorga se transforma intr-un avantajos "filo-semitism" care dupa razboi, l-a ajutat mult in cariera sa. Cuza, ramas singur si-a continuat activitatea antisemita pina la sfarsitul vietii.

In același oras, Iasi, considerat centrul intelectual al tarii,

un alt grup de intelectuali, condus de un strălucit critic literar, G. Ibrăileanu și un român basarabean refugiat în România, ^{G. Stăne} înființează un curent literar, denumit "Semănătorul" care voia să promoveze în țară o emancipare a țăranimii. Curentul semănătorist a fost o atitudine intelectuală, fără nici un contact direct sau indirect cu masele țărănești, asupra cărora nu a avut nici o influență. În aceeași perioadă, un restaurator în bufetul unei gări, Nachmanson, a publicat sub numele Dobrogeanu Ghereș, considerații asupra țăranilor români numind starea lor "Neo-iobăgie". Ghereș, a avut o anumită influență în cercurile unor intelectuali de stânga, dar scrierile sale, au fost inaccesibile marelui masă de intelectuali români, pentru că autorul, fugăr din Rusia, era socialist și difuza idei marxiste, nepopulare în România. Mai mult, lipsit de cultura fundamentală a unor studii medii, studiile lui ^{Ghereș} erau greu de citit și lipsite de simțul analizei critice și unui om de cultură.

*

Agitațiile țărănești, au luat forme violente în anii 1888 și 1889, când au fost reprimare numai cu forța jandarmilor. Nemulțumirea însă mocnea, întreținută de abuzurile boierilor și a arendașilor loși. Gh. Panu/op. cit.; Ghetu Christodor "Observațiuni, Pareri și Concluziuni în chestiunea Țărăneasca" București 1913; Paplica Nicolae "Studiu Istoric despre Invoielile Agricole" București 1916; Tanasescu C. și Grigorescu St "Tocmelile agricole sub diferitele legiuiri înainte și după "Regulamentul Organic" București 1906; etc. arată că țării au fost supuși unor asupriți continue și în tot secolul 19 situația lor se înrăutățise. De remarcat că toți autorii citați, erau încadrați în oligarhie și au publicat cărți să atenueze poziția acestora.

În tot acest timp, boierii își transformaseră treptat modul de viață adaptându-se modului de viață perizian și emiteau

pretentia ca Bucurestiul devenise "Micul Paris". Ei stateau mai mult la Paris ,unde se intreceau in excentricitati, incercand sa se incereze in clasa superioara internationala. Ei se intorceau in tara insotiti de vizitatori straini, ,pentru a demonstra acestora, nivelul bucolic al vietii taranului roman, insuportabil pentru ei.Desi sursa veniturilor lor provenea din munca taranului roman, multi dintre ei nu cunosteau aceasta limba, cum era un "print" Bibescu, proprietarul unei mosii la Brabova-sud de Craiova, care , cetatean roman, in anul 1927, a avut nevoie de un interpret, de limba romana, pentru negocierea vânzarii produselor mosiei sale.

In general,mosiile erau arendate unor straini- Bulgari, fosti simigii; Greci, fosti bacani; Armeni sau Romani. In Moldova insa majoritatea arendasilor erau Evrei, care preluau mosiile in arenda, fie, individual, fie in forma unor trusturi. Ghetu/ op. cit/ arata ca in Moldova, doua trusturi- primul condus de Fischer, administra 159.399 hectare, iar alt trust, condus de Juster, administra 30.152 hectare. Suprafata administrata de cele doua trusturi era egala cu suprafata a noua judete din regiune/ un judet este egal cu un county-USA/, adica mai mult de jumatate din intreaga regiune. Daca taranii ar fi fost lasati sa-si administreze singuri pamanturile , aceasta suprafata ar fi hranit circa 60.000 familii sau, circa 300.000 persoane.Ghetu a constatat ca arendasii aveau monopolul productiei si vânzarii, taranii fiind la discretia lor. Fischer a fost de mai multe ori actionat in justitie pentru incalcarile legilor si contracte de munca, falsificate in dauna taranilor. Tribunalele au constatat validitatea acuzatiilor aduse, au anulat contractele dar Fischer nu a avut nimic de suferit.Dupa rascoala din 1907, s-a decis ca suprafetele arendate sa nu poata depasi 4.000ha, dar procedeul in sine nu a fost interzis.

Serbarile aniversarii a patruzeci ani de domnie a lui Carol I s-au incheiat in osanalele membrilor oligarhiei, care ridicau in slava realizarile ei: independenta, infiintarea regatului, etc. Nimeni nu amintea de rascoalele taranesti, de procedura initiata in 1882, pentru judecarea abuzurilor lui Ion C. Bratianu, -prima si ultima incercare de a se stabili in tara, principiul responsabilitatii publice- dar inmormantata curind in intelegerea celor doua partide si monarhie; etc. La Bucuresti, un mare parc public, consemna marile realizari ale regelui. La Craiova un monument public, infatisea veacurilor vitejia aceluiasi rege in razboiul din 1877.

La un conac din Moldova, intins alene pe un chaise-longue, un functionar al lui Fischer, incheia socotelile unor contracte de munca oneroase pentru tarani. In fata lui, un sir de tarani umili, in picioare, cu caciulile in mana, asteptau cu rabdare bunavointa functionarului sa le rezolve plangerile contra contractelor abuzive. Seful postului de jandarmi sorbea tacticos o cafea, alaturi de functionar. Un taran batran, mei marele taranilor, repeta cererea, cu calm si demnitate ca plingerile lor sa fie aduse la cunostiinta lui Fischer, ca ei cred ca acesta le va face dreptate. Functionarul ii raspunde violent ca Domnul Fischer este un domn prea mare si ^{ca} ~~o~~cupat sa-si piarda timpul cu niste tarani paduchiosi ca voi". Taranul batran, cu acelaasi calm, rupe contractul in bucatele. Jandarmul sare in sus si il loveste cu cravasa odata. Nu mai are timp sa loveasca a doua oara, caci ^{este} ~~este~~ trantit la pamant si calcat in picioare. Taranii infuriati, ciomagesc bine pe functionarul insolent, dar lasa sa plece si functionarul si jandarmul. Apoi, incendiaza si distrag, cancelaria cu toate documentele ei, conscul si toate ^{dependinta} ~~atensele~~. Asa a inceput Rascoala din 1907, o "jacquerie" ca statea altele, din cursul istoriei.

Prefectul judetului , instiintat de jandara, trimite tãrziu in-
tariri si intre timp taranii din satele din jur, aplica aceleasi masuri
si altor conace administrate de Fischer. Nicãieri nu au fost victime ome-
nesti, Numai contracte, cancelarii si conace arse , vechili evrei si
logofeti tiganii, batuti. Una din ciudateniile istoriei, facea ca tiganii,
fostii robi din Romania si eliberati de stapinii lor boieri in sec. 19,
sa fie utilizati de aceasi boieri, cu precãdere, contra tarãnilor romani.
ca logofeti de mosie, slujba în care Tiganii demonstau o slabãtie, care
de multe ori depãsea pe aceea a celebrilor Arnauti, politistii straini
folositi de Turci si Fanarioti. curãnd insa, jãndarmii si armata reusesc
sa potoleasca rascoala si mii de tarani sunt inchisi in vederea judecãtii.

Jacqueriile sunt insa fenomene spontane, imprevizibile si
necontrolabile. Rascoala din 1907 nu a fost o miscare organizata ci
crescãnd in desfasurarea ei insasi. cãnd rascoala a inceput sa fie
reprimata in Moldova, ea a inceput sa izbunãasca in Muntenia. Ca in toate
rascoalele, taranii au actionat conform temperamentului si traditiilor
locale. In Muntenia, unde arendasii erau tarani rupti de grupul lor
social sau boierii ^{ce} stateau in buna parte la mosii, violentele fizice
au atins grade de salbatãcie, Taranii dezlantuiti au ars conace^{uri}, au
ucis si schingiuit mosieri, vechili si logofati; au violat femeile
acestora, au jefuit unde au gasit lucruri de jefuit, ca in toate jacque-
riile, taranii au razbunet secole de exploatare salbatice, umilinte
si nedreptati. au violat ca sa razbune umilintele femeilor lor violate
nepedepsit de boierii vechi, au jefuit ceea ce considerau ei ca li s-a
jefuit, au ucis acolo unde boierii ucisesera nepedepsiti.

Taranii nu au avut arme de foc , ci au plecat sa se raz-
bune cu uneltele lor de lucru: secerã, coasa si toporisca. Nu s-au
grupat in mari coloane ci au atacat in grupul lor local, boierul res-
pectiv.

Panica cuprinde curând toată lumea oligarhiei. Cei aflați la conace se refugiază la orașe sau la București. Populația orașenească se consideră amenințată și presiunea asupra guvernului crește. Cercurile conducătoare considera posibilitatea cererii unui ajutor militar Imperiului Austro-Ungar. Curând însă cadrele de nădejde formate de partidul liberal încep să-și dovedească servilismul și obediența. Ministrul de război, Generalul Averescu, deși fiu de țaran, reușește să impună armatei și ofiterilor o disciplină riguroasă și curând, țara este împartită în regiuni ocupate și conduse militar. Satele sunt atacate pe rând și țaranii desculți, dezbracați sunt scoși din bordeiele lor, batuți, legați butuc și scoși în imasul satului, executați fără judecată. Acolo unde ofiterii considerau că trebuie să dea un exemplu mai energic, artileria tragea sute de obuze înainte ca trupele să intre în sate. În satul Hodivoaia-Jud. Vlasca, în anul 1930, existau încă case cu urme de obuze. În sate, femeile sunt violente, copii schingiuliți, casele sefilor satului, arse. După trupe veneau oamenii boierilor care identificau jandarmilor pe cei considerați rebeli potențiali. Aceștia erau arestați și condamnați la ani grei de muncă silnică, în câmp.

Niciodată nu s-a putut ști exact cifra celor uciși. S-a emis cifra de 11.000 morți, care nu poate fi confirmată, căci autoritățile au distrus actele epocii. Dar ani de zile după răscoală, satele din Câmpia Dunării erau pline de văduve, invalizi și neveste cu soții închisi în căne. Represiunea accentuată resentimentele reciproce ale celor două clase sociale.

Nici un partid politic, vechi sau nou nu-și poate aroga paternitatea răscoalei, expresia unor nedreptăți seculare.

Nici un istoric român nu a cercetat cauzele răscoalei. A Oligarhia a reușit să îngroape sub negura tăcerii răscoala, morții și întâmplările ei-unul din cele mai importante evenimente istorice din România.

Iorga, cunoscutul istoric roman, desi a scris mult despre istoria tarii, nu s-a preocupat niciodata de revendicarile lat de reven- dicarile taranesti. Abia dupa primul razboi mondial un scriitor din Transilvania, Liviu Rebreanu, a scris un roman, care descrie rascoala din suzite. In schimb, un mare pictor roman, Banuza, martor contemporan a pictat o serie de tablouri care au imortalizat scene dramatice din executiile capitale fara judecata si repressiunilor salbatice. Tablou- ti cu mase uriasse de tarani, dezbracati, mizeri, barbati, femei, copii, fugariti pe câmpia invaluita in intunericul vietii al cerurilor preves- titoare de furtuni, ingadati in noroul lipicios al câmpiei Dunarii.

Perioada urmatoare rascoalei a determinat schimbari accentuate in rândurile oligarhiei. Liberalii tineri, sub conducerea lui Ionel Bratianu, fiul vechiului dictator Ion C. Bratianu, se despart de linia traditionala a partidului, reprezentata de Dim. Sturza- supranumit Mitita. Acesta dorind sa resatureze vechea mentalitate fanariota, re- introdusese obiceiul de a se umili in fata regelui, caruia in semn de servilism, ii saruta mâna in manifestarile publice. Ionel Bratianu incearca sa introduca o mentalitate moderna, de manager occidental. De aceea considera necesar sa publice un proiect de reforma agrara care ar fi dus la inproprietarirea taranimii. Acest proiect, liberal in apa- renta, preconiza numai o atenuare a nedreptatilor economice si nu sugera emanciparea politica a taranimii. Partidul conservator, in care marii boieri, nu mai reuseau sa produca urmasi demni sa le continue politica, se constata ca cea mai buna metoda de a scoate din capul taranilor ideea expropriarii, consta in amestecul in conflictul care opunea tarile balcanice care voiau sa elimine orice suzeranitate turceas- ca. Si astfel Romania declara razboiul Bulgariei/ Al. Maghiloman, Inseana- ri zilnice/ In cursul unei campanii scurte si fara bataii, armata romana, nepregatita in domeniul militar si sanitar, a fost decimata

de holera. Emil Cerchez/ op. cit. care a participat la razboi, scrie:
" Dintre ofiteri si soldati, putini au cazut sub gloante si aceasta s-a
intamplat cu totul accidental. In schimb, holera a facut statea victime
incat campurile bulgaresti sunt presarate cu cimitire, unde zac oasele
celor cazuti pentru patrie, din nepregatirea celor care trebuiau sa
pregateasca toate cele trebuincioase unei armate mobilizate", Cerchez
nu stia cand a constatat ^{aceasta,} ca nici monarhia, responsabila pentru condu-
cerea armatei si nici oligarhia, nu vor manifesta mai multa grija
pentru viata ostasilor romani, nici in razboiul din 1914-18 si nici in
campania contra Rusiei din 1942-44.

*

La inceputul secolului 20, poporul roman era raspandit in mai
multe state. Majoritatea populatiei se constituise in Regatul Roman,
format din cele doua foste principate romanesti, Moldova si Muntenia.
In Imperiul Austro-Ungar se afla un numar mare de Romani, care fusesera
subjugati timpuriu de catre Unguri. Incercarile Ungurilor de a se
extinde si in Campia Dunareana au esuat militar. Fiindu-le teama de
incursiuni romanesti, in sprijinul populatiei romanesti, Ungurii
atrag in regiunea alaturata Muntilor Carpati, Cavaleri Ioaniti si
populatii germanice, carora le acorda mari avantaje pentru a constitui
comunitati urbane in toate punctele de acces spre Romania.

Populatiile romanesti incep sa se rascoale si in urma unei
astfel de rascoale, Ungurii, Germanii si Secuii, -resturile unui popor
asiatic emigrat in timpul invaziilor- incheie "Trio Unio Nationum"
un pact politic care asigura celor trei minoritati, suprematia politica
in Transilvania, regiune in care populatia romana era majoritara,
Valabilitatea acordului nu a fost de lunga durata cacl, Ungurii/infran-
ti la Mohacs de Turci/ 1526/ care instituie un pasalic in Ungaria, care
a durat pina in 1683, cand Turcii sunt zdrobiti sub zidurile Vienei

de armatele austriece. Transilvania constituia in acest timp un principat independent, ^{care} devine obiect de competitie intre Austriaci si Unguri. Habsburgii initiaza o politica de "stragere religioasa" si propun Romanilor sa treaca la catolicism si in acest fel sa capete drepturi egale cu natiunile minoritare. In urma unor tratative indelungate, o parte a Romanilor ardeleni accepta o forma speciala de unire religioasa, care desi recunoaste suprematia papei, le mentine autonomia. Aceasta unire consfintita in 1699 a fost realizata si in Galitia si Ucraina, dar nu a adus avantajele politice promise. Noul episcop unit, Inochentiu Micu-caruia i s-a germanizat numele in clain- intelege unele avantaje ale unirii si staruie pentru infiintarea unui seminar la Blaj, in care sa se pregateasca elemente romanesti. Cel mai bun elevi sunt trimisi la Roma unde regasesc sursa limbii si istoriei romane. Intorsi in Transilvania, Samuil Micu, nepotul episcopului, Petre Maior, si Gheorghe Sincai, incep o campanie sustinuta pentru a demonstra origina latina a intregului popor roman, si nu numai a Moldovenilor cum facusera, Miron Costin si Cantemir. El trateaza ansamblul istoriei poporului roman din toate regiunile ocupate de acest popor si redacteaza gramatici care restabilesc principiile corecte pentru un invatamant in limba romana. El inventeaza un alfabet, care inlocuieste treptat vechiul alfabet chirilic, alfabet romanesc pe tot teritoriul national. Introdus de cauza, Activitatea acestor invatati se intinde in cele doua principate si promotorii ei sunt incadrati de istorie in "Secola Ardeleana", a carei activitate a fost determinata pentru reconstituirea unei mentalitati romane.

In decursul istoriei, Romanii ardeleni s-au rasculat de multe ori contra opresorilor unguri, dar de fiecare data aceste rascoale au fost reprimite salbatic. Rascoalele din 1780 si 1848 au creat panica in cercurile unguresti care caută si accepta unirea- dualismul cu Austria in 1867. Acest dualism a inabusit orice speranta de eliberare

a Romanilor Ardeleni, pentru o buna perioada de timp. El inca continua o activitate politica opozanta in parlamentul budapesta si un memoriu inaintat imperatului Franz Iosef, pentru largirea drepturilor politice a dus la desfasurarea unui proces de rasunet european, sub numele de "Procesul Memorandului".

Inbuenirea razboiului mondial a reaprins sperantele acestor milioane de Romani despartiti de vicisitudinile istorice. Atit in regatul roman, cat si in Transilvania agitatie pentru reunirea Romanilor a crescut.

In același timp, o alta regiune romaneasca- Bucovina- in jurul orasului Cernauti- anexata pe nedrept de Austria in 1775, a inceput sa cunoasca aceiasi agitatie prevestitoare a reunirii.

Mai putine sperante aveau Romanii din Basarabia, regiune anexata de Rusia in 1812, retrocedata partial in urma conferintei de la Paris din 1856, si reanexata de Rusi dupa congresul de la Berlin, ca multumire a ajutorului dat de Romania in cursul razboiului din 1877. Politica de desnacionalizare a guvernului rus, a atras reactia viguroasa a elementului romanesc din aceasta regiune, vechi teritoriu romanesc.

Se stie ca Rusia, regiune din jurul orasului Moscova, a avut o crestere teritoriala si nationala destul de inceata, dupa ce a reusit sa se elibereze de sub jugul tatarasc. Rusii s-au intins mai mult spre nord, unde au avut conflicte cu Finlandezii, Popoarele Baltice si Suedezii, conflicte care i-au impiedecat sa se ocupe de sudul european. Mai tarziu, Rusia a fost implicata intr-o serie de conflicte armate cu Polonia, pe atunci mare putere. Ucraina, teritoriul din Sudul Rusiei, era un teritoriu ocupat numai in jurul marilor orase Kiev si Harkov. Restul regiunii, pina la Marea Neagra era o stepa necultivata, bantuita de Hoardele Tatarilor Nogai sau Crimeeni si Cazaci, popor nascut din amestecul populatiilor asiatice si europene care fugeau de sub diferitele

Rusi, Polonezi, Turci, etc. Cazacii lupta cu energie pentru libertatea lor dar sunt invinsi si impartiti intre Rusi si Polonezi, in cea de a doua jumtate a sec.17. Abia dupa impartirea Poloniei in 1793, Tarina Caterina II reuseste sa inscauneze stapânirea rusa peste teritoriile din Sudul actualei Rusii. Când armatele rusesti au ajuns la frontierele Moldovei, Rusii au inceput sa rearticuleze pretentii pentru ocuparea Principatelor Romane. / Se stie ca o prima campanie intreprinsa de Petru I in Moldova, s-a terminat dezastru pentru Râsi. / Ajutati de boierii romani, care voiau sa aiba confirmate noile lor pretentii de proprietari absoluti, Rusii se inscauneza temeinic la frontierele Romaniei unde incearca mereu sa rupa câte o bucata din teritoriile romanesti. Relatiile bune dintre Tsarul Alexandru si Napoleon s-au deteriorat in fata pretentiilor rusesti ca Napoleon sa le confirme stapinirea asupra Principatelor Romane. Imperatul francez, care urmarea sa atinga India, pentru a infrunta Imperiul Britanic, a refuzat si Alexandru a ingrosat rândurile inamicilor napoleonici. La incheierea Pacii in 1812, Rusia obtine Basarabia pozitie cheie pentru controlul Gurilor Dunarii. Basarabia, era o regiune locuita exclusiv de Romani din cele mai vechi timpuri, care se intinsesera si dincolo de Nistru, in asa numita regiune a Republicii Moldovenesti actuale. Cetatile de la cetatea Alba si Chilia au fost ridicate de Domni romani pentru aparare contra Tatarilor.

Dupa ocuparea Basarabiei, Tarii rasi au initiat o imigratie activa de populatii vest europene in Basarabia. Astfel au luat fiinta colonii de cetateni francezi- la Sergheevca pe malul Marii Negre au crescut regiuni importante de vita de vie - Germani, Austriaci, Luxemburghezi- colonistii primind mari avantaje fiscale si financiare. In aceiasi regiune a fost colonizata si o populatie de origina bulgara

- Gagautii-. cu tot amestecul de populatii, Romanii formează încă majoritatea populației. Ei însă aveau putine șanse de a se gândi la o reunire cu România, căci Rusia era angajată într-o serie de alianțe cu Franța și Anglia, a caror politică externă, România o urma tradițional.

Dar declararea războiului permitea tuturor populațiilor românești să spera să se reunească cu Românii Transilvăneni. După August 1914, în România încep mari agitații naționaliste prin care populația țării cerea guvernului să intre în război contra Austro-Ungariei și Germaniei. Spre marea surprindere a poporului român, s-a aflat că regele Carol înfeudase politic România intereselor germane, încadrând țara în Triple Alianță în mod secret. Carol convoacă un consiliu de coroană și cere politicienilor români să se alature Germaniei. Consiliul de coroană refuză și bucuștenii aflând, în sfârșit, intențiile regelui, scoperă zidurile Palatului Regal cu inscripția "De închiriat". Carol, își dă seama de sentimentele țării și neputincios să le schimbe, se îmbolnăvește și moare.

Pe tronul României se urca una din perechile strănu btarnii pe care sistemele monarhice le-a asigurat popoarelor.

Carol I, căsătorit cu o prințesă germană, nu a avut decât un moștenitor care s-a prăpădit la o vârstă fragedă. Carol și-a căutat un moștenitor în familia sa, Hohenzollern și a ales un tânăr timid, un introvert notoriu, prășac prin naștere și educație. Hazardele încuscririlor regale a făcut ca acest print moștenitor să se căsătorească cu o prințesă engleză, Mary, strănepoata a reginei Victoria a Angliei.

Mary, frumoasă, tânără, svântată și nastrusnică, cum numai unele englezoaice pot fi, s-a căsătorit cu Ferdinand, un om urât și neînsemnat, numai pentru a deveni regină. Socita în București, a inițiat un siet de frivolitate necunoscut chiar acestor epigurieni balcanici, cînvinși ca au cunoscut toate misterele domeniului parizian.

cum Ferdinand nu era un îndrăgostit/^{apt} sa potelesca setea de viață a
printesei, ea a început să aibă o serie de legături amoroase, care într-un
mic oras ca Bucureștiul erau cunând pe bazele tuturor. După ce năște o
serie de copii a cărui paternitate nu este atribuită sotului ei/ Alice Leon
Moats" Lupescu" Esterman" King Carol, Hitler and Lupescu" /Mary se
stabilizează la un sot cvasi oficial- Barbu Stirbei, un barbat înalt,
distins, care îi era total devotat. Stirbei era cunoscut cu Ionel Brătianu
care descopere astfel calea cea mai ușoară de pătruns la Palatul Regal
și cei doi cunoscuți permanetizează instituția camarilei regale, conti-
nuata sporadic de Carol I cu prietenii săi germani și austriaci.

Regina Mary, învățată repede linia de comportare a oligarhiei
române să cu snobismul caracteristic oamenilor lipsiți de personalitate
difuzează cu intensitate "imaginea" României- o țară înscuită de țărani
analfabeti, trăind o viață bucolică, în colibe înconjurată de animale
de tot felul, fericiți să muncească gratuit pentru niște boieri civili-
zati și moderni, napastuiți de soarta să stăpânească aceste semianimale.
Același țărani considerau pe regina și sotul ei, ca pe stăpânii lor
de origine divină, îndreptățiți să dispună cum vor de destinul lor.

După moartea lui Carol, Maria și camarila încep acțiunea de
convingere a regelui Ferdinand de a părăsi Tripla Alianță și a se alătu-
ra cauzei aliata. În acest timp, Ionel Brătianu și Barbu Stirbei
încep un joc dublu cu aliații vestici și cu Germania, pentru a obține
de la aliații vestici armament și condiții favorabile la încheierea
păcii, în timp ce furnizau Germaniei carcia îi vindeau produsele ro-
manesti, rapoarte politice falsificate. /Glean E. Torey, "Romania and
the Belligerents" - Journal of Modern History- 1970/. Evenimentele de
mai târziu au demonstrat/ ca, nici regina- care dorea intrarea în război,
ca orice englezoaică bună- nici Brătianu și nici camarila nu s-au
preocupat de pregătirea militară a României.

In cadrul unor manifestatii populare, al caror avânt crestea continuu, guvernul condus de Bratianu, hotaraste intrarea in razboi a Romaniei in august 1916.

Lipsa de informatii militare si incapacitatea generalilor promovati pe principii de servilism, au determinat cumând prabusiera militara a tarii.

Planul de campanie prevedea un atac lansat in Transilvania, in timp ce frontiera sudica-Dunarea- urma sa fie aparata contra unui eventual atac bulgar. Lipsa de informatii a facut ca Marele Stat Major Roman sa nu afle ca, in Bulgaria se aflau concentrate trupe germane, austriace si turcesti, care impreuna cu trupe bulgare urmau sa atace sudul tarii, in cazul declansarii unui atac in Transilvania. Mai mult, planul de organizare al apararii Turtucalei era bazat pe premise false- artileria cu putere de foc mult mai mare decit cea existenta; trupe active ca numar superioare celor de rezerva, fapt inexact; amplasare defectoasa a trupelor pe teren; etc. Acest fapt a facut, ca desi armata romana a avut unele succese la inceputul atacului, dupa caderea frontului de sud, a trebuit sa se retraga. Trupele aliate- germane, turcesti, austriace, ungare, bulgare intra in Romania si Muntenia este parasita curând, trupele romanesti trebuind sa se retraga in Moldova. Datorita defectiunii trupelor rusesti venite in ajutor- care fusesera atrase in fenomenul revolutionar--Romania este obligata sa ceara pace Germaniei -pace incheiata de un guvern condus de Marghiloman. Pacea nu este ratificata de parlament datorita stirilor incurajatoare de pe frontul occidental al Romaniei intra din nou in campanie contra Germanilor. Pentru a atrage din nou asentimentul popular in sprijinul oligarhiei, sperata de difuzarea revolutiei rosii din Rusia, cere regelui Ferdinand sa dea taranilor pamântul pe care acesta il cerusera de sute de ani.

În 1917, Ferdinand adresează una din cele mai caracteristice proclamații pentru mentalitatea oligarhiei și monarhiei. El spunea: Fii de țărani, voi care ați aparat cu mâinile voastre proprii pământul pe care v-ați născut și v-ați petrecut viața. Ei, regele vostru, va spune că pe lângă marea recompensă a victoriei care va vă asigura pentru fiecare dintre voi recunoștința națiunii, v-a făcut să câștigați dreptul de a fi într-o măsură mai mare, stăpâni pe pământul pe care ați luptat. Vi se va da pământ. Ei, Regele vostru, voi fi primul care voi da acest exemplu. Veti avea, de asemenea și o parte mai mare în treburile statului".

Tonul proclamației era cel folosit de un monarh de drept divin care se adresa supușilor săi. În fapt, Ferdinand era monarh constituțional, ale cărui drepturi derivau din limitările constituționale. În plus, el diferențiaza reforma cu aspect economic, de cea politică, care era mult mai importantă. Însăși temeiul acordării exproprierii era fals. - apărarea teritoriului național- obligație civică, imprescriptibilă-. În acest fel se evita exercitarea măsurii corecte- anularea abuzivă a dreptului de proprietate absolută a moșierilor, înființat prin Regulamentul Organic.

*

Pierderile umane și materiale ale războiului au fost uriașe. La o populație de circa 7,5 milioane, România a pierdut 800.000 victime datorită armelor de foc, mizeriei și tifosului exantematic. Regina Maria și-a continuat activitatea propagandistică datorită incendiului de la Spitalul Ghidigheni de pe moșia unui neofanariot chrissoveloni, unde flăcările uriașe au scos din spital ranii militari, dar și infirmierele provenite din oligarhie care chefulau cu ofițeri francezi în partea rezervată reginei.

*

Lady Kennard, o englezoaica energica si dinamica a avut fantezia sau sarcina de a sta in Romania premergatoare razboiului si in timpul desfasurarii acestuia. Ea a lasat pagini neperitoare asupra mentalitatii si epocii in volumul "A Rumanian Diary, 1915, 1916, 1917" / Dodd, Mead and co. New York, 1918/.

Ajunsa in Bucuresti, Lady Kennard gaseste imediat un palat in care sa locuiasca" o casa confortabila, care se ascundea in spatele unui zid; avea si o mica gradina. Strada alaturata era pavata. In dreapta, se inalta un palat cu coloane, iar in stanga se vedea acoperisul de stuf al cocioabei unui ilustrator. Acesta este taboul simbolic al Bucurestiului de acum cincizeci de ani si asa arata si astazi" Lady K, considera ca "Bucurestiul este un mic oras fericit. Fiecare zambeste si aproape nimeni nu are nimic de facut. Viata era copilaresc de simpla. Ne sculam la 11 si pe la amiaza ne indreptam spre sofa/ celebra sosea Kiseleff, locul de plimbat al oligarhiei; n.a./ Spre seara toata populatia Bucurestiului/ cea cunoscuta de Lady K; n.a./ calareste, merge cu trasura sau pe jos, spre Sosea-locul de plimbare al bucurestenilor bogati".

Lady K, considera ca trebuie sa apropie si ^{de} marea masa a populatiei romanesti, adica taranimea" caci taranul merita o cercetare speciala"/ probabil datorita misiunii lui Lady K. pe care autoarea si-o exercita cu toata discretia; n.a./. Ea face eforturi sa ajunga la conacul unde era invitata sa intalneasca tarani. cind ii intalneste, Lady K, apreciaza ca "taranii romani" ^{sunt} niste copii fericiti, bine iubracati si bine hraniti" Dar numai la o luna dupa ce isi pusese planul in aplicare si locuia la tara, pleaca de acolo, caci marturiseste ca nu s-a putut apropia de tarani" nu pentru ca nu le cunostea limba, ci pentru ca- fapt cu totul ciudat. sunt inaccesibili/ Autoarea nu a sesizat

ca taranii se fereau de toti cei cu care intrau in contact prin boieri, dupa vasa se fereau astazi sa-si deschida sufletul strainilor care le sunt prezentati de autoritatile comuniste; n/a//Nu poti decat sa te minunezi la abigul nemarginit care desparte mentalitatea lor de aceea a fratilor lor de la oras. Chiar si privirea lor se schimba ,dupa ce au petrecut câteva saptamini la oras si este cert ca schimbarea este una in rau".

O întâmplare ulterioara ar fi putut sa dea explicatia comportarii taranilor ,dar Lady K, nu a inteles lectia. Autoarea viziteaza, in totia de un ofiter, membru al oligarhiei neo-fanariote, aeroportul cotroceni. Pe drum, ofiterul , snob, afectând un aer de vedita superioritate si dispret fata de "lumea" in care traieste, marturiseste lui Lady K, ca sase luni de viata militara nu au reusit sa-l obisnuiasca cu sculetul matinal. In apropierea aeroportului cei doi se opresc lângă coliba mizera a unui taran. Aci , taranca nu mai avea aerul fericit si bine hranit. Era descalta ,inconjurata de copii mici ca virsta si incerca sa faca ordine printre crataniile care foiau printre gunoale, Pe cosul colibei ,iesea un fum gros. Taranul, sotul femeii, trebuia ,pe undeva pe aproape. Lady K, roaga pe ofiter sa ia un interviu taranului. Ca sa-i faca placere, ofiterul interpeleaza pe taran si incearca un dialog. Omul, un pastor, raspunde cu indiferenta la intrebarile puse.

" Oameni imposibili", spune ofiterul, superior." Nu se gândesc la nimic altceva decât la oile lor"

"Se pare ca nici nu le daŃ altceva la care sa se gindeasca "

raspunde Lady K, convinsa ca l-a incuiat pe ofiter.

Intre timp, un avion aterizeaza pe aeroport. Ofiterul intrebaba pe pastor daca stie ce este un avion. Acesta ii raspunde, -in batjocura- ca este un fel de masina, care lasa in urma un lichid, pe care l-au lins câteva porci, care apoi au murit din aceasta cauza. Ofiterul propune pastorului sa-l plimbe cu avionul si acesta accepta.

Lady K. se întreba dacă pastorul nu va muri de frică, dar țaranul se simțea imperturbabil în avion, pare puțin impresionat de tot ceea ce i se întâmpla și la coborârea din avion, spune lui Lady K ca nu i-a fost frică, numai "de sus oile mele, par mai mici."

"V-am spus că sunt oameni imposibili" subliniează ofiterul.

"Dar au totuși un bun simț" l-am corectat eu îndepărtându-mă" spune Lady K. care încheie capitolul astfel: Dacă acestea sunt reacțiile țaranilor din apropierea Capitalei, as dori să știu care sunt reacțiile țaranilor din interiorul țării". Bineînțeles, autoarea nu mai face eforturi pentru a adânci cunoștințele sale asupra abisului care desparte cele două lumi: oligarhia și țărănimia - adică poporul român.

Deși România se afla în pragul războiului, Lady K. constată că "continuă să sosească palarii pentru femei de la Paris, Dumnezeu știe cum. Rochiile la Sosea sunt minunate și deosebit de scumpe. Țara asta trebuie să fie plină de bani" observă Lady K. uitând cu ușurință pe țărâna de lângă aeroport care trebuia desculț printre gunoare. Autoarea continuă să arate "că deși țara este pe cale să intre în război, chiar patrioții cei mai hotărâți sunt neliniștiți dacă ar trebui să intre curând curând, căci sunt nevoiți să admită că nu există nimic pregătit până în prezent". Lady K. constată că nepregătirea era evidentă, nu numai în domeniul armamentelor, dar și în sectorul sanitar unde lipseau până și medicamentele necesare. ^{în lipsa personalului?} "Nimeni nu se poate imbarca într-o astfel de acțiune în mod satisfăcător, când este lipsit de orice pregătire materială". Lady K. sesizează situația: existența unor oameni politici de răspundere, care însă îi răspund plini de aroganță "Sunt numai zvonuri răuvoitoare".

După intrarea în război, Lady K. are ocazia să vadă că a fost mintită de acești oameni politici și adaugă: "Soldații noștri.

britanici, lupta cu tunuri, iar Romanii, lupta mai mult cu mâinile goale si din pacate nu au decit doua mâini." Lady A., relateaza ca la inceputul razboiului, functionarii germani ai intreprinderilor germane din Romania, fusesera inchisi in lagare. Scurt timp dupa aceea, ei au fost eliberati, caci nu existau in Romania, cadrele necesare sa-i inlocuiasca. In 50 ani de monopol politic, oligarhia romana nu reusise sa promoveze câteva sute de oameni din rândurile taranirii!

Refugiata in Moldova cu armata romana si lucrând la Spitalul la care era încadrata, Lady K este martora marelui invazii a paduchilor, care a decimat armata romana datorita lipsei de medicamente si ingrijire medicala. Ea cere insistent in Anglia medicamente si insfarsit, in Gara Iasi, ajunge un convoi de câteva vagoane cu medicamente. Lady K- cere autoritatilor romane sa-i puna la dispozitie mijloacele necesare de transport, dar este refuzata, spunându-i-se ca, nu exista mijloace disponibile. Epidemia de tifos exantematic atinsese perioada de vârf si Lady K. scrie : " Am vazut in schimb, sute de camioane , in jur, dintre care multe apartineau armatei, care carau piava-urile, mobila si bagajele ofiterilor , toate lucruri proprietate particulara, care trebuiau transportate in Rusia, impreuna cu familiile ofiterilor". Ea se infurie si relva cele vazute unui functionar superior spunându-i ca va aduce la cunostinta Occidentului cele vazute. In fata amenintarii, functionarul cedeaza si se pune la dispozitia bataliei britanice carute cu cai si medicamentele sunt transportate la spital.

Intr-o zi, Lady K, incearca sa încurajeze un bolnav care avea ambele picioare amputate si zacea in mijlocul unui grup de soldati bolnavi de tifos; care isi asteptau moartea din cauza lipsei de ingrijiri si-i spune: " Romania are nevoie de o singura victorie ,a sa-si redobândeasca curajul". Tarantul ii raspunde simplu, cu acea intelepciune.

caracteristica: oamenilor cu suflete tari:" Tara mea are nevoie de var in cantitati suficiente ca sa ne putem ingropa mortii cum se cuvine".

Lady K. ramane in Romania pina la sfirsitul razboiului si asista si la reforma agrara pe care nu o intelege. Ea isi termina cartea astfel " Tarantul roman, este loial si are un suflet recunoscator".

Trebuie subliniat ca in Romania s-au tradus cantitati urias de carti publicate in limbi straine, dar niciodata cartea lui Lady K, nu a fost publicata in Romania. In schimb, cartea unui oarecare C. Kiritescu, care a publicat a apoteozare a razboiului spre a glorifica realizările oligarhiei, a fost publicata in nenumarate editii, infatisand eronat desfasurarea militara a razboiului.

* * *

ROMANIA MARE

Evenimentele politice si militare din anii 1917 si 1918 au fost atat de nessteptate, incat au surprins nepregatiti oamenii politici europeni, a caror uluire s-a concretizat in clauzele confuze si iritante ale Tratatului de la Versailles.

Europa Centrala si de Est a vazut aparitia unui numar de state noi. Tarile Baltice- Letonia, Estonia si Lituania; Polonia, compusa din parti care apartinusera unui numar de trei tari diferite ca structuri statale si ideologie; Cehoslovacia, Finlanda. aparute ca tara independenta, Austria, Ungaria, Turcia, s-au constituit in state care au ^{constituit} exprimat expresia geografica a teritoriilor ocupate de natiunile respective. Serbia a fost intregita cu o serie de teritorii care apartinusera Imperiului Austro-Ungar. Romania, reaneste, ca urmare a exprimarii vointii Romanilor din regiunile respective, in mari Adunari Populare Transilvania, Bucovina si Baserabia.

Tara constituita din reintegrarea teritoriilor romanesti a capatat numele de "ROMANIA MARE"

Nici unul dintre oamenii politici europeni și extraeuropeni întruniți la Versailles nu au înțeles că țările noi constituite în Europa, care au fost încadrate în sistemul de apărare al noului ordin european, nu reprezentau realități istorice cu structuri statale consfintite de vreme, ci realizări romantice ale unor visatori naționaliști care nu sesisau fenomenele care au caracterizat procesele de modernizare mondială.

Toate statele noi au fost frământate inițial și ulterior de o serie de tulburări interne determinate de nereușita adaptării diferitelor categorii de cetățeni la noua structură statală, fapt care a impiedecat toate aceste state să constituie structuri democratice, care să fie expresia unor tendințe naționale.

Profesorul american Roucek / "Contemporary Romania" 1932 / un bun cunoscător al țării, constată că în 1918, România era de fapt "un anacronism". Această constatare s-ar fi putut aplica într-un fel sau altul tuturor țărilor europene noi născute.

Compuse din provincii care aparținuseră unui sistem economic armonizat, statele noi nu și-au putut articula sisteme economice profitabile care să asigure fie cooperarea mutuală a noilor state, fie noi piețe de materii prime și desfacere. Toate țările noi au adoptat în principiu regimuri democratice, moderne, deși nici una dintre ele nu avea o clasă mijlocie, autonomă și ^{instanță?} posedantă, cu experiența afacerilor pe pământ industrial, mondial. Cadrele politice, expresie a unor elite formate în lupta externă pentru eliberarea teritoriilor reciproce sau fosti militari, încadrați în armatele imperiilor prăbușite, - nu au putut sesiza complexitatea problemelor acute naționale și internaționale, deci nu aveau experiența politică necesară.

*

Dacă teii politicienii țărilor noi europene pot fi scuzați în vreun fel de aceste carente, oamenii politici români nu au nici o

cauza pe care lipsa de înțelegere a fenomenelor românești.

Romania avea o experiență politică de stat independent de 52 ani. Agitațiile pentru reunirea Romanilor durau de zeci de ani. Contactele între diferitele populații fuseseră permanente, deci nu se putea sustine că elementele politice existente în structurile țărilor vecine erau necunoscute în România.

Cu toate acestea politica României Mari a eșuat atât datorită incapacității conducătorilor politici, dar mai ales, carentelor sistemului politic existent.

*

Un stat modern este compus dintr-o masă de cetățeni care participă la viața politică prin exprimarea voinții lor, fie indirect, fie direct. Sistemul electoral stabilește voința majorității, care este realizată de o elită politică, liber aleasă. Procesul electoral permanentizat, duce la o continuă ^{selecție?} preferare a cadrelor de conducere, chiar dacă valoarea personală a unor aleși sau legături locale duc la re alegerea lor repetată. Acest sistem de selecție continuă promovează oameni interesați să găsească metodele cele mai bune pentru promovarea sistemelor celor mai avantajoase pentru viața cetățenilor comunității lor.

Sistemul selectiv instaurat în viața politică este extins și în viața socială, unde pe baza sistemului competițional se promovează în general, cei mai buni - bineînțeles conform scarilor de valori naționale. În baza acestui sistem, și elementele clasei mijlocii, se măresc și ameliorează continuu. Procesul selectiv stabilește și prețurile sociale pentru extinderea sau crearea unei clase mijlocii.

*

Prof. Rouček/op.cit/ subliniează că "civilizația română a fost alimentată și păstrată de țărânul român" pe care el îl considera, în 1918 ca a făcut un apel întregii lumi pentru justiție socială, și politică.

Prof. Rouček, sustine ca problema Romaniei nu putea fi intelesă decât prin lumina "taramului marant" care a fost ținut într-o stare de servitute, succesiv, de Turci, Fanarioti și apoi de boieri, până în 1918. Rouček afirmă ca în 1918 existau în România raporturi de semi-feudalitate, iar puterea politica se afla în mâinile monarhiei, politicienilor și aparatului de stat. El aprecia ca situația țării nu s-ar fi putut schimba decât printr-o educație progresivă a maselor și prin participarea crescândă a claselor inferioare în procesul politic.

Dar politica oligarhiei și a monarhiei urmărise în cei 52 ani, continua eliminare a promovării țărănimii în viața politica a țării, formarea unei clase mijlocii și introducerea simțului de responsabilitate în viața publică românească. Oligarhia se aliașe cu minoritățile care constituiau o clasă mijlocie incompletă și antagonista intereselor poporului român. Minoritățile au susținut procesul de blocare a țărănimii în viața politica românească.

Viața politica- așa cum existase, depindea exclusiv de două partide politice - liberal și conservator, arbitrate de o monarhie, escaratoare și neintegrată intereselor naționale. Aparatul de stat, servil și neavantajos, depindea total de oligarhie. Sistemul economic existent, depindea de favorurile obținute de la stat și nu de jocul pieții.

Reforma agrară și noile condiții politice au dus la dispariția partidului conservator. Așa și la încheierea păcii și la stabilirea aprecierilor politicii românești^{te} după război, în România factorii care au stabilit elementele acestei politici au fost: o monarhie neinteresată în viața politica autentică; partidul liberal, condus de un dictator inept și plin de prejudecățile clasei sale și un aparat de stat, inferior în număr și capacitate^{ca} să rezolve problemele administrației noului stat.

Deoarece dispariția partidului conservator și structura oligarhiei s-a modificat.

Marii boieri, saraciti in urma reformei agrare, au facut loc noilor imbogatiti-neo-clococii-care s-au imbogatit datorita afacerilor din timpul razboiului sau posturilor de conducere care le-au fost incredintate in noile intreprinderi preluate de stat in noile regiuni, reunite. Acesti neo-clococi si-au insusit rapid mentalitatea neo-fanariota- jesi majoritatea dintre ei erau de origine romana si taraneasca- si s-au comportat mai violent decât vechii boieri neo-fanarioti, urmând legile de comportare a parvenitilor. Beneficiarii ai politicii partidului liberal sunt, initial, adepti ai acestui partid, si apoi, când fluctuatiile politice deterioreaza vitalitatea acestui partid, neo-clococii, membrii marcanti ai neo-oligarhiei ingroasa rândurile partidului national-taranesesc sau devin "fripturisti" / oportunisti -transfugi politici/ care au oferit regalitatii posibilitati nenumarate de evitare a controlului electoral, prin formarea de echipe de conducere compuse din tehnicieni

Rândurile neo-oligarhiei sunt ingrosate substantial^{si} de catre minoritatile care au intrat in viata nationala dupa reunirea noilor provincii.

Disparitia partidului conservator a inrauttit viata politica a tarii, caci in peisajul politic cele doua forte existente, al carui joc politic era arbitrat de monarchie, numai exista decit o singura forta: partidul liberal. Orice confruntare intre partidul liberal si monarchie- devenita acum "parte" in procesul politic- urma sa stabileasca premisele unei politici de forta din partea monarchiei. Nici un om politic roman sau strain nu a sesizat efectele unui peisaj politic, in care evolueaza un singur partid politic si o forta executiva, a carei origine nu deriva din consensul public.

*

In analizele politico-sociale ale tarilor din Sud Estul European; exista o serie de factori, greu de sesizat unor istorici occi-

dentali si mai ales, americani.

Tarile din Vestul European, sunt tari inchegate national, chiar daca unificarea unora din aceste tari s-a realizat tardiv. Existenta unei monarhii centralizate, lunga traditie de convietuire, vigoarea manifestarilor culturale- au facut ca sa se realizeze o amalgamare a diverselor natii sau triburi care au format initial tarile respective. Nici un francez nu poate concepe sa se mai faca diferente intre Sudul si Nordul Frantei. Un Auvergnat, va pretinde ca inima " Frantei " se afla in Auvergne, dar nu va putea nega identificarea unui Parizian in peisajul politic francez. Aceiasi afirmatie se poate face despre un Yorkshire-an in Anglia, sau un Pomeranian , in Germania. In Italia se vorbesc câteva duzini de dialecte, care particularizeaza diversele regiuni, dar toti se considera Italiani. Cetatenii acestor tari -chiar daca unii sunt considerati cetateni de categoria doua, duc o lupta cu caracter social pentru a-si ameliora conditia lor in cadrul comunitatii respective. Unele miscari separatiste. Bascii- in Spania; Bretonii- in Franta; Welshii in Walles, duc o discutabila lupta de separare nationala. In Statele Unite unde nationalismul este de tip conformist- atribuirea unei caracterizari nationale ~~nu~~ unui partid politic , ar duce la eliminarea acestui partid politic in USA. Nu s-a putea concepe sa existe un partid polonez sau irlandez. care sa revendice tratamente preferentiale numai in baza originii nationale. Unele incercari de partide nationaliste constituite de o minoritate a populatiei negre , au fost si au ramas manifestari romantice a unei infime minoritati, care furnizeaza material senzational. adversarilor politici ai " establishmentului " / ordinii statale / . Inensa majoritate a populatiei negre se considera- pe drept cuvânt- parte integranta a populatiei americane si duce o lupta cu caracter social pentru atenuarea unor conditii sociale specifice, traditionale.

*

Romania, a fost pina in 1918 , o tara inchegata national

cu o majoritate compact romaneasca. Minoritatile erau raspandite pe intreg teritoriul national- cu exceptia populatiei evreesti, care era distribuita masiv in Nordul Tarii-.Reunirea provinciilor noi , a adus in populatia tarii, imense majoritati de romeni, dar si importante minoritati. Astfel au devenit, formal , cetateni romani, populatiile ^{minoritatilor} germane, ungare, ucrainene , evreesti, .etc Minoritatea evreasca era in continua fluctuatie ,caci contingente masive de Evrei, aparținând regiunilor "Pale Settlement" din Rusia comunizata si Polonia- se scurgeau mereu prin Bucovina si Basarabia, datorita coruptiei autoritatilor romane.

Datorita acestor minoritati agresive si neasimilabile, s-au creat elemente de tulburare vadita.Toate minoritatile nationale, proveneau din imperii multinationale, in care fiecare minoritate a incercat sa-si pastreze fiinta nationala in asteptarea unei eliberari. Puterile imperiale jucau permanent pe divizarea nationala conform principiului clasic utilizat de Habsburgi: "Divide et impera" / imparte ca sa poti conduce/. Aceste minoritati nu erau obișnuite sa colaboreze cu autoritatile statale decat fortate sau in schimbul unor avantaje. Se stie ca imparatii habsburgi au jucat minoritatile slave contra celor ungare, pe cele germane contra celor slave, etc.Rusii promovau aristocrazia germano- balta, unii germani, evrei, etc.Turcii au promovat Evrei, Greci Albanezi, in celelalte tari balcanice si tarile arabe, etc.

Toate tarile din Estul European au primit astfel de minoritati, care au creat permanente tulburari pe plan national si international. Viata Poloniei a fost tulburata de minoritatile germana, ucrainiana, evreasca; Cehoslovacia , de tulburarile minoritatilor germane si slovaci; Yugoslavia , de minoritatile croata si mahomedana; Bulgaria de minoritatile greaca si macedoneana; etc.Agitatiile acestor minoritati periclitau existenta statului respectiv.

Marile Puteri au considerat ca existenta acestor minoritati

precum și activitatea lor în cadrul noilor state, trebuiau garantate prin Tratatul de Pace- Versailles, Trianon, Neuilly, etc. Prin aceste tratate minoritățile din Estul European, au fost considerate ca fiind compuse din cetățeni preferențiali și orice încălcare a drepturilor acestor cetățeni acorda dreptul de a interveni în viața fiecărui stat național a Ligii Națiunilor și Marilor Puteri.

În viața unui stat măsurile normative se stabilesc în favoarea unei majorități, minoritatea urmând să se supună hotărârii majorității. De obicei, jocul echilibrului social aduce corectări ale măsurilor normative care includ treptat și unele deziderate ale minorității. Intervenția externă în favoarea unei minorități duce la dezarticulări pe plan social și ca stare, la tulburări care generează stări revoluționare. Este greu de înțeles procesul care a determinat Marile Puteri să stabilească un regim preferențial minorităților din Sud-Estul European, regim similar cu acel al capitulațiilor, inițiat în cadrul sistemelor colonialiste.

Minoritățile au inițiat o atmosferă de suspiciune și degradare a sistemului național, care a întunecat mult perspectivele de formare a unui spirit național comun, bariera naturală contra comunismului agresiv.

Acest regim a amplificat irendentismul minoritar și a determinat accentuate refuzuri de integrare a acestor minorități în viața statelor respective. Ungurii, Germanii și mai ales Evreii, și-au accentuat tendințele separatiste datorită atitudinii de neasimilare. Rouček/ op. cit/ afirmă că Marile Puteri au acordat acestor minorități drepturi pe care nu le aveau pe teritoriile Marilor Puteri, căci niciodată grupurile etnice din USA sau Franța, nu au fost protejate de Liga Națiunilor.

C singura minoritate națională a refuzat această discriminare/ comunitatea evrească din Ungaria prin conducătorul ei, V. Vaszonymi, a afirmat că "Tratatul de la Trianon este o durere pentru nația noastră /Ungaria, n.a./ și nu poate deveni o sursă de drepturi pentru noi"

Din aceasta cauza, Alliance Israélite a rupt legăturile cu Evreii unguri dar Vaszonyi și comunitatea evrească nu s-a lăsat intimidată / Nagy Talavera; op. cit / a arătat că ei regreta atitudinea Alianței "dar că coreligionarii lor străini, nu ne pot înțelege pentru că noi suntem în primul rând și mai presus de orice, Unguri. Noi nu suntem Evrei unguri, ci Unguri Evrei". / Nagy Talavera. op. cit /

*

Problemele interne ale noilor țări din Estul european au fost complicate nu numai prin problema minorităților. Astfel, o altă problemă cheie a constat în instituționalizarea formală a unor regimuri democratice, fără ca acestea să aibă fundamentare[?] sau exercițiu pe teritoriul național, fenomen numit - exercitarea unei "forme fără fond" și care pândeste orice țară care dorește să se încadreze în procesele de modernizare, care vor institui funcționale dinamice și vizibile.

Alte tulburări, de ordin secundar, dar destul de importante au constat în necesitatea integrării unor mase de noi cetățeni, cu structuri sociale și mentalități diferite, cu tradiții politice variate, cu culturi generate de alte condiții, cu sisteme financiare și monetare stabilite pe alte baze, decât ale statului integrator.

*

Romania a avut toate aceste probleme, dar complicate cu alte două caracteristici. Țara învingătoare, alături de Serbia, - dar care primise minoritățile violente / antiserbe din Croația și Bosnia, - România era condusă de o oligarhie instrăinată ca mentalitate și comportare față de majoritatea românească / E. Weber. op. cit; Roberts. op. cit. Rouček, op. cit /. Aceasta oligarhie era dispusă să facă orice să împlezească un proces de modernizare și democratizare, căci acestea ar fi dus la eliminarea ei. Oligarhia abuzivă, violentă și coruptă / aproape totdeauna, soterii occidentali demumesc conducerea politică din România cu termenul de mai sus sau - "elita suprapusă" E. Weber; Nagy Talavera; Samuelson.

Roucek; Frost; Waldeck, etc-op. cit/ s-a aliat cu minoritatile nationale ^{privilegiate?} preferentiale prin tratatele de pace si au instaurat un regim ^{vasi-}dictatorial, lasand impresia tarilor occidentale, ca stapanesc total puterea. In fond se asta oligarhia a mentinut vechea mentalitate abuziva si a re-generat sistemul fanariot . de a obtine puterea in Romania , prin sprijinul minoritatilor si Marilor Puteri, in loc sa caute sa obtina adeziuni populare.

Oligarhia a existat si in Polonia, Ungaria, Serbia, Bulgaria, dar ele erau oligarhii nationale care si-au mentinut privilegiile istorice. dar care nu s-au lepadat de poporul majoritar si au incercat sa-i realizeze tendintele de ordin national, lasand pe planul doi, ^{al} revendicarile de ordin social. In Romania, oligarhia, era mult mai tentata sa nu supere minoritatile , decat majoritatea nationala, avansand astfel tendintele centripete in locul ^{celor} centrifuge,

A doua mare cauza , diferita de a tarilor vecine, a constat in faptul ca noile regiuni au adus in cadrul noii tari, ramuri industriale care puteau transforma integral economia romaneasca anterioara. Spaima de modernizare a oligarhiei romane a indepartat o buna bucata de vreme integrarea acestor industrii in viata nationala, intarziind inevitabil procesul de modernizare.

*

Inaintea razboiului, Romania avusesse o economie agrara predominanta. Tara era angajata in producerea de cereale, fructe, lemn si cresterea de animale. Unele modernizari ale sistemului de transport, cai ferate, poduri, porturi, etc, determinasera instalarea unor ateliere de reparatii . Existau catere pentru taierea lemnului, unele instalatii pentru prelucrarea ^{lanii?} linaii, hartiei sau zaharului. Singurele industrii extractive , erau ale titelului si sarii- in unele unde luerau predominant detinutii . Sistemul financiar era caracterizat prin finantari de

termene scurte acordate taranilor de Banci de tip popular, dominate de liberali sau de "creditul Funciar" sau de "creditul Rural" care acordau credite numai mosierilor. Un credit Urban, acorda credite pentru locuinte, dar numai elementelor din lumea oligarhiei. Cele câteva banci mari Banca Generala, Romaneasca, Marmorosch Blank, Berceovici, etc ofereau credite, predominant, in lumea productiei agrare cu reescontari la Banca Nationala- banca centrala, care era axata tot pe o economie agrara, o economie de credite scurte, fara investitii comerciale sau industriale care cer termene mai lungi.

In noile provincii, si in special in Transilvania, existau o serie de intreprinderi industriale, mari, prelucratoare, fie metalurgice, fie de produse feroase, fie pentru prelucrari forestiere, fie pentru produse din bumbac, sticla, etc. Aceste intreprinderi au avut o existenta economica avantajoasa in cadrul Imperiului Austro-Ungar, atat in ceea ce priveste procurarea de materii prime cit si desfacerea produselor. Ele creaseră o clasa mijlocie, predominant germana, ungara sau evreiasca dar in care elementele romanesti incepusera sa patrunda. In Bucovina, unde industriile forestiera si de zahar, erau in plin avânt, situatia era identica.

Tosta aceasta industrie urma sa determine o modificare a profilului economic al tarii, schimbând caracterul exclusiv agrar si determinând o generare continua a unei clase mijlocii. Procesul insa a fost blocat si s-a dezvoltat contra intereselor nationale.

Noile provincii au adus in cadrul tarii, elemente vii, dinamice, cu o structura sociala si nationala, viguroasa. Taranismul din Transilvania, era mostenitoarea unei conceptii de lupta si rascoale nationale, care activasera un simt national combativ. Din rândurile acestei taranimiti se ridicase o mica burghezie de profesori, avocati, medici, comercianti, etc

carei prin obiectiv, era mentinerea unei independente politice in cadrul unui imperiu multinational. Taranii transilvaneni, bucovineni si basarabeni urmau o egalizare sociala, care ii fusese refuzata anterior, dar baza acestei revendicari era nationala, nu exclusiv sociala, ca in Romania veche.

Populatiile romanesti din regiunile noi, realizasera reforme dupa reunire agrare/in regiunile lor, dar reformele avusesera la baza, criteriile nationale ca si, marii mosieri, erau straini sau instrainati.

Reformele agrare, erau masuri brute, de redistribuire a fortelor productive, care insa nu au rezolvat procesul productiv in viitor. Romania Mare trebuia sa considere completarea reformei agrare prin educarea maselor taranesti- asa cum se sugerase in secolul trecut- astfel incat producatorii noi sa poata actiona independent si autonom. Noua productie taraneste impunea producatorilor cunostinte economice, agrare, financiare si sociale, care sa le permita aprecierea factorilor productivi in conditii avantajoase, pe plan individual si national.

Acest fenomen de aprofundare trebuia accentuat si in domeniul politic unde acordarea votului universal, unei populatii care nu avusese practica politicii pe plan judetean sau national, a constituit numai o formula de inselare a opiniei publice internationale.

Romania trebuia sa incadreze noile populatii nationale si minoritare intr-un sistem national, cu comandamente pe plan intern si international, care sa atraga toate energiile nationale in jurul unui ideal comun, Prin inserarea unui astfel de proces, Romania ar fi putut dezvolta clasa mijlocie necesara unei modernizari industriale. Pe de alta parte, existenta unor sisteme monetare diverse impunea reconsiderarea sistemului financiar national. Si necesitatile administrative impuneau redimensionarea aparatului de stat la noile dimensiuni teritoriale si nationale.

Romania Mare includea intr-un teritoriu armonios incheiat geografic
imense bogatii naturale si marea de lucru opta sa se dezvolte datorita
experientii industriilor din noile regiuni.

*

Este un fapt istoric ca aparatul politic al tarii nu a reusit
sa cuprinda problemele Romaniei Mari si nici sa le rezolve, Ser oligarhia a lucrat intens contra intereselor nationale.

Structura statala a tarii era compusa dintr-o monarchie consti-
tutionala, care avea puterea-excesiva de a incedinta puterea si lua
puterea unor guverne, nevalidate de opinia publica; dintr-un executiv-
un guvern, care nu se simtea raspunzator fata de opinia publica, care
nu favoriza un partid sau altul, ci era chemata sa "confirme" in cadrul
unui sistem electoral corupt, un guvern numit de monarchie; dintr-un
corp judecatesc, dependent de oligarhie si in special de partidul li-
beral; dintr-un aparat^{de stat} dependent de monarchie si partidul liberal si
dintr-un corp legislativ, rezultatul unor farse electorale. Presa
era publicata de mari forte financiare, difuzata in conditii de favori-
zare de posta si organele ei de difuzare, in raport de servilismul
fata de oligarhie si scrisa de o elita dependenta financiar si politic
de oligarhie, fara simt de responsabilitate fata de masele populare.
De altfel lipsa simtului de responsabilitate public a predominat in
Romania atat in timpul fanariotilor, neofanariotilor, ^{si} noi oligarhii
comuniste.

*

Monarhia era compusa din regele Ferdinand, -un om fara vointa,
condus de o sotie voluntara si frivola. Memoriile sotiei sale, publicate
sub titlul "Ma vie" sa inermantat definitiv politic pe Ferdinand care
a intrat in istorie sub numele dat de sotia sa "Mando". Maria, regina,
dupa ani de acceptare si tutela a baturânului Carol, ajunsa la vârsta

la care toate fazele cu o viață sentimentală agitată, devin moralizatoare, s-a mulțumit să fie fidelul ultimului ei amant oficial, Barbu Stirbey. / Easterman L. M. ; op. cit. ; Torrey. G.E. Romania under the Belligerents; Journal of Modern History. 1970/cumnatul lui Ionel Brătianu, șeful partidului liberal. Barbu Stirbey, proprietarul unei fabrici de conserve alimentare, era legat total de interesele dezvoltării agrare a țării. El a devenit șeful oficial al camerei regale, pe care încrederea reginei, legătura lui cu Brătianu și mai ales calitățile lui personale, a instituționalizat-o. Camera a continuat să funcționeze și după urcarea lui Carol II pe tron, iar Stirbey, figura cheie în politica oligarhiei a revenit în grațiile lui Antonescu, după ianuarie 1941 și a fost ales să conducă delegația română care a subordonat România Rusiei comuniste. El a ocupat această poziție numai în baza statutului său de fost șef al camerei regale în timpul lui Maria și a fost acceptat ca atare de toate partidele "istorice" și partidele socialiste și comuniste - o dovadă nu numai a înțelegerii continue între oligarhia veche neo-fanariotă și oligarhia comunistă, dar și un cunoscut exemplu de supraviețuire a unui om și a unui sistem politic sinistru și demodat.

Barbu Stirbey nu a ocupat niciodată poziții de prim plan în domeniul public și nu a fost niciodată confruntat public de opinii antagoniste, și care a ocupat poziția lui cheie, - ignorată de mai toți istoricii occidentali - numai favorurilor exprimate în spatele ușilor căpitonete. El era cel care făcea legătura între Maria și Brătianu, politica unei țări de 20 milioane locuitori desprinsându-se între un alcov și altul.

În monarhie erau în total și cei cinci copii ai familiei regale : doi băieți și trei fete. Dacă printul Nicolae, al doilea băiat a provocat furori de cap numai politicii române datorită scandalurilor și batăilor pe care le făcea cu diferiții soferi care nu-i acordau precădere pe

soflete, primul ^{moștenitor?} născut și moștenitor al tronului, Carol, a născut probleme de tânăr.

Incredințat de mama sa unui preceptor elvetian, greșit selecționat, Carol deprinde practici homosexuale încă de mic copil. / Alice Leone Koats "Lupescu" / Adult, dezvoltă un complex oedipian față de mama sa și amantul ei, Barbu Stirbey, stare care îl duce la nenumerate conflicte și înstrăinări. Se încurcă cu soția unui funcționar al Căilor Ferate care a făcut o avere frumoasă în cadrul intervențiilor fructuoase, care i-au atras o mare avere și porecla de "Doamna Voalată" porecla sinonimă cu intervenționismul și favoritismul. În timpul războiului, Carol, din ce în ce mai violent contra mamei sale și lui Stirbey care îl împiedecă să participe mai activ la putere / Easterman, L. A. op. cit; lucrare scrisă cu ajutorul lui Carol II, devine rege și al Elenei Lupescu / se îndrăgostește de o tânără, fiica unui general Lambrino, o seduce și fuge cu ea în Rusia, unde cu ajutorul comandantului german al garnizoanei din Odessa, pe atunci dusman al României, cei doi se căsătoresc. Zizi Lambrino naște un copil, Mircea Lambrino, care în ultimii ani a desfășurat o amplă activitate judiciară și a fost recunoscut moștenitor oficial al averii lui Carol și s-o împartă cu fostul rege Mihai.

Carol se satura de Zizi Lambrino, acceptă să fie anulată căsătoria încheiată la Odessa și pleacă, pe banii sarmenilor de țărani români să facă, în cetate, o costisitoare suită - o luxuoasă căsătorie în jurul lumii, în care timp, Carol s-a notorit să rupă relațiile cu mama lui ^{și} căsătoria și să-și facă, singur, un drum de îmbobolăvire rapidă.

Omul "forte" al țării era Ionel Brătianu, fiul lui Ion C. Brătianu, neo-grecul, revoluționar în Franța lui Napoleon III, unde a participat la complotul lui Craini, ^{și} devenit ^{mai târziu} cel mai aprig susținător al libertăților și responsabilității.

publice și și emancipării țăranimii române, întemeietor al neo-fanarotismului - crescuse în atmosfera de potentat din casa tatălui său. Anii petrecuți la Paris unde și-a făcut educația i-au accentuat, în mod bizar, sentimentele antidemocratice. Înalt, negrijos, cu o barbă deasă, ușor înclinat, ca toți oamenii înști obligați să asculte sau să dea această impresie, avea ochi puternici și pătrunzători. Inteligent și cultivat, nu a înțeles dinamismul forțelor sociale în jocul politic modern, foarte animate de obiective și idealuri comune deseși diversificate pe criteriile de aplicabilitate. El a intrat în politică, convins că trebuie să administreze o moșie, a cărui personal de execuție are nevoie de ordine precise și controlabile. Mentalitatea această de moșier, pe care Brătianu a introdus-o în viața politică românească - care considera factori mult mai redusi ca funcționalitate - anulează calificativul de om de stat cu care, l-au glorificat adepții săi. Un om de stat are o minte progresivă și dinamică, care sesizează din mers transformările impuse de timp și evenimente. Brătianu a intrat în istorie ca un șef necontestat al neo-oligarhiei dar nu ca om politic român. Aceiași atitudine a dezvoltat-o și la Conferința de Pace. Reprezentant al României Mari, constituite în urma adeziunilor de unire decretate liber de majoritățile populare ale regiunilor liberate de imperii dizolvate, Brătianu, care negociase intrarea României în război, pe baza unor tratative laborioase, a solicitat Conferinței de Pace să-i acorde aceste teritorii, pe baza înțelegerilor prealabile, în loc să-și întemeieze revendicările pe principii democratice. El nu a înțeles niciodată procesele democratice și nici valoarea lor.

ajutorul său direct și succesorul său pentru o scurtă perioadă, fratele său, Vintilă Brătianu, a fost un exemplu evident de "director general" adică un executant de clasă superioară, incapabil să înțeleagă procesele de industrializare, stabilizarea financiară, sau necesi-

Participării capitalului străin la dezvoltarea unei industrii prelucrătoare a materiilor prime existente în țară, El a fost responsabil de marasmul financiar al țării și de îndepărtarea participării capitalului străin la industrializarea țării.

Partidul conservator practica o politică externă favorabilă Germaniei, astfel că pe lângă faptul că marii moșieri își pierduseră rațiunea de a mai exista ca partid politic, ei erau și nepopulari.

Take Ionescu, conservator care se agită în sprijinul lumii occidentale, a încercat să continue, fără șanse, supraviețuirea partidului conservator. El a fost un exemplar semnificativ al neo-cio-cimii neofanariote. Născut Dumitru Ionescu - nume extrem de comun în România - fiul unui cârciumar din Ploiești - el ține să se individualizeze și să transforme numele în "Take" Ionescu - nume pe care și l-a permanentizat mai târziu printr-un Jurnal al Consiliului de Miniștri. (În România numele de botez se dau după numele de sfinți, care sunt nume integrale nediminutivizate. Dar în cursul vieții, numele complete se transformă în diminutive. Astfel Alexandru devine Alecu; Gheorghe - Gică, Gheorghita etc, Dumitru - Mitică, Take, etc. Take Ionescu cerind confirmarea numelui său printr-un Jurnal al Consiliului de Miniștri - a reușit să-și schimbe însuși numele de botez, ceea ce a constituit un abuz. n.a.)

Elev strălucit primește o burse și pleacă la Paris unde își continuă studiile în mod strălucit. Tinerii români obișnuiau să se căsătorească cu străine la Paris - de obicei, neo-cio-cimii - pentru a-și mari șansele de ascensiune socială. Take Ionescu, mai ambițios, dar și mai abil se căsătorește cu o engleză, în goana de senzational. Reîntors, se înscrie în partidul liberal, pe care îl părăsește fără regret. Când conservatorii îi oferă o poziție mai bună. Strălucit are parte, îmbina profesia, interventionismul și politica cu un gust estetic și literar admirabil.

Sotia lui, s-a imprietenit curind cu regina Maria- pe atunci rezidentii britanici in Romania erau destul de rari- fapt care a deschis ambilor sotii portile Palatului regal si ale casarilei. Take Ionescu devine o personalitate importanta, este primit la mai multe curti regale si imperiale europene si incepe o agitatie sustinuta pentru reunirea Romanilor Transilvaneni. Dupa razboi devine pentru o scurta perioada prim ministru, dar primeste un vot de neincredere din partea parlamentului liberal-singurul caz de astfel din istoria Romaniei moderne. Este caracteristic ca acest stralucit avocat si om de cultura, fiu de arciumar -la ransul lui fiu de taran- nu a sustinut niciodata emanciparea politica a taranirii romane, si a devenit port-parola partidului marilor mosieri.

Exemplul lui Take Ionescu nu a fost izolat. Absenta unei vietii politice normale, a determinat aparitia unor "oameni exceptionali" care erau considerati oameni politici "de schimb" cand puterea executiva dorea sa izpideasca rezolvarea unei crize politice prin recursul la consultarea electorala. Aceasta expresiune politica sociala, formeaza o plaga pentru toate tarile fara un proces electoral uzual, oferind conducatorilor abuzivi posibilitatea de a-si prelungi abuzurile si violentele.

Intre oamenii promovati in acest fel in viata politica romaneasca, trei au dominat aceasta vdata prin cinisul si lipsa lor de scrupule.

Primul, Nicolae Titulescu. Un om neobismuit de inalt, cu o fata de mongol-luor, neobismuit in mandurile poporului roman. Si-a inceput cariera de om politic si profesor universitar in partidul conservator, fiind unul dintre adeptii lui Take Ionescu. Numit ministru de finante in primii ani dupa razboi, a initiat si definitivat un sistem financiar, bazat pe contributiile taranirii si definirea unui numar infinit de portite legale pentru clasa mijlocie- finacieri, comercianti, industriasi, etc. Aceasta lege a definitivat caracterul economiei agrare romaneesti, stabilind baza de venituri statale numai ^{pe} una taranirii neproductive.

Dupa moartea lui Take Ionescu, Titulescu este lansat in diploma-

matie, fiind trimis ministru la Londra si devenit apoi, delegat permanent la Liga Natiunilor. Titulescu, cunoscut de o rara subtilitate, si de mare cultura,, a reusit sa devina o personalitate de prim plan in politica internationala. El insa a ignorat complet datele unei politici romanesti, conforma cu interesele natiunii din care iesise. El a sustinut politica Quai d'Orsay-ului ^{Ministerul de Externe Francez} si interesele politicii franceze, care nu au colocalizat cu cele ale Romaniei, nici pe plan intern, nici pe plan international.

Om cu capricii extrem de costisitoare pentru un popor mic si nedezvoltat ^{financiar} cum era poporul roman- el inchiria la Geneva doua etaje la hotel pentru a nu fi tulburat de nici un zgomot-Titulescu, a fost un politician prea mare pentru scena politica a Romaniei si un om politic prea mic pentru scena internationala. Caci puterea pe care o reprezenta, era prea mica. El nu a reprezentat nici o forta morala sau intelectuala. Caci nu a lasat nici o carte in urma sa si nici principii umane care sa-i supravietuiasca. In schimb a lasat o serie de urmasi politici, care si-au arogat titlul de succesori morali ai lui si care au servit, ca si Titulescu, toate interesele contrarii tarii. Astazi, in Romania - tara satelita, Titulescu este glorificat, ca pioner al actiunilor de subordonare a intereselor nationale, intereselor imperialiste rusesti.

Profesorul Nicolae Iorga, reprezentant de frunte al oligarhiei, inalt, cu o barbă stufoasa, grasind ca un francez autentic, s-a imbracat totdeauna intr-o redingota desuata, dorind ca toti oamenii fara personalitate sa-si articuleze o astfel de personalitate prin atribute exterioare. Si-a intocmit un tablou genealogic, care trebuia sa-i stabileasca origini aristocratice, desi familia lui, de origine armena, nu sosise de mult timp in Romania. Initiator al primului partid antisemit din Romania, a devenit cel mai vajnic sustinator al Evreilor când acestia au gasit calea de intelegere. Initiator al miscarilor

pe plan national. Nici unul dintre ei nu a avut practica unei opozitii pe plan social, ceci pentru ei planul social era o expresie a unor diferentieri nationale. Mai grav, au intrat in vista politica romanasesca plini de un romantism idealizat, care i-a facut sa creada ca in Vechea Romania, nu existau decât solutii ideale. Ei au adus o atitudine de umilinta si smerenie fata de institutiile statale, pe care nu le cunosteau.

Omul politic cel mai reprezentativ din Transilvania, regiunea cea mai importanta, ^{IULIU MANIU} a jucat un rol de prim ordin in Romania post-belica si a murit, vlaguit pe patul unei inchisori, in care a fost vârit de comunisti, in urma unui simulecru de judecata. Desi avocat, nu a avut o activitate profesionala, care ar fi putut sa-l puna in contact cu oamenii si neccazurile lor intime, imbogatindu-i astfel experienta umana. El a fost ales deputat in Parlamentul Ungar din Buda-Pesta, unde si-a petrecut cea mai mare parte a tineretii sale, intr-o lume, pe care pe de o parte o desconsidera, dar pe de alta parte o admira. Activitatea lui din acest parlament i-a lasat urme pentru toata viata, ceci acolo s-a ^{format?} desavârsit educatia politica pe care a practicat-o desavârsit toata viata lui - atitudinea de opozant, care l-a impiedecat sa devina om de guvernare.

De statura mijlocie, cu ochi albastri-deschisi, cu sclipiri de otel si mângâieri de "fata batrina", cu o mustata ingrijita, emana oca comportare minutios controlata a monâhilor catolici, plina de retineri si refuleri. Nu a fost casatorit niciodata si ca atare, nu a stiut ce inseamna prezenta continua a unei femei si a unor copii. Avea o admirabila forta de sintetizare a ideilor pe care le exprima cu multa claritate. Era inca de neintelea marelui masa de Romani, care nu aveau practica subtilitatilor catolice. Cultura lui, bazata pe cultura ungara si germanica, nu i-a permis sa se integreze in protipendia culturii

românești, derivată din cultura franceză și mentalitatea latină.

Seton Watson/ op. cit/ și H. Prost/op.cit/ sunt extrem de severi în aprecierile asupra rolului jucat de Maniu în politica românească. Este cert că Maniu nu a înțeles pe bucurăstetni și nici intrigile lor de tip bizantin. Necunoașterea istoriei Romanilor din Vechiul Regat l-a determinat să nu înțeleagă rolul jucat de neo-țanarioti și de neo-oligarhie și nici comandamentele politicii externe românești moderne, determinate exclusiv de amenințarea rusescă. Maniu era îndemnat să creadă că pericolul prim al României consta în restaurarea unui ipotetic și ireal imperiu habsburgic și de aceea în 1934, era încă preocupat de această restaurare și nu considera deloc reinserarea Rusiei comuniste în politica mondială.

Celalți oameni politici ardeleni, care l-au secundat pe Maniu, nu au fost personalități de prim plan, sau de independență intelectuală, care să sesizeze problemele de ansamblu ale României Mari. / Al. Valda Vocevod, Gică Pop, Mihai Popovici, Aurel Vlad, Leucutia, etc/ Singurul om politic ardelen de cultură latină, Valer Pop, a fost un izolat, care nu și-a putut găsi un loc permanent în viața politică a partidelor, pe care le-a schimbat destul de des.

În celelalte provincii noi, -Bucovina și Basarabia- nu au existat oameni politici de prestigiu, cu experiența politică necesară comportării într-un stat mare și pe cale de modernizare cum era România. Oamenii politici care au reprezentat aceste provincii au fost, fie profesori universitari, fie moșieri, care au intrat în viața politică pentru a umple un gol sau pentru a-și îndeplini o ambiție, dar nu din vocație sau simț civic. De aceea, oameni politici ca Ion Înculeț sau Pan Halipa / Basarabia/ sau Ion Nistor, sau Sauciu Saveanu/ Bucovina/ nu au jucat un rol politic de prestigiu, deși în timpul reunirii au avut roluri cheie în exprimarea dorinței de reunire la România.

Un om politic transilvănean, care merita o atenție specială a fost Octavian Goga. Lupta Transilvănenilor pentru reunire s-a manifestat viguros în decursul ultimului secol, fapt care a determinat mulți Transilvăneni să se refugieze la București din cauza persecuțiilor la care erau supuși de autoritățile ungare. În capitala țării ei au desfășurat o activitate prodigioasă, care pe de o parte i-a împins să activeze pentru reunire, pe de altă parte i-a integrat social și politic în viața românească. Goga, unul din marii poezi și gazetari români, a publicat mult, și a participat la lupta pentru pregătirea războiului. Deși în fond el a rămas un Transilvănean, formal și-a însușit toată mentalitatea bizantină care domina în Vechiul Regat în cadrul oligarhiei. A devenit un reșfatat al reginei Maria, s-a integrat în partidul politic al lui Averescu și după moartea acestuia, s-a unit cu partidul lui A.C. Cuza, se pare la indicația regelui Carol II. - creînd Partidul Național-Creștin. El nu a reușit să genereze un curent în Transilvania eliberată și nici în România Mare. A fost numai ceea ce s-a denumit o "personalitate" dispusă să se angajeze în orice formulă politică care permitea accesul la buget al unei suite personale, compusă din oportuniști.

Emanciparea politică a țărănimii - cât era de formală - a făcut posibilă apariția unui partid țărănesc, grupat în jurul unui învățator, Ion Mihălache. Eroul războiului, în timpul cărui primise cea mai înaltă decorație militară pentru vitejie, Mihălache a fost un om stăruitor, conștiințios, dar lipsit de personalitate sau talent. Dădea impresia unui premiant "tocilar" care își datorează poziția, mai degrabă eforturilor fizice, decât unei inteligențe remarcabile. Nu avea spontaneitate și mereu trebuia să facă eforturi să se adapteze unei vieți în continuă mișcare - viața normală a unui om politic dintr-o perioadă cheie din viața unei națiuni.

Deși un om de o probitate excepțională, Mihalsche a făcut o serie de concesii pentru a putea pătrunde și să se mențină în lumea neo-oligarhiei neo-fanariote. Pentru a demonstra partizanilor săi și lui însuși că a rămas un "țaran", a umblat toată viața în costum semi-țărănesc, dar comportarea lui în cadrul oligarhiei - deși el nu și-a trădat originea - a făcut ca portul acestui costum să devină simbolul ipocriziei. El nu a promovat în întreaga lui viață politică un singur țaran adevărat în cadrul politicii românești. A acceptat însă să devină consilier regal al cuplului Carol-Lupescu, îmbracând uniforma creată de cuplu pentru consilierii "regali", parăsind temporară uniforma sa "țărăneasca". A murit chinat și torturat într-o închisoare comunistă, unde firea lui mândră de țaran cinstit - pe care și-a regăsit-o cu încredere, l-a determinat să nu accepte acțiunea de spălare la creșterea temnițerilor comunisti.

Acest om, cinstit, un revoluționar autentic, port parolă demnă a masei populare românești, țărănești, nu a avut resursele necesare să-și transforme conceptele revoluționare din opoziție în concepte pozitive care să determine structuri statale adecvate "statului țărănesc" propovăduit de el. Lipsa de sprijin a elementului țărănesc în cadrul partidului a făcut ca Roberts, să nu găsească în cadrele de conducere a partidului național-țărănesc, decât intelectuali - între anii 1948-50/ Roberts; op, cit./

*

Perioada noiembrie 1918 - noiembrie 1927, a fost dominată total de Ionel Brătianu, șeful partidului liberal. Premier al țării la declararea războiului, și-a părăsit postul când vicisitudinile războiului și-au determinat necesitatea de a se găsi o formulă de compromis cu Puterile Centrale, după dezintegrarea armatelor rusești, după revoluție, ceea ce a determinat o tăiere a ortocerei

posibilitati de aprovizionare cu armament si hrana.

Monarhia, atacata permanent de campania initiata de G. Stere si D.D. Patrascu - o campanie anti monarhica, virulenta si inteligenta, care a continuat activitatea republicana din Romania, manifestata violent de Gh. Panu, N.D. Cocea, etc, si care a determinat si infiintarea unei republici temporare la Flocesti - si cu un prestigiu diminuat, datorita incendiului de la Spitalul Chidigheni si de dezertarea senzationala a colonelului Sturza - fost ataseat militar la Berlin - cauta o formula de compromis, care sa-i salveze tromul si incheie o pace separata cu Puterile Centrale. Bratianu refuza sa duca tratativele de pace, dar o parte a partidului conservator, condusa de Al. Marghiloman, incheie pacea care transforma Romania intr-un satelit al Germaniei.

Bratianu sta in rezerva si cand Germania nu mai poate stapani situatia militara la sfirsitul lunii octombrie 1918, Bratianu este numit din nou premier si declara din nou razboi Germaniei.

Transilvania si Bucovina aproba in cadrul unor mari adunari Populare, reunirea cu Romania, exproprierea ale marilor mosii - detinute in general, de straini si autonomie locala / Sfatul Tarii din Basarabia, declarase reunirea inca din martie 1918, in aceleasi conditii /

Bratianu cedeaza guvernul unei coalitii in care erau inclusi si oameni politici din noile provincii - guvern condus de Al. Vaida Voevod. Camarila si Bratianu, dupa ce au dat aceasta supapa de speranta opozitiei, concediaza pe Vaida Voevod, cand acesta se afla la Londra intr-o misiune diplomatica si Generalul Averescu, relapsat cu taranii, datorita actiunii sale de comandant militar in timpul razboiului - este incarcat sa formeze guvernul care trebuia sa rezolve spinosaa problema a expropriarii.

Bratianu reusise sa rezolve direct si mai ales prin intermediul doua prime asepate: introducerea unui aparat de stat " de incre-

dere" in noile provincii si dreptul universal de vot pentru barbati.

Structura statala din Romania, introdusa de oligarhie si practicata, in special de liberali prevedea ca administratia sa fie exercitata de functionari selectionati pe doua criterii: politica si profesional. Ministrii, subsecretarii de stat si secretarii generali, erau numiti pe criterii politice. Prefectii erau numiti de guvern, iar primarii erau in general alesi, si de cele mai multe ori numiti. Din cauza efemeritatii posturilor politice, toata greutatea cadea in sarcina corpului functionaresc selectionat pe asa numitele criterii profesionale. Acest corp includea tot aparatul de stat, de la cel mai umil functionar pînă la directorii generali de minister, care erau conducătorii de fapt ai ministerelor si administratiei. Incadrarea in corpul functionaresc permanent se facea in baza unor numiri de catre sefi ierarhici, care aveau grija sa numeasca numai oameni siguri. Lunga administratie liberala a lui Ion C. Bratianu, meticulozitatea orifeilor liberali in formarea unei clientele politice si diletantismul conservator a facut ca intregul corp profesional sa fie dependent de partidul liberal. Aceiasi situatie era si in corpul judecătoresc unde atât numirile cât si promovările se faceau de administratia liberala sau directorii generali. / De exemplu, in Ministerul Justitiei, dupa razboi, toti magistratii depindeau direct de un director general, St. Gheroescu, care numea si avansa pe cine voia. In armata, ofiterii superiori erau promovati pe criterii politice, in raport de obedienta fata de monarchie si partidul liberal.

Cînd Romania "are a trebuit sa constituie un aparat de stat pentru noile provincii, a trebuit sa constate ca aparatul de stat existent la reunire, era compus din elemente dependente de administratia fostelor imperii si ca stare, nesiguri. Romania avea un aparat de stat redus, necesar pentru vechile teritorii si nu avea cadrele de rezerva necesare pentru suplimentarea lui. Atunci liberalii au decisa sa entre-

in administratia statului toti ratatii scolilor ,universitatilor si vietii publice. Studenti in primii ani de studii au fost numiti profesori sau judecatori sau functionari fiscali. Toti acesti ratati au exportat in noile provincii mentalitatea de servilism si coruptie care era caracteristica si in vechea Romania. Acestia au fost primele "elemente" romanesi cu care masa de noi cetateni au luat contact.

In ceea ce priveste exercitarea votului universal, aparatul de stat a intrebuintat metode si mai violente decat cele din Vechiul Regat declarand satele lozuite de adversarii ai regimului, drept contaminate sanitar si ca atare, imposibil de atins. Jandarmul roman, politia si judecatorii servili au introdus in noile provincii acelaasi sistem de conducere centralizata, in cadrul caruia, cetateanul era supus total arbitrarului autoritatii, neavand dreptul real de a participa la hotararile care intereseaza tara,

Pare ciudat, cum la prima vedere, noii cetateni au acceptat aceasta falsificare a vietii publice. Documentele epocii indica limpede ca Romania traia o falsa spaima de comunizare. Debandada trupelor rusesti si patrunderea masiva a Evreilor din Pale Settlement - purtand sepi rusesti, majoritatea membrii ai Bundului, organizatie socialista evreiasca din Rusia tarista ;n.a./ si vorbind ruseste, a determinat o aversiune crescanda fata de noua forma de imperialism. comunistii rusi, afisau cel mai desavarsit liberalism in materie nationala, dar, in fapt, revendicau Basarabia, teritoriul romanesc de totdeauna si rapit pe nedrept cu o suta de ani in urma. Romanii si-au dezvoltat in cursul istoriei un adevarat simt de cunoastere prealabila a "dusmanului". si acest simt i-a ridicat permanent contra popoarelor slave care au incercat sa-i desnationalizeze. In revolutia comunista, Romanii.-tarani si copii lor, au vazut un dublu dusman- cel care voia sa-i desnationalizeze si sa le ia paminturile.

Un fapt care nu a fost considerat de toti istoricii.

occidentali care au analizat aspectele agrare romanesti, a fost acela si structurii proprietatii agrare din Romania, care a pastrat caracterele proprietatii individualiste, quiritare, de tip latin. Chiar daca in decursul istoriei Romanii au avut unele forme de proprietate colectiva ^{- "obstea"} aceasta era o proprietate indiviza, in care fiecare partas era proprietar. In cadrul comunitatilor slave, ^{"mir" sau "zadruga"} comunitatile erau proprietarele pamintului, iar taranii erau numai uzufructuari/ Filiti, op. cit./ Dupa secole de abuz si violenta, taranii asteptau sa primeasca pamant/ cei din Vechiul Regat. caei in noile provincii, reforma se efectuase, practic/ si nu acceptau nici un fel de teorie sau practica care sa duca la colectivizarea paminturilor lor. Taranii romani, mobilizati, si-au demonstrat acest anticomunism atat in cadrul campaniei din Ungaria, cand soldatii au luptat cu vigoare sa inlature regimul comunist instalat de Bela Kuhn/ ^{cat'} si in cadrul manifestatiei comuniste din Piata Teatrului National din Bucuresti, din 13 decembrie 1918, martorii oculari au fost impresionati de setea cu care soldatii loveau cu lopetile barcilor din parcul vecin- cismagiu- pe cei care ei ii considerau ca dusmani ai pamanturilor lor.

Bratianu a speculat aceasta aversiune a Romanilor contra comunismului si rusismului si a introdus sistemul de conducere centralizat in tot teritoriul romanesc, cu toate ^a/ foarte curand, manifestatiile tineretului studentesc din Cernauti, Iasi si Cluj, ca si noile si fructoasele debuseuri deschise Evreilor noi sositi in profesiunile liberale, comerciale, bancare si presa, au dezintegrat aportul ^a ^{estera} la miscarea comunista, care nu a mai fost sprijinita decat de un numar extens de restrans de ratati sociali sau ambitiosi.

Averescu reuseste sa legifereze reforma agrara, in 1921 -patru ani dupa ce regele Ferdinand o promisese taranilor. Reforma a permis o improprietary crescand a taranilor, dar a lasat si o serie

de posibilitati mosierilor de rea credinta, pentru a eluda legea.

Dupa ce Averescu si-a indeplinit misiunea, el a fost inlocuit de un scurt guvern condus de Take Ionescu, care a fost blamat de Parlament, neputand obtine votul de incredere, Ionel Bratianu este insarcinat sa formeze noul guvern si conduga tara pina la expirarea mandatului constitutional, adica patru ani.

El a condus tara cu "Ochiul" si atitudinea unui proprietar de mosie si a considerat noile teritorii, simple mariri ale domeniului national existent - care apartineau ^{-dupa convingerea lui-} de fapt oligarhiei si partidului liberal - si le-a inglobat in "sistemul oligarhic". El nu a inteles sa promoveze o viata politica in care sa includa si taranimes sau cetateanii liberi. Pentru el, existau numai liberali si "dusmani" personali de diferite dimensiuni. A dat dispozitii ca alegerile sa fie masluite si a ales un parlament servil si dispus sa continue acela sistem corupt care a dominat Romania veche.

Profitand de teama de comunismul rusesc si de nesabuitul atentat, organizat de un comunist Goldstein, in Senatul Roman/ Roberts, op. cit, analizind atentatul, afirma "acest tip de violenta era mai caracteristic Bulgarilor si Sarbilor" / Bratianu introduce Legea Mirzescu / dupa numele ministrului de justitie, Mirzescu, ^{lege} / care a stigmatizat regimul liberal si introdus in sistemul european, pedepse pentru conceptia unui act politic dusmanos regimului si nu perpetrarea unui astfel de act / de care se serveste si el si cei care l-au urmat pentru ca sa umple inchisorile cu adversarii oligarhiei.

Lipsa unei conceptii politice nationale a lui Ionel Bratianu este evident demonstrata de politica lui economica si nationala.

Reforma agrara necesita o modificare a sistemului de productie in agricultura. Inaintea razboiului, productia cerealelor pentru export era realizata pe marile mosii, fapt care ducea la un fel de semi-

standardizari a produselor compuse in principal din grâu, ovaz, orz, etc. Divizarea sistemului de productie intr-un numar urias de mici proprietati administrate de tarani, necesita organizarea unei productii pe plan national, atât in ceea ce priveste metodele de lucru, standardizarea semintelor, stabilirea ^{tipurilor?} sorturilor si cantitatilor de cereale care urmau sa fie produse, in raport de posibilitatile pietii internationale, etc. Sistemul de creditare trebuia adaptat pentru a fi utilizat de o mica proprietate si nu de mari mosii, asa cum fusese până la izbucnirea razboiului.

In loc sa se preocupe de aceste aspecte, Bratianu a fost preocupat exclusiv de introducerea unui sistem fiscal eficace, care sa impuna si realizeze sumele necesare statului, din productia taraneasca. El nu a urmarit sa mareasca nivelul productiei si nici sa desavarsese educatia noii clase de mici proprietari. comportarea lui sintetiza atitudinea oligarhiei liberale exprinata de ideologul ei, St. Zeletin care in 1925 scria "tarania trebuie mentinuta intr-o stare de inferioritate politica si din când in când poate primi anumite usurari economice" / "Burghezia romana si rolul ei istoric" Bucuresti, 1925.

conceptia "agrariana" a lui Ionel Bratianu s-a reflectat in baza unificarii monetare nationale si a convertirii diverselor monede ale regiunilor reunite. Bratianu a dispus ca noua moneda sa fie fie expresia monedii aur-antebelice stabilita pe valorile de creditare pe termen scurt, specifice productiilor agrare. Datorita acestei politici Banca Nationala scotea titlurile industriale in conditii inferioare titlurilor agrare, ceea ce a determinat ca intreprinderile industriale sa caute reescontari pe pista internationala, iesind astfel din circuitul national, fapt care s-a reflectat in marele crash din 1929, care a inclus Bancile romane care au utilizat credite de investitie straine si au lasat neatins banile lucrând in sectorul agrar. Bratianu a eliminat total posibilitatea unei industrializari nationale.

În plus, el s hotărât ca finanțarea industriilor naționale: zahăr, hârtie, conserve, etc., să se practice numai în limitele capitalului național, inițiind așa numita politică, fals nationalistă: "prin noi însine". o politică sovina, care a dus la îndepărtarea capitalului străin de pe piața românească. Industriile existente în noile provincii au trebuit să existe și de aceea să recurgă la capitalul străin care a intrat în circuitul național, dar în afara circuitului de finanțare normal. Aceste întreprinderi, care aparțineau minorităților germane, ungare și evrești, au creat o rețea bancară și comercială, care scăpa controlului statului și care a dus la constituirea unor averi fabuloase.

Pe de altă parte, sovinișmul economic și controlul accesului în aparatul de stat, a determinat accentuarea separării minorităților de marea masă românească. Existența noului stat presupunea stabilirea unei mentalități comune pentru toate populațiile existente în România Mare și unor idealuri și tendințe comune. Pentru aceasta era necesar ca minoritățile să fie antrenate într-un sistem democratic, care să asigure oportunități egale tuturor. Era evident că acest sistem trebuia să exprime superioritatea morală a poporului român. Din păcate, tradiția bizantină a prevalat și Brătianu a difuzat în toată țara, ideea unui țaran, înalt troglodit, pierdut în noroiul fizic și moral al statului și mizeriei lui colibe, care are nevoie să fie condus de la naștere până la moarte. Această concepție a ridicat, implicit încrederea personală a noilor minorități, care s-au supraestimat în raport ^{cu} de țaranii "înalti" și cu un aparat de stat corupt și abuziv.

Este necesar să se sublinieze - pentru adevărul istoric, că acest țaran român, a supraviețuit două milenii de mizerie și suferințe, încercări de desnaționalizare și distrugere fizică, în care perioada a creat minuni de artă populară, în întunericul colibelor sale. Minuni, care au început să capete respect, acolo unde sunt

prezentate decent, fara a fi considerate ca apanaj al unui partid sau altul.

In timpul guvernarii lui Bratianu au loc doua alte doua evenimente importante.

Printul mostenitor, care ,dupa aventura cu Zizi Lambrino, si calatoria in jurul lumii, se casatorise cu principesa greaca, Elena, care ii face un copil, se indragosteste de o femeie de moravuri usoare, Elena Lupescu. Fiica unui droghist ,Wolf/ echivalentul german al cuvântului românesc -lup/ si unei vieneze, de origine evreiasca, dar catolicizata, Elena Lupescu se casatoreste, tinara cu un ofiter, Tempeanu, pe care il paraseste repede, dupa razboi, in schimbul unei vietii usoare pe trotoarele si casele de rendez-vous bucarestene/ Alice Leone Moats, op. cit/ Carol isi gaseste "femeia" vietii lui si /il ajuta sa-si desfasoare linistit intriga amoroasa. Apoi, cei trei, regina Maria, Stirbey si Bratianu, intretin un sistem de intrigi si provocari, care fac pe Carol sa renunte la drepturile sale. Acest gest a determinat o serie de rupturi pe plan national, caci conform sistemului existent in Romania, se exercita o cenzura stricta in jurul stirilor din casa regala. S-a stiut numai ca printul a renuntat la tron, dar s-a stiut foarte putin pe atunci, de ce a renuntat la tron si mai ales, calitatea ieftina a femeii pentru care renuntase la tron. Gestul lui Bratianu a accentuat numai sentimentul general contra abuzurilor sale, fara sa straga si resentimentele necesare contra unui print care renunta la cetatenia unei tari in care se nascuse pentru o femeie usoara, fiica unei femei usoare. / Alice Leone Moats, op. cit/

In 1926, Bratianu introduce o lege electorala , datorita careia, partidul chemat la guvernare , primea o zestre electorala de 20 % fara intrunea 40 la suta din voturi, un eluz evident , care demonstra

ca Brătianu nu mai era atât de sigur de servilismul aparatului de stat care asigurase majoritățile electorale, timp de un secol, partidului liberal, sau celor a căruia partidul îi acceptase, ca succesori.

În timpul guvernării, Brătianu a determinat votarea unei noi constituții, care a fost acceptată, deși partidele țărănești și naționale, cele mai puternice separate de opoziție, s-au abținut de la votarea ei. Constituția menținea aceleasi drepturi excesive ale monarhiei, care putea să întrerupă orice activitate de guvernare care nu se conforma dispozițiilor monarhiei și camarilei. Aceleasi constituții în atența mase uriașe de Evrei, care intrasera clandestin în România din Pale Settlement / H. Prost, "Destin de la Roumanie" / . Brătianu a avut satisfacția de a patrona încoronarea perechii regale în orașul ardelenș, Alba-Iulia. Opoziția a refuzat să participe la această încoronare.

În timpul guvernării sale, dictatorul a fost înfruntat o singură dată de un tânăr avocat, Corneliu Zelea Codreanu, membru al unei delegații de săteni bucovineni, muncitori de păduri, trimiși de colegii lor la București să se plângă autorităților de exploatarea înumană a unui Țăran, Anghel.

În Gara de Nord, stația principală a Bucureștiului, delegația este împiedecată de cordoane de jandarmi să ajungă la președinția consiliului, Codreanu / ^{înșă} alarmase gentrele studentesti din București, care aflând de acțiunea jandarmilor, se îndreaptă spre Gara și sparg aceste cordoane, permitând delegației să înșinteze ^{spre orșă}. Studenții sparg toate cordoanele care se refăceau succesiv, și după ore de luptă, delegația ajunge la spectaculosul palat de pe Calea Victoriei, unde doi lei masivi de piatră strajuiă intrarea în birourile lui Brătianu.

Un șef de cabinet, spulăuit și ațerit întâmpina delegația și anunța plin de emfaza: Domnul Prim Ministru este ocupat și nu are timp să se prinesscă". Codreanu sare ca ars și replia: " Noi nu plecam pînă nu vorbim cu domnul Brătianu".

Seful de cabinet, zăbăste condescendent și spune: "Treaba voastră. Eu v-am spus ceea ce am avut de spus." Godreamu se îndreaptă furios spre usa de stejar cea mai frumoasă și se corcă și începe să bata violent cu pumnii în ea.

Totă lumea prezintă înghețată. În tot palatul, după ce intră Brătianu, funcționarii și publicul admis, intra strecurându-se pe lângă ziduri, târșind pași și vorbind în șoapte să nu tulbure dictatorul. Taranii, auză, vad și simt, - nemiscăți, invaluiți în demnitatea milenară a oamenilor care au înfruntat natura cu mâinile goale.

În liniștea mormântală a imensului hol, se aude un scârțit și se deschide ușa. Brătianu, înalt, îmbrăcat în redingota lui neagră, cu barbata lui înșaruntită, apare emotionat, dar stăpinit. "Ce s-a întâmplat oameni buni?" Seful delegației expune revendicările lor cu demnitate, în cuvinte putine. Nu a motivat deloc de ce au trebuit să lupte să ajungă acolo sau de ce au venit. A cerut dreptate, după ce a expus motivele plângerii. Brătianu a promis că va cerceta.

Tararii pleacă. Brătianu a reținut numai faptul că pentru prima oară a trebuit să vadă tararii, care nu i-au sărutat mâna și care au îndrăznit să vorbească, fără să ceară voie. Și mai ales că a fost obligat să primească delegația pentru că "Oarecare" a îndrăznit să bata în ușa lui. "Ce vremuri, ce oameni!" Apoi, a uitat instantaneu de promisiunea făcută.

*

Brătianu termină mandatul de patru ani și camarila încredințează guvernul lui Averescu, pentru a îndepărta noul partid național țărănesc, rezultat din contopirea celor două partide - și care avea cele mai serioase indicații că detine simpatia populară, - de la orice perspectivă de guvernare. Arghețoianu, ministrul de interne a noului guvern, demonstrează practic

N. Goga

inertitatea sistemului electoral practicat in Romania. Partidul averescan, partid marunt, fara vigoare ideologica, obtine majoritatea in parlament, datorita masurilor electorale, iar partidul liberal nu poate alege decât 16 deputati.

Gubernarea Averescu practica o simpla politica de "administratie" neluând nici o masura importanta. Boala regelui care se agrava, determina camera sa inlocuiasca guvernul care "detinea" majoritatea parlamentara. Averescu este chemat la palat, unde i se spune ca este concediat. La iesirea din Palatul Regal, Averescu marturiseste ziaristilor, care il asteptau, ca pentru el aceasta concediere a fost tot atat de neasteptata ca "o lovitura de caramida, care i-a cazut pe cap".

Stirbey, incerca sa formeze un guvern, dar incercarile lui nu depasesc faza exploratorie si Bratianu este din nou insarcinat sa alcatuiasca guvernul.

Toate problemele mari ale tarii erau tot atat de nerezolvate cât fusesera si in momentul declararii "Romaniei Mari". In plus, nedobandirea camarilei si liberalilor, creasera noi probleme. Astfel, emanciparea politica a taranilor esuse si acestia in loc sa dobandeasca treptat pozitii cheie in conducerea statului, erau inglodati in mrejele unui sistem productiv care ii facea sa se indatoreze din ce in ce mai mult. Taranii aveau nevoie de credite pentru a-si finanta productia, plata impozitelor excesive pentru slaba productivitate - intretinerea copiilor in scoala. Aparitia gltor tari productoare de cereale pe pietele internationale degradase pozitia ^{economica a} Romaniei, care nu putea sa concureze noile produse nici cantitativ, nici calitativ. Creditele oferite taranilor erau foarte scumpe si datorile acestora restau permanente.

Neemanciparea politica a taranilor a dus la formarea unei clase mijlocii formate din minoritati, care datorita conducerii active cu oligarhia, erau interesate sa mentina starea de inferioritate

sociala, politica, si economica a taranilor. Inclinarea hotarita a statului spre o economie agrara, a permis acestor minoritati sa se desparteze exclusiv sectoarele bancare, comerciale, asigurari, industriale, presa, profesiunile libere. Copii taranilor, care terminau studiile universitare aveau posibilitati extrem de restranse de a se inscrie in structura statala sau particulara. Dezvoltarea unei economii financiare, paralela cu activitatea statala, a determinat pe de o parte imbogatirea excesiva a minoritatilor si saracia inepaimintatoare a statului si taranilor.

*

In cei năus ani de viata publica oprinata din Romania, actiunile abuzive ale oligarhiei liberale, a determinat o amplificare necorespunzatoare a sperantelor puse in opozitia reprezentata de partiile conduse de Maniu, Mihalache, Iorga, Lupu, . O actiune de unificare determina contopirea celor doua partiile : national - ardelenesc, compus din elementele mixte ale vietii sociale si publice din Ardeal, Bucovina si Basarabia, si partiul popular , taranesc, care grupa populatia taranesca din Vechiul Regat si exponentii ei, invatatori, preoti, etc. Comportarea liberalilor, determinase o retinere a minoritarilor de a se inscrie in acest partid, astfel ca majoritatea minoritarilor , dornici de a activa in cadrele oligarhiei, s-au inscris in partidele national si taranesc.

Noul partid, reunit in 1926, isi amplifica actiunea de solicitare a puterii, dar este inlaturat sistematic, situatie care determina o stare de tensiune crescanda. O serie de intelectuali de valoare, tineri, ambitiosi si dornici de parvenire se inscriu in noul partid, al carui teoretician, C. Stere, incearca sa stabileasca o platforma ideologica, acestui conglomerat social, greu de justificat .

Moartea regelui Ferdinand, în vara 1927, determină instituirea unei regente compuse din printul Nicolae, -fratele lui Carol, patriarhul Miron și un consilier de la curtea de castel Gh. Buzdugan, liberal, care conduce efectiv țara și regenta. Ionel Brătianu moare în toamna aceluiași an și este urmat de Vintilă Brătianu, fratele său, la șefa guvernului. National-tărănistii revendică puterea insistent și nesatisfăcuți, amenințând că vor întruni mari mase cetățenești în Adunări publice, pentru a-și demonstra adeziunea populară, nereflectată de manifestările electorale. O primă adunare la Alba-Iulia, la care au participat 100.000 oameni și amenințarea unei adunări la București, și mai reprezentativă, sperie camera și regenta care încredințează guvernul lui Iuliu Maniu.

*

Fuțini oameni politici s-au bucurat de popularitatea lui Maniu și au înrușipat speranțele unui popor, așa cum se prezenta Maniu în 1928. Când a primit puterea.

Alegerile efectuate sub guvernarea sa- primele și ultimele alegeri libere din România- acordă o majoritate de 80% din voturile exprimate partidului national-tărănesc. Prima sesiune a parlamentului a demonstrat înca atitudinea guvernului. În parlament au fost aleși pe lista partidului national-tărănesc zece deputați evrei, reprezentanți ai comunității evreiești, conduși de Dr. W. Filderman/Rouček, op. cit/ În schimb, în acest parlament, care înrușipă speranțele maselor de țărani, nu a fost ales nici un țărănutent, care să exprime dezideratele maselor țărănești, cum au făcut-o înaintașii lor în Adunările din 1843 sau 1856-57. În cadrul primei sesiuni a parlamentului, au participat deputații aleși, numai după ce au semnat "în alb" o scrisoare de demisie. Act fără precedent în istoria oligarhiei românești, acesta demisii în alb, asigurau lui Maniu un servilism și obediență necondiționată din partea noilor parlamentari. Acest act a însemnat înmormântarea oricărei credibilități acordate partidului și vieții parlamentare.

Prima acțiune întreprinsă de economiștii partidului a constat în sfărșimarea sovinișmului financiar brăilienist și străgerea capitalurilor străine. Imprumaturile obținute pe piața franceză, au inclus condiții extreme de oneroase, datorită comisiunelor importante acordate de finanțării străini, național țărăniștilor, care purtasera tratativele pentru contractarea împrumuturilor. H. Prost/ op. cit/ relatează că lumea bucovinească se plângea de condițiile oneroase ale împrumuturilor, dar nimeni nu știa cât de mult crescuse quantumul acestor împrumuturi datorită sperturilor național-țărăniștilor.

Deteriorarea sistemului financiar român nu este ameliorată de obținerea împrumuturilor, care au rotunjit buzunarele național-țărăniștilor, dornici de îmbogățire, în loc să amelioreze finanțele publice. Cele trei mari scandaluri financiare care au agitat viața publică românească, au apărut în timpul guvernelor național-țărăniște. Ele au fost, fie afaceri realizate de naționali țărăniști în mod direct, cum a fost penibilă afacerea Skoda, în care nepotii lui Iuliu Maniu, Romulus Boila și alții au traficat cu armamentul țării; sau afaceri inițiate de particulari, ca Gross-Căgăro - un afacerist care a desfășurat în România un afacerism la nivel înalt, similar cu cel desfășurat la Paris de exorocul internațional, Stavisky; sau Vasilescu, supranumit Căntărup, după obiceiul lui de a mânca acest fruct în cele mai scumpe restaurante, un țigăn analfabet, vicleag, care reușise să descopere toate porțile legale care au permis unor ^{oameni de} afaceri străini să se strecoare prin lățile legii "clearingului". Minoritățile au îngrosat rândușile partidului, și au realizat îmbogățiri rapide, în acord cu noii frustrași politici. H. Prost/ op. cit/ lucrare citată extensiv de autorii occidentali, relatează că în perioadele guvernelor național-țărăniște și a dictaturii carliste s-au făcut afaceri neînștite și că în general, în spatele fiecărei afaceri neîncurte se afla un evreu/ op. cit. pag. 107/

ceea ce Prost a omis să menționeze, a fost ^{faptul} / ca cel mai hulpavi de
imbogățire rapidă, au fost noile cșare de "tineret" a partidului: A.
Calinescu, Ralea, Andrei, Ghelmegeanu, Gafencu, Mirto, Penescu, et c.
care au ocupat toate posturile de conducere în toate întreprinderile
noi formate care asigurau uriașe venituri politicienilor national- taran-
nisti.

Sistemul de exploatare a fost extrem de simplu: se acordau unor
finantatori straini, care acordau imprumuturi Romaniei, concesiile ale unor
produse sau servicii publice, a caror conducatori erau numiti de
partid si care aveau dreptul sa fixeze preturile dupa voia lor. Astfel
s-au concesionat suedezului Arauger, productia de hibrituri; unui trust
suedez, constructia de drumuri; vânzarea tutunului a fost constituita
în "regie autonoma" sub numele de C.A.M.; serviciul telefoanelor a fost
acordat lui. I.T.T. / USA/. et c. Toate aceste jafuri se realizau din
exploatarea activitatii taranesti.

National- taranistii au uitat toate promisiunile facute în opo-
zitie: desfiintarea jandarmeriei, inlaturarea abuzurilor si insanatosirea
finantelor tarii, democratizarea procesului social si politic national,
et c. Desi Virgil Madgearu, considerat cel mai abil si competent econo-
mist al tarii, era conducatorul economiei romanesti în timpul guverna-
rilor national- taraniste, raportul lui Roger Auboin, consilier al cre-
ditorilor francezi pe lângă Banca Nationala, raport confirmat mai târziu
si de Xacolllea consilier, Charles Rist, faimos economist francez,
afirma în 1935- ca a desoperit următoarele fapte de responsabilitate finan-
ciara si o totală lipsa de respect pentru buna înțelegere a acestora.
/ Roberts. op. cit./

Guvernarea Maniu a demonstrat curând că echipa guvernamentala
este incapabila sa rezolve problemele fundamentale ale comunitatii ro-
manesti legate de largirea peisajului politic al tarii si includerea

taraniilor in procesul social-politic, in pozitia impusa de numarul si activitatea ei. S-a demonstrat, de asemenea, ca reprezentantii politici ai noilor provincii nu au inteles procesul de consolidare nationala prin stabilirea unor obiective comune pentru comunitatea romana.

Cel mai mare risc insa pe care l-a facut guvernarea Maniu tarii, a constat in facilitarea intoarcerii in tara a lui Carol II.

*

In 1932 a aparut cartea profesorului Roucek "Contemporary Romania, and Her Problem. A Study in Modern Nationalism", una din cele mai documentate si ample analize ale Romaniei si a conditiilor social-politice ale tarii. Este surprinzator, cit de putin a fost folosita aceasta analiza de catre autorii occidentali. Roberts aminteste cartea dar o inlatura, sustinand ca ar fi o simpla "cronica" - afirmatie nesustinuta pentru cunosctorii istoriei romane.

Roucek considera ca taranul roman a fost supus permanent unor inegalitati sociale si economice, fie sub Turci, fie sub regimul oligarhiei nationale. Roucek constata ca mosierii romani au impus taranilor obligatii mai mari decat cele impuse de Turci. In statul modern, Romania, taranii nu au avut cuvânt activ in viziunea statului, condus de monarchie, politicieni si aparatul de stat. Situatia nu se putea schimba decât prin educarea progresiva politica a maselor, carora trebuia sa li se acorde o participare crescândă in viziunea statului. Prin Constitutia din 1923, liberalii au rapit națiunii controlul exploatarii resurselor petrolifere si au folosit aceste resurse, impreuna cu moneda si controlul ei, ca instrumente pentru exercitarea puterii lor. Legea electorala, care asigura o prima electorala, nu permitea posibilitatea dezvoltării unei opozitii reale si efective, a carei functie critica si analitica, este atât de necesara unui sistem parlamentar. Roucek constata ca regimul

stabilit pe tru minoritati, a asigurat acestora conditii privilegiate care diferentiau nejustificat cetatenii tarii.

Prof. Roucek, afirma ca "Taranul roman, care timp de zece ani nu si-a cunoscut puterea politica, a inceput sa devina conștient de puterea sa.". El citeaza si constatarea prof. James Shotwell ca "suferinta morala si rezistenta taranului roman nu sunt egalate de at de suferinta populului evreu".

*

Prima decada a istoriei post-beliice/ 1918-1930/ a stabilit definitiv structura statului roman, - o organizatie statala de tip piramidal, in care monarhia, sfatuita de camera si sprijinita de oligarhie exercita un control riguros al exercitiului puterii si politicii externe. Marea masa romaneasca era exclusa de la exercitarea practica a puterii. Neavând dreptul sa discute, sa aprecieze si sa dispuna legal si fatis, asupra obligatiilor de ordin social, financiar si politic intern si extern. Acest stat centralizat a promovat cadre devotate celor care li acceptau si promoveau in cadrul acestei structuri, oameni dispusi sa-si dezvolte facultatile servile si sa steneze pe cele de independenta si demnitate. Criteriile de acceptare in cadrul structurii erau stabilite pe coruptie si favoritism, pe interventionism si lipsa de personalitate. Statele centralizate nu pot accepta elemente promovate pe baza carismatice si active, care sa fie inadrate in scara mobilitatii sociale datorita jocului fortelor libere. Eliminarea permanenta a maselor populare din jocul fortelor sociale a determinat o lipsa crescanda de interes pentru vinta publica - pe de o parte si pe de alta parte, a stabilit o tensiune prerevolutionara. /Roberts, op. cit. constata aceasta stare in Romania/ ca stare stabilirea unei mentalitati care considera ca numai utilizarea cailor de forta pot instaura un regim politic normal.

PERIOADA GUVERNĂRII CAROL - LUPESCU

1930-1940

Guvernul național-tărănist nu a corespuns așteptărilor.

Din punct de vedere politic, nu a desfășurat un proces de democratizare care să includă masele populare. Din punct de vedere financiar, a dezafectat sovinișmul financiar brătienist, dar a introdus în condiții dezavantajoase capital străin care nu promova finanțarea unei industrii naționale, care să exploateze materiile prime existente în țară, și o industrie de consum, care nu avea clienții corespunzători. Din punct de vedere moral a demonetizat simțul de responsabilitate publică, pentru că nu și-a menținut promisiunile făcute în timpul opoziției; a degradat activitatea aleșilor naționali prin demisiile în alb; a destituit din funcția morală de conducător al țării, regenta prin numirea unei rude a ministrului de finanțe național-tărănist, Mihai Popovici, un mediocre magistrat, C. Sarateanu, în locul lui Gh. Buzdugan; a înșelat speranțele de ameliorare a producției agrare mici, căci a înființat un credit agricol - BINAG - care folosea numai marilor proprietari. Această nouă instituție de credit, împreună cu creditul Industrial înființat de liberali, erau alimentate de fondurile statului care erau procurate de mica proprietate țărăneasca, dar nu serveau interesele acestora.

Încapacitatea guvernului de a stăpâni situația; încercările repetate ale lui Carol de a se întoarce în țară; comploturile în favoarea sa / Mihail Cănoilescu, fost ministru. și un complotul unui grup de ofițeri, conduși de un maior, Preșup, et c. / au determinat pe Maniu să accepte întoarcerea în țară a lui Carol, scopul fiind că prezenta acestuia va fi un panaceu. Maniu a pus două condiții lui Carol: să se întoarcă în urma unei acțiuni personale;

Lupescu sa nu-l insotesc, a in tara. Carol a acceptat prima conditie, dar nu si-a luat nici o obligatie in ceea ce priveste Lupescu.

In iunie 1930, Carol zboara spre Romania intr-un avion strain dar defecte tehnice il obliga sa aterizeze intr-un sat de frontiera, in conditii pe care o propaganda abila le-a transformat intr-o aventura romantica. Lupescu l-a urmat in scurta vreme si ambii au inceput sa convinga Romania, asa cum au afirmat toti istoricii occidentali. John Gunther scria in 1936/ "Inside Europe"/ ca regele Carol guverneaza Romania si Lupescu domneste asupra regelui Carol. St. John, reporter american in Bucuresti/ "Foreign correspondent", 1957/ si Alice Leone /op. cit/ confirma afirmatia. Toti scriitorii sunt de acord, ca regele Carol, a fost un despot abuziv, cel mai corupt monarh al Europei, un om negativ/ Seton-Watson- care afirma ca Carol si Maniu sunt responsabili de dezastrul ulterior al tarii; Roberts; E. Weber; Nagy -Talavera; H. Prost; St. John, Leigh White- op. cit/

Descifrarea acestui cuplu a preocupat multi scriitori si unul dintre ei, afirma ca actiunea acestor doi "indragostiti"/ St. John/ si descrierea ei l-a preocupat ani de zile. Toate cercetarile efectuate au pornit de la considerente false: existenta unei dragoste intre doi oameni onesti. Aceasta tema era favorizata in lumea occidentala, in special in tari cu structuri republicane, unde aventurile monarhilor sunt impregnate cu un romantism desuet si larimogen. Se considera ca monarhii supusi unor obligatii statale care ii impiedea sa dea drumul unor manifestari reale, renunta la aceste obligatii pentru a face din "popor" umila si distinsa prin sentimentul ei. In fapt, nu este nimic romantic in viata unui monarh sau principe care renunta la obligatiile sale formale pentru a se dedica unei vieti "libere". Se uita ca acestia dispun de venituri substantiale, care le asigura o viata usoara, venituri care sunt amplificate de o propaganda profitabila.

Majoritatea secretarilor au încercat să considere aspectele derivând din exercitiul puterii unui monarh, care a condus țara în mod dictatorial. Istoria evaluează nenumărate cazuri de monarhi corupti și abuzivi, care au oprimat și jefuit țările lor, fie prin devalorizarea monedelor naționale, prin confiscarea averilor adversarilor politici, sau prin instituirea unor impozite exagerate. Au fost monarhi care au epuizat finanțele publice prin războaie singeroase și ostisitoare sau un lux disproporționat cu resursele țării lor. Regele Carol-Lucea a utilizat metodele uzuale ale gangsterilor moderni și compararea corectă a guvernării lor poate găsi termeni valabili în secretariile din lumea lui Al. Capone sau altui gangster celebru. El a inițiat afaceri comerciale, financiare sau industriale și percepeau taxe fixe din activitatea acestora, garantându-le existența liniștită și imunitate legală și fiscală.

Ziaristul american R. Parker, corespondentul pentru Europa de Est al agenției americane de presă Associated Press a considerat activitatea acestui rege în această lumina în cartea sa "Headquarters: Budapest" N.York 1944. Hotărâți să utilizeze acest sistem în România, s-au înconjurat de la început de toate elementele servile, care îi puteau ajuta în executarea planurilor lor. Este cunoscut că până acum, nici un istoric sau scriitor nu a întreprins o cercetare coordonată asupra acestei activități. Alice Leone-Moats /"Lucea" a publicat volumul amintit, pe care l-a scris după o lungă cercetare "pe viu" a Elenei Lucea, în preajma căreia a trăit un timp: un tablou real, dar incomplet al unei epoci.

În acest rege, Lucea a fost elementul principal, așa cum atestă toți scriitorii occidentali, care au studiat mai amănunțit epoca. Superficială, cu o cultură aproximativă, ambițioasă, vanitoasă, dorind să se îmbogățească, să speculeze pasiunile vicioase ale lui Carol și l-a dominat permanent. Alice L-Moats afirmă că în exil, Lucea îl admonesta și umilea permanent pe acest epigon regal,

pe care îl desconsidera copios, slab, las, dar vanitos ca totii potentatii
a caror forta depinde de un puternic aparat de stat abuziv si violent,
Carol, avea un aspect fizic placut, infirmat insa de glasul sau de hermafrodit.
Crescut in dispretul poporului in mijlocul caruia se nascuse, Carol
avea un usor ton de aroganta si superioritate care vadea un imens complex
de inferioritate, asuna de imprejurarea ca nu intilnea nici un competi-
tor care sa-l infrunte. Cand se intimpla ca cineva sa procedeze astfel,
si nu avea pe nimeni pinga el, care sa puna la punct pe cel care il infrun-
ta, se pierdea total. Patruns de maretia divina a unei regalitati, desuete,
era stapinit de gindul de a demonstra si difuza in intreaga lume, simtul
lui superior de intelegere si guvernare- simt caracteristic tuturor con-
ducatorilor de tari mici, care din lipsa de adversari se considera Mintuito-
ri si profeti. Complexele lui de mic printisor german l-au impins sa
peiorizeze aspectul moral al tarii, introducind metode, uniforme si
comportari de opereta.

Cei doi au condus tara, dispretuind permanent, locurile sa-
ogamenii in jurul carora traiau, a caror "civilizatori". Continuu sa se
considera, dupa sistemul introdus de Carol I si regina Maria. Metodele de
imoralitate si favoritism, jaf si abuz, au depasit toate cronicile curti-
lor bizantine. Cei doi nu au avut scrupule sa loveasca chiar in membrii
coreligionarilor lor. Astfel, Lupescu si Carol au fost cei care au introdus
in Romania, primele legi antisemite in 9 august 1940. Lupescu, nu a ezitat
sa intemniteze pe industriasul evreu Max Auschnitt, deoarece nevasta
a acestuia, fiica unui national taranist cunoscut, Augustin Podea, ii trezise
gelozia.

Lupescu controla activitatea politica a lui Carol, stind asuna
in dosul unei perdele in cabinetul regal, in cursul audientelor. / Waldeck,
"Athene Palace"; St. John, op. cit / Gunther confirma tot ceea ce se stia
in Bucuresti, ca ea lua toate hotaririle. In administratia si politica

tarii.

Pei doi se înconjoara de elementele cele mai dubioase din viața socială și politică a țării. În epoca acțiune de dezintegrare a vechilor partide și reușesă în primul rând să spargă partidul liberal, determinând pe George Brătianu, să constituie un nou partid. În acest fel, unii liberali sperau să anuleze vechea antipatie liberală contra lui Carol considerat un monarh negativ. Alți oameni politici sunt instigați prin flătări ieftine și avantaje minore. Iorga, marele învățat al țării, este primul mare șold în cursa și pentru câteva subvenționări ale unor inițiative personale, devine surind stilpul celui mai corupt regim politic din lume. Comportarea sa a generat întrebarea dacă un savant are dreptul să-și amestece activitatea sa științifică cu activitatea sa politică și care sunt limitele responsabilității sale științifice, angajate într-o activitate politică antagonistă principiilor profesate în activitatea științifică. Răzvan regala găsește surind cea mai servilă echipă în așa numitul tineret național-tărănist, unde oameni ca Andrei, Ghelmegeanu, Ralea, Calinescu, devin uneltele lor pentru împilarea țării.

În rândurile vechiului partid liberal, Carol-Lupescu găsește elementele lor de nădejde: Tatarascu, și Victor Iamandi.

In aparatul de stat / ^{Carol-Lupescu} cauta și organizează o echipă de asasini și instigatori compusă din Bengliu, Argesanu, Coloneii Pascu, Zeiu, Petrescu / a-esta folosit mai tirziu de comunisti, pentru a condamna totii vechii politicieni / capacitatea acestui grup de asasini a fost Gavrila Marinescu. Voinic, indosat, cu mustati stufoase, de tip balcanic, cu glas autoritar, Gavrila Marinescu, ofiter de cariera, si-a pus regimentul pe care il comanda, la dispozitia lui Carol când acesta a sosit in Bucuresti. Numit prefect de politie al capitalei- un post de încredere, dependent prin traditie de monarh- Marinescu demonstrează surind că este cel mai desavîrsit tip de spertar, într-o țară în care spertul reprezintă o insti-

tutle nationale. El inere sa inaseze sperturi de la toate tripourile din oras, apoi de la toate casele de rendez-vous, apoi de la toate hotelurile oficiale si clandestine. Hotii cei mai rasariti isi asigurau impunitatea asigurind, prin diferitii comisari, ota parte pentru Marinescu. Toti prefectii de politie inasau unele sperturi, dar o faceau discret si partial. Sub Marinescu, spertul a fost oficializat si se stia si pretul fiecarei imunitati sau exercitiu ilegal de profesie..

Cea mai fatisa si nerusinata actiune a lui Marinescu a constat in construirea localului Prefecturii de Politie. In Romania, fiind un sef de institutie dorea sa se imbogateasca mai repede, hotara, construirea unui nou local pentru administratia sa sau repararea celui vechi. In aceasta ocazie, seful institutiei inasa in adata valoarea achizitiei sau reparatiei din notizatia fortata a publicului, care intra in legatura cu institutia respectiva. Ori ce solicitator era obligat sa cumpere, ceea ce se numea o "aramida" pentru noul local, fiind se prezenta cu o petitie. Achizitiile emise nu se contabilizau si sumele inasate intrau in buzunarul sefului institutiei. Marinescu a decis sa -si construiasca un nou local si ani de zile, tot publicul care intra in contact cu Prefectura de Politie trebuia sa cumpere cel putin o "aramida". Num afluenta era uriasa, Marinescu a facut curind o avere uriasa. Niciodata nu s-a stiut suma exacta a sumelor inasate, dar zvonurile publice - cele mai multe reale, precum si aprecierea averii sale au sugerat ca Marinescu a inasat de douazeci si unu de ori valoarea reala a lucrarilor efectuate.

Tatal lui Puiu Dumitrescu, primul sef al camarilei regale a prilejuit una din cele mai ridicole afaceri dintara. General de jandarmerie, Dumitrescu a decis sa confectioneze batiste cu portretul regelui pe care sa le vinda jandarmilor in subordine. In asociatie cu Wolf-Lupescu, tatal Elenei Lupescu, produca batistele si le vinda jandarmilor.

Jandarmii, obisnuiti sa traieasca pe spinarea taranilor, de la care obtineau prin amenintari si jaf, mijloace suplimentare de existenta, vand aceste batiste, taranilor. Pentru acestea, batistele constituiau un lux. Pentru a-si bate joc de regalitate si metodele ei, taranii luau aceste batiste in public si de cate ori aveau ocazia sa fie vazuti isi suflau nasurile in chipul reges, de pe batiste.

Se pare ca si gangsterii au legile lor de demnitate. Generalul Dumitrescu este demis, Fiu Dumitrescu trimis peste granita si "Papa Wolf" sistuit de fiica sa, sa nu mai incheie afaceri fara aprobarea ei. In schimb, fiind Lupescu hotarast "construirea" Palatului Regal, ea insarcineaza pe fratele ei - un amarit, fara nici o profesie - cu aceasta lucrare.
/ Nagy Talavera. op. cit./

Pentru a-si organiza temeinic afacerile. Carol-Lupescu, cumpara o banca de la un financiar evreu, Oscar Kaufman, care in decurs de catva ani fause o avere uriasa. - membru marcant al comunitatii Evreesti si partidului national-taranes, prietenia lui Mihalache si Madgearu fiind proverbiala. Carol-Lupescu, inredinteaza conducerea banii unui simplu stralucit de aristocrati romani: V. Boamba si Grigore Carp, fiul vestitului politician roman, Patre Carp. Acestia au ramas in pozitiiile lor pina la plecarea lui Carol-Lupescu, aoperind toate afacerile lor murdare.

Prin aceasta banca, cei doi inasau toate sperturile si comisiunile lor. Sistemul era urmatorul: un industrias roman, voia sa initieze un proiect industrial si se prezenta la Banca Nationala unde solicita un credit pentru aceasta afacere, care in acea clipa era un simplu proiect. La interventia lui Carol, Banca Nationala deschidea un credit industriasului sau comerciantului respectiv., credit care acoperea cu mult necesitatile financiare pentru realizarea proiectului. Industriusul depunea spertul sau in contul numit "A" al carui sold se vira totdeauna la

Banca de Credit. H. Prost relatează că pentru o comandă de 182 milioane lei, s-a facturat o valoare finală de un miliard șase sute milioane, diferența fiind înasată de Carol.

Mărele afaceri au constat în uniformizarea uniformelor. Impins de simțimentul stăvilă al oricărui print german, de a se deosebi prin numărul și varietatea uniformelor, Carol a ordonat ca fiecare regiment să poarte alte uniforme, iar fiecare ofițer să schimbe pînă la 12 uniforme. Lupeșu a înțeles repede aspectul comercial și a extins obligativitatea portului uniformelor la toți funcționarii țării: procurori, matorni de stradă, arhiviști, hingheri, etc. / St. John; op. cit. / Aceste uniforme erau plătite fie de beneficiarii lor, fie de stat. Toți fabricanții de stoffe sau uniforme, distiguau sume enorme pe care le împarteau cu Carol-Lupeșu. Regele a traficat pînă și cu înarmarea țării. El a înființat un timbru de aviație, care se aplica pe toate avioanele care se făceau în România. Toate sumele rîșate în acest timbru au intrat în buzunarul lui Carol, cum au intrat și banii pentru construirea fortificațiilor din vestul țării, trimbitate ca irezistibile, dar în fapt neexistind. / St. John; op. cit. /

În general, majoritatea autorilor occidentali evita să considere rolul politic jucat de Lupeșu, din cauza originii evreiești a acestuia. În istorie au intrat mari curtezane de origine evreiască, cum au fost Rachel de Formosa, amanta regelui Alfons VIII al Castiliei sau Esther, amanta regelui Kazimir al Poloniei - fetele care au lăsat în istorie pagini pline de romantism și simpatii și acțiuni certe pentru ajutorarea coreligionarilor lor. Elena Lupeșu, o femeie vanitossă, a dorit permanent să-și ascundă originea evreiască, reușind în acest sens la manevre penibile și ridicole, cum o demonstrează cartea lui Wasterman ziaristul britanic, care și-a scris cartea după instrucțiunile ei. După ce devenise

sotia lui Carol -dupa izgonirea lor din Romania- Lupescu nu mai avea decat dorinta sa-si artificeze legaturile ei de rudenie cu familiile regale din Europa. Ea nu a avut decat dorinta nemasurata de a stepini tara si oligarhia ei, si care ii recunosteau aceasta pozitie, deveneau favoriti ei, indiferent de originea lor. Singura ei preocupare a fost sa jefuiasca cat de mult, pentru a-si crea o avere cat mai mare. Ea a avut darul infinit de a degrada si murdari tot ceea ce a inonjurat-o. Au fost favorite care au incurajat artele frumoase, actiunile morale. Lupescu a incurajat tot ceea ce a fost vatamator si sordid.

Hotarit sa determine dezintegrarea ori carei vietii politice din Romania, Carol isi initiaza guvernarea, incredintand guvernul unui mare industrias si bogatas, membru al Partidului national-taranes, G.G. Mironescu - care nu poate sa rezolve nici una din problemele tarii. Este schimbat curind cu un alt guvern condus de Maniu, care si de aceasta data nu reuseste sa gaseasca o singura solutie constructiva.

Carol initiaza activitati publice, neintelese unor spirite occidentale, presute intr-un spirit de libertate si demnitate, Regele introduce din ce in ce mai mult, celebrele lui uniforme, Marinescu difuzeaza din ce in ce mai mult, stirea ca el trebuie sa mareasca sperturile uzuale, ca-i trebuie sa dea o nota si regelui. Mai mult, Carol ordona muzicilor care insoteau garzile militare la schimbarea lor la Palat, sa cante o melodie dintr-o opereta, pe strazile capitalei. Curind toti bucuratenii traiau momentul penibil al garzilor militare care se apropiau de palat cantind "Zwei Herzen in drei Viertel Takt". Curind, locuitorii capitalei, care statau pe marginile trotoarelor, sa priveasca garda regala, salutarindu-se ridicol sau constituit primele elemente ale bazelor opozitiei active din Romania.

Inlocuirea guvernului Maniu, cu o formula Iorgu - Averescu, a

demonstrat tendinta lui Carol de a folosi metode dictatoriale. In toate tarile, in care viata politica nu se desfasoara pe principii democratice, conducatorii abuzivi formeaza asa numitele guvern de tehnicieni, care le permite sa-si continue abuzurile. Nici Iorga, nici Argetoianu, nu aveau organizatii politice care sa le asigure o propaganda politica efectiva. Cu toate acestea, prezenta lui Argetoianu, la Ministerul de Interne a asigurat noului guvern mari majoritati parlamentare.

Noul guvern, si mai ales pregatirile pentru constituirea lui, au deteriorat definitiv sistemul democratic roman. Carol insarcineaza pe Titulescu sa formeze un guvern de "Uniune Nationala" in care sa participe toate partidele. Titulescu - unul dintre marii "DEMOCRATI" si epocii, in epoca consultarilor pentru formarea guvernului, in cadrul carora ajunge rapid la un acord cu sefii politicii, Maniu si Doga primesc cate o suta de mandate pentru politicieni desemnati de Bucuresti, Titulescu isi rezerve 100 mandate pentru prieteni de ai sai, iar Averescu, George Bratianu si Lupu/un dizident national taranist/ 70 mandate. Tirgul nu s-a inchisat, ca si Carol a cerut ca Argetoianu sa fie ministru de interne si Titulescu nu a acceptat. Apoi, Iorga a fost numit prim ministru. / Politics and Political Parties in Romania. London, 1936; H. Prost, op. cit. /

Unii istorici occidentali considera, - datorita unor prejudecati stabilite in baza unei campanii tendentioase a minoritatilor romane - ca poporul roman, a fost contra sistemului parlamentar si democratic. Analiza neprejudiciata, comparativa, stabileste ca Romanii au avut o reala aversiune, care a crescut in timp - pentru metodele utilizate de oligarhie minoritati si aparatul de stat pentru a folosi sistemul democratic, care nu era decat o farsa destinata sa asunda strainilor realitatile romanesti. Este interesant ca minoritatile, care au participat in viata publica romaneasca, si care au criticat atat de tendentios atitudinea Romanilor fata de ei, nu au criticat niciodata farsa sistemului democratic practicat

in Romania, sa-i sa-esta le asigura accesul in viata politica in conditii preferentiale.

*

Guvernul Iorga- Argetoianu - unul din cele mai dezastrose administratii practicate in Romania, a demonstrat incapacitatea politica si economica a lui Iorga, si "tehnicienilor". Functionarii publici marunti nu si-au primit salariul luni de zile./H. Prost. op. cit./O delegatie de invatatori, condusa de presedintele lor, D.V.Toni, vechi prieten politic al lui Iorga, mergea sa vorbeasca cu primul ministru. Dupa indelungi discutari si sfertari, il gasesc tolanit pe malul marii, la soare. Toni ii relateaza situatia si Iorga, enervat ca este deranjat- el isi primea leafa regulat, ca toate "marimile" statului- recomanda ca invatatorii nemultumiti sa manince mamaliga cu ceapa/ minarea celor saraci/ daca nu au altceva de mincare". Toni se enerveaza si el si replica lui Iorga,-prim ministru si mare istoric- ca invatatorii nu au pamint pe care sa cultive ceapa si porumb pentru mamaliga.Raspunsul lui Iorga, consemnat de toate ziarele epocii, exemplifica rasunator mentalitatea unui membru marfant al oligarhiei:"Atunci au decizit sa se arunce in mare, daca au fost atit de prosti ca nu si-au putut agonisi pamint".

Desi discreditat si urit de toata tara, Iorga nu este concediat decit in urma unei legi pentru conversiunea datoriilor agricole / una dintre problemele acute ale tarii,/ care favoriza numai marii mosieri.

In timpul guvernarii Iorga-Argetoianu, Este ales in parlament Corneliu Zelea Codreanu, in cursul unei alegeri partiale desconsiderate de zelesul Argetoianu. Discursul de receptie in parlament al lui Codreanu a fost un trazonet carea determinat nasterea pe plan national a Garzii de Fier, dar si inceputul actelor care trebuia sa duca la asasinarea morala si fizica a lui Codreanu.

De la tribuna camerei Deputatilor, Codreanu a denuntat jefuirea tarii de catre oligarhie si a cerut introducerea unui sistem de responsabilitate personala pentru toti cei care exercita functii publice, controlul averii acestora si confiscarea averilor facute din banii publici si inetarea oricarei exploatare a maselor populare, indiferent de originea nationala a exploatatorului. Codreanu a citit lista unor debitori ai Bancii Marmorosch & Blank, condusa de Aristide Blank, membru marcant al oligarhiei si comunitatii Evreesti. In fruntea listei se afla Tituleau cu 19 milioane lei - o suma fabuloasa pentru Romania - Brandt, seful minoritatii germane, etc.,

Guvernul national-taranist, numit dupa Iorga, este inredintat de Carol I. Valda, in tendinta lui de a rupe partidele politice si unitatea lor. Tineretul tarii, atat scolar cit si taranesc, este atras de actiunea de moralizare a vietii publice initiata de Codreanu si ingroasare rindurile Garzii de Fier. Mihailache devenit ministru de interne, da curs cererilor oligarhiei si dizolva Garda de Fier, in mod neuzetat, inredintezaza cauza dizolvarii Garzii, instantelor civile. Temeiul cauzarii consta in desfasurarea unei activitati "antistatale" a Garzii. In sentinta data Tribunalul constatata: "... nu se constata ca cei care reurtau sau cei reurutati au intreprins vreo actiune impotriva actualului guvernament statornit prin constitutie si nici nu au intreprins vreo actiune din care sa rezulte vreun pericol pentru siguranta statului. Nu se poate spune ca din imprejurarea ca citiva legionari au mers prin comuna pentru a raspata aderenti, indrumind poporul sa se organizeze, sa siba inredere in miscarea legiunii, etc. se poate scoate un indiciu ca ei intentionau sa periclitizeze siguranta statului - propaganda fiind un mijloc de formarea si improspatarea cadrelor unei organizatii politice, cum era aceasta. ... si nici injghebarea in asa zise iubiri a elevilor de liceu, nu da nota pericolului pentru siguranta statului, daca se are in vedere ca in programul

organizatiei era trezirea constiintei nationale cu precepte de educatie fizica si morala care cadreaza cu un program scolar".

Masurile dizolvare a Miscarii, luate de Ion Mihalache, ministrul de Interne, conform dispozitiilor lui Carol-Lupescu, au initiat lunga serie de abuzuri politice, care au urmarit sa incredintezesolutionarea aspectelor politice din Romania, organelor judiciare si politienesti. Trebuie reamintita calitatea morala a celor care au stabilit aceasta baza "politienasca" pentru tratarea pebolemelor politice a Romaniei moderne: Carol-Lupescu, un cuplu imoral, de gangsteri care voiau sa-si exploateze linistit "racket-ul" organizat in Romania si ministrul, vicepresedinte al celui mai mare partid politic/roman, ajuns la putere, dupa ce ani de zile suferise nedreptatile sistemului electoral falsificat. Prin acest act, neatacata atunci, de nici un partid politic, om politic sau gazetar "deconsiderati" "democrati" - partidul national taranesc a aruncat definitiv orice pretentie de a lupta pentru o reala democratizare si a stabilit bazele incadrarii acestui partid in oligarhia romana. De aci inainte, singura linie de opozitie permisa consta in acceptarea cenzurii politienesti asupra validitatii unui program electoral. Atitudinea de opozitie "nepermisa" consta in atacarea cu mijloacele violente, stabilite istoric contra celor care practicau abuzul si violenta.

In noul parlament national taranist, autoritatile reusesc sa limiteze numarul deputatilor legionari la cinci. Codrann desfasoara o activitate parlamentara sustinuta. Cind in cursul lunii februarie 1933, muncitorii de la Caila Ferate, impinsi de foame, fac o greva; autoritatile speriate declara greva "comunista" si trag cu armele in grevisit, ucigind mai multi muncitori. In acest timp ministrii nationali taranisti din guvern, dansau in cadrul unei receptii la cel mai mare hotel din Bucuresti Codrann in Parlament spune: "Nici un om de bun simt din tara aceasta nu este inspimintat de comunism sau de bolsevism. Noua ne este frica de altceva: de faptul ca muncitorii acestia nu au ce manca. Dvs trebuie sa satisfaceti aceste doua necesitati: foamea si setea de justitie si atunci in tara va domni linistea cea mai deplina" / Monitorul Oficial, 16 februarie 1933 / Al; Vaida Voevod se dovedeste incapabil sa

rezolve problemele acute sau cronice ale tarii si mai ales , sa atraga capitaluri straine, sursa cea mai importanta de venituri pentru Carol - Lupescu.

Carol cauta solutii "noi" si ajunge la concluzia ca numai Duca poate restabili legaturile financiare cu capitalistii francezi si englezi. El sugereaza acestui om politic roman sa se duca la Paris si sa obtina de acolo aprobări pentru eventuale imprumuturi. Ziua audientei lui Duca la Palat a imbracat pentru liberali aspectul unei zile festive si cei mai importanti membri ai partidului au stat ore intregi in fata cladirii regale sa-l vada pe Duca intrind si iesind din Palat, intr-o zi mohorata de toamna.

Duca, seful celui mai vechi partid romanesc, - acel care se lauda de aproape saizeci de ani ca a obtinut independenta tarii, accepta mandatul să pleaca la Paris, asa cum plecau pe vremuri la Inalta Poarta, vechi domnitori sa obtina confirmari de insoavnare de la Turci. Tot atat de grava a fost si atitudinea oamenilor politici francezi care au acceptat noul statut de "supu - nere" oferit de eventualul conducator al unui aliat de nadejde. In fapt, prin aceasta acceptare de "suzeran" oamenii politici francezi au doborit iremediabil pozitia morala a tarii lor in sud-estul european. Un cercetator al epocii, lipsit de prejudecati, va gasi in acest gest consecinte mai importante pentru viitorul politic al tarii, decit in alte influente externe.

Duca este acceptat cu conditia ca sa dizolve Garda de Fier. Vitrualul conducator al Romaniei accepta orice. Intors in tara, este insarcinat cu formarea guvernului sa stabileste ziua noilor alegeri. S-a stiut curind, in toata tara conditiile in care Duca a fost "acceptat" de oamenii politici francezi. Indignarea a inceput sa agite toate cercurile intelectualetatii romane. Duca a ordonat politiei si jandarmeriei sa impiedece depunerea listelor electorale ale Garzii de Fier. Legionarii trebuig sa duca adevarate lupte cu politile locale pentru depunerea listelor.

Conform legii electorale romane, alegatorii nu erau chemati sa decida asupra unor probleme sau oameni, ci asupra unor partide, care se inscriau in listele electorale cu un semn. Cea mai mare lupta consta in inscrierea pe prima pagina de candidati, care includea patru partide. Celelalte partide de pe pagina urmatoare erau prada celebrilor "batausi" /cudgelers/ special angajati de guvern pentru a stabili intimidarea alegatorilor / H. Prost. op. cit. /.

Acestia stateau ascunsi in spatele cabinelor de vot si ascultau atent daca alegatorii intorc foaia. Daca auzeau ca se intoarce foaia, sau lasau sa cada, sau printr-un mecanism, vopsea neagra pe hainele alegatorului, sau il indicau in alt mod grupului de batausi care statea afara. De aceea, alegatorii se fereau sa voteze cu opozitia sau daca o faceau si erau descoperiti, erau batuti. Singura metoda consta in constituirea unor grupe de opozanti puternice, care sa patrunda in forta in localurile de vot si sa paraseasca aceste localuri, tot in grup. Si aci era riscul, ca judecatorul care prezida alegerile sa ceara concursul garzii militare care "apara" localul de vot, sa indeparteze grupurile masive de alegatori. Din aceasta cauza, prima activitate "serioasa" intr-o campanie electorala, consta in "depunerea" listei, adica inscrierea listei pe prima pagina. Guvernul tinea secreta ziua depunerii listei si de obicei o anunta la miezul noptii, dupa ce erau inaintate in prealabil, organizatiile guvernamentale locale si organizatiile prietene. In acest fel, toate organizatiile considerate prietenoase nu puteau depune listele decit cu intirziere, pe paginile "periculoase" ale listelor electorale;

Cu toate eforturile depuse, legionarii nu reusesc sa depuna liste in toate judetele romanesti. Dupa inceputa campaniei electorale, autoritatile deslantuie o pigoana fara precedent contra legionarilor, care sunt urmariti, intimidati, arestati, batuti, purtati din post in post de jandarmi zeci si sute de kilometri, concediati din posturi, -daca erau functionari de stat.

Jandarmii si politistii interzic orice intrunire politica legionara sau accesul in unele localitati. Legionarii trebuie sa duca, din nou lupte cu organele de stat si acestea se termina deobicei cu raniti legionari.

Pentru prima oara, Mișcarea Legionara desfășurao activitate politica pe plan national si pentru prima oara legionarii intilneau abuzul si opresiunea pe plan national. Pina, atunci, se putea crede ca abuzurile reprezentau atitudini locale, dar era evident ca incalcarea ordinii de stat si abuzul formau linia de guvernament. Toate reclamatiile adresate procurorilor sau altor autoritati, nu erau rezolvate sau primite. In mintea legionarilor a inceput sa se nasca gindul ca abuzul si incalcarea legii au devenit "legea" oricarui politist, jandarm sau procuror. Unii politisti, mai zelosi, au inceput sa traga cu armele si au fost ucisi trei legionari in cursul primei zile ale campaniei. In rindurile tineretului se naste un sentiment de frustrare si desnadejde.

Mentorii straini cer insistent lui Duca sa-si tina promisiunile si sa dizolve Garda de Fier. Presa finantata de minoritati, interesata sa mentina starea de abuz si oprimare, deslantuie o campanie contra celor care sufereau toate abuzurile. Acaeaasta campanie a continuat pina la ocuparea Romaniei de catre Rusi: presa care se autointitula "democrata" denunta activitatea discarilor nationaliste, denunta "violentele" acestora, dar nu denunta si nu critica abuzul de drept si instaurarea violentei si abuzului ca principiu de drept. Acaeaasta presa era sensibila in cazul oricarui atac contra unui minoritar, indiferent daca natura atacului era politica sau uzuala, consecinta a unei victii sociale.

Cu o zi inainte de alegeri, Duca dizolva Garda de Fier si dispune arestarea tuturor legionarilor, in baza unui jurnal al Consiliului de Ministri. Cercetatorii occidentali care se apleaca asupra Romaniei si problemei ei, nu pot intelege cum un partid politic national, care sollicita justitia sociala si oportunitati egale pentru toti Romanii, poate fi dizolvat pe baza unui decret.

Pe de alta parte, multi Romani nu au aprobat aceasta linie politica de abuz.

In ziua de 29 decembrie, Duca este ucis pe peronul unei gari de un grup de legionari. Gestul a facut senzatie si comentariile au fost multiple. Presa straina, informata tendentios de minoritatile nationale si presa oligarhiei, condamna atentatul considerat ca un act de violenta caracteristic unor miscari fasciste. Nici unul din ziarele straine sau ale oligarhiei romane, nu au amintit faptul ca atentatul - asa cum a fost explicat de atentatori - a fost un act politic; Ori de cite ori, conducatorii unei tari refuza cetatenilor calea de drept contra abuzurilor autoritatii, cetatenii sunt indreptatiti sa reactioneze violent. Acest principiu, a fost consemnat in "Declaratia Drepturilor Omului" emisa de revolutionarii francezi, in cursul revolutiei, care a stabilit principiile directoare ale politicii europene.

In notele care au fost publicate dupa moartea lui Codreanu, acesta scria "Este gresit pusa problema raspunderilor; fenomenul mortii lui Duca nu este complotul propriu-zis, ci provocarile, nedreptatile si incalcarile de legi ale acestuia ca sef al guvernului. In aceasta valoare istorico-morala a gestului de la Sinaia, din care toti conducatorii au de invatat, ca daca indraznesc sa sfarme legile si sa-si iasa din minti, se insala imaginindu-si ca prin situatia lor scapa de orice raspundere; se insala pentru ca se poate gasi un nebun care sa-i culce la pamant.

Daca conducatorii nu invata acest lucru de aici, atunci gestul se reduce la o simpla razbunare personala si locala. El este dezbracat de puterea invatamintului pentru viitor, de puterea sa morala. Dar pentru ca oamenii politici sa inteleaga, sa li se spuna deschis adevarul.

Nu asa cum se face. Se condamna efectul, fara sa se condamne cauza care l-a nascut. Ori cauza nu este complotul unor nebuni ci calcarea noastra in picioare, palmuirea noastra, batjocura bisericii, asasinatul lasa/Codreanu Insemnari, Pamantul stramosesc, Madrid, 1963/.

Oligarhia isi continua actiunea ei si incredinteaza judecata unui atentat politic justiei militare. Pentru ca in proces a fost implicat si Generalul Gh. Cantacuzino Granicerul, un erou al primului razboi mondial, Tribunalul Militar a trebuit sa fie compus numai din generali, mai putin apti sa fie influentati - in acea perioada, de afiliierile lor politice -. In fata acestui Tribunal; este trimisa toata conducerea Marzii de Fier, afirmindu-se in actul de trimitere in judecata, ca atentatul/s-a facut cu stirea si consimtimintul conducerii Miscarii Legionare. Aceasta afirmatie nu era sprijinita de dovezi concrete, astfel ca Tribunalul Militar, condamna pe cei trei atentatori, dar achita pe Codreanu si ceilalti conducatori.

Campania de calomnii contra Miscarii si lui Codreanu atinge delirul. O parte importanta a presei occidentale, informata tendentios, afirma ca Duca a fost ucis cu stirea "alaturatului/ H. Prost, op.cit./; ca legionarii au ucis pe cel mai mare "patriot" si "democrat" al tarii; ca legionarii au constituit Miscarea Legionara din inspiratie hitlerista, etc. Putini stiau sau se preocupau de problemele de baza ale Romaniei, de falsificarea vietii democratice in tara, de coruptia si abuzurile oligarhiei, de compozitia sociala si nationala a oligarhiei; de degradarea demnitatii nationale operata de Duca, care acceptase guvernarea numai in schimbul unei noi serii de abuzuri si falsificari, etc. O campanie, bine intretinuta, difuza stiriile "onestitatii" lui Duca, un biet "om sarac", care a acceptat cu reticenta misiunea de a dizolva viata politica parlamentara; etc. Nimeni nu contesta onestitatea sau ezitarile lui Duca in ceea ce priveste dizolvarea procesului politic normal. Ceea ce se imputa lui Duca, consta in faptul ca un sef de guvern, acceptase ca un alt guvern strain sa aiba dreptul sa intervina in viata politica a tarii, sprijinind inegalitatea sociala, abuzul si nedreptatea. Se reprosa lui Duca, ca a desfiintat calea de atac contra abuzului autoritatilor. In tot cursul istoriei, orice desfiintare a unor masuri de contestare a abuzului autoritatilor a dus la reactii violente, revolutii, si atentate. Roberts/ op. cit. / constata ca abuzurile si violenta autoritatilor

generasera o stare de tensiune prerevolutionara.

Oligarhia si presa straina informata de oligarhie, au lasat mii de pagini care condamna atentatul politic din Gara Sinaia. Gestul a fost considerat "antidemocratic" si astazi inca, reprezentantii fostei oligarhii romane, apreciaza uciderea lui Duca ca un act antidemocratic. Daca aceasta conceptie demonstreaza calitatea concepiei democratice a oligarhiei, este insa surprinzator ca unii cercetatori straini - in special, de origine romana, - continua sa aprecieze actul in aceiasi lumina, desi el a fost o reactie politica contra unui abuz politic. Istoria nu se poate dezvolta pe planuri diferite: ceea ce este valabil intr-o tara occidentala, este valabil si intr-o tara est europeana. Procesul democratic al unei tari formeaza posibilitatea exprimarii tezelor politice ale majoritatii, dar favorizeaza si exprimarea revendicarilor minoritatii electorale. Orice incalcare a drepturilor minoritatilor electorale constituie un abuz, fata de care minoritatea trebuie sa reactioneze. Daca nu ii sunt refuzate caile legale, minoritatea va solicita incetarea abuzului, utilizand aceste cai legale. Daca insa caile legale sunt blocate, nimeni nu poate prevedea reactia unei minoritati lezate in drepturile ei. Istoria demonstreaza ca, in mod uzual, minoritatile lezate de acte abuzive, aleg calea eliminarii fizice a dictatorului sau tiranului, care blocheaza procesul exprimarii electorale. Este evident ca nimeni nu poate considera atentatul politic ca o rezolvare a unor stari de tensiune prerevolutionara, dar este cert ca intr-un regim normal, in care abuzul este un abuz temporar, atentatul permite revenirea la normal a procesului politic al epocii.

Ceea ce istoricii amintiti evita sa considere, este faptul ca cel care l-a ucis pe Duca, /fusese cap de lista in alegeri, in Judetul Pagaras. In cursul campaniei electorale, el fusese ranit de patru ori de jandarmi si politic iar interzicerea participarii in alegeri, unde intelegea sa reprezinte in parlament, revendicarile a mii de tarani frustrati de drepturile lor

in sufletul lui Constantinescu normale, a determinat/o stare evidenta de tulburare, care a generat gindul de a reactiona violent, la o serie de abuzuri, in care erau angajate interesele a zeci de mii de oameni, si nu interesele sale, personale.

• • •

Imediat dupauciderea lui Duca, Carol insarcineaza pe doctorul C. Anghelescu cu formarea guvernului- un alt stralucit exemplu a modului de constituire a oligarhiei romane. Nascut dintr-o familie de tarani, Anghelescu se casatoreste cu o invalida, dar bogata mostenitoare, care ii asigura accesul in cele mai inalte sfere ale partidului liberal, unde a fost preocupat permanent de rotunjirea averii si spolierea taranirii din care provenea. Dr. Anghelescu era considerat exponentul cel mai perfect pentru controlul educatiei tineretului scolar, unde a introdus definitiv conceptul unei istorii cronatemanualele de scoala erau aprobate in prealabil de Ministerul Invatamintului- condus ani de zile de Anghelescu si directorii generali numiti de el -si erau acceptate numai manualele care difuzau si glorificau realizarea monarhiei si partidului liberal. Trebuie mentionata o atitudine caracteristica a invatamintului difuzat de institutiile scolare in Romania in scolile apartinand statului: elevii urmau cursuri de religie, dar si de chimie si fizica si cosmologie. Era evident ca era bine ca elevii sa cunoasca ambele puncte de vedere ale originii lumii, dar in mintea multor scolari s-au nascut mari dubii, caci nici un manual nu incerca sa lamureasca aparenta contradictie.

In timpul scurt al guvernarilor Anghelescu, Carol-Lupescu isi gasesc unul dintre oamenii "ideali" generati de oligarhia romana: Gheorghe Tatarascu. una din cele mai sinistre figuri ale politicii romanesti. Provenit dintr-o familie de mici boierasi provinciali olteni, Tatarascu, profita de bursele oferite generos de oligarhie elementelor "promitatoare" si pleaca la Paris unde dupa studii oarecare, se intoarce acoperit de gloria titlului parizian si este acceptat la inceput ca subsecretar de stat la Ministerul de Interne, strapontina cea mai dorita de un politician in devenire pentru a-si forma

"mîna " prin conducerea aparatului de stat administrativ , politie si jandarmerie. Evident si a fondurilor secrete, una din sursele cele mai sigure de imbogatire. Tatarascu, - ca toti oamenii politici romani, care au acceptat sa urmeze caile de blocare a proceselor de democratizare si modernizare, a avut si el caracteristici fizice neobismuite poporului român: înalt, cu o figura de maimuta, cu aerul mereu surprins al tuturor oamenilor lipsiti de personalitate , Tatarascu , pmul politic de provenienta liberala, care a servit toti stapinii politici : partidul liberal; camarila lui Stirbey, cuplul Carol-Lupescu, Franta, Germania hitberista, si însfirsit,comunistii rusi si oamenii lor din România,- a fost omul care nu a zimbit niciodata, pe fata sa dominind o permanenta tristete. Oligarhia româna, cu toata labilitatea si versatilitatea ei politica , nu a avut un alt exemplar care sa dovedeasca atita lipsa de principii cum a fost Tatarascu.

Tatarascu a gasit calea de acces la "curtea" instaurata de Lupescu in palatul ei din Aleea Valpache din cartierul aristocratic, Filipescu si este numit prim-ministru. In lunga sa cariera de prim-ministru , pe care a exercitat-o linistit pina la capatul celor patru ani legali de guvernare, Tatarascu a fost secondat de un stralucit intelectual iesean, Victor Iamandi, eminent jurist si unul din cei mai corupti oameni politici din Romania. Marunt de statura, rotofei si "bonvivant", Iamandi a gasit repede calea de intelegere cu ramura oligarhiei care includea minoritatile nationale. El devine portparola presei "democratice" / cea care in fapt difuza respectul pentru practicile abuzive ale oligarhiei / si a reprezentantilor capitalurilor straine, care considerau Romania o simpla colonie, buna de exploatat.

Guvernarea Tatarascu profita de relansul economic generat de încaunarea lui Hitler in Germania, care a început sa incheie contracte economice favorabile cu tarile est europene, si de absentia oricarei de actiuni de opozitie. National -taranistii erau divizati într-o actiune platonica initiata de Maniu, contra "oculteii" prin care el intelegea camarila instaurata de Lupescu

o tendința centrifugă, inițiată de Vaida Voevod, care urma să-și constituie curînd un nou partid și vechiul partid, sau cadrele acestuia, conduse de Mihalache, dar în fapt dominate de gruparea așa numitului tineret, condus de Armand Calinescu, care își stabilea noi și puternice legături cu Carol-Lupescu.

Marile afaceri desfășurate sub Tatarascu au atins o culme, neatinsă pînă atunci. Toate afacerile încheiate de oameni politici au fost într-un fel demontate opiniei publice de Carol-Lupescu, alarmati că există oamnei care le împiedecă "racket-ul" gangsteresc organizat pe plan național. O afacere încheiată de oameni politici național-tananiști, condusă de un nepot al lui Iuliu Maniu, Romulus Boila, este înabusită de liberali, căci și național-taranistii descoperiseră două afaceri încheiate de liberali și tranzacția a fost repede încheiată în dauna contribuabilului român și apărării țării.

/ H. Prost; op.cit./

În perioada guvernării Tatarascu/ 1934-1937/ acțiunile politice ale Europei vestice au început să aibă un caracter accentuat în Europa estică. Accesivitatea la putere a lui Hitler a determinat o luare de poziții în diferite aspecte ale condițiilor europene. Era evident că România, țara rezultată din împrejurările primului război mondial, era interesată să-și mențină configurația și existența națională. Încadrată într-un sistem de alianțe, care inițial fusese articulat ca o garanție contra eventualelor revendicări ale imperiilor dizolvate și comunismului, bazat pe forța militară franceză și alianța britanică, România a văzut că Franța nu este capabilă să asigure sprijinul militar implicat de Tratatul de Pace. Mai mult, Franța a cerut Rusiei Sovietice să se încadreze în sistemul defensiv european, stabilit prin Tratatul de Pace. Era evident că aceasta reprezenta o contradicție. Tratatul de la Versailles excludea Rusia și dispunea de o serie de teritorii care aparținuseră imperiului rusesc. Încadrarea Rusiei în sistemul defensiv

impunea o renunțare expresă a pretențiilor rusești asupra teritoriilor anexate abuziv de Rusia țaristă în decursul istoriei și revendicate de noul imperialism rus-comunist.

Istoria demonstrează că Franța, convinsă de incapacitatea ei de a rezolva singură, atacul german / a recurs permanent la alianțe cu puterile estice, fără să aibă scrupule în ceea ce privește linia politică și convingerile eventuale ale aliat. Se cunoaște alianța încheiată de Francisc I "the most Catholic king of France" cu Turcii și prinții protestanți pentru a se apăra contra Imperatorului Carol V. Amenințarea lui Hitler a determinat oamenii politici francezi să caute alianța sovietică pe care Rusia a condiționat-o de permisul acordat de guvernele Poloniei și României de a trimite trupele rusești să treacă pe teritoriile lor pentru a putea ajunge în centrul Europei.

Campionul acestei acțiuni franceze a fost Nicolae Titulescu; iar adversarii acestei atitudini au fost îndelungă istorie a celor două popoare invadate și copleșite de neînșurate ori în decursul istoriei de imperialismul rus; precum și amintirile indelibile ale acestor popoare, care au înscris cu litere de neșters acțiunile de desnaționalizare întreprinse de Rusia, brutalitățile și abuzurile acestora. În România, abuzurile rusești după 1830, determinaseră schimbarea raporturilor sociale din România, prin acordarea drepturilor de proprietate absolută a moșiilorlor asupra pașturilor, ceea ce a stabilit permanenta oligarhie română și a unei clase conducătoare de tip bizantin rus în România.

Carol - Lupescu și oligarhia nu au întrevăzut un pericol prea mare în degradarea forței militare morale și militare franceze. Ei au început un joc sinistru cu diplomații franceze și germane. În mod clandestin, au încheiat cu Germania un tratat în mai 1936, prin care au asigurat infundarea economică și intelectuală a României; și au dispus înlăturarea lui Titulescu din politica

activa a tarii. In schimb , dadeau asigurari oamenilor politici francezi ca le sunt fideli .Oamenii politici britanici au fost mai puțin creduli.

Codreanu, convins ca Romania trebuie sa practice o politica neutrala, care sa-i asigura frontierele si linistea nationala, a cerut regelui sa nu acorde dreptul de trecere a trupelor sovietice pe teritoriul romanesc. Aceasta atitudine a lui Codreanu a declansat un val de proteste în presa minoritatilor din Romania si într-o parte a ptesei occidentale, care considera ca politica romaneasca este justificata numai în masura în care urmeaza linia intereselor altor tari. Din acea epoca a început sa apara acuzatia ca Miscarea Legionara era o miscare politica de inspiratie hitlerista, finantata de Hitler si urmarii realizarea scopurilor politicii hitleriste.

Acuzatia, initiata în rindurile minoritatilor si acceptata bucuros de oligarhie, se întemeia pe doua fapte precise. Primul , desconsiderarea capacitatii politice a Romanilor, care stiau ca orice alianta cu Rusia însemna înrobirea tarii, asa cum au dovedit-o evenimentele ulterioare. Mândria si demnitatea nationala a legionarilor impunea o respectare a independentiei nationale , care trebuia mentinuta fata de oricine. In conditia în care singurul sistem de aliante existent- nimeni în Europa nu considera atunci posibila interventia americana- se baza numai pe alianta comunista, singura aparare posibila apareca a fi o alianta germana, sigura tara anticomunista din Europa. Pe atunci, actiunile antisemite din Germania nu capatasera aspectul genocidal de mai târziu si hitleristii nu-si manifestasera politica imperialista din cursul razboiului. De aceea oamenii politici polonezi- în mod fatidic- si oamenii politici romani- în mod clandestin, au încercat o apropiere de Germania. Trebuie observat ca nici un conducator legionar de seama nu a vizitat Germania. In schimb, George Bratianu si Octavian Goga, au avut relatii deschise cu oameni politici hitleristi.

Marturia cea mai autorizata asupra caracterului national al Miscarii

a fost stabilita de Sir Reginald Hoare, ministrul Marelui Britanii la Bucuresti in perioada premergatoare razboiului si care intr-o declaratie facuta la 25 decembrie 1947, ziarului "La Roumanie Independante" spus: "Garda de Fier nu a fost condusa de Germani si a fost o miscare nascuta inaintea constituirii nazismului".

• • • • •

In timpul guvernarii Tatarascu, Miscarea Legionara a devenit o miscare politica de rezonanta nationala. Tineretul intelectual, taranesc si muncitoresc, urmat de grupuri masive de oameni virstnici apartinand tuturor categoriilor sociale, s-au inscris masiv in cadrele Miscarii atrasi de dorinta de regenerare morala a tarii, impinsi de sentimentele de adinca nemultumire determinate de jaful nerusinat al cuplului Carol-Lupescu si de dezamagirea venetitatii si lipsei de simt moral a virfurilor politice din Romania. Codreanu indemna legionarii sa scrie lucrari teoretice asupra telurilor Miscarii si el insusi a publicat primul volum din Memoriile sale.

Pentru a evidentia lipsa caracterului de clasa al Miscarii, care solicita oportunitati egale pentru toata populatia romana, independent de grupul social de care apartinea, Codreanu infiinteaza Corpul Muncitoresc Legionar, care nu milita pentru lupta de clasa ci pentru realizarea unei justitii sociale pe plan national, in favoarea tuturor cetatenilor.

El a consolidat activitatea taberelor de munca-organizatii private de activitate obsteasca, la care participau mii de tineri care efectuau lucrari publice neglijate de autoritati. Ei construiau poduri, drumuri, scoli, etc. In aceste tabere tinerii participanti primeau o excelenta educatie cetateneasca, disciplina, spirit de daruire, stimularea activitatii publice, cinste. Taberele erau adevarate scoli de regenerare morala pentru tineretul care prefera calea muncii si abnegatiei, servilismului politic initiat si amplificat de oligarhie.

Printr-o concentrare a acestei activitate, Carol-Lupescu au instituit în primul rând o organizație de stat, condusă de un ofiter incapabil și cum s-a dovedit ulterior, un spertar de calitate inferioară, care și-a însușit o mare parte a fondurilor organizației. Cu toate eforturile făcute, organizația împusa nu a reușit să încetinească dezvoltarea Mișcării și Carol-Lupescu decide desființarea taberelor de muncă instituite de Codreanu.

Codreanu decide înstituirea unui "cohet legionar" adică constituirea unei școli de cadre pentru comerțul românesc, fapt care a determinat cea mai mare agitație și resentimente e cele mai acute printre minoritarii care dominau comerțul românesc. Presa oligarhiei și minorităților nu au denunțat direct această măsură a lui Codreanu, care ataca privilegiile oligarhiei, în schimb au amplificat campania contra Mișcării pe tema "irationalismului; misticismului, violentei, etc". Orice studiu al ziarelor epocii trebuie să stabilească un limbaj comun pentru toți cercetătorii și problemele epocii. Problemele României nu pot fi abordate corect, dacă se considera că în România o masă de "agramați, inculti și violenți" au revenit la putere prin metode "violente și barbare, datorită imixtiunilor străine". Dacă în schimb, se va studia gradul de violență a opiniei publice careia i se prezentau fals realitățile vremii, dacă se vor studia abuzurile și violența oligarhiei, dacă se va considera cazul unic în Europa; al unor minorități, care dominau viața națională, în baza unui statut impus de forțe internaționale și abuzul și corupția locală, dacă se va urma procesul logic impus de constatările obiective, -atunci se vor putea trage concluziile logice ale stărilor reale din România.

Înființarea "comertului legionar" a constituit un punct cheie în combaterea oligarhiei și a privilegiilor ei și a determinat luările cele mai violente de poziție din partea oligarhiei.

Izbușnirea războiului civil spaniol, care a avut o influență hotărâtoare în lumea politică europeană, determină o serie de legionari să ceară aprobarea lui Codreanu să plece în Spania și să lupte în rândurile naționale-

listilor spanioli. Codreanu accepta cu greutate si o delegatie de sapte legionari pleaca in Spania, unde doi dintre ei - Ionel Mota, una din cele mai stralucite minti pe care le-a produs Romania si Vasile Marin, un eminent scriitor - cad pe campul de lupta. Trupurile celor doi adusi in tara, au fost inmorțintate in cadrul unor mari manifestatii populare.

o o o o o

Perioada guvernarii Tatașescu a fost admirabil descrisa de un mare ziarist american, John Gunther, specializat in reportaje asupra tarilor straine. Cartea lui, publicata initial in 1933, a fost completata in diferite editii ulterioare, care au inclus si evenimente, care nu au fost considerate initial.

Cartea "Inside Europe" a avut un capitol special consacrat Romaniei, care a fost tradus de autorul prezentei carti si difuzat clandestin, caci autoritatile nu au permis traducerea cartii. Această traducere, care a circulat in copii sapirografiate a constituit unul din cele mai puternice mijloace de propaganda contra oligarhiei. si a avut un mare rasunet.

Gunther incepe astfel capitolul despre România: "Romania, tara bogata cu 18 milioane de locuitori este guvernata de regele Carol, care la rîndul sau, este condus de Lupescu. Tara este foarte bogata / aprecierea unui american /; n.a. /, Bucurestiul / capitala tarii; n.a. / este un mic Paris, dar bogatia produsa prin sudoarea taranilor muritori de foame este risipita pe caviar, tuica, etc. Romania a fost condusa dictatorial de familia Uratiann, care a continuat politica turceasca si fabariota, jefuind tara cu o lacomie fara precedent. Reforma agrara a fost realizata astfel incit taranimea s-a indatorat si a juse sa aiba cea mai mare datorie per capita. Finantele erau paralizate, dar in mainile unor conducatori, banii curgeau cum curge matasa. Romanii sunt un popor blind. Ei nu au facut niciodata o revolutie. / Este caracteristic pentru istoria romana, studiata de Gunther, carea fost intocmita astfel

Incîit dramatica Rascoala din 1907 , nu aparea in nici un manual de istorie; n.a./ " Gunther arata ca Lupescu a constituit camarila lui Carol- un fel de "guvern secret in cadrul statului" un factor contraziri oamenilor politici. Lupescu si-a vîrîit oamenii ei in toate posturile cheie ale tarii; avea politia ei secreta si distribuia posturile cele mai importante ale statului. "Ea a ocupat functia de prim ministru caci nici un prim ministru nu poate conduce fara aprobarea ei, iar ea nu este raspunzatoare fata de nimeni. In Romania nu se poate face nimic fara stirea si aprobarea lui Lupescu." Dupa uciderea lui Duca, Lupescu a incercat metodele uzuale pentru distrugerea Garzii de Fier + mituirea sa cumpararea. Ea a fost aceea care l-a cumparat pe Stelescu, care voia sa faca din Miscare o organizatie respectabila/ aceasta afirmatie a lui Gunther indica sursa sa de informatie; oligarhia si camarila; n.a./ Gunther arata ca Iuliu Maniu a fost raspunzator pentru intoarcerea in tara a lui Carol-Lupescu. Gunther l-a interviewat pe Carol si spune ca acesta "avea o admitatie ascunsa pentru Hiller".

Cartea lui Gunther a avut efectul unui trznnet in lumea intelectuala bucuresteană, care primea o informatie obiectiva de la un strain care nu era francez, sursa uzuala de informatie a intelectualailor romani. Din punct de vedere moral si politic a fost actul de condmanate a cuplului Carol-Lupescu, a presei "democratice" sustinatoarea cuplului si a oligarhiei si a partidelor istorice si a oligarhiei.

Toate lucrurile au un sfirsit si astfel si guvernarea Tatarascu a trebuit sa accepte principiul dizovarfi parlamentului ales sub Duca in 1937 . Carol insarcineaza pe Tatarascu^{cu} efectuarea lor dar cu toate manevrele uzuale ale aparatului de stat, Tatarascu nu reuseste sa intruneasca 40 % din voturi, care i-ar fi asigurat majoritatea parlamentara. Iuliu Maniu si George Bratianu au incheiat un pact cu Codreanu, care le-a asigurat supravietuirea politica din punct de vedere moral si material; ei neavind un aparat

politic care sa le asigure blocarea violentelor administratiei si nici prestigiul moral al Miscarii Legionare. Acest pact a fost interpretat eronat ca un act prin care Maniu si Bratianu au "ratificat politic existenta Miscarii Legionare." In realitate, ei au beneficiat de suportul moral al Miscarii, caci creditul lor politic era extrem de scazut, mai ales in urma guvernarilor deficitare.

Miscarea Legionara este marea victorioasa a alegerilor, intrunind majoritati impesionante in Capitala tarii; in Ardeal; in regiunile din Campia Dunarii, unde Rascoala din 1907 lasase vii sentimentele de frustrare nationala. si in centrele industriale. Conform legii, o comisie electorala trebuia sa ratifice rezultatele alegerilor. Cu toate presiunile lui Carol, Dumitru Lupu, primul presedinte al Curtii de Casatie, refuza sa falsifice rezultatele alegerilor si Carol dizolva parlamentul nou ales, si incredinteaza guvernul lui Octavian Goga, cinstetul revendicarilor sociale si nationale ale Ardele- nilor inainte de Unire. Veturia Goga, sotia lui, una din femeile nefaste ale Romaniei, a intrat in gratiile lui Lupescu, care a hotarit sa demonetizeze nationalismul roman. / Easterman/ op. cit./ relateaza ca Carol i-a confirmat ca incredintarea guvernului lui Goga a fost numai o manevra pentru a obtine ulterior sprijinul minoritatilor speriate de Goga; care reusise sa alieze resturile vechiului partid al Poporului/ partidul lui Averescu/ cu partidul antisemit al lui A.C. Cuzza, vechiul tovaras de lupta al lui N. Iorga.

Numirea lui Goga declanseaza un vast sabotaj economic si financiar organizat de minoritatea evreasca, / Easterman; op. cit./ care au demonstrat tendintele antinationale ale comunitatii evreesti incadrate in oligarhie si care nu voia sa-si piarda pozitiile privilegiate.

Henri Prost/ op. cit./ arata ca Evreii si-au demonstrat aceasta forta economica prin retragerea depozitelor din banci, vinderea actiunilor si obligatiilor, ceea ce a dus la prabusirea burselor, sistarea operatiilor

comerciale si financiare, sistarea operatiilor de colectarea produselor agricole, neridicarea din vama a marfurilor comandate. Ei nu au mai cheltuit decit strictul necesar, nu s-au mai dus la teatre, cinematografe, restaurante. S-a nascut o tulburare a pietii datorita careia nu s-au mai incheiat tranzactii comerciale si financiare, toata activitatea tarii a fost paralizata, preturile au crescut si nu s-a mai perceput impozitele. "Baccisurile" au atenuat masurile contra Evreilor. Easterman, / op.cit./ confirma de asemenea sabotarea pietii si vietii nationale de catre Evreii, nemultumiti de desfasurarea vietii politice romane.

Sondajele opiniei publice indica insa amplificarea curentului popular in favoarea Miscarii Legionare. Pe de alta parte, desi Goga se angajase fata de Carol-Lupescu sa blocheze dezvoltarea Miscarii Legionare, se simtea patruns de sentimentele sale nationale si avea remuscari, cind excesul organelor politienesti, determinat de asasinarea unor legionari in cursul campaniei electorale. Goga obtine o intrevedere cu Codreanu, in cursul careia incearca sa realizeze o intelegere cu acesta. Carol considera ca a sosit momentul sau si forteaza nota. El trimite un mesaj lui Codreanu prin care ii ordona acestuia sa se prezinte intr-o "audienta privata", adica neoficiala. Codreanu refuza, caci isi da seama ca audienta avea scopul de a denigra Miscarea.

Carol considera ca Goga s-a compromis suficient- Evreii alarmasera organizatiile evreesti internationale asupra "suferintelor" lor si ministrii plenipotentari ai unor state occidentale incepusera, din nou interventiile in viata politica romaneasca- ca pe vremea capitulatiilor, cerind sa se inceteze masurile discriminatorii contra Evreilor. De remarcat, ca nici un ministru al unei tari straine nu a considerat necesar sa intervina pe linga organizatiile evreesti pentru anulara

masurilor de sabotare a economiei nationale, acestea fiind socotite arme normale de lupta.

Carol considera ca a sosit momentul potrivit pentru instituirea dictaturii regale, pregatita de multa vreme/ Eaterman, op. cit./. Carol avea pina si noua constitutie pregatita, caci zece zile dupa lovitura de stat care a instituit dictatura regala, Carol a publicat noua constitutie pregatita de Istrate Micescu, un stralucit avocat si un stat in domeniul politic unde neasemuitul lui talent nu putuse sa-i stabileasca o pozitie similara cu cea din barou, cu toate incercarile lui disperate. Majoritatea vechilor oameni politici au acceptat lovitura de stat regala si ca sa evidentieze supunerea lor fata de rege, au figurat in guvernul national prezidat de Patriarhul Miron Cristea si al carui om tãre era Armand Calinescu, care conducea o echipa de national tarãniști, care vor degrada ulterior tot procesul politic al tarii, prin girul pe care l-au acordat tuturor formatiilor comuniste si comunizante. Acest grup era format din Eduard Mirto, Armand Calinescu, Mihail Ralea, Mihail Ghelmegeanu, Grigore Gafencu.

Toti acestia erau reprezentanti tipici ai oligarhiei. De exemplu, patriarhul, un fost episcop ardelean care a luptat vajnic pentru unirea cu Vechiul Regat, om de mare cultura si prestigiu, nu a putut rezista atractiei femeilor, pasiune care i-a intunecat judecata. Miron Cristea, devenit patriarh, se indragosteste de sotia unui doctor bucurestean, Nasta. Sotul doamnei afla de legatura, angajeaza un fotograf si-l posteaza in fata casei sale. Dupa aceea intra cu forta in propria sa casa, unde patriarhul era intr-un costum sumar. Nasta il izgoneste violent din casa si fotograficul immortalizeaza scena. Una dintre copille acestei fotografii a ajuns in mainile lui Lupescu, care a stiut sa obtina supunerea totala.

a sefului bisericii romane. Spre cinstea lui, Patriarhul nu a suportat mult umilinta de a se supune ordinelor meschine ale favoritei regale si moare de inima rea, dupa ce a trebuit sa prezideze guvernul regal care a ucis fara judecata, pe Corneliu Codreanu.

Armand Calinescu, omul care a personificat toate fara de legile si a degradat integral viata politica romaneasca darimind orice sentiment national si permanentizind atitudinile de oportunism si servilism, -fusesse in tineretea lui un marunt politician de provincie. Datorita unui testament indoielnic, a ajuns proprietarul unei mici mosii, fapt care i-a deschis drumul spre sferele oligarhiei. Exploatind pasiunea lui Ion Mihalache pentru cea mai apropiata ruda a sa feminina, Calinescu ajunge sa fie numit subsecretar de stat la Ministerul de Interne, unde ^{obtine} accesul direct la fondurile secrete si placerea sadica de a putea dispune de aparatul politienesc. Calinescu a conceput o uqa salvateca contra lui Codreanu care reprezenta tot ceea ce Calinescu dorise totdeauna sa fie. El era marunt de statura, chior, urit, lipsit de orice charisma, o intruchipare a uritului, spaimii si degradarii. Codreanu era inalt, frumos, plin de charisma, si difuza in jurul sau incredere si sperante. Calinescu a fost persecutat de gindul de a-l copia pe Codreanu, socotind ca in acest fel va putea deveni succesorul sau/ de altfel, gind care a persecutat toti oamenii politici romani, intr-o masura mai mica sau mai mare/Dupa ce l-a ucis mizeleste pe Codreanu, Calinescu il copia atit de neindeminatic pe Codreanu in atitudini si expresii, incit era penibil/Eaterman; op.cit./

Calinescu a reusit sa intre in istoria Romaniei nu numai ca exemplu clasic de duplicitate, prin miselia si comportarea lui de calau medieval, dar si prin doua fotografii, care au stabilit definitiv portretul moral al liderilor oligarhiei si a Romaniei ca tara de opereta, sub conducerea

acestor lideri. In prima fotografie, reprodusa de revista franceza de mare tiraj- MATCH- cu legenda " servilism bizantin " Calinescu era prezentat asteptandu-l pe Carol, la capatul unei saari lungi, mari si late. Marunt de statura- avea 1.60 inaltime- inclinat in unghi drept, infata lui Carol, tragindu-se spre spate pentru a-si manifesta supunerea si umilinta in fata monarhului. Cind a fost luata fotografia , Calinescu era prim-ministru al unei tari "libere si democratice " . A doua fotografie reprezenta defilarea armatei romane cu ocazia zilei de 10 mai 1939. H. Prost/, op. cit./ scria ca mobilizarea armatei ,cu ocazia invadarii Cehoslovaciei, demonstrase totala ei nepregatire. Cu ocazia defilarii, care avea loc la doua luni dupa aceasta constatare penibila-care statea pe buzele oricarui cetatean, Calinescu, mic si pierdut, pe spinarea unui urias cal alb, cu panglica neagra care voia sa dea un aer de pirat, omului fara un ochi, omul care nu facuse serviciul militar fiind invalid, a primit defilarea unei armate, dezarmate si jefuita de simtul demnitatii nationale. Aceasta manifestare nationala, care a facut deliciul presei straine din acea epoca, nu a determinat proteste din partea vreunui ofiter superior sau altcuiva.

La instituirea dictaturii regale ,Carol desfiintase prin decret, partidele politice. El se astepta la o reactie violenta din partea Micsarii Legionare. Pentru a evita orice abuz, Codreanu emite circulara nr. 148, prin care desfiinteaza Micsarea si interzice orice activitate politica a legionarilor. El motiva masura sa prin faptul ca instituirea dictaturii regale " a transformat raportul de drept intr-un raport de forta ". Codreanu arata ca " Noi nu primim raportul de forta, caci am inteles sa actionam in cadrul legii. " El continua , repetind ceea ce afirmase de nenumarate ori " Miscarea legionara nu va intrebuinta forta sau violenta si nici nu va da lovituri de stat. Prin insasi conceptia noastra, noi suntem contra acestui sistem, care inseamna o atitudine de bruscare de

natura exterioara, pe cind noi asteptam biturinta noastra prin desavirsirea unui proces de perfectionare omeneasca in sufletul natiunii." Cu multa durere Codreanu, adauga "desfiintez si Comertul Legionar, interzis prin acelaș decret regal. El incheie cu o ironie amara: " Si acum, in ceasul dizolvarii noastre, noi, tineretul Romaniei, crescuti in credinta legionara multumim generatiei batrinilor oameni politici, pentru modul in care s-au purtat cu noi, pentru modul in care ne-au tratat, pentru exemplele de caracter pe care ni le-au dat."

Cu aceasta ocazie, Codreanu scrie o scrisoare lui Al. Vaida Voevod, numit consilier regal, deci complice a lui Carol-Lupescu in dizolvarea procesului national. El spune lui Vaida: ca noua forma de stat reprezinta un dispret pentru poporul roman". El continua, aratind, ca forma unui stat nu este atat de importanta pe cit este contribuita natiunii la forma de stat. In schimbările statale, vointa nationala, este mai importanta decit mecanica statului. Codreanu il intreaba pe Vaida Voevod in ce fel au apreciat oamenii politici Romania de au desconsiderat-o atat de mult. La marele examen la care participa natiunile lumii, se apreciaza nu forma si infatisarea statului, cit capacitatea de constiinta si demnitatea natiunii. Prin lovitura de stat, Romanii au fost opriti sa participe la viata statului.... Legionarii au fost ani de zile persecutati pentru ca au incalcat legile, dar acum, prin lovitura de stat, toti oamenii politici romani au incalcat in picioare legile fundamentale ale statului. Este caudat ca acum, nu eu, Codreanu, am dat lovitura de stat, ci oamenii politici, care ani de zile m-au invinuit ca voi da o lovitura de stat. Prin acest act, toti oamenii politici care si-au dat girul pentru aceasta schimbare, au demonstrat ca nu-i respecta juramintul pe care l-au depus pentru pastrarea constitutiei."

În perioada desființării vieții politice din România de către Carol-Lăpușescu, cu asentimentul tuturor oamenilor politici români- Corneliu Codreanu era în plină dezvoltare morală, intelectuală și fizică. Waldeck, o americană care a vizitat România în 1940, descrie astfel pe Codreanu, din cele relatate de adversarii Mișcării- "El era încă viu/ în 1940/ poporul vorbea mult despre el , accentuându-se calitățile sale de elf, înalt, brunet, care avea ceva care îl deosebea de toți ceilalți oameni și care-l făcea să aparțină pădurilor, marilor și munților. Dintre toți dictatorii potențiali, el a fost singurul care nu își baza forța pe cuvântări. El calărea din sat în sat, pe un cal alb, aclamat de țărani, ca trimisul Arhanghelului Mihail./ Waldeck, Athene Palace/. Nagy Talavera/ op,cit./ descrie " pe viu" o întrunire legionară dintr-un sat oarecare din Ardeal, la care a participat ca copil. Portretul său, mai puțin romantic ca al lui Waldeck, are multe trăsături comune:" Un om înalt, plăcut la vedere, brunet, îmbrăcat în costumul alb al țaranului român, a intrat în curte, calare pe un cal. El s-a oprit în apropierea mea , așa ca l-am putut vedea bine și nu avea nimic monstruos sau rău, în infatisarea sa. Din contra, Un zîmbet sincer, copilăresc radia de pe fața lui asupra multimei sârmane și el părea ca dăduse să aflu acolo, de fapt era undeva, departe , separat de toate. Darurile personale, charismatice/ magnetice/ par cuvinte necorespunzătoare pentru a defini forța stranie care emana din acest om . El părea ca este mai curînd o parte a pădurilor, a munților, a furtunilor, de pe piscurile înzăpezite ale Carpaților și a lacurilor și a riurilor. El stătea așa, tăcut, printre oameni. Nu avea nevoie să vorbească. Tăcerea sa era elocventă; ea părea mai puternică decît noi, mai puternică decît ordinul prefectului care interzicuse adunarea. O țărăncă bătrînă, cu părul înalbit, și-a făcut semnul crucii

peste piept si ne-a soptit: "Este trimisul Arhanghelului Mihai." Atunci clopotul trist al bisericii a inceput sa bata si slujba religioasa, care precede orice adunare legionara, a inceput. Impresiile adinci din sufletul unui copil dispar greu. Nu am reusit sa uit intilnirea mea cu Codreanu, desi a trecut aproape un seert de veac de atunci. "

*

Codreanu trimite o scrisoare si lui Nicolae Iorga, unul din stilpii cuplului regal, unul din marii bugetivori ai tarii si consilier regal al noului regim dictatorial. Iorga se bucurase de desfiintarea comertului legionar, exprimind, permanent- cam facea in ultima vreme- tendinta minoritatilor care dominau viata economica a tarii si care se declarau linistite pentru ca disparea eventuala concurenta. In scrisoarea trimisa, Codreanu reprosa lui Iorga, lipsa de logica politica, un om care si-a inceput activitatea politica pe baricadele unui nationalism violent si isi incheie cariera ca unelalta a oligarhiei." Eu nu ma pot bate cu dumneata" scria Codreanu. " NU am nici geniul, nici virsta, nici condeiul si situatia dumitale. Nu am nimic, dumneata ai totul. Dar din adincul sufletului, lovit si nedreptatit, iti strig si iti voi striga din adincul gropii, : esti un necinstit sufleteste, caci ti-ai batut joc de nedrept, de sufletele noastre nevionvate.... Nu vom reactiona in nici un fel la toate provocale voastre. NU sa ne inchideti comertul nostru, sa ne inabusiti avintul, oia sa ne bateti la talpi, sa ne trimiteti in Insula Serpilor/ singura insule din Marea Neagra /, sa ne ucideti cu pietre, sa ne spinzurati cu talpile in sus si sa ni le bateti in cuie, sa ne supuneti la cele mai mari umilinte, nu veti intimpina, nici dvs, domnule profesor Iorga, si nici toti ceilalti care v-ati asumat raspunderea unei singeroase si nedrepte opresiuni, nici o violenta si nici macar o impotrivire. Dar de acum si pina voi inchide ochii, domnule Iorga, si dupa aceea, te

voi privi așa cum meriti."

Amaraciunea lui Codreanu era explicabilă: ani de zile, legionarii luptaseră, pe cai legale pentru emanciparea politică a țării și stabilirea criteriilor unei justiții sociale, acțiuni pentru care întrunise majoritatea asentimentului popular. Sub amenințarea realizării acestor obiective, care reprezentau revendicări multiseculare-oligarhia română, și-a unit forțele și a desființat orice urmă de liberalizare a vieții publice din țară. Printr-un act de forță a unui monarh corupt, venal și imoral, s-a întrerupt orice proces politic normal al țării, cu asentimentul moral și material al tuturor oamenilor politici. Maniu și Dinu Brătianu - șeful din acea vreme a partidului liberal, au dezavuat lovitura de stat în termeni destui de slabi, dar nu au indicat în nici un fel ca vor să utilizeze caile legale pentru contesarea noului ordin și nici nu au dezavuat adeziunea vechilor lor partizani politici, care se înghesuiau în anticamera lui Lupescu, pentru a capăta posturi în noua administrație.

Deoarece presupusa reacție violentă a lui Codreanu nu s-a materializat, Carol-Lupescu își schimba planurile. El inscena un proces lui Codreanu - de insultă la adresa unui consilier regal, Iorga. În disprețul oricărei reguli de viață politică și socială, Codreanu este judecat de un tribunal militar, care îl condamnă pe Codreanu la șase luni închisoare. Codreanu este închis într-un fort militar - o altă încălcare a legilor, - într-o cazemata subterană, umedă și întunecată. La câteva zile, în noaptea de 16 aprilie 1938, poliția și jandarmeria execută un plan minutios organizat și arestează șefii legionari, deslănțuind ceea ce s-a numit oficial "prigoana". Mii de familii au fost sfărimate, case au fost distruse cu ocazia perchezitiilor salbătece, averi și biblioteci de pret distruse sau furate. Mii de tineri sunt arestați - cei mai capabili pe care îi produsese țara - și împiedecați să-și desfășoare normal viața și aspirațiile personale.

si publice. Au pierit mii de talente si s-au macinat mii de sperante si energii. Cei arestati au fost inchisi in lagarele care, fusesera instituite pe ziua de 5 februarie 1938, deci cu cinci zile inaintea loviturii de stat.

Tratamentul de exterminare a lui Codreanu nu reuseste sa-si dea rezultatele prevazute, din cauza viguroasei constitutii fizice a lui Codreanu. Publicul roman era ingrijorat si inspaimintat de posibilitatea uciderii lui Codreanu, mai ales in urma dezvaluirilor publice ale avocatului I.V. Emilian, care declarase recent, ca fusese contactat de Istrate Micescu sa organizeze un atentat contra lui Codreanu.

In timpul arestarii lui Codreanu, i se insceneaza al doilea proces, de data aceasta un proces de tradare si de incercare de rasturnare a ordinii de stat. Invinuirea de tradare se baza pe o scrisoare gasita in casa unui umil croitor. Se spunea ca in acea scrisoare, Codreanu afirma unui profesor oarecare ca vrea sa alature tara Germaniei hitleriste. Acuzatia de rasturnare a ordinii de stat se baza pe procesele verbale ale arestarii legionarilor in noaptea de 16 aprilie si confiscarea unor arme de vatoare gasite cu ocazia perchezitiilor. Codreanu este adus in fata Tribunalului militar, care il condamna, in absenta unor dovezi substantiale la zece ani inchisoare.

Henri Prost, sustine in cartea sa - argument reluat mai tirziu de mai multi istorici occidentali, ca acuzatiile contra lui Codreanu ar fi putut fi mai grave, dar nu au fost articulate. Prost nu relateaza aceste acuzatii, ci repeta unele calomii debitate anterior de oligarhie, calomii dovedite, in timp, a fi false. Invinuirea de schimbare a politicii externe aparea stranie, mai ales in anii in care Prost si-a scris cartea/ 1950/ caci atunci fusesera publicate documentele oficiale capturate dupa razboi care dovedeau categoric ca

ca cuplul Carol-Lupescu, asistat de guvernul instaurat de ei, si ceilalti oameni politici, aserviseratotal tara Germaniei, din punct de vedere economic si intelectual. In ceea ce priveste "rasturnarea ordinii de stat" in afara declaratiilor permanente a lui Codreanu, ca nu va da nici o lovitura de stat si a dovezilor evidente ca nu se pregate e o astfel de lovitura - un astfel de procesm apare evident cinic, din partea unui dictator care rasturnase recent ordinea de stat stabilita prin oconstitutie , pentru a-si instala un regim personal. De altfel ,un argument logic infirma total argumentul lui Prost. Tribunalul militar era compus din ofiteri apti sa fie influentati de Carol si oamenii sai. Ei au acceptat sa-l condamne pe Codreanu, in baza unor acte care ulterior au fost constatate false. Ce ar fi impiedecat pe acesti ofiteri sa accepte orice alte acte false. Este inasa surprinzator, ca istorici moderni si onesti, ca E. Weber si Nagy Talavera repeta argumentele lui Prost . Este evident ca atitudinea acestor istorici a fost influentata de studiul presei si literaturii oligarhiei, care a fost difuzata pina la exces in lumea occidentala, unde a lasat impresia ca in Romania se luptau doua tendinte antagoniste: o oligarhie, blinda buna si amabila, care accepta " a contre coeur" sa conduca o tara de analfabeti si o masa populaza, incapabila de lucruri bune si care mai avea si indrazneala sa solicite o viata mai buna.

Dupa procesul lui Codreanu, o serie de legionari sunt condamnati in baza acelorasi acuzatii absurde, considerate dovedite in procesulaterior.

Curind procesul de dizolvare morala a cuprins toata tara. Cetatenii au inceput sa aiba aceiasi teama respectoasa fata de autoritate, spert, abuz si violenta. Fiecare s-a retras in stricta lui iintimitate. Pasivitatea cetateneasca s-a accentuat si au fost, din nou, promovate delatiunea, lasitatea , necin stea si arbitrarul. Sub indrumarea monarhului tarii

promovarea sociala si politica se realiza din nou, numai pe baza lipsei de demnitate si mindrie.

Carol-Lupescu se simte liber si sa desfasoare politica care sa le permita inscaunarea pe scara nationala a sistemului gangsteresc introdus si imbogatirea cea mai rapida. Carol solicita sa fie primit intr-o vizita in Anglia, solicitare care se lovea de multe opuneri in Anglia, determinate de o vizita anterioara, cu ocazia inmormintarii regelui George V. Carol se imbatase atat de crunt, incit cei din suita sa pestrita, au trebuit sa-i imbrace masseur-ul intr-un costum special pentru a-l ajuta sa se tina drept. Presa americana a fotografiat scena, care a facut deliciul intregi lumi civilizate. Eaterman, ziaristul britanic, dit de favorabil regelui, spune cum Carol-Lupescu au cheltuit sume uriase sa stearga aceasta impresie penibla. Carol reuseste sa fie invitat la Londra, in cele din urma si vrea sa profite de ocazie si sa ceara un imprumut de douazeci milioane lire sterline.

"pentru inarmare" si contracte economice avantajoase. El pleaca insotit de ministrul sau de externe, care a lasat pagini inegalabile de caracterizare a acestui om marunt, ajuns monarh si care a reusit sa distruga o tara cu ajutorul tuturor oamenilor politici coalizati sa impiedece normalizarea procesului politic national. In loc de 20 milioane, Carol obtine un imprumut redus de 5 milioane, care dupa infinite milogeli este marit la 5 milioane si jumătate. Carol insista asupra posibilitatilor cerealelor romanesti, dar britanicii i-au atras atentia, politică, ca cerealele romane sunt inferioare calitativ cerealelor mexicane.

Dupa plecarea din Londra, Carol se opreste la Paris, convins ca si aci oamenii politici au nevoie de "luminile" lui. Este primit cu aceiasi rezerva. Paraseste Parisul si spre surprinderea generala, se opreste la

Berchtesgaden unde se întâlnește cu Hitler și Goering, în lipsa ministrului
au de externe, expediat în țară. Carol a fost însoțit numai de fiul său,
viitorul rege Mihai.

Întâlnirea intimă permite o discuție deschisă cu Hitler și
trasează destinul țării pe următorii ani. Carol primește mîna liberă să
rezolve problemele naționale și oferă lui Hitler subordonarea economică a
a țării. Carol întors în țară, da dispoziții ca Codreanu să fie executat.
Planul pregătit de multă vreme, cu repetiții amănunțite, este executat de
un grup de subofițeri de jandarmi, conduși de doi maiori. Codreanu împreună
cu alți 13 legionari, din care doi condamnați cașieși, la cîte zece ani
închisoare sunt urcați în două camioane, care după ce se plimba între
București și Rîmnicul Sărat-un oraș de provincie- ajung la locul hotărît
pentru execuție. Maiorul Dinulescu, da ordinul de execuție și cei 14 jan-
darmi string laturile întinse în jurul gîturilor celor transportați și lega-
ți de baci. Sistemul de ucidere necunoscut în România, garotarea- a fost
studiat direct în țări străine și adoptat pentru o macelărie în masă.
După asasinare, cadavrele sunt duse la închisoarea Jilava unde jandarmii
împușcă cadavrele în spate, cu rafale de mitralieră, pentru a dovedi că cei ma-
sacrați au fost ucisi "pe cînd începeau să fugă" textă exprimată de comunicatul
oficial publicat a doua zi, Sistemul uciderii sub pretextul fugii de sub
escortă a fost utilizat, tradițional, de oligarhie pentru a-si ucide adversarii
sau criminalii înrașiți. Oligarhia voia să se prezinte lumii civilizate ca
practicînd un regim extrem de liberal, dar recurgea permanent la astfel de
subterfugii. Cadavrele, ^{lui Codreanu și a celorlalți} au fost îngropate într-o groapă comună, dar au fost
deshumate peste cîteva zile și strooite cu acid sulfuric pentru a fi dizolva-
e. Toate aceste amănunte au fost consemnate ^{în declarații judiciare} și reproduse de jandarmii
calai în cursul anchetei efectuate de comisia guvernamentală instituită spe-
cial.

Nici un om politic nu protesteaza public contra acestui asasinat in masa. Nici un ziar din cele care protestau contra oricarei incalcarii a drepturilor unui minoritar nu a luat atitudine contra acestei barbarii. Mai mult, nici astazi, reprezentatii oligarhiei romane vechi si noi nu condamna asasinatul. La timpul acela, marile restaurante si cabarete, frecventate de oligarhie au organizat mari banchete.

Reactia maselor populare a fost de imens desgust, amaraciune si desnadejde.

Carol, din ce in ce mai sigur de libertatea sa de actiune, jefuieste mai departe cu nesat si vigoare. Calinescu, stapin necontestat al administratiei tarii, isi da drumul si incearca sa se substituie lui Codreanu, fizic, si moral. Ambii decid sa satisfaca cererile lui Hitler.

Prima perioada a dictaturii regale si a preliminariilor asasinatului lui Codreanu sunt relatate de condeii ministrului de externe a lui Carol, N. Petrescu "Comnen", un alt caz tipic de exemplar de ciocoi neo-fanariot. Nascut dintr-o familie modesta de functionari umili, cu banalul nume Petrescu, tinarul dorind sa faca cariera isi adaoga la numele sau-numele familie imperiale bizantine. ^{COMNEN} El a inceput sa se numeasca Petrescu Comnen si cu timpul a ajuns sa se considere el insusi un descendent al acestora. De aceea numele sau a devenit "P. Comnen" iar cu timpul s-a francizat devenind "Comnene". Uitind complet numele familie sale el semna "N.B. Comnene" nume sub care au aparut in italiana doua carti de memorii. "I responsabili" si "Preludi del Grande Drama".

Intrat in Ministerul de Externe, duce o viata comoda pina ce Carol-Lupescu decis sa inlature total oamenii politici, incredinteaza postul de ministru de externe celui mai neinsemnat functionar din minister, lui Petres-

cu, atitudine onorată de această numire încît devine o slugă credincioasă a cuplului. În calitate de participant la sedințele ale consiliului de miniștri și la unele acțiuni ale lui Carol.

El citează în cărțile sale unele lucrări ale unor oameni politici francezi, care l-ar fi putut îndemna să reflecteze asupra destinului României. Astfel citate din cărțile lui George Bonnet, faimosul de ministru extern francez "De Washington au Quay d'Orsay" ilustrează dezordinea politică internă franceză, tulburările sociale, instabilitatea guvernelor, politica de concesiuni făcute Germaniei, inferioritatea militară franceză, etc. Bonnet evidențiază ca singura speranță a Franței pentru a bloca drumul revendicării germane, constă în alianța sovietică, - alianță condiționată de trecerea trupelor rusești pe teritoriile poloneze și românești, neacceptată de guvernele respective. Petrescu confirmă că Polonezii se opuneau permanent acestei treceri, fapt care demonstrează înălnitarea politicii franceze care se crampona de condiții ireale. Petrescu confirmă că Litvinov, solicita mereu această permisiune/pe teritoriile românești și poloneze, pentru că era convins că se bucura de sprijinul lui Titulescu. Petrescu citează în sprijinul afirmației ale lucrării lui Paul Boncour, alt strălucit ministru de externe francez, "Entre deux guerres".

Petrescu relatează un episod caracteristic asupra comportării franceze. Generalul Iacobici, ministrul înarmării, i-a afirmat că România trebuie să anuleze contractul încheiat cu firma franceză Hotchkiss, pentru că aceasta nu putea livra mitralierele contractate / 13 noiembrie 1938 / Petrescu, francofil convins, insistă pe lângă Iacobici să nu ceară anularea contractului, dar Iacobici îi replică că "nici unul dintre furnizorii francezi nu ^{si-au} respectat / obligatiile".

Petrescu relatează un exemplu limpede de modul cum oligarhia roma-

na calomnia Miscarea Legionara.

El primeste, la minister, intr-o zi, vizita lui Virgil Madgearu, secretar general la partidului national-taranesc, care ii relateaza ca legionarii primesc pistoale automate din Germania. Dupa plecarea lui Madgearu, Petrescu se duce imediat la Armand Calinescu, pe atunci la ministerul de interne si ii comunica cele relatate de Madgearu. Calinescu ii spune ca ar exista unele informatii ca diversi legionari ar vizita legatia germana, dar nu exista dovezi ca legatia ar importa arme. Petrescu nu se lasa convins si cu ocazia primei vizite pe care i-o face ministrul plenipotentiar german, Fabritius, comunica acestuia ca exista informatii ca diversi legionari viziteaza legatia germana. Fabritius surprins, cere sa i se indice nume. Petrescu ii citeaza unele nume, dar Fabritius spune ca dupa cunostiintele sale acestia nu sunt legionari. Petrescu, afirma ca mai tirziu a aflat ca organele judiciare romanesti au stabilit si condamnat legionari care au acceptat importul de arme. Este evident ca Petrescu nu indica in afirmatia sa nici un nume de instanta judecatoreasca sau nume de legionari, pentru ca aceste lucruri nu au fost decit produsul imaginatiei sale, si a lui Virgil Madgearu.

Petrescu relateaza amanuntit preliminariile vizitei in Anglia si tratativele penibile care au fost duse in acest domeniu. Carol i-a cerut sa intocmeasca un dosar special asupra solicitarii imprumutului, dar Britanicii au fost destulde circumspecti du echipa diplomatica romana.

Petrescu relateaza cum si-a aranjat Carol vizita in Germania, prin intermediul unui print Hohenzollern-Sigmaringen, care a vizitat Romania. Petrescu a intilnit pe acest print la o receptie si acesta a tinut sa-i spuna ca Hitler este suparat pe Carol pentru ca ^ainlaturat de la guvern pe singurul germanofil roman - Octavian Goga", Petrescu comunica aceasta convorbire lui Carol, care insa convinge pe Petrescu, ca Miscarea Legionara

a fost inspirata de Germania si subventionata de aceasta, cum ar fi dovedit procesul recent al lui Codreanu.

Carol a cerut lui Petrescu sa-i intocmeasca si un dosar asupra Miscarii Legionare, pentru a discuta cauza cu Hitler. Cu aceasta ocazie Carol i-a spus: "Hitler este cel mai puternic, el este la apogeul puterii si prestigiului sau. Imi propun insa sa-i spun ca nu voi mai suporta actiunile subversive ale lui Rosenberg, Goebbels si Bohle in tara noastra. Stramosii mei au fost germani si eu vreau sa traiesc, mai ales dupa evenimentele la care am asistat, in cei mai buni termeni cu Germania. Noi le vom vinde produsele noastre si le vom cumpara pe ale lor. Putem face comert si schimburi artistice, intelectuale, sportive, cit de multe va voi Hitler, cu toate pericolele pe care le ascund astfel de manifestari. Dar nu vom permite intruziuni in casa noastra. Hitler trebuie sa aleaga intre prietenia noastra si aceea a unui grup de teroristi". Este evident ca Carol a stiut sa-l convinga pe Hitler asupra realizarii unui acord, care a fost respectat integral de Hitler, caci Carol a fost izgonit din tara de populatie si nu de Hitler,

Petrescu sustine ca regele era extrem de enervat cind i-a facut declaratia. Unele evenimente ulterioare - manifestari de protest contra prigoanei - au exasperat pe rege atit de mult incit considera legionarii, ca duamani personali.

Carol voia sa-l vada pe Hitler pentru a putea stabili un acord cu acesta si de aceea a tinut sa aiba o intrevvedere personala. Petrescu s-a intors in tara si a participat la un consiliu de ministri, in cursul caruia a observat ca Armand Calinescu era foarte enervat si agitat. Petrescu il intreaba asupra cauzelor nervozitatii manifestate si Calinescu ii raspunde ca in acele clipe are loc intrevvederea regelui cu Hitler, si ca el asteapta

intoarcerea regelui pentru a lua masuri definitive pentru distrugerea Miscarii Legionare. In cursul aceluia consiliu de ministri, Ghelmegeanu, Ralea-transfugi ai partidului "democrat" national-taranesc, deveniti mai tirziu slujitorii constiinciosi ai regimului comunist, Cancicov, liberal, au intervenit si au cerut sa se ia masuri energice pentru a se asigura "linistea tarii". Toti acesti ministri "romani" au afirmat ca in acel moment, "cheia situatiei" se afla la Berlin, adica la discretia lui Hitler si/au/ ^{omisi sa afirme ca} cel care negociau vinzarea tarii, erau reprezentantii oligarhiei si nu cei invinuti de filonazism. La 24 noiembrie, Carol telefoneaza lui Calinescu, dupa intrevederile avute cu Hitler, Goering si Ribbentrop "putem fi linistiti". Cu alte cuvinte, Carol - care a fost un laș notoriu, - se simtea asigurat in practicarea "racketului" sau. Petrescu asteapta pe rege pe peronul garii si Carol ii confirma lui Petrescu ca in intrevederea cu Hitler "a triumfat punctul de vedere just". Carol da dispozitii si Calinescu masacreaza pe Codreanu si un grup de legionari. Petrescu trece cu multa discretie asupra masacrelor.

*
Hitler protesteaza formal contra asasinatelor. Hutton G/"Survey after Munich" 1939/ afirma ca reactia lui Hitler de a ordona restituiră decoratiilor romanesti a fost pur formală si urmarea sa domoleasca indignarea nationala si in ternationala, In fapt, Carol garantase lui Hitler 40% din exporturile de petrol, grane si lemn ale Romaniiei, cu conditia sa fie lasat sa conduca Romania cum voia el. Germania a acceptat pretul regretabil al lichidarii Miscarii Legionare, desi tirguiala nu ar fi avut rost./Hutton.. op. cit./

*
Carol incaseaza comisioane de la toate afacerile incheiate cu Germania, Calinescu difuzeaza discursuri si servilisme biaantine, care trebuiau sa asigure lui Carol o pozitie nationala si mondiala...dar angajamentele

luate fata de Hitler trebuiau executate. In martie 1939, Carol-Lupescu plateste pretul stabilit pentru uciderea lui Codreanu si incheie cu Germania Tratatul Wohltat care asigura Germaniei un protectorat economic, virtual asupra Romaniei. Hanc J,/"Tornado across East Europe" ; Greystone Press 1942/ afirma ca prin acest tratat,"productia, comertul,exploatarea resurselor naturale si sistemul de transporturi au fost integrate in economia germana". Studiul presei si literaturii politice a epocii nu indica nici un protest al presei"democra_tice " din Romania si nici a minoritatilor ocrotite prin Tratatul minoritatilor,^{contra acordului incheiat} /ceea ce demonstreaza ca oligahia romana, in care se integrasera minoritatile,nu era interesata in mentinerea unei independente reale romanesti, ci in eliminarea fizica si morala a competitorilor care cereau inlaturarea oligarhiei.

Carol respecta constiincios alianta cu Hitler. In volumul, Documents of German Foreign Policy" vol. VII- documentul 361 din 27 august 1939, relateaza ca Grigore Gafencu- un alt stralucit exemplu al oligarhiei romane, pe atunci ministrul de externe al lui Carol, asigura ministrul Germaniei la Bucuresti, ca Romania nu se "opune atacarii Poloniei, si va ramine neutra in cazul in care Germania va ataca Polonia,"In acelas volum, documentul 386, relateaza o intrevedere a lui Carol cu colonelul Gerstenberg, atasatul aviatice germana la Bucuresti. Carol asigura pe Gerstenberg, ca pactul incheiat recent de Rusi si Germani, constituie o mare intarire a Germaniei din punct de vedere politic si economic si demonstreaza slabiciunea economica si militara a Angliei. Din proprie initiativa, -cum remarca Gerstenberg, Carol comunica atasatului militar, ca" Fran_cezii si Englezii le-au spus de curind un plan pentru sabotarea cimpurilor petrolifere romane, in cazul unui razboi. ^{Carol a afirmat} Mai departe, /ca el a respins acest plan, subliniind ca Romania va ramine neutra si ca va lua masuri contra unor astfel de acte. Mai tirziu, in iulie 1940, Carol s-a tinut de cuvint si a arestat pe

Britanicii care au incercat sa saboteze instalatiile petroliere din Romania. Este semnificativ ca in cartile publicate de majoritatea ziaristilor occidentali aflatii la Bucuresti ,in acea vreme- carti aparute dupa razboi cind documentatia necesara fusese publicata- au consemnat, datorita informatorilor lor din lumea oligarhiei, ca acesti Britanici au fost arestati si maltratati de catre legionari, care nu se aflau pe atunci la putere.

Dupa asasinarea lui Codreanu, Carol-Lupescu incepe actiune sustinuta de intimidare a legionarilor. Acestia sunt arestati ,sub pretextele cele mai anodine, torturati, raniti, umiliti. Profesorul universitar Iordache Nicoara, stralucit reprezentant la vietii stiintifice si culturale romane, este batut atit de rau la talpi, incit pina in septembrie 1939, cind a fost ucis fara judecata, a fost invalid miscindu-se cu multa greutate. Victor Dragomirescu, unul dintre tinerii cei mai straluciti ai generatiei tinere, conducatorul ales al studentimii romane a fost torturat si apoi, ars de viu. Locotenentul Nicoale Dumătreșcu, - un chimist de mare valoare, a fost spinzurat intr-un closet; Valeria Grecu ,studenta si Nicoleta Nicolescu , conducatoarea grupelor de femei, violate cu ciomegele, /V.Grecu s-a sinucis aruncindu-se pe fereastră, iar Nicoleta Nicolescu a fost arsa de viu/ avocatul Fagadaru, torturat prin taierea picioarelor , etc. Toti cei care erau urmariti , de cele mai multe ori pentru invinuiri imaginare, erau batuti, torturati si ucisi.

Carol- Lupescu, constituie un partid totalitar, in care au in scris din oficiu, toti functionarii aparatului de stat si membrii partidelor politice care au acceptat compromisul. Este evident ca aceasta formula nu a fost criticata fatas de nici o Organizatie democratica. In schimb ,ea a a smuls zimbete si sarcasme din partea tuturor celor erau indignati de

sistemul "potemkinist" introdus in Romania- o democratie falsificata si corupta.

Un grup de legionari, refugiatii in Germania, hotarasc sa ucida pe Carol, Lupescu si Calinescu. Toate incercarile echipei de atentatori, conduse de avocatul Titi Dumitrescu, dau gres si ei nu reusesc sa gaseasca ocazia sa asasineze pe rege si favorita. In schimb, in luna septembrie 1939, eiucid pe Calinescu, dupa care se predau autoritatilor in loc sa fuga. Furia lui Carol se deslantuie nestavilita. Numeste primministru un general, Gh. Argesanu, care accepta sa patroneze masacrarea "fara judecata" a unui mare numar de legionari. Gavrilă Marinescu, numit ministru de intern, ordona ridicarea si masacrarea unui numar de legionari pe fiecare judet, dupa criteriile stabilite de autoritatile locale. Oamenii sunt arestati in toiul noptii, rupti de ^{linga} familia, dusi in pietele publice si executati in vazul populatiei adunate cu goarna. In orasul Husi, cetatenii evrei au acoperit cu excremente cadavrul lui Ion Codreanu, fratele lui Codreanu, care nu facuse niciodata politica si nu fusese adeptul liniei politice a fratelui sau. Unii legionari sunt scosi din inchisorile si lagarele in care se aflau, legati cu fringhiile atat individual, cit si in grup, apoi minati pe sosele si mitraliati. Au avut loc barbarii de neinchipuit. Unul dintre fruntasii legionari, Traian Cotiga se afla in Spitalul Militar din Brasov, bolnav grav. Este ridicat pe brate, dus in piata alaturata si ucis. George Istrati, seful Fratiilor de Cruce, constata ca scoa dintr-un lagar pentru a fi ucis, constata ca gloantele mitralierelor i-au taiat fringhiile cu care era atasat de grup. El fusese ranit, dar a putut sa se deplaseze intr-un sant vecin cu drumul. Calaii numara cadavrele, constata lipsa lui Istrati, se organizeaza rapid o cercetare si Istrati este ucis cu salvaticie de sublocotenentul de jandarmi Cinghita, un urias, frumos ca un zeu, dar cu un suflet de cal medieval. Herghelegiu, legionar din Judetul Neamt, era internat cu Cotiga in Spitalul din Brasov.

Isi pierde constiinta, dupa ce esteranit si nu ucis, isi revine si se ascunde intr-o padure. Calaii isi dau seama ca Herghelegiu lipseste de la număratoarea cadavrelor si incep sa-l caute cu inversunare. Timp de doua zile se anunta prin radio o mare recompensa pentru prinderea lui. Insfirsit, Herghelegiu este gasit intr-un pom, prada unui inceput de infectie, si cu mare temperatura. Este coborit din pom si ucis pe marginea drumului in vazul populatiei.

Cei care l-au ucis pe Calinescu au fost dusi in aceiasi zi pe locul unde avusese loc atentatul, si sunt executati in vazul populatiei. Odata cu ei, sunt executati alti trei oameni, care nu aveau nici o legatura cu atentatul. Apoi, cadavrele au fost expuse publicului. Deasupra lor a fost fixata o pinza pe care se scria "Aşa pier dusmanii natiei". Toti cei care au fost ucisi nu au fost judecati, nu s-a stabilit judiciar daca au avut vre-o legatura cu atentatul, si nici unul dintre calaii care i-au executat nu a fost urmarit legal pentru asasinat. De asemenea, trebuie indicat ca presa epocii, nu a sugerat nici un protest contra acestor masacre barbare facute in dispretul oricarei legi umane si divine. In schimb, aceiasi presa a consemnat, meticulos, orice manifestare contra populatiei evreesti, si mai ales orice manifestare legata de aruncarea unor petarde, care nu au ucis pe nimeni.

*

Izbucnirea razboiului mondial a permis cuplului Carol-Lupescu sa realizeze una din loviturile lor cele mai josnice. Dupa ce Germanii au invadat Polonia, cea mai mare parte a Polonezilor avuti--Evrei sau Polonezi--s-au retras prin Romania. Gavriila Marinescu, institutie pesturi suplimentare de control la granite si refugiatii - mai ales, Evreii - nu sunt primiti in Romania, decit dupa ce platesc sume uriase oamenilor lui Gavriila Marinescu, in aur sau in bijuterii. Carol-Lupescu primesc cea mai mare parte

bijuteriilor jefuite. Gavrița Marinescu s-a ales, cu un sac plin cu bijuterii de mare valoare.

Generalul Argeșanu este repede înlocuit cu omul tuturor compromisurilor, Gheorghe Țătarascu, care încearcă disperat să găsească o formulă de alianță mai eficientă cu Germania. Încercările sale dau gres. Oligarhia acceptase dictatura lui Carol atâta timp cât acesta se vedea hotărât să disturgă Mișcarea Legionară și cât părea că se bucură de asentimentul lui Hitler/ pare logic ca oligarhia să fi cunoscut sentimentele filo-germane și simpatia netă pentru Hitler, ^{la} /consemnată de Petrescu Comnen/. Dar după ce a fost evident că Germanii nu doresc să-l aibă numai pe Carol, ci orice om politic dispus să-^{cînd} servească și mai ales, /se părea că Mișcarea Legionară este temporar anihilată, oligarhia nu a mai fost interesată să-l sprijine pe Carol, care era urit de toată țara. Conducerea lui era falimentară, căci nu reușise să atragă în organizațiile politice înființate de el pe legionari- visul oricărui organizații politice române.

Oligarhia considera că trebuie făcute noi încercări pentru a se obține apropiere de Hitler, fie din motive oportuniste, fie din convingere. Alegerea oligarhiei se stabilește asupra lui Ion Antonescu, un general care își făcuse reputația de mare dirigență, onestitate și prietenie cu Corneliu Codreanu. Omul de legătură și încredere care trebuia să facă legătura cu Ion Antonescu era un conferențiar universitar, Mihai Antonescu, - cei doi nu erau ruda- membru în partidul liberal al lui George Brătianu, germano-fil notoriu.

Veturia Goga, " eminenta cenusie" a camarilei carliste și, apoi, a camarilei antonesciene, vadușa lui Octavian Goga, - considerat de Germani ca fiind sigurul germanofil curat/ N.P. Comen; op. cit./

il introduce pe Mihai Antonescu, in februarie 1940, la ambasada germana. Mihai Antonescu ofera germanilor atit a garantii de fidelitate, incit acestia considera formula de conducere Ion Antonescu ca valabila, in cazul in care Carol ar fi constrins sa abandoneze puterea. Carol Lupescu afla de manevrele Antonescu si dispune inchiderea acestuia in Minastirea Bistrita, unde Carol fusese trimis cind avusese legatura cu Zizi Lambrino.

Horia Sima, noul conducator al Miscarii Legionare, acceptat de legionari ca atare, in baza principiilor stabilite de Codreanu, revine in tara din exilul voluntar pe care il alesese si incearca sa gaseasca o formula de revenire in viata politica a Miscarii Legionare. Dictatura carlista stabilise pentru legionari numai raporturi de forta, care conform uzantelor tuturor dictaturilor pentru opozantii lor, se rezolvau numai de catre organele de politie. Sima accepta sa participe in guvern cu unii delegati ai Miscarii Legionare, dar el demisioneaza imediat ce a obtinut confirmarea politica a Miscarii, intrerupind contactele cu organele represive.

Evenimentele internationale se precipita. Franta se prabuseste militar sub loviturile armatei germane si astfel tot sistemul de aliante militare stabilite prin Tratatetele de Pace din 1919 se prabuseste. Rusia incepe sa-si arate adevarata fata si cere sub forma unui ultimatum ca Romania sa-i predea Basarabia, Bucovina si o parte a unui judet din Romania veche - Dorohoi. Daca in ceea ce priveste Basarabia, Rusia putea spune ca a stapinit acest teritoriu romanesc, Rusia cerea de aceasta data teritorii care nu fusesera niciodata sub stapinirea sa. Carol intruneste un consiliu de coroana, care constata rezultatele dezastruase ale politicii nationale care isi concentrase eforturile asupra desfiintarii Miscarii Legionare si de aceea tolerase politica de jaf gangsteresc a lui Carol, Consiliul de Coroana afla ca armata romana nu avea munitie decit pentru doua saptamini si decide sa cedeze in fata ultimatumului rusesc. Trupele romane se retrag din provinciile cunoscute sub insultele si scuipaturile populatiei evreesti/ Nagy Talavera, op.

cit.; Hillberg ,R' "The Destruction of European Jews" ; Barbu, G; op. cit/
Aceasta comportare a sadit sentimente de mare amaraciune in sufletul solda-
ilor si ofiterilor obligati sa se retraga umilitor din teritoriile romanesti.

Carol formeaza un guvern nou, condus de Ion Gigurtu, un notoriu
germagofil. Cu toate eforturile depuse, Gigurtu nu poate opri procesul de
disolutie nationala. Ungurii cer Transilvania, Bulgarii cer Dobrogea. Carol
incearca si el formule disperate pentru a-si salva regimul dictatorial.
si introduce prima legislatie antisemita la 9 august 1940. Este semnificativ
ca prima legislatie antisemita din Romania a fost introdusa de Carol si
favorita sa care era evreica, o dovada certa ca favorita era mult mai preocu-
pata de jefuirea tarii si constituirea unei pozitii personale decit de
soarta coreligionarilor sai.

Carol cere si obtine ca autoritatile romanesti sa-i plateasca despa-
gubiri pentru domeniile coroanei care fusesera abandonate Rusilor in teritO-
iile predate. Mai mult- pentru ca era convins ca trebuie sa cedeze si o
parte a Dobrogei si a Transilvaniei, el cere sa fie despagubit si pentru
domeniile pe care le avea in Transilvania si pentru castelul reginei Maria
de la Balcic, din Dobrogea si unde se afla inmorminata inima fostei regine.
Carol primeste toate sumele cerute dar poporul exasperat l-a denumit " tilha-
ul care si-a vindut pina si inima mamei sale ".

Hitler si Mussolini impun Romaniei sa cedeze Ungurilor o parte din
Transilvania si o parte din Dobrogea. Consternarea este uriasa in toata ta-
ra. Carol incearca ultima formula de salvare si incredinteaza guvernul lui
Antonescu, considerat omul germanilor si singurul capabil sa atenueze
sprijinul popular acordat marilor intruniri convocate de legionari pentru
a protesta contra cederilor de teritorii.

Antonescu manevreaza abil si lasa pe legionari sa-si continue
manifestatiile dar impiedeca pe Carol sa ia contact cu fostii sai aliati

din rindurile aparatului de stat. Sprijinit de toate partidele politice / Barbu, G; op. cit./ determina pe rege sa abdice.

Carol, Lupescu si marele favorit, Ernest Urdareanu, maresalul palatului, parasesc tara huliti de toata lumea. / Prost. H.; op. cit./ Urdareanu, un obscur ofiter de cavalerie, reusise sa intre in gratiile lui, Lupescu al carui amant devine / Alice Leone Moats; op. cit. / si incetul cu incetul inlocuieste toti ceilalti favoriti minori si devine primul favorit regal. Carol nu mai primea nici un om politic care nu fusese in prealabil, "filtrat" de Urdareanu. In exil, dupa moartea lui Carol, Urdareanu a fost omul cel mai apropiat de Lupescu, confident si sfatuitor. Moats spune ca s-ar fi si casatorit. Cei trei parasesc tara cu un tren compus din 42 vagoane, incarcat cu mobile, tablouri, carti, statui, bijuterii - tot ceea ce avaritia si cupiditatea lui Lupescu a putut sa jecmaneasca de pe spinarea poporului roman.

Antonescu formeaza un guvern compus in majoritate din oamenii oligarhiei si legionari, care reprezentau minoritatea / Hillberg. op. cit. / Hanc / op. cit. / arata ca la parasirea tarii de Carol: situatia tarii, ciudata, nu putea fi inteleasa, fara sa se aprecieze divortul dintre masele populare si conducatorii lor, Prin concesiile teritoriale facute de Carol in politica externa si prin incercarile facute ulterior de a-si pastra tronul si situatia sa personala, tronul s-a izolat de mase. Regimul dictatorial instituit de Carol, a pavat drumul, penetratiei germane naziste pina ce Romania a devenit practic un protectorat german. Absorbirea economica a tarii incepu ta prin Tratatul Wohltat - martie 1939 - a dus la subordonarea politica."

GUVERNAREA MIXTA ANTONESCU -MISCAREA LEGIONARA

La 15 septembrie se instituie prin decret regal, emis de Mihai, urmasul lui Carol un guvern mixt condus de Antonescu, Sima fiind vice-premier si Mihai Ant nescu mina dreapta a lui Ion Antonescu ca ministru de justitie .

Ion Antonescu, -supranumit de ceilalti ofiteri" Ciinele rosu"- era cunoscut ca un stralucit ofiter de stat major, adica din acea clasa de ofiteri capabili sa aprezieze solutiile altora, in calitate de arbitri, dar incapabili sa-si rezolve propriile lor solutii. Dintre toti scriitorii occidentali, care au scris despre Antonescu, singurul. Prost a reusit sa redea un portret sever dar corect." Invidios, razbunator, certaret, aduna totul pentru el. Era fara mila pentru slabiciunile altora, in timp ce lui isi acorda toate scuzele. Mindria lui se apropia de ingimfare, ambitia lui nu era niciodata satisfacuta. Are un spirit mai mult negativ decit constructiv si o inteligenta mediocra. Cit a fost sef de stat major, s-a ocupat de treburi marunte si nu a facut nimic pentru ameliorarea situatiei armatei, deoarece era incapabil de solutii constructive." Ceea ce Prost nu a stiut sau nu a vrut sa consemne a fost faptul ca Antonescu, suferea de o grava invaliditate. In timpul primului razboi mondial fusese ranit la creier, si o parte a placii frontale fusese inlocuita cu o placa de argint care spre sfirsitul vietii lui i-a produs mari tulburari. Spre sfirsitul anului 1943, Hitler a trimis specialisti germani la Bucuresti, dar acestia nu au reusit sa descopere tratamentul cel mai indicat. ^{Dupa ce a fost} arestat de regeler Mihai, este predat de acesta si de oamenii politici ai oligarhiei Rusilor, care dupa ce il detin, fara drept, arestat in Rusia timp de doi ani, ^{proi} il trimit in Romania unde este condamnat in urma unei judecati sumare de un tribunal comunist, la moarte. Atit in timpul procesului cit si la executie, Antonescu a dovedit o admirabila mindrie si demnitate nationala, pe care nu si le-a manifestat in distrugerea tineretului roman.

Activitatea politica a lui Antonescu nu se poate aprecia fara judecarea vietii si atitudinii sotiei sale, Maria Antonescu. Romanca, Maria se casatoreste cu un evreu francez si pleaca la Paris, unde este parasita de sotul ei, Ea intilneste pe Antonescu la Paris unde acesta era atasat

militar. Cei doi se casatoresc la Paris dar nu se ingrijesc sa observa ca formalitatile de transcriere a divortului pronuntat la Paris ^{sa fie} indeplinite conform legilor romane. Lupescu, separata ca Antonescu nu se prezinta in audientele publice pe care le dadea, dispune sa fie trimis in judecata pentru bigamie. Procesul a fost judecat la Bucursti si Mihai Antonescu a fost avocatul celor doi. Maria Antonescu se imprateneste cu Veturia Goga, care devine "sufletul ei blestemat" ^{si curind}. ~~El~~ /dăpune pe Antonescu, soția sa si M. Anjonescu, devenind consilierul lor in toate problemele grele ale tarii. In timpul razboiului determina pe Maria Antonescu sa infiinteze o organizatie filantropica numita "Ajutorul de Iarna" organizatie condusa dictatorial de Maria Antonescu, dar, in fapt, administrata de Veturia Goga, care s-a imbogatit fantastic. Dupa instaurarea regimului comunist, Veturia Goga a reusit sa fie scapata de Evreii pe care ii ocrotise prin organizatia filantropica ^{si de comunisti}. /in schimb, Maria Antonescu a fost inchisa - ani de zile - si si-a sfirsit viata modest, crosetind obiecte de mina la o cooperativa.

Mihai Antonescu, provenit dintr-o familie modesta, reuseste sa obtina o bursa de studii la Paris, -cheia tuturor succeselor- si dupa studii decente si obscure, intors in tara este numit in invatamintul universitar, asteptand o ocazie favorabila sa parvina. Era un ingimfat marunt, dar considera ca este sortit sa salveze "natia". El a incasat sume uniase de la Evrei pentru a-i scuti de serviciul militar /Prost. H.op.cit./ si a constituit din aceste su me un fond in Elvetia care trebuia sa serveasca supravieturii unui grup de 5000 playboys romani din sferile oligarhiei care trebuiau sa lupte sa mentina idealurile "oligarhiei" peste hotare. Ajuns la putere, acest neociocoi, marunt la minte si chip, plin de toate complexele, a dus o viata de playboy, angajandu-si o demimondena de lux, valetul autohton cel mai scump si a rechiziti nat pentru locuinta sa il

personala, unul din cele mai scumpe si centrale palate bucurestene .Mihai Antonescu, ca si alti politicieni romani erau convinsi ca sunt capabili sa ofere lumii solutii ideale pentru toate problemele in curs, dar nu a fost capabil sa instituie pentru tara pe care a condus-o patru ani, o singura formula viabila si eficienta.

Miscarea Legionara , miscare revolutionara , promovata si amplificata de marile probleme sociale si nationale romanesti, nerezolvate de oligarhie in cei 80 ani de guvernare, a fost inclusa intr-o actiune de guvernare care a durat patru luni si jumătate in conditii absolut ingrate.

Ea trebuia sa faca fata- dupa ani de zile de persecutie morala si fizica- reorganizarii cadrelor sale, Problema nu ar fi fost nerezolvabila, daca cei doi parteneri ar fi fost de buna credinta. Din volumul publicat de G.Barbul-fostul secretar al lui Ion Antonescu-si Matias Carp, secretar general al Unitiunii Evreilor Romani in perioada 1940-1944. reiese in mod clar ca Antonescu nu a fost de buna credinta in alianta sa cu legionarii si el a urmarit permanent fie sa preia sefia Miscarii Legionare, fie sa izgoneasca din guvern Miscarea in conditii atat de penibile incit aceasta sa fie ulterior dezavata de cei mai buni Romani.

De aceea activitatea Miscarii in timpul guvernarii nu poate fi analizata considerind cei doi colaboratori de buna credinta. Mihai Antonescu a dispus infiintarea unei comisii speciale la Ministerul Justitiei prezidata de un comunist notoriu , Traian Brosteanu, care ulterior , in timpul regimului comunist a fost utilizat in alte servicii de incredere de catre comunisti. Aceasta comisie aduna toate reclamatile facute de Evrei si de alti cetateni care se considerau lezati de unele actiuni legionare.Conform sistemului utilizat permanent de oligarhie, majoritatea documentelor

colectate de aceasta comisie erau sau false sau "amplificate" - cifrele reale fiind deformate de comisie. Ele au fost folosite ,dupa lovitura de stat pentru a se ilustra necesitatea acestei lovituri de stat; au fost folosite de reprezentantii oligarhiie, fugiti peste granita ; si sunt folosite de regimul comunist roman pentru a calomnia Miscarea Legionara./ Fatu, M. & Spalatelu, I. " Ţarda de Fier- organizatie terorista de tip fascist" Editura Politica, Bucuresti, 1971./

*

Se parea ca cea mai grea dificultate pentru Miscarea Legionara consta in reorganizarea cadrelor, decimate de masacrele regale. S-a dovedit curind ca dificultatea era numai aparenta, caci Miscarea crescuse un mare numar de aderenti educati in spiritul legionar, iar noul sef, Horia Sima, un intelectual de rasa si un om politic abil si dinamic, parea ca are toate resursele necesare sa stapineasca situatia. Cu conditia sa se fi bucurat de buna credinta a lui Antonescu si oamenilor lui si daca ar fi avut timpul necesar sa realizeze reorganizarea impusa.

In cadrul acordului de guvernare, Miscarea Legionara urma sa se ocupe de administratia interna a judetelor si comunelor, finante, etc. Actiunea era insa practic imposibila din cauza conditiilor impuse de colaborare. Un partid politic care nu contesta structura deciziilor predecesorului sau, poate continua o administratie utila. Miscarea Legionara, a fost impusa la guvernare de revendicarile nationale, care si-au gasit expresia in programul Miscarii. Starea de tensiune generata de falsificarea vietii politice din Romania, utilizarea violentei pentru a bloca orice revendicare sociala si politica si existenta unui aparat de stat corupt si abuziv, impunea folosirea unor metode revolutionare care sa faca posibile atat desfiintarea aparatului de stat-devenit acum partid politic , prin constituirea unor cadre care exprimau interese si mentalitati comune-

cit și restructurarea instituțiilor de stat, care să exprime consensul popular și participarea activă a poporului în conducerea țării. Pe de altă parte, era absolut necesar să se blocheze toate tendințele de restaurare a oligarhiei și instrumentelor ei de conducere. În plus, legionarii trebuiau să realizeze atât justiția socială - temeiul politic al luptelor lor - cit și modernizarea țării, blocată de oligarhie. / Nagy Talavera; op. cit. / - Hannah Arendt, op. cit. /.

Din primele zile ale guvernării a fost evident că oligarhia era aliata lui Antonescu, care s-a făcut portparola ei pe lângă ambasada germană. G. Barbu, secretar de legăție și secretar al lui Ion Antonescu, afirma că acesta lua de două-trei ori pe săptămână, contact cu ambasada, denigra Mișcarea și cerea sprijinul organelor ambasadei pentru a înlătura pe Legionari. Pe de altă parte, conflictele dintre Germani - atât cei din cadrul minorității germane din România, cit și reprezentanții economici ai întreprinderilor germane - și legionari au devenit din ce în ce mai acute. În urmărirea realizării obiectivelor lor imperialiste, care deveneau din ce în ce mai evidente, Germanii, au încercat să se insereze masiv pe piața românească, atât în nume personal cit și ca reprezentanți ai unor întreprinderi evreiești preluate de ei. Hugo Stinnes, Goering, Clodius, direct sau prin interpusi, au intervenit direct în procesul de preluare a întreprinderilor evreiești. Trebuie remarcat, că în toate întreprinderile preluate de Germani de la Evreii fugii patroni, nu erau îndepărtați, ci "angajați" în cadrul noii administrații și, în fapt, conduceau vechea întreprindere. Alte întreprinderi erau preluate de oamenii lui Antonescu și continuau să funcționeze în numele unei organizații hibride instituite de Antonescu, denumite "comisarii de romanizare". Guvernul, la ordinul lui Antonescu, a hotărât că întreprinderile evreiești să-și poată continua activitatea, dar sub oblăduirea unui comisar numit de guvern - în general, un om politic al oligarhiei, sau cuzist.

Acest sistem a creat curind mari competitii intre diferitii solici--
tanti romani si straini. Waldeck/op. cit/ citeaza activitatea stranie depusa
de diferitii oameni de afaceri germani dar si prezenta ciudata a lui Tester,
cetatean britanic, care a stat toada perioada razboiului in Bucursti si a
acoperit- in calitatea sa de "fascist" britanic, adept al lui Sir Oswald
Mosley - activitatea unor intreprinderi evreesti. Hilberg/ op. cit./ rela-
teaza ca legionarii au incercat sa amplifice unele nationalizari din Ardeal
dar s-au izbit de rezistenta minoritatii germane locale , care se plingea
ca nu primeste o participare justa. Antonescu a speculat si pina la urma, a
profitat de aceasta animozitate a minoritatii germane contra legionarilor.

In afara deacestor incercari de a inlatura monopolul economic al
oligarhiei si minoritatilor, conflictul dintre Antonescu si Miscarea Legiona-
ra a capatat forme dramatice, cind legionarii au dorit sa blocheze ineficac
derevenire/ ^{a acestela} in viata politica. Se stia ca oligarhia folosise, conjugat, contra
Miscarii calomnia si violenta. Legionarii au cerut sa se ia masuri pentru
a se pedepsi cei care au comis violente si masacre, fara judecata. Si sa se
elimine sistemul de falsificare a gindirii politice.

Antonescu a aprobat sa infiinteze o comisie speciala care sa anche-
teze masacrele legionarilor; masura aprobata de Sima-pentru a se elimina
posibilitatea unor razbunari personale. Antonescu insa saboteaza de la
inceput orce activitate utila a comisiei, numind presedinte al acestei comi-
sii un magistrat, liberal notoriu, si mare mosier, Eugen Banescu. Au fost
arestati, la inceput
/jandarmii care il ucisesera pa Codreanu si alti citiva din cei care masa--
crasera legionarii din lagarele de la Valsui , Miercurea Vicu, sau alte
locuri. Au fost arestati si generalul Argesanu, care ofodonase masacrarea
legionarilor, Victor Iamandi, ministrul de justitie care nu luase masuri
pentru pedepsirea celor masacrasera, fara judecata, sute de oameni,

Gavrila Marinescu ,calaul sef al lui Carol si spertarul cel mai faimos care a fost produs de oligarhia romaneasca, una din cele mai corupte din lume. Banescu a facut tot ceea ce a putut sa intirzie judecata celor vinovati, a refuzat sa aresteze sau sa extinda cercetarile asupra altor vinovati si in cele din urma , a dispus ca Victor Iamandi si Gavrila Marinescu sa fie transferati la spitale, ca sa-i scoata din inchisoarea in care se aflau cu ceilalti i asasini. Banescu pregatea ,de acord cu Antonescu, "musamalizarea" anchetei, fapt care a dus la o mare incoadare intre relatiile Antonescu-Miscarea Legionara.

Reaua credinta a celor doi Antonesti s-a vazut si cu ocazia redactarii unei importante legi- legea sabotajului. Pentru a se intimpina un sabotaj al dinamizarii vietii economice romanesti, si repetarea sabotajelor exercitate de Evrei in iarna 1938/ Prost; op. cit;- Easterman, L.A; op. cit./ guvernul Antonescu a hotarit sa se edicteze o lege care sa impledece astfel de actiuni. Mihai Antonescu a intocmit un proiect de lege care era atat de incomplet, incit reprezenta mai mult un praf in ochii multimilor decit o masura reala de normalizare a vietii economice. Sima cere consiliului de ministri sa-i lase lui grija redactarii acestei legi si prin serviciile juridice ale Miscarii ,Sima propune un proiect de lege al sabotajului care acoperea toate domeniile posibile economice financiare si comerciale. Aceasta lege a fost semnalul declansarii urii nemijlocite al cercurilor oligarhice din Romania. Cum legionarii incercau sa puna in practica aceasta lege in mod corect, ei se gaseau in fata rezistentii oligarhiei si din aceasta cauza au izbucnit numeroase conflicte, care au dus la reclamatii. Procedul era urmatorul: un comerciant sau financiar , sabota piata prin acumulari de marfuri sau nu scoate marfurile din vama sau prin acumularea nejustificata a unor mari sume de bani necesari procesului financiar al tarii. Cel prins asupra faptului se supunea masurilor luate sau isi oferea intreprinderea sa celor care il descopereau. Apoi, la instigatia organelor

Uniunii Evreilor Romani, reclamau cazul organelor judiciare , care depindeau de Mihai Antonescu. Acestea redactau acte secrete, care nu intrau in circuitul judiciar ,dar erau clasificate de Comisia prezidata de Traian Brosteanu pentru a fi utilizate ulterior contra Miscarii Legionare. Matatias Carp, un om constiincios, a lasat in cartea sa dovezi tangibile ale acestui proces de statisticizare a unor "infractiuni" cae nu au existat decit in acte secrete, clasate la Uniunea Evreilor si registraturile parchetelor judetene , dar nejudicate sau anchetate public pina dupa,lovitura de stat. /op. cit/

Starea de tensiune intretinuta de Antonescu s-a manifestat si printr-o serie de zvonuri alarmiste si documente falsificate. Astfel, Gh Barbul, fostul secretar al lui Antonescu, relateaza cum Antonescu a folosit la un consiliu de ministri restrins, un document^{-evident falsificat}/care indica faptul ca o "echipa mortii" s-ar fi intrunit sa decida uciderea lui Antonescu. Echipa mortii ar fi redactat si un "proces verbal" in care /consemnat planul de ucidere./^{/?!}Antonescu prezinta procesul verbal, difuzeaza in tot orasul zvonul ca se pregatete uciderea lui, dar nimeni nu este arestat. Waldeck sustine/op. cit/ ca i s-a arata la Athenee Palace o femeie despre care i, s-a^{spus} /deschis" ca este aceea care"va ucide" pe Antonescu, dar nimeni nu a luat nici o masura. Este ciudat cum atitia oameni u putut sa creada povesti atit de nedibaci infiripate. Barbu relateaza si o alta inscenare penibila .Toate cercurile diplomatice si intelectuale din Bucuresti au fost impinzite cu zvonul ca legionarii au fost impinziti de "agenti comunisti" . Zvonul era ridicol pentru cei care stia^u ca partidul comunist avea vreo doua sute de membri care in majoritate erau Evrei, dar agentii antonescieni au prezentat un document prin care aratu ca "Groza" un sef comunist are contacte cu Moscova. Curind s-a putut dezumfla si aceasta inscenare. Dumitru Groza era un avocat , mare mosier , care fusese ministru intr-un guvern Averescu. Dupa aceea s-a infeudat Partidului comunist moscovit, pe care l-a slujit fidel pina la moarte, si a fost presedinte

consiliu si apoi presedinte de republica in Romania, ^{comunista.} Dumitru Groza, un muncitor, care nu a fost niciodata comunist, era seful Corpului Muncitoresc Legionar. Servitiile de informatie a Marelui Stat Major a utilizat aceasta potrivire de nume, pe care scriitorii ca H. Prost au transmis-o posteritatii considerind-o valabila, ^{afirmind ca Groza-comunistul ar fi sef legionar} Barbu relateaza ca Antonescu a luat cu el acest document falsificat cu ocazia unei vizite facute la Hitler, ca sa ceara din nou ajutorul acestuia pentru eliminarea legionarilor. Barbu a ramas insa mirat ^{ca Antonescu nu i-a mai cerut procesul verbal in Germania/} Barbu este intrigat de atitudinea lui Antonescu si mirarea lui creste, cind dupa intoarcerea de la Hitler, Antonescu primeste intr-o lunga audienta pe avocatul Petru Groza. ^{-comunista.} Pentru a-si satisface o curiozitate personala, Barbu prezinta lui Antonescu documentul falsificat al asa ziselor raporturi "Groza/ legionarul/ - Moscova"/. Antonescu se infurie si-l intreaba de ce nu a distrus inca documentul, si ordona distrugerea lui imediata.

Guvernul hotarise ca o Comisie compusa din cei mai inalti magistrati ai tarii sa rejudece procesul de condamnare a lui Codreanu. Se fixeaza data procesului pentru ziua de 27 noiembrie 1940 sicu o seara inainte grupul de legionari care pazeau pe asasinii legionarilor inchisi la Jilava, deshuma cadavrele lui Codreanu si a celor ucisi odata cu el. Cu aceasta ocazie se constata ca cadavrele fusesera descompuse cu acid sulfuric. Pe de alta parte s-a stiut ca in citeva zile, Iamandi si Marinescu trebuiau mutati la un spital. Legionarii extrem de agitati, intra in celulele celor inchisi, pe care ii executa, fara judecata, calcind astfel pe urmele asasinilor lor. Este drept ca erau sub impresia unor stari emotionale care ii facuse sa alunge orice judecata. Apoi, nu trebuie uitat ca Miscarea era totusi o miscare revolutionara si se stie ca in general acestea isi trateaza adversarii cu metodele cu care au fost ei tratati. In orice caz, este cert ca acest act a fost un act personal ^{cu accentuate motivari pasionale} care nu a inclus responsabilitatea conducatorilor

Micarii, hotariti ca totdeauna, sa respecte legile, conform dispozitiilor lui Codreanu ^{si un Sima} / ^{alt} grup de legionari, rapesc si ucid pe Nicoale Iorga si Virgil Madgearu. Alti oameni politici, toti membrii ai oligarhiei abuzive si corupte, sunt arestati dar interventia prompta a lui Horia Sima ii scapa de la un sfirsit tragic.

Procesul de reabilitare a lui Codreanu se judeca in ziua de 27 noiembrie de Comisia Speciala formata din patru inalti magistrati. Procurorul General al Curtii de Casatie Civila ^{-Negoescu -} si cei doi avocati, care o reprezentau pe Lilica Codreanu, sota lui Corneliu Codreanu, arata ca actele pe baza carora a fost judecat Codreanu au fost false si ca atase au cerut anularea condamnarii pronuntate contra lui Codreanu. Comisia speciala pronunta reabilitarea lui Codreanu, constatind ca "dovezile" pe baza carora a fost condamnat Codreanu, au fost false.

Dintre toti corespondentii saraini care au fost la Bucuresti in acea vreme, numai St. John relateaza procesul, dar intr-o forma inexacta. El sustine ca reabilitarea lui Codreanu a putut fi pronuntata numai pentru ca toti martorii acuzatii fusesera ucisi la Jilava in noaptea anterioara. /?!/ In fapt, tot procesul a fost o "revizuire" care tehnic nu a folosit nici o dovada noua, caci actele prezentate la condamnare erau falsificate si acest lucru s-a demonstrat cu insasi continutul documentelor. Cei ucisi la Jilava nu puteau fi martori ai acuzarii, caci ei nu avusesera direct vreo legatura cu procesul lui Codreanu. Matatias Carp / op. cit. / relateaza si el desfasurarea procesului, dar il denumeste "paiaterie" afirmatie surprinzatoare pentru un avocat atat de minutios si ordonat. Afirmatia nu poate fi interpretata de cit prin prizma resentimentelor sale contra faptului ca o sentinta considerata esentiala in practica oligarhiei, din care facea parte Carp, se dovedise un fals grosolan.

Este insa caracteristic ca nici Prost, si nici un alt cercetator occidental, care s-a ocupat de problemele Romaniei nu au tinut seama de fap-

tul ca sentinta de condamnare a lui Codreanu a fost anulata, pentru ca s-a bazat pe acte false si interpretare abuziva a drepturilor de aparare.

Antonescu profita de agitatiea intretinuta de Uniunea Comunitatilor Evreesti si de celelalte ramuri ale oligarhiei - si cere din nou Miscarii Legionare sa-i predea lui sefia miscarii. Senatul Legionar respinge cererea lui Antonescu, bazat pe rapoartele asupra opiniei publice, care aratau ca executiile de la Jilava nu indepartasera opinia publica de Miscare./H/. Prost; op. cit./Antonescu hotaraste definitiv sa inlature Miscarea din guvern si da ordin armatei sa se pregateasca pentru lupte de strada./ Gh. Barbu; op.cit./ Fatu & Spalatalu;/op. cit./ confirma ca Antonescu hotarase inca din Noiembrie, inlaturarea legionarilor din guvern.

Fabritius, cistigat cauzei lui Antonescu, comunica permanent la Berlin rapoarte care atestau opozitia crescinda a legionarilor fata de incercarile minoritatii germane din Ardeal de a expropria averile evreesti in dauna colectivitatii romanesti./Congressional Record. October, 5, 1962, pag. 21484/ .

Decis sa-si extinda campania in Rusia, Hitler convoaca pe Antonescu si Sima la Berlin. Pentru motive bine determinate, Sima refuza sa se duca stia ca Hitler voia sa subordoneze Miscarea lui Antonescu si telurilor germane- si Antonescu obtine aprobarea lui Hitler sa inlature cu forta- eventual-Miscarea Legionara din guvern. DE altfel, Matatias Carp/ op. cit./ foarte bine de informat de conducatorul Uniunii Evreilor, Dr W. Filderman fost coleg de scoala cu Antonescu, cu care avea dese contacte- relateaza ca hotarirea lui Antonescu de a inlatura pe legionari a fost luata in ziua de 11 inauarie 1941 .

Intors de la Berlin, Antonescu desfiinteaza institutia comisarilor de romanizare, care incepuse sa functioneze contrar prevederilor lui si a Germanilor si profita de uciderea unui ofiter german de catre un spion britanic, ca sa inlocuiasca prefectii legionari. Uriase manifestatii ale

populației Bucureștiului enervează pe Antonescu, care face orice pentru
antrena legionarii într-o rezistență armată. Armata ucide la Ploiești
pe avocatul dr Victor Silaghi, pe când acesta încercă să soluționeze, pasnic
o intervenție brutala a noului prefect militar. Alți legionari sunt ucisi,
în fața Prefecturii de Poliție/^{din București} de tancurile armatei. Legionarii încearcă o
acțiune de rezistență contra atacurilor armatei, dar rezistența era dispropo-
ționată, legionarii fiind înarmați cu pistoale și armata având tancuri,
mitraliere și tunuri. Pe de altă parte se știa, că Antonescu se mândrea cu
faptul că el știe cum să învingă rezistența în luptele de stradă, așa cum
facuse în cursul Răscoalei din 1907, când ucisese un/^{mare} număr de țărani și
cetățeni la Galați./ Gh. Barbu; op. cit./ Se știa că nimic nu poate împie-
deca furia lui, când se simțea lezat în învingerea lui. Pentru a determi-
na o reacție cât mai promptă din partea Germanilor, Antonescu a dispus
să fie sistate livrarile de produse către Germania, sub pretextul că legio-
narii au tulburat sistemul de transporturi prin rezistența lor. Hitler in-
tervine personal și da dispoziții ca trupele germane aflate în România sub
conducerea generalului Hansen să intervină, pentru a restabili "ordinea"
și să restabilească oligarhia în pozițiile ei predominante. Sima este
instiintat de această atitudine a lui Hitler - era pentru a doua oară când
Hitler se alinia cu dușmanii acestei mișcări naționaliste care se opunea
practic imperialismului german - și da ordin de încetare a rezistenței legio-
nare.

Represiunea a fost salbăteacă. În Piața Teatrului National, unde
mii de cetățeni ascultau un discurs al lui Radu Gyr, armata prinde între
focurile încrucisate ale mitralierelor de la Palatul Telefoanelor, din
apropiere și unele mitraliere ascunse în camioane care au venit până în spa-
țiile mulțimii, unde au fost îndepărtate prelatele care le acopereau și au

inceput sa secere multimea nevinovata . Au cazut cu aceasta ocazie sute de morti si raniti, legionarii^{si nelegionari.}/In alte locuri, oameni au fost executati pe loc, la indicatia unor agenti provocatori. Zeci de mii de oameni au fost azvirliⁿti/inchisori, familii despartite, copii de scoala torturati fizic^{si} moral. Rezistenta legionara s-a desfasurat in Bucuresti , iar in provincie manifestarile s-au rezumat la unele ocupari de autoritati locale, si numai in foarte putine locuri au fost angajate actiuni armate.

Actiunea antonesciana nu a constat numai in eliminarea fizica a legionarilor din guvern, dar si prin anihilarea lor morala. Antonescu a realizat magistral o actiune, pe care nici Carol II si nici Calinescu si nici ^{faimoasa} poate/Siguranta romana nu au reusit-o: sa calomnieze pina la absurd o miscare politica onesta si populara. Antonescu nu a considerat o clipa gindul, ca demonetizarea morala a unei generatii care urma sa reziste militar si moral unor conditii speciale, poate sa configureze viitorul tarii pe zeci de ani. El nu si-a dat seama ca a fost o simpla unealta a oligarhiei care a vrut sa-si distruga caderarii: legionarii. Antonescu nu si-a dat seama ca toti nationalistii inchisi de el sub pretextul unor acuzatii inconsistente, vor fi predati in mainile Rusilor, dindu-le acestora posibilitatea sa lucreze linistit la degradarea morala a tarii, in lipsa unei opozitii reale. Lovitura de stat antonesciana a lipsit tara de elementele cele mai viguroase in clipele cele mai dramatice prin care a trecut Romania.

St. John , reporter american , aflat la Bucuresti in acea vreme, relateaza modul actiunii lui Antonescu: "Dintr-o data guvernul a inceput sa ne incurajeze sa scriem povesti sinistre, sa exageram numarul mortilor, sa povestim despre atrocitati despre care noi stiam ca nu au fost niciodata comise, sa descriem legionarii, -daca este posibil- mult mai rau decit erau ei in realitate. Toate acestea, desigur, tindeau sa justifice/ daca mai era nevoie de o astfel de justificare/ desfiintarea integrala a Miscarii Legionare. Antonescu personal conducea aceasta campanie de exagerari. / St. John; op.

cit./

Prima actiune a lui Antonescu a constat in numirea loviturii sale de stat- premeditate ca toate loviturile de stat- drept REBELIUNE . Cu alte cuvinte, a rasturnat total raportul de forte si actiune. Aceasta falsificare istorica a fost adoptata de toti reprezentantii oligarhiei , fugiti din tara si de istoriografia noii oligarhii comuniste./ Vezi lucrarea Fatu& Spalatelul/. Aceasta denumire a fost reluata si de unii cercetatori occidentali , desi este improprie din punct de vedere faptic si juridic.

Aceasta denumire este acceptata si de Matatias Carp, desi autorul relateaza urmatoarele: " Generalul Antonescu a provocat rebeliunea/?!/ pentru ca a avut nevoie de ea"(pagina 74, CARTEA NEAGRA- Fapte si documente suferintelor Evreilor din Romania ,1940-1944, vol 1, Legionarii si Rebeliunea). In ace-las volum, la pagina 76, Carp relateaza urmatoarele: " La 11 ianuarie 1941, Antonescu a hotarit sa inlature legionarii si a, luat o serie de masuri premergatoare"" El i-a lasat pe legionari sa zburde si apoi i-a lichidat in citeva ore , fara prea multe forte". Carp a lasat si pagini inegalabile asupra cauzelor loviturii de stat. Astfel la pagina 72 el spune:" Evreii au inceput lupta cu legionarii si au intretinut discordia intre Antonescu is Miscarea Legionara..... Trebuia provocata o convulsiune , cu toate riscurile.Sa facdaupermanente memorii pentru Antonescu . S-au infiripat contacte, cu Antonescu, uneori cu rezultate favorabile . S-a continuat ac-tiunea pina la rebeliune. Desfiintarea comisarilor deromanizare la 19 ianuarie 1941 a reprezentat semnalul asa zisei rebeliuni , care a adus doliu , jale si ruina Evreilor, dar a inchis un capitol infernal din suferintele Evreilor / op. cit. pag. 72/. Asa cum am aratat, in acea vreme/ 1940-41/ Matatias Carp, un avocat de mare valoare intelectuala si morala, care a scundea sub o infatisare modesta o minte extrem de lucida si vie, a fost singurul care a bsati , pagini istorice asupra rolului jucat de Evrei in drama politica ro-maneasca.El era in acea vreme, Secretar General al Federatiei Uniunilor de Comunitati Evreesti din Romania/ prescurtat - UER/ si el confirma ca rebeliu-

nea a fost , de fapt, o lovitură de stat, minutos pregătită și realizată de Germani și aliații lor Antonescu , armata și oligarhia / H. Prost / op. cit / romana și evreească.
relătează ca după lovitură de stat, "armata satisfăcută; s-a împacat cu Antonescu" (Este evident că Prost s-a referit la ofițerii care sprijineau oligarhia, de obicei, ofițeri superiori).

În timpul loviturii de stat au avut loc pierderi omenești. Niciodată nu se vor putea ști exact cifrele reale , căci autoritățile au ascuns cifrele exacte, iar oligarhia și cercetătorii străini s-au oprit numai asupra pierderilor suferite de populația evreească. În timpul loviturii de stat, au fost ucise mai mulți Evrei, unii dintre ei în mod salvatic, spin zurați de cîrligele din abator. Atît cifrele celor uciși, cit și modul uciderii unora dintre acești Evrei formează de ani de zile obiect de calomnie și deformare evidentă a faptului istoric.

Unii ziariști americani, ca Leigh White, St. John. Walker, Waldeck care erau de fapt acreditați la București , dar nu se aflau în București în acea perioadă, au lăsat istoriei cele mai ireale cifre. Era însă greu să se justifice de ce aceste asasinări ale Evreilor au avut loc numai în București și nu și în alte regiuni unde ^{Evreii} erau destul de numeroși. Sau de ce în București, au fost ucise numai Evreii săraci și numai dintr-un anumit cartier locuit aproape exclusiv de negustori ambulanti. Sau de ce Antonescu care a fost atît de grijuliu să condamne orice legionar care s-a opus cit de puțin loviturii de stat, nu a putut sau nu a voit să identifice nici un, legionar ca ucigaș al Evreilor.

St. John a lăsat o pagină nepretuită asupra modului cum se poate scrie istoria. Este surprinzător că nici un cercetător occidental nu a "descoperit această pagină unică": Fiecare corespondent străin are propriul sau exemplu al încercărilor de a suprima faptele. Exemplul meu favorit constă în ceea ce s-a întimplat, în noaptea aceea / a rebeliunii / ca rezultat

al regulilor cenzurii, care ne-a impiedecat sa redam ,chiar cu aproximatie, numarul mortilor si ranitilor. Cifrele devin titluri de ziar si fiecare ziar american vrea cifre. New York Times a relatat numarul sau estimat de morti, care dupa corespondentul sau din Bucuresti a fost " ghicit" la 4000 morti, si raniti. Din Moscova, de la citeva mii de kilometri distanta, a parvenit stirea ca au fost 5500. Destul de ciudat , aceiasi cifra, a indicat-o si prudentul David Walker. Parker/ seful lui St John, care statea la Buda-Pesta- n.a./ si care nu fusese niciodata in Romania/ Parker a scris si el o carte in care afirma ca fost in Romania, dupa cum vom vedea. Este extrem de ciudata aceasta desmintire reciproca a doi martori contemporani; n.a. / nu era omul sa se lase mai prejos de altcineva. Asa el a relatat 10.000 morti cifra pe care a mentionat-- in cartea pe care a scris-o mai tirziu. De fapt, cifra a fost mult mult, cu mult mai mica, decit presupunerile de mai sus, dar adevarul rareori este la nivelulexagerarilor ziaristilor. in speical cind este vorba de cifre. Cind istoricii se adreseaza arhivelor gazetelor si gasesc in ele cifre pe care le transmit posteritatii, sunt putini constienti ca aceste cifre sunt simple presupuneri, numai pentru ca un cenzor stupid a suprimat adevarul si numai pentru ca undeva in lume, un ziar a avut nevoie de cifre pentru un titlu senzational." op. cit./ . Din pacate , St. John , care a lasat stralucitul comentariu citat si dovada premeditarii calomniei antonesciene a fost unul din cei care a lasat posteritatii calomnia cea mai oduzizata asupra " salbaticiei " legionare.

Cercetatorii occidentali au incefcac sa descifreze adevarul , dar este surprinzator ca nici unul nu a dorit sa utilizeze cartea lui Carp. Hilberg este singurul care citeaza cartea si relateaza ca a avut-o la indemina dar nu a putut-o citi fiind scrisa intr-o limba inaccesibila, Argumentul pare straniu din partea unui autor care a lasat pagini memorabile prin minutiozitatea si onestitatea lor. Totusi Hilberg indica o cifra onesta- asupra pierderilor evreesti- 11 8 vietii pierdute, si 512 Romani.

Prof. E. Weber, indica o cifra de 379 morti in Bucuresti si 46 in provincie.

In activitatea legionara, niciodata nu au fost atacati Evreii pentru a fi ucisi sau raniti. In cursul manifestatiilor, au fost invalmaseli si ciocniri, dar care nu erau soldate cu morti. In toate atentatele in care au fost inclusi legionari, nici unul nu a fost indreptat contra unui Evreu, ci numai unor elemente ale aparatului de stat sau guvernamental, care actionau abuziv. Atentatele contra Evreilor, amintite de prof. E. Weber, ca intimplante in cursul anilor 1938-1939, au fost manifestari politice, nu atentate contra vietii Evreilor. De exemplu, s-a aruncat o petarda contra reprezentatiilor unei trupe de teatru evreesti, dar petarda nu a produs decit fum si panica. S-au sabotat unele gateri aparținând unor Evrei, dar nu au fost ucisi oameni. Așa cum relateaza si ziaristul britanic Easterman, Codreanu considera rezolvarea problemei Evreilor din Romania ca o problema care se va rezolva de la sine prin modernizarea tarii.

Cine a ucis Evreii din Bucuresti? Hilberg, indica Tigani, populatie seminomada care locuia in periferia orasului. Matias Carp, relateaza adevarul: "In Bucuresti au fost ucisi 120 Evrei din care 116 sunt indicati nominal in cartea sa si patru neidentificati." In acele zile / in timpul loviturii de stat; n.a. / periferia a revarsat asupra in acele zile spre mahalalele evreesti pe toti amatorii de bunul altuia, sub scutul celei mai sigure impunitati. Cine ar fi putut rezista ispitei unei imbogatiri usoare cind rezistenta era nula si primejdia unei pedepse viitoare, inexistentă? "/pagina 78; op.cit."/ Carp stabileste riguros si vinovatiile: Ion Antonescu, ministrii sai, aparatul administrativ al tarii, armata, magistratura, presa, preotii, profesorii, asociatiile profesionale, negustorii" /pag. 46 si urm/ op. cit/ " Progromul desfasurat in Bucuresti in zilele 23 ianuarie a fost organizat si executat de aparatul politienesc al

Ministerului de Interne, al Sigurantei Statului si al Prefecturii de Poli-
tie de toate organizatiile politice existente la care s-a adaugat o buna
parte a tineretului, o mica parte a muncitorimii si drojdia mahalalelor.

/ op. cit. pag. 219/ Carp omite sa insiruie in aceasta lunga lista
organizatia al carui secretar general era " FEDERATIA UNIUNII de COMUNITATI
EVREESTI" si care dupa afirmatia sa, a participat efectiv, la pregatirea
loviturii de stat.

Tigani pe care ii aminteste Hilberg au fost singurii care au avut
motivele lor de a ataca Evreii saraci din cartierele Vacaresti si Dudesti.
Tigani au constituit o mare problema a oraselor romanesti. Veniti in decur-
sul secolelor din India, au fost ^{robi} /pina in sec. 19. Dupa liberarea din robie,
s-au asezat fãe la periferia oraselor in viata carorau au putut sa se in-
tegreze niciodata efectiv, caci au trait la marginea vietii economice a acas-
tora din furtisaguri, crime sau negot ambulant, vrajitorii, mici excrocherii
sau au dus viata de vagabonzi.
etc. Foarte putini dintre ei s-au putut integra unei vietii morale si oneste.
Antonescu a incercat sa rezolve problema tiganasca prin deportarea lor in
Regiunile ocupate din Rusia unde a vrut sa-i colonizeze. Nu a reusit nici
el cu actiunea de desradacinare a Tiganilor dupa cum nu au reusit nici comu-
nistii care au inconjurat, cartierele tiganesti cu tancuri si armata pentru
a le distruge casele in salubre si a-i deporta in Baragan. Curind ^{dupa ce au fost deportatide} /tiganii
s-au intors in Bucuresti si domina, mai mult ca inainte viata criminala
a vietii romanesti. In perioada amintita, Tigani din unele comune din
preajma Bucurestiului, cum era Dudesti -Cioplea sau din Bucuresti, Cartierul
"groapa Floreasca" se ocupau cu comertul ambulant, vinzind produsele furate
de alti Tigani. In acest comert ei se concureau cu Evreii, comercianti am-
bulanti din cartierele Vacaresti si Dudesti. Intre cele doua grupuri se
nastau de multe ori conflicte violente. Cind Antonescu si -a deslantuit
lovitura de stat. ^{politia antonesciana} /, a lansat cetele de Tigani asupra cartierelor de
Evrei saraci si acestia au jefuit si ucis si violat. Datorita faptului ca

Antonescu nu a fost sigur ca nu va fi descoperita public aceasta actiune, el nu a trimis in judecata nici unul din Tiganii criminali. Este suspect faptul ca Organizatiile evreesti atat de bine informate asupra tuturor numelor celor care au comis faradelegi in care au fost inclusi Evreii, nu au indicat niciodata numele asasinilor reali ale crimelor din zilele loviturii de stat.

Dupa eliminarea legionarilor din guvern, Antonescu introduce primele masuri antisemite si anume: in martie 1941, s-au expropriat unele case detinute de Evrei; in 3 mai, s-a infiintat Centrul National de Romanizare, condus de avocatul Titus Dragos, national-tașanist, centru care a rominizat intreprinderi detinute de Evrei, dar in favoarea ambelor parti. Hilberg relateaza ca intreprinderile evreesti, care ocupau o pozitie predominanta in economia romaneasca, care lucra din plin pentru economia de razboi germana au contribuit la realizarea obiectivelor politice hitleriste. Germanii au incercat sa inlature pe Evrei din economia romaneasca, dar eforturile lor nu au fost incununete de succes, /Hilberg; op. cit./ Nagy Talavera completeaza tabloul relatind ca in decursul razboiului, oligarhia si Evreii s-au imbogatit, din afacerile facute cu Germanii / Talavera; op. cit./

la 22 iunie 1941, Antonescu declara razboi Rusiei Sovietice pentru a recupera provinciile furate de acestia. Dupa inceperea razboiului au avut loc excese antisemite in orasul Iasi si intr-un tren care a fost incarcat la Iasi cu Evrei, Alte excese antisemite au avut loc si in unele regiuni ocupate de trupele romane in Rusia. Pentru aceste ecese, Antonescu a fost fost judecat si condamnat., mai tirziu / De introdus pag. 226-b/

Dupa unele succese militare, cind Germanii au inceput sa sufere infringeri, atat Antonescu, cit si oligarhia si regele Mihai, s-au intrecut sa gaseasca formule sa restabileasca legaturi cu aliatii occidentali. Regina mama Elena, pentru a-si realiza scopul propus, si-a mai luat un favorit, pe linga ofiterul de jandarmi, Jacques Vergotii, fostul instructor de ski al

In cursul razboiului purtat in URSS, legionarii care nu au fost condamnati si inchisi, au fost mobilizati si trimisi la Centrul de la Sarata, o localitate din Basarabia, unde erau trimisi toti delicventii de drept comun. Dupa o instructie sumara, criminalii, hotii recidivisti, proxenetii, homosexualii inveterati, si... legionarii erau trimisi pe front, in batalioane de pedeapsa sau in unitati normale, dar cu ordinul de a fi tinuti permanent in locurile cele mai periculoase. Toti legionarii, ofiteri de rezerva, care treceau prin Lagarul de la Sarata, isi pierdeau gradul de ofiter si erau trimisi pr front cu gradul de soldat. Acest regim umilitor a fost mentinut tot timpul cit a durat razboiul din Rusia. Unii dintre legionari au fost impuscati din ordinul comandantilor lor, cum a fost avocatul Nicolaescu Toca din Segracea Dolj, care a fost impuscat^{pe la spate}/de plutonierul major din compania din care facea parte, din ordinul colonelului Vasilescu, comandantul regimentului 31 Infanterie - Calafat. Acest asasinat s-a intimplat la o jumatate de ora dupa ce compania, sosita din tara, participa la prima sa actiune de lupta. Nicolae

In cursul acestui razboi, Romania a recuperat teritoriile anexate abuziv de Rusia Sovietica - Basarabia si Bucovina, iar dupa ce armatele romane au ocupat dupa lupte grele Republica Moldoveneasca - locuita de o populatie romaneasca in proportie de 65 % - aceasta regiune a reunita cu Romania pe baza principiului nationalitatilor, a fost inglobata in teritoriul tarii sub numele de Transnistria.

fiului sau. Acest favorit suplimentar, un aviator/^{american}doborit in Romania, si-a consemnat memoriile intr-un volum aparut in MSA/ aventura relatata de Dugan & Stewart in volumul "PLOIESTI" , 1962/ Veturia Goga si Maniu, transmit informatii aliatilor- Maniu de buna credinta si din ignoranta- care la indul lorile transmiteau Rusilor , care le foloseau in campaniile militare. In cele din urma, regele Mihai si-a unit fortele cu echipa de "playboys" condusa de un oarecare Niculescu Buzesti- ginerele lui Barbu Stirbey, - si care functiona in cadrul Ministerului de Externe si echipele intarite, reusesc sa incheie un armistitiu la 23 august 1944, prin care au predat tara Rusiei comuniste. Este probabil ca in aceasta actiune , eroii au fost victimele unei ignorante-nejustificabile-. si unui oportunism penibil. Regele informeaza gresit populatia romaneasca asupra conditiilor armistitiului si preda, Rusilor, -cu asentimentul oligarhiei- nationalistii romani inchisi in diferitele inchisori si libereaza comunistii- un numar extrem de restrins- pentru a permite comunistilor romani sa intruneasca numarul oficial de comunisti romani la declararea armistitiului/ dupa datele comunicate ziaristului american ,S, Freidin de catre Ana Pauker, sefa comunistilor romani, erau circa 400- Freidin, S. " The Forgotten People" /.

Soarta Romaniei, in anul 1944, -anul inceputului suferintei celei mai inumane din istoria tarii era tragica. O elita nationala, degradata moral si intelectual de o oligarhie abuziva si corupta, calomniata si decimata; o natiune plina de amaraciunea tuturor compromisurilor incercate de monarhie si oligarhie; un monarh slab si ineficient; o oligarhie dispusa sa faca toate compromisurile.

Asa cum demonstreaza istoria " the crime doesnt pay"/ crima nu aduce avantaje, /regele a fost debarcat, oligarhia a fost inlocuita de o noua oligarhie si natiunea umilita si torturata. Regele a plecat din tara cu un tren incarcat cu diferite bunuri adunate din banul cetateanului roman, urmand principiul " ce se naste din pisica ..."

"FORMA FARA FOND"

Cei optzeci de ani de viata politica romaniasca, moderna, ofera cercetatorului dovezi clare asupra rolului nociv jucat in viata popoarelor de institutionalizari impuse. Viata unei comunitati umane nu poate functiona decit in baza sistematizarilor, organizarilor si institutionalizarilor care exprima jocul fortelor sociale. Orice alterarea unui proces normal de institutionalizare, duce la respingerea organismelor impuse. Este un fenomen arhicunoscut, denumit "fenomen de respingere" a corpurilor straine.

Este stiut ca dezvoltarea societatilor industriale si a celor tehnologice, nu poate avea loc decit prin sfarimarea ordinii sociale si statale traditionale, fenomen care amplifica mobilitatea sociala orizontala si verticala. Noua forma de viata solicita participarea cit mai ampla a tuturor membrilor comunitatilor incluse, care se manifeata printr-o organizare si sistematizare a tuturor eforturilor, pentru a se obtine cea mai avantajoasa formula de de exploatare a energiilor naturii si de bucurie a vietii. pentru fiecare. Se tinde ca limitele dintre diferitele grupuri sociale sa fie cit mai diluate, pentru ca fiecare sa aiba perspectiva recompensarii juste a eforturilor sale. Acest proces permanent de democratizare, bazat pe principiul "error and trial" asigura posibilitatea ajustarii continue a acestui proces. Nu se poate concepe un proces de modernizare, de inserare in formele superioare de civilizatie, fara existenta concentrarii efortului national in directia cea mai justa. Concentrarea se realizeaza prin acordul majoritatii, care consulta mereu opinia minoritatii. Statele moderne, democratice, pot functiona numai pentru ca ele asigura posibilitatea exprimarii opiniei minoritatii, care este si ea inclusa in efortul national.

Acesta sistematizare a a intregului efort social si extinderea

conceptului politic democratic al garanțării libertății de exprimare a minorității, asigură funcționarea societăților moderne.

Este evident că nici o formula socială nu este rezultatul unei sistematizări finale, căci formulele sociale valabile sunt continuu adaptate sau ameliorate și instituționalizate numai în măsura în care își demonstrează utilitatea.

Când statele moderne introduc sau asimilează instituții neconforme ele creează premisele unor instituționalizări apocrife, generatoare de trsniumi sociale și întârziere a proceselor de modernizare. Statele moderne care au atins nivelele superioare de organizare, au adoptat principiul instituționalizării functionale, în virtutea căruia structurile statale sunt adoptate în cadrul unui proces majoritățile populare, consultate, decid asupra confirmării sau adaptării lor. Nu se poate considera că în perioada modernă un stat poate fi clasificat "democrat" -chiar dacă formal utilizează instituții "democratice" sau "parlamentare" dacă acestea nu permit consultarea permanentă a maselor populare în cadrul unei activități, care să permită absolută libertate de opinie, atât pentru majoritatea populară cât și pentru minoritate.

*

Societățile tradiționale, conduse de clase suprapuse, cu structuri oligarhice, care au practicat o economie agrară, sunt obligate să accepte transformările economice și social-politice impuse de procesele de adaptare și modernizare. Toate formele noi urmează însă să distrugă oate barierele sociale, stabilite în timp, care au creat privilegiile și monopolul politic de care au beneficiat oligarhiile. De aceea, oligarhiile accepta numai unele transformări economice, dar refuza modificarea structurilor sociale, care ar aduce desființarea monopolului politic

Toate oligarhiile adopta sisteme statale centralizate, cu filiere de ascensiune socială riguros controlate. Oligarhiile, "luminate" sau nu, se considera intruchipând "regimuri moderne" și se autoconving

in timp, ca poporul condus nu poate avea alte idealuri. Se creeaza o elita care formeaza clasa suprapusa si care pornind de la reluarea unei concepii de conducere semi-divine, care ii primatul inteligentiei si construirii solutiilor majore pentru comunitatile respective, se rupe total de poporul respectiv, ~~ca~~ E. Weber; ~~op. cit.~~ prof. E. Weber analizand situatia din Romania.

Oligarhia introduce un sistem democratic sau "social" care aparent creeaza impresia ca tara se bucura de un regim politic modern. In fapt, toate aceste regimuri, impiedeca total si permanent, participarea populatiilor respective in formarea deciziilor politice. Institutiile introduse sunt copiate adoma, dupa institutiile tarilor celor mai moderne, care apar foarte multumite ca regimurile lor politice sunt adoptate si de alte tari. Dezacordul intr-o forma si realitate este abisal. Daca de exemplu, o tara importa instalatii de forta, expertii tehnici, nationali si straini, achizitioneaza instalatii caorespunzatoare puterii nominale nationale. De asemenea, orice automobil importat, trebuie sa considere initial puterea de circulatie a tarii respective. Nici un om politic care importa institutii politice straine nu considera insa necesitate adaptarii institutiilor respective la conditiile locale si se considera extrem de modern, daca introduce cele mai moderne institutii din alte tari indiferent, daca acestea reprezinta institutii derivate dintr-un lung exercitiu istoric sau au un pronuntat caracter national. Este evident ca unele formele sociale au manifestari si institutii comune, dar in general numarul acestora este extrem de limitat. De exemplu, se stie ca orice om se dezvoltă admirabil intr-un climat de libertate, care si-a gasit forma majora in democratiile moderne. Dar un studiu comparativ asupra conceptului de libertate practicata in Japonia si cel practicat in USA va demonstra diferente remarcabile de structura si functionalitate. Un studiu asemanator asupra criteriilor de selectie al oamenilor politici va indica diferente substantiale a concepiei americane si a celor mai multe

comunitati umane. Astfel de studii ar determina o atitudine comuna a tariilor exportatoare de idei politice si celor importatoare pentru a adapta institutiile necesare la conditiile locale.

Oligarhiile utilizeaza printru exercitiul administratiei un aparat de stat care este total subordonat intereselor oligarhiei. Criteriile de acces si promovare fiind subordonate executarii riguroase a intereselor oligarhiei, acest aparat de stat pierde simtul responsabilitatii functiei exercitate si se simte dependent de oligarhie. De aceea, nu exista nici o posibilitate de comunicare intre populatie pe departe, si oligarhie si aparatul de stat, pe de alta parte. Tot aparatul politic este subventionat de bugetul statului, care este alimentat de munca tuturor cetatenilor. Criteriile de distributie scapa insa controlului cetatenilor. Chiar intreprinderile de utilitate publica, care de obicei apartin statului, sunt exploatate in beneficiul oligarhiei. Acest sistem de distribuire genereaza un aparat politic lipsit de energie si dinamism, neobisnuit, sa infrunte aspectele neobisnuite. Aceasta lipsa de comunicare si dinamism social, rigidizeaza criteriile de formare a clasei mijlocii, grupul social interesat in dezvoltarea societatii moderne.

Ultima perioada din viata politica libera a Romaniei moderne a trait fenomenul curent din tarile cu organizatii semif feudale: dictatura militara. Chemata sa reprezinte baza apararii statului contra unui dusman extern, armata devine, cu incetul un suport al actiunilor politinesti, care domina viata politica a oligarhiilor. Acest control superior, flatarea la care sunt supusi Continuu ofiterii care au foarte rar prilejul sa infrunte inamici externi, devin solicitanti ai posturilor de "salvatori ai natiunii" De obicei, dictaturile militare, care se instaureaza dupa eliminarea formala a oligarhiei de la administrarea tarii, conduc cu sprijinul unor elemente ale vechii oligarhii si fac parada de un fals socialism. In fapt, ele reprezinta o alta

formula pentru blocarea procesului de democratizare și modernizare, ca și ele elimina participarea națională la sistematizarea socială și organizarea democratică.

*

Legile unei colectivități umane exprimă echilibrul rezultat din consensul popular asupra unei formule de funcționalitate socială. Orice lege face parte din ansamblul social denumit "law and order" care formulează și adaptează permanent sistemul social pentru a obține instituționalizări adecvate, care să definească echilibrul social.

În România, ca în majoritatea țărilor europene, constituțiile au consfințit, principiile de bază ale funcționalității statale. Atât prima constituție - din 1866, cât și cea din 1923, au stabilit principii de funcționare eronate. Prima constituție, care stabilea pentru toți cetățenii exercitarea tuturor drepturilor politice: libertatea conștiinței, a adunărilor, a presei, a corespondenței, imposibilitatea arestării arbitare; proclama egalitatea în fața legii și stabilea separarea puterii politice între executiv și legislativ, - nu stabilea nici un organ care să stabilească încălcarea acestor drepturi. În fapt, deși stabilea dreptul de vot pentru toți cetățenii adulți, bărbați - criteriile de participare la alegeri stabilite după cantitatea averii, făcea ca țărani să fie permanent la dispoziția mosierilor neofanarioti sau neociocailor liberali, deoarece constituția a stabilit dreptul oligarhiei de a decide asupra funcționalității statale prin legile votate și dădea monarhului dreptul de a aproba sau respinge legile care i se pareau necorespunzătoare intereselor oligarhiei. Structura statală stabilită prin constituție a formalizat privilegiile detinute de rege, boieri și straturile superioare ale neociocailor. Declarația proprietății drept sacrosanctă bloca orice pretenție de reformă

agrara. Aparent liberala și modernă, constituția era o mistificare, care consfințea monopolul politici al oligarhiei. De aceea această structurizare care instituționaliza forme apocrife a fost permanent denumită în România "forma fără fond".

Clasificarea alegătorilor în raport de proprietate, venit sau educație, într-un stat care se constituise atît de recent, nu a împins oligarhia să falsifice manifestările electorale. Oricare ar fi fost rezultatele, acestora, țărănimea nu avea posibilitatea să-și manifeste eficient voința și participarea în viața publică. Aparatul de stat, dependent de alocările veniturilor statului, forma o "zestre guvernamentală" căci în principiu vota cu guvernul.

Critica acestei structuri statale a fost intrerpinsă nu numai de adversarii oligarhiei, dar și de importanți membri ai acestei oligarhii. Astfel, P.P. Carp, om politic român de mare prestigiu și curaj, conservator, a denumit regimul democratic român "democrație bugetară". În alta împrejurare a stabilit, plastic, clasificarea elementelor din aparatul de stat, afirmînd: "Romanul se naște, bursier; trăiește funcționar și moare pensionar."

Structura statală adoptată a împiedecat permanent ascensiunea socială a țărănimii, proces care s-a resimțit în viața socială și economică națională. Ea a împiedecat dezvoltarea unei mentalități politice moderne și a împins țărănimea la manifestări violente, pentru a-și exprima nemulțumirile.

Constituția din 1923, deși a acordat drepturi politice barbatilor adulți, a menținut dreptul arbitrar al suveranului de a încredința puterea executivă independent de manifestarea electorală. Legea electorală din 1926, care a acordat o primă electorală partidului care întrunea 40% din voturi a deformat criteriile democratice pentru stabilirea minorității.

ritatii. Legea "Mirzescu" votata de liberali si purtind numele ministrului de justitie liberal care a propus-o, a introdus in viata publica romaneasca principii autoritare, care au fost apoi urmate de toti guvernantii. Legea a stabilit ca ordina statala existenta este sacrosanta si orice critica a ei constituie o tradare nationala. Pentru stabilirea invinuirii nu erau necesare acte concrete de contestare a acestei ordini, ci numai intentia de a contesta aceasta ordine, forma un infractiune. In acest fel, beneficiarii monopolului politic care formal, din nou, introdusesera o constitutie democratica si moderna, care stabilea dreptul majoritatii nationale sa aprecieze asupra conditiilor majore de existenta in comunitatea nationala - nu permitea acestei majoritati sa conteste ordinea stabilita. Majoritatea stabilita ele toral avea dreptul numai de a aproba acte de administratie si nu de transformari structurale. Este drept ca aceasta constitutie stabilea posibilitatea modificarii constitutiei si criteriul pentru atacarea unor legi neconstitutionale, dar procedura era atat de greoaie si dependenta de legislativul compus din elementele oligarhiei, incit in practica si modificarea constitutiei si neconstitutionalitatea puteau implica numai aspecte complet secundare.

Controlul manifestarilor opiniei publice - pe cale electorala, a fost introdus de liberali, prin extinderea sistemului de falsificare a rezultatelor electorale, de brutalizare a alegatorilor si corupere a aparatului de stat, insarcinat cu efectuarea alegerilor. Aparatul de stat nu avea simtul raspunderii publice si ca atare nu se simtea obligat sa accepte exprimari libere de opinie publica. Toate celelalte partide sau guverne, au mentinut aceasta forma de alterare a manifestarilor electorale - in special guvernul Iorga- Argetoianu-.

Defecturile formelor de opinie, si contestarea aparatului de stat, si manifestarile si atribuirea ordinelor

Controlul manifestarilor de opinie a fost completat prin dreptul puterii executive de a suspenda oricind manifestarile publice normale si de a introduce staréa de asediu, incredintind Tribunalurilor militare dreptul de a judeca si aprecia pedepsele pentru contestarile monopolului politic, - unul din cele mai evidente abuzuri . In Romania, armata era considerata a fi dependenta de monarhie si acest drept abuziv de a clasifica manifestarile politice , constituiau un abuz evident al monarhiei- care era , in fapt, numai unul dintre factorii politici ai tarii. In plus, constitutia permitea ca sa se exercite cenzura manifestailor politice, a vietii particulare si publicatiilor. Cenzurarea scrisorilor si convorbirilor de telefon formau o practica curenta in activitatea politieneasca din Romania.

Analiza activitatii politice din Romania dintre cele doua razboaie mondiale demonstreaza ,ca activitatea politica s-a desfasurat numai in limitele stabilite de monarhie, camarila si oligarhie, iar controlul acestei activitati a fost incredintata organelor militare si politienesti. Intre 1918 - 1940, doua zeci si doi ani de activitate politica- numai anii 1928 si 1929 au putut fi considerati ca ani politici normali, caci in acea perioada ,popularitatea partidului national -taranesc, nu a permis organelor represive sa se amestece prea mult in viata politica. Dupa preluarea puterii ,partidul national taranesc si-a modificat complet atitudinea si a acceptat sa transfere organelor represive controlul activitatilor politice. Ion Mihalache, ministrul de interne a acceptat sa combata Miscarea Legionara, prin organele politienesti si nu prin lupta electorala, motivul invocat fiind" contestarea ordénei de stat" de catre Miscare. Actul de interzicere al Miscarii a fost supus pentru prima si ultima oara, justitiei civile , care asa cum am aratat a constatat ca activitatea Miscarii, era patriotica si publica, solicitand acordul opiniei publice

in favoarea sa. Cu toate acestea, partidul national taranesc, oficial, prin aprobari publice sau, tacit, prin nedenuntarea controlului politienesc asupra activitatii politice din Romania, a acceptat acest control.

Aceasta structura statala- democratica- care in fapt- incredinta puterea executiva monarhului si camarilei, impiedeca consultarea libera a opiniei publice- reprezenta o institutionalizare caduca, caci, permitea gatuirea oricarei manifestari democratice si progresive.

In toti acesti ani de falsificare a regimului democratic- intre 1866- 1940- justificarea monopolului politic de catre oligarhie a repetat pina la abuz, teza ca oligarhia este obligata sa practic acest monopol caci taranimea romana, este" inculta, primitiva, incapabila, sa-si ia singura deciziile necesare". Aceasta motivare a fost dezminita permanent de manifestarile politice ale popoului si de revolutiile continuate in toate aceasta perioada de timp; precum si de adeziunile acordate de marea masa a alegatorilor partidelor politice, care militau pentru emanciparea politica a maselor; partidul poporului, partidului national - taranesc si mai ales, Miscarii Legionare.

Aceasta motivare a fost utilizata, atat de "monstruoasa coalitie" in timpul regelui Carol I, de camarila lui Ferdinand si apoi, de national taranisti si de regele Carol.

Ea nu este justificata. In general, un popor urmeaza sa se conduca conform mentalitatii si comportarii sale. Nimeni nu are dreptul sa-i modifice tendintele, fara sa-l consulte asupra acestei modificari. Apoi, se poate sustine ca in decurs de 80 ani, un popor poate sa se adapteze unor conditii de viata normale, sau considerate normale. Dar oligarhia si monarhia nu au introdus structuri statale care sa permita o dezvoltare a unei clase mijlocii din rindurile multimei taranesti, nu a promovat un sistem educational

pe scara nationala, care sa permita instruirea copiilor de tarani saraci; nu a stabilit criteriile pentru educarea politica si economica a noilor mase de alegatori, dupa unirea celor doua principate si nici mai tirziu. Nivelul de inteligenta al poporului roman nu este nici mai mare si nici mai mic decit a altora popoare, care au invatat intr-o perioada de timp mai scurta, multe dintre institutiile impuse de viata moderna. Dar contra-argumentul major al opozitiei din Romania este mult mai valabil decit acel al oligarhiei: structurile statale adoptate de oligarhie au blocat procesul de modernizare si ameliorare a nivelului politic, economic si social al taranului roman. Oligarhia a acceptat singura si s-a mentinut in pozitia de mentor al taranirii romane, fara sa si se delege vreodata acest drept. Ca urmare a acestei atitudini, a denigrat permanent taranimea romana, asa cum demonstreaza toate lucrarile publicate in lumea vestica pe baza surselor oligarhiei.

*

Mentalitatea oligarhiei romane asupra institutionalizarilor fortate a fost demonstrata dupa semnarea armistitiului cu Rusia. Regele Mihai, la sfatul oligarhiei si camarilei, a "dispus" reintroducerea constitutiei din 1923, in baza unui decret regal, considerind aceasta constitutie inca valabila pentru conditiile politice in Romania anului 1944. In acest el, s-a recunoscut, oficial, dreptul executivului de a introduce legi organice, fara consultare populara. In plus, s-a recunoscut regelui, un drept pe care nici constitutia nu i-l acorda: acela de a fi sursa de drept.

*

Analiza izolata a fenomenului romanesc, politic, numai in perioada dintre cele doua razboaie si considerind numai elementele statistice, inadecvate falsificate de oligarhie, nu poate furniza elemente pentru o interpretare corepunzatoare.

Starile de tensiune care au determinat nenumarate rascoale taranesti si permanente formule de exprimare a unui liberalism politic/si a unei democratizari reale a vietii publice au luat nastere in decursul timpului si analiza starilor pre-revolutionare duce pina la mijlocul sec.16 si inceputul protectoratului turcesc. O astfel de analiza va scapa de pericolul prejudecatilor in analiza problemei minoritatilor aparuta numai in cursul sec. 19 si care a atins punctele culminante in 1907 si intre cele doua razboaie mondiale.

Analiza istorica trebuie sa foloseasca izvoare romanesti si straine dar considerate in comparatie cu starile reale din Romania. Trebuie sa se tina seama ca toate jacqueriile taranesti din Romania nu au fost precedate de pregatiri intelectuale sau teoretice, ci ca toate jacqueriile au fost izbucniri violente si spontane. De asemenea nu trebuie cautate prea multe surse in istoricul Miscarii Legionare sau altor miscari nationale. Mai toate lucrarile istoricilor americani acorda o importanta exagerata unei miscari "fasciste" romane, pentru ca un oarecare Vicol a scris o brosură asupra acestei miscari, total necunoscută publicului romanesc. In viata publica romaneasca au existat multi oameni care au initiat "partide" sau organizatii a caror existenta dura cit viata unei libelule.

Majoritatea surselor istorice provin din lumea oligarhiei astfel ca desi reprezinta surse utile, trebuie interpretate considerindu-se interesele oligarhiei. De exemplu, va fi foarte greu sa se reconstituie perioada Rascoalei din 1907, care a avut un rasunet atat de mare in viata poporului roman din Vechiul Regat. ^{caci oligarhia a distrus sursele istorice.} Lectura tuturor dezvoltarelor epocii, va permite insa stabilirea unui criteriu de abordare util. Regimul comunist roman a publicat o serie de documente si concluzii asupra Rascoalei, care dau impresia ca aceasta rascoala ar fi fost pregatita de partidul comunist/inexistent in acea perioada;n.a./ In fapt, daca comunistii ar fi lasati pe mina taranilor romani, care nu-i iarta pentru instalarea colectivizarii, ~~/////////////////ai~~

foarte putini comunisti ar supravietui sa povesteasca cele intimplate. Dar documentele ~~publicate~~^{care} stabilesc caracterul national al rascoalei, absenta oricarei infleunte straine si violenta manifestatiilor taranesti, la un popor atit de blind, demonstreaza evident caracterul abuziv al exploatarii boieresti.

Prof. Roberts/, op. cit/ subliniaza ca scriitorii romani folosesc in general, termeni si concepte in axiomele politice si categoriile istorice, care sunt familiare cercetatorilor occidentali dar care descriu realitatea romaneasca numai ~~aproximativ~~ si in fapt, chiar necaracteristic. Acest mod de interpretare se datoreste faptului ca societatea romaneasca a fost lipsita de aparatul conceptual care sa-i asigura explicatia corespunzatoare a ceea ce se intimpla in Romania si Romanilor. Roberts, citindu-l pe Virgil Madgearu, faimosul economist al partidului national taranesc, considerat, pe nedrept, o capacitate financiara si unul dintre intemeietorii stiintei statistice in Romania, afirma ca statisticile romane sunt incorecte. Mai mult, Roberts, semnaleaza tendinta ca studiile asupra Romaniei sa separe aspectele politice de cele economice. Cu toate aceste observatii, Roberts utilizeaza extensiv statisticile eronate ale oligarhiei si analizeaza predominant aspectele economice ale vietii romanesti, preocupandu-se numai incidental de aspectele politice. Este pacat ca el nu a adincit observatiile ^{sale} / de ordin politic, caci sunt unele din cele mai corecte, stabilind ca problema taranului roman este problema cheie a Romaniei.

*

Istoricii americani depling faptul ca sistemul comunist roman a interzis accesul bibliotecilor din Romania, fapt care ingreuneaza cercetarea. Prezenta cercetare este intocmita numai pe baza documentatiei aflate in bibliotecile americane / cercetarea lor nu a fost efectuata extensiv, caci autorul a constatat ca bibliografia citata este suficienta pentru ilustrarea comparativa a realitatilor romanesti. / Deci nu este determinant aceasta

aceasta cercetare a bibliotecilor romane. Cercetarea poate fi utila numai pentru consultarea ziarelor epocii, dar considerindu-se ca nici unul dintre ziarele cu aparitie cotidiana garantata nu a reflectat revendicarile nationale, care au fost considerate ca exprimari retrögrade. Toate aceste ziare au combatut energic, politica de justitie sociala si au sustinut practicarea monopolului politic.

Oligarhia crease un sistem de "sera" in care evoluau oamenii politici, gazetari, aparatul de stat mai ales virfurile acestui aparat. Cei care traiau in acest sistem se cunosteau, apreciau reciproc pentru anumite activitati intelectuale, se dușmaneau si atacau, conform regulilor unui bizantinism permanentizat, dar in general faceau front comun daca cineva ataca regimul cel mai corupt al epocii, considerat in scris ca un regim "democratic" si atacatorii regimului erau considerati "fascisti". Lucrarile pline de talent ale lui Pamfil Seicaru, publicate in exilul pe care si l-a impus, sunt documente de pret care confirma unele aspecte ale lumii oligarhiei romane. Seicaru, membru marcant al acestei oligarhii, relateaza criteriile de apreciere a acestei lumi. De exemplu, Calinescu, unul din exemplarele cele mai caracteristice ale degradarii vietii politice romanesti promovate pe cele mai imorale criterii in posturi inalte, omul care a introdus masacrul ca arma politica in Romania, pentru a permite unui cuplu de gangsteri - Carol-Lupescu șefuirea nerusinata a tarii, este considerat sub asa numitul aspect al "cânstei personale", criteriu care a fost difuzat si dupa uciderea lui Duca. Despre amindoi oamenii politici s-a spus: "Ce pacat ca acesti ca au fost ucisi oameni care nu au furat nici un ban din bugetul statului"! Afirmatia reprezenta o deformarea adevarului: atat Duca, cit si Calinescu au trait permanent din bugetul statului, neavind alta profesie in acea de politician. Amindoi au acceptat puterea din partea camarilei si a confirmarilor venite din afara tarii si au patronat cel mai nerusinat jaf, chiar daca ei nu au furat tot atat de mult ca ceilalti.

Cartile lui Seicaru pot stabili insa nu numai criteriile de apreciere si pre-valenta a valorilor etice in viata democratica a unei natiuni si a oamenilor si politici, dar furnizeaza pagini de nedescris asupra incapacitatii politice a membrilor oligarhiei romane. Luptele intestinale din rindurile intelectuale care voiau sa parvina in rindurile acestei oligarhii au fost admirabil descrise de un personaj proustian, George Calinescu, un complexat al tuturor lasitatilor, care l-au impiedecat sa urmeze calea celor care solicitau instaurarea. Si l-au impins la domesticirea tuturor avinturilor prin alaturarea politica la Partidul Comunist. Calinescu, ca atitia alti oameni si intelectuali romani, a fost bintuit intreaga sa viata de dorinta de a deveni legionar si practica unui atac permanent si calomnios contra unei miscari politice al carui prestigiu si vigoare il meduza. Calinescu a scris si publicat sub regimul comunist doua carti "Bietul Ioanide" si "Scrânul Negru" cele mai frumoase si clare elogieri ale Miscarii Legionare si care contin/ Bietul Ioanide/ cel mai frumos portret al unui legionar, Tudorel Ioanide. Descrierea vietii unui arhitect, i-au permis lui Calinescu sa scrie cele mai frumoase, autentice si darimatoate portrete ale oligarhiei vechi, ale neo-oligarhiei comuniste si micimea intelectualilor angajati in lupta ara crutare si principii pentru inserarea cit mai avantajoasa in lumea oligarhiei.

*

Incursiunea istoica in sursele istorie moderne romane nu poate fi rezumata numai la analiza surselor istorice pute., caci scrierile politice / din Romania nu au avut frecventa celor din occident. Dar au aparut nenumarate carti si articole care pot contribui la formarea unei istorii reale a poporului roman, istorie care nu a fost inca scrisa. Lucrari ca acele ale Lui Dimitru Martian, Gh. Panu/ cel mai timpuriu republican din Romania, care a suferit si inchisoare pentru opiniile sale/ Balcescu, Conta, Eminescu, Ion Ionescu de la Brad,

Documentele publicate asupra Revoluțiilor din 1848, Discursurile politice ale lui Barbu Catargi, P.P. Carp, lucrările de un nivel intelectual scăzut ale lui Bacalbasa asupra vieții românești, dar pline de umor și informații de prima mână, etc sunt cărți și documente care nu pot fi omise. Lucrările asupra democrației a lui Aurel C. Popovici, lucrările lui Stere, Ibraileanu colecția revistei "Viața Românească" și a revistelor "Furnica" și "Minerva" a memoriilor lui Ml. Marghiloman, memoriile lui Iorga- "Oramoni careau fost" admirabile pagini de caracterizare ^{acida,} politica a unor adversari și elogiere a unor marunți partizani, dar bune documente asupra mentalității funcționalității acestui instituționalism apocrif, provenind din partea unui factor politic care a avut accesul cel mai frecvent și direct cu intelectualitatea occidentală cea mai consacrată, dar nu a sesizat abisul dintre practica democrației occidentale și cea românească.

Analiza istorică va permite eliminarea uneia din cele mai gresite atitudini asupra istoriei române: asemănarea cu desfășurările contemporane în istoria rusească. Acest punct de vedere, care a fost acceptat de oligarhia română, a făcut ca unele instituții pur rusești să fie considerate ca existând și în evoluția politică românească / cum a fost instituția "intelligentsiei rusești, inexistentă în România/. Acest punct de vedere a fost difuzat de lucrările unui autodidact, circiumar de meserie, Dobrogeanu-Gherea, care născut și crescut sub influența instituțiilor rusești, a scris mult și incilcit asupra unei condiții a țărânului român, caruia i-a găsit și un nume, care a fost utilizat mult de presa minorităților din România: "neoiobăgia". Este evident că Gherea, venit târziu în Țara Românească nu a înțeles, că țărânul român nu a fost iobag prin năstere, ci numai datorită coruperii valorilor sociale de către oligarhia famariotă și neorabariotă. Gherea, care a analizat neoiobăgia, nu a găsit timp să analizeze, apariția fenomenului social "trustul" de arendași străini sau inștrai-^{care}nati, asupra țărânului român și îi refuzay violent emanciparea politică și socială.

Studiile lui Gherea au influențat o parte a generațiilor intelectuale dinaintea primului război mondial și ziaristii activând în presa "democratică" în România. Generațiile care au activat în viața politică românească după primul război mondial, au considerat lucrările lui Gherea ca nedocumentate, exprimând toate prejudecățile unui străin care nu cunoaște instituțiile și funcționalitatea organică a realității instituției românești. Mai mult, s-a considerat că analiza "socială" făcută de Gherea reprezintă o deformare a adevărului istoric, neînțelegerea dezvoltării sistemului de proprietate și a relațiilor sociale. Din această cauză, cartile lui Gherea au apărut ca un factor de demobilizare a activității de emancipare politică și ca unelte ale oligarhiei, care voia să convingă țărănul că starea socială a asupririi se poate justifica instituțional.

Lucrările din tinerețe ale lui Stere au urmat același destin. Stere, un intelectual născut în Rusia, s-a înscris, deși român, în lupta contra țarismului și a adoptat unele principii ale acestei lupte, fapt care a determinat închiderea lui temporară și un stagiu în Siberia. Refugiat în România, ale cărui origini istorice nu le cunoștea, Stere a încercat să promoveze teoria poporanistă, adică promovarea elementului țărănesc, ca element principal în viața statului, care trebuie să realizeze un echilibru cu celelalte grupe sociale. Stere, ca mulți alți cercetători, deși admirabil înzestrat intelectual, nu au înțeles structura țărănului rus, care nu s-a bucurat niciodată de practica unor drepturi democratice. Țărănul rus a fost și rămâne o ființă care permite altora să gândească ^{politic} pentru el căci lui îi lipsește aprecierea personală care să stabilească curajul personal al luării unei decizii și hotărârea realizării ei. Lipsa acestor factori a făcut ca în Rusia să se dezvolte un fel de mitică a realizărilor sociale, care face ca grupuri să considere necesar să conducă alte grupuri sociale care sunt esențial incapabile să se conducă singure. Așa s-a făcut ca un grup de intelectuali ruși au considerat că trebuie să se promoveze sefi

si au "inventat" poporanismul. /Stere, nu a considerat faptul ca taranimea romana a practicat permanent/sistemul democratic de promovare in grupul Social; ca Romanii au practicat proprietatea individuala, ca prin excelenta au evidentiat totdeauna un simt particular de individualitate prin "gardurile" cu care au tinut sa-si ingradeasca proprietatile fizice si morale. Lipsa de dinamism politic a taranului rus a aparut in caracterul ciudat al revolutiilor taranesti, care nu au fost rezultatul unor reactii violente contra ordinii asupratoare, ci adaptari ale ordinii existente. Toate revolutiile rusesti nu au avut autonomie conceptuala, ele fiind initiate/pina in 1917 in numele unui ipotetic succesor la tron, decedat de mult si reinviat sau al unui tar asasinat, care revine sa faca dreptate. Istoria rusa nu prezinta cazuri de revolutii izvorite din cauze directe legate de viata taraneasca, sau generate de reactii contra monopolului politic exercitat de oligarhia rusa. De altfel, miscarile revolutionare vechi, cum a fost aceea a faimosilor decembristi din 1825, initiata de intelectuali, nu revendica liberalizarea si democratizarea tarii ci cerea introducerea colectivismului in viata economica/ manifestul lui Pestel ideologul decembristilor/ rusa si o republica centralizata, cu alte cuvinte, mentinerea aceluasi statut de inferioritate social-politica pentru populatia rusa, dar cu o conducere politica noua promovata din alte straturi sociale. In luptele revolutionare ruse, in mod permanent, un grup social a revendicat prioritatea politica asupra altor grupuri.

Taranimea romana reprezenta ansamblul comunitatii romane si nu o clasa sociala sau un grup social. In decursul timpului, taranimea a fost subjugata de elementele straine turcesti si grecesti, albaneze, etc, atrase de Tarcii in exploatarea tarii. In aceasta taranime -s-au integrat boierii deposedati de averile lor, preotii, meseriasii satesti. Toata aceasta masa romaneasca a inceput o activitate revolutionara, care s-a permanentizat aproape tot secolul 19, si in cadrul careia, taranimea -ca ansamblu al populatiei romanesti, solicita

in primul rind ,emanciparea politica si instaurarea unui regim politic care sa asigure incetarea asupririi maselor romanesti. In al doilea rind, s-a revendicat, redistribuirea paminturilor care le fusesera furate de boieri cu ajutorul rusesc. ^{prin Regulamentul Organic.} Revolutiile romanesti efectuate de tarani au fost revolutii politice care urmareau desfiintarea unui monopol politic si substituirea maselor romanesti in locul oligarhiei asupritoare. Diferenta este capitala si utilizarea ei corecta va permite intelegerea corecta a situatiilor romanesti. Politica romaneasca a urmat o linie nationala generata din necesitatea de a se elimina factorul strain inserat in viata nationala si dezvoltarea unor institutii nationale , democratice care sa permita revenirea la sistemul organic romanesc- democratie, valoare morala, independenta, demnitate, autonomie individuala, proprietate individuala, initiativa personala, - factori care nu sunt ilustrati de studiul comparativ al istoriei ruse.

De aceea incercarile lui Stere de a reedita in Romania o miscare bazata pe motivările "narodnicistilor" rusi a fost sortita esecului, nu a atras decit un numar restrins de aderenti intelectuali si nu a pattuns deloc in lumea taraneasca, care lupta sa scape de "tutele" oricarui grup care o considera imatura.

Din pacate , activitatea intelectuala a lui Stere- cea de scriitor politic s-a pierdut din cauza resentimentelor determinate de comportarea lui in timpul razboiului. Ramas in teritoriul ocupat de Germani. el a editat, impreuna cu profesorul D D. Patrascanu, un ziar LUMINA, care era trimis in transeele soldatilor pentru a ~~de~~ demoraliza ^{si} sa registreze. In acest ziar, Stere a scris cele mai cuprinzatoare studii asupra institutiilor statale romanesti si a efectuat cea mai serioasa critica a lor. Din pacate, ele erau pline de o prejudecata antihohenzollerniana, Stere considerind numai dinastia ca ^{singura} vinovata de institutionalizarea apocrifă. Lucrarile de analiza a situatiei politice din Romania, intre cele doua razboaie sunt demne de considerat, tinind in sa seama ca si Stere , ca toti membrii oligarhiei se socotea un membru

privilegiat al unui grup social privilegiat si ca atare nu critica decit dusmanii, nu era obisnuit sa se autocritice si nici sa suporte atacul public.

Pamfil Seicaru in brosură pe care a scris-o despre Iorga, remarca- dar nu extinde observatia si la ceilalti oameni politici- incapacitatea lui Iorga de a suporta atacul parlamentar si de a articular o replica.

Este evident ca documentatia asupra Miscarii Legionare trebuie sa tina seama ca activitatea Miscarii a fost permanent savilita de represiunile politienesti, care nu au permis utilizarea extensiva a mijloacelor de publicatie. Luatrarea lui Codreanu "Pentru Legionari" reprezinta o schita biografica a primei perioade din viata lui si este presarata cu unele ginduri, care sunt expuse in ordinea cronologica a aparitiei lor in dezvoltarea lui intelectuala. Cartea este departe de a exprima toata gindirea lui Codreanu, si consultarea "Circularelor" luindica un cimp mult mai larg de intelegere. Lucrarea recenta publicata de Sima "Histoire du Mouvement Legionaire" ca si "Circularele" si celelalte volume publicate de Horia Sima, aduc lumina asupra mentalitatii legionare, mai mult decit "Carticica Sefului de Cuib" analizata extensiv de cercetatorii occidentali.

Brosurile publicate de diferitii sefi legionari sunt mai de graba inflacarate apeluri politice, decit teoretizari asupra telurilor legionare de instaurare a justitiei sociale. Activitatea unei actiuni politice revolutionare/ caracter stabilit unanim de cercetatorii occidentali/ se exprima prin adeziunile populare si nu prin manifestari teoretice. In principal, desi miscarea legionara nu a urmarit preluarea puterii, ea a dus o activitate politica si rezultatele unei actiuni politice se apreciaza dupa adeziunile obtinute. Nimeni nu contesta ca din punct de vedere electoral, Miscarea Legionara a dominat viata politica romaneasca si a format obiectivul principal al tuturor acelor care au ales cale antidemocratice de guvernare.

Miscarea Legionara a fost o organizatie politica care a ales calea confirmarii electorale a adeziunilor pentru realizarea programului sau. In afara partidului national-taranesc, care pina in 1929 a ales calea electorala pentru stabilirea vocatiei de guvernament- toate celelalte partide si organizatii politice din Romania, au afirmat oficial o atitudine democratica dar au prigonit singura organizatie politica care le contesta primatul pe cale electorala. Cind alegerile au demonstrat ca Miscarea Legionara a cistigat batalia electorala si o va cistiga predominant, toate organizatiile politice din Romania, coordonate si supravegheate de monarhie, au inceput lupta pentru desfiintarea criteriilor consultative pentru stabilirea unei majoritati a opiniei publice, au instaurat dictatura regala si au acceptat toate masurile coercitive contra organizatiei politice care ii invinsese in consultarile fatise ale opiniei publice.

*

Intre cartile scrise de legionari trebuie amintita si cartea preotului St. Palaghita. Prof. E. Weber apreciaza ^{corect} cartea ca fiind "tendinoasa si plina de prejudecati" Cei care l-au cunoscut mai de mult pe acest umil preot de tara, care a reusit sa obtina o bursa, prin concurs, la Universitatea Catolica din Strassbourg, unde a luat un stralucit doctorat, ramin uimiti in fata nivelului si stilului extrem de scazut al lucrarii total necorespunzator unui intelectual cu studii atat de stralucite. Este de presupus ca Palaghita, bolnav in perioada redactarii cartii, care se izolase de ceilalti legionari din exil si era macinat de drama personala a oricarui exilat, neconvins de superioritatea cauzei sale, care a determinat exilul, a fost "ajutat" sa scrie aceasta carte de serviciile politiei politice comuniste, care a stiut sa foloseasca ranchiunile unui "invins". Cartea este un amalgam de date inexacte asupra principiilor Miscarii si relateaza conflicte care s-ar fi desfasurat in rindurile legionarilor

aspecte absolut neinteresante pentru istoricul Miscării Legionare care urmărește clasificarea politică a Miscării.

Scriitorii occidentali folosesc pentru interpretarea condițiilor politice din România, lucrările unui strălucit intelectual comunist, executat ^{ulterior} de "tovarășii" săi pentru deviații ideologice și ulterior reabilitat. Înțelegerea lucrărilor lui Patrascanu, include analiza personalității lui.

Fiul profesorului D. D. Patrascanu, care împreună cu Stere a scos în timpul primului război mondial un ziar filo-german, care era aruncat în tranșeele ocupate de soldații români, pentru a-i îndemna să-și trădeze țara, Lucretiu Patrascanu a fost urmărit toată tinerețea, să de oprobriu public pe care Iorga îl stîrnise contra tatălui său. Elev al aceluiași liceu militar, unde studiasă și Comeliu Codreanu, personalitatea acestuia a exercitat permanent o dublă influență - pe de o parte o ascunsă invidie ca el, Patrascanu nu a avut inițiativa lui Codreanu, și pe de altă parte, o admirație vădită pentru acțiunea și omul "Codreanu".

Cum el împărtășea același atitudine față de dramele poporului românesc, dar voia să se individualizeze față de Codreanu, s-a înscris în partidul comunist, unde ca avocat a apărut o serie de comunisti trimiși în judecată. Activitatea acestuia la Tribunalele Militare, l-a făcut să întâlnească avocați care apărau, în sălile adiacente legionari și așteptările pe sălile Tribunalelor a prilejuit interesante conversații care au desvăluit personajul. Pentru a-și justifica în proprii săi ochi, validitatea atitudinii sale - apartenența politică la o organizație antiromânească, urmând linia tatălui său care de asemenea participase la o acțiune antiromânească - Patrascanu a adoptat o așa zisă linie rationalistă, pe care voia să o opună unui "existentialism" legionar, denumit de el "trairism". Discuțiile înghetate au demonstrat că linia adoptată era manifestarea unui intelectual rupt de realitățile vieții zilnice

Discutiile au relevat insa si incapacitatea lui Patrascanu de a intelege si valoarea argumentului logic. Cu cit se vadea ca nu are dreptate, cu cit era mai inghesuit si subliniate contradictiile sale, cu atat mai mult se inversuna in sustinerea unor teze absurde. Cu timpul, Patrascanu si-a transformat- ca orice izolat- ideile ilogice in dogme, pe care le-a consemnat in cartile publicate si care demonstreaza ca nu a inteles fenomenul romanesc. Activitatea lui ulterioara confirma acest punct de vedere. Dupa ce a fost seful delegatiei romane care a inchiat armistitiul cu Rusia, si a inceput sa-si dea seama ca Rusii nu vor decit sa inrobeasca Romania, -asa cum au vrut si taristii rusi- Patrascanu, ministru de Justitie in guvernul comunist tine la Cluj in 1947, un inflacarat discurs, in care si-a manifestat abjurarea asa ziselor principii comuniste si a indemnat asistenta sa profeseze un "nationalism" viguros. A fost arestat si executat. Cartile lui de condamnare a miscarilor nationaliste, curpinzind asa zise caracterizari ideologice, au ramas. Interpretarea lor corecta trebuie sa considere atitudinea lui ulterioara, care da aspecte shakespear-iene acestui izolat, dar stabilesc si lipsa de valabilitate a aprecierilor lui.

*

Baza acuzatiilor aduse Miscarii Legionare, consta in lucrari care analizeaza aspectele participatii la guvernarea Antonescu. Se considera ca in prima perioada- cind Miscarea a fost condusa de Codreanu- a avut o actiune mai putin reprobabila, decit in timpul guvernarii Antonescu. Lucrarea lui St. John stabileste caracterul tendentios/ op. cit./ si faptul ca Antonescu a tinut sa denigreze cu orice pret un adversar politic. Confruntarea cartii lui Carp cu cartile publicate de Antonescu/ Pe Marginea Prapastiei/ demonstreaza limpede ca ambele carti au utilizat aceleasi surse de informatie- documentele colectate de Uniunea Evreilor, al carui scop este marturisit de Carp- sa intretina starea de agitatie intre legionari si Antonescu. Toate documentele au fost preparate si redactate de

elementele aparatului de stat, total subordonate intereselor oligarhiei, sau tinzind- asa cum au demonstrat-o ulterior, sa participe cu titlu propriu, in conducerea statului.

Recent, regimul comunist roman a publicat volumul "Garda de Fier- organizatie terorista de tip fascist" autorii fiind Mihai Fată si Ion Spalatu- o carte cu un scazut nivel intelectual , plina de contradictii si care vadeste absenta oricarei practici de analiza istorica. Autorii amintesc ca guvernele oligarhiei aveau nevoie de confirmarea cercurilor reactionare din Franta/ pag 106/ dar nu amintesc ca primul guvern comunist din Romania a fost instalat de ^{regele} Mihai, pentru ca Visinschi i-a batut cu pumnul in masa. Sau, la pag/ 73 si 128, ei afirma ca Legionarii voiau sa serveasca Romania Germaniei, dar la paginile 325, 328. 341, 344, 347 si 357, afirma ca Antonescu a eliminat Miscarea din Guvern datorita sprijinului lui Hitler si a armatei germane. Sau, autorii afirma ca in inchisoare a Jilava au fost ucisi 65 "oameniale caror convingeri politice nu concordau cu acelea ale legionarilor si care , in virtutea unor functii publice sau activitati publicistice , stiintifice, au condamnat legionarismul si au avertizat opinia publica romaneasca asupra pericolului fascismului. - au copus inafelurite chipuri la aruncarii tarii in bratele Bermăniilor hitleriste" si in aventuri razboinice, aspiratii legitime ale intregului nostru popor." Dupa cum se vede, necunoasterea limbii romane si a stilului scriitoricesc au facut ca autorii sa semneze un text , din care reiese ca sprijinirea Germaniei si razboiul reprezentau ^{ale} aspiratiile tuturor Romanilor, afirmatie care evident nu a fost in intentia autorilor morali ai lucrării.

Cartea este extrem de interesanta pentru stabilirea telurilor si tendintelor si pozitiei comunistilor romani. Autorii reiau integral tezele oligarhiei romane pentru a condamna miscarile nationale si se gaseste pe aceleasi planuri cu oligarhia penttu a stabili obiectivele de combatut in realizarea regimurilor dictatoriale. Interesant este ca autorii folosesc

in special surse politienesti- documente intocmite de agentii lui Carol si oligarhiei, politia antonesciana si politia comunista, indicind¹ prioritar, declaratii smulse de la diferitii politisti, in conditiile brutale utilizate de toate politile din Romania. Nici o marturie nu a fost stabilita contra dictatoriu, in cadrul unui Tribunal, compus din elemente impartiale. Au fost folosite documentele colectate de Marele Stat Major, politia antonesciana, Unirea Evreilor Romani/ colectate de Carp/ publicatiile lui Antonescu. Trebuie subliniat ca permanent comunistii au acuzat politile "burgheze" ca au falsificat acte pentru judecarea comunistilor. Bineinteles, autorii nu isi amintesc acest argument cind acuza Miscarea Legionara.

Lucrarea publicata in 1971 aduce dovezi irefutabile, ca Antonescu a planuit cu multa vreme inainte - noiembrie 1940- eliminarea din guvern a Miscarii Legionare si a realizat lovitura de stat cu ajutorul armatei germane. Aceasta afirmatie stabileste inexactitatea afirmatiei ca Miscarea Legionara ar fi fost o creatie a hitleristilor, conditie care ar fi dus la eliminarea lui Antonescu si nu a legionarilor. Autorii incearca sa reia argumentul ca Germanii au fost de acord ca Antonescu sa inlature legionarii pentru ca acestia ar fi practicat o stare de abuzuri si jafuri. Si acest argument este ilogic, caci dupa Carp si autorii de mai sus, victimele agresiunilor legionare, erau Evreii si cei care se opuneau alaturarii de Germania.

Autorii indica si cifra exacta a pierderilor omenesti din timpul loviturii de stat, -numita de autori, in contradictoriu cu afirmatiile lor ca lovitura de stat a fost premeditata si anume: 490 morti si raniti. Autorii stabilesc adevarul relatind ca cea mai mare parte a pierderilor au fost produse de atacul las al militarilor din Palatul Telefoanelor. Se stie ca in cazul tulburarilor procentul ranitilor reprezinta de la intre 50-60% din pierderi. In acest caz, se poate afirma cu exactitate ca victimele loviturii de stat au reprezentat intre 235- 260 morti.

Este evident ca in aceasta cifra, sunt incluse numai victimele identificabile si care foloseau campaniei de calomnie antonesciana- Evrei, armata, cetateni, trecatori pe strada. Nu au fost inclusi legionarii propriu zisi si nici cei executati fara judecata, imediat dupa arestarea lor.

In goana lor de a stabili "vinile" legionarilor, autorii relateaza inscenarea pusa la cale de Antonescu, cu asa zisul atentat contra vietii ale, dar lasa in negura calomnia doua- legatura cu partidul comunist.- tot o inscenare a lui Antonescu .Ei relateaza si teza carlista , ca in 1938, legionarii ar fi pus la cale lovitura de stat- teza adoptata de Carol- si relateaza ca au fost confiscate armele necesare pentru acea lovitura de stat: 14 carabine, 57 arme vinatoare, 2 arme salon, 137 revolvere, 10 pistoale, 1 baston revolver cu sis, etc. Trebuie amintit ca atunci ,armata romana avea o politie urbana si rurala compusa din 175.000 oameni, inarmati cu mitraliere, avioane, tancuri, tunuri,

Cartea publicata de guvernul roman este o carte neconvingatoare, atit ca argumentare stiintifica, cit si ca analiza a documentelor utilizate, emanatii ale unor organe politiensti, angajate integral in lupta contra unei miscari populare, care tindea sa desfiinteze privilegiile acestei politii corupte si venale.

*

Unii dintre cercetatorii occidentali, cauta sa gaseasca filatiile intelectuale ale Miscarii Legionare in doctrina nazista. Baza de cercetare nu considera conditia reala a Romaniei. In anii dintre cele doua razboaie, influenta culturala franceza a fost predominanta. Nu trebuie uitat ca in acea perioada, in Franta au aparut si s-au manifestat o serie de intelectuali straluciti , care au alimentat toate miscarile de dreapta .Cei care vorsa gaseasca surse intelectuale si influente straine in miscarile nationaliste din Romania, trebuie sa cerceteze lucrarile lui Celine, Bernanos,

Brasillach, Drieu de la Rochelle, Suarez, de Jouvenel, Carrel, Thierry Maulnier, Paul Valery, Jacques Maritain, etc. Revistele franceze nationaliste "Gringoire" și "Je Suis Partout" erau mai citite decât revistele românești, iar articolele lui Henri Beraud din Gringoire stabileau pulsul intelectualității românești și calea cea mai directă de a înțelege problema Frontului Popular din Franța și atitudinea antibritanică.

* * *

C A R T I S T R A I N E A S U P R A R O M A N I E I

Acțiunile impetuoase ale Germanilor pentru a contesta ordinea europeană și mondială, reacțiile aliaților, tensiunea care precede orice război, manifestațiile antisemite, etc., au atras în România o serie de reporteri străini, în special americani, care au analizat stările din România iar unii dintre ei au încercat și unele analize istorice.

Unele dintre aceste cărți sunt utilizate extensiv de cercetătorii occidentali care studiază Istoria României.

*

Cartea cu ponderea cea mai importantă în aceste aprecieri - a făcut dăra în anumite aprecieri - este cartea scrisă de o călătoare, care se intitula "Contesa Waldeck" și care și-a publicat observațiile la fața locului în volumul "Athens /sic?!/ Palace" apărut în USA în anul 1943, fapt care ar fi, putut îndemna autoarea să-și revadaunele afirmații invalidate de desfășurările istorice intervenite între timp.

Numele cărții a fost dat după numele celui mai luxos hotel din București din acea vreme, care a fost cartierul general al autoarei, ^{și} care și-a cules informațiile în special din rîndurile vizitatorilor acestui hotel, Români sau străini.

În România, ca în orice țară, fostă colonie, sau slab dezvoltată, există un

singur hotel central cu instalatii care pot ^{satisface} turistii straini, veniti pentru afaceri, sondari ale opiniei publice sau informatii. Organele locale sunt in ^{cintate} de existenta unui singur hotel, punct central de observatie care permite coordonarea tuturor informatiilor care sunt difuzate pentru straini si in acelas permite exercitarea unui control intr-un singur punct.

Si in trecut, si astazi, vizitatorii straini, depasesc cu greu portile hotelului, fie din cauze necunoscutului oferit de obiceiuri si man-talitati variate, din cauza limbii si din cauza temerii populatiilor respec-tive da a lua contact cu strainii. In trecut, cunoasterea limbii franceze cons-tituia o unealta necesara pentru apropierea intelectualilor locali. Pentru a reporterii americani nu cunosteau aceasta limba, ei au fost aproape tot timpul inconjurati de o dubla bariera: necunoasterea limbii si ceilalti fac-tori care limitau contactele. Ei trebuiau sa vorbeasca numai prin interme-diari, care la rindul lor formau alta legaturi cu alti oameni. Aceste hotelu-ri sunt de fapt, cluburi inchise in care circula mereu aceleasi personaje, care isi transmit si retransmit aceleasi stiri controlate de politiele lo-cale, si difuzate, in general, de personalul hotelului, agenti ai politiiilor locale.

Waldeck a ajuns in Bucuresti in primvara anului 1940, cind Romania traia clipe dramatice: jaful tarii de catre Carol- Lupescu atinsese culmea, vecinii contestau frontierele romanesti, etc.

Waldeck se ocupa de toate aceste aspcte, dar cu facilitatea redactoa-relor unor cromici feminine din ziarele de provincie, care sunt mai interesan-te prin aspectele de „Chronique de main gauche” decit prin valoarea lor is-torica. Astfel, Waldeck care viziteaza casa lui Lupescu imediat dupa fuga din tara si care putea sa aprecieze din aspectul casei, „chipul” moral si intelectual al unei favorite care do minase o tara, a fost mai preocupata sa constate cantitatile de piatza acra utilizate de Lupescu sa-si mentina fidelitatile celor doi barbati ai sai: Carol si Urdareanu.

Ea citește o serie de scrisori adresate de membrii ai oligarhiei române lui Lupescu și despre care afirmă că au fost lasate intenționat de Lupescu în urmă să pentru a compromite aceste persoane. Waldeck nu adâncește subiectul, nu indică nume și nici nu pare că aza felonia lui Lupescu, care umilea grațit oamenii care îi slujiseră.

Waldeck însira lista informatorilor săi: doi foști miniștri, care frecventau zilnic hotelul - probabil informatori, ^{ai poliției} Germani nazisti, Edith von Coler, șefa spionajului politic hitlerist în România; iubitul ei personal, un diplomat nazist; Tester, un britanic care acoperea unele afaceri evreiești făcute pentru armata germană; Neubacher, dictatorul german al economiei române, etc. Ea susține că a întâlnit și legionari "marcanți" dar afirmația pare puțin probabilă, căci toate polițiile controlează accesul localnicilor în aceste hoteluri și permit numai accesul celor care difuzează știrile oficiale. Apoi, în general, se știa că Waldeck avea o anumită "misiune" în București - numai datorită faptului că fiind evreică, legată de un diplomat german și locuind în mijlocul capitalei în timpul unui regim nationalist - condiții care limitau practic contactele lui Waldeck cu persoanele oficiale.

Waldeck afirmă că țara era condusă de o oligarhie coruptă și cu minile patate de sânge. Țara era controlată de camarila regală. În regimul politic român, fiecare om politic și fiecare femeie avea un pret. Corupția era un fenomen generalizat, dar ea considera - că străina - că această corupție face viața plăcută. ^{sociale} Contactele ei/au făcut-o să observe că singura burghezie din România era compusă din Evreii. Așa constată că poporul român era satul de codici conducătoare, că Mișcarea Legionară voia să realizeze o educație a caracterelor și că se bucura de o mare popularitate. Doi ani după ce șeful ei inițial fusese asasinat; n.a./Codreanu se bucura de mare popularitate, era încă viu în viața politică românească pe care o domina. Deși Codreanu fusese condamnat

pentru tradare, poporul nu credea in valabilitatea acuzatiei de tradare intemeiata pe o scrisoare gasita la un croitor oarecare.

Waldeck relateaza ca regele era bine vazut de Germani- care apreciau ca acesta mentine ordinea de care ei aveau nevoie. Germanii l-au psrijinit pina ce Antonescu- oe care ei l-au sugerat lui Carol,- nu a vrut sa conlucreze cu acesta si l-a fottat sa abdice ,cu ajutorul lui Maniu si Bratianu. Antonescu a acceptat includerea legionarilor in guvern, caci clici conducato re era inspaimintata ca in caz contrarm Germanii ar putea stabili un protectorat in Romania. Legionarii insa si-au manifestat independenta fata de Germani, prin opozitia fata de cedarea unei parti a Transilvaniei catre Unguri si acapararea economiei romanesti de catre Germani. Waldeck constata ca legionarii erau loiali fata de interesele romanesti.

Germanii, Antonescu, sefii armatei si bisericii au stabilit curind o alianta pentru inlaturarea legionarilor din guvern. Pretextul utilizat de aliati a fost uciderea unui ofiter german. Antonescu a inlocuit prefectii legionarii si a inlocuit legionarii din guvern. Legionarii nu au atacat armata ci au rezistat atacurilor armatei desi stiau ca nu au sanse.

Waldeck constata-in termeni foarte exacti- ca Miscarea Legionara a fost o miscare politica acceptata si promovata de masive adeziuni populare, deoarece era campioana unei lupte hotarite contra unei oligarhii corupte, abuzive si culpabila de masacre. Legionarii au fost inlaturati din guvern datorita unei actiuni premeditate al unui grup adversar care condus de Antonescu a folosit pentru aceasta actiune armata romana, sprijinita de trupe germane. Cu alte cuvinte, hitleristii au fost aceia care au inlaturat din guvern pe cei care se opuneau actiunilor lor de dominare politica.

Aceasta ar fi concluzia logica a afirmatiilor lui Waldeck. Datorita unor legaturi personale- care nu au avut cauze justificabile moral- ea s-a facut exponenta unor teze absolut false si contrarii celor sustinute de

organele comunitatilor evreesti. Ea a lasat pagini pline de dramatism

asupra atacurilor contra Evreilor, care conform celor constatate de St. John in paragraful citat ,au fost preluate de toti cercetatorii/^{ulteriori} desi sunt un produs al imaginatiei autoarei. Redam pasajul in intregime pentru a a evidentia caracterul sau inexact:

" In aceiasi noapte, legionarii au pornit un pogrom ,in parte ca un gest de protest, in parte pentru ca totdeauna au vrut un pogrom ,in parte pentru trebuiau sa cada si ei voiau sa cada in jaratecul unei terori rosii tragind dupa ei cit mai multi oameni. In acea zi de luni, inainte de alungarea demnitarilor legionari/ deci lovitura de stat; n.a./ poliția legionara a arestat mai multe sute de oameni, majoritatea Evrei bogati, sub pretextul ca acesti Evrei ar fi participat la complotul pus la cale de spionajul britanic pentru uciderea maiorului german. Ei au fost adusi la Prefectura Politiei si multi dintre ei au fost torturati in mod atit de oribil, incit s-au sinucis, Multi au fost tirati intr-un abator, unde au fost mutilati, atirnati in cirlige ca porcii, cu notite atirnate de git, care explicau: "carne cuser" . Unii au scapat de moartea legionarilor numai datorita unei intimplari/. Furia pentru situatia prezenta si disperarea fata de viitorul care ii astepta, adaogata la frustarile trecutului, au facut ca multimile legionarilor sa devina bestii. Timp de doua zile si doua nopti, ei au jefuit, au violat femei si au ucis in cartierul evreesc din jurul strazii Lipsani, care este "Braodway-ul" bucurestean, colorat, zgomotos si oriental. Au fost arse sinagogi, sotii au fost fortate sa asiste la modul in care au fost violate in fata lor nevestele si fiicele lor, inainte ca ei insasi sa fie ucisi intr-un mod oribil. Singura scapare a femeilor era sa innebuneasca. Nici o revolutie sau pogrom al sec. 20. nici chiar teribilul pogrom de la Chisinau desi mai mare ca desfasurare, nu poate fi comparat in orări cu ceea ce s-a intimplat in Bucuresti in acele doua zile si care nu poate fi asemanat decit cu masacrarea Armenilor de catre Turci. Legionarii erau imbatati de singe, o betie atit de oribila incit numai avea nimic personal".

Afirmatiile lui Waldeck au fost reluate de Prof. E. Weber si de Nagy-Talavera, care au repetat afirmatiile autoarei, fara sa considere imensul deserviciu facut de Waldeck cauzei Evreilor din Romania. Daca afirmatiile ei trebuie considerate ca reale, inseamna ca legionarii simtindu-se in pericol de a fi inlaturati din guvern, au considerat ca responsabili directi si imediati a tuturor relelor din Romania, contra carora se ridicasera, au fost numai masele evreesti din Romania, pe care ei au dorit sa le tiasca in abis, data cu ei. Teza este ilogica si absurda. Atacurile contra Evreilor au avut loc numai in Bucuresti si nu au fost indreptate decit contra Evreilor saraci. Aceasta realitate confirma cele afirmate de Carp, ca Uniunea Evreilor din Romania a sprijinit lovitura de stat antonesciana si astfel se explica de ce au acceptat eventuale pierderi de vietii evreesti. Aceasta explica de ce au pierit numai Evrei saraci, caci probabil Uniunea Evreilor a acceptat sa fie atacati de Tigani numai Evreii saraci, si nu cei bogati, care contribuiau masiv la sustinerea campaniei antilegionare.

Afirmatiile lui Waldeck contin o serie de inexactitati care arunca adevarata lumina asupra lor. De exemplu, autoarea sustine ca pogromul a avut loc pe strada Lipscani. In fapt, strada Lipscani, ^{situata in centrul orasului} este o strada pur comerciala, cu o veche traditie, comerciala, cu case cu parter si etaj, ocupate de pravalii sau birouri. Pe aceasta strada nu erau locuinte particulare. Cartierul unde au avut loc incidente antievreesti, ^{Vacaresti} este situat departe de centrul orasului, deci de strada Lipscani. Apoi, acest cartier este foarte departe de cartierele unde legionarii s-au baricadat pentru a rezista loviturii de stat. Ce i-a determinat ^{pe legionari} sa plece la alt capat al Bucurestiului sa atace un cartier de Evrei saraci, si nu ^{au} atacat cartierele Filipescu si Bonaparte, in apropiere imediata de un centru de rezistenta, cartiere in care locuiau sefii reali ai minoritatii evreesti ?

Apoi, daca ea relateaza ca Antonescu a premeditat lovitura de stat, si ca legionarii au rezistat, de ce intituleaza actiunea antonesciana "rebeliune"? termen utilizat exclusiv de oligarhie?

St John refera ca "The Universal Jewish Encyclopedia" a calificat asasinatetele din Bucuresti ca unele din cele mai brutale pogromuri din istorie si scrie ca aceasta afirmatie i se pare exagerata, deoarece/emisa la sfirsitul celui de al doilea razboi mondial, cind lumea cunostea nume ca Treblinka, Maidanek, Dachau, etc. Aceiasi observatie se poate aduce si lui Waldeck, care in 1943, data aparitiei cartii stia de limitele "masacrelor" din Bucuresti.

Waldeck a demonstrat o lipsa acuta de perspicacitate nu numai in aprecierea conditiilor reale din Romania. In cursul unei vizite facute in Ardeal, ea a avut ocazia sa asculte unele plingeri ale Evreilor unguri si sa aprecieze faptul ca o parte a acestor Evrei, considerind ca ar putea suferi din cauza "abuzurilor" Romanilor, au ales transferul in Ungaria unde s-au simtit mai siguri. Din pacate, atat Waldeck cit si acesti Evrei unguri s-au inselat, caci Ungurii au folosit extensiv cuptoarele pentru a arde si Evrei care au ales linistea si respectul ungar al legilor umane.

Waldeck a emis si teoria ciudata, preluata de asemenea si de alti autori, ca "Antonescu a restabilit" legea si ordinea" prin lovitura sa de stat. Este evident ca Antonescu, conform afirmatiilor lui Waldeck, a asigurat suprematia imperialismului hitlerist in Romania si a eliminat pe cei care se opun_eau penetratiei "ordinei germane naziste" in Romania. Se naste intrebarea: ce au reprezentat "ordinea si legea"? Instaurarea ordinii germane sau impiedecarea manifestarii demnitatii si independentii romanesti? Formularea lui Waldeck a fost retinuta de scriitori ca Nagy Talavera si Fischer Galati care afirma ca Antonescu a reinstaurat "legea si ordinea". Referirea la surse cotidiene, cum sunt acelea ale gazetelor sau memoriile

unui gazetar , trebuie supuse unui sumar proces de verificare factica si logica. Informatiile gazetarilor sunt excelente si permit o informare continua asupra unor aspecte dinamice, dar in lumina considerarii istorice, faptele nu mai au aceiasi vigoare si de cele mai multe ori prezinta alte aspecte. In general, istoricul considera diferentele de ideologie si nu manifesta, -in general- aprecieri partinice. Un istoric, nu poate considera utilizarea termenului " legea si ordinea" decit dupa aprecierea sensului real al termenului. Daca Antonescu continua aceiasi politica de oprimare pe care o practicase oligarhia, care impiedeca procesul de modernizare si democratizare, practici, care evident au creat starea de tensiune constata de istorici, lovitura de stat nu putea sa incemne decit perpetuarea "dezordinii sociale si a abuzului de drept". Legea este manifestarea consensului popular in stabilirea normelor de existenta ,si nu ceva aprioric si ideal. Este o masura care permite majoritatii unei natii sa se bucure de aceleasi principii de promovare sociala si sa participe activ la viata statului. Coalitia relatata de Waldeck pentru inlaturarea legionarilor reprezenta manifestarea brutala a fortei pentru a impiedeca opinia publica, care se manifesta in cadrul unui sistem electoral, ^{sa-si afirme inclinarile} si nu in cadrul unor sondaje publice sau opinii ale unor gazetari.

Afirmatiile favorabile regimului hitlerist- care intervenise efectiv in eliminarea legionarilor- sunt explicate indirect de Waldeck, care marturiseste ca in timpul sederii la Bucuresti a fost "prietena " unui diplomat german, care i-a transmis toate "tezele" antonesciene. Waldeck reda un pasaj caracteristic, relatind ca in hotel toti vizitatorii isi aratau reciproc o femeie tinara si-si sopteau- ca intr-o opereta bufa- ca aceasta era cea care trebuia sa-l asasineze pe Antonescu. Gh. Barbul, secretarul lui Antonescu relatat si el versiunea "asasinatului", Waldeck relateaza ca toti vizitatorii stiau de atentat, intr-in hotel care misuna cu agenti si informatori si nimeni, in acea perioada sau mai tirziu nu a relatat despre vreun proces

intentat contra acestei atentatoare, care probabil era agenta serviciilor informativ a Marelui Stat Major, care asa cum relateaza Gh Barbul/ op. cit./ au contrafacut cele doua documente calomnioase pentru legionari.

*

In perioada in care Waldeck si- a indeplinit misiunea la Bcuruesti, ea a fost apreciata de alti ziaristi americani. Leigh White, dupa cum vom vedea, un comunist, spune despre o vizita la o manifestatie hitlerista din Ardeal, in cadrul minoritatii germane: " Singura americana care parea impresionata de manifestatie era o contesa devenita prin casatorie americana/ ea fiind de origina germana/ care ca si Louis Matshold/ pe care White l-a apreciat in volumul sau drept spion;n.a./ spune ca este corespondenta lui Newsweek". St. John este mai precis: " Goldie Horowitz,/ maritata Waldeck/ prezenta unul din cele mai ciudate aspecte dupa ce Germanii au ocupat Hotelul Athenae Palace. O vedeam pe Goldie Horowitz luind dejunul si cina cu inalti ofiteri nazisti. In general, in hotel, ca femei erau numai Edith von Oler si Goldie Horowitz, care ca cetateana americana naturalizata avea dreptul sa cineze tu cine voia, In fond ,America era neutra. Dar noi stiam, si toti nazistii o stiau,ca ea era Evreica. Corespondentii britanici, care o vedeau in restaurant ,clatinau capetele de indignare si perplexitate, pe care si le exprimau prin vociferari."/op. cit./

Este straniu ca organizatiile evreesti internationale au considerat valabile afirmatiile acestei femei "controversate" si au omis actele oficiale ale Uniunii Evreilor Romani, redactate de Matatias Carp si care dezminc total literatura "leftina" a lui Waldeck.

*

Un alt volum, utilizat extensiv pentru aprecierea situatiei din Romania, a fost scris de un francez, Henri Prost, cu titlul " Destin de la Roumanie" /Paris, 1954/.

Autorul afirma in introducere ca a stat in Romania intre anii 1931 -

1950 și ca funcția lui oficială, a fost aceea de director al unei societăți petrolifere. El afirmă că a scris cartea pentru că "a cunoscut cea mai mare parte a oamenilor politici, care au jucat un rol în politica românească; a urmărit în deaproape evoluția evenimentelor; a citit regulat presa română și a cunoscut toată literatura contemporană a României. El afirmă că a notat tot ce i s-a părut demn de reținut; ca tot ceea ce a scris el a fost controlat" El termină astfel: "Cred că niciodată nu am lasat condus de vreo prejudecată". Din păcat toată cartea lui Prost este o însiruie de evenimente relatate deformat, inexact și aprecierile ^{lui sunt} lipsite de orice logică și decență, și pline de prejudecăți.

*

Cartea cuprinde două părți: prima relatează evenimente din viața politică românească întâmplate înainte de al doilea război mondial - parte mai redusă ca întindere și analiză, și a doua parte, care descrie condițiile din România, după ocuparea țării de către Ruși și care încearcă să fie mai cuprinzătoare, fără să reușească să formeze o bază de informare.

Prima parte, nu prezintă aspectul unui jurnal în care autorul să fi consemnat observațiile sale zilnice. Ea prezintă caracterul unei improvizații, redactată ulterior, într-un stil extrem de sărac, total neobișnuit unui francez cu un anumit nivel de educație. Autorul utilizează, mai degrabă, stilul unui subofiter colonial, în descrierea evenimentelor politice. El înșelează în descrierile personajelor, care au caractere pregnante, deși necrutătoare. Prost exprimă o anumită înclinare pentru manifestarea unor acțiuni politice în viața politică, ca orice subofiter din coloniile africane. De exemplu, el susține că dacă Carol nu ar fi, alungat pe calaul său, Gavrila Marinescu, ar fi fost capabil să împiedice izgonirea regelui în țară. Cum Marinescu a fost omul care a utilizat numai forța, glontul și baioneta pentru a suprima orice acțiune de opoziție, regretul lui Prost

pentru un astfel de om este semnificativ.

Prost critica toti oamenii politici romani. De exemplu, relateaza ca Maniu nu avea cultura necesara intelegerii lumii occidentale. El are cuvinte de lauda pentru Ionel Bratianu, care i-a facut o impresie buna "caci avea o barba de boier". Prost nu stia ca bunicul acestui boier, fusese antreprenorul postei intre Pitesti si Bucurwsti, ocazie cu care s-a imbogatit si a stabilit familieisale statutul de neociocoi. El are cuvinte de lauda si pentru un obscur politician averescan, Ion Mililineu, fanariot si-pentru Grigore Gafencu.

Pamfil Seicaru, care a cunoscut si el oamenii politici romani, a caracterizat pe Gafencu, ca un perfect "nating". Portretul acestui om merita mai multa atentie. Aviator in cursul primului razboi mondial, cind aviaticia romana era in faza ^{initiala} / Gafencu este decorat cu cea mai mare decoratie romana. Pleaca la Paris si se casatoreste cu o frantuzoaica, care exercita / : " cea mai veche profesie a lumii". Sotia lui, duce la Bucuresti o viata mondena cu casa deschisa pentru oamenii nebisnuiti cu farmecul unei femei lipsite de frumusetate, dar trairita in anturajul oamenilor cu educatie. Gafencu, total ignorant in problemele economice, devine directorul unui ziar economic, condus de un bun economist inaintea sa, Corteanu. Directia acestui ziar il proiecteaza pe acest barbat, frumos si elegant, in lumea politica, unde devine membru al mafiei national taraniste conduse de Calinescu. Cind Carol, instaureaza dictatura sa cu sprijinul elitelor "democrate" din rindurile partidulelor liberal si national taranist si cu sprijinul oligarhiei, Gafencu isi da girul sau acestui suveran corupt si venal. Mai tirziu este folosit de Carol sa-i puna in aplicare politica sa de duplicitate si slaba calitate politica. Gafencu nu a fost niciodata turburat de existenta unei onstiinte nationale, in dezacord cu politica dusa de el. El a fost un perfect valet al unui monarh corupt. Cind a disparut din viata politica romaneas-

ca si s-a stabilit in "exil" a scris doua carti, care demonstreaza atit perfecta lui incapacitate personala si totala lipsa de concordanta a politiciii exprimate de el, cu politica nationala. Gafencu 'a fost ministru de externe in cel mai singeros si bestial guvern care a fost in Romania, Dupa moartea lui , nevasta lui Gafencu, s-a intors in Romania si s-a pus la dispozitia guvernului comunist, fapt care demonstreaza linia politica dusa de Gafencu si valoarea aprecierilor lui Prost.

Prost este necrutator in aprecierile acceptate de toata lumea. De exemplu, el afirma ca domnia lui Carol a constituit un rau pentru Romania. El spune ca toti politicienii trafica, incheiau imprumuturi oneroase pentru tara , dar remuneratorii pentru ei. Politicienii acceptau musamalizarea afacerilor reciproce. Monarhia dadea exemplul decaderii morale si sub Carol si inainte, cind Regina Maria era amanta lui Stirbey.

Prost confirma si el, tirgul penibil incercat de Titulescu cu mandatele de parlamentari in anul 1931. Prost a descris plastic sistemul electoral practicat in Romania, cu masele de "batausi" care fortau oamenii sarmani sa voteze in sensul dorit de autoritati.

Prost relateaza ca regele era acel care dadea tonul in jefuirea tarii, desi asa cum a constatat consilierul francez ,Roger Auboin, starea finantelor tarii era dezastroasa. Tineretul roman a retinut acuzatiile de jefuire, pe care si le zvirleau reciproc politicienii si ei stiau ca regele era cel care dadea exemplul imoralitatii. Tineretul a remarcat ca in fiecare afacere murdara se afla un Evreu in rolul de intermediar. Lumea era nemultumita de regim si era revoltata contra moravurilor politice.

Prost confirma ca Duca a primit puterea numai pentru ca si-a luat obligatia in fata oamenilor politici francezi sa desfiinteze Garda de Fier. Prost care a trait o perioada atit de indelungata in Romania. a constatat ca Rascoala din 1907 a lasat urme de nesters. Cu toate aceste afirmatii certe, Prost, refera manifestatiile tineretului roman eronat si tendentios.

Deși Prost constata implicit existența unei tensiuni revoluționare, deși el constata că Românii manifestau aversiune față de regimul corupt, el afirma că Mișcarea Legionară, care intruchipă sentimentele luptei contra acestui regim corupt, ar fi fost compusă din oameni erau numai nevoiașii țării, sau pensionari militari, intelectuali someri, avocați fără procese, mici funcționari și tot soiul de aventurieri, aristocrați decazuți, etc. Dar relatează că singurele manifestații politice care respirau forță și entuziasm erau cele legionare. El subliniază că Mișcarea de bucură de simpatia crescândă Romanilor. Erau toți Românii compusi numai din elemente negative, așa cum afirmă citatul anterior?

Prost relatează că Franța nu a livrat armamentul promis României și că după acordul de la Munchen, Românii erau înspăimântați de Ruși, căci le era teama de alianță cu aceștia.

Prost relatează că regele Carol al II-lea a parasit țara urmărit de blestemele tuturor Romanilor.

Cartea conține toate calomniile uzuale debitate contra Mișcării Legionare, fără ca autorul să sesizeze că afirmațiile sunt contradictorii. Deși el a constatat că Mișcarea era o reacție populară, contra corupției regale, relatează apoi, că regele Carol al II-lea a subvenționat Mișcarea și că el a fost acela care a dat dispoziția să fie ucis Duca. Cu toate afirmațiile sale că a studiat fenomenul românesc, toate informațiile asupra unei încercări de sciziune - inițiată de un oarecare Stelescu în cadrul Mișcării Legionare - sunt redată eronat. Nu a cunoscut rolul și funcțiunea "Fraților de Cruce" organizația care încadra tineretul legionar, nu cunoaște faptul că Stelescu a fost o unealtă a serviciului secret al lui Lupescu, crede că Stelescu a încercat contopirea Fraților cu Mișcarea Legionară, pe care Prost le consideră organizații politice separate. El susține că Codreanu ar fi obținut adeziunea țărănimii pentru că a promis o nouă expo-

piere- argument uzual al oligarhiei, relateaza inexact preliminariile cazului Manciuc; ca Codreanu a trimis in Spania fruntasii legionari, pentru a fi ucisi acolo; ca Patriaehul, unul dintre dusmanii notorii ai Miscarii, ar fi participat la inmormintarea lui Mota si Marin- o inexactitate , ca atitea altele; ignora problema cauzelor emigratiei macedonene in Romania; reia- in 1954- data publicarii volumului- afirmatia falsificata a serviciilor antonesciene asupra apartenentii comuniste a lui Dumitru Groza , seful muncitorimii legionare, data la care reatatarea , dupa stabilirea adevarului, nu mai prezinta caracterul unei informatii "fabricate" ci o minciuna directa si intentionata. Mai mult, Prost merge mai departe decit serviciile lui Antonescu si afirma ca Groza s-arfi refugiat in Rusia .

Lucrarea lui Prost, destul de reala in ceea ce priveste unele fapte istorice intimplate in timpul sederii sale in Romania, este plina de prejudecati in ceea ce priveste Miscarea Legionara si activitatea acesteia. Prost , cu toate afirmatiile citate din introducerea sa, demonstreaza ca a difuzat cele mai insinuante si ireale calomnii lansate de oligarhie contra acesteia si ca nu s-a oprit la nicio alterare a realitatii pentru a-si manifesta antipatia sa fata de Miscare. Aceasta alterare permanenta a adevarului face ca volumul sa nu poata fi acceptat ca sursa istorica.

Prost , destul de amplu in ceea ce priveste unele amanunte asupra izvoarelor sale de informare si viata sa din Romania, este destul de discret asupra conditiei sale din Romania in timpul razboiului. Se stie ca dupa iunie 1940, Franta a avut doua feluri de reprezentante diplomatice: una a guvernului de la Vichy si alta a generalului de Gaulle. Se stie ca in tarile ocupate de Germania nu au functionat decit reprezentantele guvernului de la Vichy si cetatenii francezi, partizani ai generalului de Gaulle au fost inchisi. Pe de alta parte, societatile petroliere din Romania, din caror capital a fost detinut de aliati, au fost rechizitionate de Germani. Prost nu explica cum de a putut sta in Romania, in calitate de conducator al unei intreprinderi

petroliere franceze sau britanice, cine i-a platit salariul, care au fost relațiile sale cu Germanii, etc. fapte care ar stabili gradul sau de credibilitate.

*

Un alt martor "ocular" al evenimentelor premergătoare războiului a fost un britanic, David Walker, care și-a scris amintirile în volumul, "Lunch with a Stranger" /1957/.

Walker marturisește că a fost agent al serviciului de informație britanic, care l-a trimis în România cu anumită misiune. Din conținutul cărții, se vede că nu a avut cultura și experiența necesară să înțeleagă fenomenele politice din acea parte a lumii și nici intuiția și flerul unui spion. El a transmis cele mai enorme deformări ale adevărului, și a dovedit o pasiune profundă pentru bani și viața ușoară. - făcând să se preocupe de unde vin banii. Exemplul cel mai evident asupra însușirilor lui Walker: cită că a stat în București și a utilizat serviciile unei secretare, care s-a bucurat de încrederea sa. După război, întâlnește această secretară la Londra, ca soție unui diplomat sovietic. fapt care dovedește că a folosit tot timpul o agentă sovietică, fără să-și dea seama.

Walker descrie Bucureștiul așa cum l-a cunoscut el,.... "Țăranii români își mentineau integritatea lor lugubră/?!/ prea apropiată de realitate și activitatea lor de a scoate din pământ o subsistență penibilă." Cu această caracterizare, Walker, lasă țărani în soarta lor și se întoarce asupra atmosferei orașului, plin de "viață de noapte exuberantă și scandaluri labirintice". care stabilesc virteje de excitație, oboseală, greață, îngrijorare și uimire deplină. Națiunea era în pericol și se părea că nimănui nu-i pasa". Este evident că în lumea frecventată de Walker problemele României nu constituiau o preocupare. Walker, aseamăna Bucureștiul cu o orchestră de jazz. El are cuvinte blinde pentru Carol și apreciază că conduce țara în mod "semi despot" și consideră că Calinescu era un om "curajos", care ura pe Germani/?!/. El aprecia : activitatea diplomatică a lui Gafencu și

relateaza o afirmatie a unui ministru al lui Carol, care exemplifica istoric mentalitatea unor oameni cu conceptie "democratica". Walker relateaza ca a fost in Bucuresti cind a fost executat Calinescu si ca drept represalii au fost masacrati sute de oameni, fara judecata. Walker se duce sa vada cadavrele celor ucisi fara judecata in Bucuresti si singurul lucru care il impresioneaza este faptul ca ministrul de propaganda a lui Calinescu plingea cind vorbea de moartea acestuia. Walker relateaza ca Gafencu i-a spus ca masacrarea legionarilor a dus la distrugerea fizica a Miscarii Legionare. Este surprinzator ca Walker nu a stiut ce ceea ce stiau toti diplomatii, toti Romanii si toti ziaristii - ca Calinescu si Gafencu au fost aceia care au incheiat Tratatul Wohltat.

Walker se afla la Belgrad, cind timpul loviturii de stat a lui Antonescu. Intors la Bucuresti a lasat pagini de fantezie bolnavicioasa. El afirma ca in Romania au avut loc doua incercari de "revolutie" legionare: una in decembrie 1940 si alta in ianuarie 1941, fiecare dintre ele soldandu-se cu mii de morti si torturati. Walker, apreciaza -in 1957, data publicarii cartii lui in USA, ca "pogromul din Bucuresti a fost atat de infiorator, incit ii este greu sa-l redea". El relateaza ca au fost 5,500 morti din care 200 Evrei ucisi la Abator/ Carp refera ca la Abator au fost ucisi cincisprezece Evrei al caror nume il indica; op. cit./ si in total 680 Evrei au fost ucisi in Bucuresti/ Carp indica pierderile la 120 persoane/.

Se pare ca singura preocupare serioasa a lui Walker a constat in schimbul valutar avantajos pe care Evreii il ofereau, la bursa neagra, la negru corespondenilor straini, care desigur ca tineau seama de suferintele acestora. Walker descrie Bucurestiul astfel: " Asta-i viata! Asta-i distractie! Asta-i Romania !"

Un astfel de cindism ieftin naste amaraciune in sufletul unui cercetator istoric. In acea perioada in Romania, se stabileau temciurile unei vieti pentru poporul roman, umilit si torturat de secole de coruptie, Au

pierit mii de vietii, de familii, averi, sperante si martori ai acestei tra-
edii erau preocupati de modul cum isi procura mai usor banii necesari calom-
nieriilor lor pentru emanciparea sociala si politica a unui popor.

*

Leigh White relateaza in volumul "The Long Balkan Night" /1944/
ca a ajuns la Bucuresti, ca reporter al unei agentii evreesti newyorkeze,
ca sa descrie evenimentele legate de viata Evreilor din Romania. Anterior
el fusese reporter in Spania, unde simpatiile lui il inregimentasera in ta-
bara comunistilor, din mijlocul carora isi alesese o soție.

White tine sa precizeze, ca desi reporter al unei agentii
evreesti, el este "arian". Mai surprinzator el constata, ccontrar parerii
patronilor sai, ca problema evreeasca din Romania nu se poate rezolva din
cauza intransigentiei Evreilor care refuza sa se asimileze intereselor si
tendintelor romanesti. White era suparat ca sefi lui nu-i ingaduie sa se
preocupe de ansamblul evenimentelor politice romanesti, care era mult
mai interesant decit problema evreeasca in sine. Walker relateaza ca a avut
doi informatori- care i-au furnizat stiri asupra vietii din Romania- un
comunist si un doctor evreu/ White nu stia romaneste/.

In general, White reusese sa -si formeze o apreciere justa a
conditiilor politice din Romania, cum isi forma de altfel orice strain sau
roman, membru al oligarhiei. Greutatea incepea numai cand se propuneau solutii
care includeau eliminarea oligarhiei. White arata ca regele Carol era cel
mai corupt monarh european si ca nu se dadea inapoi de la nici o forma de
jaf. Carol era urit de intregul popor. Guvernul, politia si toate serviciile
publice erau corupte si venațe. In Romania totul se putea cumpara, totul
avea un pret. Strainii beneficiau de un regim favorizat, caci Bursa neagra
le oferea schimburi avantajoase. Bursa era dominata de Evrei. Datorita acas-
tor schimburi, strainii puteau duce o viata de nababi.

White constata ca conditiile existente faceau sa apara ca Romania

era coapta pentru revolutie si White si-a exprimat mirarea ca aceasta nu a izbucnit mai de mult. El era indignat de degenerarea moravurilor politice din Romania si afirma ca dezmembrarea Romaniiei a constituit cel mai umilitor spectacol la care a asistat.

White afirma ca Bucurestiul avea o influenta coruptoare a sughetului omesc si ca atat el, cit si sotia sa ,au cazut vitima acestei influente. Este pacat ca White nu da amanunte.

White constata ca in tara coapta pentru revolutie, exista o singura organizatie politica populara si serioasa, care voia sa realizeze regenerarea morala si revolutia impusa de evenimente. Miscarea Legionara avea radacini adinci in taranime si muncitorime / afirmatia esee facuta de un comunist;n.a./ si exprima revolta omului simplu pentru ceea ce se intimplase inainte de aparitia miscarii. Legionarii voiau o purificare a tarii, dar desi White subliniaza cuvintul ,el nu precizeaza sensul acestuia. Miscarea Legionara anatemiza depravarea Bucurestiului,"Decadenta semiorientala, semioccidentala a vietii politice, economice si sexuale din Romania ,erau ca de mari incit era imposibil ca fiecare Roman sa nu simpatizeze- macar in constient- cu spiritul legiunii, singura miscare care dadea partixanilor sai un sentiment de mindrie nationala". White afirma categoric:" Putini pot nega ca in Romania , revolutia era necesara."

White insa imbina constatarile sale cu cele mai ireale si contradictorii afirmatii. Miscarea populara cea mai reprezentativa, care combattea coruptia, era compusa din "tot ceea ce avea Roania mai rau" Sefii lor erau gangsteri iar C odreanu, un homosexual, facuse avere din santaje. Programul Miscarii ,care sintetiza lupta de regenerare morala , era "confuz". White afirma ca in Romania existau patru grupe sociale: taranimea, muncitorimea, aparatul de stat si mosierii. Burghezia era compusa din Evrei si

si straini. White nu sesiseaza contradictia faptului ca daca oligarhia era corupta/ mosierii si aparatul de stat; n.a./ si taranimea si muncitorimea umpleau consistent rindurile legionare, iar burghezia era straina, atunci dreptatea si principiul etic de partea cui era: a celor corupti, sau a celor exploatați ? Si daca cele doua grupe erau contra coruptiei, cum de intruneau numai pe cei "rai"? Se presupune ca numarul celor buni, depaseste numarul celor rai . Atunci, in ce grup se incadrau cei "buni"? /

Contradictiile logice nu se opresc aici, White face una din cele mai surprinzatoare afirmatii facute de un comunist asupra M⁺iscarii Legionare-~~ei~~ anume ca legionarii voiau sa introduca un sistem "colectivist" dominat de prezenta Arhanghelului Mihail si curatit de Evrei si de orice influenta straina. Aceste afirmatii stabilesc nivelul intelectual extrem deredus pal-
u informatorilor lui White:

White constata ca Antonescu a fost o simpla papuse in mainile nazistilor si a fost adus la putere datorita unei abile manerve a lui Ribbentrop . Germanii au favorizat lovitura de stat si pe Antonescu , caci ei voiau in Romania o tiranie slaba si supusa, care sa-i ajute la mentinerea ordinii, "necesara pentru exploatarea linistita a tarii de către Germani." i. White denumeste "romanizarea" efectuata de Antonescu, " germanizarea" tarii.

*

Lovitura de stata antonesciana il gaseste pe White la Sofia de unde revine in graba in Bucuresti. Informatorul lui evreu ii relateaza fapte pe care la inceput, White le considera ireale. White sustine ca vizitarea orasului l-a convins de justetea afirmatiilor informatorului sau, Dar White refera ca ministrul propagandei, lui Antonescu, interesat sa transmita cele mai infame calomnii asupra Miscarii, a fost atat de ingrozit de stirile produse de fantezia lui White incit a refuzat sa-i permita se le transmita.

White sustine ca pe copacii din preajma "morgilor" din Bucuresti erau afisate liste cu morti⁷ in fapt, in Bucuresti a fost o singura morga;n.a./
El se straduie^{sa stie}/cine a ucis Evreii la Abator si afla adevarul: un primar dintr-o comuna suburbana, Mihaita Marin, impreuna cu sotia sa si alti patru insi. Desi aceastia au fost trimisi in judecata Tribunalului Militar, White confirma adevarul- ca acestia nu au fost judecati niciodata. Este surprinzator ca acest fapt nu i s-a parut ciudat lui White si sa-i nasca indoilei asupra acestui acuzatii.

White urmeaza linia lui Waldeck ~~sin~~ explicarea ~~motivelor~~ rezistentii legionare: nevoia de a face o diversiune. White nu explica insa sensul diversiunii si nici obiectivele acesteia.

White relateaza ca Bursa neagra oferea un schimb avantajos care ii permitea un standard de viata superior. El insa arata pe de o parte, acest gradul inalt al acestui /standard si pe de alta parte faptul ca primea "oficial" 150 dolari lunar. Chiar daca el ar fi primit de trei ori mai multa moneda nationala decit schimbul indicat de el si nu putea sa duca viata care a dus-o si care, dupa aprecierea elementelor indicate de el, ar fi necesitat cel putin 1,000 dolari lunar. Bineinteles, White nu explica cine i-a furnizat acest surplus de bani. El marturiseste in schimb /deceptia sa de a nu fi primit "prima": asteptata de la patronii sai dupa expedierea "faimoasei" serii de reportaje asupra loviturii de stat.

Lucrarea lui White poate servi un material abundent unui scriitor care ar dori sa adinceasca conflictul de constiinta al unui ziarist care doreste sa traspuna onest informatiile obtinute si stabilirea unui minim de stiri obligate de patronii sai. Cartea lui White reda drama unui ziarist care trebuia sa reactioneze conform unui mandat platit.

Robert St John, ziarist american, autorul volumului "Foreign Correspondent"/1957/ in care relateaza aventurile lui in lumea balcanica in timpul razboiului, si in special din Romania - afirma ca si-a inceput cariera profesionala in lumea gangsterilor americani - Al. Capone, O'Bamoin, etc relatind evenimente din viata acestora. Dupa citava vreme renunta la profesia de ziarist, se face fermier si sta sase ani la tara lucrind in ferma sa personala, in conditii destul de rudimentare. Tot acest timp a fost pafruns si excitat de ideea de a scrie povestea "marei dragoste dintre Lupescu si Carol". El spune ca ~~dorea~~ ^{sa ajunga in} Romania, ^{sa ajunga in} ~~caci~~ reporter de fapte senzationale, voia sa-si incerce si el condeiul in tara care era "obiectul de satirizare al scriitorilor americani si englezi, ^{probabil} datorita aventurilor sentimentale ale lui Carol si vizitei in USA a reginei Maria. Afirmatia lui St John constituie cea mai buna caracterizare a regimului oligarhiei care in 80/^{ani} de guvernare reusise sa degradeze integral atmosfera buna a tarii.

Izbucnirea celui de al doilea razboi mondial, face ca un numar de 800 reporteri americani someri sa se indrepte spre Europa, in cautare de stiri senzationale si servii. Unul dintre acestia a fost si St John, care pleaca spre Europa, desi nu stia nici o limba europeana. Sotia sa vorbea o franceza extrem de aproximativa. Dupa multe incercari ajunge la Budapesta, unde face reportaje asupra campaniei germane din Polonia, fara sa participe la batalii si fara sa cunoasca limba. Apoi, este trimis la Istanbul, unde era informat asupra evenimentelor locale de catre gazda lui, care vorbea o franceza aproximativa. St John este discret asupra culturii si capacitatii acestei gazde de a sesiza evenimentul politic si mai ales, de a-l transmite, ^{etc.} Insfirsit, St John ajunge in Romania, unde si el, ca toti ceilalti corespondenti straini, descopera adevarata "Tara a Fagaduintii."

Deși ^{si o} primea un salariu foarte mic- 150 dolari lunar- St John si sotia sa duc ~~si~~ viata de nababi. Se instaleaza intr-o casa luxoasa, isi angajeaza servatori si maninca icre negre ,pina la intoxicare; St John afirma ca beneficiat de toate acestea "datorita schimbului avantajos oferit de Evrei la Bursa Neagra" Afirmatia este insa infirmata de faptele brute.

Pentru a-si asigura surse de reportaje, St John isi asigura serviciile unui ziarist evreu, -Coler- si al unui agent al serviciului de informatie punit de el, cu pseudonimul transparent de Ion Ionescu. Din relatarile celorlalti corespondenti, Ion Ionescu a fost, de fapt, Sergiu Lecca agentul serviciului secret, care furniza tuturor corespondentilor straini- care ii plateau informatiile- aceleasi informatii filtrate si difuzate de serviciul secret. Coler a fost informatorul majoritatii ziaristilor straini si evident - agent al serviciului secret si oligarhiei. St John insa a gasit un mijloc de informare unic... un binoclu. De la fereastra camerei sale de hotel, care se afla in fata Palatului Regal, el observa, cu binoclul toate persoanele care intrau la Palat. Apoi, dupa plecarea acestora chema/pe Coler care vorbea numai franceza si comunica prin sotia sa - care vorbea franceza stricata amintita de St John -lui Coler cit timp a stat personajul politic la Palat. Coler cugeta si apoi ii spunea ca tinind seama de personajul indicat si timpul stat la Palat, este cert ca problema discutata a fost.....tema"x."Atunci, St John comunica imediat la Budapesta sefului sau, Parker, tema sugerata de Coler si Parker comunica lui Associated Press la Washington, ultimele date ale politicii romanesti . St John, care si-a scris cartea in 1957, nu are o singura clipa senzatie ca a scris o pagina de untragism inegalabil asupra modului incorect de a informa opinia publica.

Sy John, isi da seama ca in afara Tigancilor, care ii incinta ochiul, ca oricarui strain care viziteaza Romania, -exista si o lume romaneasca autentica" o lume oarecare" la fel cu cea din New York, Paris

sau Londra, stapinita de grijile mincarii de a doua zi, de boli, oameni care se insoara cu fata din vecinatate si duce viata monotona si respectabila a omului obisnuit." Isi da seama ca exista si saracie. Vrea sa cunoasca mai multe despre Romania si de aceea se duce in vizita la mosia unui "Molinescu" un pseudonim transparent pentru un mosier oltean, Costica Neamtu. Vede tarani pe mosia acestui neociocci neofanariot, in zdrente, mincind mamaliga- singura lor mancare-~~mincarea~~ omului sarac. Fiecare taran primea zilnic echivalentul unui cent sau cel mult doi, o casa mizerabila si malai. St John isi da seama ca ei nu sunt lepadaturi umane, ci aveau simtul frumosului si gaseau un mod creator de a exprima acest sentiment. Femeile faceau costume, care nu semanau intre ele, placute si care se transmiteau din generatie in generatie. Barbatii faceau cu bricegele, sculpturi din lemn, care daca nu rivalizau cu acele ale mestesugarilor italieni, erau ^{totusi} o expresie tangibila a necesitatii creatoare umane. St John isi termina aici observatiile asupra aspectelor sociale ale taranimii romani. El insista ^{culturii} asupra ^{asupra} ~~nurorii~~ gazdei sale, o negresa din Jamaica, pe care fiul lui Costica Neamtu o descoperise in barurile pariziene, cind fusese obligat sa paraseasca Londra, datorita unor cecuri emise fara acoperire.

St John relateaza ca regimul era corupt, ca Carol -Lupescu jefuiau tara in mod nerusinat. El a vizitat fortificatiile din vestul tarii si isi da seama ca aceste fortificatii cu care se lauda Carol nu fusesera construite, caci Darul deturnase banii. Carol -Lupescu au facut o avere imensa cu fabricatul stofelor si uniformelor care erau obligatorii pina si pentru hingheri. Carol a cautat alianta cu Germania hitlerista, asigurind pe Germani de prietenia lui vecinica.

St John nu se preocupa decit de problema evreiasca, pe care o considera cheia. Este surprinzator ca el constata realitatea ca Evreii au fost multa vreme liberi sa intre in profesiile libere, medicina, avocatura, ziaristica, profesuni comerciale, etc Dupa intrarea in razboi, Evreii au

fost scutit de serviciul militar contra platii unei taxe. Acest fapt a fost confirmat si de Prost - o realitate - confirmat si de Hilberg, arunca alta lumina asupra situatiei Evreilor din Romania. St John relateaza un alt adevar, referit si de John Gunther: ca Lupescu asculta convorbirile lui Carol cu oamenii politici, ascunsa in spatele unei perdele.

*

Paginile scrise de St John asupra evenimentelor politice la care a participat, ating insa nivele foarte inalte de inventivitate personala, care depasesc tot ceea ce s-a scris. Este surprinzatoare aceasta atitudine, ca St John - asa cum s-a aratat anterior - a relatat incercarile lui Antonescu de a folosi reporterii straini, pentru calomnierea Miscarii Legionare. St John a criticat si aprecierile facute de unele organizatii evreesti internationale asupra "pogromurilor" din Romania si a mai avertizat asupra sistemului reporterilor de a lansa date inexacte.

Cu toate acestea el a fost reporterul care a lansat cele mai inexacte stiri asupra loviturii de stat si care a furnizat progandei antilegionare cel mai abject caz de alterare a adevarului.

St John, ca mai toti reporterii straini nu se afla in Romania la declansarea loviturii de stat. El afirma ca a avut timp sa se intoarca la Bucuresti, ^{cu trenul} desi pe atunci nu se circula cu avionul, iar ajungerea la Bucuresti cu trenul, in zilele aceleaa fost o problema. El sustine, cu multa candoare ca a fost urcat pe o ambulanta pentru a cutreera orasul sa adune ranitii, Motivul urcarii lui in ambulanta a fost faptul ca avea "carnet de sofer". Umblind prin oras a ajuns la Ministerul Justitiei unde noul ministru numit de Sima i-a acordat o audienta; a colindat cu ambulanta la toate morgile din Bucuresti; etc. St John este singurul om in Bucuresti care a sustinut ca a vazut legionari arzind un soldat de viu

Aceasta informare inexactă a fost preluată apoi de serviciile antonesciene și de toți membrii oligarhiei, pentru a se demonstra "salbaticia" legionarilor care mergeau pînă îndrăzni să se opună utilizării armatei în reglarea unui conflict politic între două organizații rivale: oligarhia și Mișcarea Legionară.

Matatias Carp, născut în România și fiul unui publicist care a difuzat nenumărate lucrări asupra peisajului geografic român, dar nici una asupra tabloului politic - Horia Carp - explică în lucrarea sa aspectele reale ale evenimentelor: Elementele periferiei au atacat pe Evrei, fiind amatori de bunul altuia, sub scutul celei mai sigure impunități. Cine ar fi putut rezista ispitei unei îmbogățiri ușoare, cînd rezistența era nulă și primejdia unei pedepse viitoare, era inexistentă? / Matatias Carp; op. cit. pag. 78 / Carp continuă explicația sa astfel: "Numai așa se poate explica faptul că din mijlocul unui popor a cărui primă caracteristică este blindetea, au putut apărea astfel de fapte" / op. cit. id / . Dacă considerăm realitatea - clovitura de stat a fost inițiată pentru a compromite Mișcarea Legionară indiferent de consecințele fizice ale cetățenilor / Carp. op. cit. / pentru excesele eventualele - trebuie blamați inițiatorii loviturii de stat.

St. John a consemnat existența a două rebeliuni" una în Noiembrie, cu mii de morți și alta în Ianuarie, 1941., o inexactitate istorică.

Multe din afirmațiile lui St. John sunt produsul unei fantezii personale sau unor informații necontrolate. Astfel, în București nu există decît o singură morgă și nu mai multe; Sima nu a numit nici un ministru în cursul loviturii de stat; serviciul sanitar a fost asigurat de serviciul sanitar orășenesc, serviciu bine organizat cu medici, infirmiere și mașini; în București existau multe automobile particulare și oficiale conduse de soferii lor. Niciodată nu a existat în București criza de soferi care să fi determinat utilizarea serviciilor lui St. John; St. John este "discret" asupra "limbii" utilizate pentru a se înțelege cu cei de pe ambulanță sau cu ministrul de Justiție căci el nu

stia decit limba engleza; etc. Imaginatia lui St John apare evidenta si in alte cazuri. De exemplu, el relateaza ca sotia a fost arestata pe strada, pentru ca vorbea englezeste/ el este singurul reporter care afirma un astfel de fapt;n.a./. Apoi, relateaza un fapt"intimplat" intr-o piata bucuresteană, in cursul careia ,el ,martor ocular, a vazut cum un taran a' "crapat"capul unui politist , dar nimeni nu a in_tervenit. Este evident ca reportajele din lumea gangsterilor au avut o influenta hotaritoare asupra vietii lui St John.

*

St John isi inchina cartea informatorilor lui"anonimi" care l-au ' "ajutat"sa scrie cartea. Este evident ca St John, descrie punctul de vedere al oligarhiei, fapt care nu poate supara pe nimeni, Dar si prejudecatile au limitele lor in descrierea istorica. St John a scris : " La inceput/la sosirea in Romania;n.a/ nu credeam nimic din cele ce mi se spuneau, chiar daca stirile erau furnizate de Coler. Totul mi se parea ca seamana cu intriga unui film hollywoodian de calitate inferioara, caci prea erau multe intrigi, prea multa varsare de sange, prea multi ticalosi, prea mult sex. Dar din pacate, In Romania, toate acestea existau in realitate. Indiferent de numarul celor care mureau sau sufereau, istoria romana contine prea multe elemente contradictorii ca sa poata fi considerata ca o tragedie de catre restul omenirii. Caci totdeauna a avut un accent de film prost , de calitatea doua."

Este pacat ca St John, reporter cu simt de observatie ascutit si talent scriitoricesc nu a luat partea zecilor de mii de morti, a sutelor de mii de familii si energii risipite, de procesul de descompunere al urmarit de o oligarhie corupta. Este pacat ca St John, ca si altii au fost mai preocupati de "dragostea" Carol- Lupescu" subiect de ziar dumincal, in loc sa fie preocupati de drama abuzurilor unei monarhii si unei oligarhii corupte, asasinii si spertare.

Istoria romaneasca ofera multe subiecte de un intens dramatism. St John a ales subiectul demn de calomnie si satirizare si a lasat deoparte drama omului marunt , care si-a sacrificat viata pentru a realiza justitia sociala.

Robert Parker, reprezentantul agentiei americane Associated Press pentru Balcani- deci si seful lui St John- a publicat in 1941 volumul "Headquarters Budapest" /1944/ in care afirma ca Departamentul de Stat a fost informat incomplet asupra treburilor din Europa estica. Este evident ca Parker a fost unul dintre aceia care au informat gresit Departamentul de Stat. In cartea sa el relateaza o serie de "istoriaare" de tip anecdotic care circulau in toate cafenelele de samsari din Estul european. Este un fapt istoric ca "witz-ul" evreesc a fost unul din mijloacele de combatere a adversarilor Evreilor. Dar in istoricul acestor anecdote se pot identifica anecdote de diferite nevoale. Parker a folosit anecdotele de cel mai scazut nivel.

St John care si-a publicat ulterior cartea, /1957/ afirma ca Parker nu a fost niciodata in Romania. / St. John; op. cit. pag. 217-18/ Parker afirma insa ca fost de mai multe ori la Bucuresti, si ca a luat inteviuri lui Carol Maniu si Horia Sima, fapte neconfirmate de realitati. Despre Carol relateaza un episod care este neconvingator. El afirma ca regele l-a primit calare pe un cal mecanic. Exerciitiile facute pe cal il umpleau de sudoare , care era stearsa de aghicantii regali. Se stie, ca regele, ca toti dictatorii era grijuliu de modul in care primea vizitatorii, mai ales straini. Nici cei inversunati adeversari ai lui Carol nu au avut astfel de informatii.

Parker afirma ca din trio-ul care conducea Romania: Lupescu, Ur-dareanu si Carol, /cei doi soti/ erau lasi si fricosi si Lupescu era singura care avea "curaj" - un neadevar istoric. Toti au fost lasi si fricosi.

Parker afirma de asemenea, ca Lupescu, jefuia tara nerusinat, dar ca a folosit 10% din sumele jefuite pentru a transforma Bucurestiul intr-un modern oras american. Parker insa este singurul gazetar occidental care compara cuplul regal cu un "racket" de gangsteri spunind ca cei trei amintiti au organizat Romania intr-un mare "racket". Prietenii lor mincau in farfurii de aur si aveau depozite de milioane in bancile londoneze, in timp ce 15 milioane de tarani nu cunosteau gustul painii. Eutorul insa desconsidera pe acesti tarani, care nu au decit un singur gind - de a aduna mincare pentru copii lor si nu au timp de politica, pe care o lasa pe seama altora care o pot intelege/ este evident ca Parker detinea informatia dela Coler, informatorul sau si membru important al oligarhiei ;n.a./ Parker constata ca Palatul regal initiaze politica de coruptie si jaf. Carol- Lupescu au pus la cale organizarea productiei de stofe si uniforme - Parker confirma realitatea, Dar tot el lanseaza informatia servita de Coler, - initiatorul tuturor informatiilor "ireale" - ca Codreanu a deschis o serie de magazine de haine, si acest fapt a determinat furia lui Lupescu contra lui Codreanu. Citita corect- informatia are urmatoarea semnificatie: Lupescu a fost iritata de antiunea politica a lui Codreanu care combatea coruptia si mai ales, de infiintarea "Comertului legionar", care periclita practic, monopolul comertului romanesc practicat de oligarhie.

R. Parker este ziaristul amintit de St John ca a umflat cifra pierderilor loviturii de stat - afirmind ca au fost 10.000 morti - numai pentru a nu se lasa mai prejos decit alti corepondenti.

*

Un ziarist britanic - A. L. Easterman, a publicat in 1942, volumul " King Carol, Hitler and Lupescu" carte scrisa la inspiratia camarilei regale si care este amuzanta prin unele teze ale ei. Este insa interesanta caci reda intvederea unui ziarist evreu - Easterman afirma ca era Evreu - cu Codreanu.

Citirea interviului este semnificativa. Codreanu l-a primit foarte amabil si i-a explicat ceea ce stia oricine din Romania si orice legionar: legionarii sunt crestini si profesaza crestianismul cu ardoare. Ca atare nu vor exterminarea Evreilor. Deoarece Evreii constituie o problema grava pentru Romania, ei vor fi rugati sa paraseasca tara in conditii pasnice. Daca ei vor refuza, se vor cauta mijloacele legale care sa rezolve problema. Codreanu l-a rugat sa-l insoteasca ca invitat al sau, la o excursie la Predeal- o cunoscuta statie internationala de ski. Easterman, desi fusese primit cit se poate de amabil si primise o invitatie sa mearga la o statie internationala, in plin vazul multimei- se considera periclitat in existenta sa si refuza invitatia.

Easterman a lasat pagini pline de humor asupra originii lui Lupescu. El transmite versiunea acesteia asupra faptului ca ea nu este Evreica ci fiica naturala a unei invatatoare romance care a fost amanta regelui Carol I, Easterman nu si-a dat seama ca in acest fel, el a transmis teza ca regele Carol I ^{ar fi fost, in fapt,} de fapt, amantul "matusii" sale.

Easterman sustine ca poporul roman este un popor de tarani inculti si inapoiati, care in tot decursul istoriei lor nu au avut decit o singura preocupare: aceea de a speria pe Evrei si sa le refuze dreptul la munca si cetatenie. Easterman sustine ca in tot decursul istoriei nu a existat un alt popor care sa fi persecutat pe Evrei, cu alita salbaticie cum au facut-o Romanii, care nu au dreptul moral sa ummareasca pe Evrei, care se afla in Romania inca inaintea instalarii Romanilor, care a avut loc in anul 1 ale erei crestine. Easterman sustine ca istorici romani au stabilit acest lucru- bine ca nu sustine ca au fost istorici evrei care au afirmat acest "adevar istoric". Este drept ca in cursul anului 1937, in revista comunista "Cuvintul Liber" care aparea in Bucuresti, un ziarist a sustinut aceasta teza. El nu a adus nici un argument in sprijinul tezei sale si nu a invocat nici un document istoric, care sa fi confirmat ca in aceasta

perioada ar fi existat Evreii in Romania . De aceea articolul a fost considerat ca o gluma si sa devenit obiect de ridiculizare in revistele de music-hall scrise de Evrei,

Easterman sustine insa ca Evreii au mai multe drepturi decit multi Romani sa discute problemele nationale romanesti. Plecind de la aceasaa constatare, Easterman aproba toate masacrele facute in Romania de Carol -Lupescu, sustinind ca legionarii trebuiau sa piara pentru ca au umilit pe Eyrei. Easterman include in termenul de legionari ,toti nationalistii din Romania, iar in presa legionara, include si ziarul "Pronca Vremii" un ziar antisemit, de proasta amintire care nu a avut nici un fel de legatura cu Miscarea Legionara. / Codreanu" Circulari"/

Cu toate simpatiile lui Easterman pentru Carol, el confirma ca Carol-Lupescu au introdus primele legiuri antisemite din Romania si ca au fost responsabili directi de masacrarea legionarilor. El relateaza fapte semnificative si asupra modului copilaresc in care /si ministrul sau de externe- Gafencu- au crezut ca pot da lectii de politica externa oamenilor politici europeni .

*

Cartea -panegiric a lui Hector Bolitho, "Romania under King Carol" este un manifest politic al unui dictator ratat , umilitor de servila inexacta si lipsita de orice element critic.

In Germania au aparut dupa razboi, doua carti asupra istoriei Romaniei intre cele doua razboaie. Prima-Hillgruber, A;" Hitler, Koenig Carol und Marschall Antonescu: Die Deutsche Rumaneische Beziehungen, 1938-1944 / Wiesbaden, 1954 precum si a doua carte : Kurenberg , J, von" Carol II und Madame Lupescu" Bonn, 1952, sunt simple compilatii, nu expun pareri personale si nu analizeaza critic relatiile germano- romane si nici comportarea hitleristilor fata de Romania.

*

Reportajele scrise intre 1930-1940 sunt impregnate de prejudecatile epocii. Cu toate acestea ele constata: abuzurile clicii conducatoare, starea prerevolutionara generata de aceste abuzuri, coruptie si violenta; caracterul popular al Miscarii Legionare ; programul social al Miscarii care lupta pentru realizarea unei justitii sociale, violentele barbare ale oligarhiei care au dus la masacre; existenta unei monarhii corupte si degradate moral. Toti reporterii, se apleaca simbolic si asupra marelui mareșal, ro manesti, umilita, exploatata si jefuita.

Cind insa reporterii intra in detalii, trebuie sa se constate predominant, -ca ei au spriginit cauza oligarhiei, adica a acelor care au asacrat, jefuit, exploatat si au practicat injustitia sociala. Contradictia logica este obositoare prin frecventa ei repetirea ei.

Reporterii au fost informati de un grup extrem de restrans de informatori si mentioneaza cu totii, ca au fost alimentati de favorurile bursei negre, caci primeau lefuri mici. Parker si Walker dau unele explicatii. Astfel, Parker arata ca corespondentii straini erau primiti la frontiera romana de reprezentantii Ministerului Propagandei si erau condusi la Bucuresti in limuzine. Daca un corespondent se arata interesat la propunerile facute de autoritati corespondentul primea o tovarase de drum , blonda si atragatoare, care il insotea pe toata durata vizitei in Romania.

Parker sustine ca in cursul unei vizite in Romania a fost primit de George Radu, ministru adjunct la Propaganda, care i-a oferit bani, dar el ar fi refuzat. Parker, nu indica insa comportarea similara a colegilor sai.

St John afirma ca Walker, spionul britanic mentionat, punea ca ziaristii straini nu parasesc Bucurestiul" pentru ca toti cistiga bani in Romania."

Aceste marturii stabilesc toate indoielele asupra valorii morale a celor care au scris despre Romania in acea vreme .

II

Seton Watson

Un istoric britanic/care si-a cistigat renumele de de specialist in problemele sud-estului european. ~~El~~ a vizitat de multe ori Romania si a publicat diferite carti asupra tarii. Una din aceste carti "Eastern Europe Between the Wars, 1918- 1941" / Cambridge, 1954/ este considerata ca o lucrare fundamentala asupra Romaniei.

Seton Watson constata ca procesul de descompunere sociala si nationala a Romaniei era mult mai profund decit /~~ca~~ ^{proc. sele similare} din alte regiuni ale sud-estului european . In Romania nu se putea realiza progrese pina ce nu disparea vechea clasa de guvernament si nu urma sa apara o clasa de conducatori bine pregatiti. Perioada de tranzitie urma sa fie lunga si singeroasa, dar la sfirsitul ei, marile energii si calitati ale poporului roman vor asigura acestuia o pozitie onorabila, pe care nu a putut-o ocupa pina acum/ pag. 216-217, op.cit./Cauzele principale ale decaderii Romaniei sunt mult mai profunde si in principal ,au constat in golul fara fund care separa pe conducatori de cei conduși. Autorul spune:..? .. tot ce am indicat in capitolele precedente, - mizeria taranului, brutalitatea birocratiei, educatia falsa si o clasa prviliegiata ,lipsita de orice simt al responsabilitatii sociale, ai carei membrii cei mai straluciti sunt gata de la o zi la alta sa-si tradeze propriile principii in schimbul unui avantaj sau al unui post, al unui zimbet regal- toate acestea exista intr-o mare masura in Romania. Intr-o astfel de atmosfera, democratia nu poate inflori . Conducatorii sunt ocupati cu interesele si ambitiile lor. person_ale si nu se mai pot gindi la reforme si fiind orbiti de teama "bolsevismului" aluneca inevitabil spre fascism si servituti fata de imperialismul strain" /op. cit pag 216/. Afirmatia lui Watson

este interesanta caci este făcuta de un istoric, care demonstreaza, ca specialist al sud-estului european, ca nu cunostea imperialismul rus, cel mai virulent din toata regiunea si considera numai pe Germani ca singurii imperialisti. Watson nu explica delitarea in care Britaniile mentineau la acea data nenumarate colonii in intreaga lume.

din Romania

Watson precizeaza ca in clasa conducatoare/~~si~~ rulinga clique/ el includea aparatul de stat, burghezia intelectuala si comerciala, care au condus tara in ultimii 20 ani. Tot el precizeaza ca sub Bratieni- deci anterior ultimilor 20 ani- Romania a fost condusa de o clasa comerciala, industriala si bancara, romano-evreiasca. Burghezia romana, dupa ce a folosit reforma agrara pentru a sfarima puterea vechilor conservatori, a considerat ca a facut destul pentru taranime si a lasat pe noii proprietari agrari- taranii- sa se decurce singuri, incarcandu-i cu toate sarcinile fiscale necesitate de industrializare. Watson constata ca Evreii dominau viata economica a tarii- ei ocupau intre 25% si 2/3 din profesiunile libere- fapt care a devenit un subiect de resentiment crescind. / pag. 291/

Watson afirma ,corect, ca " Franta si Anglia nu se sinchiseau de popoarele din Estul European si nici de conducatorii lor, / pag. 386/ Se poate spune cu siguranta ca Muenchen-ul a constituit cea mai mare infringere si cea mai mare lovitura de prestigiu ,suferite de Anglia, de la pierderea coloniilor, americane. In toata Europa , se presupunea ,cu teama si oroare, ca Anglia, a cedat continentul european ,Germaniei" /pag/ 386; op.cit./ El recunoaste Romaniei dreptul de a-si urma o politica externa proprie.

Apreciind responsabilitatile pentru drama Romaniei, Watson afirma ca principalii vinovati pentru tragedia romana ca sunt fostul rege Carol si Maniu! un anacronism in timpuri in care numai o rezistenta hotarita putea sa salveze libertatea."

Dupa ce enunta constatările citate, Watson apreciaza ca Misca-

rea Legionara- singura organizatie de opozitie fata de regimul pervertit-
si care se deosebea "moral" de vechii politicieni- multi dintre membrii
tineri erau sinceri, de mare curaj personal- a fost o creatie a politiei
/?!/. Totusi el afirma - in mod eronat uciderea lui Manciu, prefect de
politie de către Codreanu/ ca relatare a faptelor/-dar nu sesiseaza contra-
dictia: daca Miscarea Legionara era o creatie a politiei, de ce Codreanu
a ucis tocmai pe, prefectul de politie al orasului in care a aparut Miscara-
rea ? Watson reda eronat majoritatea faptelor referitoare al Miscarea
Legionara. Intre altele, el afirma ca legionarii au fost simpli "minca-
tori de Evrei". Dar Watson relateaza ca legionarii nu erau rasisti, caci
in Romania rasismul ar fi fost ridicol si inactual." Tot Watson , relatea-
za ca Evreii au facut parte din ~~oliga~~oliga conducatoare, raspunzatoare de
degradarea tarii, si ca numai distrugerea acestei clici corupte putea sa
permita regenerarea tarii. Atunci , de ce legionarii erau " ~~mincatori~~ ^{mincatori} de
Evrei" si elementele cele mai rele ale Romaniei ?

Explicatia contradictiilor lui Watson, poate fi gasita intr-un
articol semnat de el in "The Journal of Modern History "1966, no.1 cu
titlul " FASCISM - RIGHT AND LEFT".

Watson spune ,dupa douazeci si cinci de ani de la aparitia
primei sale carti ca lui nu i -a "placut" Miscarea Legionara si a conside-
rat-o daunatoare , dar fara sa precizeze pe cine dauna Miscarea. El afirma
ca la 20 ani dupa distrugerea fascismului, este greu sa se stabileasca
esenta fascismului. ~~Miscarile~~ ^{ca atare} fasciste din estul european- /si Miscarea
Legionara, - au fost miscari populare cu un caracter mai degraba democratic
decit oligarhic, Miscarea Legionara a fost o miscare de mase si ea atras
nu numai " asasini" dar si oameni tineri, inteligenti si demni.

Acesata revenire a lui Watson este dramatica. Este de presupus
ca un istoric a carui lucrari sunt consultate in timpul vietii sale si

multa vreme dupa moartea sa, trebuie sa considere faptele la care a fost martor ocular prin prisma unei obiectivitati cvasi stiintifice. Interventia pasinilor nu poate sa intanece judecatile de valoare si sa stabileasca destinele oamenilor nevinovati.

Problema reconsiderarilor atitudinilor morale constituie probleme personale ale fiecui om, ale fiecarui autor, ^{si} care se rezolva in raport de constiinta sa. Sunt insa mii de oameni, cei ^{pe} care pe care dupa 25 ani, Watson i-a apreciat ca "tinri constiti, demni si inteligenti" ^{si} care ani de zile au fost urmariti in intreaga lume de stigmatul stabilit de un autor carea fost "pornit" contra lor pe considerente pe care nu le marturiseste. Oricit de ingaduitoare ar fi constiinta lui Watson, greu sa va gasi cineva care sa -i acorde indulgenta dupa raul imens pe care l-a facut unor oameni nevinovati si de buna credinta, care au luptat pentru "mai binele" patriei lor. *

Influenta nociva a cartii lui Seton Watson poate fi observata in relatarile lui ENCYCLOPEDIA BRITANNICA despre Miscarea Legionara. Se stie ca "Encyclopedia Britannica" este una din cele mai serioase publicatii din lume, stabilind criterii stiintifice pentru temele publicate. In relatarile asupra Romaniei, perioadei dintre cele doua razboaie si Miscarea Legionara, Encyclopedia sa bazeaza substantial pe lucrarea lui Watson si Prost, iar Dna Barbara Buckmaster, membra a lui Royal Institute of International Affairs da dovada de incompetenta sau rea credinta. Se stie ca publicatia citata acorda aceiasi importanta temelor majore ca si celor minore, astfel ca nu s-ar putea admite ca studiile asupra Romaniei sunt desconsiderate si incredintate unor personaje secundare, necalificate pentru scopul urmarit.

Dna Buckmaster adopta teza rasista in ceea ce priveste stabilirea originii lui Codreanu, - o abordare extrem de atranie pentru un cetatean britanic.

Aceasta afirmatie, lansata de membrii oligarhiei a fost o calomnie simpla, care nu a circulat decit in sferele oligarhiei si simpatizantilor ei. Dar faptul ca dna B.B. reia tema stabileste de la inceput valoarea studiilor semnate de dsa. Tot dna B.B. afirma ca Corneliu Codreanu a infiintat in 1923 Liga antisemita National Crestina in scopuri teroriste. Afirmatia este dublu incorecta: Liga a fost infiintata de prof. A. C. Cuza si a fost unul dintre partidele politice care s-au manifestat in cadrul politic roman, acceptind sistemul electoral. Dna B.B. sustine ca regele Carol a sprijinit Miscarea Legionara, o alta inexactitate istorica. Tot dna B.B. reia ideea unui alt cercetator, Hans Kohn, care in capitolul inchinat fascismului sustine ca Miscarea Legionara a fost "rasista" si repeta aceasta afirmatie in capitolul asupra Romaniei/ vol. 19- pag. 739-c/ Este surprinzator ca dna B.B. nu a inteles contradictia evidenta intre crestinismul manifestat de legionari si rasism. Crestinismul nu a fost rasist. De altfel autoarea afirma ca legionarii au sustinut "reinnoirea morala" a tarii, dar nu explica cum un principiu imoral- rasismul- poate fi impacat cu principiile morale.

Dna B.B. critica atitudinea Miscarii de a fi luat pozitie contra aliantelor vestice, dar nu aminteste ca aceasta luare de pozitie a fost determinata de schimbarea de atitudine a Angliei care a oferit ^{in iulie 1940} prin ambasadorul ei la Moscova, Sir Stafford Crips, lui Stalin "political leadership in Balkans" cu alte cuvinte, protectoratul asupra Romaniei, Bohlen, Ch, E. "Witness to History" N. York, 1971, fapt reconfirmat in intrevaderea dintre Stalin / Churchill si Eden, cind in decembrie 1944, cei doi britanici au oferit Rusiei 90% influenta in Romania. Este stranie linia dnei B.B de critica a Miscarii, cind dsa afirma ca numai Miscarea a condus actiunea de protest national, contra cedarii Ardealului.

Metoda anti-istorica utilizata de dna B.B. este evidentiata de relatarea uciderii lui Codreanu, despre care se refera ca a fost ucis" pe cind voia sa fuga de sub escorta" Se stie ca aceasta afirmatie stabileste atitudinea celui care relateaza faptele: partizanii oligarhiei, / Ghita Ionescu etc / relateaza ca Codreanu a fost ucis pe cind "fugea de sub escorta," ignorind actele judiciare incheiate de Comisia prezidata de Eugen Banescu membru important al oligarhiei, care a constatat ca Codreanu a fost asasinat, si ars cu acid sulfuric.

Dna B.B. relateaza si masacrarea a citeva sute de oameni, dupa uciderea lui Calinescu astfel: "dupa o scurta perioada in care premierul General Argesanu, carea fost in stare sa stabileasca un oarecare grad de ordine publica /?!/" . Este de necrezut ca o publicatie internationala valoarea Enciclopediei, sa permita publicarea unor stiri emanind din partea unei parti politice si sa ignore total, asertiunile celeilalte parti politice. Nimeni nu o impiedeca pe dna B.B. sa difuzeze asertiunile playboys-ilor oligarhiei romane. Dar ar trebui sa se specifice ca aceste asertiuni reprezinta manifeste politice si nu fapte istorice reale.

*

Studiile intreprinse de istoricii americani, dupa razboi indica o schimbare ~~in atitudine~~ de atitudine destul de importanta, caci ele analizeaza evenimentele romanesti in lumina conditiilor istorice reale si a intereselor nationale, eliminand - in masura posibilului - interpretari provenind din sfera diferitelor grupari si clase sociale romane.

*

Volumul " RUMANIA - Political Problems of an Agrarian State" semnat de Henry L. Roberts, /Yale University Press- Oxford University Press, 1951/ a fost prima lucrare de amploare asupra Romaniei, analizand critic procesul de modernizare al Romaniei. Analiza evenimentelor se bazeaza pe sursele istorice existente in Romania in perioada 1945- 46

si ancheta personala a autorului in Romania in acea perioada. Roberts indica o serie de informatori, care au apartinut exclusiv oligarhiei. Meritul lucrării este deosebit si din punct de vedere "tehnic" caci desi a constituit subiectul unei teze de doctorat, Roberts a contestat parerile unora. dintre membrii comisiei de doctorat, Sēton Watson si D. Mitrany. Acesta din urma a publicat o lucrare extrem de documentata asupra reformei agrare din Romania "The Land and the Peasant in Romania" esentiala pentru cei care studiaza aspectele de fatada ale Romaniei. Mitrany a bazat lucrarea sa pe premisa oligarhiei, ca taranul roman a urmarit sa sa obtina pamint pentru a se bucura de toate avantajele oferite de viata. Acest punct de vedere ar putea fi valabil in tari in care majoritatea populatiei se bucura deja de un sistem electoral eficace si maturitate politica.

Roberts utilizeaza extensiv cartea lui Mitrany si statisticile romanesti, ^{pe care le-a utilizat Mitrany} desi el avertizeaza cititorii ca istoricii au urmat, in general, tendinta de a separa in analiza Romaniei, evenimentele economice de cele politice. ^{metoda incorecta stiintific.} Din cauza contradictiei afirmate in teza generala si tratarea in amanunt, Roberts, ajunge la concluzia gresita ca problema cheie a Romaniei consta in "setea de pamint" si in "suprapopulatia taraneasca". Roberts citeaza lucrarea lui Madgearu "Evolutia economiei romanesti dupa razboiul mondial, Bucuresti 1940, in care acesta care poate fi considerat ca parintele statisticii romanesti, afirma ca: "avem cele mai rudimentare cunostinte in sectorul agricol, care este cel mai important in organizarea social-economica Romaniei. Ne lipsesc statistici asupra exploatarilor agricole, asupra inventarului agricol, septelului, etc". Deoarece Roberts nu a tinut seama de avertismentul indicat de el, unele parti ale lucrării sale nu prezinta acelas interes, mai ales pentru cunoscatorii istoriei Romaniei. Acestia au patruns total sensul altei afirmatii citate de

Roberts din cartea lui Stefan Zeletin, teoreticianul neoliberalismului roman "Burghezia romana si rolul ei istoric": "Taranul era destinat sa jaoce un rol secundar in miscarile sociale si nici un fel de rol in politica."

Roberts, utilizind numai interpretarea "economica" a luptei taranului roman, nu a inteles motivarile/^{politice ale} luptelor acestuia. De exemplu, revolutia din 1848- urta din putinele revolutii taranesti din acea vreme la care au participat si unele elemente intelectualizate, in cadrul careia taranii romani au revendicat "emanciparea politica pentru ei si pentru Israeliti" -deci revolutie politica, prin excelenta, este explicata de Roberts ca fiind determinata de o criza alimentara/?!/
De retinut, ca Romania, tara extrem de bogata, nu a cunoscut crize alimentare decit in timpul ocupatiilor rusesti care au ruinat tara/ ultima criza alimentara de acest fel fiind in 1946/In ceea ce priveste Rascoala din 1907,^{Roberts}/sustine ca "cauzele acestei rascoale sunt obscure". Cauzele rascoalei din 1907, au fost aceleasi ca ale tuturor rascoalelor populare romanesti: desfiintarea monopolului politic exercitat de oligarhie si regenerarea morala a tari si incetarea jafului si exploatarei injuste.

Cind Roberts, renunta la statistici si introduce rezultatele observatiilor sale personale, lucrarea manifesta aprecieri extrem de interesante. Roberts relateaza ca Romania era condusa de o oligarhie corupta, veala si incapabila, care mostenise toate caracteristicile fanariotilor. Aceasta oligarhie considera realizarea propriilor/^{sale} obiective mai importanta decit realizarea obiectivelor nationale. In oligarhie, Roberts include toate partidele politice, -cu exclusiunea Miscarii Legionare. Liberalii au masluit permanentelegerile si/^{au} exercitat o influenta hotaritoare asupra regelui Ferdinand. Liberalii, nu au urmarit sa realizeze o economie agrara constructiva, si de aceea au impus impozite mari asupra produselor agricole, fapt care a dus la dezorganizarea comertului cu cereale. Celelalte partide au dovedit aceiasi linie de incompetenta, Industrializarea

s-a facut in dauna taranirii si in favoarea unui grup restins de industriasi si bancheri.

Roberts este primul istoric american care constata ca in Romania exista o stare prerevolutionara, determinata de incapacitatea oligarhiei de a gasi solutiile organizarii statului in forme functionale adecvate. Totusi Roberts nu condamna oligarhia, si afirma, -fara dovezi- ca ^{aceasta} a dat semne evidente de modernizare ... caci a schimbat costumele orientale cu cele moderne. Roberts constata ca institutiile constitutionale si politice vestice importate in mod necorespunzator au determinat haosul politic. El afirma ca Bucurestiul reprezenta pseudo-cultura franceza a celor bogati, imitatiile arhitecturii si gindirii occidentale in contrast cu gustul si sensibilitatea magnifica a artei taranesti. Oricine era tentat sa condamne formele oligarhiei si sa doreasca puternic ca ceva autentic si real sa se dezvolte din aceasta cultura taraneasca.

Roberts afirma ca Miscarea Legionara, - miscare politica nativa, care nu a fost o creatie a politiei sau o anexa nazismului, - miscare politica populara, de mase, reprezinta "un fel de "Nemesis" a falsului constitutionalism si pseudo-democratii practicate in Romania".

Aceste afirmatii conturate sunt apoi, infirmate de Roberts, care afirma ca Miscarea Legionara ar fi fost compusa numai din elementele descompuse social, alienate/asasini si hulighani. Afirmatia este ilogica si ireala: daca un regim politic reprezinta de multa vreme, elementele cele mai venale si comupte, atunci este evident ca opozitia acestui regim, reprezinta elementele cele mai bune care vor sa restabileasca procesul politic normal si sa introduca o etica normala si a distributie corecta a sarcinilor publice, si oportunitati egale pentru toti. Este evident ca aceste revendicari etice si altruiste nu pot fi emanatia elementelor

nationale celor mai corupte si aliënate social.

Roberts afirma ca Miscarea Legionara a fost un curent irational, lipsit de acea "logica strâinsa" caracteristica marxismului. Una din carentele majore ale marxismului consta ^{in fapt,} in aceasta logica abstracta, initiata din premise ireala, care fac ca aplicarea acestei logici strinse sa dea rezultate nefavorabile, caci nu se adapteaza vietii normale. De aci, provin toate nepotrivirile dintre "doctrina marxista" care poate fi aparata ideal in teorie, dar in practica trebuie sa sufere procese de adaptare fortata, care nu au nici o legatura cu teoria marxista. Roberts manifesta drama tuturor teoreticienilor marxisti care nu traiesc in Rusia sau a tuturor intelectualilor care abordeaza marxismul numai din punct de vedere teoretic, caci urmarind-l indeaproape in realizările politice, trebuie sa constate deviatii permanente, care stabilesc pentru marxismul practic contradictii ideologice totale si permanente.

Roberts afirma, de asemenea ca Miscarea legionara a fost anti-parlamentara, anticomunista, ca a incercat sa primitivizeze Romania printr-o exaltare a taranului si a vietii acestuia. Roberts considera ca Miscarea a initiat un fel de opozitie "estetica" animata de o anumita morbiditate si un cult al mortii. Miscarea a luptat contra burgheziei, dar fara sa aiba argumentele strinse ale marxismului.

Este evident ca toate aceste afirmatii ale lui Roberts pornesc de la deformari ale realitatii si mai ales contrazic, din punct de vedere logic afirmatiile sale generale. Argumentul logic urmeaza a fi repetat: daca un organism politic, este corupt si anormal, este logic si natural ca reactia contra acestui organism sa fie sanatoasa, pozitiva si normala..

^{a afirmatiilor mentionate}
Dar analiza detaliata infirma toata afirmatiile de mai sus. Astfel, sistemul parlamentar initiat si profesat de oligarhie a fost in fapt, antiparlamentar si antidemocratic, caci a falsificat si defor-

mat toate rezultatele manifestarilor electorale. Logic, tot sistemul oligarhic, a fost antiparlamentar. Miscarea Legionara, s-a manifestat permanent in manifestarile electorale, a dus lupte sustinute pentru manifestari electorale reale si si-a tras forta ei reala din aceste manifestari. Oligarhia a utilizat metode abuzive si pina la urma a introdus si sustinut o dictatură, ale caror scopuri afirmate, au constat in desfiintarea fizica Miscarii de opozitie, care milita pentru manifestarea unui regim parlamentar autentic.

Este cert ca Miscarea Legionara a fost anticomunista, caci pentru Romani, comunismul nu a fost decit o noua haina a imperialismului rus .

Evenimentele ulterioare au demonstrat ca legionarii au avut perfecta dreptate , refuzind sa se alature atitudinii lumii vest europene ,care a militat pentru acordarea unui credit moral Rusiei comuniste. Aceasta a realizat toate idealurile imperialismului teritorial rus si in 1948, Malenkov ,in celebra cuvintare tinuta pentru celebrarea Revolutiei din 1917 , a amintit faptul ca numai comunistii au reusit sa realizeze frontierele dorite de tarism.

Roberts sustine ca Miscarea Legionara a vrut sa primitivizeze Romania , prin exaltarea vietii taranului, fapt care ducea implicit la contestarea rolului burgheziei. Aceasta afirmatie este infirmata de Roberts in susi. Daca burghezia efectua o industrializare in favoarea unor industriasi si bancheri si in dauna taranului, modernizarea tarii se efectua eronat si taranul avea obligatia sa lupte sa se stabileasca cele mai bune metode pentru o modernizare desfasurata corect. In plus, Roberts constata ca de o parte se afla taranul , exploatat singeros, si de alta parte o burghezie instrainata si corupta. Taranul roman demonstrase permanent ca doreste o emancipare politica pentru a-si stabili o dezvoltare normala si buna.

În aceste conditii, organizatia politica care revendica dreptul pentru taranime sa-si stabileasca singura dezvoltare a procesului politic national, nu promoveaza o exaltare a primitivismului, ci o incetare a tot ceea ce era anormal si abuziv. În unele tari occidentale, o parte a taranirii, se pare ca s-a opus procesului de modernizare. În Romania, taranii nu s-au opus procesului de modernizare ci dezvoltarii eronate a acestui proces care nu se desfasura în favoarea ei.

Roberts nu a stiut ca tendinta cercurilor franceze si occidentale a sugerat ca Romania sa ramina o tara agricola si oligarhia a executat constient aceasta blocare a procesului normal de industrializare. La începutul anilor treizeci, la Paris, lucrarea lui Francis Delaisi "Les deux Europees" a expus clar acest punct de vedere: impartirea Europei în doua scaturi: cea vestica, industrializata si cea estica producatoare de cereale si alimente. Punctul de vedere al lui Delaisi a fost sustinut în Franta de Andre Tardieu, cunoscut om politic si prim ministru, al carui boala mintala, aparenta în acea perioada a facut ca acest proiect sa fie aminat. În orice caz, cind Ducea a fost acceptat prim ministru de cercurile franceze în toamna lui 1933, el s-a obligat sa distruga Miscarea legionara si sa impiedeca industrializarea tarii, revendicata de Miscare, portparola taranirii romane, care reprezenta majoritatea electorala a tarii.

Miscarea Legionara revendica dreptul majoritatii poporului roman pentru oportunitati egale, pentru justitie sociala si ca atare, spre diferenta de modelul stabilit pentru tarile occidentale, taranimea si organizatiile politice care difuzau revendicarile taranirii, reprezentau tendinta progresista si organizatiile oligarhice, semifeudale sau comuniste, reprezentau tendinta retrograda, caci acestea voiau artificializarea procesului de modernizare.

Roberts sustine ca legionarii au glorificat cultul mortii,

unele aspecte⁻²⁹¹⁻ ale manifestarilor politice romanesti anormal pentru lumea civilizata. Roberts, desi a analizat temeinic/nu a patruns toate intelesurile luptei legionarilor. In Romania prevala un oportunism atat de generalizat si un favoritism degenerat in nepotism si arbitrar. Fiecare consideraccea realizarea intereselor sale personale prevaleaza in viata publica, astfel ca interesele publice erau desconsiderate permanent. Legionarii au promovat ca reactie contra acestui oportunism, teza deziinteresului personal, a abolirii hedonismului ca principiu de viata, de dedicare in folosul public. Pentru marea masa romaneasca, aceste principii au putut apare in forma unei renuntari la principiul vietii, ceea ce in fond era absurd. Nici un legionar nu s-a gindit sa se sinucida instituint acest act ca principiu motor al vietii politice romanesti. Glorificarea deziinteresului a constituit o tema majora, dar nu cultul mortii. Roberts, ca si alti autori straini au folosit cartile lui Lucretiu Patrascanu carea sustinut in tezele sale ca, legionarii ar practica "trairismul" adica manifestarea violenta, pasionala a trairii in prezent, deci un fel de existentialism, care desconsidera traditia, permanentul si transcendentalul si apreciaza numai ^{noua.} experienta cotidiana brută. Acesta atitudine insa contrazice "cultul mortii" care in principiu, cauta in permanent, in transcendental, sensurile profunde ale unei existente chinuitoare. Cei care glorifica moartea, sunt invinsii vietii, sunt lasii care nu incearca sa gaseasca solutiile de acomodare. Roberts a acceptat contradictia logica emisa de Patrascanu, fara sa o verifice. Legionarii nu erau nkste invinsi.

Asa cum am arata, Roberts, indica la inceputul volumului sau numele celor care l-au ajutat sa scrie cartea, toti membrii ai oligarhiei, unii playboys cu reputatie internationala. De aceea Roberts, limitindu-si cercetarea Miscarii Legionare la aceste surse si cartile lui Antonescu, a acceptat teza "rebeliunii" legionare in cursul carcia. Roberts firma ca legionarii au comis atrocitati bestiale. ~~////////////////////~~ Roberts desi

a afirmat categoric ca Miscarea Legionara a fost o miscare populara, cu caracter national, de reactie contra abuzurilor, a afirmat ca intre legi-
ri erau si " thugs and hooligans". In engleza, termenul "thugs" implica
practicarea unui asasinat de tip mistic, religios, profesional, utilizat
de adeptii unei zeite indiene. Kali, zeita distrugerii. Unii scriitori
occidentali au difuzat, in romane de calitate dubioasa, portretele unor
astfel de asasini, careucid in umbra si irational. Huliganii sunt tineri
naravasi, care comit acte de violenta , contra altor membri ai societatii
pentru ca sunt incapabili sa se integreze in ordinea sociala existenta.
Fata de afirmatiile lui Roberts, ca in Romania exista o stare prerevolu-
tionara generata de practicile unui sistem corupt, este ilogic si necon-
vingator sa se sustina ca actele de reactie contra acestui regim ar fi
actele de manifestare ale unor huligani si asasini religiosi.

Este cert ca Roberts nu a ^{nu} discutat cu membrii ai organizatiilor
oficiale evreesti, -de ordinul lui Matatias Carp, -care si-a publicat
cartea dupa ce Roberts a parasit Romania, dar in orice caz, inainte de
aparitia cartii lui Roberts. Orice discutie a lui Roberts /cu alti Romani
adica cu reprezentati ai acelei majoritati romanesti, care nu a fost inca-
drata in oligarhie, ar fi putut aduce autorului mult mai multa lumina
decit i-au adus membrii oligarhiei romanesti asupra evenimentelor politice
romanesti.

Oricum ar fi judecata cartea lui Roberts, cu toate aprecie-
rile ei, destule de neclare sau pline de prejudecati in alte sensuri,
este cert ca este o lucrare de istorie politica. Desi autorul s-a lasat
influentat de sechelele razboiului si sursele oligarhiei, constatările
lui sunt esentiale pentru istoria moderna a României. El a stabilit pre-
cisele starii prerevolutionare din Romania, responsabilitatea integrala a
oligarhiei pentru această stare si a abisului dintre populatie si clica

conducătoare. In aceste conditii, nu se poate cere unui popor ca in reactia sa contra abuzului multiseclar, sa se comporte cu eleganta pe care clica conducătoare nu le-a utilizat. In orice caz au fost diferente esentiale intre manifestarile rezistentii legionare la lovitura de stat antonesciana si executiile desfasurate in Place de la Greve -in timpul Revolutiei Franceze, in fata matroanelor care crosetau si rideau in timp ce capetele membrilor fostei oligarhii cadeau, in serie, pe ghilotini.

*

Profesorul E. Weber este un specialist in problemele fascismului european si in special , a celui francez si roman. El a publicat o serie de studii asupra Frantei si Romaniei ,care au aparut in volumele :Weber, Eugen:" Varieties of Fascism" 1964; Rogger, H, and Weber, E" The European Right:- A Historical Profile/ 1965 si un articol " The Men of the Archangel" in "The Journal of Modern History" no.1/1966. Acest ultim articol completeaza studiile sale anterioare asupra Romaniei.

Lucrarile prof. Weber au stabilit forme, institutii si corelari care sunt indispensabile in cercetarile studiilor asupra Frantei, Romaniei si fascismului. Din pacate asa cum vom arata, unii cercetatori , care s-au afirmat ca adepti ai Prof. Weber au diformat tezele acestuia. Si de asemenea, tot din pacate, Prof, Weber, nu a adincit istoria Romaniei pentru sustinerea tezei sale ca studiul acestei istorii poate evita multe framintari statelor noi, care trebuie sa evite institutionalizari apocrife.

Weber avertizeaza contra utilizarii excesive a statisticilor romane, "care nu pot reda realitatile vietii " . Analizind procesul istoric al formarii Romaniei moderne,, Weber constata ca liberalii nu realizasera o justitie sociala, caei d introudusesera forme de stat occidentale numai pentru promovarea propriilor lor interese. determind astfel o prapastie uriasa intre clasa urbana/ clasele comerciale si profesionale/ si taranime.

Saracia maselor populare era intr-un abisal contrast cu luxul claselor suprapuse, - cu masinile scumpe, americane, folosite de acestia, cluburile lor luxoase si moda pariziana, arborata de oligarhie, care vorbea numai franceza, spre a se deosebi de mase. "Intre clica conducatoare si popor nu exista acea identificare dintre guvernanti si popor, atat de caracteristica structurii occidentale. De aceea poporul roman nu impartasea cu "stapinii" lui, nici priceperea, nici limba ca in tarile occidentale, caci stapinul si lucratorul apartineau unor lumi diferite, ca in Algeria sau Peru, unde lucratorul este totdeauna manevrat de stapin si niciodata participant in procesul de industrializare. "

Prof. Weber a ajuns si el la concluzia ca "tara era coapta pentru revolutie". Miscarea Legionara, organizatie revolutionara dorea infaptuirea unei revolutii morale. Ea a fost o miscare autentica romaneasca nepromovata de influente straine si si-a datorit succesul unui program pe care masele l-au recunoscut ca radical dar pe care reprezentantii oligarhiei, de la regele Carol la A.C. Cuza-, l-au considerat revolutionar. Miscarea se adresa tuturor acelor pentru care ordinea existenta reprezenta sursa injustitiei sociale, opresiunea si negarea oricarei posibilitati de ascensiune sociale - tarani, lucratori, cei a caror principii patriotice si morale erau ofensate de lipsa de concordante ale sistemului de guvernare. Weber constata ca in stabilirea criteriilor de adeziune, factorii politici predominau asupra celor economici - teza sustinuta permanent de nationalistii romani si negata de oligarhie. Weber constata ca Miscarea Legionara, - forta sociala radicala, grupind un numar mare de tarani si lucratori manuali era o forta sociala reala. Liberalii aveau putini aderenti, iar national-taranistii, dupa ce criticasera violent pe liberali, odata ce au preluat puterea, au continuat sa aplice legile utilizate de liberali si ceteodata, chiar mai intensiv decit acestia.

In ceea ce priveste pe Codreanu, prof Weber, apreciaza ca

acesta avea anumite calitati magnetice/charismatice/ un simt practic remarcabil si o infatisare si o personalitate deosebita. Weber este primul istoric strain, care constata ca miscarea politica cu aspect regional, initiata de Codreanu, s-a transformat, datorita calitatilor acestuia, intr-o miscare nationala de revendicari sociale si nationale. In acest sens, Weber reda un intreg pasaj din memoriile lui Codreanu, care contureaza accentuat consecintele clare ale contactelor directe ale lui Codreanu cu taranimea si influenta acesteia asupra lui. Weber accentueaza ca Codreanu nu a voit puterea ci numai instruirea morala a partizanilor sai, carora le-a cerut sa nu recurga la violente, mentinand aceasta linie si dupa ce Carol a instituit dictatura regala.

Weber nu unmeaza aceiasi imparțialitate cind analizeaza politica externa a Romaniei. De exemplu, el considera ca Miscarea Legionara a dorit sa schimbe politica externa a tarii. In fapt, evenimentele ulterioare au confirmat temerea Romanilor de orice "alianța" cu Rusia. De altfel, orice analiza obiectiva in lumina documentelor noi, publicate, va stabili ca oligarhia a asigurat protectoratul german asupra Romaniei, prin semnarea Tratatului Wohltat. Orice analiza va stabili ca oligarhia incepuse inca in 1936- anul in care s-a lansat pentru prima oara calomnia ca Miscarea Legionara ar fi o simpla sucursala "nazista" - sa incheie tratate cu Germania si sa aiba intelegeri, care sa paveze drumul influentiei exclusive germane in Romania.

Weber relateaza masacrarea legionarilor dupa uciderea lui Calinescu si admonesteaza pe Ghita Ionescu, Cretzeanu, etc. membrii ai oligarhiei care continua sa relateze eronat asasinarea lui Codreanu. El adopta linia tratata de Waldeck, un autor cu o credibilitate extrem de redusa, si afirma ca Miscarea Legionara s-a comportat diferit sub conducerea lui Sima, de oarece masacrarile unei serii de legionari promovati sub Codreanu, au facut sa apara alta serie de legionari, cu caracteristici variate, Argu-

nu este convingator, caci toti martorii evenimentelor afirma ca asuprirea Miscarii de catre autoritati a dus la marirea adeziunilor. De altfel, o miscare politica care a raliat tot **tineretul generos** al unei natiuni de 15 milioane de Romani, nu putea fi lichidata prin masacrarea citirva mii de oameni. Orice asuprire determina regenerari continue si insusi prof. Weber **existenta Miscarii Legionare,** constata, **ca** dupa atitia ani de continua prognozire a legionarilor de catre autoritatile oligarhiei sau comuniste, este dovada unei vitalitati viguroase/ The Men of Archangel/ .

Prof. Weber considera ca masacrarile legionarilor ordonate de Carol ar fi fost o reactie contra unor manifestari antisemite, in cursul carora ar fi fost speriatii unii Evrei sau au fost arse unele caldiri. Weber indica un "atentat" la Timisoara in contra reprezentatiei unei **de teatru** trupe evreesti in cadrul careia a fost aruncata o petarda/ care nu a produs victime omenesti/ si uciderea unui avocat evreu. Si acest argument, lansat de oligarhie nu este convingator. Oligarhia : romana, evreeasca, ungara, germana, etc din Romania a urmarit eliminarea fizica a legionarilor caci acestia le contrestau monopolul politic. Ea s-a folosit de orice prilej pentru a-si realiza scopul urmarit si nu a masacrat legionarii pentru actiuni politice neînsemnate, care normal nu atrag astfel de reactii. Rabinul Meir Kahane din New York, liderul lui "Jewish Defense League" a organizat manifestatii mult mai violente contra Uniunii Sovietice la New York, unele soldate cu victime omenesti si nimeni nu s-a gindit ca Rusia trebuie sa procedeze la masacrarea populatiei evreesti sioniste in URSS.

Weber reia argumentul calomniilor antonesciane asupra legaturilor legionarilor cu comunistii, **argument relatat pe larg de** fostul secretar al lui Antonescu, Gh Barbu, ca fiind o masluire/ op., cit/. Weber sustine ca legionarii voiau sa se imbogateasca rapid si de aceea au intrat intr-un conflict permanent cu **vechea ordine** statala.

Si acest argument pare illogic si injust, caci daca elementele vechii ordini se imbogatisera prin abuz, jaf si injustitiile sociale, nu se poate impune opozantilor metode ortodoxe pentru respectarea adversarilor lor. De obicei reactiile rapide urmaresc restabilirea unei balante sociale impiedecata in functionarea ei normala.

Unul din aspectele ciudata ale sintezii lui Weber consta in cuvintele de lauda pe care el are pentru Antonescu, pe care il considera un om "capabil". Weber insa, constata ca Antonescu a decis inlaturarea legionarilor din guvern, deci a adoptat o linie abuziva de deformare a curentului de opinie publica care determinate amplificarea Miscarii. Antonescu a acceptat ajutorul german pentru inlaturarea legionarilor, fapt care stabileste portretul politic al unui lider politic, care nu este capabil sa conduca decit la adăpostul baionetelor straine. Desi Weber urmareste desfurarea evenimentelor din Romania pina la sfirsitul razboiului, el nu aminteste de masacrele evreesti perpetrate sub regimul antonescian in Basarabia, Iasi si Rusia.

Prof. Weber a suferit o vadita influenta franceza in stilul sau, excelent, dinamic, care respira nestavilit sub turnura extrem de eleganta a limbii americane utilizate de autor. Este sburdalnic, svelt, atragator, elegant, inspirat de stilul eseistilor francezi, dar ca si acestia, sacrifica citeodata logica istorica unei turnuri de fraze sau unei originalitati efemere. Datorita acestui stil exceptional de viu, un cititor obisnuit poate greu descifra sensurile istorice permanente.

De exemplu, prof. Weber afirma ca Miscarea Legionara a contestat valorile occidentale importate in Romania. Weber considera ca comportarea legionarilor aminteste intru citva comportarea popoarelor primitive care asteapta realizarea sperantelor datorita unor intimplari supranaturale - fenomen denumit curent, "cult cargo" / Unele popoare din insulele Pacificului si alte popoare subdezvoltate

din alte parti ale lumii cred ca un vapor trimis de o agentie supranaturala, dupa o revelatie supranaturala, va sosi in tara lor, cu un bogat sortiment de lucruri occidentale si toti albi vor dispere si localnicii se vor bucura, fara eforturi de toate bunurile lumii occidentale. Margaret Mead "Continuities in Cultural Evolution" New Haven, 1964/

Este evident ca gradul de credibilitate stiintifica al unor lucrari este dependent de sursele de informare, utilizarea lor corecta si de sistemul de comparare a diferitelor ipoteze,

Teza incapacitatii maselor romanesti de a se adapta lumii occidentale, a fost sugerata, apoi sustinuta violent de oligarhia romana.

Tema "rezistentii" poporului roman la practicarea institutiilor occidentale are doua aspecte. Primul, introducerea unor institutii occidentale incorespunzatoare in Romania si aplicarea lor deformata. Acest proces este evident in istoria Romaniei si toti istoricii l-au semnalat. Prof. Weber a sugerat - pe buna dreptate - ca acest proces adincit, va permite inlaturarea repetarii unor conditii similare in tarile subdezvoltate. Toti istoricii - inclusiv prof. Weber, - considera ca acest proces este imputabil oligarhiei. Al doilea aspect consta in rezistenta popoului roman la practicarea acestor institutii deformate de oligarhie. Toti intelectuali romani de vaza au criticat aceasta practica si toate partidele politice inainte de a fi acceptate in oligarhie/ de ex. partidul national-taranesc, asa cum arat si prof. Weber, intre albi/. Miscarea Legionara a cerut insistent - in mare parte succesul sau electoral s-a datorit acestei campanii - sa se introduca in viata politica romana ca responsabilitatea civica si o democratizare reala, care sa permita o mobilitate sociala verticala bazata pe competitie morala si eficienta si oportunitati egale. Miscarea Legionara a revendicat dreptul ca masele populare sa-si aleaga conducatorii pe baza principiilor de

de selectie morala si responsabilitate civica.- stabilirea , in fond , a unei democratii "elitiste". Este evident ca Miscarea legionara nu a considerat ca perioada de reformare a vietii politice romane urmeaza sa fie legata de principii rigide si inflexibile.

Se uita usor, in comparatiile cu tarile straine, ca Romanii sunt un amestec biologic si spirituala doua popoare vechi care au practicat permanent sistemele democratice ale epocii respective si ca Romanii, adica taranii secolului 19 au revendicat permanent introducerea unui sistem politic care sa le asigure dreptul sa participe la viata politica tarii. In aceste conditii, argumentul ca Miscarea Legionara a fost un adversar al formelor de viata occidentala este neconvingator, caci poporul roman a fost si este un popor ^{care a practicat} / institutiile occidentale, deformatate de conditii de viata speciale, dar bazic, occidentale. Faptul ca poporul roman este contra interventiilor supranaturale in desfasurarea vietii sale economice si politice este demonstrata si de rezistenta sa la adoptarea institutiilor straine de firea sa, - institutiile comuniste, care inlatura criteriile normale de selectare a "celor mai buni".

Prof. Weber adopta si sistemul de clasificare sociala pentru cadrele legionare dupa criteriile stabilite in lumea occidentala pentru adeptii mișcărilor antisemite : grupuri de alienati/ instrainati/ social, adversari ai tendintei de modernizare. Argumentul este de asemenea neconvingator, caci insusi prof. Weber a stabilit ca Miscarea Legionara a avut un caracter popular pe baza unui program care urmarea realizarea unei justitii sociale. Este evident ca justitia sociala urmarea resistematiizarea criteriilor de promovare sociala a celor care urmau sa ia deciziile favorabile majoritatii nationale. Se stie ca procesul de modernizare este un proces ineluctabil , care antreneaza marea masa a populatiei. Ca atare nu se poate considera ca un popor doreste sa traiasca o viata bucolica, stimulata de ten inte retrograde rusticizante, si ca o oligarhie care lupta cu toate'

mijloacele imorale sa impiedeca modernizarea tarii / Hannah Arendt; op. cit. / ar reprezenta **campioana** unor idei progresiste. Este logic sa se sustina ca procesul de alienare social se datoreste unei promovari a unor principii nonetice- alienatii urmarind sa se indeparteze de un proces etic-. Legionarii au urmarit sa realizeze binele national, negat de privilegiatii unor conditii istorice caduce. Se uita usor in anumite clasificari, ca in Romania oligarhia si toti cei care au sprijinit-o-reprezentau un sistem politic perimat si sortit pierii. In lumea moderna se tinde ca majoritatea popula- ra sa aiba ultimul cuvint in ceea ce priveste destinul sau si alinarea sociala se stabileste logic, in raport de tendintele nationale, nu de cele teoretice, stabilite arbitrar pentru unele conditii istorice si sociale.

Prof. Weber explica succesul in alegeri al legionarilor , sugere- rind ca legionarii au obtinut voturi masive in regiunile unde bolile socia- le, sifilisul si pelagra erau intinse si de asemenea in regiunile unde socialistii avusesera aderenti. In fapt, statisticile indica succesele le- gionare in toata tara -in special in Bucuresti, in judetele din Cimpia Du- arii, unde Rascoala din 1907 a lasat urme adinci, in Ardeal si in Basara- bia. Este vadit ca revendicarea justitiei sociale a avut un impact mai mare asupra maselor decit pelagra si sifilisul. De altfel, prof, Weber nu explica de ce sifilisul ar avea vreo influenta asupra alegatorilor care doresc sa modifice moravurile politice degradante din tara lor, ceea ce/oamenii sanatosi ar dori sa mentina abuzul, violenta, jaful si urma ca arme de guvernament.

Prof. Weber constata ca studiile asupra Miscarii Legionare sunt in general incomplete, caci materialul documentar asupra Miscarii este deficiitar. Prof Weber a studiat temeinic actiunea Micarii Legionare dar este de neinteles cum i-au scapat volumele lui Matatias Carp sau Hilberg, sau lucrarile asupra Rascoalei din 1907 care se gasesc in

bibliotecile americane sau lucrarile lui Marghiloman sau alte lucrari atit de semnificative. Este cert ca deschiderea bibliotecilor romanesti nu ar putea aduce mai multe materiale decit cele existente. In bibliotecile romanesti actuale ,presa din acea epoca este la dispozitia cercetatorilor si consultarea presei autodenumite "democrate" poate oferi cercetatorului un material semnificativ asupra "tacerii" acestei prese asupra problemelor justitiei sociale si amploarea, fara precedent, acordata tuturor manifestarilor contra acordarii justitiei sociale poporului roman. - si in special tuturor actiunilor indreptate contra Miscarii Legionare si extrem de neinsemnatul spatiu acordat actiunilor ilegale și abuzive ale oligarhiei.

*

Prof, Weber a reusit sa traseze unele linii cheie in analiza fenomenelor romanesti- desi nu a reusit sa scape total de prejudecatile determinate de diversificarile de pozitii ale cercetarilor americani. El a stabilit ca:

1. Oligarhia romana, succesoare directa a elitelor fanariote si neo-fanariote, a instituit un monopol politic, falsificind constant institutiile parlamentare si occidentale importate. Acest monopol politic a gradit toate posibilitatile practicării unei justitii sociale.

practicata de oligarhie

2. "Modernizarea" tarii/sparea in fond ca un proces de "colonizare" caci oligarhia nu realizeaza un proces de dezvoltare favorabil tuturor ci numai propriilor sale interese.

maselor de tarani

3. Negarea oricaror drepturi politice normale, /abuzul si coruptia facusera ca Romania sa fie coapta pentru revolutie.

4. Miscarea Legionara a fost o miscare populara, agreata de mase pentru programul ei social.

*

In 1970, Nicholas Nagy- Talavera a publicat volumul "The Green Shirts and the Others- a History of Fascism in Hungary and Rumania" Hoover Institution Press, Stanford University, 1970.

Studiu de mare amploare, cartea lui Talavera stabileste premisele unei analize a fascismului est european, pe baze comparative si depaseste caracterul uzual al unei monografii, redusa la simple afirmatii , necomparate; fara o analiza a motivarilor manifestarilor majore.

Desi Talavera a utilizat surse variate si experienta sa personala, el nu a reusit sa ^{se} /indeparteze modelele stabilite si lucrari , devenite clasice in studiul Romaniei, ca acelea ale lui Waldeck, Ion Antonescu, H. Prost, desi ele nu sunt decit afirmatii tendentioase, ilogice si nedoveditate ,in cea mai mare parte.

*

Talavera incepe studiul sau facind un tablou al mentalitatii fanariote:" Daca traditia bizantina imbinata cu experienta sa proprie, a invatat poporul roman sa fie flexibil, perioada fanariota, cu conducerea ei opresiva si saracia, datorate exploatarei,-a subminat puternic credinta poporului roman in lege, ordine si decenta. Aceasta perioada a transformat taranii romani in sclavi mizerabili. Nici un Roman nu a putut spera sa supravietuiasca acestei perioade, daca nu era apt sa se tiasca in fata stapinului sau boierul, care la rindul sau se tavalea in fata Hospodarului/ principelui domnitor/ care la rindul sau , se tira literalmente pe mini si in genunchi in fata functionarilor turci, care faceau aceiasi operatie in fata superiorilor lor de la Constantinopol., care la rindul lor erau trimisi la esafod in urma unei fantezii ale unui sultan capricios. Aceasta perioada a sfarimat orice simt de onoare si independenta in masa poporului. Ea a facut ca doamea, mizeria, nedreptatea si abuzul personal, sa constituie starea normala a existentii umane pina intr-acolo

incit Romanul de tip mijlociu, fie boier, fie taran, se ducea la treburi - le lui ca un ciine care a fost batut atit de des, incit starea sa de suflet era zdrobita si nu mai indraznea sa mai dea nici din coada.

Nu era nici un fel de scapare caci Arnautii/ politia compusa din trupe de origine straina, erau iuti si fara mila. Romanii trebuiau sa suferi orice stare le era impusa de stapinii lor sau erau in pericol de a fi ucisi. Chiar limbajul romanesc s-a agcuns prin colibecele taranilor. In orase s-a vorbit pina in sec.19 limba greaca, care era folosita si in biserica. Strainii, in special Grecii si Armenii, aveau slujbele cele mai bune, lasind astfel un complex de inferioritate de lunga durata in sufletul Romanilor si un sentiment pe care marele lor poet, Eminescu, l-a denumit- xenocratie- Aristocratie care s-a dezvoltat in acea perioada era de origine greaca ca Marghiloman, Duca, Mavrodordat, Bals, Ghica, Moruzzi, etc" .

Tabloul sever al lui Talavera, dar corect, explica multe dintre stările Rom_aniei moderne, daca este completat cu unele realitati: Romanii nu au complexe de inferioritate mai mari decit alte popoare care au fost supuse unor robii indelungate; Romanii din Ardeal nu au trait in aceasta robie fanariota si lupta activa dusa in opozitia nationala ,i-au facut sa-si dezvolte calitati active pe care le-au transmis Romanilor din Vechiul Rēgat; taranii romani s-au rasculat de mai multe ori, pentru a-si revendica drepturile lor incalcate de boierii fanarioti sau neofanarioti.

Talavera accepta unele explicatii istorice , respinse de oligarhia tomana, ca: organizarea celor doua principate de Kiseleff, dupa 1830 ,s-a facut in favoarea boierilor si in dauna taranimii; aplicarea eronata a proprietarii din 1864, a inrautatit situatia taranimii; in 1916, situatia taranilor era mai rea decit in perioada constitutiei Romaniei moderne. El are si unele interpretari eronate. Astfel, considera ca reforma din 1917 a determinat inlaturarea

pericolului comunist- afirmatie emisa datorita necunoasterii structurii individualiste a poporului roman. El crede ca liberalii au fost obligati sa constituie un stat centralizat din cauza lipsei de cadre calificate si lipsei de experienta politica a maselor. In fapt, liberalii au introdus aceasta forma de stat pentru a-si asigura monopolul politic.

In interpretarea Romaniei moderne Talavera aduce clarificari importante. El constata ca conducerea politica apartinea camarilei si oligarhiei care conduceau fie prin cumpararea constiintelor, fie prin violenta. Camarila lui Carol era compusa din: Carol, Lupescu, -care avea un deosebit simt pentru afaceri- Urdareanu, Calinescu, Iorga, G. Marinescu, Moruzov, seful politiei secrete a lui Carol, Auschnit, Aristide Blank, Malaxa, etc. Octavian Goga, seful partidului antisemit -national-crestin- era si el in anturajul lui Lupescu. In Romania nu exista o clasa mijlocie - cea existenta fiind straina ca singe, religie si spiritualitate. Talavera sugereaza ca refuzul clasei suprapuse de a avea a face cu valorile autentice romanesti si adoptarea valorilor pariziene ca baza de emulatie a valorilor neofanariote, - au amplificat sentimentul national, astfel ca toti Romanii se pretindeau a fi nationalisti. Talavera accentueaza falsul institutionalism- forma fara fond- pe care o considera ca problema de baza a Romaniei. Tensiunile sociale erau evidente si singura revolutia sociala aparea ca mijlocul obligat de a obtine regularizarea procesului social, impiedecat de suprastructura artificiala a sistemului politic existent.

Singura miscare politica care a criticat aceasta structura a fost Miscarea Legionara, care nu era un partid politic propriu zis si nu revendica puterea, ci regenerarea morala a tarii si repararea injustiiei sociale. Codreanu a avut un simt practic remarcabil si ales, in parlament a "atacat leii in cusca lor: adica oligarhia, cerind sa se ia masuri contra celor corupti, si cercetarea averilor celor care au exercitat

functii publice. Liberalii si national taranistii nu erau populari sau s-au compromis in perioadele lor de guvernare. Carol a ascutit starile sociale injuste din Romania. Duca a primit puterea numai pentru ca a asigurat oamenii politici francezi ca va distruge Miscarea Legionara, si curind a declansat o prigoana datorita careia au fost arestati 18.000 oameni, altii au fost omorati, case distruse, etc. Actiunile de opozitie a legionarilor au alarmat oligarhia, care a ajuns la capatul indurarii ei/sic?!. Alegerile din 1937 au demonstrat popularitatea legionarilor si de aceea Carol decide clanseaza actiunea de anihilare fizica a Miscarii si conducatorilor ei. Dupa ce Codreanu a fost ucis, Calinescu a inceput "sa maimutareasca" in mod ridicol ideile si comportarile legionare.

Talavera reaminteste ca Tratatul Wohltat incheiat de Carol si Calinescu a asigurat Germaniei o pozitie predominanta in economia romaneasca. Talavera arata ca Germanii nu au protestat contra masacrarilor de legionari, dar ca in schimb au inceput in Germania o campanie contra legionarilor.

Antonescu, sprijinit de oligarhie, a inlaturat pe Carol protejatul Germanilor si s-a aliat cu Miscarea Legionara, fara nici un fel de entuziasm. El intra repede in conflict cu legionarii, colabotarea se deterioreaza curind si oligarhia si Germanii sprijina pe Antonescu sa elimine Miscarea Legionara din guvern. In cursul loviturii de stat, pierderile evreesti nu fost mici - Talavera citeaza cifrele publicate imediat si anume 118 Evrei ucisi, dar considera ca cifrele indicate de Hilberg ar fi cele reale. In fapt, Matatias Carp indica 120 Evrei ucisi din care 116 identificati si patru neidentificati, fara sa precizeze cum s-a ascertificat apartenenta nationala a celor patru neidentificati, caci in Romania erau si alte nationalitati care practicau circumciziunea. / In orice caz, aceste cifre nu justifica acceptarea relatarii lui Waldeck de catre Talavera, care reia paginile dramatice ale Goetterdaemmerung-ului utili-

de Waldeck.

Talavera continua analiza evenimentelor si dupa lovitura de stat si arata ca in timpul dicaturii antonesciene, cuzistii au reprezentat elementul politic folosit aproape exclusiv, si ca acest fapt a făcut ca multe dintre actiunile lor sa fie atribuite legionarilor, asa cum au fost, de altfel si alte actiuni anterioare ca timp. In timpul razboiului, Bucurestiul a trait un fel de "dolce vita" in care multi au făcut mari averi înănti dintre acestia Evrei- in timp ce majoritatea Romanilor sufereau sau isi varsau singele in Rusia.

In timpul razboiului, au avut loc masacre ale populatiei evreesti " care au depasit enorm toate actiunile legionarilor din trecut" La Iasi au fost ucisi intre 4-7.000 Evrei, in trenurile mortii care au transportat unii Evrei din Iasi, au murit 2.000, in Transnistria au pierit intre 20-50.000 Evreim iar la Odesa au fost spinzurati si ucisi circa 15.000 Evrei/ dupa ocuparea Odesei de catre trupele romane, cladirea comadamentului roman, a fost aruncata in aer de partizanii rusi. cu care ocazie au pierit circa 150 ofiteri si soldati romani. Generalul Trestioreanu, comandantul diviziei romane care a ocupat Odesa, a ordnat represalii, fapt care a determinat inculparea lui ca criminal de razboi.n.a./

Cu toate acestea, Talavera, ca toti scriitorii occidentali, nu au cuvinte aspre pentru Antonescu, caci in timpul razboiului, acesta a salvat majoritatea Evreilor din Romania. Dar Talavera merge mai departe in simpatia sa pentru Antonescu, considerind ca lovitura de stat a acestuia a reprezentat o actiune de restabilire a "legii si ordinii" - o contradictie fata de afirmatiile sale anterioare.

Talavera comite o serie de erori materiale. Astfel, el spune ca Dealul Spirei ar fi fost sediul Parlamentului/, in fapt, Dealul Mitropoliei era sediul Parlamentului;

//////; Madgearu ar fi fost un "economist inocent" ucis pentru ca ar fi fost de origina ungara- in fapt, Madgearu a fost responsabilul principal al haosului financiar al Romaniei moderne si initiatorul unei industrializari facuta pe spinarea tarnului roman, apoi al a fost de origina armeană si nu ungara, iar considerentele originii sale nu au avut nici un fel de pondere in uciderea lui; Semeon Barnutiu ar fi fost intelectual iesean- in fapt el a fost ardelean, erou al Revolutiei din 1848; confunda codul penal roman cu codul civil si afirma ca cadul penal roman ar fi o traducere a codului /civil/ al lui Napoleon; afirma ca legionarii ar fi ucis pe Ștefanescu Goanga si un colonel Cristescu- in fapt, ambii au fost numai raniti si atentatele au fost dezavuate de Miscarea Legionara; afirma ca legionarii ar fi ucis pe un oarecare Ion Borseanu, liderul agrarienilor democrati din Ardeal- in fapt nu a existat o astfel de organizatie; "Vestitorii" si "Razletii" ar fi constituit elementele cele mai active ale rezistentii legionare contra lui Antonescu, in cursul loviturii de stat- iar Razletii ar fi fost - exilatii. In fapt, Razletii reprezentau organizatia intelectualilor din Capitala iar Vestitorii era o familie de cuiburi in organizatia Razletilor.

Talvera afirma ca in Miscarea Legionara, ar fi fost in 1941, trei fractiuni, din care una comunizanta, condusa de un oarecare Cojocaru/ fapt neconfirmat de realitati/; ca legionarii ar fi arestat cetateni britanici pentru a evita sabotarea cimpurilor petrolifere- in fapt, aceasta actiune a avut loc in iulie 1940 si cetatenii britanici au fost arestati de Carol; etc. Apoi, o citare eronat interpretata dintr-un text al lui Waldeck asupra relatiilor lui Malaxa cu Miscarea Legionara, l-a determinat pe Talavera sa afirme ca Auehmit a donat un teren de sport Miscarii.

Unele contradicții sunt evidente. Astfel, la pagina 36 se afirma ca unele conditii similare din Rusia cu cele din Romania, ar fi putut determina o revolutie si in Romania; dar la pagina 249 se afirma ca

comunismul nu a fost niciodata popular in Romania -un adevar istoric. La pagina 312 se afirma ca politia legionara a jefuit, terorizat si produs tulburari atat de mari in tara, incit se ajunsese pe pragul anarhiei si violentei in viata publica- ^{emisa de} teza/oligarhiei. La pagina 313 se afirma- realitatea- ca Antonescu a initiat o campanie de control a averilor unor membri ai oligarhiei si ca multe case din sectorul capitalei locuit de membrii oligarhiei, erau pazite de politisti, pentru a arata ca proprietarul era sub ancheta. Evident ca aceasta afirmatie ^{din urma afirmatie} reala- stabileste adevarul istoric. La pagina 320 se afirma ca asasinatetele de la Jilava au facut ca Bucurestiul si toata populatia Romaniei sa se trezeasca ingrozita. Doua paragrafe mai departe, pe aceiasi pagina, autorul afirma adevarul: „daca burghezia a fost inspaimintata , in luna noiembrie/ perioada asasinatelor; n.a./ masele populare nu au fost deloc inspaimintate”. Este evident ca Talaveraa comis aceste greseli datorita unei selectiuni improprie a surselor utilizate, amestecind surse oligarhice cu altele antioligarhice- desi el, in general, a urmarit sa stabileasca adevarul.

*

Analizand problema evreiasca din Romania, Talavera afirma ca Evreii din Estul european cu exceptia Ungariei, nu s-au asimilat in cadrul natiunilor majoritare/pag. 39./ in special cei din Romania/apg. 65/ ,Acesti Evrei, proveniti din "Pale Settlement" erau primitivi. Ei nu au dat dovada de o mare capacitate culturala. Ei nu au dat nume care sa fi imbogatit cultura romana in domeniul poeziei, romanului, compozitiei muzicale sau artelelor. Talavera considera ca singurul Evreu care a avut importanta in cultura romana a fost Dobrogeanu Gherea - care asa cum s-a aratat a fost repudiat de toata intelectualitatea romana din cauza aprecierilor sale neobiective.

Este evident ca prin asimilarea populatiei evreie din Romania...

asimilarea religioasa a Evreilor in masa crestina romaneasca ,ci integra-
rea ,or sociala si nationala /^{a acestora} in cadrul tendintelor nationale si sociale
romanesti. Roth/ op. cit/ afirma- pe buna dreptate- ca aceasta rezistenta
la asimilare a constituit forta nationala a poporului evreu si maretia
lui in cadrul istoriei. Dar daca aceasta rezistenta la asimilare intra
in conflict cu tendin^{te}tele/natiunii majoritare, apar conflicte sociale
si politice acute. Hannah Arendt a constatat ca Evreii s-au integrat in
rindurile oligarhiei, contribuind la intirzierea procesului de moderniza-
re, ceea ce a dus la mari confruntari, care au demonstrat ca Evreii s-au
integrat permanent dusmanilor Romaniei.

Talavera crede ca nationalismul roman a devenit identic cu anti-
semitismul din cauza refuzului Evreilor de a se integra masei romanesti.
/ pag. 47/. Evreii au ramas in mod constant un element strain, accentuind
nationalitatea lor vreeasca si statutul lor de minoritate/ pag.48/ care
in trecut fie spus nu-i indrituia sa se afirme ca inamici ai natiunii
romane.Ei au fost ostili noii natiuni romane/ pag. 258/. "Intelligentsia"
evreasca care studia in Romania era extremista social si a ingrosat rin-
durile partidelor socialist si comunist.Cei care voiau stimulente cultura-
le superioare le cautau in Franta si Germania si nu in taranul roman/pag.
47/ Evreii din Polonia si Romania nu au putut da culturii romane valori
ca Heine, Boerne. Marx, Lasalle, Einstein, Mendelsohn, Erlich , Rathenau,
Freud, Zweig, Adler, etc / pag/ 66 / dar in schimb au produs un mare nu-
mar de "ziaristi bulevardieri".

In schimb ,Evreii au ocupat pozitii cheie in economia romaneasca.
Astfel din 30 bilioane investite in constructii, 29 bilioane erau evreesc-
ti; 65 % din investitiile din alte domenii erau evreesti; 85 % din condu-
cerea societatilor anonime era evreasca. Din 1370 intreprinderi indus-
triale cu un capital de 5,3 miliarde, Evreii controlau 971 intreprinderi
cu un capital de 3,7 miliarde/ Talavera, op. cit; confirmat de Bolitho,

op. cit./Din 3475 avocati- in 1938- 1390 erau Evrei, care faceau meseria efectiv, spre diferenta de multi Romani care voiau sa aiba numai titlul de avocat, caci traiau din politica ^{sau alte venituri}/Din 14.300 functionari de banca, 11.200 erau Evrei iar din 258.000 functionari comerciali- 175.000 erau Evrei. Talavera arata ca in timpul razboiului multi Evrei s-au imbogatit si ca ei au fost atitde puternici ,incit au putut sa organizeze o rezistenta pasiva contra guvernului Goga, pag.295/ in 1938.

*

Lucrarea lui Talavera evidentiaza utilitatea studiilor istorice comparative in domeniul politicii europene. Ea furnizeaza elemente capitale pentru aprecierea ^{generate} relelor ~~de~~ de institutionalizari apocrife.

Ea stabileste caracterul revolutionar al Miscarii Legionare, organizatie politica generata pe teritoriul national de evenimente nationale si care si-a cistigat simpatii populare prin sinceritatea si dedicarea ei pentru reforme sociale. Ea a urmarit moralizarea opiniei publice. Talavera atribuie succesul Miscarii incapacitatii oligarhiei de a moderniza tara. Talavera constata ca taranii romani- majoritatea zdrobitoare a tarii, erau deziluzionati de aplicarea democratiei- nu de valorile ei reale. Dorinta Romanilor era de a obtine un regim politic care sa promoveze formarea unei clase mijlocii romanesti. Lupta celor doua forte antagoniste- Miscarea Legionara si oligarhia -compusa din burghezie, Evrei, toate celelalte minoritati si fortele legii si ordinii/ sic!/ era fara crutare. In cele din urma fortele citate s-au coalizat si au anihilat Miscarea. Talavera constata ca aceasta anihilare a avut loc inaintea declararii razboiului si ca atare legionarii nu au putut fi considerati criminali de razboi, pentru luptele lor duse contra oligarhiei romane./pag.339/ Una din marile carente a lucrarii remarcabile a lui Talavera consta in faptul ca a preluat o serie de afirmatii eronate a lui Waldeck.

*

Aspectele istoriei Romaniei preocupa cercetatorii sau diletantii istorici ai / cercurilor occidentale. Unele carti sunt caracteristice pentru lipsa de logica si profunzime, contradictorii si inutile. Aceste carti si autorii lor nu se opresc insa sa stabileasca aprecieri de valoare pentru tari si evenimente analizate sumar sau incompetent .

Astfel, Robert Lee Wolff, profesor de istorie la Harvard University, a publicat in 1956 si retiparit in 1967, volumul "THE BALKANS IN OUR TIME " o acumulare de date pline de prejudecati si analize antiistorice.

Astfel, apreciind activitatea si personalitatea lui Carol, evita sa aminteasca rolul jucat de Lupescu si camarila; considera ca regele a investit cea mai mare parte a averii sale in industria de armament a tarii; constata ca liberalii erau corupti si nepopulari, ca national-taranistii au practicat aceiasi politica de oprinare ca liberalii si sub guvernele lor, brutalitatile politiei si scandalurile au continuat.... Autorul constata ca constitutia din 1923 introdusa de liberali a constituit un stat puternic centralizat. National taranistii au initiat o politica economica care favoriza sectoarele industrial, economic si comercial si evident, defavoriza sectorul agrar. Iorga a falsificat alegerile efectuate in timpul guvernarii sale. Stirbey era tatal copiilor reginei Maria, etc. Mai mult, dupa ce apreciaza ca regele ar fi "investit" bani in armarea tarii, fara sa indice sursa informarii sale unice si contrazise de evenimente, autorul arata ca fortificatiile anuntate al frontiera cu Ungaria au fost obiect de jaf si Bucurestenii le denumeau " Imaginescu" adica inexistentente in realitate. Wolff arata ca Carol a ordonat asasinarea lui Codreanu si ca legionarii au " raspuns" in modul lor uzual ucigandu-l pe Calinescu. Atunci, Carol" a luat severe masuri de represalii contra Garzii". In conceptia lui Wolff, masacrarea ,fara judecata a sute de oameni, de catre monarhul cel mai corupt al epocii, au constituit

" represalii". Este evident ca istoricul de la Harvard are o conceptie destul de stranie asupra aprecierii unor acte de incalcare a drepturilor elementare umane. Pedepsele stabilite pentru comiterea unor delicta, trebuie aplicate de justitia tarii respective, In cazul in care aceasta justitie nu este capabila ^{face} sa o /sau nu poate aplica justitia, apare haosul.

Mai mult, Wolff apreciaza ca regele Carol a fost un adversar al lui Hitler. Aceasta afirmatie facuta in anul 1956, -12 ani de la terminarea razboiului si publicarea documentelor oficiale germane este destul de ambigua. Se stie ca regele Carol a fost un simplu gangster care a traficant pozitia lui cu oricine ii putea oferi posibilitatea sa exploateze tara. Dealtfel, autorul trebuie sa refere asupra evenimentelor care au dus la infeudarea politica a tarii si afirma ca desi Carol nu "voia sa-si ia nici o obligatie fata de Germani" totusi "guvernul roman" a incheiat in marti 1939 un tratat cu Germania care punea tara la dispozitia lui Hitler. Es e ciudat ca Wolff nu specifica ca guvernul care a incheiat acest tratat a fost " Guvernul regal" condus de Calinescu , ministrul de externe fiind Gafencu si ca tratatul a fost stabilit in cursul intrevederii Hitler -Carol in Noiembrie 1938. si urmare a tratatului din mai 1936, incheiat tot de Carol. Atit Petrescu-Comnen, cit si majoritatea autorilor care au cercetat istoria razboiului mondial , au putut afla ca regele Carol a fost mindru de origina sa germana, ca a acceptat orice cerere a lui Hitler, ca a condus Romania ca un adevarat nazist- introducind arbitrarul, violenta , crima, jaful si dispretul fata de om si a fost fortat sa abdice numai dupa ce Germanii gasisera un alt om sigur":Antonescu" .

Tot Wolff considera ca marxismul a avut o influenta "puternica" in Romania, datorita influentii revolutionarilor rusi inca in 1875. El acorda lucrarilor lui Dobrogeanu Gherea o influenta pe care acestea nu le-au avut nicicind in rindurile intelectualilor romani, caci asa cum am aratat ele demonstreza, slaba cultura a autorului si necunoasterea fenomenelor so-

cial-politică din România. Datorită lipsei de aprofundare a surselor istorice. Wolff, confunda "semanătorismul" român cu "populismul rus" și acordă un rol nejustificat influenței acestui populism în viața politică românească. El consideră - teza sugerată de comunisti - că Răscoala din 1907 a fost influențată de revoluționarii ruși și că a avut accente anti-semite. Wolff, utilizează surse comuniste, improvizate după ocuparea țării de către Ruși și apreciază că acest partid ar fi avut o influență activă în viața politică română. În realitate, partidul comunist din România, a fost considerat de marea masă a populației române, ca un partid aservit intereselor rusești, care urmăreau, în primul rând, subordonarea țării scopurilor imperialiste ruse și apoi, o așa zisă reformă socială. În cadrul acțiunilor de urmărire a membrilor partidului comunist de către autorități, au prevalat procesele de spionaj militar și politic înaintate membrilor acestui partid și nu procesele pentru tulburarea ordinii sociale. Când trupele rusești au pătruns în România, majoritatea comunistilor aflați în închisori erau condamnați pentru spionaj.

Din rezumatul ideilor lui Wolff, reiese clar că regimul politic din România, era nepopular și nededicat intereselor majorității populare. Wolff constată / pag. 116, 117, 118 / că în România a existat un "adevărat partid fascist" Garda de Fier care se bucura de un considerabil sprijin popular, care era determinat de considerente sociale și naționale locale, că Sima a fost adus la putere datorită dorinței "multor Români". Wolff consideră că Garda de Fier a fost cel mai mare partid "fascist" /?! / și cu cele mai multe succese din Balcani. Legionarii nu aveau nevoie să împrumute din alte țări ura față de democrație, liberalism, instituții parlamentare sau Evrei, căci ei știau despre aceste lucruri din evenimentele din țara lor. De altfel, așa cum am menționat, însuși Wolff constată că partidele politice erau corupte, poliția era brutala, industrializarea se efectua în dauna țărănimii, etc.

Carol era lipsit de scrupule, regina Maria, era imorala, Iorga a falsificat alegerile, etc. Toate acestea au determinat evident miscarea de opozitie sintetizata de Garda de Fier.

Descriind Miscarea Legionara, Wolff, alege cel mai brutal si impropriu limbaj pentru un istoric. Este cert ca autorul constata ca Miscarea era o miscare populara, beneficiind de sprijinul maselor. Cine erau legionarii? Damsii manifestind un cult deslantuit al necrofiliei, inculti, anti intelectuali, purtind un scaulet atarnat de git in care aveau pamint, faceau propaganda lor printre tarani spunind taranilor ca trebuie sa umble imbracati numai in costume nationale, /sa cultive in gradina lor numai zarzavaturi, sa cinte cintece nationale, sa renunte la civilizatia falsa occidentala si tot ceea ce este modern si strain, incepind cu.... Evreii. Legionarii faceau inmormintari "macabre" si parastase pentru martirii lor, si dupa ce ii desgropau, manuntau "urcarea lor in ceruri".

In general, un istoric analizeaza sursa informatiilor sale. Toate afirmatiile de mai sus nu sunt confirmate de fapte istorice. Mai mult, nici cei mai inversunati membri ai oligarhiei nu au sustinut motivele "urcarii la ceruri" a martirilor legionari.

Dupa ce a afirmat categoric ca Miscarea Legionara a fost o miscare populara, Wolff, reia teza clasica si improprie pentru Romania a compozitiei sociale a Miscarii, afirmind ca legionarii erau membri ai aristocratiei, titrati supranumerari, ratati si thugs/ criminali/. Legionarii se manifestau numai "visceral" nu intelectual. Wolff nu explica, -de altfel, nici un adversar la miscarii politice care revendica justitia sociala pentru masele populare, nu se impiedeca in acest argument evident illogic - o adunatura de elemente net negative, pot intruni majoritatea adeziunilor populare.

Wolff apreciaza si situatia antisemitismului din Romania. El afirma ca acest antisemitism avea cauze de ordin "economic si social" si

si afirma

-311/e-

ca ar fi fost "endemic" in Romania. pag.116/. Tot Wolff afirma ca Evreii formau in Romania, cea mai numeroasa minoritate din Balcani, reprezentind cinci la suta din populatie- in fapt, zece la suta din populatie si ca majoritatea acestor Evreii au venit in cursul sec. 19 din Polonia, iar altii au venit dupa primul razboi mondial. In 1848, jumatate din populatia Iasului- al doilea oras al tari- era formata din Evrei. Evreii obtinusera succese in comert si isi trimiteau copii la scolisi universitati, unde acestia obtineau educatia necesara. Ei ocupau, majoritar, locurile in presa, finante, avocatura si medicina, in mod disproporcionat fata de procentajul lor national"/pag. 48// Ei ocupau pozitia de intermediari intre tarani si mosieri. Succesele Evreilor s-ar fi datorat "lipsei de energie, de educatie sau imaginatie a populatiei locale"/pag. 48// Wolff afirma corect ca Romania nu a putut obtine independenta in 1878, decat dupa ce a promis cercurilor din Franta, Anglia si Germania, ca va acorda Evreilor cetatenia si "privilegiile" acestora /?!/ Evreilor. Necunoasterea conditiilor istorice din Romania, a facut pe profesorul de la Harvard sa omita relatarea ca Evreii erau mai pregatiti profesional decat Romanii, caci ei beneficiau de posibilitatea de a invata, posibilitate refuzata taranilor romani si fiilor lor. Apoi, Wolff uita ca taranii efectuau muncile cele mai grele- muncile agricole- datorita carora obtineau mari avantaje si oligarhia si Evreii. Datorita interventiei cercurilor occidentale, Evreii au obtinut dreptul de acces in rindurile oligarhiei si odata ajunsi acolo, au militat pentru mentinerea drepturilor lor in cadrul acestei oligarhii si mentinerea asupririi taranului roman.

Pentru aprecierea criteriilor adoptate de Wolff in utilizarea bibliografiei sale, -destule de sarace- lucrarea lui Leigh White "The Long Blakan Night" este "considerata ca cea mai buna relatare a unui reporter in perioada prebelica" - o evidenta atitudine plina de prejudecata fata de Romania, dar si o obiectiva lipsa de analiza a sursei istorice

Lucrarea "Histoire des peuples balkaniques" Paris, 1950/ a lui Rene Ristelhueber, a fost tradusa si publicata in 1971 in USA sub titlul "A History of the Balkan Peoples" de Sh. D. Spector.

Autorul analizeaza- sau da aceasta impresie-evenimentele intimplate in Balcani. Punctul sau de vedere este extrem de simplu: daca un popor a urmat cu fidelitate linia politicii franceze- atunci acel popor sau organizatii politice sunt "bune". Altfel, orice linie care urmarea realizarea unei politici nationale, care putea fi opusa celei franceze- atunci aceasta actiune trebuie condamnata.

El constata ca istoria moderna a Romaniei a avut numai doua probleme majore: problema agrara si problema evreeasca. El constata ca in 1900 ca circa 10 % din populatia Romaniei era compusa din Evrei/pag. 156/ cel mai ridicat procent din lume al unei populatii evreesti intr-o tara straina / pag. 202/. Boierii exploatau pe tarani iar Evreii aveau pozitii/^{sociale} mai bune ,pentru ca erau "mai inteligenti si mai bine educati" decit taranii. Evreii se tineau "la distanta" de populatia tarii /pag.202/ Evreii monopolizau activitatea burgheza/ de intermediariat/ si predominau in finante, comert si presa. Aceasta pozitie au obtinut-o ,evident, datorita interventiei cercurilor din apus , care au intervenit sa se inceteze "discriminarile" contra Evreilor/"de multe ori pravalile si sinagogile evreesti erau arse-"desi Ristelhueber afirma categoric aceasta stare de lucruri,cum afirma ca a fost si un pogrom tragic in 1872- el nu indica nici o sursa istorica care sa confirme afirmatiile sale, care astfel ramin, simple altarari ale adevarului istoric. Trebuie sa subliniem ca istoriile poporului evreu, care erau interesate sa stabileasca existenta unui pogrom in Romania in cursul sec. 19. nu indica nici un pogrom in ⁱⁿ Romania.n.a./ Antisemitismul in Romania nu a fost religios- repeta si Ristelhueber.

Autorul constata ca între 1878 și 1900 a fost o perioadă de mare îmbogățire în România, de care au profitat bineînțeles oligarhia și clasa mijlocie. El afirmă - autorul este un admirator deschis al monarhiei hohenzollerniene din România - că regele Carol era stimat și iubit de "populația țării". Rist hueber însă aminteste Rasocala din 1907, făcută de cele 90 la sută din populația țării. Dacă această parte a țării era multumită cu politica regală și oligarhică, de ce s-a răscolit? Autorul nu intra în amănunte.

Ristelhueber consideră pe Carol II un suveran, "stralucitor, muncitor și foarte energetic" cărui îi placea riscul. Aprecierile istoricilor străini, care în liniștea birourilor lor personale, emit judecăți de valoare asupra evenimentelor politice sunt decepționante și penibile. Carol II, cel mai corupt monarh al Europei, a invaluit țara într-un val de singe, jafuri și demoralizări. În toată istoria țării nu a existat un conducător care să fi demonstrat mai mult egotism și desconsiderare a intereselor publice, lășitate și incapacitate. Când autorul și-a scris cartea, avea la îndemână toate documentația necesară pentru a stabili adevărul istoric. De altfel și Ristelhueber, afirmă că regele a fost forțat să abdice datorită "indignării generale" /pag. 324/ Se pare că mulți dintre istoricii moderni sunt mai mult dispusi să facă concesii argumentării ilogice, decât celei logice. Deși așa cum afirmă autorul, în timpul lui Carol și Calinescu "nemulțumirea crescuse datorită calomniei adversarilor politici, a cenzurii și supravegherii politienesti" - legionarii, credincioși creștini convinși - spre deosebire de nazisti, și dispusi să restabilească ordinea în țară /evident tulburată de Carol; n.a./ organizația legionară era condusă de un aventurier - Codreanu - și de un consiliu legionar, care decisese să comită omoruri în cursul unor ceremonii de purificare... /pag/ 292/. Deși în Garda de Fier erau și romantici sinceri, organizația era condusă în fapt... de gangsteri. /pag. 293/. Autorul confirmă

dar fara sa traga concluziile logice, ca Legionea a fost inlaturata de la putere de catre Antonescu ,cu ajutorul german, caci activitatea legionarilor prejudicia interesele germane .

*

Analiza celor doua carti stabileste ca abordarea unor subiecte complexe, cum este acel al istoriei Balcanilor,- cere nu numai o analiza riguroasa a surselor utilizate, a aprecierilor emise dar si un simt istoric autentic care sa ghideze autorii in elucidarea faptelor cu explicatii controversate. Este cert ca astfel de cercetari necesita si o argumentare determinata de respectul pentru cititor.

Din lectura si analiza textelor celor doua carti - nu numai a istoriei Romaniei, dar si a celorlalte studii- reiese evident ca autorii au adoptat o logica "viscerala" in clasificarea valorilor si evenimentelor.

*

Lucrarile celor trei istorici americani, analizati anterior au stabilit adevarul istoric in ceea ce priveste una din dramele umane, marunte, **in aparenta-** intimplata in cadrul unui mic popor, care a incercat sa-si faca o viata mai buna dar, a pierit doborit de calomnii. In fond lupta politica din cadrul poporului roman urmarea realizarea unei justitii sociale, reven- **normala pentru** dicare **/orice** popor civilizat.

Constatarea celor trei istorici, care stabilesc caracterul popular la Miscarii Legionare implica o serie de concluzii logice, cum ar fi aceea a ineficacitatii modelului social stabilit pentru miscarile antisemite, impropriu pentru clasificarea unei miscari populare, care urmarea realizarea unei justitii sociale. Adversarii **acestei miscari populare** formeaza termenul de comparare al alienarii sociale.

Cei trei istorici stabilesc caracterul sistemului politic roman, o oligarhie clasificata ca "clasa suprapusa" "clasa conducatoare" sau simplu "oligarhie" si o taranime brutalizata si oprimita caruia i se refuzau drepturile politice elementare. Oligarhia a practicat o democratie de fatada, care camufla cea mai abuziva exploatare.

Prejudecati au determinat pe cei trei autori sa traga concluzii eronate. cum este aceea ca unele actiuni - de replica - a Miscarii Legionare la abuzurile autoritatilor imorale si violente, au stabilit acesteia un caracter de violenta. -argument nejustificat pentru o miscare **politica** ca "populara".
De asemenea caracterul "elitist" stabilit pentru legionari, elimina calificativul "miscare antidemocratica si totalitara", dupa cum caracterul religios si moralist elimina calificativele "rasism" si "terorism". Caracterul revolucionar social al Miscarii, constatat unanim elimina calificativul "fascist" aplicat Miscarii Legionare.

ANALIZA UNOR LUCRARI DE AUTORI STRAINI DE ORIGINE ROMANA

Zevedei Barbu, profesor de sociologie la Sussex University- Anglia a publicat un studiu-in volumul "European Right" ed. S.J.Woolf, 1968- asupra Romaniei, un amestec straniu de amintiri pline de ura si aprecieri stiintifice si ilogice.

Asfel el afirma ca in Romania existau numai partide de dreapta, caci partidele existente erau partide de dreapta si partide de stanga nu au existat. /Barbu, afirma ca in Romania nu au existat semne de radicalizare, afirmatie dezmințita de tot trecutul revolutionar roman si de actiunile Miscarii Legionare. El considera fascismul ca o manifeatare regresiva a organizarii sociale provocata de declinul national. Romanii- probabil ca autorul a cunoscut foarte putini Romani in afara sferelor oligarhiei- au complexe de inferioritate in relatiile cu strainii si aceasta este explicatia antisemitismului roman. caci Romanii reprezentau traditia si Evreii modernismul/ Este cert ca autorul nu a citit pe Arendt; n/ a./

totala

Barbu demonstreaza o/ignoranta a faptelor istorice. El afirma ca A.C.Cuza a infiintat ,impuna cu Codreanu, Liga Spararii ^{si} Nationale Crestine; ca aceasta liga a cistigat sase mandate in alegerile din 1926- in fapt a cistigat zece mandante; relateaza incorect faptele care au dus la uciderea lui Vernichescu de catre Mota; modul desfasurarii manifeatatilor legionare ,el afirma ca a fost martor ocular la unele dintre ele, etc.

Barbu face afirmatii penibile ,chiar pentru un fanatic membru al oligarhiei: ca Codreanu a fost un paranoic, ca a initiat introducerea violentei in Romania. Barbu este **si** ilogic. Referindu-se la amintirile sale , el afirma ca el nu a descoperit dovezi ca legionarii ar fi fost provocati sa comita violente. Dar cu o pagina inainte de aceasta afirmatie, el sustine ca legionarii au comis 11 atentate sau tentative de atentate iar autoritatile au masacrat o mie sapte sute de legionari, Disproportia este atat de mare incit stabileste clar autorii violentelor, **si** amploarea provocarilor.

Mai departe, Barbu, contesta afirmatia prof. E. Weber, ca "legionarii nu au fost oameni rai" si sustine ca acestia au avut o conceptie sectara asupra moralei, care ii determina sa considere pe adversarii lor corupti si sortiti pierii. De fapt, in epoca moderna, oligarhiile sunt destinate pierii datorita procesului evolutiv, democratic si nu se pot mentine decit in regimurile totalitare de tip comunist. In orice caz, conceptia lui Barbu asupra "sectarismului moral" la Miscarii Legionare este stranie, pentru ca combaterea jafului, abuzului si coruptiei erau linia curenta a oricarui partid politic din opozitie, care se schimba automat in partidul la toate actiunile imorale combatute constant numai de legionari. Afirmatia lui Barbu, este stranie caci toti cercetatorii straini care au cercetat istoria romaneasca au constatat venalitatea si coruptia oligarhiei romane.

Cu toata prejudecata contra Miscarii, care este evidenta in toata cercetarea sa, Barbu face unele concesi adevarului istoric: legionarii cultivau simtul democratic in viata cuiburilor legionare, unde hotaririle se luau cu majoritate de voturi; in principiu, Codreanu nu era nici el insusi un antidemocrat; legionarii erau dedicati sacrificiului personal si considerau ca misiunea lor consta in regenerarea morala a natiunii; etc. Dar cu toate aceste afirmatii, Barbu nu explica contradictia logica care a umbrit toata activitatea antinationala a oligarhiei: daca legionarii urmau regenerarea morala a natiunii, macinata-implicit de adversarii lor- ei nu puteau fi nici sectari si nici mai rai decit cei pe care ii combatuau.

Barbu reia toate argumentele oligarhiei romane, repetind aceleasi argumente ilogice si irrationale. Este surprinzator ca editorul volumului nu a indicat contributia lui Barbu ca o relatare a unui membru al fostei oligarhii romane.

Volumul " Native Fascism" editat de P. Sugar, 1971, include in studii consacrate statelor successorale ale Imperiului Austro-Ungar, două studii asupra României.

Primul studiu, semnat de Emanuel Turczynski- de la Universitatea din München- este extrem de confuz și denotă o cunoaștere destul de aproximativă a istoriei și culturii române. De exemplu, autorul susține că ideea Daco- Romanismului, adică ideea originii mixte a poporului român a fost inițiată de Dimitrie Cantemir cînd, în fapt a fost manifestată continuu de tradiția și cronicarii români și ilustrată desăvîrșit de savantul Vasile Privan. Autorul desconsideră Răscoala din 1907, amplifică importanța curentului "semanatorist- adoptînd punctul de vedere ireal, susținut de comunisti; nu înțelege funcționarea defectoasă a sistemului social din România, a rolului boierilor' a rolului jucat de Junimea în cultura românească; rolul bisericii; etc. Autorul - spre diferență de afirmatia lui Nagy Talavera- ~~apreciază~~ ca Evreii au avut o influență determinanta în cultura românească și pentru a-și ilustra afirmatia citează doi autori de lucrări lingvistice- Tiktin și Gaster și doi autori de dicționare și metode de predare a limbilor străine, Săineanu și Candrea. Nici o istorie a culturii române nu a inclus acești autori cu o activitate fără contingente cu domeniul cultural.

Autorul - singurul de altfel, constată că partidele politice din România, au avut programe eficiente, dar nu explică de ce aceste partide au produs haosul economic și politic cunoscut. El apreciază că fascismul român a constatat în glorificarea unui mod de viață agonizant și în dorința fascistilor de a-și sacrifica viața pentru o cauză. El consideră- reluînd tema comunistă care și-a găsit înaintași în haiduci- că activitatea haiducească a inspirat legionarii, venerarea trecutului daco-roman și dorința de a muri pentru națiune. Era mai simplu dacă autorul cerceta istoria modernă a României și ar fi constatat că legionarii au intruchipat lupta

pentru
/ emancipare politica si justitie sociala a taranirii din Vechiul Regat si unificarea nationala si regenerarea morala, devenite acute dupa 1918-. El considera ca legionarii si-au gasit surse teoretice in lucrarea unei scriitoare obscure, Bucura Dumbrava, care a scris un roman popular, "Haiducul"; o lucrarea unui comunist renegat, Panait Istrati si o lucrare a unui German din Sibiu, care nefiind tradusa in limba romana- a fost inaccesibila majoritatii poporului roman.

Alterarea informatiei istorice si confuzia stilistica si logica a lucrarii, este marita de finalul studiului care afirma: " Este de asemenea indoielnic, desi adeseori de presupune ca acesta ar fi adevarul- ca Miscarea Legionara a fost rezultatul activitatii unui singur om. Este posibil ca ideile acestei miscari sa fi reiesit dintr-o vointa colectiva pentru o orientare intr-o directie data. Poate ca prezenta unui singur om a fost necesara numai pentru activarea si orientarea acestei tendinte atat de larg rapsindite." Este evident ca daca autorul ar fi pornit de la aceasta constatare finala ca Miscarea Legionara a fost o miscare de masa, detalierea logica si factica a studiului ar fi fost alta.

Al doilea studiu al volumului este semnat de Profesorul Stephen Fischer -Galati ale carui studii anterioare au lasat impresia ca autorul are o anumita intelegere- de multe ori prea ingaduitoare- pentru evenimentele recente din Romania. Studiul ultim modifica complet pozitia prof. Fischer- Galati.

In studiul analizat, Fischer Galati sustine ca reia tezele prof. E. Weber si citeaza un argument- pe care il atribuie incorect prof. Weber- si afirma ca Miscarea Legionara a fost partizana unei glorificari rasiale si ca Antonescu a preluat mostenirea "rasiala" si antisemita a Miscarii Legionare. Niciodata prof. Weber nu a sustinut ca Miscarea Legionara ar fi fost rasista, dupa cum nici un membru al oligarhiei romane- in timpul cit a fost in tara- nu a sustinut acest argument. In schimb, acest argu-

ment a fost folosit extensiv ,peste granita in propaganda externa folosita contra Miscarii.

Fischer -Galati, reduce toate aspectele luptei populare din Romania la trei obiective: lupta/comunistilor, regalistilor si Ebreilor. Se stie ca inainte de 1944, comunistii au avut in Romania 400 partizani/ Freyding, S. " The Forgotten People"/. Regalistii nu aveau contacte directe cu populatia romaneasca si nu reprezentau un curent politic activ si moral, deoarece regele era foarte urit. Aceasta eliminare ar duce la constatarea ca numai Evreii ar fi fost tinta tuturor atacurilor legionarilor, caci ar fi intruchipat tot dezmatul moral si economic, constatat de insusi Fischer-Galati care afirma ca injustitia sociala predomina in Romania, ca coruptia era traditionala si generalizata, -regele insusi ,ajutat de camarila participa la jefuirea tarii . Din afirmatiile autorului, s-ar parea ca lupta legionarilor pentru promovarea unor idei sociale si revolutionare si pentru introducerea unui sistem politic eficient, ar fi fost blocate numai de Evrei, celelalte grupari politice fiind inexistente.

Fischer -Galati enunta o serie de afirmatii contradictorii si care dovedesc o cunoastere incompleta a sistemului constitutional roman. El sustine ca regele Carol ar fi introdus in februarie 1938, o "democratie dirijata" @ in fapt o dictatura regala-scop pe care l-a urmarit de la venirea sa in tara/ Easterman, L.A.; op. cit./ si demonstrat practic de toate actiunile sale. Fischer sustine , de asemenea, ca Carol ar fi avut o conceptie politica proprie- aceea a autoritarismului dinastic. Autoritarismul dinastic a fost introdus in Romania prin constitutia din 1866, care a acordat suveranului dreptul sa in credinteze arbitrar guvernul, independent de rezultatele consultarilor electorale, si sa concediese dupa bunul plac, orice guvern. In acelasi timp, oligarhia a dat drept suveranului sa hotarasca singur politica externa a tarii si sa conduca armata dupa bunul sau plac, fapt carea dus la alaturarea la Tripla Alianta si la

constituirea unei armate care se considera independentă de regele și fără răspundere față de națiune.

Fischer -Galati manifesta o reală simpatie pentru Antonescu și Carol și afirma că "democrația distorsionată" a lui Carol nu a reușit din cauza crizei economice internaționale, și nu din cauza aversiunii și disprețului întregii populații românești. Fischer -Galati, susține că legioarii, bande de asasini și huligani, dedicați anihilării fizice a adversarilor lor - Fischer nu indică un caz concret de o astfel de anihilare - au trebuit să fie eliminați de la putere. Operația de profilaxie a fost realizată de forțele "ordinii" conduse de Antonescu și sprijinite de armata germană. Cu alte cuvinte, admiratia autorului se îndreaptă spre cei care instaurau ordinea germană în Europa de Est .

Este de neînțeles cum autorii au acceptat să publice studiile lor într-un volum dedicat "statelor succesoriale ale Imperiului Austro-ungar". România nu a fost un stat apărut în urma descompunerii imperiului, ci un stat independent care s-a integrat cu teritoriile obținute din descompunerea imperiului.

*

* *

PROBLEMA EVREEASCĂ

În antichitate, agricultura forma sursa principală de subsistență. Comunitățile umane, de obicei formate din descendenții unui strămos comun, erau așezate în locuri alese de acest strămos și care ofereau condiții bune pentru exploatarea solului. Membrii unei comunități practicau un cult religios comun, care venera nu numai zeii care asigurau liniștita exploatare a proprietăților, dar și succesul în războaie, boli și alte evenimente care complicau existența umană și în același timp asigurau participarea strămosilor în lucrările continue ale comunităților. Amestecul religiei — amalgam de concepții animiste și înțelesuri a existenței, celor în viață cu cei morți — garantat de reguli extrem de formale, asigura însă și ermeticitatea acestor comunități, căci străinii puteau pătrunde extrem de greu într-o comunitate legată de amintirile strămosilor comuni. În general, străinii admisi în viața comunităților puteau exercita profesii legate de activități care nu necesitau practicarea unui cult comun: comerț, meserii, etc.

Comunitățile umane erau, în general, — în faza istorică a antichității comunități de agricultori, temeinic așezate.

Poporul evreu, popor migrator, s-a așezat târziu, într-o regiune de confluență a trei continente — Palestina — care era utilizată de toți invadatorii sau aparatorii țărilor vecine. Războaiele permanente au determinat invazii ale teritoriului ocupat de Evrei și urmările obligatorii ale războaielor: deportări sau macinări de trupe străine.

Religia și obiceiurile poporului evreu; ^{a popoarelor vecine} și mai presus de toate poziția geografică a țării în care s-a așezat a determinat relațiile acestui popor cu celelalte popoare. Evreii adorau un zeu, invizibil, fără formă sau chip, — un principiu sau o idee, — care încheiase un contract cu acest popor, care primise un statut privilegiat din partea acestui zeu, în schimbul, adorării sale exclusive. Acest zeu, era nemuritor și întru chipa toate revendicările posibile de orice gen — excluzând astfel adorările animiste și concrete.

Cultul acestui zeu cu formele particulare de adorare precum si rigiditatea formelor de incadrare in comunitatile agricole existente, au determinat pe Evreii care au trait in mijlocul altor popoare: fie asezati voluntar in Egipt, sau deportati in Babilon de cuceritorul victorios, - sa se ocupe exclusiv cu comerțul cu marfuri sau bani, practici care, in timp au suferit unele modificari, Evreii putind sa se incadreze cîteodata si in agricultura. Legaturile continuate cu tara mama; care largeau perspectiva ingusta a nationalilor care traiau numai in cadrul limitativ, local; calitatile innascute ale poporului evreu de a invata limbi straine si de a intelege mentalitati straine - caracteristica a popoarelor migratorii - au determinat unii conducatori de stat sa foloseasca Evreii in misiuni diplomatice sau politice; in cadrul carora acestia au obtinut succese si pozitii predominante. Conditiiile istorice in care s-a desfasurat viata poporului evreu peste hotarele patriei sale, au facut ca acest popor sa formeze, in general, o populatie oraseniasca, practicind o economie financiara.

Vigoarea exceptionala a poporului evreu a facut ca acesta sa infringa toate conditiile adverse, sa supravietuiasca violentelor si sa se intoarca in tara mama, unde au continuat cultul aceluasi zeu unic, care le asigura exclusiv toate bunurile vietii pamintene. Mentinerea diferitelor comunitati evreesti in tari diferite precum si necesitatile comerciale ale epocii, au determinat aparitia si mentinerea unor relatii financiare cvasi moderne, exprimate prin scrisori de credit.

Intrarea legiunilor romane in regiunea Orientului Mijlociu a generat conflicte violente cu poporul evreu care si-a aparat credinta si fiinta nationala cu multa dirzenie. In cele din urma, tara a fost cucerita, Templul din Ierusalim distrus si Evreii s-au risipit in diferite parti ale lumii cunoscute, - in special in Egipt, Siria, Grecia Mare (Asia); Roma, etc.

Aceasta risipire in lume a Evreilor, cunoscuta sub numele de Diaspora - a coincis cu extinderea conceptiei crestine, in afara granitelor Palestinei, tara

in care se nascuse noua religie. Elementele initiale ale noii conceptii, extrase din cartile religioase evreesti au fost modificate de Isus Cristos, care a difuzat pe ignorarea vietii pamintesti si vecinicia vietii de apoi. Principiile unei religii morale bazate pe iubirea si intelegerea aproapelui. / Filozofia greaca a amplificat aceasta noua conceptie cu principiile morale prevalente in lumea greaca, care a generat astfel de principii, ridicandu-le la rangul unor dogme de comportare cotidiana. Noua religie a adoptat principiul unui Dumnezeu unic, cu personalitati multiple, cu o idee permanenta de reinviere a ideii dumnezeesti; iar respectarea principiilor morale ale acestei religii bazate pe intelegerea greselilor umane si posibilitatea permanenta a indreptarii lor, asigurarea celor drepti o viata spirituaca vecinica, dincolo de framantarile si chinurile vietii cotidiene pamintesti. Diferenta intre cele doua conceptii religioase era abisala, caci prima asigura credinciosilor bunurile pamintesti si le cerea practicarea unei conceptii morale talionice, bazate pe pedepsirea in veci a celui carea gresit, iar noua religie se preocupa mai putin de viata paminteasca, pe care o considera o simpla faza de incercare pentru meritarea vietii permanente, dincolo de mormint. Iertarea si iubirea aproapelui formau baza actiunilor cotidiene.

Contradictiile dintre cele doua conceptii religioase nu au atras comper-tari principiale determinate in primele secole dupa prabusirea Imperiului Roman. Crestinii erau mult prea angajati in consolidarea si extinderea conceptiei lor religioase, iar Evreii desconsiderau crestinismul, considerat o simpla secta;

Invaziile arabe in toata regiunea Orientului Mijlociu, Africa si Asia, au determinat patrunderi masive ale Evreilor, care insoteau armatele arabe, in regiunile din vestul european- Spania, Portugalia, sudul Frantei, etc. Evreii au format cadrele de conducere civila si economica pentru unele regiuni ocupate de Arabi, iar in Spania, rolul lor a fost preponderent. Ei au sprijinit actiunile trupelor de ocupatie- pozitie care le-a asigurat conditii de viata superioare populatiilor locale. Aceasta linie de conduita- favorizata si de constituirea si

extinderea sistemului feudal- un sistem mixt, care asigura dreptul la cultura solului, celor care acceptau suzeranitatea unui senoir, care le asigura folosirea netulburata a paminturilor incredintate spre exploatare - care implica legaturi de suzeranitate si dependenta, consfintite prin juraminte religioase, crestine, interzise Evreilor. Acest sistem medieval a blocat permanent posibilitatea Evreilor de a se incadra in societatile contemporane, obligandu-i sa -si gaseasca pozitii sociale in lumea anticrestina, sau - in cadrul lumii crestine- sa intre in slujba seniorilor asupritori, sau sa foloseasca aceiasi profesie a comertului cu bani, care atragea nemulțumirile acelor care trebuiau sa restituie banii imprumutati, la sfirsitul perioadei de fructificare contractate.

Initierea Cruciadelor a exacerbat problema evreeasca. Cruciati au atacat in actiunile primei cruciade civile, conduse de Petre Hermitul, populatiile evreesti din Nordul Frantei si Sudul Germaniei, unde au avut loc masacre. Cruciati ajunsi in Tara Sfinta, au masacrat masiv Evreii care locuiau inca acolo, pedepsind nediscriminatoriu, unele sprijinuri date de Evrei, trupelor turcesti si egiptene. In acea perioada a inceput sa apara primele manifestari de adversitati generalizate contra Evreilor considerati, ucigasii lui Isus Cristos, Competitiile comerciale, generate de aparitia comerciantilor italieni si hanseatici in comertul international- pina atunci, apanagiu, aproape exclusiv evreesc- si urii populare, determinate de indelunga convietuire in Spania a populatiei evreesti aliata Arabilor cuceritori, au determinat expulzari ale populatiei evreesti din Europa Vestica: Franta, Anglia, etc. O parte din Evreii expulzati s-au reintors curind in tarile din care au fost expulzati, numai datorita acordurilor incheiate cu principii conducatori locali, carora le finantau diferitele razboaie in schimb: acordarii diverselor concesi de incasarea impozitelor sau altfel de concesi.

Expulzarea Evreilor din Spania si aparitia Turcilor in Estul European a determinat pe Evrei sa stabileasca o puternica colonie evreeasca in Salonic si sa furnizeze Turcilor elemente necesare pentru efectuarea politicii lor externe. Desi aceasta colonie a fost extem de activa, ea nu a putut sa impiedece

ascensiunea populatiei grecesti din Constantinopol care, in timp, a ocupat primul loc in finantele si diplomatia turca.

O buna parte a Evreilor expulzati din Spania sau izgoniti din Orientul Mijloci, s-au asezat in Polonia- pe atunci cea mai mare putere slava, independenta. Populatia evreeasca a format primele elemente ale unei populatii oraseneesti in Polonia, finantind exploatarile nobililor, exercitind comerțul si mestesugariile locale. Sprijinul acordat nobililor a generat resentimente in cadrul populatiilor locale.

In timp, au aparut, diferite acuzații aduse Evreilor, generate de o adversitate populara, explicabila, dar neintemeiata pe fapte istorice. Astfel, s-a sustinut ca Evreii ar omori crestini ca sa le bea singele, ca ar fi propagatorii ciurii negre, plaga carea bintuit Europa cu pierderi umane uriase, etc. In timp; se ajunsese la convingerea ca Evreii sunt vinovati de toate relele pe care trebuie sa le infrunte omenirea. Niciodata nu s-a putut stabili-;obiectiv,-vreuna din invinuirile aduse.

Evenimentele din Evul Mediu a determinat divizarea populatiei evreesti in mai multe categorii- aproape natiuni. Evreii stabiliti in cadrul Imperiului Turcesc, sau in alte locuri, vorbeau o limba -ladino- a carui baza o forma limba spaniola. Ei au continuat sa inteleaga cultura greco-latina, cu care se familiarizaseră in Spania si in analiza caruia au dat lucrari remarcabile. Ei au continuat sa duca o viata oraseneasca; permeabila curentelor de cultura a timpurilor. Evreii din Polonia au inceput da foloseasca ca limba nationala, un dialect medieval germana denumit yddish-au ignorat total cultura traditionala greco-romana si si-au mentinut vigoarea nationala in cadrul unor reinvieri a diverselor texte vechi sau adorari a unor invatati care propovaduiau revitalizarea unei natiuni iudaice. Aceasta grupare a fost considerata de istoricii poporului evreu ca cea mai inapoiata- in acea perioada.

Alte populatii evreesti din Asia Mica su Sudul Asiei, sau Nordul Africii, s-au integrat lingvistic in cadrul populatiilor locale dar s-au individualizat prin conceptiile lor religioase.

Degradarea conditiei nationale poloneze si impartirea țării , a determinat posibilitatea ca o parte a evreimii incluse in teritoriile germane si austriace sa aiba acces la cultura moderna si sa-si insuseasca spiritul vremii. Cei ramasi in teritoriile rusesti au suferit actiuni de rusificare fortata, care au impus, sau convertiri fortate sau includeri in organizatii revolutionare, care atacau regimul opresor, tarist.

Revolutia Franceza si Napoleon, au oferit posibilitati unice de emancipare populatiilor evreesti din Europa Vestica si Centrala. Familia Rotschild, din Germania , a folosit conditiile exceptionale ale razboaielor napoleoniene si penetratiei ideilor noi revolutionare in domeniul industrial si comercial pentru a pune bazele unui sistem financiar fluid, dinamic, cu eficacitate internationala.

Dezvoltarea societatilor industriale intr-o serie de tari Vest europene au determinat sfarimarea structurilor sociale agrare, bazate pe comunitatile satesti si aristocratice si extinderea structurilor societatilor industriale bazate pe populatii orasenesti , lipsite de servitutile traditionale ale dezvoltarilor istorice. In cadrul noii structuri sociale, Evreii au avut pozitii deosebit de importante, caci experienta lor multiseculara in sistemul financiar si implicarea riscului, caracteristic operatiilor comerciale, ^{caracteristice societatilor industriale} /formau practici curente in viata acestui popor. Evreii au participat efectiv la formarea noi societatii , fie ca promoteri, fie ca participanti in actiunile altora, fie ca muncitori industriali. Noua structura a creat posibilitati diverse pentru masele evreesti din "Pale of Settlement" care au inceput sa se scurga spre tarile vestice prin Austria si Romania.

Noua structura sociala a extins actiunea de democratizare caci eforturile maxime pentru dezvoltarea in floritoare a noii structuri, cereau participari majore din rindurile populatiilor incluse in acest proces. Evreii au sprijinit in mod accentuat procesul de democratizare care le asigura o participare obiectiva in viata statului, neconditionata de capriciile unor suverani nesatiiosi.

Patrundera masiva a Evreilor in noua structura sociala a atras o

adversitatea unor elemente sociale, prejudiciate de noile structuri: aristocrati, tarani instariti, elemente conservatoare, etc- in general ; elemente sociale care au aparut în noile structuri dupa consolidarea lor sau lipsiti de caracteristicile necesitate de noua structura. Campania acestor intirziati sociali s-a îndreptat, in special, contra Evreilor, considerati ca noi veniti care si-au asigurat pozitii bune datorita unor metode injuste. Aceasta campanie denumita "antisemitism" s-a extins aproape pe tot continentul european, a generat o serie de doctrinari si o spiritualitate proprie. Antisemitismul era motivat economic - ca o reactie contra pozitiiilor dominante ocupate de Evrei sau politic. Pulzer /op.cit./ denumeste acest antisemitism- antisemitism politic- si-l considera ca o revolta contra noilor forme de civilizatie, o reactie contra valorilor liberale si complexitatii lumii moderne si a victiei competitive- un fel de primitivism nostalgic- o respingere a tot ce era elaborat- un curent artificial intelectual si legalist urban- in fond o miscare retrograda.

Evreii si aparatorii noii ordini sociale si a Evreilor , au generat actiuni de lupta contra antisemitismului, care de asemenea a determinat o spiritualitate radicala, revolutionara social si citeodata filosemita. Au aparut lucrari de combatere a antisemitismului; care au generat modele pentru caracterizarea acestuia si de multe ori, ca in orice activitate politica; lipsite de obiectivitatea cercetatorului stiintific.

Excesele antisemite franceze concretizate prin procesul Dreyfus si extinderea societatii industriale si in Statele Unite, unde emigratia masiva a Evreilor din Pale of Settlement a determinat aparitia unei puternice comunitati evreesti, a domolit excesele antisemite din Vestul european, curentul manifestindu-se violent numai in Rasia tarista.

Prabusirea imperiilor/europene, dupa primul razboi mondial; a determinat o recrudescenta a miscarilor antisemite in tarile din Estul European, unde minoritatile evreesti au acceptat- cu exceptia minoritatii din Ungaria.. *Ugh/gh/gh/gh/-*

regimul preferential acordat prin Tratatul de Pace. Crizele economice din Germania, sprijinul acordat de Evreii mișcărilor violente de revendicări sociale, participarea unor Evreii în conducerea superioară a regimului comunist rus, care amenința direct noile state constituite după război; constituirea republicii lui Bela Kuhn și republicii roșii bavareze; au constituit puncte negative în aprecierea unor condiții politice europene și au dus la exacerbarea unor noi manifestări antisemite, care erau generate de aspecte pur politice și nu economice.

Adversitatea aratăată poporului evreu în domeniile: religios, economic și politic, nu au inclus marile mase populare, decât în mod excepțional. În timpul Cruciadelor, manifestările antisemite, deși provocate pe plan local, au fost întreprinse de oameni care nu trăiau în regiunea masacrelor. Toate excesele la care au fost supuși Evreii, s-au desfășurat, în general, în mediul în care au trăit ei și anume, în lumea orășenească, ^{caci} Evreii nu au avut relații cu masele populare țărănești ci numai cu lumea restrânsă, a orașelor. Persecuțiile, masacrele și umilintele s-au desfășurat în acest grup restrâns, care a înțeles să meargă până la limita libertatea de reședință și deplasare a Evreilor închisi în ghetto-uri, cu începere de la sfârșitul Evului Mediu.

Evreii din "Ale of Settlement" au avut însă raporturi directe cu masele țărănești ^{caci} în calitatea lor de oameni de încredere a nobililor locali, erau ei care urmăreau ^{incasarea} obligațiilor țărănilor față de aceștia. Aceiași poziție de incasatori de obligații, Evreii au practicat-o și în țările ocupate și exploatare de Turci. Cu toate că ei ocupau poziții sociale puțin plăcute pentru țărani, ei nu reprezentau un pericol direct pentru aceștia, ^{ca} în general, ei locuiau la orașe și nu se ocupau decât în mod cu totul restrâns de agricultură.

Chiar antisemitismul de ordin politic s-a desfășurat în mod preponderent în lumea orășenească, evitând lumea satelor, care nu a fost inclusă în această manifestare politică.

In cursul istoriei poporului român, poporul evreu a avut- pina in sec. 19; o existenta sporadica si legata de prezenta trupelor si administratiilor straine- in special turcesti. Evrei, apartinind coloniei sepharde din Salonic, a insotit trupe turcesti in Romania- pe atunci, putere protectoare- si Abram Sachar/ A History of the Jews; N. York; Knopf, 1964/ arata-repetat-ca Turcii, exploatatori odiosi ai Românilor, au asigurat o viata "fericita si confortabila" Evreilor atita timp cit au exercitat controlul asupra Romaniei/ pag. 249; 344/.

Soarta acestor Evrei era legata de aceea a trupelor de ocupatie si de aceea ei nu au lasat urme istorice ca ar fi avut o continuitate in Principate.

Invaziile rusesti, incepute in 1711, au inceput sa atraga in urma lor elemente evreesti, care încântate de bogatiile uriase ale tarilor si firea blînda a poporului, au început sa imigreze masiv in România. Trebuie reamintit ca in perioada amintita, poporul românesc locuia in cele doua Principate: Tara Româneasca (Wallachia sau Muntenia) si Moldova, principate sub protectorat turcesc si in Transilvania si in Bucovina- provincii supuse Imperiului Habsburgic si in Basarabia, supusa Imperiului Tarist. Imigrarea masiva a Evreilor din Pale of Settlement a avut loc numai in regiunile nordice ale Moldovei, Basarabiei si Bucovinei, Transilvania, si Tara Româneasca, nefiînd incluse in acest val migrator. Imigrarea recenta a Evreilor este demonstrata de numele utilizat de poporul român pentru a denumi pe Evrei- jidan- cuvint provenit din cuvîntul rusesc- jid- Se stie ca relatiile ruso- române s-au intensificat numai spre sfirsitul sec. 18: cind este probabil ca au aparut si primele valuri ale acestei imigratii. La inceput toti Evreii, au solicitat si obtinut contra mitului unor functionari consulari straini- de obicei austriaci- cetatenii straine- care le asigura dreptul de a invoca aplicarea capitulatiilor existente in cadrul Imperiului Turcesc datorita carora cetatenii straini nu erau susceptibili de a fi judecati decit de justitia lor nationala si nu de cea locala. Pentru ca numele austriac al cetateanului era "untertan" cuvintul a fost deformat in limba romana curenta in "tîrtan" cuvint folosit pentru a desemna pe Evreii din Moldova.

Aceasta condiție specială - supusenia străină - a stabilit relațiile poporului evreu cu marea masă a poporului român. Evreii s-au considerat, de la început într-o poziție privilegiată și ca atare, au accentuat caracteristicile naționale și au refuzat să se asimileze, adică să se integreze în cadrul aspirațiilor naționale ale poporului în mijlocul cărui se azezasera. Rezistența la asimilare a fost remarcată de toți istoricii străini, care însă au încetat să se preocupe de consecințele grave ale acestei rezistențe la asimilare.

În această perioadă, oligarhia română încerca să găsească calea cele mai profitabile de înțelegere cu noul protector, ^{Rusia;} pentru a-și consolida poziția socială și politică. Situația maselor țărănești a fost sintetizată de "William Wilkinson ^{britanic} consul în Wallachia, care scria în 1820: "Probabil că nu există un alt popor în afara țărănilor din Wallachia și Moldova - /care să lucreze în condiții atât de opresoare datorită unei puteri despotice, și care să sufere sarcini atât de copleșitoare, după cum cred că nu există alt popor care să fie capabil să sufere ^{jumătate} din sarcinile lor cu atâtă răbdare și aparentă resemnare.... Depresiunea uzuală a minții lor a devenit un fel de stupoare și apatie naturală, care îi face să fie indiferenți atât la bucuriile vieții cit și la fericire.... "R. W. Seton Watson / A History of the Roumanians; Cambridge 1934 / care citează pe Wilkinson, apreciază - în calitatea sa de specialist al istoriei Romanilor - astfel constatările consulului britanic: "Această stare nu-i împiedecă pe acești țărani să răspundă instantaneu la apelul unui lider care le explică revendicarea corectă, dar îi lasă ca o masă măorta și neajutorată imediat ce acest lider este izgonit." /pag. 199, op; cit/

Evreii imigrați în masa românească - contrari liniei lor de luptă pentru democratizare și justiție socială -, au luat atitudine contra acestor țărani - marea masă a poporului român și au început o acțiune de defăimare și denigrare permanentizată în timp. Scriitori specializați în istoria poporului evreu, ca Șachar /op; cit; / susțin că "Începutul sec. 19; mica Românie era una din cele mai înapoiate din Europa, ca țărani erau ignoranți, ca Evreii au format singura grupare socială /inteligentă din România /pag. 344 ;op; cit; /. Solomon Grayzel / A History of the

Jews; -Mentro, 1968/ considera taranii români "backward" (inapoiati) si "benighted" (ignoranti). Easterman/op.cit./ care a relatat opiniile Evreilor dîn perioada anterioara razboiului repeta aceleasi acuzații nejustificate, considerînd taranii români, lenesi, ignoranti si incapabili. O scriitoare britanica, Olivia Manning, care a trait in România între 1939-41, a publicat două volume, in care reia toate aceste invinuri nejustificate/The Spoilt City; Friends and Foes;/Doubleday N.York; 1962-63/. Ea relateaza o vizita în familia Drucker (un alias transparent pentru Max Auschnitt) si refera parerea unei femei din aceasta familie ,la care s-au alaturat pe rînd si ceilalti membri ai familiei:" viata in România este foarte placuta, totul este fectin, mîncare este din belsug; viata este într-adevar confortabila. Taranii sunt insa niste lenesi iremediabili, lăcomi, dormici sa nu faca nimic în afara de cîntece".Doamna Drucker, afirma categoric ca "taranii sunt simple animale, muritori de foame ,plini de pelagra" Olivia Manning insa nu este de acord cu aceasta doamna, caci " taranii nu pot fi numiti nici macar animale ,caci nu au demnitatea si frumusetea acestora".

Istorici moderni ca prof. W. Weber mentin aceasta imagine a taranului român-lenesc si lipsit de rezistenta fizica/ Prof. Weber citeaza in sprijinul afirmatiei sale un calator austriac, care desigur ca nu a avzut niciodata cum se desfasura munca grea a taranului român/. Wolff considera taranii români un fel de animale reactionînd "visceral" si apte numai sa urasca- la inceput pe Evrei, apoi pe boieri- uri nejustificate, conform pararâi autorului, care a analizat istoria României cu vadita antipatie si cu o lipsa evidenta de documentatie corecta.

Nivelul de cultura si intelegere a acestor Evrei din Pale of Settlement este prezentat clar de majoritatea istoricilor moderni. Prof. Weber sustine ca erau inasimilabili, reluînd afirmatia lui Roberts.Talavera relateaza ca acesti Evrei era"" primitivi, îmbracati in costume strâni si care nu vorbeau româneste in mod ostentativ."

James Parkes: "Antisemitism" Chicago- Quadrangle Books, 1963" vorbind despre incapacitatea de asimilare a Evreilor din Pale, considera ca aceasta neasimilare nu poate fi imputabila marelui masa nationale, care nu putea accepta cetatenii-strai formind o comunitate aparte, protejata de legi internationale. Acesti Evrei " nu aveau calificari tehnice, nu cunosteau functionarea intreprinderilor independente si autonome, nu aveau capacitati profesionale, nu cunosteau functionarea organizatiilor comunale puternice." Parkes considera ca acesti Evrei, care ar fi cunoscut aceste functiuni si activitati le-ar fi pierdut intr-un secol de opresiuni tariste./

Românii, care au cunoscut perfect posibilitatile Evreilor basarabeni si bucovineni, precum si a Evreilor din Maramures, au fost surprinsi permanent de afirmatiile asupra capacitatii acestora. Acesti Evrei, care ar fi castigat personal si in grup din alierea cu marea masa a poporului român, s-a mentinut pe linia traditionala, a alierii cu oligarhia locala si a combatut marea masa nationala.

Evreii s-au asezat, in general; in orasele si tirgurile/^{existente} din Nordul Moldovei, si in 1880, Samuelson, un calator britanic, afirma ca Evreii formau jumatate din populatia capitalei, Iasi/ op.cit./
fusesera, *ostfet*

urmeaza pagina 329

ca Afirmatia lui James PARKES/ Antisemitism, Chicago, 1963/ ca "Evreii ar fi infiintat" tîrgurile" din România, este incorecta. Cele mai multe orase/din România au o existenta multiseculara / si au aparut aparute cu mult inainte de imigrarea Evreilor in România.

Multi istorici americani sustin ca "Evreii/ Sachar, etc/ au constituit a clasa mijlocie din Romania, afirmatie eronata.

Pentru a intelege conditiile formarii clasei mijlocii din Romania, reconsiderarea procesului istoric demonstreaza ca, in Tarile Române au aparut inca in cursul Evului Mediu o populatie oraseneasca care acoperea necesitatile de lux a domnitorilor si boierilor si indeplinea unele servicii; pentru acestia. Aceeasi populatie denumita din timpuri vechi-tîrgoveti- era in general straina si anume: comerciantii erau Germani sau Romani din Brasov si Sibiu, Armeni, etc; mestesugarii-Germani, Unguri sau Polonezi. Cind protectorii turci au inceput sa amplifice cererile lor de livrari de produse din Tarile Române- animale, miere, fructe si sa ceara sume banesti de la diferitii boieri, pentru accesul in slujbe- au aparut si unii comercianti de bani- un fel de mici bancheri, care schimbau diferitele monezi de aur care circulau in România. Clientii cei mai importanti ai acestei lumi orasenești o formau strainii: Curtea Domneasca si slujitorii ei, fuctionarii civili si militari care insoteau Domnul fanariot. Toata aceasta populatie era migratorie, fara resedinte prelungite in timp si deci formau o piata extrem de fluctuanta si instabila.

Războaiele ruso turce între 1821-1829 si Pactea de la Adrianopole; instalarea Rusiei ca putere protectoare in Tarile Românești; imigrarea masiva a Evreilor in Moldova de Nord si constituirea unei clase boieresti; autonome si posedante in dăuna taranimii, desființarea monopolului de comert exterior detinut de Turcia si cererea crescinda de cereale pe pietele Europei Vestice - toti acesti factori au schimbat profilul economic si social din Principate. Boierii, deveniti -datorita sprijinului rusesc, proprietarii absoluti ai paminturilor detinute anterior cu un titlu uzufructuar, in fata unor cereri

de cereale pentru pietele europene- au inceput sa cultive cereale pe scara mare. Micile exploatari boieresti- din cadrul economiei de subsistenta- au devenit întreprinderi care aveau nevoie de finantare pentru utilaje și productie. Pe de alta parte, numarul și varietatea monezilor care circula au amplificat necesitățile de schimb a acestor monezi. In plus, forma abuziva de exploatare- bazata pe munca servila, impunea existenta unor cadre de administrare a acestor mosii. Apoi, permanentizarea cadrelor oligarhiei a determinat constituirea unei piete stabile și rafinate.

In aceste imprejurari, Evreii au inceput sa se substituie elementelor straine care indeplinisera anterior aceste functiuni de clasa mijlocie. Procesul s-a continuat in tot cursul sec. 19 și treptat Evreii au inlaturat celelalte minoritati din toate functiunile de intermediariat. Acest proces de dezvoltare sociala și politica a determinat consolidarea oligarhiei- compusa in acea vreme numai din boieri; care prin consolidarea economica oferita de minoritatea evreiasca a putut sa-si consolideze monopolul politic. Hannah Arendt, o autoritate in acest domeniu constata ca Evreii au avut „in unele tari” relatii de tip unice cu oligarhiile locale, bucurindu-se de privilegii speciale”. / The Origins of Totalitarianism, Meridian Books, 1958/. Aceste relatii au permis Evreilor sa se constituie intr-un grup social bine definit, inasimilabil. /Arendt; op; cit;/

Evreii au dispusut și evitat sa se amestec cu taranii și activitatea lor, care consta intr-o serie de munci grele și care cereau multa energie și tenacitate, ea: însămîntat, plivit, sererare, cosit, treerat, munci efectuate numai in aer liber, indiferent de conditiile climatice. Ei au preferat, sa fie oamenii boierilor, administrînd in numele sau/interesul acestora, cîrciumile satesti. Unii istorici afirma ca Evreii ar fi indeplinit și functia de camatari satesti. Afirmatia este infirmata de conditiile istorice. Taranii români, servi pe pământurile boierilor, traiau intr-o economie de subsistenta cu putine necesitati financiare. Grayzel/ op. cit/ și altii/ sustin ca ura taranilor români contra Evreilor era "organica, medievala și inapoiata." contestind astfel dreptul la lupta pentru instituirea unei justitii sociale;

Afirmatia este nesustinuta de traditia orală, documente sau procesul istoric Românii au avut in decursul istoriei , raporturi prelungite cu popoarele migratorii- o experienta cvasi unica, in istorie, din care au invatat sa descifreze caracterele unui popor invadator. Evreii au intrat in România în mod pasnic dar nu au aratat intentia de a ramâne in Tarile Române. Ei nu au cumparat pământ agricol, nu s-au asezat in mijlocul taranilor, nu au incercat sa le inteleaga tendintele si amaraciunile. Ei au fost, de la inceput, o populatie oraseneasca, care a sprijinit oligarhia si isi extragea mijloacele de trai din exploatarea muncii altora. Toate aceste caracteristici au facut ca taranii sa nu-i considere pe Evrei ca o populatie statornica, ci ca pe un popor migrator, cu resedinta limitata in timp pe teritoriul românesc.

Dezvoltarea economica a Tarilor Române este, prin extinderea unui comerț care a înlocuit cresterea animalelor si produselor acestora cu cereale/ a generat aparitia unui nou grup social , compus din elemente "ciocoiesti, autointitulate" liberale. Diminuarea progresiva a fortei turcesti si declinul temporar al puterii rusesti au impins nationalistii români sa se revolte contra Rusilor si Turcilor. Revolutia din Moldavia nu s-a putut dezvolta; caci asa cum arata R.W. Seton-Watson/ op; cit; / " jumatate din populatia Iasului, era evreiasca si ca atare, desigur, complet aservita autoritatii" / pag. 220/.

In schimb, in Tara Româneasca, revolutia din 1848, a atras o larga adeziune populara . La Adunarea din Islaz, din Oltenia, taranii români, a înscris intre punctele sale de revendicari " emanciparea Israelitilor", fapt complet ignorat de toti istoricii straini, desi revendicarea- unica pentru acea epoca - a fost consemnata in toate documentele epocii si Proclamatia revolutionara.

In perioada care a urmat, raporturile sociale dintre Evrei si populatia răsăneasca , s-au schimbat. Extinderea grupului social al ciocoilor a determinat conflicte cu Evrei, pentru a se stabili raporturile de forta in exploatarea veniturilor nationale si serviciile: pentru noua populatie urbana.

Unirea si constituirea unei nationalitati române, a amplificat unele

conflicte dintre Evrei si celelate elemente ale vietii urbane: Armeni, Greci, Germani, Români;etc. Evreii acceptasera nationalitati straine care le-au permis sa beneficieze de capitulatiile existente in Imperiul Turcesc. Desfiintarea capitulatiilor / crearea conditiei de inferioritate strainilor care nu se mai puteau prevala de avantejele acordate nationalilor. Dupa inlaturarea lui Cuza , liberalii , reprezentantii noii oligarhii ciocoiesti , au inceput sa ia masuri - logice- de protejare a elementelor nationale, incercind sa diminueze numarul Evreilor intrati clandestin din Pale of Settlement si care au fost declarati " vagabonzi" adica persoane fara statut legal, care sa le permita sederea in România. Conservatorii -mari mosieri- ii sprijineau pe Evrei iar P.P. Carp, proeminent om politic conservator, si-a facut debutul in viata publica, protestind in Parlament contra acestei discriminari.

Intronarea lui Carol de Hohenzollern a amplificat conflictele dintre Evrei si conservatori , pe de o parte si liberali, pe de alta parte. Liberalii sustineau politica lui Carol de penetratie a capitalurilor germane si au intrat in controverse acute cu Evreii care voiau sa foloseasca singurii aceste capitaluri. Toti intelectualii oligarhiei liberale : Kogalniceanu; Alexandri, Conta, etc au luat atitudine contra amestecului crescând al Evreilor in viata economica. Aceste luari de pozitie au fost considerate -generic- drept antisemite. In acea perioada, conflictul economic dintre Evrei si oliga conducatoare, a inclus numai o parte a acestei oligarhii si s-a desfasurat numai pe un plan regional, limitat -in Moldova de Nord. In celelalte regiuni românesti nu au exista manifestari antisemite de tip religios sau economic . Niciodata in România, nu au fost inscenate omori rituale si nici nu au existat manifestari de intoleranta religioasa. ^{Matias Carp/ op;cit/} Evreu nascut si cresut in România, care a ocupat una din cele mai insemnate functiuni in organizatiile evreesti din România, care au militat contra asimilarii Evreilor scrie:"Românii sunt un popor a carui prima caracteristica este blândetea / op; cit;pag; 78/

James Parkes / Antisemitism- Quadrangle Books- Chicago, 1963 / relateaza ca majoritatea Evreilor "evadati" din Rusia tarista (evident si din România; n.a.) a cautata sa ajunga in Statele Unite, unde imigrarile masive au facut ca New York sa devina orasul cu cea mai mare populatie evreeasca din lume. Populatia evreeasca din USA, care in 1880 numara 230.000 suflete a ajuns datorita acestor imigrari sa ajunga in 1914 la 1.750.000. A doua tara in care imigrarea Evreilor a atins culmi a fost Anglia. In 1880 in aceasta tara se aflau 60.000 Evrei iar in 1914 se aflau 250.000 suflete. Aceste imigrari au fost sprijinite in mod substantial de Evreii vestici, care au cheltuit "multi bani si timp" pentru a ajuta noii sositii sa inteleaga / sic / si sa ^{se} adapteze noului mediu. Ei s-au adaptat atat de bine incit in 1914, noi imigrati au revendicat dreptul sa participe la formarea politicii evreesti. Ei au trimis delegatii proprii la Versailles pentru a prezenta cazul evreimii, pentru ca ei au ajuns sa nu aiba incredere in sugestiile traditionale si "asimilationiste" a oligarhiilor dominante in "comunitatilor vestice".

Parkes relateaza ca in timp ce in USA cresterea populatiei evreesti in perioada mentionata a fost de 700 la suta, in (timp ce in) Germania cresterea a fost de 10 la suta (zidica populatia evreeasca a crescut intre 1880-1914 -de la 450.000 la circa 500.000 suflete.

Parkes nu precizeaza nivelul propagandistic al campaniei care a sustinut emigrarea si in special, gradul ridicat al calomniei populatiilor locale - in cazul de fata - marea masa taraneasca din Romania - pentru a atenua eventuala opozitie fata de aceasta imigrare masiva.

Se pare ca numai denigrarea constanta a poporului român a fost cauza principala a extinderii unor manifestari antisemite in rindurile intelectualitatii românești.

Dupa 1870, un incident petrecut la Damasc - pe atunci inclus in Imperiul Turcesc - legat de disparitia unui calugar catolic presupus rapit de Evrei - a determinat interventia activa a Evreilor din Franta in favoarea conationalilor lor.

Benjamin Crémieux, presedintele lui Alliance Israélite, a verificat acuzațiile din Damasc si probabil ca inteles pericolul care ameninta pe Evreii care slujiseră pe Turci, contra intereselor nationalilor, cind puterea turceasca se prabusea.

Crémieux a inceput o campanie internationala contra "atrocitatilor" comise de Români contra populatiei evreesti iar Grant, presedintele Statelor Unite a trimis un consul special la Bucuresti care să protejeze pe Evrei. Aceasta campanie publicitara, neprijinita pe nici o dovada sensibila de prejudicati contra unui popor pe considerente rasiale sau religioase, a folosit enorm populatiei evreesti pe plan international si populatiei evreesti din România (vezi pagina 333/1-) pentru a obtine emigrarea in Statele Unite.

In perioada moderna, istoricii poporului evreu, accepta, fara dubii, aceste acuzații, desi ele nu se bazeaza decit pe afirmatii sententioase. Aceiasi istorici afirma despre Românii care ar fi persecutat pe Evrei, ca ar fi fost o masa inculta de tarani, lenesi si inapoiati. Este straniu ca acesti istorici nu constata nici afilierea Evreilor la oligarhia locala si nici faptul ca niciodata Evreii nu au blamat oligarhia ci numai pe tarani. De asemenea istoricii amintiti omit ca in acea perioada România era o tara care practica o economie agrara si ca toate veniturile nationale; ale oligarhiei si ale clasei mijlocii (in care ei includ pe Evrei) proveneau exclusiv din munca milioaneilor de tarani "lenesi si ignoranti".

Conflictul din cadrul oligarhiei nu a durat multa vreme ~~chica/baba/ha/bi~~
a ceasta
na/ta/ta/ta/ta/ta/ta/ta/caci/speriată ca ar putea pierde sprijinul extern, la Congresul
de la Berlin, ^{si} dupa o rezistenta si contestare, simbolice, oligarhia liberala a acceptat sa faca loc si Evreilor in exploatarea taranilor si bogatiilor nationale.

Dupa acest Congres, care a impus României anumite obligatii fata de Evrei-
care urmau sa primeasca un statut privilegiat fata de acel al taranilor- toate
acuzatiile de antisemitism aduse contra Românilor, dispar ca prin farmec. Nici o
istorie a poporului evreu nu mai aminteste de persecutiilor sau antisemitism.

Intre timp, intre 1878 si 1907, populatia evreiasca din Nordul Moldovei
constituia in "trusturi" forma scheletul exploatarii abuzive a mosiierilor, in
majoritate absenteisti. (traind departe de mosiile lor, de obicei in strainatate)^{n.a.}
Nu sunt dovezi ca arendasii evrei din Moldova de Nord ar fi exploatat/mairrav
decit arendasii greci sau armeni sau români din alte parti ale tarii. Un fapt
caracteristic formei de exploatare evreesti a constat in asociatii de exploatare
constituite pe criterii nationale, care s-au extins pe plan regional. Arendasii
alogeni sau români nu exploatau decit o singura mosie, dar afinitatile nationale
au permis Evreilor sa constituie adevarate asociatii de proportii nationale .
compuse numai din Evrei.

Resi Rascoala din 1907 a pornit pe mosiile arendate de "Trustul Fischer";
- pe o mosie Sturza, in speta-
actiunile revolutionare ale taranilor nu au inclus-pe mosiile arendasilor evrei -
formele violente pe care le-au atins in alte regiuni. Este demn de amintit ca
nici o istorie a poporului evreu nu aminteste de aceasta Rascoala si nici de
rolul economic, predominant ocupat de Evrei, in perioada amintita. Aceste istorii
nu amintesc ca in aceasta perioada, taranii români nu beneficiau de drepturi po-
litice normale si nici de actiuni intreprinse de elemente ale minoritatii evreesti
in favoarea unui proces de democratizare in România. De aceea se poate afirma ca
toata interventiile straine in favoarea minoritatii evreesti din România au dus
la consolidarea monopolului politic al oligarhiei si la blocarea procesului de
democratizare nationala. Clásificarile poporului român- adica a taranirii- singura
considerata ca valabila de istoricii p/ poporului evreu ca "perfida, capabila de
inselaciuni (trickery) barbara" (Cruzel; op; cit;) ramin nedocumentate si devin
penibile.

Inaintea primului razboi mondial, populatiile românesti au fost

intr-o puternică acțiune patriotică, care tindea la reunirea populațiilor sub conducere străină, într-o singură acțiune unitară. În cursul războiului, au pierit 800.000 vieți, -zece la suta din populația României, pentru realizarea acestui ideal.

Nu există dovezi că Evreii au participat la realizarea acestor obiective naționale. Există numeroase dovezi că Evreii mobilizați - o parte neînsemnată a populației evrești - a dezertat și s-a pus la dispoziția trupelor germane. Evreii nemobilizați, au sprijinit trupele și administrația germană, în funcțiile de interpreți și în exercitiul funcțiilor civile necesare administrării teritoriilor ocupate de Germani. După război, s-a dat o amnistie generală pentru dezertorii evrei, la cererea organizațiilor internaționale. -adică o confirmare a faptului că aceștia nu erau obligați să participe la realizarea obiectivelor naționale.

Constituirea "României Mari" a modificat profilul demografic și național al țării. Înainte de război, România nu a avut decât o singură minoritate importantă: Evreii, care reprezentau statistic, circa 300.000 oameni, deci circa 5% din populația țării. Economic, această populație/intr-o țară agrară, reprezenta o proporție mult mai amplă.

Reunirea provinciilor noi - Transilvania a inclus în populația țării Unguri - un număr important - Germani și mai ales Evrei, care formau majoritatea populației orășenești din Basarabia și Bucovina. Numărul acestei populații diferă și în general se afirmă că ar fi reprezentat circa 750.000 locuitori - deci circa 5% din populație. Alți autori ca Sachar, Ristelhueber, Wolff, Parkes, afirmă că Evreii ar fi reprezentat peste un milion. Bolitho/op;cit;/ afirmă că în România ar fi fost peste un milion de Evrei și el compară cifra populației evrești din Anglia - care la o populație de 40 milioane de locuitori includea 500.000 Evrei, și Italia care avea 120.000 Evrei la o populație de 37 milioane locuitori. (În Germania populația evreească reprezenta mai puțin din 5% din procentajul total național)

Majoritatea autorilor mentionati afirma ca Evreii formau cea mai compacta si numeroasa minoritate evreeasca din Balcani si din România. Numarul exact al acestei populatii nu a fost redat statistic, pentru ca multi dintre Evreii recensati afirmau ca sunt de nationalitate ungara sau rusa sau romana. H. Seton Watson /op; cit;/ citeaza datele oficiale ale recensamintului din 1930 din România, dupa Statesman's Yearbook- 1944", care indica o populatie totala de 17.793.522 cetateni din care 12.980.033 Români si 723.318 Evrei. In același recensamint se indica si religia populatiilor din România. Astfel la capitolul "religie mozaică" in care se incadrau Evreii din România-au aparut 1.500.000 cetateni. Cum in România, ca si in alte tari, de altfel, numarul cetatenilor localnici convertiti la mozaism era infim sau inexistent, este vadit ca cifra exacta a populatiei evreesti este indicata in capitolul "religie": adica un milion si jumatate Evrei, zece la suta din populatia tarii. Se stie, pe de alta parte, ca pentru Evreii din Pale of Settlement, România a constituit o tara de tranzit pentru emigrarea in alte tari si de aceea permanent a existat o populatie evreeasca flotanta- in tranzit. Bolitho /op; cit/ relateaza o convorbire cu Octavian Goga, care i-a marturisit ca guvernele liberale si averescan, de dupa razboi (el facuse parte din aceste guverne) au admis imigrarea a numerosi Evrei, pe considerente umanitare. Prost/ op; cit;/ afirma ca intre 1922-1926 au patruns clandestin in România 135.000 Evrei. Este aproape imposibil sa se stabileasca cifra exacta a acestor emigranti tranzitorii caci pe plina cei care intrau datorita aprobarilor guvernamentale, multi Evrei patrundeau in România datorita mituiri organelor locale de frontiera.

Marele masa evreesti noi sosite au modificat tabloul demografic al tarii si regiunilor. Ele au impins Evreii din vechile asezari din Nordul Moldovei in spre sud si Dobrogea. Curind, Bucurestiul a devenit orasul cu cea mai mare populatie evreeasca si regiuni ca Oltenia si Vestul Munteniei, care aproape nu cunosteau Evrei, au devenit centre de intrerpinderi comerciale si industriale conduse de Evrei.

In regiunile reunite- Transilvania si Bucovina- existau populatii

masive ,evreesti, care se declarau ungare sau austriace. Minoritaile greaca si armeană, care dominau, cu excluderea Moldovei de Nord- comerțul en gros de cereale si operatiile bancare legate de comercializarea cerealelor, au cedat treptat in fata masivei penetratii evreesti si au avut de ales intre a se alia cu noii sositi sau de a emigra.

Evreii din Vechiul Regat s-au aliat cu Evreii din Transilvania si au dezvoltat un comerț, ^{si o industrie} care datorita opacitatii sovine, financiară a liberabilor bratinesti- a generat bogatii uriase , care in baza concepciei liberale si a sistemului fiscal existent, nu au contribuit la o industrializare eficace.

Evreii care au intrat in România prin Basarabia, majoritatea refugiati din Rusia si intrati clandestin- au fost cei care au creat cele mai mari probleme natiunii române. Considerati straini si inasimilabili culturii occidentale chiar de Evreii asezati mai de mult in România, Evreii basarabeni vorbeau numai ruseste- limba alergica pentru poporul român, antirus organic- erau imbracati in costume rusesti si erau complet straini de mentalitatea latina -filofranceza-care domina viata intelectuala româna.

Un alt aspect care a inversat relatiile sociale din noul stat a constat in invazia masiva a universitatilor romanesti de catre tinerii evrei. Copii de tarani, care ar fi avut acces la universitati, erau blocate in idealurile lor de catre cheltuielile importante necesitate de educatie medie si superioara. Copii de Evrei nu aveau astfel de probleme , astfel ca dispropozitia numerica între studentii evrei si români a devenit ingrijoratoare. Studentii români au inceput sa se agite si sa ceara masuri de stavilire a acestui curent- masuri care incepeau sa se articuleze in Polonia si Ungaria. Cu toata agitatiile studentesti, România nu a adoptat masuri restrictive ale educatiei Evreilor- pînă la declararea razboiului, In acea perioada ^{dupa 1941,} elevii si studentii evrei nu au avut voie sa frecventeze scolile romanesti, dar au putut frecventa liceele si universitatile finantate de organizatiile evreesti , in care predau profesori evrei.

Includerea acestui grup minoritar masiv a determinat- pentru a treia oara in istoria României moderne- modificarea raporturilor politice nationale. In timpul Regulamentului Organic, boierimea neofanariota a avut integral sprijinul Evreilor pentru finantarea operatiilor necesitate de tipul exploatarilor agricole mari. Acest sprijin a permis acestei boierimi sa se constituie in partid politic, sa mentina monopolul politic al treburilor Principatelor si capete consistenta necesara asigurata de functi narea viabila a unui stat.

Dupa Congresul de la Berlin, acordul încheiat între oligarhie si Evrei a permis elementelor liberale din oligarhie sa-si consolideze puterea financiara si politica- intr-o perioada in care taranimea se agita violent. Sprijinul dat de arendasii evrei marilor boieri din Moldova- unde se aflau mosiile cele mai întinse- a permanentizat un regim abuziv si violent⁴ consacrat prin legule care permiteau utilizarea fortei pentru a obliga pe tarani sa munceasca pământurile boierilor sau cre^{ea} obligatii solidare pentru mentinerea linistii publice^o amenintare permanenta contra oricarei incercari de revolta.

Reforma agrara si politica de dupa razboi, a determinat autodesfiintarea partidului conservator- moment care dadea sperante ca monopolul politic, practicat de "monstroasa coalitie" sau urmasii acesteia, va lua sfirsit. Alianta Evreilor cu oligarhia româna a permis supravietuirea politica a partidului liberal si, mai ales- validarea politica pe plan international a partidului national- taranesc - simulacru al unei reprezentati taranesti. Asa cum arata documentele parlamen- tare, acest partid a încheiat permanent acorduri electorale cu minoritatea evreias- ca, asigurindu-i o reprezentare parlamentara, refuzata constant alegatorilor tarani.

Este evident ca acest acord a fost incheiat de pe pozitii majore. Tratatle de Pace au asigurat Evreilor din România o conditie privilegiata, care a permis oligarhiei vechi si evreesti sa -si stabil^{zeasca} pozitiiile respective in cadrul divizarii de sfere de influenta. Oligarhia si-a rezervat pozitiiile lucrative de ordin politic: parlament, ministere, prefecturi, organe fiscale

superioare, aparat de stat, etc -Ebreii si -au asigurat posturile cheie in ziari-
tica, comerț, industrie, organizatii bancare, profesii libere. In cadrul acestui
acord, propaganda externa a cazut in sarcina Evreilor, fapt ca re le-a permis
sa continue defaimarea taranimii si poporului român , pe de o parte ;iar pe de
alta parte, orice atac indreptat contra oligarhiei, putea sa fie denuntat ca un
act antidemocratic si anti modernist. / Mai mult, pentru ca se considera- aprioric-
ca Ebreii reprezinta linia progresista a omenirii- orice atac contra oligarhiei
era denuntat ca un act antisemit, primitiv si anarhic.

Pozitia Evreilor in cadrul oligarhiei este definita de cunoscuta
autoare , Hannah Arendt. In " The Origins of Totalitarianism" (Meridian Books,
1958) ea afirma: "Este evident, desi se uita frecvent- ca sentimentele antievreesti
capata aspecte politice numai cînd ele se combina cu o linie politica majora sau
cînd interesele grupului evreesc intra in conflict deschis cu interesele unei
clase majore din cadrul societatii. Antisemitismul modern, asa cum il cunoastem
noi din tarile Europei Vestice sau Centrale, a avut mai degraba cauze politice
decit economice, in timp ce conditii de clasa complicate au produs ura popularizata
ta contra Evreilor în Polonia si România. In aceste tari, datorita incapacitatii
guvernelor locale de a rezolva problema agrara si de a da statului- natiune un
minimum de egalitate prin emanciparea taranilor, aristocratiile feudale a reusit
nu numai sa-si mentina suprematia politica dar sa si previna cresterea normala
a unei clase mijlocii. Evreii din aceste tari, si numerosi si slabi- se pare ca
au indeplinit unele functiuni ale clasei mijlocii pentru ca ei au fost in general
comercianti si pentru ca ca grup social se aflau între marii mosieri si clasele
lipsite de pamînt. Micii proprietari de pamînt pot exista atît in societatea feu-
dala cit si cea capitalista. Evreii, aci ca si in alte parti, nu au putut sau nu
au vrut sa contribuie la dezvoltarea unei economii industrializate, astfel ca
rezultatul net al activitatii lor a constat intr-o organizare difuza si ineficace
a consumului, fara un sistem corespunzator de productie. Pozitiile Evreilor au

constituit un obstacol pentru o dezvoltare capitalistă normală, pentru că ei au apărut ca și cînd ar fi fost singurii de la care s-ar fi putut aștepta un progres economic, dar fără ca ei să fie capabili să realizeze aceste așteptări. Aspectele aparente ale intereselor Evreilor, faceau ca ei să apară ca fiind o clasă mijlocie. Ei au fost elementele unei clase mijlocii între nobili și formați o clasă mijlocie fără să îndeplinească funcția productivă a acesteia și ca atare Evreii stateau într-adevăr în calea industrializării și dezvoltării capitalismului. (sublinierile aparțin autorului; n.a.)

Observațiile acestei autoare, completate cu celelalte observații menționate asupra relațiilor "de tip unic dintre Evrei și oligarhiile locale" stabilesc magistral poziția Evreilor din România între cele două războaie. Pozițiile dominante în ziariștii (Wolff, R, Lee; op.cit.- Ristelhueber, R; op.cit.) au permis Evreilor să emita teorii și indicații politice, cotidiene care au menținut monopolul politic ^{al oligarhiei} și au combătut orice tendință politică care milita pentru un proces politic și o industrializare normală. Evreii care ocupau poziții predominante în comerț, industrie și organizații bancare (Wolff, R, L; Ristelhueber, Prost, H; - op; cit.) au dus aceiași politică contrară intereselor poporului român.

(The Story of the Jews, 1968)

Autori consacrați ca Abba ~~ban~~ sustin că Evreii au pătruns în aceste sectoare fie datorită capacității lor ^{remarcabile,} ^{fie} unui entuziasm și capacități naturale deosebite. Afirmatia este nevalabilă căci concluzia ireală ar fi că în ^{intreaga lume} ~~marile~~ ^{tot} comerțul, sistemul ^{de} ~~banca~~ ^{de} bancar și industrial ^{au} ~~fi~~ ^{ost} numai în mâinile Evreilor. Pe de altă parte, se susține curent, de autori occidentali, că Evreii au ocupat poziții predominante în sectoarele comerciale și industriale pentru că li s-a refuzat accesul în posturile publice. În fapt, Evreii nu au fost niodată interesați să ocupe posturile publice căci acestea erau clasificate inferioare și plătite mult mai puțin decît posturile comerciale. În ceea ce privește explicația reală a acestei penetratii aprofundarea sistemului de credit ofera cea mai corectă explicație. Se știe că

comertul si industria necesita credite permanente. Organizatiile bancare care acordau creditele, stabileau si accesul in mobilitatea sociala, caci aceste credite nu erau acordate decit acelor care erau integrati in oligarhie sau acceptau aceasta integrare.

In perioada dintre cele doua razboaie mondiale, s-au format in România marile "dinastii" evreesti care au dominat tara: în organizatiile bancare - Oscar Kaufman (Banca de Credit); Aristide Blank (Banca Marmorosch & Blank); Banca Bercovici; Banca Fratii Eschenazy (Craiova) care domina piata comerciala si industrială a Olteniei; Banca Moldovei; etc - Anchauch; Fischer, etc exploatare forestiere; - Max Xuschnit: industria metalurgica; - Saraga, Dunkelblum; comertul engros (o alta metoda de "filtrare" a celor demni de a se ridica social); - Karmitz medicamente; - Stern, Isvoranu, Margulies - fabricarea de stofe; - Iticovici, Reiss, productia de zahar; - Neumann, textile; - Saraga - marile magazine; - Ig; Hertz - distributia ziarelor si cartilor ieftine; Alcalay - comertul cu carti; etc.

Toate aceste dinastii au prezentat caracteristicile familiilor ridicate in regimul necompetitiv al oligarhiilor, care promoveaza valorile sociale pe criteriile favoritismului, servilismului, afacerismului si a sprijinului bugetului statului. Toti membrii acestor dinastii care au parasit România cu averi fabuloase nu si le-au putut mari si nici macar mentine, în sistemul competitiv occidental.

In toata aceasta perioada; populatia evreasca a luat atitudine contra tuturor incercarilor nationale de a se inlatura injustita si inegalitatea sociala si de a se promova criterii corecte de mobilitate sociala. Toate gruparile politice care initiau astfel de actiuni erau denuntate drept "fasciste si antisemite". Campania dusa in acest sens a determinat prejudecati bine consolidate in lumea occidentala care nu a putut face distinctia intre rolul generic al

Evreilor in dezvoltarea societatii industriale in lumea occidentala si rolul antidemocratic, antiparlamentar si antiprogresist al Evreilor in România.

dupa 1930

Forța economică și politică a Evreilor a atins dimensiuni atât de importante încât ei au sabotat guvernele care voiau să conteste pozițiile dominante ocupate de Evrei; Astfel, ^{Hastermann/ op;ciy;/} și ^{Prost/op;cit;/} au constatat că guvernul Goga a fost obiectul unei vaste acțiuni de sabotaj întreprins de Evrei, fapt care demonstrează nu numai forța lor în România, dar și metodele lor de luptă.

Ei au sabotat și guvernul Antonescu, în care erau incluși și legionarii și au atit permanent pe Antonescu contra partenerilor săi din guvern. Mai mult-asa cum arată ^{Matatias Carp}, unul din personajele cele mai proeminente ale organizațiilor evrești, ^{din acea vreme} acțiunea lor de opoziție contra acestui regim a mers pînă acolo încît au acceptat să provoace o lovitură de stat, cu orice risc al vieților și proprietăților evrești, numai pentru a împiedeca stabilirea unei justiții sociale.

În cursul loviturii de stat antonesciene s-a dovedit amestecul hotărît al organizațiilor evrești: au fost ucisi una sută douăzeci de Evrei, de către elementele periferiei bucurestene, instigate de poliție, dar nu a fost ucis nici un Evreu bogat sau de importanță politică, comercială sau industrială sau din lumea ziaristilor. Toți cei ucisi au aparținut lumii negustorilor ambulanti sau micilor negustori.

Același pozitie a Evreilor din România s-a demonstrat efectiv în timpul războiului. Conform regulii învătate din trecut- oficializată de legăturile strînse dintre dr. Filșerman- conducătorul Uniunii Evreilor Pămînteni și Antonescu, Evreii au fost scutiți de participarea la război, nu au fost deportați și averile lor nu au fost expropriate (Hilberg; op;cit;). Au fost ucisi în timpul războiului, din vina autorităților locale, cîteva mii de Evrei din Iași, de asemenea din lumea marunta. Au pierit zeci de mii de Evrei, în timpul ocupației romane a Transilviei, dar majoritatea celor care au pierit au fost ucisi de garzile negre ucrainiene în lagarele de la Wapniarka și Dumanovka.

La încheierea războiului, deși Evreii au primit posturi excepționale din partea ocupanților ruși, ^{/Prost, H. Op. cit./} ei au început să părăsească masiv România, căci noul regim a instituit o neoligarhie care a exclus participarea maselor evrești.

Pentru aprecierea finală a situației Evreilor din România trebuie subliniate unele situații.

Astfel, în cadrul populației evrești din România au fost oameni care au realizat averi uriase și alții ^{careau ramas} destui de săraci. Evident că fiecare și-a creat o situație ^{socială} conform posibilităților și capacității sale personale. Dar, în general, Evreii din România au păstrat aceeași solidaritate națională, care le-a permis să prezinte un front unic diferită condiții politice și să obțină o situație de ansamblu - în general, favorabilă altor națiuni conlocuitoare.

În România, nu au existat pogromuri sau crime sălbătice. Nici un Evreu nu a fost masacrat sau supus unei intoleranțe religioase sau economice. Au fost multe ciocniri între Evrei și studenții și țărani și muncitorii români, dar care nu au depășit caracterul unor bășculade, fenomene caracteristice lumii latine. Un singur Evreu a fost obiectul unei încercări de asasinat: Max Auschnit. El a fost amenințat cu moartea de un fost funcționar al său: Jean Horodniceanu. Acesta a fost denunțat înainte de a putea comite atentatul și trimis în judecată. Procesul nu s-a putut judeca la Curtea cu Jurați din București, căci toți avocații angajați sau numiți de Curte pentru a apăra pe Horodniceanu erau mituiți de Auschnit, căruia nu-i convenea judecarea procesului. În cele din urmă, Curtea cu Jurați a numit un avocat incoruptibil și în fața unui juriu prezidat de marele medic român, Gh. Marinescu, Horodniceanu a fost achitat dar nu înainte ca procurorul general Retrescu să demonstreze cu acte că Horodniceanu era de fapt tot ... Evreu.

Inexistența oricărui act de agresiune gravă contra Evreilor este demonstrată și de faptul că nici o istorie a poporului Evreu nu aminteste de astfel de acțiuni. Mai mult - istoriile moderne ale acestui popor nu amintesc așa zisele

A doua exceptie o face lucrarea arhicunoscuta, "The Final Solution" / "Solutia Finala" / scrisa de Gerald Reitlinger (A Perpetua Book, A.S. BARNES & Co; NYork, 1961). Autorul a analizat aspectele genocidului initiat de Hitler in Europa si a folosit surse de prim ordin, documente istorice clare. In ceea ce priveste Romania, autorul a folosit extensiv cartile scrise de Matatias Ćarp / al carui nume il ortografiază gresit -Karp- in loc ortografierea romana, utilizata de Matatias Ćarp/.

Cu toate acestea, Reitlinger face unele din cele mai surprinzatoare afirmatii pentru un cercetator istoric. Astfel el sustine- fara dovezi- si contrazis in mod evident de Ćarp, sursa sa principala de informare- ca Romania a avut o reputatie rea in lume datorita ~~reputatiei sale in lumea istorica~~ a tratamentului aplicat Evreilor atitudine initiata dupa Congresul de la Berlin si mentinuta si dupa primul razboi mondial. In Romania a existat o organizatie a "camasilor brune" /?/ care se bucura de protectia monarchiei- Garda de Fier, condusa de Codreanu; Totusi aceasta organizatie fascista se opunea "violenta unei alianta cu Hitler". Sub Antonescu, Romania a devenit un stat totalitar condus de Garda de Fier. Antonescu a trebuit sa cheme trupele germane - care sosisera in Romania in octombrie 1940 - sa lăchideze putsch-ul /sic/ lui Horia Sima. In cursul acestei actiuni de lăchidare a putsch-ului, -care a durat o saptamina- au fost ucise 6000 persoane; embele parti (adica putsch-isti si partida Antonescu, care includea trupele romane, germane si instigarea Uniiunii Evreilor Paminteni) an ucis Evrei. Din textul autorului, destul de confuz si nedocumentat- ar reiesi ca numai dupa actiunea lui Antonescu, Romania, amputata teritorial siderpimata, a fost gata" sa-si încece amaraciunile ei intr-o cruciada anti-rusa, alaturi de Hitler.

Toate aceste afirmatii, autorul le face la pagina 395 a volumului sau. Din cuprinsul lor, reiese clar, ca in Ianuarie 1941, Garda de Fier a fost eliminata din guvern de Antonescu. Se stie ca dupa aceea, legionarii au fost arestati, -in mare parte- iar o parte mai mica a luat drumul exilului.

Dupa 24 ianuarie 1941, legionarii nu au participat la guvernarea Antonescu, nici personal, nici ca grupare politica.

In paginile urmatoare (396 si 397), Reitlinger, ignora afirmatiile facute in pagina anterioara - asa numitul "putch" si relateaza-uciderea Evreilor din Iasi. El afirma ca: "armata romana era dezamagita de faptul ca Rusii ii opuneau rezistenta" dezamagire pe care a descarcat-o asupra Evreilor ieseni. Dupa un puternic raid aerian, sovietic, asupra orasului, in 24 iunie 1941, liderii Garzii de Fier /?/ au denuntat pe Evrei ca ar semnala avioanelor ruse ^{obiective militare}/. In 28 iunie, Garda de Fier /?/ a inscenat ^{un atac} cu mitraliere, din Sinagoga Salchana /?/ contra soldatilor romani (autorul nu explica cum ar fi putut intra necredinciosi in Sinagoga, si inca cu mitraliere) In aceiasi noapte, Garda de Fier /?/ a violat casele evreesti si la adpostul unei alarme aeriene, a inceput sa adunre pe Evrei, ... la "refectura Politiei" /?/. De asta data, politistii (nu legionarii) au dat voie femeilor si copiilor evrei sa paraseasca curtea Prefecturii. Dupa cîteva zile, gardistii /?/ au inghesuit 5000 Evrei intr-un singur tren, care a vagabondat citeva zile in care timp au murit multi din Evreii din tren."

Reitlinger relateaza ca detine informatiile de la Boris Kelpner secretarul Comunitatii Evreesti din Iasi, care a interogat multi supravietuitori. Din toata relatarea mentionata, apareiesi, ca Garda de Fier-si-a organizatie politica si legionarii- dispuneau de toata puterea in Iasi, unde luau orice fel de masuri contra unor cetateni- desi; armata romana era aceea care "dezamagita" si si-a revarsat dezamagirea pe Evrei. La pagina 397, Reitlinger afirma ca Stawresco/ sic/ comandantul militar al orasului a continuat impuscaturile arbitrare pina la 1 Iulie 1941.

Contradictia este izbitoare. Excesele puteau fi produse; fie de autoritatile locale si armata, fie de legionari. In acest caz, autoritatile locale ar fi intervenit imediat, caci s-ar fi temut mai de graba; de o potentiala Fovitura de stat legionara, decit de o actiune evreeasca. S-a stie, fara tagada-

ca în acea perioada legionarii erau inchisi, urmăriti, sau fugiti peste granițe.

Ce a determinat pe autor să comită în decurs de trei pagini atâtea erori ?

O explicație ar consta în relatarea lui Nagy Talavera/ op. cit./ pag. 289/ ca înainte de 1940, "lancierii cuzisti (lance beareres)" au comis mult mai multe "brutalități și huliganisme" decât legionarii, dar în acea perioadă "aproape toate excesele antisemite au fost atribuite automat Legiunii". În pagina 331 a aceiași lucrări, Nagy Talavera arată că toate "ororile" antisemite după lovitură de stat, după ianuarie 1941, "duc direct la usa lui Antonescu și a tovarășilor lui de drum (fellow travelers) fascistii gogoși-cuzisti.

Talavera, emite - pentru prima oară o relatare care demonstrează ura fundamentală a poporului evreu contra poporului român și a a celor care au luptat pentru emanciparea politică a acestuia. Reitlinger confirmă acest punct de vedere căci arată că informațiile de mai sus și le-a sprijinit pe afirmațiile lui Boris Kelpner.

Lucrarea lui Reitlinger da date interesante asupra comportării Evreilor din " Regat " / sic / față de coreligionarii lor din Bășarabia și Bucovina; Era de notorietate, că aceștia își exprimaseră simpatia lor față de trupele rusești, aclamându-le, după ce anterior insultaseră și scuipaseră trupele românești în retragere/ Hilberg, op.cit./; Reitlinger relatează că Evreii din România nu au avut de suferit în timpul războiului. El aminteste că în 16 Decembrie 1941, a desființat Uniunea Evreilor Pământeni și a înființat o "Centrală".

Analiza activității acestei centrale explică supraviețuirea populațiilor evreiești. Constituită cu sprijinul și sub îndrumarea Fostei Uniuni Centrale a avut drept președinte pe doctorul Nandor Gingold (amintit și de Hilberg- op.cit.) un hamatolog, pierdut în infinitul cercetărilor de laborator și Adolf Grossmann Groza-un play boy bucurestean. Aceștia doi au activat substanțial și au reușit să salveze contra unor sume de bani substanțiale plătite autorităților românești și în special lui Mihai Antonescu-

viata si averea Evreilor , cetateni romani si s-au dezinteresat de viata Evreilor basarabeni si bucovineni. Ei au reusit insa sa salveze executarea sentintelor de condamnare la moarte a Evreilor basarabeni si bucovineni, trimisi in Romania in scopuri de spionaj de statul sovietic (cazul avocatului Gerschenkron, fost procuror la Odessa, si arestat in urma unor greseli surprinzatoare pentru un spion, a facut senzatie in Romania).

Dupa razboi, Gingold si Grossmann au fost inclusi pe prima lista de criminali de razboi su anchetati de un acuzator public, Mihai Mayo; evreu comunist. Opinia publica evreeasca a intervenit si cei doi au fost pusi in libertate si dosarele lor clasate- singurul caz al unei conduceri de centrala evreeasca constituita de Germani sau aliatii lor care nu a fost judecata; Gingold a functionat , ani de zile ca cercetator stiintific, utilizat de autoritatile comuniste sovietice si romane si nimeni nu i-a interzis sa-si practice religia lui- Gingold era catolic practicant, desi Evreu-. Grossmann a reusit sa plece , cu pasaport din Romania si traieste in Europa vestica din "venituri personale".

masacre comise in timpul loviturii de stat antoenesciene/ Vezi Istoriei ale Popo-
rului Evreu, scrise de Abba Eban; Abraham Sachar; C. Roth; S. Grayzel; F. Schweit-
zer, Dimont; James Parkes/Se pare ca explicatia logica nu poate consta decit
in faptul ca autorii mentionati, cunoscind documentele oficiale ale organizati-
lor evreesti din Romania, publicate de Matatias Carp, nu au vrut sa reia argu-
mentele emise de unii corespondenti in timpul razboiului si sa se expuna la
confruntari de texte, penibile pentru un istoric de reputatie.

Sunt doua exceptii: ^{prima,} o lucrare publicata in 1971, de Crown Publishers
Inc, N. Yprk - autori fiind Ellsworth Raymond, seful catedrei de studii ruse
la Universitatea din N. York si John Stuart Martin. Cei doi autori afirma o
serie de inexactitati asupra istoriei Romaniei, fapt care dovedeste o precara
cunostere a subiectului tratat. Analizand istoria moderna a tarii, ei afirma
ca Romanii "au devenit fascisti din cauza ca vecinii ~~si~~ amenintau frontierele"
ca legionarii care erau "sprijiniti de Germania nazista" si tineau intruniri
mistice in vilcele impadurite, odata ajunsi la putere -in 1940-"si-au iesit din
minti, au jefuit orase si au masacrat mii de Evrei" Este evident ca autorii nu
indica nici o sursa bibliografica in sprijinul afirmatiilor lor. Pentru a invedera
probitatea stiintifica a acestor autori, relevam ca la pagina 190 este prezentat
un grup de locuitori cu legenda urmatoare: "Tarani saraciti participand in decada
1920-30 la o intrunire pentru a cere o reforma agrara. Desieră frig, unii copii
sunt desculți si numai cu camasi pe ei". Orice Român care vede aceasta fotografie
constata ca este vorba de "Tigani Laieti" (Tigani vagabonzi) care nu au avut
niciodata pamânt si pe care nici fortaregimului comunist nu a reusit sa-i faca
sa lucreze pamântul. Acesti Tigani umblau iarna si vara cu căciuși si în cojoace
iar copii lor-svara sau iarna in camasi si desculți. (vezi pagina 344/ I si urș.

Alti autori care sunt plini de prejudecati contra Romanilor, afirma
unele lucruri care apar ridicole. Astfel, Frederick Schweitzer, despre care se
affirma in carte ca ar fi "catolic"- sustine ca in 1939, Romanii, datorita unei

viclenii caracteristice," an redus pe Evrei la relul de cersetori" / A History of the Jews" Mac Millan, N. York, 1971/ Tot acest autor, mia o "legenda" relatata si de Abba Eban si James Markes: Un Evreu bogat ar fi donat unei universitati, un centru social, pe care "omânii- barbari, din fire_ au refuzat sa-l puna la dispozitia Evreilor.

In România, a existat o singura dănație de acest fel: cea constituita de Menachem Elias. Ajuns sarac in România, unde a facut o avere uriasa ajuns in pragul mortii, a hotărât ca in lipsa unor rude de sine, sa lase toata averea acumulata in România, Academiei Române, care sa constuiasca un spital si sa acorde burse studentilor saraci. Spitalul a fost terminat, putin inainte de sfirsitul razboiului, si, ~~sa~~ a fost imediat preluat de partidul comunist, care l-a utilizat numai pentru cadrele superioare ale acestui partid. Restul averii fundatiei a fost "topita" in fondurile comuniste. Exemplul lui Elias, un om simplu, fara pretentii si mare cultura, nu a fost urmat de nici un alt Evreu.

Conditiile istorice si atitudinea poporului Evreu a determinat atitudinea corespunzatoare a poporului român fata de Evrei; In general, toti istoricii occidentali sustin, ca antisemitismul Românilor a fost "national si traditional".

In decursul istoriei poporul evreu a avut relatii incordate cu unele dintre popoarele in mijlocul carora a locuit perioade indelungate. Adversitatea aratata Evreilor, denumita recent "antisemitism", a avut diferite cauze, generate de neintelegeri reciproce, vigarea poporului evreu, rezistenta lui la asimilare religioasa, reactii irrationale ale popoarelor conlocuitoare, etc.

In general, adversitatea contra poporului evreu nu s-a manifestat pe plan national, chiar daca unii suverani au luat masuri de expulzare aplicate intregului grup evreesc din unele tari. Manifestarile populare au fost sporadice, de scurta durata si extrem de violente; Dar trebuie remarcat, ca in decursul istoriei nu au existat conflicte in care Evreii sa fie angajati in conflicte cu

colectivitati nationale, ci numai cu anumite grupe sociale din cadrul unor colectivitati nationale.

Constituirea societăților industriale a dus la procese accentuate de democratizare, la amplificarea mobilității sociale, la valorificări sociale bazate pe elemente personale, în care tradiția a jucat un rol minor. În aceste societăți, populația evreească a găsit condiții ideale de dezvoltare și a sprijinit, cum era și normal - aceste societăți, prin acțiuni economice și politice. Aceste acțiuni au atras reacții ale grupelor sociale dislocate de noile clasificări. Reacțiile acestor elemente străinate (alienate) de ordin economic și politic - denumite antisemitism - au inclus, de asemenea, numai grupuri sociale restrânse, care au solicitat înlăturarea Evreilor din noile poziții sociale, pe criterii de apartenență socială: nici un grup social, nu a cerut înlăturarea Evreilor din societatea existentă, ci din grupul social amenințat de Evrei. Justificarea teoretică și socială a acestor mișcări, era anemică și improvizată.

Trebuie subliniat, ca antisemitismul modern a apărut în țările vest europene, țări cu populații evrești străvechi, cu relații sociale de grup consolidate în timp; pînă la raporturi devenite tradiționale. Antisemitismul rus a avut origini diferite, fiind originat în cadrele oligarhiei locale, care neputînd să subordoneze populațiile evrești locale, a început o campanie de delimitare a activității lor.

o

Istoria poporului român demonstrează o imensă vigoare națională, biologică și culturală. În decursul a mai mult de două milenii, Românii au rezistat, ca și au profesat o mîndrie națională - mai ales în cadrul mizeriei lor sociale, în perioada degradării fanariote - cu valori dinamice.

Vigoarea poporului român, a permis "miracolul istoric" al existenței acestui popor, amenințat permanent cu cetropirea, și macinarea națională. Cînd un popor trăiește permanent sub aceste amenințări; prima lege constă în apărarea biologică și apoi în exprimări culturale. Poporul român, a trebuit să supraviețu-

iasca. Si a supravietuit, fapt care i-a atras permanent ura vecinilor care nu l-au putut supune sau inghiti. Poporul român s-a apărat contra tuturor invadatorilor, indiferent de originea lor, o aparare logica si naturala.

In cursul istoriei, Românii nu au reusit sa impiedece robirea lor sociala, ei devenind, initial, servii boierilor paminteni, apoi, fanarioti si mai tirziu neofanarioti si cocoi. Deoarece multi din acestia, practicau religia ortodoxa - care forma leaganul rezistentiei spirituale a poporului, erau casatoriti cu Românce, sau naturalizati de multa vreme, conflictele sociale, desi violente si permanentizate, nu au capatat aspectele unei lupte pentru justitia sociala, decit dupa degradarea puterii militare turcesti, ocrotitoarea boierilor din România. Transferul protectoratului asupra Rusiei, noul acord incheiat intre boieri si Rusi, au consolidat si amplificat aceasta forta sociala retrograda si reactionara: oligarhia.

Deoarece aceasta oligarhie nu avea experienta si forta economica financiara pentru a comercializa optim bogatiile tarii, dupa desfiintarea monopolului turcesc, oligarhia a acceptat, la inceput, integrarea Evrellor in aceasta structura oligarhica si apoi, dupa ce incercarile elementelor embrionare ale clasei mijlocii nationale au fost delimitate precis, - Evreii au fost integrati in oligarhie.

In aceasta perioada, Românii au devenit "nationalisti" adica au denuntat pozitia sociala, injusta in care traia marea masa taraneasca. Evreii au format un obiectiv in aceasta lupta pentru justitia si egalitatea sociala, caci ei intruchipau, ca toata oligarhia, piedeca substantiala a justitiei sociale. Ei au devenit, un obiectiv al luptei nationale
/ Dintr-o gresala a lor, caci au acceptat sa ocupe posturile cele mai vizibile in

manifestarile politice si anume in ziaristica si in campania externa facuta contra celor care revendicau justitia sociala. De asemenea pentru ca nu au acceptat niciodata pozitii in lupta pentru emanciparea politica a masei romanesti.

Orice analiza, lipsita de prejudecatia istoriei moderne a Romaniei va demonstra ca in România, nu au existat premisele unui antisemitism de tip occidental, generat de vechi adversitati de ordin religios sau economic sau poli-

tic. In România a existat permanent un accentuat sentiment national- arma de apărare contra invadatorilor străini, indiferent de poziția lor economică sau biologică. Acest sentiment a apărut în România, cu multă vreme ^{înainte} ca acest sentiment să apară în lumea occidentală.

În România, adversitatea contra Evreilor a îmbrăcat caracterul unei adversități sociale și eventual economice, în măsura în care economia forma o arma de luptă și predominare a oligarhiei. Când Evreii au acceptat fatis tezele oligarhiei și oprimarea ^{ce} celor revendicau justiția socială; adversitatea contra Evreilor a capatat un accent vadit politic, diferit total de antisemitismul politic occidental: în România, această luptă ~~urmarea obținerea de drepturi~~ dreptul politice și egalitate socială pentru marea masă românească, iar Evreii se opuneau fatis acestei lupte. Ei-~~ca și~~ toată oligarhia au împiedecat permanent orice luptă pentru democratizare, modernizare și egalitate socială.

Explicatia atitudinii lor poate fi gasita numai în dezvoltarea istorică: Evreii au intrat în România, când oligarhia se detasa total de marea masă țărăneasca și forma bezele unei oligarhii, instrăinate social și național. Mai târziu, când aceasta oligarhie a permanentizat procesul instituționalizării apocrife, Evreii nu au mai putut da înapoi căci aveau importante poziții sociale și economice, pe care nu le puteau pierde; O completare a explicatiei ar putea fi gasita în detaliile date de Talavera care afirmă că Evreii din România nu au fost de calitate uzuală a celorlalți Evrei, căci nu au dat nume importante în cultura universală. Constatarea lui Talavera se poate completa cu constatarea ca nici un Evreu nascut sau trait în România nu a putut să domine un domeniu la vârlorilor nationale și să ridice la nivelul atins de nume ca: poezie- Eminescu Cosbuc, Cotrus, literatura: Șăzar, Petrescu, Sadoveanu, Rebreanu; - cultura generală V. Conta ca P.P. Negulescu, Nae Ionescu, Mircea Vulvanescu; - stiinte sociale: Balcescu, Stere, Aurel Popovici; - istorie: ^{Hurmuzache} Hasdeu, ^{Pârvan} Onciul, Iorga; - istorie literara: Ibraileanu, Lovinescu, Caracostea, Panaitescu, Peressicius; - lingvisti: Densusianu,

Sextil Puscariu; - Nu numai atât, dar în domeniile în care/au dominat, după primul război mondial; numele cele mai răsunătoare au fost cele române; medicina; Hortolomei, ^{Stoicescu} Matieganu; - avocați: Istrate Micescu, frații Otulescu; - inginerie; economie politică: Tasca, Victor Antonescu; științe sociale: C. Stere; arhitecți: Mincu, Petre Antonescu, Doicescu, etc

Istoricii occidentali, care analizează istoria română modernă, constatând - probabil, ca și istoricul american Roucek/1932/ ca abordarea problemei evreiești în România, prezintă multe dificultăți - preferă să reia teza adoptată de Evreii din România și să denumească pe Români "Jew baiters" /Conform dicționarului american "Standard College" - această denumire definește pe cel care persecută în orice fel, pe Evrei/, afirmație nejustificată din punct de vedere istoric.

În schimb, disprețul și ura arătate poporului român de populația evrească poate fi denumită evident: "Romanian baiting" sau "peasant baiting" o intoleranță specifică contra țărănilor români, desemnați cei mai primitivi din Europa, incapabili și ignoranți. În general; în lucrările referitoare la poporul român, calificativele emise de istoricii evreii evoluează de la dispreț la calomnie, fapt care justifică mai degrabă termenul de "Romanian baiters" decât cel de "Jew baiters". Orice încercare de a contesta supremăția socială a Evreilor din cadrul oligarhiei a fost denunțată ca un act anticivilizat și anarhic. și totuși cei care au militat pentru ameliorarea situației Romanilor, în raport de oligarhie, au fost și sunt denunțati ca "antidemocrați, incult și primitivi."

În România; contestarea rolului Evreilor în cadrul oligarhiei a format obiectul unei lupte sociale și chiar ai istorici, care denigrează lupta pentru justiție socială a Romanilor până la cele mai irrationale nivele, ca profesorul Wolff, de la Universitatea din Harvard (USA) trebuie să afirme că așa zisul antisemitism român a fost de ordin "social" /op.cit.pag,116/ constatare care stabilește alte premise /pentru cercetarea problemei evreiești din România.

Calificativul de "Romanian baiters" aplicat organizatiilor internationale care demostreaza inca o ura intationala contra Romanilor este justificat de analiza istorica a prezentei Evreilor in Romania.

Popor migrator- pina la constituirea Israelului- poporul evreu a inceput sa paraseasca masiv Romania, dupa 120 ani de stabilire in acea tara. In actiunea de imigrare au fost inclusi Evrei care intrasera in Romania in primele perioade de imigrare. Astazi; minoritatea evreeasca este redusa- mai putin de 100.000 suflete- si imensa majoritate a solicitat emigrarea in Israel sau alte tari. Cei mai multi din Evreii din Romania actuala, sunt oameni in virsta. Caracteristic pentru mentalitatea poporului roman si a comportarii sale, pe tot cuprinsul tarii, sunt zeci de sinagogi/ si cimitire ^{parasite} dezafecate in care zac somnul de veci sute de mii de Evrei. Nimeni nu a profanat aceste sinagogi sau cimitire care stau amintire a trecerei Evreilor pe teritoriul romanesc si a bogatiilor acumulate in aceasta tara. Bisericile corespunzatoare romanesti si cimitirele romanesti din tirgurile moldovenesti , indica starea mizera a taranilor romani.

M I S C A R E A L E G I O N A R A

Majoritatea studiilor, publicate dupa cel de al doilea razboi mondial in occident, au stabilit ca Miscarea Legionara, a fost o miscare politica cu caracter social, generata de probleme strâit nationale-un monopol politic abuziv, exercitat de o oligarhie corupta si violenta-si care s-a bucurat de un larg sprijin popular.

Aceiasi cercetatori afirma- nedocumentat- ca Miscarea Legionara ar fi fost o miscare fascista, deci o miscare politica retrogradă și care in general, ar fi fost compusa din elemente sociale, instrainate. Cele doua afirmatii sunt contradictorii. Miscariile politice care lupta pentru realizarea justitiei sociale, sunt miscari care lupta pentru democratizare si modernizare si ca atare intrunesc eforturile cele mai bune ale unei natiuni. Oligarhia conducatoare este compusa din elemente instrainate ,care urmaresc sa impiedece procesele de evolutie normale.

Frederick L.Schuman, autorul lucrarii "The Nazi Dictatorship" N.York 1939, sustine ca singura cale de rasturnare a fascismului,-deci implicit singurul antagonist cert al miscarilor fasciste - este "revolutia sociala " o constatare corespunzatoare tarilor in curs de dezvoltare.

*

Majoritatea intelectualilor romani au denuntat permanent, institutionalizarea necorespunzatoare- denumita curent "forma fara fond"- care stabilise monopolul politic al oligarhiei. Desconsiderarea revendicarilor maselor taranesti a determinat pe de o parte,starile de tensiune sociala care au generat permanente "jacquerii" care au culminat cu rascoala din 1907 si pe de alta parte actiuni ale unor intelectuali de genul C. Stere care au militat pentru emanciparea politica , partiala a taranirii, sub in drumarea unei mitice intelectualitatii elitiste -neta inspiratie ruseasca-

sau genul Dobrogeanu Gherea- care reducea procesul de democratizare la o simpla problema sociala, tratata , de altfel incompetent si superficial. Emanciparea politica nationala si procesul implicit de democratizare , au constituit permanent telul revendicarilor maselor taranesti. Daca aceasta forma de revendicare a fost mai putin conturata in timpul fazei de institutionalizare apocrifa, caci peisajul politic nu a permis constituirea unor grupuri politice care sa militeze pentru emanciparea politica- in perioada institutionalizarii caduce, adica dupa primul razboi mondial,- formarea partidului taranesc, condus de Mihalache si Lupu si apoi si de Maniu, ca partid national- taranesc / a atras mari adeziuni populare. Pe masura ce si acest partid s-a alaturat si apoi, incadrat in oligarhie- masele taranesti si, populare, si-au indreptat sperantele spre grupul de tineri condus de Corneliu Zelea Codreanu, care isi manifestase hotarit atitudinea , in cele doua probleme majore ale tarii: distruugerea monopolului politic si regenerarea morala a procesului politic.

*

Miscarea Legionara a militat pentru un program politic, care - asa cum constata Prof. E. Weber, i-a atras simpatiile populare. Acest program a fost sintetizat in volumul " Politics and Political Parties in Rumania" publicat la Londra in 1936 , de catre International Reference Library Publishing Co. Se constata ca Miscarea lupta pentru ridicarea morala a poporului roman, onestitate, demnitate, ordine; pentru a generaliza credinta in Dumnezeu si dorinta de a munci; dreptate si pace pentru toti cei care munceau/ justitie sociala, n.a./ contra oricarui pericol care ameninta frontierele stabilite, atat din punct de vedere intern cit si extern; bune relatii cu toti cei care respecta aceste frontiere si dreptul Romaniei, de a-si pastra independenta interna si externa; o organizare monarhica adecvata circumstantelor vietii politice romanesti. Programul mentionat afirma hotarit independenta Miscarii, fata de miscarile fasciste si naziste, aratind ca revendicarile Miscarii sunt generate de probleme

romanesti, ^{isvorate} (determinate) de conditii locale. Se afirma ca Miscarea este interesata, mai presus de orice, in problemele educarii poporului, cu mult mai interesata ^{in acest aspect} decit in problemele politice imediate.

Acest program, explicit si larg cunoscut pe teritoriul tarii, a fost, in general, ignorat, de cercetatorii straini, care antrenati de prejudecati au atribuit o serie de calificari injuste, Miscarii Legionare.

*

Pentru aprecierea activitatii Miscarii, urmeaza sa se stabileasca in primul rind, climatul politic, in cadrul caruia, s-a desfasurat activitatea politica in Romania inte anii 1929-1941, in care puterea a fost detinuta de guverne oligarhice sau depinzind de rege si camarila.

In aceasta perioada, oligarhia nu a acceptat manifestarile electorale drept criteriu pentru stabilirea vointei majoritatii populare, ci a pornit de la un principiu a priori - acela ca monopolul politic al oligarhiei este inviolabil - si aprecierea legitimitatii contestarilor acestui monopol a fost incredintata organelor politienesti, civile si militare. Masele nu au acceptat aceste actiuni autoritare si au manifestat nemulțumirea lor, dar au trebuit sa se supuna fortei, care era reprezentata de politica secreta. Toti cei ^{ce} erau supusi unei repressiuni nediscriminatorii, trebuiau sa-si ascunda sentimentele lor. astfel incit este foarte greu sa se aprecieze importanta unei actiuni de opozitie a carei activitate s-a desfasurat in general, de la om la om. De multe ori, teama de asasinatul moral sau fizic, a facut ca oamenii sa nu-si exprime gindurile adevrate decit intre cei pe care ii considera prieteni siguri. Alegerile nu reprezentau decit o deformare a starii de spirit a natiunii, ca si campaniile electorale se desfasurau sub presiunea autoritatilor si hirtuirea alegatorilor de catre autoritati. Se cerea un mare curaj pentru ca cineva sa se manifeste ca un contracandidat al oligarhiei. Singura manifestare

admisibila era cea clandestina, care desi de multe ori era imperceptibila, submina evident bazele autoritatii politienești. Aceasta clandestinitate -intr-un fel, daunatoare- a constituit una din formele de antrenare politica cele mai eficiente pentru Miscare, mai ales in rindurile tineretului care este atras de activități secrete.

Judecând istoria moderna a Romaniei prin aceasta prisma, constatarea unor istorici occidentali ca Miscarea Legionara a fost o miscare antiintellectuala, este neveridica. Se stie ca oligarhia, pornind de la aceleasi principii apriorice- a difuzat legenda ca numai elementele oligarhiei sunt capabile sa receptioneze cultura, capacitatea si inteligenta umana. Adoptarea modelului clasic al antisemitismului a facut ca aceasta apreciere sa fie extinsa si asupra Miscarii Legionare. Ea a fost completata cu afirmatiile, initiate de presa epocii, -majoritar oligarhica- ca Miscarea nu are principii politice, si este o simpla manifestare mistica si irationala.

Talavera constata ca in Miscarea Legionara au fost multe elemente de valoare, fenomen arhicunoscut in Romania. De altfel, pornind de la o simpla explicatie biologica, actiunea de opozitie contra unui regim nepopular, abuziv si violent, corupt si urit de toate valorile pozitive ale natiunii- deci de o opozitie care urmarea restabilirea unui proces natural, sanatos- nu se putea exprima decit in formele evitate de cei care exercitau monopolul politic, adica; logic, ,rational, intelectual . Aceste forme de manifestare au atras tot tineretul intelectual al unei natiuni moderne, europene. Daca se tine seama ca in cei 12 ani de activitate politica- 1929-1949, zece ani , Miscarea a fost supusa controlului si reprimiilor morale, fizice si politice ale aparatului de stat, - si numai doi ani a avut o activitate fatisa,-

numarul publicatiilor legionare in cei doi ani de activitate publica, este surprinzator, caci in general, activitatea publicistica se dezvolta si se amplifica din contactele cu publicul.

In legatura cu aceste clasificari injuste, se afirma ca organizarea legionara pe grupuri restrinse la 13 persoane, care erau initiate in ritualuri de tip masonic, era o dovada ca Miscarea era mistica.

Organizarea pe grupuri restrinse a fost determinata de considerentele activitatii supravegheate de politie- grupurile restrinse excludeau pericolul infiltrarilor politienesti, permiteau o mai buna disciplinare a membrilor si controlul vietii morale a legionarilor, era uzuat. Un ziarist italian, Lorenzo Baracchi Tua, a consemnat in volumul "La Guardia di Ferro" Firenze, 1938, unele din problemele discutate intr-un cuib- grup legionar- dintr-o regiune de sateni: "Tarantul in cadrul statului legionar;-Cum se pot bloca tendintele de influenta sovietica in Basarabia;-Exista o arta legionara?;- Misiunea femeilor in Noua Romania;-Capitalul si industria romana;- Cine a fost Lenin;- Politica agrara si reforma financiara;- Problema minoritatilor in Romania;-etc."

Calitatea problemelor analizate in toate cuiburile legionare- stabilesc caracterul intelectual, rational si pragmatic al Miscarii.

Waldeck/ op.cit/ si H. Prost/ op. cit/ au lansat calomnia ca initiierile in Miscare se efectuau dupa ritualuri masonice; cu bauturi de singe, in toiul noptii, in paduri, insotite de dansuri etc. Afirmatia este si contradictorie si ireala. Cei doi autori au consemnat caracterul religios al Miscarii si lupta pentru regenerare morala a natiunii, intreprinsa de legionari. O miscare religioasa nu poate accepta ritualuri masonice. Apoi, lupta pentru regenerarea morala nu se efectueaza in conditii care sa faca pe eventualii aderenti sa aiba indoiele asupra activitatii politice a celor care propun o astfel de regenerare.

Trebuie subliniat ca oligarhia nu a difuzat niciodata/o astfel de calomnie, caci Romanii, care cunosteau activitatea legionara, ar fi putut replica usor ca este o inexactitate. in tara

Toti cercetatorii constata ca Miscarea Legionara a fost o miscare politica care a accentuat caracterul religios al participarii legionarilor. Unii dintre cercetatori, apreciaza ca religiozitatea manifestata de legionari excludea caracterul rasist al Miscarii. Nu numaiati, dar aceasta clasificare, inlatura complet si alte aspecte: terorismul, lipsa de omenie, violenta. Se stie ca religia ortodoxa, la format pentru popoarele din Europa estica, supuse Turciei, simbolul unitatii nationale, caracter care si l-a pastrat in luptele pentru emancipare politica. In Romania, preotii au participat la toate manifestatiile revolutionare si populare. Oligarhia nu a putut niciodata ralia marea masa a preotilor de tara si de aceea a formalizat manifestatiile politice, considerind participarea preotilor o simpla normalitate/. In cadrul manifestatiilor legionare, taranii impuneau de cele mai multe ori, prezenta preotilor, care era salutata cu placere de legionari.

Adeziunile masive ale taranirii in rindurile Miscarii Legionare a determinat oligarhia, - argument reluat de unii cercetatori straini - sa se afirme ca Legionarii ar fi propovaduit reintoarcerea la o viata bucolica, primitiva, inlaturarea modernizarii si progresului industrial si stiintific.

Adoptarea acestei teze a fost amplificata de prejudecatile cercetatorilor straini, care acceptind modelul stabilit pentru antisemitism si fascism, au considerat Miscarea Legionara, - fascista si antisemita - deci o miscare politica care milita pentru mentinerea vietii paradisiace a taranului, care muncea, traia si canta numai pentru placerea membrilor oligarhiei.

Oligarhia si-a bazat pretentia ei de a exercita monopolul politic, pe o afirmatie apriorica, perimata si reactionara, -ca taranimea romana, este lenesa, incapabila, inculta si dornica sa traiasca nemuncind. Aceasta afirmatie a fost reluata de catre unii scriitori straini, care au afirmat nedocumentat, ca taranii romani erau inculti, lenesi, violenti, dornici sa promoveze lenea ca principiu conducator de viata (Eaterman/op. cit/). Istorici cunoscuti, cum este Abraham Sachar afirma / A History of the Jews. N.York, A. Knop, 9164 / ca taranii romani erau "ignoranti." Prof. Weber, reia afirmatia unui calator strain din sec. 19 si afirma ca Romanii ar fi lenesi si inculti. O scriitoare engleza, Olivia Manning, care a trait in Bucuresti intre 1939-41, beneficiind de acela sistem avantajos de bursa neagra, - care nu justifica cum de un salariu de 250 pounds pe an, putea sa -i permita sa duca un standard de viata de circa 5000 lire sterline pe an-, afirma in voluumele publicate, nu numai ca taranii romani sunt incapabili, inculti si agramati, dar sunt niste "beasts"/animale salbatice./ Afirmatiile denota necunoasterea conditiilor locale si nationale din Romania. Tara agricola, Romania, avea un venit national, bazat primordial pe munca taranilor care lucrau paminturile boierilor. Tot produsul muncii lor a format sursa bogatiilor acumulate de oligarhia nationala si straina. Munca acestor tarani era extrem de grea, caci era efectuata manual si in conditii umilitoare - de cele mai multe ori munca supravegheata de vechii tigani sau evrei, care erau neindragatori cu muncitorii. Scriitorii straini apreciaza ca munca depusa de oligarhie in birouri sau afaceri comerciale, era o munca mult mai grea si care cerea capacitati deosebite. Sachar, afirma, ca numai Evreii formau clasa mijlocie, "in mod practic singura clasa inteligenta" si in mod obisnuit tot comertul tarii se efectua prin mainile Evreilor. /op. cit/. Datorita acestei afirmatii se poate contesta temeiurile constatarilor istoricului american. Daca exista un comert avantajos pentru cei care il exercitau, este evident ca acest comert se

ca Miscarea a practicat in cadrul cuiburilor, principiile democratice. Miscarile totalitare, indiferent de punctul de vedere urmarit, incearca sa impuna punctul de vedere al unui grup social, majoritatii nationale. Nici acest argument nu se poate utiliza contra Miscarii, caci ea a reprezentat ansamblul national- intelectualii, tarani, muncitori, indiferent de originea lor sociala sau nationala. Singura conditie impusa consta in respectarea principiilor de justitie sociala, aplicate pe plan national, deci inlaturarea oligarhiei.

*

Un argument major, utilizat contra Miscarii, consta in invinuirea, stabilita tot pe baza unor modele necorespunzatoare- ca activitatea politica a Miscarii consta in impiedecarea modernizarii si industrializarii. Hannah Arendt, a explicat clar ca modernizarea a fost efectuata eronat in Romania- in defavoarea majoritatii nationale. Relatarile ziaristului italian Baracchi Tua, citate anterior si marele numar de muncitori industriali incadrati in rindurile miscarii, arata interesul crescind al miscarii pentru modernizarea si industrializarea tarii. O circulara a lui Codreanu din 23 iunie 1933, stabileste urmatoarele:

" Niciodata nu s-a pus problema luminii mai mult decit in clipa in care omul si-a pierdut vederea.

Tot astfel, in lume, problema constructiei, toate sublinierile sunt preluate din textul original; n/a./ se pune mai puternic in clipa in care omenirea are constiinta clara, ca totul in jurul ei se ruineaza.

Cind toate se indreapta incet spre paragina, sufletul omenesc se indreapta in sens contrar, porneste la contraatac, se manifesta prin setea formidabila de a cladi din temelie, de a inalta prin munca de a construi.

In Europa nu s-a pus niciodata aceasta problema a constructiei, ca astazi, cind epoca razboiului ne-a lasat o ruina si cind epoca de dupa razboi ne lasa si mai multe ruine, in fiecare zi cite o ruina.

La noi in tara, dupa 15 ani de discursuri pe la raspintii, discursuri umflate si sterile, de pe urma carera nu au ramas decit ruine, sufletul nostru fugе de vorbe si cauta directia faptei.

Vom si noi sa construim : de la un pod rupt, pina la o sosea si pina la captarea unei caderi de apa si transformarea ei in forta motrica de la constructia unei gospodarii taranesti noi, pina la aceea a unui sat nou, a unui oras nou si a unui stat romanesc nou.

Aceasta este chemarea istorica a generatiei noastre; pe ruinele de astazi, sa cladim o tara noua, o tara mindra.

In tara sa de astazi, poporul roman nu-si poate indeplini misiunea lui in lume: creator de cultura si civilizatie proprie in Rasaritul Europei.

Legionari,

Aceste adevaruri m-au indemnat sa va chem in mijlocul tarii, pe malul Buzaului, pentru a inalta cu propriile voastre brate, un dig urias, care sa va poarte numele de - a-lungul veacurilor. V-am chemat pentru ca sa spuneti Romanilor, ca voi sunteti acei care veti inalta Romania cea noua.

Romania cea noua nu poate iesi nici din jocul cartilor din cluburi, nici din cafenele, nici din cabareti si nici din calciile roase pe strazile oraselor in plimbari si desfatari ale diferitilor Don- Juani.

Ea va iesi din eroismul muncii voastre."

Problema industrializarii a avut o importanta deosebita in cadrul preocuparilor lui Codreanu, asa cum reiese din continutul circularii din 28 ianuarie 1938, asupra constitutiei unor comisii speciale care trebuiau sa considere aspectele cele mai importante ale programului - eventual - de guvernare.

Aceasta importanta a fost subliniata si de constituirea taberelor de munca. si comertului legionar.

Se stie ca secole de intregul, Romanii au fost obligati sa munceasca pentru diferitii stapinatorii ai paminturilor sau a arendasilor acestora: Unguri, Fanarioti, Ciocoi, Armeni, Greci sau Evrei. Datorita aspectului silnic al muncii efectuate pentru acesti siluitori ai muncii si demnitatii omenesti, taranii au dezvoltat o atitudine de evitare a tuturor obligatiilor impuse si de aceea nu lucrau cu aceiasi eficacitate pamintul mosieresc. Codreanu a dorit sa imprime o noua conceptie a simtului public si a activitatii desfasurate in domeniul public. In taberele convocate de Miscare pentru efectuarea unor lucrari de interes civil, participantii erau educati sa priveasca munca, in mos constructiv. Mai mult, Codreanu, a infiintat corpul "Comertului Legionar" in cadrul caruia tineri tarani, intelectuali si muncitori erau educati sa devina comercianti. Este cert ca aceste manifestari demonstreaza vadit tendinta Miscarii a realiza un proces de modernizare a tarii.

*

Una din invinuirile principale aduse Miscarii consta in faptul ca ar fi ales "teroarea si violenta" ca arme de lupta. Activitatea unei opozitii este determinata de conditiile in care cei care detin puterea le stabilesc pentru exprimarea acestei activitati. Cind un guvernant alege violenta, abuzul si teroarea ca arme de lupta, opozantul nu are decit doua cai de ales: sau se supune - si atunci nu mai poate fi opozant; sau utilizeaza aceleasi arme. In Romania, oligargia a ales calea violentii si tarorii pentru eliminarea opozantilor. In acest scop, au fost comise nenumarate atentate asupra persoanelor, averilor si demnitatii umane. Z. Barbu, apreciaza ca s-ar fi comis circa 1500 asasinat, la care legionarii au rapsuns cu circa unsprezece asasinat sau tentative de asasinat. Daca un istoric strain, relateaza uciderea lui Duca, - fara sa aminteasca ca Duca primise

sa formeze guvernul pentru ca se obligase in fata unor cercuri politice straine sa elimine opozitia manifestata de Garda de Fier si ca in acest sens a deslantuist o prigoana similara cu cele existente in timpul fanariotilor- atunci este evident ca asasinarea unui prim ministru apare ca un act de violenta. Sau dacase aminteste asasinarea lui Calinescu- fara sa se aminteasca ca acesta masacrasede pe Codreanu- fara judecata si ca deslantuise o alta prigoana in care erau incluse sute de mii de persoane nevinovate, care si-au vazut amenintate viata si onoarea- atunci evident ca acest asasinat ar fi putut fi considerat un act de teroare. In fapt, toate actiunile comise de unii legionari, au fost acte politice, de raspuns in cadrul unor delimitari fixate de oligarhie. Atentatul politic a constituit permanent actul de raspuns al unei opozitii impiedecate sa se manifeste.

*

O alta invinuire adusa Miscarii Legionare, consta in faptul ca Miscarea ar fi profesat un antisemitism, irational si nejustificat. Trebuie reamintita constatatarea lui Talavera- singurul care a avut curiozitatea sa adinceasca acest aspect/ op. cit./ ca orice actiune antisemita din Romania - indiferent de oricine ar fi fost comisa, era pusa in sarcina Miscarii Legionare. Evreii au atacat mai puternic decit orice alta miscare, Miscarea Legionara, pentru ca aceasta a contestat rolul ei predominant in oligarhie. Nu exista dovezi ca Legionarii ar fi persecutati pe Evrei, din cauza activitatii lor religioase, economice sau rasei lor. Evreii au fost atacati pentru alaturarea lor cadrelor oligarhiei, pentru opozitia pe care au manifestat-o permanent pentru ridicarea taranului roman si intelectualiilor romani, pentru promovarea unui proces economic si industrial, contrar intereselor Romaniei./ H. Arendt; op. cit./ Legionarii au contestat valabilitatea liniei politice duse de Evreii din Romania, in cadrul activitatii

aceasta tara.

lor politice din ~~România~~. Nu trebuie uitat ca in Romania, elementul evreesc reprezenta in acea vreme zece la suta din procentajul populatiei totale a tarii, - si daca se considera proportia lor in viata oraseneasca. -Evreii reprezentau peste cincizeci la suta din populatia oraselor, element deosebit de important in cadrul statelor oligarhice. Deasemenea asa cum constata Wolff, Ristelhueber, etc, ei aveau pozitii predominante in presa, comerț, industrie, profesii libere.

Contestarea pozitiei politice detinute de Evrei in cadrul oligarhiei si statului roman, nu implica calificativul de -antisemitism.

Cercetarea situatiei speciale detinute de minoritatile din Romania si anume :Germaniș, Greciș, Armeniș, Evrei, Unguriș, -poate stabili modele concrete pentru cercetarea rolului nociv la minoritatilor, aliate cu oligarhia in dezvoltarea unor societati industriale, in cadrul unor societati subdezvoltate de tip semifeudal.

*

O alta clasificare, care include calificativul -fascism- a constat in atitudinea luata de Miscarea Legionara in politica externa. Se stie ca toate partidele politice din Romania, au luat atitudine neta contra revizuirii tratatelor de pace, sugerata de tarile invinse, -Germania, Ungaria, Bulgaria, etc. Cind agresivitatea germana a lasat sa se vada revendicarea unei noi ordini europene si cind slabiciunea regimului politic si militar/a gasit o singura cale de aparare contra acestei agresivitati -alianța cu Uniunea Sovietica, o alta incalcare a ordinii stabilite prin tratatele de pace - tarile din Estul European - in special Polonia si Romania - nu au acceptat propunerile sugerate de Franța si Anglia - alianța cu Rusia Sovietica si au cautat o cale de intelegere cu Germania - socotind ca anticomunismul acestei tari poate sa ofere o garantie contra pretentiilor rusesti.

Politica externa a unei tari se stabileste in raport de perspective

si tendinte nationale si locale. Romania a considerat ca alianta cu Franta si Anglia, ^{nu} puteau sa-i garanteze integritatea nationala. In timp s-a dovedit ca Franta, nu a inteles sa contribuie la consolidarea nationala, prin formarea unui spirit national si integrarea minoritatilor, -ci a practicat un adevarat protectorat, in cadrul caruia oamenii politici francezi au demonstrat ca sunt dispusi sa blocheze orice proces de democratizare si modernizare a Romaniei. Acesti politicieni au fost dispusi sa acorde credit tuturor calomniilor lansate contra Miscarii politice romane care milita pentru democratizare si modernizare si sa sprijine pe cei care considerau realizarea tendintelor politice franceze, ca prim obiectiv al unei politici externe romanesti. Era normal ca toti cei care considerau realizarea obiectivelor autentice romanesti sa fie considerati dusmani de catre Franta si denuntati ca atare. Pe de alta parte, Romanii care considerau realizarea unor obiective pur nationale, erau indreptatiti sa considere pe cei care urmareau sa duca la indeplinire o politica externa contrarie intereselor tarii - drept dusmani ai Romaniei. Duca, Titulescu, Carol-Lupescu, Tatarascu, etc, au fost acei, care au urmarit sa realizeze in Romania aceasta politica externa contrarie intereselor romanesti.

Este util sa se restabileasca conditiile acestei politici externe pentru a se stabili vinovatiile reale - in perspectiva timpului.

La inceputul celei de a treia decade, Franta alarmata de agresivitatea germana nazista, - a inceput sa solitice Rusiei Sovietice o alianta care sa permita inefectuarea trupelor germane intr-un eventual razboi, Politicienii sovietici au profitat de aceasta ocazie pentru a cere ca Polonia si Romania sa permita trecerea trupelor rusesti pe teritoriile lor pentru ca acestea sa se uneasca cu cele franceze. Toti oamenii politici polonezi - in afara numarului restrins de comunisti - s-au opus acestei cereri. Unii oameni politici romani, ai caror lideri au fost Duca, Iorga, Titulescu, etc.

au acceptat sa sustina aceasta cerere. Miscarea Legionara s-a opus acestei aliante, pentru ca trecutul istoric demonstreaza ca trupele rusesti, odata intrate pe teritoriul romanesc, numai parasesc tara, decit daca sunt obligate de forte externe, mult mai puternice decit cele rusesti. Oamenii politici polonezi au fost animati de aceleasi considerente in hotarirea lor. Majoritatea celor care au sustinut politica de alianta franco-rusa, in dauna Romaniei, - Carol-Lupescu, Iorga, Maniu, Bratianu, Tatarascu, Garfencu, Calinescu, Ghelmegeanu, Penescu, Ralca, Lamandiu, etc au acceptat ulterior sa incheie o serie de tratate de infeudare economica si culturala a Romaniei, carea devenit un protectorat german. Este evident ca aceasta hotarire a fost determinata de gindul ca in acest fel, Romania va fi ajutata in cazul unei eventuale agresiuni sovietice. Titulescu a ramas singurul om politic, care pina la sfirsitul vietii lui, a sprijinit politica franceza in defavoarea unei politici romanesti. De aceea, Titulescu este astazi preamarit si glorificat de Uniunea Sovietica si de reprezentantii lor din Romania. Evenimentele ulterioare au demonstrat ca Rusia a urmarit sa ocupe pe o perioada de timp nedeterminata, atat Romania cit si Polonia - justificind astfel, rezistenta oamenilor politici romani si polonezi, care s-au opus acestei aliante. De aceea reluarea acestui argument perimat si imoralificarea tara are dreptul sa considere singura perspectiva ei - nu mai poate fi utilizat contra Miscarii Legionare, care a sustinut politica externa care i s-a parut ca poate salva ansamblul national.

Evenimentele istorice dovedesc ca aceasta politica - considerarea factorilor nationali in practica externa - a fost urmata permanent de Anglia in politica ei fata de Romania. In tot cursul sec. 19, patrinsa de necesitatea de a mentine integritatea imperiului turc, oamenii politici englezi s-au opus unirii celor doua principate romane, independentii acestora si chiar, d procesului de democratizare si expropriere agrara. Activitatea

oamenilor politici britanici, Palmerston, Canning, Disraeli, etc s-a manifestat public in numeroase ocazii, in sensul mentionat/ Seton Watson: " A History of the Roumanians" Cambridge, 1934/. In iulie 1940, Sir Stafford Cripps, ^{ministrul britanic la Moscova} /reluind politica britanica de adversitate fata de Romania, a oferit lui Stalin " political leadership in Balkans"/in traducere libera- protectoratul politic in Balcani; n.a/ iar Churchill si Eden, au oferit Rusiei, in Decembrie 1944, o influenta de 90 la suta in politica Romaniei/Charles E. Bohlen" Witness to History"N.York, 1973/. Atitudinea britanica este si mai stranie in cazul Poloniei, caruia i-a oferit cele mai sigura garantii, ca apoi, sa accepte, ocuparea ruseasca si anihilarea statala a Poloniei, ca stat indepedent.

Desfasurarea unei activitati anti-opozitioniste de catre agentii francezi si britanici in Romania, nu a facut decit sa dezintegreze rezistenta nationala si sa faciliteze ocupatia ruseasca.

* * *

Istoricii americani moderni/ Roberts, Weber, Talavera, etc./ ca si ziaristii americani / Waldeck, Leigh White, St. John, etc/ au stabilit ca Corneliu Codreanu a putut sa determine un amplu curent popular datorita calitatilor sale charismatice cit si programului politic, eficient, initiat de el, prin care se revendica regenerarea morala a tarii si realizarea unei justitii sociale. Easterman, ziarist britanic, dusman inveterat al Miscarii Legionare- a avut ocazia sa aiba o intrevedere cu Codreanu si a lasat posteritatii unul din cele mai luminoase si clare descrieri ale personalitatii acestuia. Un alt adversar net la Miscarii, Seton Watson- afirma ca Codreanu, avea trasaturi nobile de caracter.

*

Fondatorul Miscarii Legionare, Corneliu Zelea Codreanu a fost fiul profesorului de liceu, Ion Zelea Codreanu si a Elisabetei Brauner.

Modul în care cercetătorii americani analizează originea lui Codreanu este straniu și contradictoriu, Se știe că Statele Unite au luat atitudine contra rasismului, din cauza condițiilor istorice, care au făcut ca această țară să fie un "melting pot" / cazan de amestec sau în traducere mai puțin literală - ^{din cauza} originii nationale extrem de diversificate a cetățenilor americani; n.a./ . condiție similară cu a României, care din cauza condițiilor istorice a fost și ea un fel de "melting pot". De aceea nici în US, și nici în România - teoriile rasiste nu au putut găsi un domeniu valabil pentru dezvoltarea lor și nici un partid politic nationalist nu a fost rasist - în România. Mișcarea Legionară a combătut neofanariotismul și oligarhia pe baza unor principii sociale și nu rasiste.

Cu toate acestea istoricii americani și britanici consideră că Codreanu nu ar fi fost român autentic, ci de origine ucraineană sau germano-poloneză. Motivul acestei afirmații constă în faptul că tatăl lui Codreanu, născut în Bucovina, pe atunci sub dominație austriacă - de unde a venit în România, ar fi purtat ^{ințial} numele de Zelinski, transformat ulterior în Zelea.

Ion Codreanu a fost o figură caracteristică în viața politică românească. Toată viața lui, -deși profesor de limba germană la Husi, un pasnic oraș moldovean, - a militat în mișcări naționaliste, a fost de mai multe ori / de pușat de către populațiile țărănești din diferite regiuni ale țării, care au înfruntat toate violențele și abuzurile autorităților, ca să-l trimită în parlament pe profesor și a purtat permanent costumul național românesc. Cuvintele lui, au fost și vor rămâne un model de cuvântări adresate unei populații țărănești și atrageau enorm masele. Spiritul de religiozitate creștin ortodoxă al profesorului a fost de asemenea remarcabil. Scriitorii străini, care difuzează argumentul rasist - au reluat teza avansată de presa minoritatea română - peste granițe, ca și în România, nimeni nu ar fi acceptat o astfel de versiune și a refuzat să considere capacitatea politică și morală a zecilor de mii de oameni

care au votat pe profesorul Codreanu, care reprezenta o linie romaneasca bine definita. Este indoielnic sa acesti istorici straini au putut sa aprecieze mult mai justificat origina lui Codreanu decit alegatorii romani si milioanele de oameni care au votat pentru legionari.

Se sustine ca mama lui Codreanu ar fi fost germana de origina, caci purta numele de Brauner. Se stie ca in Basarabia si Bucovina, autoritatile rusesti si austriace au desnationalizat o serie de Romani, prin convertirea numelui lor in nume cu rezonante slave sau germanice. Elisabeta Brauner a fost de religie ortodoxa. In Romania, tara antirasista, dar nationalistă-apartenenta nationala era stabilita de apartenenta religioasa. In Romania germanii erau catolici, ^{sau} protestanti - de diferite secte, niciodata ortodocsi. Daca Elisabeta Brauner a fost de religie ortodoxa - si a fost ortodoxa, ea nu putea fi decit romanca, indiferent de numele purtat.

*

Codreanu urmeaza cursurile Liceului Militar "Minastirea Dealului" din apropiere de Tirgoviste care se bucura de o reputatie deosebita atat pentru calitatea profesorilor lui cit si, pentru spiritul nationalist care domnea acolo. Codreanu a primit la liceu o inalta educatie in sens patriotic si a fost instruit in spiritul disciplinei si organizarii militare. Cind Romania intra in razboi contra Austro-Ungariei, profesorul Codreanu este mobilizat si participa la campanie. Codreanu - fiul - cere sa fie acceptat ca voluntar dar este respins pentru ca nu avea virsta necesara. El se inscrie la Scoala de Ofiteri de Rezerva, pe care o termina cind razboiul se incheiase, fapt care a lasat un sentiment de frustrare in sufletul lui Codreanu, care nu a putut participa la aceasta confruntare.

Dupa razboi, Codreanu se inscrie la Facultatea de Drept din Iasi, unde prezenta recenta a trupelor russti indebandada si imigrarea masiva ilegala evreeasca din Rusia a unei parti a populatiei evreesti speriate de

violentele revolutiei /comuniste au accentuat vadit sentimentul national. Evreii sositi recent pe teritoriul romanesc vorbeau numai ruseste si erau imbracati ruseste- aspecte exterioare care in acea vreme erau considerate extrem de periculoase pentru Romani. In cadrul populatiei evreesti, noi sau vechi, s-au recrutat si ceismai puternici adepti ai miscarilor socialiste si comuniste. Un muncitor roman, Ct. Pancu, initiaza o actiune nationala si antisocialista, care a dus la lichidarea actiunilor periculoase pe teritoriul orasului. Codreanu a participat la o serie din actiunile cele mai curajoase care au dus la eliminarea pericolului comunist din Iasi.

Deoarece studentii evreii de la Universitatea din Iasi continuau sa poarte sepci rusesti si sa vorbeasca rusete in cadrul Universitatii- o vadita provocare a sentimentului national- studentii romani au initiat o serie de manifestari in care au incercat sa impiedece aceste manifestari. Oligarhia a fost mult mai sperjata de aceste actiuni de manifestare nationala decit de actiunile antinationale ale studentilor evrei si a inceput sa persecute fatis miscarea studenteasca. In acest fel, se spera ca navalarea sopiilor de tarani in universitati, va fi blocata si pozitile oligarhiei mentinute.

Codreanu participa activ la manifestatiile studentesti si la manifestatiile politice ale gruparii nationale conduse de Profesorul A.C. Cuza, un fel de patriarh al miscarilor nationaliste din Romania. Dupa ce miscarea studenteasca obtine succese si se extinde pe tot cuprinsul tarii, Codreanu pleaca sa studieze in strainatate- in Germania- insa criza economica care bintuia in Germania il impiedeca sa-si continue studiile. si se intoarece in tara. El participa la actiunile noului partid infiintat de Prof. Cuza- in cadrul caruia milita si tatal sau, Ion Codreanu, insa activitatea sa determina o represiune amplificata si nejustificata din partea organelor politienesti locale, intrate in slujba intereselor minoritare. Curind actiunea politienasca devine a actiune de eliminare morala si fizica a lui Codreanu, considerat liderul miscarilor nationaliste a tineretului din Iasi.

X in Yanga

Pentru a instrui tineretul in spiritul abnegatiei si repsonsabilitatii publice, Codreanu decide infiintarea primei tabere de munca din Romania, in cadrul careia tinerii participanti urmau sa-si construiasca o casa a lor. In cursul desfasurarii activitatii taberii, politia locala inconjoara, in forta tabara, unde tineretul lucra pasnic, bate violent pe lucratori si aresteaza pe cei care au protestat. Protestul unei parti a intelectualitatii iiesene determina insa eliberarea celor arestati.

Codreanu a simtit insa pentru prima oara manifestarea violentii si abuzului care formau armele caracteristice ale oligarhiei in eliminarea adversarilor politici. El cere in scris Ministerului de Interne, de care depindea seful politiei locale sa se faca o ancheta si cei vinovati sa fie trimisi in judecata. Ca urmare a acestei reclamatii, seful politiei a fost inaintat in grad, confirmindu-se astfel ca oligarhia alesese linia de conduita: ignorarea intereselor nationale si continuarea unei politici contrarii intereselor majoritatii romanesti.

Codreanu, tinar avocat, patruns de spiritul respectarii legii si ordanei, s-a simtit lezat in ceea ce forma principiul lui de viata ca jurist si ca om. El a stiut ca viata lui atinsese un punct crucial: oligarhia intelegea sa transfere organelor politinesti tratarea problemelor politice ridicate de opozitie, limitind astfel formele de manifestare si raspuns la actiuni de forta.. Codreanu s-a hotarit da se retraga pentru un timp in virful unui munte, unde a meditat asupra noilor conditii politice. Hotarirea lui a fost aceea a oricarui revoltionar: nu se va retrage din viata politica si va raspunde cu aceiasi moneda. De aceea ulterior, cind in cursul unui proces pe care i-l intentase politia ieseana, -prefectul de politie Manciu, ^{vrut} sa repete amenintarile lui viata lui Codreanu, acesta il ucide.

Gestul a produs o senzatie enorma, caci pentru prima oara cineva indraznea sa se radice violent, contra violentii, abuzului si arbitrarului practicate de oligarhie. In tara, in care datorita camarilei si oligar-

hiei, favoritismul, spertul, violenta, brutalizarea fizica si morala a adversarilor ,formau practica curenta, ; tara in care practica politica ,iniatiata de oligarhie si camarila, faceau ca toate constiintele sa aiba un pret, tara in care alegerile constituiau un abuz permanentizat- un om indraznise sa se ridice contra acestor manifestari si sa-si apere demnitatea de om si de opozant.

Procesul este stramutat de mai multe ori si insfarsit este judecat intr-o regiune sudica a tarii, unde se considera ca servilismul politic va putea aduce o sentinta de condamnare. Curtea de Juri din Turnu Severin, achita insa in unanimitate pe Codreanu, acceptind teza sugerata de aparare- aceea a atentatului politic ,motivatat de practica unui abuz permanentizat.

Dupa achitare, Codreanu se casatoreste in cadrul unei ceremonii religioase oficiate de preotul Vasile Botez, evreu crestinat, parohul catedralei din Focsani.

Prof. Cuza desfasoara o activitate politica care urmarea in mod ^{si imoral} inabil./sa fructifice rezultatele achitarii lui Codreanu. Acesta isi da seama ca aceasta actiune este sortita unui esec si intelege sa se desparta in mod decent de Cuza. Insotit de Mota si de sotiiile lor, pleaca in Franta, unde ambii, straluciti elevi, iau doctoratul in drept la Grenoble.

Intors in tara, Codreanu , se desparte de Cuza, convins ca organizatia politica condusa de acesta nu are obiective care sa duca la inlaturarea monopolului politic si initiaza o grupare politica de tineri, numita "Legiunea Arhanghelului Mihail" . Experienta avuta de Codreanu in cazul Manciu, si in cursul audientii la Ionel Bratianu- eveniment care a produs multa vilva in tara- experienta ambilor / Codreanu si Mota/ cu ocazia procesului de complot ,intentat de politie contra lui Codreanu, Mota si altor tineri, au demonstrat lui Codreanu si prietenilor sai, acuitatea luptei si imoralitatea/actiunilor organelor represive, angajate in actiunea de combatere a opozitiei contra oligarhiei.

Inceputurile noii organizatii au fost destul de fragile si limitate la un grup, extrem de activ, dar limitat. Codreanu constata ca trebuie sa-si adapteze manifestarile la forma de combatere a organelor represive. Pentru a putea tine o intrunire, era necesar sa se infrunte - in primul rind, - organele politienesti si ale jandarmeriei, Aceste confruntari de forta - de obicei, violente - cereau mare rezistenta fizica si morala. Cind legionarii, -asa cum erau numiti tinerii studenti, elevi, muncitori, tarani, care formau organizatia lui Codreanu - patrundeau, dupa spargerea cordoanelor politienesti intr-o localitate, ei erau intimpinati cu caldura si speranta, de locuitorii care vedeau cum se putea infrunta oligarhia: numai pe linia de forta, ^{linie} stabilita de organele acestea.

Curind Legionea devine o organizatie semimilitara/si educatia lui Codreanu din scolile militare pe care le urmasa, l-au ajutat sa gaseasca cele mai utile reguli de organizare.

Oligarhia constata ca utilizarea fortei ca singura arma de lupta nu are sanse de a impiedeca legionarii sa ajunga la masele de cetateni. Se recurge atunci ai doua arme suplimentare: calomniile si arestarile arbitrate. Presa, - in marea ei majoritate detinuta de oligarhie, incepe o campanie de minciuni, penibile si imorale. Tot ceea ce forma baza acestui conglomerat social - politic - oligarhia - adica imoralitatea, violenta, teroarea, lipsa de cultura autentica, blocarea modernizarii, etc - adica tot ceea ce critica Legionea si masele populare in manifestarile oligarhiei - au fost reluate, conform principiului utilizat de comunisti si difuzate ca fiind manifestari autentice legionare. Campania de calomniere desfasurata in cuprinsul tarii nu a dat rezultatele dorite si ^{de aceea} aceasta campanie a fost difuzata in strainatate. Oligarhia a considerat ca este mai important sa castige adeziunea cercurilor retrograde din strainatate decit opinia publica din Romania. Aceasta actiune de calomniere a

a inclus nu numai calomniere personala a lui Codreanu si prietenilor sai, dar si a Miscarii, considerate o grupare de asasini, falsificatori de bani, homosexuali, etc. Contradictia dintre realitate scunoscuta de legionari si de masa publica romaneasca - si calomnie, a facut pe Codreanu sa desconsidere aceasta campanie ignobila. Curind oligarhia incepe sa difuzeze si calomnia suplimentara „ca Mișcarea este compusa din intelectuali cu studii ne- terminate, ratati sociali, etc. Toate calomniile mareau insa numarul adereștilor, caci contrastul intre nivelele de intelectualitate si viata profesate de legionari si elementele oligarhiei erau extrem de precise. Nu trebuie deșconsiderat simtul de apreciere si obiectivitate a unui popor: cei care lansau calomniile erau eei care jefuiau, exploatau, practicau abuzul si violenta, foloseau toate tertipurile favoritismului sa parșina in viata. Aceasta propaganda a prins insa in strainatate, unde asa cum arata Ristelhueber, ^{op. cit. / difuzata} ~~op. cit. /~~ de oligarhie - din care facea parte si populatia evreeasca - ~~unde / s-~~ a nascut o "condisenabila ostilitate in tarile in care Evreii constituiau un puternic grup si reputatia Romaniei a fost murdarita" /op. cit. pag. 155/.

Contactele politice ale lui Codreanu cu masele de tarani prigonite, umilite si jefuite din Tara Motilor, Basarabia, etc, il fac sa inteleaga marea drama a monopolului politic roman, impilarile taranirii si profunzimea degradarii morale a tarii, datorita practicilor favorizate de oligarhie. Activitatea politica a Miscarii Legionare sa amplifica si include toate problemele mari politice ale comunitatii romanesti: regenerarea morala, emanciparea politica a maselor populare, justitia sociala, modernizare, industrializare adecvata. Actiunea lui Codreanu incepe sa atraga crescind mari grupuri de tineri intelectuali, cei mai bani din generatia lor, cei dispusi sa accepte suferinta morala si fizica, in locul avantajelor favoritismului.

Actiunea lui Codreanu a determinat o selectie voluntara intre elementele nationale: cei dispusi sa se sacrifice, il urmau pe Codreanu. Cellalti, in -cercau diferite formule de compromis.

Alegerea lui Codreanu in parlament stabileste nu numai actul de nastere politic al omului politic- Codreanu- si a miscarii initiate de el, dar si declaratia de razboi adresata oligarhiei. Faptul ca Codreanu a ales calea parlamentara pentru a-si expune principiile sale politice a stabilit definitiv caracterul popular si democratic al politicii lui Codreanu.

Reinbarcarea in tara a lui Carol, a produs un scurt moment de reviviere a sperantelor- asa cum se intimpla la orice schimbare de regim, dupa perioade de tensiune sociala. Oligarhia, prin Ion Mihalache, hotaraste desfiintarea politica a Miscarii si transferarea/controlului politic al Miscarii, organelor politienesti, De atunci, aceasta activitate a fost un constant joc de "v-ati ascunselea".

Carol-Lupescu aveau nevoie de fonduri financiare ample si negociaza cu cercurile liberale si straine, acordarea de credite. Daca accepta conditiile umilitoare ale oamenilor politici francezi, /desfiinteza Miscarea .
si

cu urmarile descrise anterior.

Personalitatea lui Codreanu si activitatea Miscarii cresc vertiginos si in alegerile din 1937, Codreanu castiga (moral) batalia pe toate planurile: moral si politic. Prestigiul moral al Miscarii si al lui Codreanu, adversitatile evidente dintre oligarhie si camatila pentru cucerirea sprijinului aparatului de stat; oportunismul organelor al acestui aparat de stat, care incerca sa-si stabileasca /sprijin in toate organizatiile politice- toate acestea au facut ca desfasurarea alegerilor sa depinda de forta fizica si morala a Miscarii. Partidul national taranesu, condus de Iuliu Maniu- partid considerat pro-vestec si partidul national -liberal, condus de George Bratianu/ o dizidenta liberala/ partid nationalist si pro- nazist au considerat necesar sa se prezinte in alegeri intr-un pact de "amnistie politica" cu Miscarea Legionara, pentru a dovedi opiniei publice ca sunt contra

camarilei și oligarhiei /și pentru a impune organelor politienesti. Pe de alta partr ,acest acord' nu numai ca a validat,,oficial politic Miscarea Legionara, dar a modificat caracterul acesteia. Initiata ca o simpla miscare politica, fara pretentii imediate de a prelua puterea, suportul crescind al opiniei publice a facut ca Miscarea sa devina un "partid!" Rezultatul alegerilor si interventia amplificata a lui Carol in viata politica romaneasca, au determinat pe Codreanu sa ia masuri sa transforme oficial Miscarea in partid politic. El a emis circulara din 20 ianurie ¹⁹³⁸ /prin care/^{anunta} ca infiinteaza in fiecare judet o scoala de primari si in Capitala,o scoala de prefecti. In cadrul acestor scoli trebuiau pregatiti cite cinci primari- alternativi- pentru fiecare comuna sau oras si cinci prefecti pentru fiecare judet. Codreanu justifica infiintarea acestor scoli astfel: pentru unnducerea unui simplu tranvai. vatmanul are nevoie de abosivirea unei scoli, dar o astfel de pregatire nu se cerea pina acum celor care trebuiau sa conduca mari comunitati umane". Intr-o circulara ulterioara- din 28 ianuarie 1938, Codreanu dispune o masura si mai importanta: infiintarea unor comisii speciale care sa analizeze si sa stabileasca organizarea diferitelor ministere, a organizarii productiei industriale,a unei constitutii,a regimului proprietatii, a utilizatii mîini de lucru, a capitalului, a organizarii administrative,etc

Carol-Lupescu insa au curmat brusc aceasta evolutie, punind in miscare planul lor de dizolvare a vietii-politice din Romania,^{și}desfiinteaza toate partidele politice, si introduc dictatura regala.

Un ziarist britanic,Easterman, a avut ocazia sa intervieveze pe Codreanu in acea vreme si sa relateze ca acesta considera problema evreeasca si rezolvarea ei ca o problema put politica si economica.

Masacrarea fizica a lui Codreanu, ordonata de Carol si acceptata de oligarhie nu a dus la anulara Miscarii. Rindurile acestuia s-au ingrosat permaget, cu toata persecutiile brutale, Fiecare partid si fiecare sef politic a incercat sa preia "zestrea morala" a Miscarii: Carol,

Calinescu, Maniu, George Bratianu, Ion Antonescu, Ana Pauker, Gheorghiu Dej, dar nici unul nu a reusit.
Ceausescu./ Miscarea nu a putut fi nici cind anihilata- cu toate persecutiile brutale ale vechii oligarhiei si neo-oligarhiei comuniste. Astazi, Miscarea Legionara formeaza inca obiectivul principal al atacurilor calomnioase si ridicole ale oligarhiei vechi si noi, in tara si peste granita.

Prof. E. Weber. relateaza, in 1966, "popularitatea Miscarii se reflecta in atentia pe care i-o acorda inca si astazi regimul comunist" / The Men of Archangel / The Journal of Contemporary History ;1/1966/ . Aceasta constatare este confirmata de volumul publicat in 1971 de catre Fatu si Spalatel, comentat in acest volum si de activitatea antilegionara dusa de toate organele regimului comunist, peste granita,

*

Analiza obiectiva a activitatii Miscarii Legionare stabilesc caracterele clare ale vietii politice romanesti.

Monopolul politic exercitat de camarila si oligarhie, practicarea unei economii semifeudale de tip agrar si a unui inceput de industrializare eronata, au determinat stari permanente de tensiune sociala. Miscarea Legionara a stabilit un program care ducea la democratizarea tarii si largirea mobilitatii sociale. Miscarea a inclus toate straturile sociale active romanesti si a fost combatuta violent de oligarhie, in care s-au incadrat toate minoritatile nationale care au acceptat acest regim, care le asigura exploatarea injusta si imorala a poporului roman.

Orice actiune politica are un substrat moral care reprezinta opinia prevalenta a epocii sau a comunitatii politice respective. Miscarea Legionara a dus o actiune politica motivata etic atat din punct de vedere al climatului politic al epocii, cit si din punct de vedere national. Acesta baza etica a determinat masivul suport popular al elementelor nationale cele mai active si valoroase., din cadrul poporului roman,

*

*

*

C O N C L U Z I I

Istoria ultimelor doua secole- viata a sapte generatii umane- a constituit cea mai violenta rasturnare a tuturor conceptiilor, institutiilor si structurilor nascute in siml omenirii in decursul unei istorii multimilenare.

Noua forma sociala, denulita destul de arbitrar "societate industrială" -s-a dezvoltat in salturi, cu aspecte de multe ori imprevizibile, dar cert profitabile genului uman. Desfasurarea ei a inclus mari sacrificii umane si materiale, evenimente sîngeroase - razboaie, revolutii, persecutii politice care au capatat aspecte genocidale- conflicte ideologice cu intolerante irrationale -putin caracteristice unor secole "ultrarationaliste" si drame inutile, generate de ambitiile si vanitatile individuale si nationale.

In aceasta perioada au aparut si s-a dezvoltat valori cu semnificatii si functiuni diferite si care au inclus activitatile si relatiile umane, atit individuale cit si sociale, cunoasterea si manifestarile estetice.

"Individul" si functiunea lui sociala a devenit un factor esential in constituirea si desfasurarea noii societati. Aceasta functiune nu a fost rezultatul unui eveniment spontan ci rezultatul unui proces istoric initiat de religia crestina, care desi a mentinut valoarea transcendentă a adevarului, a umanizat pe Dumnezeu, acordind astfel omului-individ o valoare necunoscuta istoric- pe linga obligatiile traditionale, dreptul de a revendica o existenta personala si autonoma, sursa de drepturi potentiale, si speranta de a obtine o fericire "aci" sau dincolo" in urma unui proces personal de valorificare adecvata. Dragostea si spiritul de colaborare, initiate in cadrul aceleiasi biserici, care datorita unei practici indelungate, au generat institutii corespunzatoare, au deschis noi drumuri pentru instituirea unor structuri statale care sa confirme existenta lor. Artistii Renasterii si mai ales scriitorii francezi preocupati de relatiile umane au reluat ideea valorificarii individuale. Artistii italieni au arcat aceasta preocupare prin stabilirea unei "figuri" ale persona-

najelor lor, care exprimau personalitatea omăna și stările ei. Medici ca Vesalius au stabilit anatomia omăna, deschizând drumul pentru un proces al controlului funcțiilor acestei organism. Newton a stabilit bazele controlului mișcării corpurilor, inițiind cercetarile care au dus la controlul organizării producției industriale. Descartes a stabilit principiul raționalității ca element generator de existență iar Locke și Rousseau au dezvoltat și difuzat conceptul ca individul formează baza societății omăne.

Utilizarea metodei de cunoaștere sugerată de Bacon - observarea fenomenului, interpretarea și clasificarea lui a implicat abandonarea formelor tradiționale, care includeau un adevăr transcendent și deductiv. Datorită noilor criterii ale "adevarului", procesul cunoașterii a devenit dinamic și perfecționabil. Dacă această metodă a fost extrem de utilă pentru analiza fenomenelor naturale, unde vastitatea materialului observat necesită eforturi și aparaturi divizate pe teme de cercetare, aceeași metodă s-a dovedit pernicioasă în studiul fenomenelor sociale unde divizarea aspectelor complexe ale manifestărilor omăne împiedică tragerea unor concluzii corecte. De aceea cercetarile apariției și dezvoltării societății industriale nu prezintă tabloul complet și util pentru concluzii viitoare, așa cum ar fi necesar.

Unii au considerat "știința" ca singura caracteristică a acestei societăți și ca atare au apărut admirabile istorii ale dezvoltării științei, dar care nu explică de ce condițiile politice au facilitat extinderea științei și mai cum acestea ar permis difuzarea elementelor fundamentale științifice în cadrul unui sistem educativ, obligator pe plan național. Cercetarea dezvoltării științei a determinat concluzii absolut contradictorii, unii cercetători opinând pentru un viitor fascinant al științei care îmbrăcând forma unui panaceu, va rezolva toate problemele omăne, chiar cele psihice, care sunt ignorate principial ca fiind de ordin calitativ și diferențiat. Alți cercetători au aplicat rolul "distrugător" al științei și au prevestit războaie nimicitoare și flagele unice

Cercetatori "sociali" au analizat relatiile "om-masina" in mod exclusiv si au ajuns la concluzia ca aceste relatii vor duce la inrobirea omului de catre masina. Unii actori au reluat tema si au prezetat omenirii numai perspective sumbre, fara sa considere insa ca masina, produs al miştii umane, nu poate iesi de sub controlul ratiunii. Alti cercetatori, considera ca perspectivele catastrofice, determinate de o industrializare si cercetare stiintifica, greu de controlat, pot fi amendate si dirijate in folosul umanitatii, daca societatea va adopta calea industrializate, controlate printr-o planificare arbitrara, care va controla emotiile umane, destinul fiecaruia, viata intima si numarul camerelor ce vor fi folosite de fiecare individ. Acesti cercetatori isi bazeaza afirmatiile pe afirmatii apodictice ale unor cercetatori care nu au intrevazut corect desfasurarile istorice.

Alti cercetatori considera ca adoptarea unei "democratii" declarative si formale, care se exercita de catre politicieni de "stinga" pozitie politica infirlata de timp) poate impiedeca un proces normal care sa stabileasca realele manifestari politice ale unei natii. Valabilitatea unui regim democratic se poate stabili (conforma acestor cercetatori) in baza unor adeziuni externe, manifestate de intelectuali sau state straine, care ar avea mai multa greutate in a decide telurile nationale, decit cetatenii unei natii.

Toate aceste discordante pot fi eliminate daca in cercetarea societati industriale se va utiliza o metoda comparativ istorica, care sa incerce sa aprecieze ansablul epocii si sa diferentieze caracteristicile generale de cele specifice, a caror valoare este mult mai redusa pentru aprecierea epocii.

o

Cercetarea oricarei mutatii aparute in cadrul dezvoltarii societatii industriale nu poate omite efectele mutatiilor de ordin politic, stiintific, suncial sau industrial asupra individului si constituirii de institutii adecvate. Reflectarea umana a acestor mutatii reda consistent aspectele acestei unice revolutii.

"Clasa mijlocie" - nasterea si dezvoltarea ei - nu poate fi analizata daca nu se studiaza atat originea ei istorica, dar mai ales, mutatiile de ordin politic care a determinat aparitia criteriului de competitivitate pentru mobilitatea sociala. Difuzarea noilor metode pentru abordarea cunoasterii urmeaza sa analizeze rolul matematicienilor francezi in stabilirea unui limbaj matematic care a permis simbolizarea vehicularii cunoasterii; Rationalizarea productiei industriale nu poate omite rationalizarea productiei agricole, care a avut consecinte tot atat de importante. Amplasarea fara precedent a industrializarii nu poate fi analizata fara studiul mutatiilor conceptului de proprietate; sau a urbanizarii; etc.

Perioada moderna; este atat de vasta incat o periodizare va facilita evident analiza ei.

•

Prima perioada a societatii industriale - care a constat in faza de constituire a acestei societati in Franta si stabilirea unor climate favorabile pentru extinderea ei ampla in Anglia si in alte tari vest europene - poate fi considerata ca incepind cu pregatirea teoretica a Revolutiei Franceze, care a stabilit bazele pentru contestarea ordinii sociale traditionale care bloca difuzarea noii faze de comportare umana. Desi Anglia poate fi considerata in masura preponderenta ca sediul aparitiei industrializarii (si intr-oarecare masura, Olanda, Belgia, Hanemajca) numai Revolutia Franceza a permis stabilirea conditiilor sociale noi iar razboaiele napoleoniene au amplificat, fara precedent, nu numai productia de armament si munitie dar si industria de consum.

Noile premise au sfarimat conceptul unor conduceri politice legitimate prin arpebari transcendente si au introdus voina populara drept criteriu de confirmare a acestor lideri. Acest nou concept a stabilit climatul obligator al unor consultari mai sau mai putin extinse sau regulate, dar au iesus acest factor al consultarilor. Sfarimarea vechii ordini traditionale a permis un nou joc al forteilor sociale, datorita caruia s-a constituit noul grup social, numit ulterior, "clasa mijlocie" initial format din elemente ale vechiului Tiers Etat: si ampli-

ficat prin inserarea noilor elemente promovate de Revoluție. Localizarea acestui grup social în mediul urban a determinat deplasarea centrului politic în acest mediu și al populației urbane, condiție determinată și de concentrarea industriilor în asemenea în acest mediu. Noua viață social-politică a generat - cu excepția Angliei - conducători militari, industriali și financiari, dar un număr mult mai restrâns de oameni politici, care dacă nu au reușit să se opună încercărilor de restaurare a regimurilor absolute, au avut energia necesară să reziste acțiunilor restrictive ale acestora și să mențină climatul necesar unei dezvoltări ulterioare.

Această primă perioadă s-ar putea considera cu Pacea de la Viena, care a limitat evoluția clasei mijlocii, dar nu a reușit să determine anihilarea ei.

A doua perioadă, care ar putea fi numită consolidarea clasei mijlocii și apariția statului națiune - a trait nu numai stabilirea clasei mijlocii în centrul puterii politice, dar și extinderea crescândă a noii forme sociale.

Clasa mijlocie a devenit liderul politic al națiunilor în care s-a născut și a constituit "statul-națiune" care consacra această poziție predominantă. Denumirea de clasă mijlocie stabilea o poziție intermediară - între clasă superioară (aristocrație și biserică) și clasă inferioară (țărani și muncitori). Energia creatoare a unor promotori geniali (toate marile perioade ale umanității sunt caracterizate prin apariția unor inovatori geniali) au determinat extinderea produselor industrializate, produse în baza unor procedee din ce în ce mai rationalizate și stabilirea unui sistem financiar care a permis distribuția acestor mărfuri, indiferent de locul desfacerii sau moneda națională. Industrializarea a modificat și esența posesiunilor coloniale, care au încetat să fie numai furnizoare de articole de lux, ci au fost integrate în procesul de producție ca furnizoare de materii prime și piețe de desfacere. Ele au devenit proprietate a statului-națiune și au fost administrate ca atare. Transporturile terestre și utilizarea canalelor de navigație interioare, facilitățile de extinderea utilizării aburului, au amplificat industrializarea.

In aceasta perioada, muncitorii au solicitat, pe cale violenta, acordarea unei pozitii corespunzatoare in cadrul noii forme statale. Unele elemente ale clasei mijlocii sau celorlalte clase, au contestat pozitiiile predominante ocupate de Evrei in societatea industrială. Aceasta contestare, de ordin economic, s-a desfasurat numai in cadrul statelor vest europene si a afirmat ca Evreii, au ocupat pozitii cuvenite nationalilor. Ca orice contestare politica, aceasta manifestare a imbracat unele caracteristici violente, irrationale și injuste.

Dezvoltarea democratica a tarilor vest europene a impus consultari electorale constante. Accesul masiv al maselor populare in aceste consultari a fost limitat de criterii censitare, care favorizau elementele clasei mijlocii.

Perioada s-a reflectat consistent in constiinta umana. Individul a invatat ca revolutiile pot avea un caracter singeros limitat, dar ca formeaza arme de lupta pentru obtinerea unor pozitii mai bune. S-a mai constatat ca asocierea in sisteme profesionale sau sociale-politice poate accelera procesul revendicarilor sociale si politice. Viata urbana a modificat raporturile familiare si a stabilit noi debuseuri tinerilor si femeilor.

Dezvoltarea unor lucrari teoretice social-politice, au stabilit criterii rationale noului sistem social si industrial. Unele lucrari au stabilit premise morale si teoretice pentru revendicarile muncitoresti de încadrare eficienta in viata politica.

In domeniul estetic, romanele sociale au devenit o hrana zilnica a intelectualilor si celor insetati de cultura. Teatrul a devenit o sursa de informare si maturitate sociala.

In aceasta perioada au aparut noi state nationale, iar inserarea Germaniei in societatea industrială- desi a fost urmare a unui razboi victorios, nu a reusit sa asigure acesteia pozitii favorabile in productia si distributia bunurilor.

A treia perioada- care poate fi considerata initiata de razboiul franco-german(1870) s-a extins pina la sfirsitul celui de al doilea razboi

mondial-o perioada de sclerozare a virulentei clasei mijlocii- poate fi divizata in doua subperioade.

Prima, care se extinde pina la primul razboi mondial, poate fi considerata si ca apogeu/dar si cîntecul de lebada al societatii industriale. Bogatia, fara precedent, in istorie realizata de tarile vestice si de clasele lor mijlocii au permis acumularea unui vadit prestigiu in rindul statelor care urmau sa se incadreze in societatea industrială. Pe de alta parte, aceste bogatii au permis acumularea unor mijloace materiale uriasе dar si invidii uriasе in rindurile care contestau pozitile dobîndite de unele natiuni. Dacă aceasta bogatie a permis atrofierea contestarilor antisemite, ea a stîrnit adversitati nationale ucigătoare. Ea a stabilit premise ca acuitatea revendicarilor muncitoresti sa scada si formarea unor partide "social democrate" care formulau incadrarea muncitorilor in noua societate intr-un mod lin, a atenuat considerabil climatul social intern.

Bogatia a diferentiat si bazele clasei mijlocii, care a inceput sa se divizeze in trei subclase: superioara, mijlocie si inferioara. Aceasta divizare reflecta incapacitatea clasei mijlocii de a-si mentine elasticitatea initiala si care permisese acestui grup social sa absoarba toate elementele viguroase din toate straturile sociale; Bogatia a reinviat institutia "privilegiului" si majoritatea elementelor clasei mijlocii a incercat sa opereze acest privilegiu pentru conservarea unor pozitii cistigate in favoarea succesorilor lor. In acest fel se modifica principiul de baza al formarii clasei mijlocii: competitivitatea- promovarea pe baza meritelor personale. In straturile superioare erau acceptati numai cei care se supuneau confirmarii acestei noi reguli. Dacă inserarile muncitoresti au fost cele mai rasunătoare, prin caracterul lor servil- inserarile elementelor clasei superioare (aristocratie) au fost mult mai ample, fructoase si discrete. Procesul a urmat o cale inversa celei utilizate in prima faza cind elementele clasei mijlocii se stardneau sa fie acceptati in clasa superioara. Acum; elementele clasei superioare se inghesuiau sa se "metiseze" prin

matrimoniale sau financiare. Un numar destul de neînsemnat si-a manifestat pozitia de "tratare" după pozitia considerate avantajoase, prin constituiri de partide "conservatoare- democratice" un non sens istoric si social.

În fapt, perioada a fost dominată de concepțiile liberale, doctrina politica care favoriza activitati individuale extrem de întinse si interventii statale, extrem de restrinse, în planul intern. Pe plan international însa, liberalismul a folosit extensiv interventia statala- expresie a majoritatii populare, chiar daca aceasta interventia nu favoriza egal toate clasele sociale.

Urbanizarea crescândă si organizarea rationala a productiei au creat posibilitati femeilor sa scape din strinsorile vietii restrinse a caminului si sa participe la viata sociala. Ele au solicitat curând inserarea lor în spectrul politic national. Aceasta solicitare s-a manifestat în principal în rîndurile clasei mijlocii.

Imposibilitatea realizării unui acord în redistribuirea pietelor mondiale si necesitatea lichidării supravietuirii a unor imperii anacronice au dus la nasterea primului razboi mondial.

Acaceasta prima subperioada a vazut constituirea unei societati industriale în Japonia, în ciuda existentii unei oligarhii multibeneficentă. Sistemul social paternalistic însa a permis acestei oligarhii sa favorizeze formarea unei clase mijlocii, pe baza principiului competitivitatii. Coexistenta oligarhiei si a clasei mijlocii a dus la conflicte singeroase pe plan extern si intern; dar nu a împiedecat inserarea în societatea industrială. În schimb, Rusia tarista, în ciuda eforturilor începute cu un secol în urma, nu a reusit sa se insereze în aceasta societate pentru ca a folosit în continuare sistemele de promovare sociala utilizate de oligarhie: favoritismul si servilismul; Datorita acestor metode, Rusia nu si-a putut constitui un serviciu public, cu sint de răspundabilitate publica.

Probleme de ordin economic si national au determinat aparitia pe teritoriul national rusec; al unui antisemitism de tip religios si economic.

cu manifestari accentuat violente, dar care a ramas permanent o manifestare a elementelor clasei mijlocii sau aparatului de stat, care au antrenat si unele elemente populare.

In aceasta perioada, s-au conturat primele adaptari negative ale unor state in inserarea in noul tip de societate.

Sfirsitul primului razboi mondial a constituit inceputul celei de a doua subperioade; cea mai contestata din intreaga epoca si cu manifestarile cele mai violente si contradictorii. Peter F. Drucker, cunoscut cercetator american, care utilizeaza metode comparative ample, a apreciat astfel rezultatele Pacii de la Versailles si aiurea: "Ultima pace (1918) nu a fost o pace industrială. Organizarea sociala a lumii vestice între cele doua razboaie mondiale nu a rezolvat problema societatii industriale; si nici macar nu a încercat sa o solutioneze. Poate ca prabusiera lumii versialle-ne poate fi atribuita in mod adecvat acestui dezacord" ("The Future of Industrial Man" Mentor, 1965)

Statele europene, invingatoare au considerat ca rezolvarea organizarii postbelice poate fi consfintita in tratate impuse invinsilor sau partenerilor mai putin favorizati, fara ca ele sa reprezinte organizari reale si fara sa fie sprijinite de fortele extraeuropene, incluse in noua organizare a societatii industriale.

Discordantele generate de contestarile pe plan international au fost agravate de recrudescenta miscarilor cu caracter social pe plan intern. Noi cadre de conducere, aparute in cursul razboiului, au soliditat pozitii corespunzatoare in organizarea de pace a societatii industriale. Ei au format aripi radicale in partidele clasei mijlocii sau au initiat partide proprii, care nu au contesta organizarea sociala, ci au revendicat pozitii superioare in clasa mijlocie. Aceste miscari au constituit ceea ce a fost denumit fenomenul fascist. In tarile invinsé si unele invingatoare, nuntamite de organizarea impusa. Aceste revendicari au capatat curind se un aspect international, redeschizind problemele anterioare razboiului.

In tarile invingatoare; miscarile care au solicitat refluidizarea fenomenului social si revitalizarea mobilitatii sociale, au format organizatii cu caracter mixt- din elemente ale clasei mijlocii si muncitoare- care au solicitat inserari avantajoase in ierarhia sociala, dar fara sa conteste organizarea societatii industriale.

In mai multe tari, s-au constituit republici în cadrul carora puterea in stat a fost preluata sau revendicata , exclusiv de muncitori , care au considerat valabile teoriile sociale, emise cu un secol in urma. In Rusia, unde aceasta forma statala a persistat- s-a instituit o dictatura a unui grup restrins de revolutionari, care au revendicat puterea in numele unui grup social minoritar, muncitorimea. Legitimizarea acestui grup revolutionar - teoretica- a suferit modificari atat de dese si substantiale incit din teoriile originare nu au mai ramas decat numele unor autori teoretici si un noian de afirmatii anacronice. In fapt, in acest stat, dictatura grupului revolutionar, a impiedecat posibilitatea reala a inserarii in societatea industrială, prin inghetarea criteriilor de promovare sociala si formare a personalitatii umane. Individul a fost considerat ca un minor politic, incapabil sa aprecieze singur propriul sau destin sau al societatii din care face parte. Sistemul electoral stabilit pentru functionarea statului, stabilita^{numai} metodele de confirmare a deciziilor luate de grupul de conducere, spre diferenta de regimurile democratice unde sistemul electoral ofera solutii pentru probleme reale sau potentiale.

In afara acestor doua framintari majore- lupta interna din cadrul clasei mijlocii sau agitatiea produsa in lume de tendinta comunistilor de a-si asigura aliante externe- Pacea din 1918, a consacrat constituirea unor state nationale aparute dupa prabusirea imperiilor traditionale. Caracterul polimorf si lupta nationala dusa pentru liberare au creat premise pentru unele contestari de ordin social si politic, diferite de cele existente in Rusia sau tarile occidentale.

Desi incadrate ca state democratice de tip " stat-natiune" aceste tari, desi aveau unele organizari de tip industrial(în special, Cehoslovacia si

Ungaria) erau conduse de oligarhii de tip feudal sau schifeudal, care exercitau monopolul politic cu ajutorul unor minoritati privilegiate prin Tratatul de Pace si conditiile locale (inexistenta unei reale clase mijlocii). Aparatul de stat, constituit pe criterii incompatibile cu principiul promovarii "celui mai bun si eficace", forma o racila in loc de un sprijin pentru modernizarea tariilor respective. Aceste conditii au impiedecat constant formarea unui proces de democratizare si a generat tulburari sociale extrem de acute. Masele populare s-au considerat descensurate si nedreptatite de practicarea unui monopol politic care favoriza si avantaja un grup social incompatibil cu viata politica moderna. Legaturile strinse intre oligarhiile locale si elemente ale claselor mijlocii occidentale au creat confuzii in opinia publica internationala asupra caracterului social real al contestatiilor din Europa estica si Orientul Mijlociu.

Revendicarile crescinde ale Germaniei pentru redistribuirea pietelor mondiale si razboiul singeros ^{din 1939} /si persecutiile irrationale au intunecat aproape complet caracterul social al tulburarilor de formare a noilor state si au creat confuzii in ceea ce priveste clasificarile necesare. Tarile din Estul european nu au reusit intre cele doua razboaie sa se insereze in societatea industrială, si nici sa creeze premisele necesare ^{pentru aceasta} datorita unor conditii locale care au impiedecat procesul de democratizare si industrializare.

Masacrele irrationale ale Evreilor comise de nazisti in cursul razboiului au produs prejudecati in stabilirea caracterului social al contestatiilor pozitiiilor ocupate de Evrei in economia est europeana, unde comportarea lor bloca constituirea unei societati industriale.

o

Formarea societatii industriale americane a urmat alte cai decit cele ale statelor vest europene.

Eliberate de elementele traditionale, atat de frecvente in societatile vechi, societatea americana format un stat de tip asociativ cu obiective

interne si externe, logice si uzuale, si. precis delimitate. Legea fundamentala americana a afirmat principiile libertatii cetatensti, ca ceva de la sine inteles, fara sa-si insuseasca principiile "Declaratiei Drepturilor Omului" -model al libertatilor europene- care declara libertatea un drept de a rezista la o opresiune din partea unui stat, care se poate manifesta contrar intereselor componentilor sai. Constitutia americana este prima care a inscris dreptul fiecarui om de a lupta pentru propria sa fericire si buna stare.

Lipsa elementelor traditionale a stabilit caractere unice utilizarii solului sau productiei industriale care a fost, de la inceput, condusa numai de principii economice. Egalitatea initiala a cetatenilor in fata legii si a conditiilor naturale, a stabilit conditii de promovare egala, ceea ce a dus la o industrializare realizata de afara existentii unei clase mijlocii propriu zise. Toti promotorii geniali, care au realizat primele manifestari ale industriei americane, au fost "self-made men" produse ale propriei lor capacitati si competitivitati.

Un dramatic razbei civil a extins un considerabil sistem intern de transporturi si a aprofundat productia de bunuri industriale, si o agricultura rationalizata. Societatea industriala americana a extins sistemul de credit aducindu-l la dispozitia fiecarui cetatean, care a contribuit astfel la desfacerea produselor nationale. Un sistem de publicitate cu admirabil gust estetic si eficienta comerciala, a patruns in viata si casa fiecarui consumator potential extinzind numarul consumatorilor.

Lupta permanenta pentru ingradirea constituirii unor privilegii si a restrangerii transiterii lor pe cale succesorală, a contribuit masiv la mentinerea mobilitatii sociale; care are un indice unic in lume.

Ultima perioada din istorie a stabilit premise in care omul a putut genera institutii social-politice noi si adapta structuri statale care sa stabileasca valori normative acestor institutii.

In decursul perioadei istorice traditionale, omul a cautat sa adopte cele mai naturale metode pentru a obtine hrana si caminul necesar dezvoltarii familiei lui si sa respecte legile naturale pentru conservarea speciei. Formele de adaptare se supuneau regulilor mediului ambiant, astfel ca aproape fiecare comunitate omeneasca s-a diferentiat in raport de acest mediu ambiant, atat in ceea ce priveste formele social-politice cit si mod de comportare fata de acest mediu. Simtul de solidaritate sociala era dramuit, in asa fel incit, daca fiecare era indrituit sa participe la procurarea celor necesare pentru existenta, numai un numar restrins participau la operatiile de aparare sa administrare a vietii civile si spirituale.

Aparitia societatii industriale a implicat extinderea obligatiilor civile, sociale si spirituale ale intregii comunitati, atat prin participari extinse la activitatile de aparare, la luarea hotaririlor care angajau intreaga comunitate- financiar si politic- si dezvoltarea procesului de productie si de desfacere. Urnaizarea a amplificat acest proces de participare pe plan national si fiecare cetatean a considerat necesar sa-si cucereasca un rol activ in societate in raport direct cu obligatiile impuse de viata moderna. Orice natiune a trebuit sa-si defineasca un sistem productiv- materii prime, organizare productie, desfacere- un sistem financiar adecvat, un sistem defensiv- diplomatic si militar, care sa-i asigure existenta spirituala si materiala.

Societatea industrială a extins limitele comunitatilor umane, integrând in state- natiuni, diverse ramuri nationale, divizate de timp si obiceiuri, dar apartinând unui trunchi comun si legate de aceleasi tendinte nationale;

Sistemele de productie si aparare au inclus grupe de natiuni, si treptat intreaga societate umana. Formele traditionale, oligarhice- care asigurau

controlul politic internului grup social restrâns. Societatea industrială a generat un sistem democratic pe plan național - neutilizat anterior, care a inclus toată activitatea cetățenilor activi și a dat posibilitatea ca națiunea să fie reprezentată de cei mai buni cetățeni, a căror activitate socială și politică nu trebuia să constituie privilegii transmisibile. Este evident că regimul social-politic era extrem de nou, cu precedente istorice (antichitate) fundamental diversificate și justificări teoretice, a cărui simbioză -rational- pasională -facea imposibilă fixarea elementului rațional și a celui emoțional. Astfel că în decursul dezvoltării acestei societăți, au apărut destule dificultăți și regresuri.

Dar cu toate aceste defecte, societatea industrială este caracterizată printr-un factor integrativ, total necunoscut. Acest factor a operat pe plan intern și internațional, și a generat premise unice pentru democratizarea țărilor incluse în acest proces. Toate nemulțumirile de tip vocal proferate contra societății moderne sunt în fapt o dovadă permanentă a unui regim politic care a permis articularea tuturor disensiunilor și contestărilor. Discutarea publică a acestora a stabilit premise pentru soluționarea lor în sensul vederilor majorității naționale.

Este evident că factorul integrativ a dezvoltat și sfera libertății cetățenești, care putea garanta integrarea voluntară a cetățenilor în acțiunile sociale, politice și economice.

Facilitarea sau întârzierea dezvoltării unei societăți industriale în cadrul unei națiuni poate fi apreciată în raport de amploarea procesului de democratizare, a libertăților cetățenești și capacității de integrare în ansamblul mondial. Națiunile care sunt caracterizate prin regimuri sociale feudale sau semif feudale prezintă dificultăți suplimentare dacă oligarhiile locale blochează acest proces de dezvoltare.

Romania moderna prezinta caracteristici unice pentru aprecierea unei integrari defectuoase in ansamblul societătilor industriale.

Integrata potential in procesul de formare a societătilor industriale moderne la inceputul sec. 19, datorita pozitiei sale geografice, bogătiilor sale uriașe si condițiilor istorice, Romania - desi tara cū traditii si institutii democratice, isi pierduse aceste caracteristici din cauza condițiilor istorice care ii impusesera diferite ocupatii straine. Ultima ocupatie - cea turcească - formase institutii si structuri alogene, care ii garantau exploatarea linistita a tarii. Turcii conduceau tara cu ajutorul unei oligarhii straine sau instrainate, a caror interese concordau cu cele ale ocupantilor - exploatarea muncii populatiei romanesti - majoritar taranească. Aceasta oligarhie se improspata prin adoptari de elemente sociale, care acceptau conduita ei sau succesiune, formind astfel un proces închis de formare a grupului conducator si care creia un abis intre conducatori si condusi. De multe ori, taranimea a încercat sa sparga acest cerc închis, fara sa reușeasca.

Când condițiile istorice au facut ca imperiul rusesc sa ajunga la frontierele Romaniei, oligarhia a cautat si obtinut din partea Rusilor, care ocupau temporar tara, drepturi si privilegii, care le-au asigurat proprietatea asupra majoritatii terenurilor arabile si monopolul politic al tarii. Oligarhia a încheiat un contract cu un principe strain caruia i-a asigurat drepturi suverane cvasi absolute - intr-o epoca cind Europa renunta din ce in ce mai mult la monarhiile absolute - si si-a asigurat dreptul de a administra exclusiv tara prin partide politice, care divizate pe principii de fundamentare a proprietatii si vietii urbane - erau integral de acord pentru mentinerea monopolului politic. S-a constituit un aparat de stat cu criterii de acces si promovare traditionale oligarhiilor: servilismul si favoritismul.

Oligarhia si monarhia si camarila ei, au adoptat o constitutie, care formal stabilea ca baza a functionarii statului, procesul democratic, exprimat

electoral. In fapt, insa procesul electoral a fost alterat permanent; exprimarea electorala a vointii cetatenesti era un simulacru si parlamentele alese instiau structuri favorabile numai oligarhiei, care controla si isi insusea produsul activitatii cetatenesti.

Falsul proces democratic a generat institutii apocrife. In Romania nu s-a putut forma o clasa mijlocie, caci populatia urbana, urmasa a unor populatii straine de mestesugari, care furnizau servicii oligarhiei, si-a ingrosat rindurile cu alte populatii straine, care au considerat preferabil sa dezvolte aceeaasi economie de consum limitat, necesara oligarhiei. In acest fel, embrionul clasei mijlocii s-a format pe criterii falsificate. Eliminarea competitivitatii ca baza a promovarii sociale a determinat ca in selectionarea clasei mijlocii sa fie incluse elemente selectate pe baza traditionale: servilism si favoritism.

Regimul pseudo-democrat si-a stabilit un principiu de legitimare, utilizat succesiv de nem numarate tari in curs de modernizare: incompetenta politica a cetatenilor tarii si ca atare, pretentia de conducere, deriva dintr-o "superioritate" a principiilor lumii moderne. Cetatenii romani erau considerati semitrogloediti, apti numai sa proslaveasca semi zeii neofanarieti. Orice contestare a acestei pozitii atragea fulgerele oligarhiei, fiind considerata ca un atac contra unei "infaibilitati" organice a oligarhiei. Atacurile opozitiei cetatenesti erau considerate infractiuni. Aceasta infaibilitate a fost acceptata de unii cercetatori straini- si vechi si moderni- care apreciaza contestarea acestei ordini apocrife "drept un atac contra" ordinii si legii" reprezentata de oligarhie. In aprecierea istorica au aparut contradictii inacceptabile in lucrarile unor scriitori care au constatat ca miscarile opozitioniste din Romania au avut caracter social, dar apreciaza ca manifestarile lor au atacat "ordinea si legea" abuziva a oligarhiei.

Deoarece dupa Pacca de la Versailles Romania a capatat aspectul unui stat multinational, oligarhia a inglobat in cadrele ei toate minoritatile nationale, permanente sau in trecere). Procesele istorice demonstreaza ca toate

oligarhiile traditionale sau comuniste, utilizeaza minoritatile, pentru controlul populatiilor nationale).

largirea "formei democratice" dupa intregirea tarii cu noi teritorii nu a rezolvat generarea unui proces democratic evolutiv. Conditiiile istorice au determinat disparitia partidului conservator- component al oligarhiei- iar monarhia a liberalii si-au consolidat puterea prin amplificarea activitatii camarilei si fortelor aparatului de stat, care - asa cum se intimpla in toate tarile din epoca moderna- ervine unelata a puterii executive, care nu este interesata sa dezvolte un proces democratic. Subordonarea aparatului de stat a determinat conditionarea manifestarilor politice de controlul politiniesc, burta) si incompetent in aprecierea dinamismului vietii politice.

Qceasta evolutie a obligat viata politica romaneasca sa adopte metode de combatere a oligarhiei necunoscute vietii romanesti dar generalizate in tarile in care puterea politica foloseste abuziv forta pentru controlul opozitiei. Desi actiunile opozitiei au avut manifestari mult inferioare ca intensitate, manifestarilor moderne ale miscarilor de "rezistenta" ele au fost considerate ca "formule"neuzitate" si condamnate ca atare .

Utilizarea unui pseudo democratii- carea folosit exclusiv interesele unor minoritati sociale si nationale,determina alterari profunde si de multe ori , consecinte incalculabile .Metoda utilizate de aceste pseudo-democratii de a considera numai unele aspecte ale revendicarilor economice, este de asemenea eronata ,caci rezolvarile unor aspecte economice minore - de obicei improprietariii ale unei parti a taranimii cu mosii expropriate, nu rezolva statutul de minoritate politica la care este supus cetateanul, care are numai obligatii dar nu dreptul de a judeca ansamblul situatiei sale in cadrul national.

Procesele de democratizare, industrializare si integrare necesita participari pe plan national si sunt antinomice cu interesele oligarhiilor , monarhiilor si camarilei lor precum si ale aparatelor de stat structurate de oligarhii conform intereselor lor.

Procesele de integrare generează în elementul uman conștiința participării sale la această adaptare, demnitatea și responsabilitatea activității umane. Oamenii nu pot într-o fază istorică superioară pe ei desnice, umiliți și "daruiți" de semenii lor cu drepturi organice și obligatorii.

Modernizările și democratizările trebuie să permită dobândirea acestor facultăți pierdute în decursul timpului și care nu pot fi capătate artificial prin declarații "vocale" sau afirmări a unor instituții inadecvate. Mișcarea socială generată în România - Mișcarea Legionară - s-a dezvoltat atât de puternic pentru că a afirmat necesitatea adaptării instituțiilor moderne la viața națională și restructurarea morală a individului, macinat de tradiție, inerție și abuz.

Istoria României moderne demonstrează că instituțiile și structurile societății moderne, utilizate în țări cu structuri învechite, trebuie să fie adaptate condițiilor locale și să permită dezvoltarea elementelor umane necesare noii forme sociale.

În fond, s-ar urma principiul aplicat importului de automobile sau instalații electrice, care trebuie adaptate rețelei naționale de șosele sau regimului de forță electrică.;

B I B L I O G R A F I E

- ABBA ERAN : My People- The Story of the Jews- Behrman House Inc. & Random House
1968
- ALDEN ,J.R.: The American Revolution(1775-1783) 1954
- ARENDT,H : The Origins of Totalitarianism ; Meridian Books, N.York- 1958
- " / On Revolution - Viking, New York 1965
- ASCOLI ,M & : Fascism, for whom ? - W.W. Norton 1938
- FEILER,A.
- ASHTON,E.B.(Basch ,E.): The Fascist, His state and his mind-
W. Morrow, New York 1937
- BACALBASA, C. : Bucurestiul de alta data - 5 vol. Bucuresti
Ed. Universul n.d.
- BARBU, Gh. : Memorial Antonescu , le III-e l'homme de l'Axe
Editions de la Couronne, Paris 1950
- BARRINGTON MOORE,J.: Social Origins of Dictatorship and Democracy,
Lord and Peasant in the Making of the
Modern World - Beacon Press, Boston 1966
- BOHLEN, Ch. : Witness to History- Norton, New York 1973
- BORSODY, S. : The Triumph of Tyranny: the tragedy of Central Europe
N. York 1960
- BRINTON, C.: The Shaping of the Modern Mind - Mentor 1953
- " : The Anatomy of Revolution - Vintage 1965
- BRINTON,
- CRISTOPHER WOLFF: A History of Civilization- 2vol. Prentice 1960
- BRANDT, B. ed: Social Justice - Spectrum 1962
- DRYCE, J.: Modern Democracies- 2 vol. 1928
- BYRNES, J.F.: Speaking Frankly - N.York 1947
- CARRINGTON,S.H.: Recuerdos de la Guardia di Hierro Madrid 1960
- CERCHEZ,E. / Din trecut - Bucuresti n.d.
- CHURCHILL, W.S. : The Second World War -6 vol. Bantam 1962
- CIORICEANU, D. : La Roumanie économique et ses rapports avec
l'étranger - Paris 1928
- CLARK, CH. : Greater Romania 1922
- CLEMENS,D.S. : Yalta- Oxford/ New York 1970

CODREANU, C.Z.	: Pentru Legionari- Madrid	1953
"	: Circulari- Madrid	1951
"	: Insemnari- Madrid	1963
COMNENE, N.P.	: Preludi del Grande Damma- Leonardo- Roma	1947
DIMONT, M.	: Jesus, God and History- Signet	1962
DUGAN, J & STEWART, G.	: Ploiesti	1962
EASTERMANN, L.A.	: King Carol, Hitler and Lupescu- London	1942
FATU, M & SPALATELU, I.	: Garda de Fier; Organizatie terorista de tip fascist Bucuresti- Editura Politica	1972
FILITTI, I.	: Proprietatea solului, in Principatele Unite pîna în 1864- Bucuresti	1957 n.d.
FISCHER-GALATI, ST.	: Romania- Praeger- N.York	1957
FREIDIN, S.	: The Forgotten People- Scribner	
FRIDRICH, C.	: Totalitarianism	1955
FRIDRICH, C. & BREZINSKI, Z.	: Totalitarianism, Dictatorship and Autocracy, Praeger	1965
GEORGESCU, C.C.	: Rezultatele reformelor agrare din 1907, Bucuresti	1913
GHEȚU, H.	: Observatiuni, Pareri si Concluziuni in Chestiunea Taraneasca, Bucuresti	1913
GRAYZEL, S;	: A History of the Jews- Mentor - N.York	1968
GREGOR, A.J.	: The Ideology of Fascism- Free Press- N.York	1970
GREEN, N.ed.	: Fascism, an anthology	1968
GORDON, W.	: Romania, yesterday and today	1917
GUNTHER, J.	: Inside Europe- Harper, N.York	1940
HANC, J.	: Tornado across Europe, Greystone Press- N.York	1939
HILBERG, R.	: The Destruction of European Jews, Quadrangle, Chicago	1961
HOBHOUSE, L.T.	: The Elements of Social Justice , London	1965
HUTTON, G.	: Survey after Munich - Little Brown, Boston,	1960
-----	: Istoria României, vol. III si IV , Bucuresti	n.d.
JAKSCH, W.	: Europa's road to Potsdam - Praeger, N.York	1960

KENNARD, L.	: A Romanian Diary- Dodd, Mead & Co. N.York	1918
KEYSERLING, H.von	: Analyse spectrale de l'Europe- Stock, Paris	1931
"	: La revolution mondiale et la responsabilité de l'esprit - Stock, Paris	1931
KURENBERG, J.von.	: Carol II und Madam Lupescu - Bonn	1952
LASKY, H.J.	: The American Democracy- N.York	1948
LAZARE, B.	: L'antisemitisme- Paris	1905
* LEFEVRE, G;	: La Revolution Française- Paris	1951
LEONE-MOATS, A.	: Lupescu- N.York	1957
LIPSET, S.M.	: Political Man - Doubleday, Anchor	1963
LIPSET, S.M. & BENDIX, R.	: Social Mobility in Industrial Society University of California Press	1967
MANNING, O.	: The Great Fortune- Doubleday	1961
"	: The Spoilt City - Doubleday	1962
"	: Friends and Foes- Doubleday	1963
-----	: Memorial Regionar - Madrid	1960
MITRANY, D.	: Rumania, Her History and Politics London	1915
"	: The Land and the Peasant in Rumania: the War and Agrarian Reform(1917-1921)- London	1930
MOTA, I.	: Cranii de lemn- Madrid	1957
NAGY-TALAVERA, N.	: The Green Shirts and the Others- Stanford University Stanford University	1971
NOLTE, E.	: Three Faces of Fascism - New York	1966
ORTEGA Y GASSET, J.:	: The Revolt of the Masses- Norton, N.York	1957
PANU, GH.	: Studiu asupra stareii taranilor in veacurile trecute/ vol.1, partea I- Bucuresti	1910
PAPLICA, N.	: Studiu istoric despre invoielile agricole, partea I- Bucuresti	1916
PARKES, J.	: A History of the Jewish People- London	1962
"	: Antisemitism- Quadrangle, Chicago	1964
PATRASCANU, L;	: Sub trei dictaturi- Bucuresti	1946
"	: Problemele de Baza ale României- Bucuresti	1946

- PLUMYENE & LASIERRA, R. : Les fascismes français - Seuil, Paris, Romania 1963;
London
- : Politics and Political Parties in Romania, 1936
London
- PROST, H. : Destin de la Roumanie - Berger Levrault, Paris 1954
- PULZER, P.J.G. : The Rise of Political Antisemitism in Germany and 1964
Austria - Willey & Sons
- REITLINGER, G. : The Final Solution - Barnes & Co - N.York 1961
- RISTELHUEBER, R.& SPECTOR, SH.D. : A History of the Balkan People, Twayne, N.York 1971
ed. and Tr.
- ROBERTS, H. : RUMANIA, political problems of an Agrarian State - 1951
New Haven
- ROCCO, A. : Scritti e discorsi politici 1933
- : Romania, Area Handbook 1972
- ROTH, C. : A Short History of the Jewish People, London 1953
- ROUCEK, J.S. : Contemporary Romania and Her Problems 1932
Stanford University Press
- RUSSEL, B. : Histoire de la philosophie occidentale en relation 1952
avec les événements de l'Antiquité jusqu'à nos jours -
Paris
- " : Histoire des idées au XIX-e siècle - Liberté et 1938
organisation - Paris
- SACHAR, L.A. : A History of the Jews - Knopf, N.York 1964
- SAMUELSON, J. : Rumania, past and present - London 1882
- SARTRE, J.P. : L'antisemitisme - Paris 1948
- SBURLATI, C. : Codreanu, il Capitano - Roma 1970
- SCHUMAN, F. : The Nazi Dictatorship - Knopf, N.York 1939
- SCHWEITZER, F. : A History of the Jews - Mac Millan 1971
- SEICARU, P. : Istoria Partidei Nationale, Taranist si National 1962
Tananesc - 2 vol; Madrid
- " : N. Iorga - Madrid 1959
- " : Unirea Nationala - Madrid 1959
- " : O. Goga - Madrid 1956
- " : A/C. Guza 1956

- SETON WATSON, H. : Eastern Europe Between the Wars-1918-1941 1946
Cambridge
- SETON WATSON, R; W. : A History of the Roumanians, Cambridge 1934
- SIMA, H. : Defense du nationalisme - Paris 1951
- " : Circulari- Madrid 1963
- " : Cazul Iorga-Madgearu- Madrid 1961
- " : Histoire du Mouvement Legionnaire- Dacia 1972
- " : Tara si Exilul -colectie
- ST JOHN, R. : Foreign Correspondent, Doubleday, N.York 1957
- SUGAR, P. ed. : Native Fascism in the Successor States- 1971
Santa Barbara
- SUMNER WELLS : The Time for Decision, -Harper, N.York 1944
- TANASESCU, C. & : Tocmelile agricole sub diferite legiuri, inainte 1906
GRIPORESCU, ST. si dupa Regulamentul Organic, - Bucuresti
- TOLAND, J. : The Rising Sun- N.York 1971
- VALENTIN, H. : Antisemitism 1936
- WALDECK, R.G. : Athene Palace - New York 1942
- WALKER, D. : Lunch with a Stranger- N.York 1957
- WEBER, E & : The European Right: A Historical Profile- 1965
Berkeley
- ROGGER, H.
- WEBER, M. : Theory of Economic and Social Organization- 1947
N.York
- " : Basic Concepts of Sociology- N.York 1961
- WEISS, J. : The Fascist Tradition -Harper, N.York 1967
- " : Nazis and Fascists in Europe/ 1918-1945/, Quadrangle 1969
- WERTH, A. : Russia at War - N.York 1964
- WHITE, L. : The Long Balkan Night 1944
- WOLFF, R.L. : The Balkans in our Time- Norton- N.York 1967
- WOOLF, J. ed. : European Fascism- Random 1968
- XENOPOL, A.D. : Istoria Românilor- 4 vol. Madrid 1953
- ZELEFIN, ST. : Burghezia româna-rögina si rolul ei istoric 1925
Cultura Nationala - Bucuresti